Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Decretales cum summarijs suis [et] textuum diuisionibus ac etiam rubricaru[m] continuationibus

Gregor <IX., Papst>

Uenetijs, 10.X.1498

Liber Quintus

urn:nbn:de:bsz:31-321062

Visual Library

viz ⁊ vrorē moribꝰ phibita est: ne mutuo amore inuicē spolient non obtēperando donatiōibꝰ: sed pūsa erga se facilitate vtētes. Maiores.n. nostri hoc phibuerūt amorē honestū solis animis estimantes: ⁊ ne alter ī pauptatē icideret: ⁊ alter ditior fieret nec esset illis studiū filios educandi. ff. de dona. īter vi. ⁊ vxo. l. i. ij. ⁊ iij. ⁊ ī auc. qui. mo. na. effi. legi. ⁊ sui. §. illud quoqz ad fi. col. vj. ⁊ nulla est donatio vbi matrimonium tenet. Si vero matrimonium non tenet donatio de iuris rigore valet. sed fas nō est tales donationes esse ratas: ne melioris conditionis videātur delinquentes ꝗ qui non deliquerūt ꝓtrahēdo. ff. eo. l. iij. §. i. ⁊. C. eo. si ex voluntate: sed īter sponsum ⁊ sponsam tenet donatio. ff. e. inter eos ⁊. l. cum ꝫ stat. §. si qs spōsam tū si donator in eadē volūtate vsqz ad sūmum vite eritū perdurauerit valet donatio. C. eo. l. i. ⁊. iij. ⁊ ꝫ vbi dicit nisi donatoris obitu confirmet. Et si donatio legitimum modū excedat ⁊ nō fuit insinuata vsqz ad legitimū modum valebit si pmansit in ea voluntate vsqz ad mortem. C. eo. l. donationes.

a Locupletior. donatio ex q̄ hoc cōtigit nulla est. ff. e. l. iij. i. fi. ⁊ ex eo qō dicit ꝗ ex qua alter locupletior ⁊ alter pauperior a ꝓtrario sēsu dat intelligi ꝗ donatio teneat his cessantibus qō verz est. Si ergo maritus non fit pauperior tenet donatio: vt si maritus sit institutus heres ⁊ repudiet hereditatez donatōis cā: vt deferat vrori sibi substitute: vel si repudiet legatum vt remaneat penes vrorem onerata p legato prestādo vel si rogatus eēt restituere hereditatē vrori nec detrahat quartā cā donationis: tunc tenet donatio. ff. eo. si spōsus. §. si maritus. ⁊. §. si qs vel si donauerit vrori rem alienam. ff. eo. sz ⁊ si ꝓstāte. Itē lz pauperior fiat donator ⁊ accipiēs nō fiat locupletior: tenet donatio: vt si emerit inde vnguēta. ff. e. ꝗ aūt. §. i. Itez valet qnqz dōatio lz donator fiat pauperior ⁊ accipiēs locupletior si in tpus finiti mfimōij sit collata: sed ante tps illō nō efficit res donata donatarij: sed differt ī tps quo mulier a lege viri soluta ē. ff. e. si cū vrori. §. vl. ⁊. l. qr: ⁊. l. si interim. Itē ī alio casu vz donatio: lz alter fiat pauperior ⁊ alter ditior. ff. eo. ꝗ si vir. fit ātdonatiōis reuocatio q̄tenus donator pauperior ⁊ accipiens locupletior factus est. ff. eo. si sponsus. §. vlt.

b Tacite vel erpresse. tacite aūt fit reuocatio p diuortiū nisi in diuortio voluerit donationē valere. ff. eo. sed īterim. §. si marit. ⁊. l. cū ꝫ status. §. si diuortiū: ⁊. C. e. l. a marito. Itē tacite fit reuocatio si pri qui libertatē accepit decesserit q̄ is qui cōtulit: vt in. l. pdicta a marito. si vo prius ōcedat is q donauit nec reuocauit donationē cōfirmat morte p silentiū. C. eo. dōatiōes. ⁊. l. i. ⁊. iij. si aūt simul moriant puta naufragio vel ruina: valet donatio. ff. eo. cū hic status. §. si ābo. Erpresse reuocat dōatio cū donator eā reuocat. C. eo. a marito. nisi peniteat eū reuocasse donationē vt supremum iudiciū eius siue voluntatez spectemus. ff. e. cum hic status. §. pnia. Itē erpresse fit reuocatio si maritus ea que donauit postea pignori dedit vel alij donauit vel alio mō alienauit. C. e. si maritus tuꝰ. si. §. de pcura. nō iniuste. Et hec que dicta sūt de dōa. īter vi. ⁊ vro. īter parētes ⁊ liberos pene itelligi debēt īter quos phibita est donatio cū vna persona intelligantur. C. de impub. ⁊ alijs substi. l. vlt. ⁊. xxxv. q. iij. §. hac auctoritate nisi ī casibꝰ.

c Qui donatū vt. C. e. a marito: ⁊. ff. e. cū ꝫ statꝰ. §. si ambo: ⁊ ista verba tacite vel erpsse vel q datū accepit ꝛc. sūpta sūt ex istis duabꝰ legibꝰ

d Sicut dos. dos. n. dat viro a muliere ⁊ donatio dat vrori a viro. §. e. nup ī fi. C. ō dōa. āte nup. l. i. ⁊. vl. ⁊ iō redire debēt ad eos vt ꝫ dr: ⁊ dos ⁊ donatio pp nuptias debent esse equales bincinde. C. de pac. conuen. auc. equalitas: ⁊ ī auc. de eqlitate do. §. hec igit: ⁊. §. decetero. coll. viij. ⁊ verz est ꝗ ista debent redire ad mulierē ⁊ viz: nisi consuetudo sit in ꝓuū vt dr ꝫ vel nisi pactū de dote vel donatione lucrāda vel parte sit factū inter eos vt hic dicit: ⁊. C. de pac. conuen. et morte. auc. equalitas. ⁊ in auc. ō equa. do. §. hoc igit. C. de rei vx. acti. l. vna. §. illo pculdubio: ⁊ istud pactum dz esse eqle bincinde ⁊ si nō sit eqle maior pars lucri ad minorez dz reduci: vt. l. pdictis et morte: ⁊ auc. equalitas: ⁊. l. lege leōis. C. de pac. conuen.

quo alter locupletior[a] ⁊ pauperior alter efficitur firmitatē ñ hz nisi donatoris obitu cōfirmet: q̄ tū penitꝰ euanescit si reuocetur ab eo tacite[b] vel expresse vel q donatuz[c] accepit pūs debitū nature psoluat. Sane soluto matrimōio sicut dos[d] ad mulierez sic ⁊ donatio pp nuptias redit ad viz: nisi de ꝓsuetudine secus obtineat: vel ex pctō de lucrāda dote ⁊ donatiōe pp nuptias qō eq̄le sit bincinde cōtrariū iudicatur.

Rubrica De secundis nuptijs.

A Lex. iij.

Scōe nuptie non bñdicuntur. ⁊ benedicens puniendus est.

Apellanū quem bñdictione cū scōa[e] cōstiterit celebrasse ab offō beneficioqz suspēsum cū litterarū tuarū testimonio ad se. ap. nullatenus destinare postponas.

L Acius. iij. vniuersis xpianis in captiuitate saracenorū positis.

Dubitās de morte cōiugis nisi pūs certificet ꝓtrahē ñ dz: ⁊ si ꝓtraxit reddat sz nō exigat debitum.

DOminus ac redēptor nr: ⁊ ī fra. Sane sup mrimonijs: q̄ quidam ex vobis nondum habita obeuntis coniugis certitudie ꝓtraxerunt: id vobis rñdemus: vt nullus ām̄ō ad scōas nuptias migrar psumat donec ei ꝓstet[f] q̄ ab hac vita migrauerit cōiunx eiꝰ. Si vero aliquis vel aliqua id bactenꝰ nō seruauit ⁊ de morte prioris ꝓiugis adhuc sibi existimat dubitandū: eique sibi nupsit debitū nō deneget[g] postulāti. qō a se tamē nouerit nullatenus[b] exigendum. Nō si post hoc de pōris cōiugis vita ꝓstiterit relictis adulterinis[i] cōpleribus ad priorem coniugem reuertatur.

U Rbanus. iij. vig. episcopo.

Si vnꝰ ex ꝓiugibꝰ fuit ats bñdictꝰ ñ dñt cōiuges de nouo bñdici.

VIr āt ⁊ mulier ad bigamiaz trāsiēs ñ dz a presbytero bñdici[k]: qa cū alia vice bñdicti sint eorum benedictio iterari[l] non dz.

I Dem exon. episcopo.

Mulier nubēs infra ānū lugubrem infamiam non incurrit.

SUper illa questiōe qua questuz est: an mulier possit sine īfamia nubere infra tempus luctus secundum leges diffinitum: rñdemus quod cuz apostolus dicat mulier viro suo mortuo soluta est a lege viri sui ī dño nubat[m] cui voluerit: p licentiā[n] ⁊ auctoritatē apostoli eius ifamia[o] aboletur.

I Vno. iij. p. nobili mulieri.

Summatur vt precedens.

QUam secundū apostolum mulier mortuo viro suo ab eius sit lege soluta ⁊ nubēdi cui vult[p] tātum in domino liberam habeat facultatē: non debet legalis infamie[q] sustinere iacturam. que licet post viri obitum infra tempus luctus scilz

Rubrica de secundis nuptijs.

Qz diuortio facto solent hoīes trāsire ad scōas nuptias ideo viso de diuortijs merito subijt de secū. nup. Et scias ꝗ nō solū qz bigamꝰ ⁊ trigamꝰ: sz ēt octogamꝰ effici pt vt dicit ter. in. c. aperiāt. xxxi. q. i. Ab. si.

e Apellanum. cum scōa scōe nuptie bñdicende non sunt. ſ. eo. vir aūt. ⁊ scōam accipere ſm veritatis rōnem vere fornicatio est. xxxi. q. i. hac rōne: sed illud itelligitur pma viuente: ⁊ nō debent bñdici scōe nuptie ad erhortationē ꝓtinētie: sic ⁊ sacerdos interesse nō debet nuptijs clādestine ꝓcis. §. de clandesti. mfi. cū inhibitio. §. sane. multominus dz illas bñdicer: ⁊ alia rō est: qz sacz iterari nō dz. ſ. eo. vir aūt vbi hec rō notatur.

D Ominus. Tria sunt dicta. scōm ibi: si vero. tertiū ibi: qō si. Ab. si.

f Si cōstet. §. ō spō. in psentia vbi notatur qd iuris sit de hac materia. C. de repu. aūtē. hodie: ⁊ ī auc. vt li. ma. ⁊ anie. §. qō aūt. col. viij.

g Non deneget. ⁊ ita pp dubium psumit ꝗ matrimōio qō fieri dz. §. de spon. iuuenis: ⁊ ar. §. de ma. ꝓct. ꝓ īter. ec. c. i. ⁊. ff. de reg. iur. in ambiguis: ⁊. ff. de iure dot. in ambiguis: nisi qñ dubitat an ꝓctum sit ꝓ matrimonū qz clandestinū est quo casu pori psumitur adulterium q̄ matrimonium. xxx. q. v. aliter. ⁊ arg. §. de clandesti. desponc. c. ij.

b Nullatenus exigendū. hoc est ꝓpter cōscientiā dubiaz ex ꝓbabili causa. ſ. de sen. excom. inquisitioni in fi.

i Adulterinis. ꝫ itellige: si postq̄ intellexerit ꝗ certo de vita prioris maritꝰ cū scōo remāeat qz statī ē adulteriū ⁊ nō āte. xxxiij. q. ij. cum per bellicaz ⁊ est arg. ꝗ matrimoniū qō ab initio valuit tractu tpis ifirmat. ff. de iudi. si alter ⁊. l. si a me: sed nō fuit matrimoniū ab initio in veritate sed nunc primo ōclaratur matrimoniū nō fuisse sicut econuerso ⁊ ex futuro euētu apparet mfimonium ab initio fuisse. §. de fri. ⁊ male. fraternitatis in fi.

k Vir benedicī. §. eo. c. i. vbi de hoc.

l Iterari. sacra. n. iterari nō debent. i. q. i. hac regulā: ⁊. c. bi q: ne fiat eis iniuria. i. q. i. qō qdam: ⁊ de cōse. di. iiij. oñditur. xxiij. q. vij. quemadmodum ⁊. C. ne san. bap. ite. l. i. ⁊. ij. videt. n. ꝗ sacrm hmōi nō fuisset collatum: vel ꝗ ēfficax fuisset oīno: ⁊ sic fieret iniuria ei. i. q. i. sacra tū pītia bene iterat. ō pe. di. iij. adhuc īstant. fallit ēt ꝫ quosdaz in extrema vnctione. Quid. n. īpediret hanc iterari: cū non sit sacrm: sed oratio sup hoīem. i. q. i. manus. ⁊ solennis pnia non iterat. l. di. quānis: ⁊. c. in capite. gra. tū dicit ꝗ iterat ꝫm consuetudinē quorūdam de pe. di. iij. §. ex psona: ⁊ benedictio ista cū aliquis secundaz ducit virginem iteratur ꝫm consuetudinē quorūdam locoꝝ ⁊ hoc si papa sciat talem consuetudinem: alias nōlz.

S Uper illa. Monit qōnem cui rñdet ibi: rñdemus. Ab. si.

m Nubat in dño. ſ. c. pri. ergo cū apostolus nullus tps adijciat: nec nos adijcere debemus. xxxi. q. i. qō si dormierit: ⁊. ij. q. v. consuluisti: ⁊. §. de trāsla. īter corporalia. soli ergo honestati sue consulat mulier qz statim lz ex quo tps nō adijcitur. insti. de ver. obli. §. pure.

n Per licentiam. que itelligitur īteruenire eoipso qō nō prohibet: vt. xxi. q. i. sunt nonnulli.

o Infamia. ſ. c. pri.

Cum secundū. Premissa rōne pōit dcm. Et soluit obstaculū. ab. si.

p Cui vult. sic vij. q. i. sicut alteri: ⁊. §. c. pri.

q Legalis infamie. quā infligit lex ei que nubit infra ānuz ne turbaret san

guis.⁊ ō ple dubitarek.C.de repu.ꝛsensu.§.si vo.ff.de bis q no.lfa.l.liberto rum.§.i.⁊ no.q canones isti nō soluz talez mulierē liberāt ab infamia sed oī pena quā erpunit ler.C.de se.nup.l.i.⁊ i auc.bisdem penis ⁊ in auc.ō resti. ⁊ea q̄ pa.§. vlt.col.iiij.nec debet vici ifamis in foro ciuili:ex quo per ecclesiaz lnia apostolis remissa est ar.s̄.q si.sunt le.p venerabilē:⁊.ij.q.iij.§.binc colligit. Quidā tñ dicunt q̄ propterea nō euadit penaz illaz:q̄ puak aīnuptiali dōationē auc. pdicte de resti.⁊ ea q̄ pa. §. vl. col.iiii.q̄ viz suuz ita velociter dehōestauit: vt appareat ēt eo viuente eam nō caste vivisse vt ibi dr: ⁊ ideo pdere dz qcqd ex liberalitate viri ad eam potuit puenire:nec ecclesia in hoc potuit penā illam tollere: qz quādam ingratitudinē vr mulier cōmisisse argu.s̄. de vona:pp eius.nec est hoc ꝗ apostoluz.s̄. de diuor. gaudemus.

a ¶ Ab apso.quam alicui auferre nō possumus. xxviii.dis. de bis bñficiū.n.iuris nemini est auferendū. v. dis.ad cī ō .ff.de re iudi.l.iiii.§. si qs condēnatus:⁊ beneficium pncipis latissime iterptanduz est. ff.de ꝓsti.pn.beneficiuz.⁊ sic ad oēs mulieres hoc bñficiū extendit.

b ¶ Cum bis. s. matrimoniis pbendis in qbus sacre leges sacros canones imitant:in auc. quō oportet epi.§. vlt.col.i.⁊ i auc. vt cle.apud ppios episc. .§. vl.col. vi.⁊.s̄. de iudi.ar si clerici.⁊ in auc.de eccle.ti.circa prin.col.ir.

Rubrica de accusatiōib⁹. Duobus modis pōt continuari.primo ad precedentia. scō ad sequentia. Ab.si.

Ilegitimus. Aliter sic potest summari:ad petitionem illegitimi accusatoris reus non est ad iudicium trabendus.b. d.⁊ non diuiditur. Ab.siculus.

c ¶ Legitimus.ideo dicit:qz si sit criminosus nō pōt aliū accusare.iii.q.vii.q sine:⁊.c.postulatus:⁊ q trabē gestat in oculo:festucam de oculo fr̄is nō pōt eruere.ca.cā⁊.q.ea.§.tria.v. potro in fi.⁊.i.q.i.multi ⁊ vi.q.i.q crimen. Qui.n. alium accusat dz eē bone fame nō suspect⁹ p iura pdcā.si.n.ad denunciādū viles psone ñ admittuntur vt.s̄.ō spon.cū i tua:multofortī⁹ nec ad accusandū. Itē nec debent eē inimici.ī.eo.cū oporteat:⁊.c.cum.p.manconella:⁊.c.meminimus:dz.n. esse sine crimine nō inimicus bone fame ⁊ opinionis q aliū accusat: als nō est legitimus accusator.criminosus.n.criminosum accusare nō pōt aut ēt denūciare.

d ¶ Fatigek.sz repellak accusator:⁊ absoluak re⁹ ab obseruatiōe iudicij. vi.q. vlt.c. vl.§. actor.nisi fuerit ifamatus tunc dz indici ei purgatio.ij.q.v.psoyter.ij.⁊.ī.de pur.cano.c.cū.p.⁊ hec decre.pertinet ad primā partē rubrice.

e Ꝗ qs episcopus.accusatorib⁹.i.denunciatorib⁹.

f ¶ Accusat⁹.i.denunciatus.

g ¶ Charitatiue.ar.q admonitio sp est pmittēda ante accusationez ⁊ aī vindictam.xij.q.ij.īdigne:⁊.xvi.q.i.qdā monachi:⁊.q.vii.oēs decime:⁊.xxiiij. .q.iii.de illicita:⁊.ī.de sen.ercō.sacro.cū agit in modū denūciatiatiōis ad penitentiā:tūc necessaria est admonitio fz euāgelicā veritatē.s̄.ō iudi.nouit ⁊ .ij.q.i.si peccauerit:⁊.ī.de simo.lz bely.⁊.ī.e.cum dilect⁹.ij.in quo casu loqtur hoc.c.⁊ ita ptinet ad vltimā partē rubrice.⁊ vbi dicit accusatorib⁹ exponе.i.denunciatorib⁹. Accusatus.i.denunciat⁹ vt dictum est.

h ¶ Conuentus.i.monitus vt sequens lfa indicat.

i ¶ Nō olim.i.nō ante admonitionē admittak ad denunciādū.

k ¶ Nūc.i.post admonitionē debet admitti vt dictum est.

Illa prepositorum. Illi debēt accusare quor ītereſt als accusatio est nulla.b.d. vel sic vt i rubro. Et prō pōit ōcilū fcz.fo dispositio ibi:si vo

l ¶ De mōasterio.no.q nō debēt admitti ad denūciādū:nisi illi quor ītereſt vt mōachi vt h aut ēt pr̄oni.xvi.q.vi.filijs.aut ēt parochiani.lxiij.di vota ciuium.⁊.vij.q.i.fact⁹ est.

m ¶ Dicere.i.accusare.ī.e.ex parte:⁊.i. .q.iij.eleutheriū.sed poti⁹ loqtur in modū ingsitiōis siue denunciationis in quo casu tenenk ad denūciādū: vt.ij.q.vij.q̄ pp:⁊ ar.s̄.de cog.spi.tua.ad hoc .n.quilibet tenek ēt si iurasset nō denunciare.s̄.de iureiur.quemadmodum.

n ¶ Quor interest.s.fratrum suor.lxxxvi.dis.si quid.

o ¶ Cōdēnetur.hoc sp dz cōtinere diffinitiua snia ꝗdēnationē vel absolutiōez alias nō tenet.ij.q.vij.§.diffinitiua:⁊.xxiij.q.iiij.illud ēt vel egpollēs .ī.de ver.sig.i bis:⁊.ff.de arbi.qd tñ.§.si arbiter.sic ⁊ snia que sine certa quātitate pferk nulla ē nec ī aliqua parte actor hoc reperik.C.ō sen. ten.que sine cer.quā.profer.l.pe.⁊.vl.tan.

p Omnipotēs.nunciank.⁊ sic ad vltimā partē tituli ptinet cum ēt aliqs accusak aut denunciak vel ēt ingrik grauata est statim eius opi.vt interiz nō debeat promoueri.lxxxi.dis.tantis daniel:⁊.s̄.de testi.c. vlti. .C. de pcur.reum.⁊.ff. de mu.⁊ bon.l. reus.i. rñ.nisi post annum: vt ea.l.reus.§.eum.

q ¶ Monorek.i.ad bonorē pmoueatur.

r Nulli epor.repellere. Iudex tamē ex offō suo pōt repellere accusatorem si nō fuerit idoneus. argu.ij.q.vij. alieni:⁊.c.qui fi.sunt:⁊ .c.querendum.ff.de postulā.quos phibet:⁊.s̄. de excep. exceptionem in fi.⁊.ff. de pe.her.l. vlti.

s ¶ Familiaritate. non enim mō pōt reprobare ēt mores quos prius probauit.ff.de adul.si vxor in fi.⁊.xxxij.q.v.horrendus: ⁊.s̄. de fi. presby. veniens.ff. de neg.ges. pōponius. Sed ī.ij. q. vii.alieni. ⁊.iij.qō.vlti. .§.si quis ex familiaribus:⁊.C. qui accu. non pos.iniquum.Imo videk q̄ criminosus criminosū accusare possit.ij.q.vij. .§.i hoc ⁊.C.de her.quoniam ⁊.C.de ioffi.testa. in arenam.ar.q̄ nullus criminosus reputatur legitima persona ad accusandum: vel ad denunciandum: vt viri.s̄.c.i. argu.C.de adulter.qm̄ xxxij.q.vi.nihil iniqus.⁊.C.de lib.cā.si filiuz: vel forsitan iste eps accusabatur de crimīe excepto:qz ⁊ erat male fame.ii.q.i.ī pmis.vñ admittebank viles psone ꝗ eū. Sed dic q̄ spāle est in epis ⁊ in odium ipsoruz statutū:qz debēt secū habere honestas personas:que phibeant testimoniū de vita eor.ij.q.vij.cuz pastoris. Et ideo si pravos ⁊ viles habent secū sibi imputent: als vilis persona nō est audienda: vt viri.s̄.eo.c.i. vel forte superior ex officio suo posset tales repellere: vt dr ī prin.c.⁊ ī pcedenti notula.

t De his replicari.qz si pbato crimine iudex cū illo dispēsauit si fuit tale crimē qō potuit dispēsare:crimīa semel dimissa iterī vltionem diuina clemētia vēire nō patik:de pe.di.iiij.diuina clemētia ad fi. di.⁊.xxiij.q.iiij.si illic:vbi de hoc:⁊.ij.q.iii.§.notandum. Si vo absolutus est qz accusator nō pbauit tutus est qz de delicto vnius hōis sepi⁹ q̄ri nō dz.ff.nau.cau.lz.§. vlt.⁊.xxxv.q.ir. veniam:⁊ hoc ver est nisi in duob⁹ casib⁹ puta si scōs accusator primū doceat prevaricatū fuisse.ff.ō prevari.l.iii.C.de accu.si qs homicidij.⁊ de collu.c.i. Item si suum dolorem psequatur ignorans accusationez ab alio institutā.ff.de accus.si cui.§.bisdem. Et hoc intellige cū actū est in forma iudicij. Si aūt pñtā egisset occulte quo ad deum absolut⁹ est.sed accusatio ī iudicio facienda nō cessat pp hoc.xxxiij.q.ij.admonere Ulm.

u R. Epellantur. Primo ponit statutū.scō rōnem ibi qz. Ab.si. ¶ Cohabitantes.nō solū inimici:sed eis cohabitātes repelluntur qz ex hoc inimici psumunk.iiii.q.iij.§.itē testes.⁊.ī.eo.cū oporteat .C.de lok.testa.liberi.xciij.di.si inimicus:ar.ꝗ.ff.pro socio:nā soci⁹. Nā socius socij mei nō est socius meus:⁊.lxxxi.di.legitur:⁊ est ar.ex cohabitatione psumendū p aliquo vel ꝗ aliquem.xviij.q.ij.diffinimus:⁊.s̄. eo.nulli:⁊.s̄.de offi.delega.insinuante.iii.q.v. accusatores.

x ¶ Amicitie.iij.q.v.accusatores:pp amicitiam vel odiū humanuz iudiciū sepe peruertitur.xi q.iij.quattuor.

y Accusasti.p tuā trñ accusationē calūniosam ⁊ nō culpa sua:nā si qs iuste accuset criminosuz:⁊ crimīe probato īterficiak reus:īmunis est accusator.xxxiij.q.iiii.illud:⁊ index ⁊ minister.xxiij.q.v.homo q malos:⁊.c.iudex:⁊.c.homicidas:⁊.c.miles in fi.

vnius anni spaciū nubat:⁊ cōcessa sibi tñ ab apostolo[a] vtik ptāte: cuz[b] in his presertim seculares leges nō ōdignenk sacros canones imitari.

¶ Liber quintus.

Rubrica De accusationibus inquisitionibus ⁊ denunciationibus.

Felix papa.

¶ Ad petitōez illegitimi accusatoris reus nō ē ad iudiciū trabēdus.

Ilegitimus[c] nō fuerit accusator:nō fatigek[d] accusatus.

Idem epis per galliam constitutis.

¶ A denūciatiōe repellik is q non premonuit.

Si qis episcopus ab illis accusatoribus[e] q recipiendi sunt accusatus[f] fuerit: postquam ab eis charitatiue[g] ꝗuentus[h] fuerit vt causam emendet ⁊ eam corrigere noluerit:nō olim[i] sed nūc[k] ad pmates cause eius canonice deferantur.

Reg.duci campanie.

¶ Criminatio plari dz tractari coram illis quorum interest.

Illa prepositorum: ⁊ infra. Si vero aliquis est de monasterio[l] predicti abbatis qui possit dicere[m] quod ad culpam reatumqz ei⁹ pertineat nos cū eis quorū[n] interest cām districte volum⁹ pscrutari.vt vel cōdemnek[o] vel absoluatur.

Idem constantie aug.

¶ Qui de aliquo crimīe accusatur vel denunciak interim promoueri non potest.

Omnipotens de[p] ⁊ ifra. Ual de graue est vt vir de quo tā ta ⁊ talia nūciantur[p] cuz ante regri ⁊ discuti debeant honorētur[q].

Ascalis papa.

¶ Eps p exceptionē criminis illū ab accusatione sua repellere nō potest quez aī a sua familiaritate neglexerit separare.

Alli epor ab accusatōe sua repellere[r] liceat quos aīcīs se ab eis ipetēdū cognoscert a sua cōi familiaritate[r] neglexerit separe.

Ex cōcilio maguntino.

¶ Absolut⁹ de certo crimīe de eodem iterum accusari non potest.

De his criminibus: de quib⁹ absolutus est accusatus:non potest accusatio replicari[t].

Stephanus papa.

¶ Cohabitantes inimicis accusati ab accusatione repelluntur.

Repellantur ab accusatiōe cohabitantes[u] inimici: quia ifestationes blasphemie affectio solet amicitie[x] vel inimicitie incitare.

Ex brocardo lib.xliiij.

¶ Ponit penitentiā accusatoris calūniosi cuz sequik inde mors vel membri debilitatio.

Accusasti aliquez:⁊ per tuam[y] accusationem occisus est: nisi

a ¶ Nisi p pace. nō tenet ppie: illud nisi: qr si ppie sequerek qp p pace posset qs accusare aliū iniuste: qō nō est vex: qsi sile habes. ij. q. i. notū sed p pace seruāda licitū est accusare: vt boni quete viuant. xxiij. q. v. nō frustra. alias accusare mortale peccatū est. s. calūniose.

b ¶ Carina vulgare est lombardox: ⁊ vī a carentia boīuz qr tales reludūtur solitarij per. xl. dies ad agendum pñiam de qua pnia habes. l. di stin. in capite.

c ¶ Debilitatꝰ. idest mutilatus in membris.

d ¶ Uidētia sceleris. .i. scelus qō notorium est p operis euidentiam ⁊ est vnus modus notorij. quem ⁊ alios habes. s. de coha. cle. ⁊ mulie. c. vlt.

e ¶ Clamore. i. non indiget aliquo proponēte accusationē: qr factū se ostēdit ar. ff. de in inte. resti. l. i. in cōfessum. n. nulle sunt partes iudicis. ff. ad .l. aquil. pinde. nisi quo ad snīam tm̄: ⁊ que in iudicio publicant non requrunt accusationē antēt pbationez. ff. de adul. l. .i. §. si publico: ⁊. C. de testi. nullum sic in quocūqz notorio tantuz snia semper est necessaria.

α Am. p Facit tria primo repellit vnū accusatorem quia laicus: scōo repellit aliuz qr inimicꝰ. tertio repugnationem inducit: scōa ibi: cūqz. tertia ibi: sed vtriqz. Ab. si.

f ¶ Laicus. no. qp laici ī accusationez vel testimonium clericoruz non sūt admittendi. ⁊ hoc regulare est: nisi suox vel suam iniuriā psequantur .iiij. q. vi. oībus nec tūc ad testimoniū qr in facto suo nemo testis idoneꝰ est. s. de testi. decetero: ⁊. ij. q. i. pbibenk: ⁊. iiij. q. iij. §. itē oībꝰ: ⁊ hoc verū est nisi in crimībꝰ exceptis vt est crimen simonie heresis ⁊ lese maiestatis. j. de simo. tāta: ⁊. ij. q. vij. sacerdotes: ⁊. c. oues. xv. q. iij. sane. C. ō epi. ⁊ cle. si quēqp: ⁊ in his casibꝰ ⁊ constlibꝰ admittunk: si bono zelo ⁊ nō ex odio pcedāt: qr tūc nec ad accusādū nec ad testificādū admittunk. j. de simo. lz bely. ⁊. c. p tuas: ⁊. j. eo. meminimus: ⁊. c. cū oporteat. Inimici in nullo casu admittunk. laici. n. bone fame admittunk ī hmōi exceptis criminibus. sed si laici sint male fame ⁊ viles psone: tūc distinguik Si clericus sup illo crimine sit īfamatus ⁊ male opiniōis admittunk laici ⁊ viles psone. si vero sit bōe fame ⁊ opiniōis nō admittunk: vt hoc bñ colligik. i. q. ij. ī pmis ad fi. ⁊. j. ō simo. tāta: ⁊. c. p tuas. ⁊ hic exceptis cōspiratoribꝰ ⁊ inimicis: vt viri. ⁊ excipitur particeps criminis. s. ō testi. veniens. ⁊ testibꝰ vilibꝰ sine corporali tormento credi nō dz: vt. ij. q. i. ī pmis: ad fi. ſz accusator ñ torquet. xxiij. q. iij. §. si aūt ea rei. ⁊ sic Jo. iste qr laicus erat nō admittik ꝯ clericū. Sz quare repellik cū accusaret illum de simonia que est crimen exceptuz: ⁊ qr ēt erat īfamatus vt patet ex eo qp īdicitur purgatio illi? Rñ. qr erant inimici: qō bene colligik pp mutuas accusationes ⁊ officia permicta: vt patet ex ipsa littera.

g ¶ Illiꝰ cause. s. Joānis fratris laici. b. iste. n. Jo. prꝰ accusauerat forte ipsuz. p. corā epo: ⁊. b. fratrez suū indurit in testē: vt hic vī: ⁊ ideo ipse repellitur tanqp inimicus. j. eo meminimus.

h ¶ Purgationē. qr vterqz fuerat īfamatus. j. ō simo. de hoc: ⁊. c. insinuatum: alias nō esset indicenda purgatio. xv. q. v. de crimine.

i ¶ Cū tribus arbitrariꝰ. n. est numerus purgatox fm arbitriū pñsidentis ⁊ qlitatem īfamationis: ar. ij. q. v. oībꝰ. pñbyter. si. j. ō purga. ca. inter sollicitudies. Nunqd eps pōt diminuere de h numero ex quo pñgik a papa ex quo ē arbitrariꝰ. dicas qp nō postqp papa statuit. ar. s. ō of. ō le. de causis. §. vl. Quid si nō pōt hīe cōpurgatores distingue si hoc cōtingat ex eo qp ē taliter īfamatus tūc puniri dz tanqp conuictus. j. de simo. īsinuatū: ⁊. j. de purg. c. cuz. p. q̄ est pars huiꝰ: si vo nō pōt habere qr est aduena: pōt credi suo iuramēto cessante pbatione. arg. s. de iure iuran. c. vlt. ⁊. ff. ō his q no. īfa. furti accipe. §. q iussu. ver. sed ⁊ si iure ī auk. vt nulli liceat hīe loci ꝯseruatorē. §. si vero crimen colla. ir. C. ō custo. ⁊ ex bi. re. auten. nouo iure. Quid si hz bonos laicos: admittūk. arg. .ij. q. i. in primis. Alin.

Ex parte. Tres sunt partes. scōa ibi. lz. tertia. ibi: quibus. Ab. si.

k ¶ Alia rōnabilis. puta qp essent excōicati. s. de excep. exceptionē vel si essent inimici vel cōspiratores. j. eo. meminimꝰ. ⁊. j. de simo. p tuas: ⁊. j. e. cū oporteat: ⁊ in casu. j. eo. veniens vt viri. s. eo. c. i. sed p eo qp obediētiā pmisit nō repellik ab accusatione: in hoc enim qp malus est nō tenetur obedire ei: īmo potius tenek illuz denūciare siue accusare cū eox īterfit. s. eo. illa ⁊. ri. q. iij. nō semp: ⁊. c. iulianus: arg. s. de maio. ⁊ obe. dilecti ī fi. ⁊. ij. q. vij. qua pp. x. q. ij. episcopꝰ. xvij. q. iiij. q̄sti. ⁊ qr vtilitatē ecclesie pcurant debent eis expense ab ecclesia ministrari: vt hic dicit: ⁊. j. eo. olim ⁊ ipse abbas debet hīe expēsas vt se defendat vsqz ad fi. cause. ff. de iof. te. si instituta: ar.

l ¶ Licet alios. alios vero accusare non pñt: nisi īterfit monasterij. de licentia tm̄ abbatis xvi. q. i. monachi cum mortui sint mundo. ea. cā. q. i. placuit nō tm̄ humanis vocibꝰ sed viuinis mortui sunt. ij. q. vij. funesta ē eox vox vt ibi dk. i. sp flere debent ⁊ tristes eē. xvi. q. .i. placuit: denunciare autem pñt ad pniaz quēlibet xpianū qr cuilibet dictū vī. si peccauerit in te ⁊c. nulla facta exceptione marime si vī esse preceptuz ar. s. de iureiur. quēadmoduz. Sed ꝯ vī dicere pdictū. c. placuit. vbi vī qp monasteriū exire nō debet monachus sed tāquā mortuus ibi esse. Sed pone monachus est in scholis de lnia abbatis. nunqd pōt accusare vel aliter agere. Responderi pōt si eius īterest: qr eoipso qp monachus de lnia abbatis est in scholis per ꝯñs oīa ei cōcessa ītelligunk: sine qbꝰ ibi cōmode nō possit viuere. arg. .s. de of. dele. preterea. c. prudētiaz. §. vi. ⁊. c. suspitionis tm̄ p alienis debitis ītercedere nō posset vt p hoc mōasteriū obligaret: cū hoc nō ītell exit abbas: ar. s. ō fideiuſ. qō quibusdā: ⁊. s. de sol. quorūdam nisi quantum ptinet ad p priam necessitatem: ⁊ b si abbas ei concedat.

m ¶ Expense necessarie. ar. aduersariū aduersario compellenduz in expensis prouidere ꝯ se: arg. ff. de iof. testa. si īstituta. §. iij. C. de carb. edi. l. vl. C. ō or. cog. l. vlt. §. i. ver. nam si tales: ⁊ iste expense necessarie tm̄ erunt sine qbus cā explicari nō pōt de expensis satis habes. s. de do. ⁊ con. c. finem.

Si constiterit. Pōt multiplī intelligi ⁊ vt conueniat oībus lēis sic sumari pōt vt in rubro. Diuidik: nā pmo instruit iudicem qñ ꝯ actorez p nunciandum sit. secundo qñ ꝯ reum ibi: ceterum. Ab. si.

n ¶ Si cōstiterit. casus. sacerdos iste petebat ecclesiā sibi restitui: quia dicebat se iniuste spoliatū fuisse. Dicebatur in ꝯriū qp nō erat audiēdꝰ. qr fuerat spoliatꝰ cū ñ intitulatā ſz cōmēdatā hēbat tm̄ ecclīā. Itē qp quasi ebrꝰ in taberna pnoctauerat: nulla dormitione facta illa nocte: in sequenti die mane missam celebrauit ipse: ⁊ iō iuste pūatꝰ fuit p iudicē suum: corā quo super his fuerat accusatus: ⁊ ipse hec oīa negabat dicens qp canonice in ea fuerat institutus ⁊ iniuste spoliatus ⁊ post appellationē mādat papa pmo inquiri de pmissis q̄ si vera sunt īponatur ei silentiū sup ipsa ecclesia. Si vo ipsam habuerit canonice ⁊ ñ fuerit ꝯuictꝰ ō crie vl pꝰ appellatiōez fuerit spoliatꝰ restituak ei ecclīa

o ¶ Cōmēdata. sic. s. de elec. dudū: ⁊. xxi. q. i. q plures. cōmendare. n. est idem qō deponere. ff. deposi. lucius sempronio: ⁊. s. de ōposi. c. i. Qui. n. deponit rē penes alium: possessionē intelligitur retinere. ff. de depo. lz. ⁊ qñcūqz vult pōt depositum siue rez cōmendatā reuocare. s. de ōpo. bona fides. §. i. vbi de hoc ⁊. ff. deposi. l. i. §. pe. ⁊ ita licite huic presbytero potuit auferri ecclesia cū īpe ñ possideret. ⁊ sic nō fuit spoliatꝰ.

p ¶ In taberna. lxiiij. di. nō oportet.

q ¶ Pernoctauerit. pnoctare noctē totaz significat. ff. de ver. sig. vrbana. §. pernoctare: ⁊. s. de spon. veniens. ij.

r ¶ Dormitione. vñ nō vī ieiunus pp indigestionez sed prāsus celebrare: qō fieri nō dz de conse. di. i. sacra. ⁊ de conse. di. ij. liquido.

s ¶ Ante epz. s. de cōfes. cum sup. ⁊ pñte aduersario. ff. de confe. certū. §. ij. ergo si corā alio nō suo iudice nō noceret talis cōfessio. s. de iudi. at si clerici.

t ¶ Sine coactione. talis confessio sic per coactionē extorta nō iudicat. xxxi. q. ij. lotharius. xv. q. vi. c. i. C. quox appel. nō re. l. ij. ⁊. ij. q. vi. §. sunt quo-

pro pace hoc feceris. xl. dies ī pane ⁊ aqua quod carina vocatur cum septem sequentibus ānis peniteas. Si autem per tuam delaturam debilitatus est: per tres ōbes quadragesimas penitere.

A Agu. sup genesi de morte abel.

¶ Sup notorio procedit iudex nemine accusante.

Uidentia patrati sceleris nō indiget clamore accusatoris.

A Lex. iij. gait. electo.

¶ Laici vel inimici clericos accusare non possunt.

Am. p. māconella presbyter ex vna pte ⁊ bonus pñbyter ⁊ .J. bonus cocti laicus frater eiꝰ ex altera in nra eēnt pñtia cōstituti: cū dē. J. qr laicus erat in dicti. p. accusationē nō durimus admittenduz Cunqz pñatus. b. eūdē. p. sup crimine simonie cōstantius accusaret: nos eū qr in testimoniū illius cause adductꝰ fuerat: ⁊ qr pdictꝰ. i. frater eius ipz. p. coraz te prius accusauerat ab accusatione repulimus: p sertim cum frater. p. memoratum .b. ātea ō cā cōsimili accusasset. vñ quoniā vnus post alterū predictuz .p. instanti vicissitudine accusabāt: neutrum ad eius accusationem admisimus. Sed vtriqz pñbytero de obiectis criminibꝰ purgationē dūrimus indicēdā. Ideoqz mandamus quatenꝰ vterqz illox cū tribus sacerdotibus faciat se purgak.

I Dem vigorien. epo.

¶ Monachꝰ accusare pōt abbatem ⁊ de bonis monasterij expensas litis necessarias habebit.

Expte tua: ⁊ ifra. prudētie tue .t. R. qp monachi: nisi alia rōnabilis causa īpediat: eo quod de obedientia ⁊ subiectione abbatis esse noscuntur: ab eius accusatiōe sūt nullatenus repellendi. Licet alios accusare nō possint. Quibꝰ siquidem cum proprium non habeant: de rebus monasterij expense debent necessarie: donec cā ōbitum finem accipiat: ministrari.

I Dem.

¶ Presbyter ebriosus missam celebrans non premissa digestione ecclesia priuari debet.

Si cōstiterit qp. D. ecclesia nō perpetuo cōcessa sed ad tempus fuerit ꝯmendata: ⁊ de violentia ⁊ quod ī taberna pnoctauerit: ita qp altera die nulla premissa dormitione missaz cantasset ⁊ ifra. Si de hoc rōnabiliter cōuictus fuerit ī iudicio añ epm suū: siue accusatus vel ad rōnē positus sine coactiōe fuerit confessus: ei super eadem ecclesia perpetuum silētiuz īponatis

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK Baden-Württemberg

rum. ver. nullus homicidarum.

a ¶ Conuict⁹. vnde priuari nõ debuit sine culpa. l vi. distin. satis peruersiuz. ⁊ .xvi.q. vij. intentum.

b ¶ Post appellationẽ. qõ. n. post appellationẽ legitime interpositã fit: dz in irritũ reuocari. s. de of. dele. super qõnum in fi. ⁊. s. de appel. bone.

c ¶ Restitui. cũ fructibus pceptis. s. de resti. spo. grauis vbi de hoc.

Meminimus. Primo ponit mandatum non erequutum ⁊ eius cãm. secũdo cãm probat ⁊ illud erequi mandat ibi: qz vero. Ab. si.

d ¶ Pro altera parte. i. pro se ipso et aduerso.

e ¶ Accusaret. sed nõ vt q̃ locũ haberet adhuc accusatio: cũ nondũ habuisset plenũ ius: sz potius debuisset ercipere ꝗ eaz q̃ posset concedi. sed qz repellit ab obtento: pot admitti accusatio. de hoc vt. ī. eo. super his.

f ¶ Inimicus. ergo si non fuisset manifestus inimicus oferẽdum fuit appellationi: qz tunc cũ crimẽ simonie erceptũ sit eã poterit accusare: vt plene dictũ ẽ de hoc. s. eo. cũ. p.

g ¶ Tulerit testimoniũ. ⁊ forsan sup eadẽ cã vel alia cõsimili allo ipsam accusante. ⁊ ob ꝗ solũ psumeret inimicus. si. s. eo. cũ. p. ⁊. si. iiij. q. iij. §. itẽ in criminali. in prin. vbi de hoc.

Licet. Ante inscriptionẽ pt accusator sine pena desistere ⁊ si ad terminũ nõ venerit ei silẽtiũ iponit. h. d. vel aliter ⁊ sic vt in rubro. Et fm hoc sũmariũ iste tex. est no. Diuidit. nã pmo narrat factuz. secũdo ibi: nos igit: duo diffinit ⁊ tertiũ ꝓmittit: scõz ibi: qz vo tertiũm ibi: ne aut. Ab. si.

b ¶ Quesiuimus. Sed quare papa q̃siuit ab istis vtrũ vellẽt aliqd pponere ꝗ ipm. si enim accusator nõ ꝓpareret in termino prefixo: amplius non audit nisi pbet iustaz abntiaz. iiij. q. v. gsqs. ⁊. C q accus. non pos. si eas. ⁊. s. ꝺ fi. instru. accepimus. rñ. nõ statim dz iudex absoluere pntem: lz accusator sit absens qz pot esse q̃ habeat iustã cãz abntie: vt. s. vt lit. non ꝓte. qñ iudex hꝓ dz rõnez viarũ ⁊ tpis ⁊ alterꝰ et ipediměti. ff. de va. mune. tps. ff. qui. ex cau. ma. si cui. §. i. ff. ꝺ dã. ifec. si finita. §. si forte. ff. ꝺ iudi. si p̃tor in fi. ⁊. s. ꝺ re iudi. cum bertoldus. Et ideo papa istos requisiuit: quia forte non credebat q̃ iusta cã impediti tacerẽt ar. ij. q. vij. plerũqz. Et no. q̃ lz abnti restituat accusatio sua. ff. qui. ex cau. ma. si cui. §. i. tñ minor non restituitur ad accusandũ. ff. de mino. auxiliũ vel iõ non iponitur silẽtiuz accusatori: qz accusator prius monendus ẽ: vt pcedat. C. qui accu. non pos. q crimẽ ⁊ iõ isti regsiti fuerũt si vellẽt aliqd pponere qz si regsit⁹ accusator ñ pcedat ammõ nõ audit vt ꝗ pz. ⁊ per iura pdicta. sed vt q̃ isti ꝺbuerunt puniri in expensis: qz fecerũt illũ citari ad curiã maliciose. ar. pdicte. l. q crimẽ. ⁊. ff. de iudi. eũ quẽ temere: sz excusant pp nunciũ q formã mãdati excessit vñ nõ tenebant: idẽ videbat vicẽdũ vbi et de crimine agit ciuilr. ff. de iure fis. l. ij. §. senat⁹: sed in negocijs ciuilibus aliter pcedit ꝗ abntem actorem. C. de iudi. properandũ. Jo. de hoc dictũ est. s. de dolo put.

i ¶ Excessit. ⁊ ideo nõ valuit. nec piudicat eis: ex quo nõ habẽt ratuz. s. de of. dele. cũ olim. s. de prescrip. cũ dilecta.

k ¶ Decetero. s. eo. de his. ij. iiij. q. v. c. i. ⁊. v. q. v. illi q. C. q accu. non pos. si ea. ff. ad turpil. q destitit: nisi iterato crimẽ cõmitteret. ar. vi. q. i. ĩmutare: nã exceptio rei iudi. non obstat: nisi de pteritis cõmissis. ff. de excep. rei iudi. si rẽ meaz. ⁊. l. se. ⁊. C. ad exhi. neqz. l. non ignorabit. ⁊. s. ꝺ excep. c. pe.

l ¶ Inscriptionis. ⁊ quia ante inscriptionẽ destituerunt eis nõ iputat: qz nemo cõpellit accusare. ij. q. iij. si quem ⁊. c. si q̃ iratus post libelli oblationez sine pena desistere lz. ff. ad turpil. quesitum. ff. de in ius vo. libertus tũ ille q ifamauit tenet l iuriarũ. ff. de iniur. itez apud. §. si qui libello: in ciuilibus tamen actionibus bene cõpellit agere post libellũ oblatũ reo instante. C. quõ ⁊ qñ iu. autẽ. qui semel. Jo.

m ¶ Delectemur argu. q̃ pstantius est priuilegium bone fame q̃ male opionis. arg. ī. ꝺ pur. cano. cum in iuuentute.

Deniens. Qui iurat aliquem nõ accusare repellit ab eiꝰ accusatiõe. h. d. sed quia ꝗ. c. ad aliud solet allegari ⁊ in hoc est valde vulgatũ: iõ aliter sũmo ⁊ sic vt ī rubro diuidit nã prima ps narrat factũ scõa pnunciationẽ citationez ⁊ purgationẽ. secũda ibi cum igitur. Ab. si.

n ¶ Criminali. bẽs ergo ꝗ erpsse: q̃ in casu criminali nõ interuẽit pcurator nec ad agẽdũ nec ad defendendum. v. q. iij. I criminalibus. ⁊. iij. q. ir. abñs. ff. de publi. iudi. l. peuul. §. i. ⁊ hoc est generale. Fallit tamẽ in casibus ī crimine iniuriarũ vt. iij. q. ir. §. nisi ⁊. C. de iniur. l. vlt. sed ad excusãdũ vel ercipiendũ admittitur procurator vt hic ⁊. xxiij. q. v. reos. ⁊. s. de do. cũ dilecti. Item cum agitur de crimine nõ criminaliter interuenit pcurator. s. de procuratue: ⁊. ī. c. pori. in fi. itez I leuibus criminibus. ff. de accus. leuia. ar. Item si crimen non excedit penã relegationis. ff. an p alium cã appel. expos. l. i. Itez in crimine suspecti tuto. ff. de procur. nõ solum. §. vl. itẽ cuz qs accusat aliũ de ingratitudine. ff. de procura. sed de psone. §. i. item in actiõe populari interuenit procurator ad agendũ p ꝑuato dãno. ff. de pcura. l. in popularib⁹: sed pro publico nõ iteruenit pcurator ad agendũ sed ad ꝺfendendũ. ff. ꝺ popul. ac. q popularl. itẽ dñs defendit seruũ in crimine. ff. de accu. si cui. §. pe. Melend⁹ dixit q̃ ex pte rei post lit. cõte. semp potest pcurator interue-

Eminimus tibi mãdasse vt .c. abbatisse: cuius electionẽ confirmauimus munus benedictõnis impẽdere, pcurares. Sed quia .h. pro altera⁰ parte a te ad nraz audiẽtiã appellauit: proponẽs q̃ de simonia accusaret⁰ eãdẽ: mandatũ nostrũ distulisti effectui mancipar.

Quia vo te nõ decet i hac parte ap. eiusdem. h. deferre cũ idẽ illius manifest⁹ fuerit inimicus⁶: ⁊ cõtra eaz testimoniũ tulerit⁸: mãdamus q̃ten⁹ cũ inde fueris reqsitus. prefate abbatisse munus benedictionis non differas impartiri.

I Vno. iij. archiepo bisuntino.

¶ Dicens se aliquez accusatuz coram iudice ante inscriptionẽ pot sine pena desistere: ⁊ nõ accusare: sz ei desistenti silẽtiũ iponit i ppetuũ.

Licet i beato petro ⁊ ifra. Sane cũ ex litteris. h. decani sancti stephani. ⁊. t. i. ⁊. m. canonicorũz ecclesie bisuntine ad ap. se. audiẽtiã puenisset te varia crimia cõmisisse: ac ab eis fuisses per easdẽ litteras sup piurio crimine simonie ⁊ incestus ꝺlatus: demẽs papa pdece. noster seruata iudiciaria grauitate tibi certuz terminuz assignauit quo rñsurus obiectis ap. te. conspectui psentares. Cũ ãt iurta tenorem citationis ad se. ap. accessisses: nec vllus appareret qui te ita ipeteret de pdictis: ne aliquid de cõtingẽtib⁹ omittere videremur: ab. i. ⁊. o. archid. i nra pntia cõstitutis q̃siuim⁹ diligẽter si qd sup premissis aduersus te, p se vel alijs proponere vellẽt: ⁊ q̃ scripserãt legitime demonstrarẽt: ipsi aut q̃ nõ ,pposito accusandi hec scripserãt rñderũt. Sed quia sup qbusdã incorrigibilis videbaris: quedã ꝺ te ap. se. durerãt intimãda: sed nuncius q. p lris accesserat ipetrãdis mandati formaz excessit.

Nos igit dictis canonicis sup pdictis silẽtiũ duximus iponẽ ipm ab ipetitione. h. desistere compellẽtes.

Ceterũ si eidẽ fuit eccle sia canonice cõcessa ⁊ tradita: ⁊ postea de crimine aliquo nõ fuit cõnictus⁸, ppter qõ de iure debuit spoliari vel post appellationem⁰: sicut aliquãdo allegauit: ecclesia illa fuerit spoliatus: ipaz ei facias restitui⁰ ⁊ in pace dimitti.

I Dem.

¶ Inimicus etiã a voluntaria exceptione repellitur.

Meminimus tibi mãdasse vt .c. abbatisse: cuius electionẽ confirmauimus munus benedictõnis impẽdere, pcurares. Sed quia .h. pro altera⁰ parte a te ad nraz audiẽtiã appellauit: proponẽs q̃ de simonia accusaret⁰ eãdẽ: mandatũ nostrũ distulisti effectui mancipar.

Quia vo te nõ decet i hac parte ap. eiusdem. h. deferre cũ idẽ illius manifest⁹ fuerit inimicus⁶: ⁊ cõtra eaz testimoniũ tulerit⁸: mãdamus q̃ten⁹ cũ inde fueris reqsitus. prefate abbatisse munus benedictionis non differas impartiri.

I Vno. iij. archiepo bisuntino.

¶ Dicens se aliquez accusatuz coram iudice ante inscriptionẽ pot sine pena desistere: ⁊ nõ accusare: sz ei desistenti silẽtiũ iponit i ppetuũ.

Licet i beato petro ⁊ ifra. Sane cũ ex litteris. h. decani sancti stephani. ⁊. t. i. ⁊. m. canonicorũz ecclesie bisuntine ad ap. se. audiẽtiã puenisset te varia crimia cõmisisse: ac ab eis fuisses per easdẽ litteras sup piurio crimine simonie ⁊ incestus ꝺlatus: demẽs papa pdece. noster seruata iudiciaria grauitate tibi certuz terminuz assignauit quo rñsurus obiectis ap. te. conspectui psentares. Cũ ãt iurta tenorem citationis ad se. ap. accessisses: nec vllus appareret qui te ita ipeteret de pdictis: ne aliquid de cõtingẽtib⁹ omittere videremur: ab. i. ⁊. o. archid. i nra pntia cõstitutis q̃siuim⁹ diligẽter si qd sup premissis aduersus te, p se vel alijs proponere vellẽt: ⁊ q̃ scripserãt legitime demonstrarẽt: ipsi aut q̃ nõ ,pposito accusandi hec scripserãt rñderũt. Sed quia sup qbusdã incorrigibilis videbaris: quedã ꝺ te ap. se. durerãt intimãda: sed nuncius q. p lris accesserat ipetrãdis mandati formaz excessit.

Nos igit dictis canonicis sup pdictis silẽtiũ duximus iponẽdũ: ne te decetero⁰ eis super his accusare liceat vel et infamare.

Qz vero pdicti canonici citra vinculũ inscriptionis desistẽ voluerũt: eis de iuris pmissione id nõ durimus iputanduz.

Ne autẽ i absolutiõe tua minus canonice, pcedẽ videamur quãtus potius in odore bone opinionis coepõrũ nrõz q̃z corũz ifamia ꝺlectemur⁰ cabilonẽ. epo ⁊ abbati de firmitate inquisitionẽ fame tue duximus cõmittendam.

I Dem sancte burgẽ. archiepo.

¶ Ad, pseqnda, accusationem criminalẽ nõ admittitur, pcurator licet possit allegare causas absentie seu alias exceptiones non tangentes crimen propositum: ⁊ qui iurauit stare mandato alicuius non admittitur ad accusandum illũ si virtute iuramenti sibi fuit iniunctuz vt non accusaret.

Veniens ad se. ap. a. prageñ. canonicus cõtra prageñ. episcopum iter alia, pposuit corazno bis q̃ cũ esset filius sacerdotis in ecclesiã fuerat prageñ. intrusus: ⁊ cõtra eiusdẽ ecclie priuilegiũ homagiuz duci boemie pncipis eẽt p ipm baptizandus tunc tẽporis p nuncios: ⁊ litteras allegauit. Licet autẽ excusationes huiusmodi sicut erãt friuolas estimantes ipm reputauimus cõtumacẽ: nec procuratores eius in cã possem⁹ recipere criminali⁰: eis tamẽ pcessimus auditores vt si possent illũ aliquatẽus excusarent. Cũqz pdictus. a. corã eis repetisset obiecta: fuit ex aduerso respõsũ q̃ cũ oliz sup hoc ad magdegen. archiepõ littere fuerant impetrate: idẽ. a. i obiectoz se videns ,pbatione deficere ad pedes ei⁹ se humiliter prosternens veniam postulauit: ⁊ q̃ aduersus euz calũnio se ,pcesserat est cõfessus. Cetez euz sup hoc mandato stare eiusdem archiepi iurauisset: ipe pcepit eidem sub debito prestiti iuramenti: vt cõtra eundẽ epm decetero proporet talia non auderet.

Cũ igit nobis ex ipsi⁹. a. cõfessione cõstaret ipsuz iuramentuz huiusmodi prestitisse

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

nire.v.q.iij.reos.sed illud loqtur in ꝓcuratore ad allegãdas cãs absentie qꝫ reipublice vtile est abñtes a qbuscũqz defendi:ꝛ quĕlibet ꝑ eo verba facientẽ audiri.ff.de ꝓcur.seruũ quoqz.§.publice.ꝛ hic iſti admittũt ad ercusandum.ꝛ sic itelligitur.xxiij.q.v.reos.

a Tale mandatum.quod de iure potuit.s.c.ꝓori.

b Silentium.nota. ꝙ q iurauit se nõ accusaturꝫ aliquẽ amplius non audiꝫ ꝗ illum.s. de iure iur.quãdmodũ: ꝛ maxime vbi ꝓmo calũniose accusauerit vt hic: qa ꝓsumiꝫ postea ꝙ malo alo moueaꝫ: vñ nõ ẽ vlterius audiẽdus. ar.iij. q.r.placuit. vel ĕt si simpliciter remisit accusationem.xxiij.q.iiij. si illic ꝛ de pe.di.iiij.diuina:ꝛ eoꝓo ꝙ qs dixit se nolle accusare illũ: amplius nõ audiꝫ.ff.de adulte.si marit⁹.ij.§. si negauerit. Sed nũqd talis pot ipsuz denũciare nõ obstante iuramento qõ vꝫ ꝑ decre. ꝓdictã quemadmodũ:qõ nõ est veritũ ꝓmo calũniatus fuerit: qꝫ calũniose denũcians nõ audiꝫ ĩmo punitur ꝏ calũnia.j.ti. ꝓri.c.ij. ſz nunqd alius pot illum accusare ꝏ crimĩe ꝏ quo absolut⁹ est:ꝏ hoc dic vt .s.e.de his:ꝛ ꝙ non bẽs .ij.q.i.ꝓhibetur.Jo.

c Propter contumaciã.sic pz ꝙ semp dz qs venire ad iudicẽ siue iuste siue iniuste vocet als punitur vt ꝗtumax ut h pz.ꝛ.ff.ne qs eux qui in ius vo. vi crimat.l.ante pe.§.item si qs.ff. iudi. sol.si reus:qõ veruz est cuz dubitaꝫ an citatio teneat.s.de ap.si duobus ꝛ.c.cum parati.ꝛ.ff. de iudi.si qs ex aliena. Sz si euidẽs est ꝙ citatio nõ tenet:nõ teneꝫ venire citatus puta si citeꝫ aliqs tpe feriato. ar.v.q.ij.c. fi.ꝛ est ꝛpꝛssuz.s. de fer. .c. vlti.ff. de fer.l.i. nisi esset iusta cã vt ibidẽ dꝫ. puta res peritura vel rõne criminis vel nisi pietas vel necessitas hoc suadeat. qñqz nõ dz rõne ꝑsone vocate: vt.iii.q.iiij.§.liberti.qñqz rõne loci ihonesti.ff.de arbi.si cum dies.§.si arbiter: vel esset nimis remotus forte ire non teneꝫ si cõstaret ꝙ in lꝛis nõ contineꝫ illa clausula: nõ obstãte ꝗstõne ꝏ duabus dictis.s.de rescrip.nõnulli.si euidens sit ipsuz nõ esse iudicẽ. q citat.s. de of.dele.ex lꝛis: vel si ordinarius citat illũ q nõ est de sua iurisditiõe: nec rõne criminis seu ꝛctus.s.de fo.cõpe.c. vlti. vbicũqz dubitabaꝫ de iurisditione debet qs ire ꝛ allegare ꝑuilegium suũ: alias tanquam contumax pot puniri: vt hic patet. Jo.

Saper bis. Diuiditur in duas partes principales.scõa ibi:licet.ꝛ prima subdiuidiꝫ:qꝫ primo ponit modos tres opponẽdi crimẽ. scõo illos ꝑsequitur ibi:qñ.Ub.si.

d Tribus modis.quartũ modũ habes.s.per ingsitionẽ.j.e.ingsitionis.ꝛ.c.qualr ꝛ qñ.ꝛ.j.de simo.lz exceptis notorijs. vt.in.c.lz.Et lec ĕt dicit ꝙ quattuor sunt genera cognitionũ:qꝫ aut agiꝫ de capitali crimine:aut de fama: aut de pecuniaria re: aut de bonoribus vel muneribus agendis.ff.de var.ꝛ extraor.cog.l.pe.

e Oportet iscribi.sic.j.de simo.lz bely.nisi in casibus ꝓmo in crimine abigeatus.C.de abige.l.vna.itez in leuibus ꝛ paruis criminib⁹.ar.ff. de accusa.leuia. Jtem in his q apparitores referũt.C.ꝏ accusa.ea qdẽ. Jtem in crimine apostasie.C.de aposta.apostata ꝑ. Jtem cuz accusatur cbristianus q ꝛrit cũ iudea vel ecõuerso.C.de iude.ne qs. Inscribere ẽ obligare se ad eandẽ penam si nõ probauerit quã reus debuit pati si ꝑ basset ipse accusator: vt.ij.q.viij.qsquis.ꝛ.c.qui crimen.

ac tale recepisse mãdatũ[a] super ipetitione dicti epi filĕtiũ[b] ei duximus iponẽdũ: pp[c] cõtumaciã tamẽ eidẽ epo citationẽ ꝛ purgationẽ ꝑpter ifamiã idicentes.

Dẽ pori sãcti fridiani ꝛ magistro.b.canonico pisano.

Denũciator criminis non se inscribit quia ad correctionẽ tẽdit: accusator vero iscribit: quia tẽdit ad penã: excipiẽs ꝏ iscribit: ad penã extraordinariã si ꝑ exceptionẽ deijciꝫ ab obtẽto.als sec⁹. hoc prio. ſo dꝫ ꝙ dũ discutiꝫ ꝏ crimĩe ꝑ mõz exceptiõis pot iteruenire ꝓcurator.

Saper bis de qbus nos ꝗsulere voluistis. Jnq.v. breuiter rñdemus: ꝙ tribus[d] modis valet crimẽ opponi: denũciando: excipiendo:ꝛ accusando. Quando crimẽ i modũ denũciationis opponiꝫ nõ est inscriptio necessaria :sed cuz in modũ accusatõis: oportet[e] iscribi:qñ ad depositionẽ istituitur accusatio sed de correctione est denũciatio[f] facienda. Cum aũt excipiendo fuerit crimẽ obiectũ: distinguenduz est quare opponaꝫ ꝛ qñ. Si.n. objciꝫ vt ab accusatiõe[g] ꝛ testificatione[h] aliquis repellatur non est inscribi necesse.sed cuz opponitur vt qs a ꝓmotione officij vel bñficij excludaꝫ:si ante cõfirmationem obiicitur non cogiꝫ quisquã inscribere qa crimẽ hoc modo ꝓbatuz impedit[i] ꝓmouendũ sed non deijciꝫ[k] iaz ꝓmotũ. Post cõfirmationẽ[l] vero cũ.s.ordinãd⁹ fuerit aliqs aut etiã consecrãdus:qa etiã ab obtinẽdo repellit ꝛ deijcit ab obtento: ad extraordinariã penã ſm arbitriuz[m] iudicis discreti circa vinculũ iscriptionis ẽ excipiens astringendus[n]: si defecerit i probando ꝓeo ꝙ crimine sic probato perdit qõ per electionẽ ꝛ cõfirmationẽ ei fuerat acqsitũ: sed ob hoc ꝓri⁹ habita nõ amittit. Licet enim agatur de crimĩe non ẽ tamẽ huiusmodi questio criminalis[o]. Unde per procuratorẽ potest rite tractari.

Dez vercel.episcopo. ꝛ abbati de tileto.

Generales ingsitores si nõ seruauerunt debitũ ingsitiõis ordinẽ prudẽter ꝛ caute corrigere debent hoc primo. ſo põit formã iuramẽti quã inquisitores exigũt ab inquisitis.

Qualiter ꝛ qñ:ꝛ infra. Si circa nouarieñ.ep̃m debitum i ꝗsitionis ordinẽ obseruastis diuestrã in domio cõmẽdamus. Si vero q̃libꝫ occasiõe ꝑtermisistis cũ dẽ aduc ipsuz tpe oportuno volumus obseruari[q] ne ide nascãtur[r] in iurie vnde iura nascũtur. Jdeoqz mãdam⁹ q̃ten⁹ ad cõscientie vestre iudiciũ recurrẽtes si cõtra ꝑscriptũ ordinẽ tãq̃z hoies excessistis: ñ pudeat vos errorẽ vr̃z corrigere[s] qui positi estis vt aliozꝫ corrigatis errores qñ apõ iudicẽ districtũ i q̃ mensura mẽsi fueritis remetieꝫ vobis. ita videlicet iuẽiatis occasionẽ aliquã cõgruentẽ ꝑ quã ne vestra vilescat auctoritas.q̃to cautius ꝛ prudẽtius poteritis supsedeatis ad presẽs: quoniã ex his q̃ iordiate sũt acta nõ pot ordinabiliter[t] agi. Si vero prescriptũ ordinẽ custoditis oigr̃a ꝛ timore postpositis deuz solũ habentes pre occulis via[u] regia icedentes sine ꝑsonaruz[x] acceptõe i negocio procedatis. Formam vero iuramenti:quã a clericis noua-

f Denũciatio.precedente legitima admonitione:als repellitur.j.e.cũ dilectus:nisi in casibus.j.co.ingsitionis.i.Rñ.

g Testificatione.s.de ordi.cog.cum dilectus.ꝛ.s.de testi.sup eo.i.ꝛ.c.testimonium.ꝛ.s.de excep.deniqz.

h Accusatione.pot accusator repelli obiecto sibi maiore crimine pari vel ĕt minori in moduz exceptionis: qꝫ criminosus criminosum accusare nõ debet: vt diri.s.eo. .c.i.ꝛ.c.nulli.ꝛ.ij.q.viij.si qs. ꝛ.c.querendũ.sed ab excipiẽdo nõ repellitur qs ꝑp crimẽ:seu ꝑpter excõicationem.s.de excep.cum inter.ꝛ.c.dilecti filij: qꝫ cuilibet seruaꝫ legitima defensio vt ibi dꝫ.

i Impedit promouendum.ꝛ obstat ĕt in dignitatibus postmodum acqrendis.s.de elec. super eo.ꝛ argu.ij.q.i.prohibentur.ꝛ.s.eo.omnipotens.

k Non deijcit.i.pp hoc non ꝑuaꝫ aliis dignitatib⁹ seu bñficijs:qꝫ nõ agebaꝫ ad hoc.s. de or.cog.cum dilectus.ff. de li.agno.l.i.in fi. Sed si ex tali probatione grauata sit ei⁹ opinio nõ promouebitur.s.de testi.testimonium.ꝛ.lxxi.dis.tãtis daniel.ꝛ.s.eo. omnipotẽs nisi se purgaret.

l Post ꝗfirmationẽ. tũc.n. spũale vinculum est ꝗctum.s. de transla.inter corporalia.

m Arbitriuz.hoc generale est ꝙ vbi certa pena exꝑssa nõ ẽ in iure: arbitrio iudicis relinquitur.s.de of.dele.de causis .ff.de iure deli.l.i.ĩ fi.ꝛ a tali pena ꝑposita pot appellari:secus a pena exꝑssa in iure.ff. ꝏ ver.si.l.antepe. Sic ꝛ vbi ius exꝑressum non est ſm equitatem est procedendũ.s.de trãsla.c.vlt.

n Astringendus.lz.n.nõ inscribat obligabit se ad extraordinariã penã ad arbitriũ iudicis: vt h pz:ꝛ arbitriuz iudicis equũ esse dz: vñ si excederet reducenda esset illa pena ad arbitriũ boni viri.s.de iureiur. qntauallis.ꝛ.c.venĩẽs. ad fi.

o Criminalis.ꝛ tñ reqriꝫ in tali cã pñtia pluriũ eporuz ac si esset crialis.xxiij.dis.illud.ꝛ iij.q.vi.hoc quippe:ꝛ ĩ hac cã testes cõpellendos credo de h diri.s.de testi.cog.c.p.ĩ fi. gl.

p Per ꝓcuratorem.sic.s.de procura.tue.sed vbi de crimine agitur criminaliter nõ interuenit procurator.s.eo.c.ꝓori. vbi de hoc.

Qualiter. Diuiditur vt patet in rubro.scõa ibi formã vero.prima subdiuiditur.nam in prin.ꝛ in fi.cõmendat ꝛ confirmat ingsitores si bene ꝑcesserũt:in medio vero.s.in ver.si ꝏ instruit si male ꝑcesserunt.Ub.si.

q Obseruari.ar.ꝙ iuder q male iudicauit:nõ dꝫ functus officio suo:ſz iterꝫ debet ꝓcedere ꝛ bene iudicare.arg.ff.de arbi.dicere autẽ.§.sed si de plurib⁹. arg.ꝗ qꝫ siue bene siue male sñiam dixit vlterius se ĩtromittere non pot.ff. de arbi.qꝫ arbiter.ff.de re iudi.iuder.ꝛ.s.de offi. dele. vt lꝛis.secus ĩ casu isto: qꝫ isti erant generales legati ad inquirendũ. vnde poterãt mutare si errassent: ꝛ nondum tulerant etiã sñiam sed errauerãt in processu.

r Nascuntur.iniurie.C. vnde vi meminerint.ꝛ.xi.q.i.puenit.ꝛ.s.de rescri. nonnulli.

s Corrigere.no.ꝙ iuder pot corrigere errorem suũ si male interlocutus sit vt h pz.ꝛ.s.de ap.cũ cessante.ꝛ.j.de sen.excõ.sacro.ff.de re iudica.qõ iussit: ꝛ ecclesia cũ errat mutat sñiam.s.de frigi.ꝛ male.fraternitatis:ꝛ.xxv.q.ix.§. is ita:ꝛ.c.sñiam.ꝛ.c.graue.ꝛ.xxi.q.iiij.magne.ꝛ testis potest corrigere suuz errorem.s.de testi.cog.preterea.si.s.de vsupal.nisi.Et dicit ĩperator nõ enĩ erubescimus si qd melius boꝫ que prius ipsi dixim⁹ adinueniamus cõpetẽtẽ prioribus ꝗponere correctionẽ:ne ab alijs corrigi expectemus:in auc. de nup. circa prin.ꝑ vnam colũnam.col.iiij.

t Ordinabiliter.xiij.q.v.neqz si magis.ꝛ.c.forte.ꝛ.i.q.i.nõ est putãda.

u Via regia.hoc est a iusticia non declinantes.

x Personarum acceptione.sic.s.de iudi.nouit.ꝛ.s.de sta.regu.ea que.

a ¶ In similibus: vt. s. de trãsla. Iter corporalia. ⁊. s. de re iudi. i causis. ⁊. ff. de legi. l. non possunt.

b ¶ Exceptis occultis. q: sup his ingsitio fieri nõ vz. sed sup illis tm̃ de qb⁹ infamia precessit. j. eo. ingsitionis. §. i. ⁊. c. qualr. ⁊ si testes de occultis dicãt nõ puniuntur: vt. c. ingsitionis: q: super his non iurauerunt.

c ¶ Plenã. cũ iurant fm hãc formaz. secus si iurant rñdere ad interrogata tm̃. j. c. priori.

Cum dilecti. Primo ponitur legatorum iquisitio. i scõa ibi: qr. eor dubiũ pp qõ fuit fcã cõmissio. tertia ibi: mãdamus cõmissionis forma bimembris. Ab. si.

d ¶ Cum dilecti. casus: abbas cistercien̄. ⁊. p. ⁊. r. legati erãt ap. se. cũ audiuissent p frequẽtem clamorem multa sinistra de epo agathen̄. volẽtes igre re veritatẽ accesserũt ad ecclĩã agathen̄. receperũt iuramẽta epi ⁊ canonicor. ⁊ i illa ingsitiõe ꝓfessus fuit eps q cõmiserat simoniã dilapidationẽ ⁊ q̃ habuerat res naufragij. eps timẽs illas ꝓfessiões voluit se excusare postea ꝗ illas dicẽs q̃ iurauerat rñdere tm̃ ad iterrogata: legatt vicebãt q̃ sb alia forma iurauit. s. q̃ plenã ⁊ merã diceret veritatẽ: ⁊ qr tũc se nõ ercusauit: postea non debebat audiri. vñ negociũ illud delatũ ẽ ad papã: ⁊ q̃ iurauit rñdere tm̃ ad iterrogata apõ se. ap. quosdã testes pdurit pape: sed qr nõ cõstitit pape sub qua forma iurauit: cũ depositiões ille nõ fuerĩt publicate: nec ipe renunciauerat testibus pducendis: mãdat papa sub hoc inqri ab illis ingsitoribus sub qua forma iurauit: ⁊ si fm illor ingsitor rñsionez ꝓstiterit q̃ iurauit sub secũda forma: aut si episcop⁹ ille hoc pbauit p depositiones testiũ quos pdurit aut ẽt alior: qr fm illã formã nõ tenebat rñdere nisi ad iterrogata admittant ercusatiões epi super cõfessionib⁹ suis: qa ercusationes ille erponẽt illas confessiones quas si pbauerit absoluãt illum: si vero ercusatiões nõ pbauerit: vel si iurauerit plenã ⁊ meram veritatẽ dicere remoueant illuz ab ecclesia agathen̄. nõ obstantib⁹ illis ercusationibus.

e ¶ Clamorẽ. ij. q. i. deus oipotens. ⁊. j. e. qualiter ⁊ quando ⁊. lxxxvi. di. si quid.

g ¶ Plenam. s. q̃ nullũ vex tacere vz. iij. q. ix. hortamur.

g ¶ Merã. s. a falsitate. ij. q. iiij. nullum. ⁊. iij. q. ix. pura. ⁊ hoc idem debent facere testes. vt no. s. de testi. fraternitatis ⁊. c. lz. ⁊. s. c. priori. in fi.

h ¶ Rñsionẽ eor. si. s. de ele. cũ dilectus. credit ergo istis si ꝓfiteant q̃ iurauit: vt ad inqsita rñderet. ſz si ꝗriũ dixerit: poterit pbare ꝗ dcm̃ illor: vt h pz: ⁊. s. d testi. cũ a nobis: qr nõ credit indici in piudiciũ alteri⁹ nisi quatenus ꝓstat p legitima documẽta. s. de pba. qm̃. sed ꝗ. s. de elec. cũ dilecti. ſz ibi d necessitate stat dcõ illor: qr illa ingsitio p alios pbari nõ poterat qr soli iterrogati fuerũt. prout h inferius dicetur.

i ¶ Valeant retorqueri. vnde in humaniorẽ partẽ sunt itelligẽde siue iterpetrãde. j. de reg. iur. estote. ⁊ de trãsac. c. vlt. j. de reg. iur. semp in dubijs. ⁊. ff. de re. du. quotiens. ij. t.

k ¶ Ex cã. cã. n. sp ꝓsiderãda ẽ et q̃ cã aliqd sit factũ: ⁊ ẽt tpo. s. de trãsa. c. vl. ⁊ vj. q. v. nõ oẽs. ⁊. j. de v. si. itelligẽtia. ⁊. xxiij. q. viij. occidit. ⁊. ff. d fur. vex. b.

l ¶ Dilapidatione. eps iste pp formã iuramẽti tria ꝓfessus ẽ ꝗ se: simoniã. dilapidationẽ: ⁊ qõ habuerat res naufragij. ⁊ ꝗ ista admittunt el⁹ ercusatiões: potuit se ercusare d dilapidatione: iterogat⁹ vtr alienasset bona ecclie: vtrũ obligasset ecclĩaz: rñdit q̃ sic pp formã iuramẽti: ꝗ istam confessionẽ bene poterat se ercusare. s. q̃ debitũ iminebat: nec aliũde soluer poterat. x. q. ij. b ius: ⁊ ita si pp hãc cãm alienauit: vel obligauit ecclĩaz nõ peccauit. ⁊ sic iudicari vz cõfessio sua er cã q̃ bõa ⁊ licita fuit. ⁊ ad malum ⁊ ad bonuz poterat se hre vl aliter ẽt si alienauit ẽt ꝗ vtilitatẽ ecclesie ⁊ ipse postea redidit ecclesiam indẽnem sufficer videbat. s. de elec. q̃ sicut: vbi de h: sed illud non sufficit vt ibi no. vñ prma ercusatio veriorẽ. Interogat⁹ fuit an habuerit res naufragij. rñdit q̃ sic. vñ videbat. preterea ercõicatus. j. de rap. ercõicatõi. ⁊ nihilominus furtũ ꝓmittit. ff. de acq. re. do. q̃ ratione. §. vlti. in fi. pp hoc erat puniẽdus. hec confessio poterat se hre ad bonuz ut. s. recolligert res naufragij: vt saluas facert ⁊ restitueret illis q passi fuerãt naufragiũ: ⁊ h pbare volebat cũ intẽtio sua fuiſz hõesta: qr ad alios pueniſſet: q nõ restituissent illas: sed si illas habuisset. vt sibi retineret h malũ erat: iterogat⁹ ẽt fuerat: vtr ordinasset aliquẽ p simõiã rñdit q̃ sic: ꝗ h se ercusare volebat: qr aliquos ordiauit p simoniã eo ignorante sed er post facto h scuit: puta pñtator receperat pecuniaz. vt aliquẽ facere ordinari. j. de simo. er tue. in hoc non peccauit vel potes ponere erẽ pluz. j. de simo. sicut. b.

m ¶ Prima forma. que fuit: q̃ merã ⁊ plenã diceret veritatẽ: ⁊ nunc nõ psunt ille ercusationes: qr tunc se debuit ercusare prout sequtur. b.

n ¶ Posset. ⁊ si verum fuisset. q̃ illas erposuiſz cora illis nõ vz: cũ eas pbare nõ posset: deficit ergo sibi nõ ius: sed reprobatio iuris. xxxij. qõ. v. rpiana. ⁊. ff. de test. tute. duo sunt ticij. ⁊. ff. d re. du. si fuerit legatum. ff. de adi. leg. l. iij. §. si duobus. ⁊. ff. de here. insti. i tẽpo. §. i. ⁊ est simile. s. de elec. bone. i. ⁊ est arg. q̃ testis q est singularis in dicto suo nõ pbat: vt dicit decre. bone. i. ⁊. s. de proba. liceat.

culpabilis in quibusdam ex labore tm̃ ⁊ pudore punitus quos ꝓpter hanc cãm incurit huiusmodi leuis culpa leuiter ei valeat indulgeri.

Qui si ercusationes illas sup dilapidatione[l] naufragio ⁊ simonia ꝓbare nequerit: aut sub pria forma[m] iurauerit cum secundum eandem nec veritatez tacere nec admiscere debuerit falsitatem: vos non obstantibus ercusatiõibus quas d nouo proposuit: cum in confessionibus suis nullam omnino de illis fecerit mentionez: quamuis firmiter asseruerit quod plures ex illis legatis predictis exposuit: cum hoc per se probare non posset[n] tanquam q solus examinabitur ab illis: cuz ab administratione agathen̄. ecclesie remouere curetis.

Item archiepo terracon̄. ⁊ abbati sancte marie de populeto ⁊ archid. barabinon̄.

¶ De veritate criminum non inquiritur nisi prius cõstet de ifamia ⁊ tunc non inimici vel periurij: sed idonei viri ad prosequendum ingsitionem ⁊ testimonium admittuntur. ⁊ probato crimine indicitur infamatis purgatio.

Cum oporteat episcopum: ⁊ infra. Sane venientibus ad aposto. sedem. G. ⁊. M. canonicis vicen̄. ⁊ multa enormia contra vicen̄. episcopũ propõentibus coraz nobis: quia illa nõ debebam⁹ sub dissimulatione transire vobis ingsitionem illorz durimus cõmittẽdam. Verũ dictus episcopus antequã ad ipsum vestra citatio peruenisset ad presentiam nostram accedens proposuit quod illi q enormia de ipso suggesserãt typo malitie potiusquaz iustitie zelo ducti nobis huiusmodi intimarunt. cum ipsi eius sint inimici manifesti: ⁊ cum eius hostibus[o] conuersentur cõsanguineosque[p] suos ac complices itẽ dat ad testificandum producere cõtra ipsum qui ad denunciandum[q] seu testificandũ admitti non debẽt vtpote iuramenti prestiti transgressores: ⁊ alijs criminibus irretiti ⁊ infra. Di. vestre. Manda. quod

Cum oporteat. In prma pte ponit denũciatio epi. ⁊ ingsitor datio. i scõa ibi vex. ꝓpitio ⁊ allegatio epi ꝗ denũciãtes ⁊ testes. i tertia ibi: discretiõi. ingsitor tripler istructio. fa ibi: q̃ si. tertia ibi: ⁊ si nihil

o ¶ Hostib⁹ ꝓuersent. vñ sunt repellẽdi: qr cõuersant cũ inimicis ⁊ sunt ipsi inimici. de hoc vf. s. e. c. i. ar. ad h. C. de inof. test. liberi. ⁊. s. c. repellant. ⁊ ar. ff. de of. pfec. vrb. l. i. §. cuz pronus. ⁊. iij. q. v. c. iij. ⁊ de le. iiij. §. i. ar. ꝗ. ff. p so. nã soci⁹. ⁊. xxxv. di. legit. ⁊. iij. q. v. c. iij. ⁊ est arg. hoc ꝗ aliquẽ ex inhonesta cõuersatione.

p ¶ Cõsãguineos. q i cã crĩali ñ admittũt vt ꝓsuevit notari. iij. q. v. c. i.

q ¶ Ad denũciãdũ. ſz nũqd criminosi ⁊ ifames repellũtur ⁊ denũcian-

do non videt q: qlibet tenet ad hoc.ij.q.vij.quapp.τ.s.de cog.spi.tua Item hereticus admittit.xxiiij.q.i.gsgs:τ viles psone admittunt.s.de spō.pterea:τ q̄lecūq; testimoniū vt sufficere.xxij.q.v.hoc vt.sz ꝯ vt q̄ tm̄ honeste psone admittunt.xxv.q.vi.eps in synodo:τ.s. de testi.cog. pterea:τ.s.de spon.cū in tua:τ ad populares actiones non admittunt psone nō integri status .ff.de popu.ac.l. popularis. Credo q̄ honeste psone tm̄ debeāt admitti ad denūciandū put h .j.dr. Jo.dicit q̄ infamis psona admittit dūtm̄ ñ sit criosa τ irregularis:sed hoc nō credo de ī fami.de h nota.ij.q.i.si peccauerit.τ.s.de spon. cum in tua.τ.j.c.pri.τ .iij.q.v.c.ij.ber.

a Ipsius. hoc iō dicit q: nō est pcedendum ad inqsitionem ꝯ aliquem nisi ꝯ infamatum.j. eo. inqsitionis.τ.c. qualr. vbi de hac materia aptius explicatur.

b Inimicos. pz hic qō inimici nec ad psequendā inquisitionē vel testimonīū admittūtur: vel ad denūciandū siue accusandum: vt.s.e.c.i.τ .j.c.pri.sed non determinat q̄les inimicitie repellāt h ab inqsitiōe vel testimonio τ vt q̄ capitales τ ꝛspirationes tm̄ .j.de simo.per tuas.i.τ .j.c.pri.insti.de ercusatu.§.itē si inimicitias:τ .ff.de arbi.l.lz:q: non q libz inimicus repellitur sz ille tm̄ q nimia familiaritate ꝛiunctus est.ff. de ver.sig.late.§. amicos.itez pp leues inimicitias nō extinguit legatum.ff.de adi.le.l.iij.in fi.sed ꝯ vt q̄ pp leues ēt repellant:q: pp ciuilem cōtrouersiaz repellit qs ab accusatione.s.de resti.spo. item cum quis. Ille dicunt graues inimicitie q̄ sūt de statu hominis: vel de bonis ei .iij.q.vlt.τ ar.opti.s. ō dona.pp ei ingratitudinē:τ.C.de reuoca.donā.l.vl.τ.ff.de accu.tu.pp litē. So.arbitrio iudicis relinqtur:q̄ inimicitie repellāt ī talib. arg.in auc.de testi.§.si vero.dicat.col.vij. τ.s.e. sup his:τ.s.de of.delega.de causis. Et dicit lex q̄ nō semp repellit testis pp inimicitias:sed iudex estimabit an ei sit credendum vel nō.ff.de qōni.l.i.§.preterea inimicoꝝ.τ.§.qōnem. Jo.

c Per viros idoneos. ex hoc vt q̄ si ille q ipetrauit īqsitionē remot sit pp aliquā cām:q̄ alter pōt psequi eādem inqsitionē.ar.ff.de iof. te. postbum.§.i.non.n.refert:p quē preces sint oblate.C.de pci.ipe. offe. .l.i.τ.l. vniuersis:nec refert. vndecūq; crimina claruerint.xxiij.q.iiij. ecce.itē q: iudex h ex offō suo pcedit p ī habilitatē agētis nō ipedit eius offiū qō posset ꝯcedi forte vbi ex offō pcedit:sz aliter nō audiret:sz verī vt dicit Jo.q̄ nō possit:q: papa lras nō dedisset ad petitionē illi si talem se dedisset:τ eadē rō ēt delegarū mouere dz.s.de rescrip.sup lris: in fi. Tan. dicit:q̄ bene poterat iudex pcedere. Jo.melī dicit: vt mihi vt q̄ h pcedere pnt:nō ex vi primaꝝ lraꝝ sed scōaꝝ.

d Indicatis.τ ita leuia pōt leuiter indulgere.s.c.proti. τ.ff. de pe.l. respiciendum.in prin.

Cum dilectus. Primo istruit iudicē sup derlinatorijs τ eis deficientib sup pncipali. scōo ibibitionē fieri mādat ibi:etdē.ab.si.

e Cōcubinarios.sed isti psequebant suā iniuriā vel suoꝝ:q̄re nō admittunt ad denūciādū cū admitterent ad accusandū quātūcūq; crimio si sint.iij.q.vi.oibus. Rñ.nō psequebant iiuriā ppriā. vñ cū essent publici ꝯcubinarij nō erāt admittēdi ad alioꝝ peccata denūciāda:cum suspēsi ēt sint.xxij.q.vi.§.veꝝ.sed viles psone nō admittunt ad denūciādum vt sepius dcm̄ est sic.s.e.c.i.τ.s.de spon.cum in tua.

f Premonitū.q.n.nō admonuit repellit a denūciatione.s.eo.c.ij.τ.j. eo. qualiter.§.ad corrigendos.τ.j.de simo.lz.

g Conspirasse.isti nullatenus sunt admittendi.j.de simo.p tuas:τ.s.de reiudi.cum.i.τ.a.

b Supradcā.q: tūc presumit q̄ er odio pcedit merito possent eū recusare tāquā suspectū.ar.s.de ap.ppo sunt.τ.c.ad hoc.τ.c.sicut.ber.

Inquisitiōis negociū quā de episcopo τ cānonicis valētinē. vobis cōmisimus terminādā:τ infra. Scōo q̄sistis:qd vobis sit statuendū:si cōtra quēpiā p inqsitionez pbatū fuerit tale crimen qō depōeret accusatū criminaliter τ cōuictū. In quo qdē duximus distinguendū: vtrū sit tale crimē q̄ ordis executōem suscepti aut retētiōez bñficij ēt post pactā pniam impediret: puta si homicidiū ꝯmisisz vel adeptus eēt ordinē aut bñficiū vicio simonie:quo casu erit sicut in accusatōis iudicio,pcedendū.aliqn fm psone merita τ q̄litatē excessus penā poterit iudicantis discretō moderari. Tertie dubitationis articul ꝯtinebat vtrū cū duo vel plures iurati affirmāt aliquē crimē aliqō eisdē videtib cōmisisse de quo aliq̄ ifamia non laborat: aliquā illi penam infligere debeatis:τ vtruz ad petitionē quorūdā quasdā cedulas vobis occulte tradētū infamationē episcopi cōtinētes sit ad inqsitionē eorū: que ī ipsis cōtinent cedulis,pcedēdū.τ an fides eoruz dicris ōbeat adhiberi:q post iuramētū interrogati secreto vtrū sint eorū ō qbus īquirit inimici : rñdēt q̄ nō diligunt illos vel directe inimicos se asserūt eorūdē: aut etiāañ iuramētū id publice ꝯfitent: nullas tamen inimicitiaꝝ causas ,pbabiles ostendentes. Ad hec rñdemus nullum esse ,p crimine sup quo aliqua nō laborat ifamia seu clamosa insinuatio nō ,pcesserit pp dicta huiusmodi puniēdū. Quinimo sup hoc ōpositiones contra eum recipi nō debere.cū inquisitio fieri ōbeat solūmodo super illis de qb clamo-

Inquisitionis. Si crimen in modū inqsitiōis spedit ēt post peractā pniaz ordinis executionē vel bñficij retētionē punit qs sicut in accusationis iudicio: als pena erit arbitraria.h.d.fm cōez sūmationem vsqz ad.§.tertie.sz cōprehendēdo mētē lre:τ veram lec.sic sūmo vt in rubro vsqz ad.§.tertie.τ iste ē ver intellect hui.c.nō bene declaratus p scribentes:diuidit q: in pma ꝯsultatio.in scōa responsio ibi:in quo.ab.si.

i Homicidium. hic confirmat qō dici ꝯsueuit:q̄ in nullo occulto crimīe īpedit executio post pactam pniam pterq̄ in homicidio:τ hoc idem ,pbatur de tempo.ordi.quesituz. τ in simonia:de hoc notari consueuit.l.vi.de his.Ber.

k In accusatiōis: videt q̄ ī casib istis denūciās debeat se obligare apud penā taliōis cū eq̄ puniāt: ac si accusarent.s. e.sup his.ar.sed nō credo q̄ se debeat obligare ad penā talionis sed ad extraordinariam penā sicut ercipiēs.s.e.ti. super his item nec vt h hīe locū admonitio:q: nō pōt se corriget retento bñficio si qs vellet denunciare in his casibus. ꝯ.j. de simo.lz bely. vbi admonitio ,pbata fuit.itē idē est si qs p simoniā adeptus est bñficiū sicut τ ordinē vt h dicit signatur.ꝯ.j.ō simo.dilect.ij. vbi vt q̄ si in modū accusationis cōuincit qs de simonia: deponit. Si in modū inqsitiōis cōuincit remouet ab illis ecclesijs:τ ī artionibus ponit ad p agendā pniam.j.de simo. de regularibus:h puniuntur .sicut si directe accusarent. Qō dicit ita ,pcedendum esse sicut accusationis iudicio pōt dici ꝯ esse quantū ad hoc vt ,puent offō τ beneficio: nō tm̄ quātū ad depositionē q: depositio nō est effect inqsitionis sed ,puatio administrationis vel beneficij. j.eo.q̄liter.j.de simo.p tuas.i. vñ illud nō notat oīmodā similitudinē:q: null dz puniri certa pena nisi ad hoc actū sit.s.de or.cog.cū dilectus τ fm formaz iudicij formare dz sniaz.j.de simo.lz.τ hoc itellige qō h dr de secularib ꝯria loquūtur de regularib circa quos seruat qō hic dr.j.de simo.qm̄ simoniaca vel posset dici q̄ ēt p inqsitionē deponunt seculares pp enormitatez crimīs: vt hec lra velle vt.s.de do.τ ꝯtu. veritatis. vbi deponit eps in modū inqsitionis cui ,pbatū fuit homicidiū in modū denūciatiōis.de regularibus fiat ,p ut dr in illa ꝯstōne vbi dicet de hoc.Ber.

l Alioqn.i.si aliud crimē ab istis duob sit ,pbatū in modū inqsitionis qō non īpediat ordinis executionē.ēt post peractā pniam:tūc ,pcedat iudex fm q̄ sibi videbat:sed nō in offō vel beneficio cū in alijs duob casib non puniant in plus vt dicit Jo.in ,pri.notula regulares tm̄ plati bene remouerent: q pro modicis causis remouent ab administratione.j.de simo.p tuas.Ber.

Tertie Contra infamatū super veritate criminū ingri nō debet:ēt si libellus famosus ꝯ eū oblatus fuerit in secreto nec sup pncipali credit testi q iuratus dicit se illius ꝯ quem ingritur inimicū.idez si hoc dicit ante iuramētū: nisi presumat dicisse in fraudem.h.d. vsqz ad.§.quesiuisti. Primo ponit tres qōnes. Scōo soluit ibi:ad hec. Et potest subdiuidi prima pars: sicr scōa. fm tres qōnes τ totidem rōnes ad easdem.ab.si.

m Secreto.exēplo danielis.ar.ad hoc.C.de testi.nullū.τ.s.de elec. q: pp. Et est expssum:q̄ sigillatim sunt testes examinādi.s.de testi. venerabilē.B.

n Solūmō.sup illis:ex hoc habes q̄ de occultis non est ingrendū nec sup

illis inrak.s.eo.qualiter. vnde si dicant testes sup his non valent talia dicta vtpote nō iurati: vt.s.de testi.c.de testib⁹: qr ad hoc nō inducunt.si.ff.ō iure iuran.si duo.§.item iulianus: fama ergo alicuius prius lesa debet esse.s.e. cum oportet.r.j.e.qualiter.Ber.

a ¶ In occulto.imo tales sunt puniendi.v.q.i.quidaz.r deteriores sunt tales ꝗ illi qui substantias r predia alior diripiūt.vi.q.i.deterio res.r.c.ex merito:r illō detra bentez secreto primo suo. hūc psequebat.xxiij.q.iiij. nimiuz sunt.r.c.qui peccat.Ber.

b ¶ Asserunt.iudex enim dz interrogare testem:an sit inimi cus alteri parti: vt.iiij.q.iij. .§.in criminali.ver.itē testiū: qr inimici testes esse nō debēt .s.e.cū oporteat: vbi de hoc. Sed nūquid dz iugri:an alias sit criminosus.de hoc not. .s.de testi.cum cām.Ber.

c ¶ Presumant.qr forte nolent ferre testimoniū r ideo añ iuramentū dicūt se esse inimi cos illoruz.Quid si post iuramentum dicat se esse crimino sum: vel alius inimicū:credet ei:certe nō imo remouebitur sicut ordinādus qui ꝓfitet crimē i scrutinio.s.de etate. r q̄li.queri.Ber.

¶ Quesuisti. Nō punitur quis de crimine de quo nō cōstat nisi per famam r testium credulitatem r p dicā paucorū non dz qs apud iudicem infa matus reputari.h.d. vsqz ad finem:diuidit.nam primo for mat duas questiones.scdo sol uit ibi:ad quod.ab.si.

d ¶ Depositionis.i.remotio nis ab officio r beneficio.

e ¶ Dicta paucorū.no.q dicta paucor nō ifamāt siue nō inducūt famā. vnde prelatus pp hoc nō mouebit ad ingren dum.fama.n.dz esse p villaz siue parochiā:ad hoc vt fiat i quisitio.j.eo.qualiter.r.ij.q. .i.deus oipotēs.Sed quot ap pellabis paucos.vt non dicat ifamatus? Pauci dicunt.xl. .j.de clerī.ex.mini. latores: r xxiij.milia dicūtur pauci.xl v. dis.disciplina:credo q maior pars vicinte requiratur qr fa ma loci requirit nō fama ali quoruz.s.de presump.illud. r .s.de consang.c.ij.vt ex hscā dalum generet:r hoc inuitur bene.j.e.qualiter.Jo.

A D petitionez Si qua inquisitio per papā spālit er delegetur legatus etiam de latere de ea se intromittere nō pōt:ita cōiter sūmat. Sed lz sūmatio ista sit vera generaliter itellecta:nō tñ videt cō gruere huic lre vt infra dicam ideo sūmo sic vt in rubro r est casus valde no. fm hunc intellectum.r indubie pcedit intelligendo q nō ponitur hic aliqua spālitas in papa.Diuidit in duas partes.in prima facti narratio. in secūda diffinitio ibi:cū igitur.Ab.si.

f ¶ Nec reclamante. Per hoc videbat recessisse a bñficio lre ꝓsentiēdo inq̄sitioni legati tacite renūciando.s.de offi.dele.gratū.r.s.de ap. sollicitudinē .ff.de arbi.sed si in seruuz in fi.cum.l.seq.r.l.si quis rem.C. cōia vtriusqz iudi.l.ij.r.C.de his q a non dño ma.l. vlt.in fi.Sed ꝗ vt q non ꝓsensit in iudi cem q petit iducias: vel cām abñtie allegat coram ipso.s. vt lit.nō cōte.c.i.r .c.accedens.ij. vel qui postulāt sibi edi genus actionis.ff.de iudi.non vt. Et preterea legat⁹ generalis nō pōt se ītromittere generalr de cā spāliter alteri cōmissa.s.de of.deleg.studuisti.vnde nō valuit quod fecit iste legatus quare cassat electus auctoritate ipsius.r est hic arg.q qui tacet nō ꝓsentit.ff.de ser. vrb.predi.iuitū.r.ff.de pcura.filiusfamilias.§.luitum.ar.ꝗ.liiij.di.si seru⁹. r.xxvij.di.diaconus.r.xxviij.di.diaconi.Jo.

res aliqui precesserunt. Nec ad pe titionē eorū q libellū infamationis porrigūt ī occulto[a] pcedendum ē: ad inquisitionem super contentis ibidem criminibus faciendam aut ēt aduersus eos cōtra quos fit iqui sitio:fides adhibenda est dictis eo rum qui post iuramentum vel ante tacite vel expresse inimicos se as serunt[b] eorūdē:nisi forsan añ iuramētum in fraudē id facer presumā tur[c]. ¶ Quesuisti ēt quid statui de beat si nihil per certam sciētiam sz tñ per famam r eorum qui fuerit inquisiti credulitatem iurata conti gerit inueniri:r vtrum aliquis sup eo crimine reputari debeat ifamatus de quo ipsū duo vel tres vel ēt plures dixerint infamatum: licz de ipo nihil sinistri ī publico audiat.

¶ Ad qō ē nostra rñsio q ppter fa mam r deponentium credulitatez dumtarat non erit ad depositiōis[d] sententiam procedendum: sed in famato canonica poterit idici pur gatio fm arbitrium iudicātis: qui propter dicta paucorū[e] eum ifama tū reputare nō dz: cui⁹ apud bonos r graues lesa opinio nō existit.

I Dem episcopo r decano salua teneri.

¶ Si is de cuius crimine in iudi cio constat petit restitutionem pro pter iudiciorum ordinem non ser uatum non est audiendus: sed euz tanquam notorium criminosuz ō bet superior de nouo priuare.

A D petitionem galterij quon dam corb.abbatis.R.r.p.ca nonicis nouiomen.a nobis duduz correctiōe commissa r infra. Dex dilectus filius.G. sancte marie in porticu diaco. cardi.tunc apostoli ce sedis legatus dicto.G. pñte nec reclamante[f] super statu monasterij cepit inquirere diligenter: r cum i quisitione finita eum parisius euo cassset ppositurum contra iquisitio nem eādem si quid rōnabiliter du ceret pponendum: idem pñtiam eius adiens allegauit q in mona sterij correctione procedere nō va lebat: que predictis iudicibus pri⁹ fuerat auctoritate nostra cōmissa: r cardinalem ipsuz ex iustis causis se asserens habere suspectuz: vocē ad nos appellationis emisit: quez cardi.inspectis que probata fuerāt contra euz:amouit a regimine ab batie dando fratribus eiusdem lo ci liberam facultatem alium eligen di qui priorem de argētolio elege runt concorditer in abbatez: r ifra.

¶ Cum igitur nobis ō talibus fue rit facta[g] fides propter que prefat⁹ .G.erat merito amouēdus r si re stituendus[h] foret propter iudiciari um ordinem non seruatum[i]: ipsuz prouidimus[k] manere priuatum re gimine abbatie:supradictum prio rem pro eo q prefato.G. propter iuris ordinem non seruatum iordi nate[l] remoto intellexerimus ob ean dem causam per cōsequētiā[m] min⁹ legitime substitutū: per sniaz amo uentes:quem qui a non ppter per sone vitium vel scientie defectum: sed pp iuris solennitatem preter missaz amouimus[n] ipsum postmo dum restituimus in abbatem.

I Dem.

¶ Agenti possessorio adipiscen de in beneficialibus non obstat ex ceptio criminis nisi de eo sit ifama tus:r infamato accusatore nō pro bante vel non apparente indicitur purgatio in qua si defecerit pūitur. vt conuictus.

A Cedens ad pñtiam nostraz .G.nepos quōdam.M.subdia.nostri sua nobis conquestione mōstrauit: q cū idē.M. apud sed. ap. viā vniuerse carnis ingressus fuisset: prebēdā : quā decedēs ha buerat in ecclesia cremonen.ei duri mus cōferendam:r infra. ¶ Man damus quatenus nisi prefatus.G. super obiectis eidem in modū exce ptionis criminibus videlz piurio r homicidio publice[o] fuerit ifama

g ¶ Facta fides.no.q pbationes facte coram eo qui non est iudex: faciūt fidem ī alio iudicio: vt hic pz.ii.q.i.in primis.r.iij.q.vi.hoc qppe.r.s. de testi.c.presentata.ꝗ illud.s.de iudi.ar si clerici.Jtē habes ḃ q sentē tia que nulla est ipo iure rata pōt haberi a principe vt hic patet.r in.c. pdictis sed hoc propter plenitudinē ptātis:qr ipse mutat substantiā rei. .C.de rei vxo. ac.l. vna in prin.als talis senten tia nulla erat Joan. vel dic q nō pp acta q̄ ha bita sunt coram legato voluit papa ipsum ma nere priuatum qr nulla erant sed pape fuit facta fides de talibus propter que sniam legati voluit rataz habere: vt hec lra inuit.Ber.

h ¶ Et si restituendus. Nic.n.de iure fuerat re stituendus pp iudiciari um ordinem nō seruatū sed papa de offō sue ptā tis voluit eum manere priuatuz r forte propter scandalū restitutio qñqz differet vt dici consueuit .iij.q.vi.ḃ quippe: r vt factum legati palliaret: ꝓrium tñ signat.s. eo. qualiter dicit papa q or do iuris:qui seruat⁹ nō fuit corrigat.Jo.

i ¶ Nō seruatum.no.q in īquisitionibus seruā dus est ordo iuris.j. eo. qualiter.§.debet.sicut i aliis iudicijs ordinarijs sed hoc ē vez circa secu lares secus in regularibus: vbi nō vsquequaqz seruat.j.eo.qualiter. in fi.qr de plano r sine stre pitu iudiciorum debet cū eis procedi.j.eo.c. pen. sed hic peccatum fuit in alio ordine.s.in iudice q cognoscere.non debuit. s.de offi.dele.studuisti. Bernar.

k ¶ Prouidimus. de plenitudine ptātis:sz ñ de iure.Ber.

l ¶ Inordinate.i.per eū ad quem non spectabat cum dictus G.nō con senserit in legatum.

m ¶ Per ꝓsequētiam. sic ergo snia lata ꝗ vnū preiudicat alij cōsocio p pter cōexitatem negocio rum.si.lxxxi.distinct. tantis.r.iij. qd.vi. hoc quippe.r si.lxi.dis.ordi natos.r.vij.q.i.presen tium.argumē.s.de ap pel.vna.si.s.de proba. per tuas.vbi p primum presumitur consequens.arg.ꝗ.s.de preben.dilecto.

n ¶ Amouimus.quasi quadam breui manu:si.s.de causa.pos.cum ec clesia.r.ff.de iure do.lz.§.quotiens.eo prius citato:alias non procede retur ꝗ absentem.Ber.

A Cedens. Exceptio criminuz possessionem prelati non retardat nisi fuerit de his publice diffamat⁹ sic cōiter sūmat:sz ḃ ego sūmo sic vt in rubro. Et sunt due partes in prima narrat factū. scdo sub certa forma diffiniendū cōmittit ibi:mandamus.ab.si.

o ¶ Publice.hic videtur q si aliqua exceptio obijciat electo:q differē da sit donec electus admissus fuerit:nisi ipse sit de ea publice ifamat⁹. arg.s.de ap.ꝓstitutus in fi.C.de fal.l.ij.r.C.de edic.diui adri. tol.l.ti. ar.ꝗ.s.eo.oipotens.lxxxi.di.tantis.r.C.de procur.reum.sol.sed in ele cto si obijciatur exceptio:statim est audienda anteq̄ cōfirmet.sed ḃ alia rō est.qr iam fuerat istitutus p.dñm papaz nec deerat sibi nisi sola pos sessio. vnde mitti debet i possessionem.nisi esset publice ifamat⁹: ppter

qnod differk: ⁊ qr ēt si iam esset in possessione pp tantā infamiam ⁊ scandalum deberet suspendi vsqz ad purgationem. ij. q. v. presbyter. ⁊. c. si mala fama. sed vbi nō est infamatus: nō debet deferri executio: secus ī bis qui adhuc non habent plenum ius.

a ¶ Indicatis. vt ifamis purgek.

b ¶ In expensis. q. n. exceptionem opponit fundata intētione actoris ⁊ eā non probat. punik in expensis vt hic. ⁊. s. ō vo. ⁊ cōtu. finem vbi de hoc ⁊. s. de ma. ⁊ obe. c. vlti. qr malitiose eam vl opponere. B.

Q Ualiter.

Quattuor hz partes. in prima dicit qñ est fiēda ingsitio. in scōa dicit qualiter: ī tertia ꝓtra quem. scōa ibi: vz. tertia ibi: ad congēdos. quarta ibi: hūc tñ. ⁊ per se pz qd intendat: ⁊ quāquaz in hac sūmatiōe modica videak agi vfia iter prelatos ⁊ subditos ꝗ quos ingritur in veritate tñ fienda est vt patet in lfa ⁊ lfra subijciam. ab. si.

c ¶ Ad inquirendum. videamus qualr ⁊ quādo prelatus ꝓcedere debeat ad ingsitionem faciendaz. ⁊ quali pena sit puniendus qui cōuincitur in modū īquisitiōis. tunc autem debz plātus procedere ad īquirendus cū famā ⁊ frequentē clamorē intelligit de excessibus alicuius seu etiaz aliquor prout pz ex tenore istius constitutionis: ⁊ ꝙ sit infamatus non a maliuolis. ⁊ inimicis sed a bonis: ⁊ discretis: vt hic dicit. ⁊. j. de pur. ca. cum in iuuētute: ⁊. xi. q. iij. in cūctis ⁊ tūc distingue: qr aut procedit ex offō suo aut aliquo postulante inquisitionē. si ex offō suo: tunc prelatus cuz aliqbus de canonicis suis debz descēdere ad locū. ij. q. i. deus omnipotēs: ⁊. lxxx vi. vi. si qd: qr ibi pōt melius inquiri. xxiij. q. i. pudēda. xxiij. dis. illud: ⁊. s. de elec. postquā. ⁊. xxxiiij. q. i. paratus. ver. cū proculdubio: qui cū eodē populo erat ⁊c. ⁊ recipere iuramēta prelati ⁊ clericorum super statu ecclesie: cum ecclesia est infamata vel etiā cum prelatus: vt supra eodem cum dilecti secundū illam formā supra eodem qualiter. §. formam ⁊ sic recipiat dicta illorum. ⁊ ille contra quem fit inquisitio debet ēē presens ⁊ ōes contra quos proceditur nisi per contumaciā se absentent. ⁊ ea que obijciuntur ⁊ nomen testium sunt illi exponenda: vt. j. eo. c. §. debet. ⁊. v. q. ij. si primates. Item si ille contra quem fit ingsitio. habet iudicē suspectum: potest illum recusare: vt. s. de appel. cuz specialt. ⁊. j. eodē. c. ver. nō ex odij fomite: vel ꝙ iudex sit criminosus. ar. iij. q. vij. iudicē. ⁊. xxv. distinctione. capi. vlti. ⁊. xxxvi. distinctione vna tantum: ⁊ contra testes excipere pōt: vt in. §. debet: ⁊ oia dicta ⁊ depositiones testium sunt publicanda: vt ille possit se defendere. j. eodem olim. ⁊. j. eodē. c. §. debet. ⁊ si testes dicant super bis qbus infamia non precessit: non valent. s. eo. inquisitionis. §. i. Crimine vero sic probato si prelatus est: debet remouerī ab administratiōe secūdū quod villicus a villicatione remouek: vt. j. dicitur. Alij ō puniuntur secundum arbitriū iudicis secūdū persone meritū ⁊ qualitatē excessus: nisi tale crimē ꝓbatū fuerit ꝙ post penitentiā peractā īpediat ordinis executionē: vt homicidiū: ⁊ simonia tunc ꝓcedendum est ac si in modū accusationis directe probatū fuisset crimē vt. s. eodem inquisitionis. i. ñ. ⁊ ibi dicitur qualiter puniuntur: de homicidio: habes. s. de tempo. ordi. c. vlti. de pena regulariū ꝓpter simoniaz cōmissum ab his. dic vt. j. de simo. dilectus. ij. ⁊. c. quoniā simonia ca. vbi dicitur qualiter cōtra procedatur. Si vero probatum non fuerit: ⁊ mala fama perdurat purgationē indicat iudex infamato scōm q̄litatē pſone: ⁊ quāritatē infamie: in qua si defecerit: puniatur. j. de simo. de hoc. ⁊. c. insinuatuz. ⁊. j. de pur. ca. cū. p. si vero infamatus cōtumax fuerit ⁊ nō cōparet iudex nihilominus ꝗ eū testes recipiat lit. nō ꝓtesta. ⁊ eū puniat: vt. s. vt lit. nō ꝓtest. qm̄. §. ⁊ sunt alij. ⁊. j. e. c. debet. Quales testes recipi debeant: dictuz est. s. e. cum oporteat. Quales debeant esse qui recipiuntur in simonia contra regulares: dicitur. j. de simo. p tuas. si vero procedat iudex ad petitionem alicuius procurantis inquisitionē siue sit ordinarius siue delegatus: ad locum accedat si potest: ⁊ vocet illū contra quē procedere debet: ⁊ tunc recipiat testes quos ille producet: q ipetrauit ī gsitionē: tamen si ille negaret infamiā precessisse: cognoscet ⁊ primo iudex vtr sit ifamatus ⁊ postea procedet super bis que denūciata sunt: alias non procedat nisi primo constet ꝙ infamatus sit. supra eodē cuz oporteat ⁊ capitu. q̄liter: ⁊ si actor ꝓbet illū esse īfamatum: reus potest probare ꝙ sit bone fame. argumētū. j. de pur. ca. capitulo cū in iuuentute: cū potius sit priuilegiū bōe fame q̄ꝑ infamie. argumētū. s. eodem licet in fi. si vero crimē ꝓbet. puniatur vt supra dictum est. si autem nō probauit: puniri debet qui impetrauit ingsitionē: vt infra titulo proximo. c. ij. ⁊ ita idem est quantum ad penam: quādo proceditur ad petitionem alicuius prosequentis ingsitionem: sicut quando proceditur per officiuz iudicis ad famam. vel clamorem: ⁊ cum proceditur ad denūciationem alicuius prosequentis inquisitionem nō credo necessariam admonitionem: quia nō agitur ad penitētiam. in quo casu necessaria est admonitio secundum formam euangelij sed in predictis duobus casibus agitur ad penam: vt predictū est. ⁊ aliter formatur petitio denūciationis. cum agitur ad penam: ⁊ aliter cum denūciatur ad penitentiaz: quia tunc agitur ad penitētiā pagē dā. nō ad penam imponēdam officij vel beneficij ⁊ sic intellē gitur finis illi⁹ glo. īfra. q̄ īcipit sic. ī. de simo. lz bely. ō hoc no. in glō. pdi. Itē nūqd reus possit petere a iudice vt requireret contra illum qui impetrauit inquisitionez sicut contigit in alijs iudicijs: vbi admittik recōuentio. s. de mutu. pet. per totum: dicas quod nō: qr ingsitio iudicis officio expeditur non iure actionis: sic nec redenūciatio aut recusatio: qr tūc presumitur ꝙ ex odio hoc fiat: vt. s. eodem cum. p. ⁊. iij. questione. v. capitulo. ij. ⁊ non relatione criminis sed īnocētia reus purgatur. ff. de pu. iu. is qui. Item testes cōpelli possunt ad probandum inquisitionem supra de testi. cog. super bis: lz in iudicijs ordinariis cōpelli nō debeant in criminibus: si qua principaliter vel incidēter obijciant vt eodem titulo delictorum: vbi de hoc: dic vt ibi nota. in fine notule. Itē ⁊ illud potest facere prelatus: cum infamia contra aliquē ad ipsum peruenit: vt prefigat terminum volētibus accusare: vt si aliquis apparuerit accusator audiat illum: ⁊ procedat legitime in accusatione. supra capitulo pri. ⁊. xv. questione. v. capitulo primo. j. ō purga. ca. capitulo ex tuarū. si autem nō apparuerit: tunc potest procedere ad inquirendū: vt supra dr: vel indicere purgationem: in qua si ōfecerit: puniatur: vt supra capitulo proximo. sed melius est ꝙ inquirat: quia periculōsum ē accusare: quia de facili nullus accusaret. Quid si aliquis alterius diocesis: vel de alia parochia hoc tacito impetret ingsitionē vel denūciet? nunquid debet audiri: cum ipsius non intersit: presumitur ꝙ non charitatiue denunciet: vel impetret inquisitionē. vnde credo illum repellendum. argumentum supra de testi. ex parte. A. in verbo illo tacito: ꝙ miles fuerit ⁊c. Bernar.

Statis adunguem seruandus nō est hic ordo.

Q Ualiter ⁊ quādo debeat prelatus ꝓcedere ad īquirēduz ⁊ puniendus subditorum excessus ex auctoritatibus veteris ⁊ noui testamenti colligitur euidenter: ex q bus postea processerunt canonice sanctiones sicut olim aperte distinximus[d] ⁊ nunc sacri approbatione concilij cōfirmamus. Legitur enim in euangelio q villicus ille qui diffamatus erat apud dominum suum quasi dissipasset bona ipsius: audiuit ab illo: quid hoc audio de te: redde[e] rationez villicatiōis tue iam enim non poteris amplius villicare. Et in genesi dominus ait: descendam ⁊ videbo vtrū clamorem qui venit ad me opere cōpleuerint. Ex quibus auctoritatib⁹ manifeste probatur quod non solum cum subditus verum etiam cum prelatus excedit si per clamorem ⁊ famam[f] ad aures superioris peruenerit: non quidem a maliuolis[g] ⁊ maledicis: sed a prouidis ⁊ honestis: non semel tantum

T Dem in concilio generali.

¶ Superior contra subditus maxime prelatum de bis tantum īquiret super quibus precessit infamia: Et tunc vocabit eum ⁊ tradet sibi capitula ⁊ nomia: ⁊ testium dicta publicabit ⁊ ipsius legitimas exceptiones admittet: ⁊ probato grauz crimine euz ab administratione remouebit. In regularibus vero pre

d ¶ Distinxrimus. in parte decisa ab illa decre. s. e. qualiter cuius verba hic ponuntur: vsqz ad. §. debet. Ber.

e ¶ Redde rōnem. sed qualiter debet rōnem reddere prelatus administrationis sue. prelatus enim debet reddere rōnem sue administrationis tanquā tutor. C. de iudi. l. ij. qr comparetur tutori: ⁊ procurator est non dñs. s. de dona. capitulo. ij. ⁊. xij. questione. i. capitulo. ij. potest dici ꝙ staretur suo iuramēto: si alter nō potest reddere rationem. argumē. C. de dona. l. pe. ⁊. C. vnde vi si quando. ij. qōne. i. in primis. ver. gloriosus vero: ⁊. s. de bis que vi metusue causa fiunt. c. vlti. Bernar.

f ¶ Et famam. argumentum famam nihil per se probare. xxxvi. q. vi. si duo. supra de eo qui cog. consang. vxo. sue super eo. argumētum contra supra de presump. illud. ⁊ supra de consang. ⁊ affinita. capitulo. ij. ⁊. iiij. questione. iij. §. item sepe.

g ¶ A maliuolis. xi. questione. iij. in cunctis si hoc cōstaret: ꝙ a talibus esset cita alias difficile est probare famam ortam esse a talibus: cum fama ab icer-

to auctore procedat. de ꝓsecra. distin. iiij. sanctum est. vnde satis potest dici: ꝙ indicenda est purgatio vndecũq; procedat infamia: saltem ꝓpter scandalũ ar. j. de pur. ca. accedens. Ber.

a ¶ Concussis colũnis. xij. q. ij. gloria epi. ⁊. ij. q. vij. accusatio.

b ¶ Precedat inscriptio. sic. s. eo. super his. ⁊. j. de simo. ly. hely.

c ¶ Cõtra quem. ex hoc. §. col. Igitur manifeste ꝙ ordo iuris seruãdus est in ingsitione facienda. s. eo. ad petitionẽ. ly b verũ est circa seculares: circa regulares nõ est vsquequaq; seruandus vt dicit in fi.

d ¶ Forma. sic. j. de simo. licꝫ forma ista triplex est: cum proceditur accusando denuncianado: ⁊ inquirẽdo: vt si agat in modum accusationis: ⁊ probetur crimen: deponatur reus: quia hic est effectus accusationis: vt supra dicit i verbo: vt criminalis accusatio: que ad diminutionẽ capitis idest degradationẽ intenditur cũ agitur per inquisitionem alia pena imponitur: vt dictũ est in illa notula magna ibi: crimie vero ꝓbato. vnde videt. s. per hãc litteram ꝙ si per inquisitionem probetur simonia vel homicidium quod non deponatur: quia ad hoc nõ est actũ. s. de ordi. cog. cum dilectus. arg. contra. s. eo. ingsitionis. i. responso. vbi de hoc. ⁊. s. ó dolo ⁊ cõtu. vitatis dic vt ibi cum vero ꝓceditur per denũciationẽ nisi in predictis duobus casibus ad penitẽtiã agitur peragendam tunc in predictis duobus casibus etiam punit sicut cũ agitur ꝑ accusationem: vel ingsitionem vt dicto ca. veritatis: sed cum agit per denũciationem tũc in predictis casibus nõ ẽ necessaria admonitio. s. eo. cum dilecti. ij. In alijs vero casibus cum agitur per inquisitionem: vel accusationẽ: punitur ad arbitrium iudicis. ar. s. eo. ingsitionis. i. respon. in fi. ⁊. j. e. c. vlt. ⁊ argu. j. titu. priori. c. vlt. Denũciatio vero regulariter fit ad penitentiam peragendã ⁊ eius effectus siue finis est penitentie impositio ⁊ tũc necessaria ẽ charitatiua admonitio vt hic dicit. ⁊. s. eodem cũ dilectus. ⁊. c. ij. alias repellitur denunciator: vt ibi dicitur.

sed sepe quod clamor inuit: ⁊ diffamatio manifestat: debet coꝫã ecclesie seniorĩbus veritatem diligentius ꝑscrutari: vt si rei poposcerit q̃litas cãonica districtio culpã feriat delinquẽtis: nõ tãquã idẽ sit auctor ⁊ idẽ iudex: sed q̃si denunciante fama vel deferẽte clamore officij sui debitum exequatur: licet autez hoc sit obseruanduz in subditis: diligẽtius est obseruanduz in ꝑlatis: qui quasi signum sunt positi ad sagittam. Et quia non possunt omnib⁹ complacere: cum ex officio suo teneantur non solum arguere sed etiam increpare: quinetiam interduz suspendere: nonnunquam vero ligare: frequenter odium multorũ incurrunt ⁊ insidias patiuntur. Et ideo sancti patres prouide statuerunt vt accusatio prelatorum non facile admittatur ne ꝓcussis colũnis corruat edificium: nisi diligens adhibeatur cautela: per quam nõ solum false sed etiam maligne criminationi ianua precludatur. Verum ita voluerunt prouidere prelatis ne criminarentur iniuste vt tamen cauerent ne delinquerẽt insolẽter ꝓtra morbum vtrunq; inuenientes medicinam congruaz: videlicet vt criminalis accusatio que ad diminutõnẽ capitis idest degradationẽ intenditur: nisi legitima precedat inscriptio: nullatenꝰ admittatur. Sed cum super excessibus suis quisquam fuerit infamatꝰ: vt iã clamor descendat qui diutius sine scandalo dissimulari nõ possit vel sine periculo tolerari: absq; dubitatõnis scrupulo ad inquirendum ⁊ puniendum eius excessus non ex odij fomite sed charitatis ꝓcedatur affectu: quatenꝰ si fuerit grauis excessus ⁊ si non degradetur ab ordine ab administratione amoueat omnino: quod est secundum sentẽtiam euangelicam a villicatiõe villicum amoueri: qui non potest villicationis sue dignam reddere rõnez. ¶ Debet igitur cẽ presens is contra quem facienda est inquisitõ nisi se ꝑ cõtumaciã absẽtauerit: ⁊ exponenda sunt ei illa capitula de quibus fuerit inquirẽdũ: vt facultatẽ habeat defendendi seipsuz: ⁊ nõ solum dicta: sed etiaz nomina ipsa testũ sunt ei vt quid ⁊ a quo sit dictũ appareat publicanda: necnon exceptiões ⁊ replicationes legitime admittende: ne per suppressionez nominum infamãdi: per exceptionuz vero exclusionem deponẽdi falsuz audacia prebeatur. ¶ Ad corrigẽdos itaq; subditorum excessius tanto diligentius debet prelatus assurgere quãto damnabilius eoꝝ offẽsas desereret incorrectas. Cõtra q̃s vt de notorijs excessib⁹ teneãtur ⁊ si trib⁹ modis possit procedi per accusationẽ videlicet denũciationez ⁊ inquisitionem ipsoruz: tamen vt diligẽs adhibeatur oib⁹ cautela ne forte per leue cõpẽdiũ ad graue dispendium veniatur: sicut accusationem legitima debet precedere iscriptio: sic ⁊ denũciatõez charitatiua monitio: ⁊ inquisitionẽ clamosa insinuatio ꝑuenit: si illo semꝑ adhibito moderamie: vt iurta formaz iudicij sẽtẽtie quoq; forma dicteꝫ.

¶ Nunc tamẽ ordinẽ cõtra regulares personas nõ credimus vsq; quaq; seruãduz: que cum causa requirit facilius ⁊ liberius a suis possunt administrationibus amoueri.

I Dem in eodem.

¶ Metropolitani ad correctionem excessuum: ⁊ reformationem morum singulis annis facere debent prouinciale concilium: in quo statuere debent personas idoneas per singulas dioce. que sollicite inuestigent ⁊ sequenti concilio referant corrigẽda: ⁊ episcopi debent facere synodos episcopales singulis annis: ⁊ publicare agitata i prouinciali concilio. ⁊ hec negligentes ab executione officij suspendũtur. hoc dicit.

Sicut olim a sanctis patribus noscitur institutum: metropolitani singulis annis cuz suis suffraganeis ꝓuincialia non omittãt concilia celebrare: in quib⁹ de corrigendis excessibus ⁊ moribus reformandis presertim i clero diligẽtẽ habeãt cum dei timoꝫ tractatũ: canonicas regulas maxime q̃ statute sunt in hoc generali concilio relegẽtes vt eas faciãt obseruari: debitã penã trãsgressoribus infligẽdo. ¶ Ut autem id valeat efficatius adimpleri: per singulas dioc. statuant personas idoneas: prouidas videlicet ⁊ honestas: que per

e ¶ Facilius. infra de simo. per tuas circa finem. notare potes hic argomentum ꝙ dignior est cetus clericorum q̃ cetus monachorum: vt. xvj. q. i. legi. Ber.

Sicut olim Diuiditur in tres partes. in prima prouidet de prouinciali concilio ⁊ de agendis in illo. in secũda de testibus synodalibus ⁊ eorum officijs in tertia de pena hoc non seruantium ⁊ tacite inserit de epalibus synodis. scõa ibi: ne autez. tertia ibi quisqs. ab. si.

f ¶ Institutum. xviij. di. quoniam qdem.

g ¶ Celebrare. sic abbates: ⁊ priores non habẽtes abbates de triẽnio ꝑ triennium celebrant capitula sua. s. ó statu re. in singulis.

h ¶ Statuant. isti erunt quasi testes synodales: sic. s. de test. cog. preterea. si. xxxv. q. vi. episcopus in synodo. ⁊ debent esse de eodem episcopatu honesti ⁊ discreti: q̃ tales melius possunt investigare veritatem q̃ extranei. arg. s. de test. venies. in fi. ⁊. xxxv. q. ó vi. c. i. ⁊. ij. supra q ma. accus. pos. videtur. ⁊ isti appellantur visitatores qui debent circuire totã parochiã de villa in villam: vt. lxxx. di. non debere: vnde hoc sumpsuz videtur ⁊ illi procurabũtur ꝑ parochias ad q̃s accedunt quia suis stipẽdijs hoc facere nõ debẽt. s. de rescrip. cum ex officij. ⁊. xxviij. q. i. iã nũc in fi. ⁊. xij. q. ij. charitatẽ ⁊ officium suum non debet eis eẽ dãnosuz. arg. iiij. qõne. iij. §. ventu-

ris.arg.3 ꝙ eps debeat eos procurare:habes.3.de of.ordi. iter cetera. 1.xxiij.q.1.militare. ¶Priuilegibus concordantijs credo standum moderatos tamen sumptus petere.

a ¶ Ulla iurisditione.si isti non habent iurisditionem ergo non possunt aliquos cogere vel citare: vt veniāt vel respondeant:immo possunt eis dicere ingressus es vt aduena:nūquid vt iudices nos.iij. ḋstione. vi. leges. Item videtur qd̄ debeāt esse iurati.xxv. questione. vi. episcopus in synodo.sed sufficit qd̄ vel honeste persone:quibus merito sit credendum super his que referunt in concilio prouinciali. Item quare primo denunciatur hoc metropolitano quam episcopo. cum primo deberet denūciari episcopo quā archidiacono. xv. distinctione perlectis: demum si episcopus esset negligens archiepiscopo.ix.questione.iij.cum simus. 1 capitulo conquestus.1 per hoc ecclesiasticus ordo confundi tur si sua iurisditio episcopo non seruatur .xi. questione.i.peruenit in fine. Dicas quod isti inquisitores solaz formam referunt metropolitano secundum quod intelligunt 1 inquirūt sine ali qua iurisditione vt per alios ad denunciationem ipsorum possit visitare prouinciam quia ex hoc apparet episcop' negligens:tamen si episcopus vellet corrigere illos excessus non perderet suam iurisditionem: nisi tunc demum cum negligens apparet . xi. questione.iij.cuz simus §. vltimo.1 eo ipso quod hec referuntur metropolitano apparet qd̄ multa sunt apud eos episcopos que egent correctione.xviij.distinctiōe peruenit.vnde videtur esse diminuta iurisditio metropolitanorum in hoc ꝙ olim poterant descendere:1 inquirere an episcopi essent negligentes:nō vt statim ingrerent de criminibus nisi post quam ꝓstaret de negligentia.sic potest intelligi supra de censibus sopite.1 capitulo romana.1 supra de rescrip.cum ex officij.hodie vero non possunt:nisi primo eis per alios referatur:secundū quod hic innuitur: alias superflua 1 onerosa fuisset ista constitutio:1 istis inquisitoribus minus creditur quam alijs officialibus:qz alijs creditur quādiu cōtrariuz probetur.iiij.q.iiij.§.aliquādo.ff.de offi.prefec. vr.l.i.§.quies.supra d̄ appel.cum parati.argumentū.ff.de re eorum qui sub tuto. vel cura.l. magis.§.illud.ff.de custo.1 exhibiti.re.l. diuus: hoc ideo: quia isti famam solum referunt nec sunt iurati.sed illi iurati sunt:1 famam nō referunt:sed ipsum factum:1 isti inquisitores non debent omittere officium suum:quamuis prelati inquirant:1 corrigant:1 reforment vt referant metropolitano:an oporteat ipsum supplere negligentiam episcoporum:alias nesciret:1 ita non impediretur eorū inqsitio propter factū episcoporum.

O Lim. ¶Partes patent.secūda ibi:si vero.tertia ibi:predictis. Abbas siculus.

b ¶ Relatatis. vt si oportuerit possunt ferre testimonium ī negocio inquisitionis.cum per eos melius quam per alios possit inquiri veritas. supra de testi. veniens. vūtamen ex alia causa repelli non possint.j. de simo.per tuas.1.3.de re iudi.cum.i.1.a.

totum annum simpliciter 1 de plano absqz vlla iurisditione[a] sollicite inuestigent:que correctione vel reformatione sunt digna:1 ea fideliter perferant ad metropolitanum 1 suffraganeos 1 alios in concilio subsequenti: vt super his 1 alijs ,p ut vtilitati 1 honestati ꝓgruerit ,p uida deliberatione procedant:1 q̄ statuerint faciant obseruari :publicaturi ea in episcopalibus synodis ānuatim per singulas dioceses celebrandis. ¶ Quisqs autem hoc salutare statutum neglexerit adimplere a sui executione officij suspendatur.

¶ Re.ix.archiep̄o 1 p̄ori sancte marie rothomeū.

¶ Sententie excommunicationū suspensionum vel interdicti late post denunciationem per abbatez denunciatum vel alium pro ipso in monachos renunciantes vel adherentes eisdem relaxantur: spoliati restituuntur: 1 iuramenta de tacenda veritate relaxantur: dicta testium denūciato traduntur:1 expense de bonis monasterij monachis denunciantibus ministrātur: propter hoc tamen ab obedientia abbatis non eximuntur sine tamē litis preiudicio.

O Lim.J.U.1.¶. ordinis cisterciēs.1 infra. ¶ Ne igitur reformatio monasterij valeat retardari : mandamus quatenus relaxatis[b] excōmunicationum seu suspensionum sententijs si quas idez abbas protulerit vel per quos cūqz iudices promulgari fecit post inceptum[c] negocium in eo 1 adherentes[d] eisdē:ac eis restitutis quos idem abbas negocio pendente cōtra iusticiam spoliauit in negocio d̄ plano:1 absqz iudiciorum[e] strepitu procedentes:cum talibus mari me in hoc casu non deceat dei seruos inuolui : inquiratis que circa personas 1 obseruantias regulares videritis inquirenda:corrigentes 1 reformantes tam in capite quam in membris que correctionis 1 reformationis officio noueritis indigere. Iuramentis si qua de tacenda veritate[f] abbas extorserit relaxatis:prouiso vt negocio ipso pendente prefati monachi eidem abbati obediant 1 intendant:ita tamen quod per hoc prosecutio negocij non valeat impediri. ¶ Si vero testes contra eundem abbatem producti fuerint dictorum ipsorum ei copiam[g] dari faciatis.

¶ ¶Predictis autez monachis expēsas factas propter hoc 1 tribus vel q̄tuor istis vel alijs quos idoneos ad dictum negocium prosequendum duxeritis assumēdos faciatis de bonis eiusdez monasterij faciendas expensas ad prosecutionem ipsius negocij necessarias cōputatis si qua propter hoc receperunt: de bonis[h] monasterij cum ,p prium non habeant ministrari: cōtradictores.1c.

I Dem episcopo cister.de alde.1 de saleū.abbatibus.

¶ Contra prelatum denunciatuz de dilapidatione fit commissio super veritate inquirenda 1 pendente negocio debet sibi iterdici potestas alienandi.

P Relatorum excessus:1 infra Sane dilecti filij.L. 1 quat-

c ¶ ¶Post inceptum negociū.no.quod lite pendente non est aliquid īnouandū supra vt lit.pen.a memoria.1 per totum:1 supra de iurepatrona. et litteris.argumentū.xvi.questiōe.iij. volumus. Item est argumentū quod causa cepta inter prelatum 1 subditū suspensa est iurisditio prelati:ac si esset appellatum ab eo.supra eodem cum dilecti.ij.1 totum iudicium sunz ad maiorem delatum est iudicē: vnde facit iniuriam iudici sub quo eorum commune negocium pendet. argumentum.ij. questione.i. votū.1 inde totum debet reuocare:si quid faciat ī eis: vt hic videtur cum ex odio videatur ,pcedere negocio cepto. argumentum contra. viij. questione.iiij.nonne. vbi dicit ꝙ vsqz ad finem cause non possunt recedere a sua iurisditione vt ibi dicit.argumetuz.xv. questione vltima capitulo vltimo in fi.1 obedientiam exhibere: vt dicitur.1 si nō faciant per iudicem compellantur: vt infra dicitur. ver.prouisio 1c. Ipse autez compellere eos nō debet.si tamen iudices in hoc essent negligentes ipsemet prelatus potest excōmunicare si nō obedirent vel alias excederent.argumentum.3.de offi. ordi.significauit.1.3. de offi. delega.prudētiam.§.sexta. in fi.alias soluereturobedientia quod esse nō debet ex eo quod dicit.j.cōtra iusticiam spoliauit . videtur a cōtrario ꝙ si iusta causa subsit ꝙ eos punire possit.qd̄ credo. ¶Honestuz tamen esset si per iudices hoc fieret:1 quod dicit relaxatis 1 cetera p̄misit causaz ne reformatio mōasterij retardet vt possint ferre testimoniuz.3.de testi.veniens.

d ¶ Adherentes.argumentū ꝙ idē iuris est in accessorio qd̄ in p̄ncipali: vt.3.d̄ of. deleg. .c.prudentiam. ver.fi. vbi de hoc.1 sublato principali 1 accessorium.1 q̄ adherēt religiosis religiosa sunt.ff.de rei vēdi.que religiosis.

e ¶ Iudiciorum.sic.3. de statu monac.ca.ea que.1 ita ordo iudiciarius nō videt vsque quaqz seruādus circa regulares vt supra eodē qualiter.ij. in fi.qz de facili remouētur ab administratiōibus vt ibi:1 infra de simo.per tuas.i. quasi summaria cognitio videt sufficere ex eo quod dicit de plano. Sed in alijs non de plano. Sed magis iudice sedente pro tribunali.ij.questione.iij.§.preuaricator. versi. abolitio.1.iij. questione.iij.§.spacium. ver.a iudice.1 manifestius.v.questione. vi.epipbanium.C.de proba.l. vlti.

f ¶ De tacenda veritate. ¶Hoc ipso suspectus erat abbas 1 talia iuramenta nō tenēt supra de testibus ꝓstitutis.i.1 merito talia iuramenta relaxāda sunt vt veritas reueletur.si.supra de testib' cogen.capitulo vltimo.1 sine peccato seruari nō possunt:qz celare veritatem mortale est peccatum.xi. questiōe.iij. quisquis.1.j.de cri.fal.c.i.expedit enim peccata nocentium nota esse.ff.de iureiuran.eum qui.§.i.

g ¶ Copiā faciatis.3.eo.qualiter.§.debet. Et est hoc notabile cōtra quosdaz qui non faciūt copiam dictorum 1 supprimūt testium nomina a quibus iuste posset appellari Iz dicatur ꝙ nō vsquequaqz seruari debet ordo iuris tamē in hoc bene seruari debet.

h ¶ De bonis.3.eo.ex parte. vbi de hoc.

P Relatorum excessus. Cōtra prelatum īfamatū de dilapidatione īquiritur de veritate 1 iterim iterdicitur sibi omne genus alienandi.hoc dicit.potest etiam aliter iuxta litteram sūmari: 1 sic vt in rubro. Diuiditur. Nam in prima ponit episcopi denūciatio.in secūda ipsius commissio ibi: discretioni:que duo facit. ¶Primo mādat inquisitionē fieri 1 remitti. Secundo inqsitionis terminū assignari 1 alienationem iterdici ibi:potestate.ab.si.

a ¶ Adhibeat remedium.si.q: nisi iusticia conatus cupiditatis reprimeret ius litigatorum extingueretur.s.in prin.in constitutione Gregorij.

b ¶ Prodigus.si.in predicta ꝓstitutione.

c ¶ Personaliter.in casu isto ingsitores nō possent alijs ꝓmittere vices suas de hoc habes.s.de of.delega.capitulo vlti.§.ij.

d ¶ Pro meritis recepturus. vt pena docēte agnoscat qualiter ipse excesserat ī premissis si.xxvij.q.i.si homo esses. ⁊.c. custos.⁊ supra de offi.lega. nisi specialis: vt sapiens sit ī pena qui stultus fuit ī culpa.xxxviij.distinctio.qui ea. Et quos dei timor a malo nō reuocat ⁊c.s.de elec.cum in cunctis. ⁊ supra de vita ⁊ honesta.cleri. vt clericorum mores:⁊ necesse est vt ferro abscindatur ⁊c. lxxxij. distinctione plurimos. Bernar.

e ¶ Vendendi. No.quod licet aliquis denūcietur siue accusetur vt suspectus de dilapidatione non debet statim remoueri.j.de simo.lz.sed interdici debet eidez omne genus alienandi: vt hic patet.⁊.s.de of. deleg. venerabilis. vbi de hoc simo ei dabitur iterim coadiutor: sine cuius cōsilio nihil faciet si suspectus est: vt ibi dicitur. Bernar.

Rubrica De calūniatoribus.

Supra visum est de accusatoribus ⁊ delatoribus criminū. Verumtamen quia isti quandoqz calunniātur ideo de his subdit. Ab.si.

Cum fortius.

c Duo facit.primo ponit ⁊ aggrauat culpam iudicis.secundo ponit calumniatoris penaz ibi: qz. Ab.si.

f ¶ Insontibus.xxiij. questione.v.si non licet.⁊.xxvij. qōne .iiij.sicut qui.

g ¶ Et maxime sacratis. arg. q̄ ex persona aggrauatur iniuria isti.de iniurijs.§. atrox. ff.de iniurijs.l.pretor. ⁊ infra de senten.excommu. cum illorum. Et qui preposito suo manus itulerit:capite punitur: ⁊ augetur crimē dignitate prepositi.ff.de re mili.omne delictum.§.i.⁊ ius publicū offenditur.i.distin.ius publicum: Vnde qui ledunt sacerdotes: tanquam pro publico crimine puniūtur.ij.questione prima ī primis.circa finem.

b ¶ Culpabiles. Ergo iudex q nō punit deficiētem in accusatione peccat:⁊ culpam ꝓtrahit:cū puniri debeat pena talionis.ij.questione.iiij. capitulo.i.⁊.ij.⁊.iiij.hec decre.cōpetentius poneretur in precedenti titulo:sicut erat in antiqua compilatione.

i ¶ Resedistis. vt iudices.

k ¶ Priuari.sed videtur hoc ꝓtra ius factum esse:ex quo enim statim nō fuit de calūnia ꝓdēnatus:non debet postea ꝓdēnari:nisi ꝗ eum interim inscribatur.C.de calū.l.i. Potest dici q speciale est:⁊ factū principis ad consequentiam trahi nō debet.institu.de iure natu.§.plane. vel forte iudices condēnarunt:sed penam non imposuerunt. Vel verius videt q cā exemplī hoc factuz sit:ne alij inde sumant exemplum:⁊ preterea negligentia iudicū non debet ei prodesse: vt remaneat calūnia impunita.

l ¶ Verberibus.in supplementū pene.v.q.vi.qz iuxta.

m ¶ In exilium.quam penam ecclesia imponit.l.dist.accedens. argu.lxxiij. di.in synodo.⁊.xxvij.q.iiij.attendendum. Ber.

Cum dilectus. In prima denūciatio ⁊ cause cōmissio.in secunda processus examinatio:⁊ absolutio denunciati.in tertia pena calumniose nunciantis.secōa ibi:cum aūt.tertia ibi: vobis. Ab.si.

n ¶ Nunciasset.cum ad denunciationē alicuius papa cōmittit inquisitionem:non procedit iudex nisi denuncians nō probet legitimā admonitionem precessisse:infra ti.proi.lz hely.

o ¶ Calumniandi. Sic patet q si denuncians non probat qō intendit: calūniari presumitur sicut in accusatore.ij. questione.iij.qui non probauerit.C.de aduo. diuer. iudi.l.i. Sed qualiter probabitur q non calumniose denūciauit videtur q per iuramentum suum probari posset: vt hic colligitur argumentum.s. de testi. presentium . ⁊.s. de exceptio. pastoralis. Et ꝓpropriehic dicitur calumnia:qz calumniator punitur similitudine supplicij. ij. questione. viij. quisquis ⁊.c.qui crimē.⁊.s.titulo proximo super his.⁊ capitulo qualiter.ij. Pena ergo illius qui denūciat si non probat: erit suspensio officij:⁊ beneficij: vt ꝗ patet:donec se purgauerit ⁊ huiusmodi purgatio prestabitur ad arbitrium iudicis: ex quo hic non determinatur.s.de offi.delega. de causis.⁊ preterea ī purgationes bodie arbitrarie sunt.s.ti.pri.ingsitionis:in fi.

¶ Denunciator in probatione criminum deficiens ab officio ⁊ beneficio suspenditur donec innocētiaz suam purget.

Cum dilectus filius magister scholariū palestinus ad sedē apostolicam accessisset ⁊ de suo episcopo excessus varios nunciasset[n] examinationē cōmisimus excessuū obiectorum: ⁊ infra. ¶ Cum autez processum negocij examinauerimus diligenter: nec intelligere potuerimus probatum esse sufficienter aliquod de predictis: eundem episcopum absoluendum decernimus ab obiectis. ¶ Vobis mandantes quatenus memoratuz magistrum scholarium donec purgauerit canonice suam innocentiam scilicet q̄ non calumniandi[o] animo ad huiusmodi crimina proponenda processit: ab officio ⁊ beneficio suspendatis : vt ceteri similip pena perterriti: ad infamiam suorum facile non prosiliant prelatorum.

Rubrica De simonia: ⁊ ne aliquid pro spiritualibus exigatur vel promittatur.

Gregorius generali synodo p̄sidens.

¶ Eps ,p ordine ab eo cōferendo vel ministri vel notarij nihil tēporale exigere debent.

Ordinando: ⁊ infra. Sicut nō debet episcopus manum quam imponit[q]: ita nec minister[r] vel notarius in ordinatiōe eius vocem ad calamum vēdere[r]. ¶ Pro ordinatione igit vel vsu palij seu chartis at ꝗ pastellis[s] euz qui ordinatur omnino aliquid dare prohibemus.

Ex concilio magutiſi.

¶ Deponēdus est qui per pecuniam aliquem eiecit de ecclesia sua se postea intrudendo.

Rubrica De simonia.

Supra visum ē de accusatoribus ⁊ calūniatoribus:nūc restat videre ō criminibus ex qbus possunt accusari:sed qz iter cetera simonia obtinet primum locum. qz cetera respectu hui⁹ p nihilo reputant.i.q. vlti.c. fi.iō tractaturus auctor de crimīnib⁹ p̄misit ō simonia.de materia habetur.i.q.i.ī sūma. ab.

Ordinando. Duo sunt dicta.scōm ibi pro ordinatione.ab.si.

q ¶ Imponit.hoc sumptum fuit ex illo canone .i.q.ij.sicut epm.

r ¶ Minister.i.archidiaconus qui examinat promouendo.s.de of.archidiaco.ad hoc circa fi.

s ¶ Vendere. verbū vendere nō cōtinet gratuitum ꝗctum: qz venditio nō ꝓcedit sine precio.ff.de ꝗben.emp.l.ij.§.sine precio.⁊.C.eo.ti.emp. fides.insti.eo.ti.§.preciuz.sed quare notarius non potest vendere operas suas vel chartam:cū de suo nemo beneficiū facere cōpellatur.r.q. ij.precarie. Dicunt quidam q̄ hoc obtinet vbi notarius percipit salarium de publico:lau. dicit q̄ etiā si nihil percipiat ō publico nihil potest recipere ,p tali scriptura:qz simoniā cōmitteret:⁊ est spāle in odium simonie:ne fraus posset procurari.ex pacto.n.nihil accipere debet. sed si gratis ⁊ sponte aliqd offeratur:⁊ iam sine omni intentione ab initio ad hoc accessit nō credo q̄ peccaret notari⁹ laicus.ar.j.eo.cū sit romana: ⁊ est expressum.i.q.ij.sicut episcopum.

t ¶ Pastellis.i.q.iij.si quis obiecerit.ne in fraudem aliquid fiat nō obstante aliqua consuetudine.i.q.i.emendari.⁊.j.eo.Jacobus vin.

a Qui aliū expulerit. vupliciter. n. peccat ī vādo pecuniā: ⁊ qz locū vi uētis occupat. ar. j. e. nemo. ⁊. vij. q. i. eū. ⁊. s. ó ꝓcess. pbē. c. i. b.

S Idominus. Due sūt partes. scā ibi: sgiē. ab. si.

b Uni. s. iudeo. sceleratissimo: cū dixit si. n. male locut⁹ sū. ⁊ē. ij. q. vij. §. ecce. Nō igiē. ar. b a minori. q̄si diceret si iudeus qui malus est admittitur ad testimo niū contra dñm: multo fortius catholicus admit titur vt veritatem asse rat ꝯ simoniacā pranita tē. s. ar. s. de elec. cū in cū ctis. in princi. Ber.

c Catholic⁹. arg. q̄ q̄ libet catholicus admittit ad testimoniū ꝯ simonia cū nulla distinctione fcā. ar. j. e. tāta. ⁊ dic vt. s. de accusa. cū. p. ergo a con trario sensu heretic⁹ vel paganus non admittit: qd verum est.

Exhortādus. si. lxxii. distin. si qs papa et eo q̄ dicit exhortandus est. ar. q̄ testes in criminalibus nō cōpellunt. s. de testi. eogen. dilectorūz. vbi de hoc.

d Accusatuz solēnia. Capitulū hoc ⁊ se quēs intellige de eo qui erat publice īfamat⁹ alias nō deberet suspēdi. ij. q. v. pbyter. ⁊. c. si mala. sed nonne erant isti suspē si ipso iure: quare suspē dunt. j. eo. tanta. ⁊. xxij. di. §. verū. ⁊. i. q. i. qbusdam. ⁊. c. reputant. rūdet de facto suspendunt: cuz ipo iure sint suspēsi: symo niac⁹. n. in ordine q̄tūcūqz sit occult⁹ est ipso iure suspensus: nec pōt missaz cātare. j. e. tāta. qm̄ ipm characterē hz vitiosuz: in quo casu loquunt ꝯ duo capitula: vñ cū essent isti sup hoc infamati: merito ipso facto debuerūt suspē di: si vero occultum eēt li cet sit suspensus coram se sicut quilibet in peccato mortali constitutus. s. de coha. cle. ⁊ mulie. c. vlti. i. q. i. sacerdotes. non tm̄ quo ad alios est suspēsus ar. j. eo. matheus. ⁊. c. et tue. Ber.

g Uotiēs. puenit p famā. s. ⁊ iō ó hoc voluit inquirere: qz prelatorum est inquirere de excessib⁹ subditorū. s. de offi. o⁹. c. i. ⁊. j. de collusi. crimina. xj. q. iij. pcipue alioquin eis imputat. xliij. di. epbesis. Bern.

b Sicut. vincit. qz respectu ei⁹ cetera crimina p nihilo reputant. i. qd. vl. c. vl. ⁊ ar. j. c. pri. ar. ꝯ. xxij. q. vij. qd i oīb⁹. sz ibi soluit qd dicē bi graui⁹. i. cōius. ⁊. s. de accu. inquisitionis vbi eqparant homicidiū ⁊ simonia quo ad penā. horribili⁹ est tamē homicidiū: cū quo nunquam di spensat. l. di. mitor.

i Sine dilatione. i. q. i. qsqs. ⁊. c. reperiunt. xxiij. q. iij. si ea. xxv. q. ir. loci

k Per aliquā personā. que de iure admitti debeat: vt. s. dixi de accu. c. i. ⁊. c. cū. p. ⁊. c. cū oporteat.

l Claruerint. xxiiij. q. iij. c. ecce.

Tanta est. Duas hz partes sicut du as reddit rōnes. Scā ibi Itez omnis. ab. si.

m Accusationē. si accusatus fuerit infamatus: de hoc dictum est. s. de accu. cum. p. ⁊. c. i.

n Ois peccator. nō pcisus ab eccl̄ia p sniaz canōis: vel iudicis tolerat⁹ ⁊ penitēs: ⁊ sic si ē obiectio ó excōicatis ⁊ suspēsis vt notorij fornicarij. xxiij. di. nullus. nec de suspēsis quo ad se. Nā qlibz cōstitut⁹ ī mortali peccato suspēsus ē quo ad se. ff. de coha. cle. ⁊ muli. c. vl. ⁊. i. q. i. sacerdotes. sacrosan. ⁊ sic oēs alij pōt cātare missaz pter simoniac⁹: vel qd dicit oīs peccator pōt cātare missaz pōt referri ad facilitatē et dispēsandi q̄si diceret: facili⁹ dispē sātur cū omnib⁹ alijs criminosis preter homicidiū: q̄ cuz symoniaco: vel hoc dictum est in detestationem criminis: vel sic: dato q̄ omnis peccator possit ce lebrare symoniacus tm̄ non potest considerato initio: qz symoniacus in ipso sui initio ꝯmissionis suspensus est vt. i. q. i. reperiunt. ⁊ intus ortus occidit: ⁊ i ipa sui radice vi ciatus. i. q. i. qbusdaz: sic et eo tpe quo simonie crimen ꝯmittit dānat⁹ ē: vñ postea celebra re nō pōt et post pactā peniten tiā: nisi dispēset cū eo qd nō cō tingit in alijs criminib⁹: ⁊ ita plena est lra ista ꝯsiderato initio cuiuscūqz peccatoris. sic. C. ad. l. iul. maiesta. quisqs ver. donationes. ⁊ q̄rūlibet postre mo alienationes et oī tēpore ē. ⁊ ita simoniacus celebrare nō pōt nisi cū eo dispenset. Quis possit dispēsare dictū est. s. de renū. c. post trāslationē. nec pōt agere pniam nisi renūciet be neficio ⁊ executiōi. s. de accu. i quisitionis. Postq̄ vero renūciauerit: ⁊ pniam egerit: po terit cū eo dispensari si placue rit superiori: ⁊ sic licite poterit postea exercere officiū. ar. ff. de pca. certe. §. iul. qz iaz possidet ex noua ꝯcessione. ar. j. e. et in sinuatione. et. ff. de cuic. si ser uus. §. i. in fi.

o Etiam meretrix. que alias nō est admittenda ad accusati onem: vel ad testimoniū ppter vilitatē eius. C. de adult. que adulteriū. ⁊. ff. de test. l. iij. §. l. iul. Eadem rōne nec ad alium legitimum actum.

Non satis. Diuiditur. nā primo ponit cōcilium triplex pbibitū diuisiz trāgressores hui⁹ ⁊ ꝯsensores dicē simoniacos. Scō ꝯuictiz ponit ali am triplicem pbibitionē damnans ꝯriam consuetudinem: ⁊ cām reddit. secūda ibi: pro sepultura. Ab. si.

p Requiratur. aliquo pacto j. e. veniēs. ⁊. c. tua nos. tamē si sponte sine aliqua ꝯditione: ⁊ pura intentione aliqd dare vo luerit non pbibetur. c. tua nos sed si monasterū eēt ita tenue q̄ nō posset sufficere. arg. est q̄ tūc possz exigere hoc modo. fra ter scias q̄ nos nō possumus ti bi prouidere: si vis intrare por ta tecū vnde viuere possis: vt i. q. ij. si quis propter hoc. Iu simonia. n. ⁊ vsura amor lucri pbibet. xiiij. q. iiij. si quis oblitus. vin.

Qui aliū in ecclesia ordinatuz per pecuniā expulerit⁹ eācqz ta liter vendicauerit: omnimode deponatur. Eodatus papa.

Quilibet catholicus admittitur ad accusanduz de crimie simōie.

Si dñs et magister oīuz qui sīn peccato fuit accusandi licētiam vni⁹ dedit: ⁊ infra. Non⁶ igitur quilibet catholicus⁹ est respuendus sed vt veritatē asserat ad propalan dā simoniacā rabiez magnis est pre cibus exhortādus⁶.

I Dez.

Simoniachus pendente accusa tione ab administratione diuinorū prohibetur.

Accusatuz simoniacuz necesse habuimus prohibere ne mis saruz solēnia⁶ celebraret: donec qd cēt verius cōstitisset. I Dez.

Idē dicit qd precedēs nisi q̄ illud. c. loquit in accusatiōe istud in in quisitione ⁊ illud loqtur de simonia co in genere istō declarat de ordine.

Notiēs: ⁊ infra. Peruenit⁸ ad nos q̄ per simoniacā here sis fueris ordinatus: ppterea neces se habuimus te pbibere ne missarū solennia celebrare debuisses donec quid sit veri⁹ discerneremus.

L Ucius papa.

Simoniacus est deponendus.

Sicut simoniaca pestis sui ma gnitudine alios morbos vin cit⁶: ita sine dilatione mor vt eius signa per aliquā personā⁸ claruerit⁸ de ecclesia dei debet eliminari atqz repelli. Eodatus.

Simoniacū accusare potest ser uus meretrix ⁊ criminosi.

Tanta ē labes huius crimis q̄ etiā serui aduersus dños ⁊ q̄ libet criminosi admittuntur ad accu sationem⁷. Item oīs peccator⁸ missam cātare potest preter simo niacum: quez quilibet ut ab ordine male accepto remoueatur: accusa re pōt: uel etiā⁹ meretrix.

A Lex. iij. in concilio turonen̄.

Simoniacuz est preciuz recipe re pro ingressu religionis pro pri oratibus vel capellis concedendis pro prelatis istituēdis pro concedē da sepultura pro chrismate, p oleo sancto pro benedictionibus nubentiuz. vel alijs sacramētis. nec valet consuetudo in cōtrariuz. hoc dicit cum sequenti.

Non satis: ⁊ infra. Prohibe mus igiē ne ab his qui ad reli gionē transire volunt aliqua pecu nia regrat⁸. Nec porat⁹ vel capel lāic q̄libz mōachoz aut clericoz an nua distractiōe uēdantur: nec ab eo cui regimen ipsarum cōmittit pro earum commissione vllum preciuz exigatur. Unde quisquis contra hoc decretum attentare presumpse rit: tam ille qui dederit quā ille qui receperit vel consensit: partem secū simonie non dubitet habiturum.

Pro sepultura⁶ quoque ⁊ chris matis ⁊ olei receptione nulla cu iusquaz precij exactio attētetur: nec sub obtentu cuiusquaz consuetudi nis reatum suum quis tueatur: qa diuturnitas⁶ temporis non diminu it peccata: sz auget.

A X cōcilio lateranen̄.

Sūmarū ē supra in. c. precedēti.

Quz in ecclesie corpore: ⁊ infra Horribile nimis est: q̄ in qui busdā ecclesijs locū venalitas pbi betur habere: ita vt pro epis uel ab baribus seu quibuscunqz personis ecclesiasticis ponendis in sedez: seu introducendis⁶ presbyteris in eccle siā: necnō ⁊ p sepulturis: ⁊ exequijs mortuorū: ⁊ benedictiōib⁹ nubētiū seu alijs sacramētis aliquid requira tur. Putāt aūt plures ex hoc licē re: quia legem mortis de longa in ualuisse cōsuetudine⁶ arbitrant: nō pbibet. xiiij. q. iiij. si quis oblitus. vin.

q Prio rat⁹. i. q. i. si qs eps. ⁊. q. iij. saluator. ⁊. s. de sta. regula. c. ij.

r Pro sepultura. quot mōis dicat sepultura dictū est. s. de sepul. c. vl. ber.

s Diuturnitas. si. j. c. pri. ⁊. s. ó ꝯsue. q̄to. ⁊. c. vl. ad idē. i. q. iij. c. vl. diu turnitas tpis peccatum nō excusat. xxiij. q. i. scisma. ⁊. i. q. i. nullo eps. grauamen. ff. de ac. ⁊ ob. obligatio. §. i. ar. ꝯ. vbicūqz hz locū pscriptio. xxxij. qd. iij. obiciunt. sol. de hoc dcm̄ est. s. de ꝯsue. c. vl. ⁊. s. de tēpo. ordi. c. ij. Ber.

Cum in ecclesie. Diuidit. primo ponit factū horribile ⁊ excusationē cō suetudinis ipprobat. scō illā reprobat: qz simoniacā ibi: ne igiē. Ab. sic.

t Introducendis. i. q. iiij. si qs obiecerit.

v Benedictiōibus nubentiū. sic. j. e. suā. p bēdictionib⁹ nubētiū aliqd acci pi pbibet: qz p eas gra ꝯfert: lz p mrimōio aliqd dare vt recipe nō est pcim̄. i. q. i. qqd. ⁊. xxij. q. ij. honorant. qz lz sit sacramentū: p ipm tm̄ gra non ꝯfert. xxvii. q. i. nuptiarū. xxxij. q. ij. cōnubia. vñ est ar. q̄ nō idē iuris est i accessorio qd i pncipali. an p exequis mortuoz liciū sit recipe vt. j. e. ti. suā. Ella.

x Cōsuetudīe. vt q̄ talis ꝯsuetudo nō sit reprobāda: vt p receptiōe canōica vel introductiōe psone in ecclesiam aliqd recipiat. in auē. de san. epis. coll. ij. §. p ꝯsuetudinib⁹ dū tm̄ nō det ex pacto aut exigat. sed sponte ex postfacto offe ratur. ⁊ ē opti. ar. i. q. ij. sicut epz. ⁊ xviij. di. de eulogijs. ⁊. j. e. dilectus. sed b

requirebat er cõsuetudine: qõ est penitus reprobatũ. J. e. iac. Ber.

a ¶ Infelicem. s. de cons. c. vl. vbi de hoc: ⁊ male adinuẽte consuetudines nullo tpe confirmant: vt in auẽ. vt nulli iudi. §. i. col. ir.

b ¶ Giezi. q primo in veteri testamẽto simoniã inuenit: vñ fuit lepra pcussus. i. q. i. q studet. ⁊. c. cito turpẽ. simoniaci dicuntur a simone mago.

c QUm sit. pcuracionẽ. hãc pcurationẽ recipit epus sed nõ p aliquo sacramẽto: qa hoc esset simoniacũ: vt. i. qõ. i. statuimus. sed potius pro labore: ĩmo nec p labore: sed ista pcuratio permissa est a iure: sicut ⁊ alie pcuratiões que fiunt ratione visitationis: vnde nullam simoniaz committit. qui a qui peccat: legis auctoritate ñ peccat. xxiij. q. iiij. qui peccat. ⁊ ista pcuratio prestari debet secundum facultates ecclesie: sicẽ ⁊ alie. s. de cen. sopite. ⁊. c. cum nuper. Immo si ecclesia procurare non posset epm: ipse suis sumptibus consecrabit ecclesiã. x. q. iij. cauendum. ⁊. i. q. ij. placuit. ar. in auẽ. de man. prin. §. sit tibi. Ber.

D¶ Hoc autem. Due sunt partes. scõa ibi: regẽ autem. ab. si.

d ¶ Manifestũ. i. notoriũ. alias secus. xi. q. iij. eorum qui accusant. ⁊. iiij. q. v. cp suspecti.

e ¶ Recepisse. maxime. arg. s. de pnes. c. ij. ⁊. j. e. nobis.

f ¶ In iure. alias pnessio extra iudiciũ nõ piudicat: ô hoc no. s. ô pnes. c. vl. item argu. hic q nõ mitius agitur cum confesso cp cũ conuicto. ij. qõ. i. nos. s. de pnes. cum sup. ⁊. ff. de confes. l. i. ar. contra. l. vi. presbyteruz. xij. q. i. nõ vicatis. ⁊ arg. l. vi. si quis prepostera. ij. q. i. in primis. in pn. solu. cum sponte cõfesso mitiꝰ agitur: sz nõ patitur sponte pnesso in iure timore, pbationũ. non enizz est beneficiũ qõ fit ex necessitate. ff. ô ritu nup. l. prime. sed ea sunt in nostris officijs gratiora: q̃ cum ĩpendere non teneamur cã tñ liberalitatis impẽdimꝰ. xxviij. q. i. iam nũc. ergo qui inuitus confitek: non remunerak.

g ¶ Deponendi. hec ẽ pena simoniacoꝝ. sic. s. de cõfes. cum super. cũ agitur in modũ accusationis: ĩmo idẽ vl si agak in modũ ingsitionis. s. de accu. ingsitionis. i. rñso.

h ¶ Manifestũ est. nõ tñ notoriũ: qñ tũc secus: vt pz. s. e. c. vbi ponik manifestum pro notorio. Alia lfa hz non notorium.

i ¶ Purgatio. ppter ifamiam. j. eo. isinuatum. s. de accu. cum. p.

k ¶ Ei pncipes. b rer: ⁊ pnceps ius hẽbãt ĩ electõe tã cp pfoni: quoꝝ assẽsus dz reqri. s. ô elec. sacrosancta. ⁊ ita videlz cp si nõ pstitissent psensuz: nõ pfirmabik electõ: ⁊ sicius hẽbãt: vñ nec añ nec post electõem licitũ fuit redimere psensuz illoꝝ. viij. q. iij. talia. ⁊. j. q. iiij. si qs pbẽdas. ⁊. j. q. j. eos. ⁊. j. eo. mat.

¶ Restituãt. q: sine piculo eã retinere nõ pñt: vt hic pz. ⁊ cũ pẽa duplꝰ vñt restituek illã ĩ auẽ. ô san. epi. ĩ scõa colũna. §. si vo laicꝰ. ⁊. §. si aũt secularis. col. ir. ⁊. j. e. audiuimꝰ. ⁊. s. de imu. ec. q: pleriqz. b no. cp ecclesie restitui dz cui facta fuit iniuria. ar. xvij. q. iiij. si qs ĩ atrio. ⁊. xxvij. q. i. si qs rapuerit. ⁊ ĩ auẽ. ô san. epis. §. si qs autem. in secunda coll. ⁊ ecclesia põt vendicare illam pecuniã in auẽ. eo. ti. §. si vo laicꝰ. ⁊. §. sz neqz renodochiũ. ar. j. j. e. veniẽs. vbi statuitur ei q dedit. Ala. dicit: cp ĩ decre. veniens restituta fuit ei q dedit de misericordia: ⁊ hoc qõ b dicit ẽ ius cõe. tu dicas aliter: illa veniens loqk de monacho q pecuniã dedit p sua receptiõe: ⁊ illud ẽ ius: ⁊ hoc similiter. si ergo aliqs det pecuniã monasterio vt recipiak simonia pmittik. j. e. qñ simoniaca. ei ergo q dedit debet restitui pecunia tam indigne a monachis accepta: vt cũ ea ĩ aliud mõasteriũ itret: ne sit onerosiũ scõo mõasterio. ar. xvj. q. vj. ô lapsis. ⁊. xxvij. q. j. si qs rapuerit. ⁊ vbicũqz siue monasterio siue ecclie seculari pecunia taliter data ⁊ accepta fuerit, put dicit decre. veniẽs. restituenda est pecunia ei q dedit nec ecclesia vel monasteriũ dz cũ tali fraude esse in lucro. cũ ipi clerici vel monachi in hoc ita cõiter delinquũt: cũ ipsi clerici d: hoc sint puniendi. ⁊ ex eodẽ scõ penam ⁊ pmium consequi nõ debeãt: vt. ff. de neg. gest. sine hẽditaria: ⁊ ex hoc contingeret viam fraudibus aperiri. quod esse non debet. xciij. di. peruenit. ij. ⁊. xxv. q. ir. loct. in fi. ⁊ tale lucrũ ecclesia nõ dz hke: nec possent clerici vel monachi penitere: nisi restituerẽt quod simoniace receperunt. vel posset dici cp si clerici seculares sic cõiter deliquũt ecclesie dz applicari. ⁊ clerici sunt oẽs ab ecclesia remouendi. cum vero pecunia dak alicui: puta plato soli. vel alij cuicunqz: ita cp ecclesia nõ sit in culpa tũc locũ bz qõ prius vk cp ille qni pecuniaz receperit dz illaz restituere ecclie in cuius ignominiam data fuit: nec dz ei restitui: q dedit: ⁊ pcipue si sit secularis in quo casu ĩtelligunk autẽtice predicte. de regulari possz dici cp tunc non dz ei restitui simpliciter: sed assignanda est secũdo monasterio ad qõ transit: vt eo viuẽte hẽat vsũ illiꝰ arg. pdictoꝝ capituloꝝ de lapsis si qs rapuerit. ⁊ hoc cum ecclesia fuit in culpa. B.

attendentes q tãto grauiora fũt crimina: quanto diutius ifelicẽ aiam tenuerũt alligatã. ¶ Ne igitur hec decetero fiant uel pro personis ecclesiasticis deducendis in sedẽ ul sacerdotibus istituendis: aut sepeliendis mortuis: seu benedicẽdis nubẽtibus: seu alijs sacramẽtis cõferendis: seu collatis aliquid exigatur: districtius prohibemus. Si quis autẽ pntra hoc venire psumpserit: portionẽ cũ giezi se nouerit habituruz.

I Dẽ vigilien. episcopo.

¶ Breue est.

QUz sit romana: ⁊ ifra. Cõsul. T. T. R. q nihil p ecclesiaꝝ cõsecratiõe potes vel debes preter procurationẽ exigere.

I Dez tolletano archiepo.

¶ Conuictus de simonia deponẽdus est: idez in infamato qui se purgare non potest.

DE hoc aũt q epus eromen. archidia. beneficium ⁊ cuidam clerico ante electionẽ suam prioratum dicitur pmisisse: vt uterqz consentiret eidẽ: tue prudẽtie rñdem q si manifestuz est eumdẽ archidia. ⁊ clericũ ob cãz illaz pmissa recepisse: aut exinde confessi fuerunt in iure vel legitime conuicti: ab altaris ministerio sũt ppetuo deponendi. Si vero id manifestũ ẽ nec tamen inde conuicti vel confessi fuerint: sz tantum publica laborant infamia. eis canonica purgatio debet indici in qua si defecerit: tanquã auctores tanti sint sceleris puniendi. ¶ Regez aũt ⁊ principes eius debes inducere: vt si qua receperint a pfato epo ut eius electioni prestarẽt assensum ecclesie eromen. sine diminutione restituant quum ea sine graui sue salutis periculo retinere non possint.

I Dez eboracen. archiepiscopo.

¶ Simoniacũ ẽ p reporali obsequio beneficiũ ecclesiasticũ pmittere.

QUz essent in nostra pntia constituti. R. clericꝰ et nobilis vir. v. quia idem. v. morã diutius facere non poterat pro se in cã illa sufficientez cõstituit respõsalẽ. Lũqz ab ore prefati. R. intellexerimꝰ: q memoratus miles promiserat ei dare ecclesiaz si quoddaz negociuz eiusdẽ in nostra posset presentia, pmouẽ: ac per hoc pmissionẽ ipsaz continere simonicã prauitatem. R. super eadẽ ecclesia silentium duximus iponendũ.

I Dez cistercien. epo

¶ Notorius simoniacus in beneficio ab illo deponitur: idẽ in infamato q se purgaf nõ potest.

INsinuatũ est q in ecclesijs tui episcopatus plurimi clerici p simoniã habere dicuntur ingressũ ⁊ infamia inde resp si. Unde mãdamꝰ quatenus si qui fuerint quos in predictis ecclesijs publicum ⁊ notoriũ est simoniace ĩtrasse: eos amoueas ab ecclesijs taliter acquisitis. Illis aũt quorum crimen nõ est publicuz ⁊ notoriũ: si publica laborant infamia cũ. v. vel. vi. manuꝰ sui ordinis purgationẽ indicas: in qua si defecerint: beneficijs huiusmodi ecclesiarum perpetuo priues eosdez.

I Dem.

Cum essent.

Primo ponit deci, se controuersiam ⁊ procuratoris dationem. secũdo diffinitionem ⁊ eiꝰ cãz ibi. cunqz. Abb. sic.

m ¶ Promiserat. B promissio siue pactio illicita fuerat. ⁊ simoniaca. s. de pac. c. vl. ⁊. j. eo. tua. ⁊. i. q. ij. cp pio. vnde miles p talem pmissionem non obligatur. ãre ipi. R. imponik silentium. si vo sine aliq pactione pmouisset negociũ illiꝰ: vel alias fuiuisset eidẽ: bene poterat eũ remunerare: siue presentando ipsuz ad aliquod beneficium siue ẽt alio modo. arg. lri. disti. quid proderit. immo etiã naturaliter erat ei obligatꝰ. ff. de pe. here. sed ⁊ si lege. §. psuluit. ⁊ ar. xij. q. ij. hec huius placiti. potest ergo licite quilibz seruire epo. vel alij spe future remunerationis: nec simonia committitur in tali spe. cum sine omni pactione. vel conditione seruiat. dummodo pncipaliter hac intentione non seruiat. nec eps directe p hoc seruitio ei pulsere in beneficio intẽdat q: sic esset imunis ab officio: ⁊ obsequio. i. q. i. ordinationes: ⁊. c. sunt nonnulli alias nisi spectaret inde remunerationẽ: quare seruiret ei cum ex debito ei non teneatur. ĩmo q dignus est põt sperare episcopatũ ⁊ alios honores lir. di. si officia. ⁊. lxxiiij. di. psuluit.

n ¶ Silentiũ. ⁊ bñ. q: si ecclesiã tali modo adeptus fuisset: eam renũciare tenerek. vt. j. q. j. si qs neqz. ⁊ ĩ aspera pena vel pnia semp esse vt ibi. quã ẽt agere non posset ea retẽta. s. de accu. ingsitõis.

I Insinuatum. Primo ponit papa narrationẽ sibi factã pntra quã secũdo prouideri mandat ibi: vnde. Alb. si.

o ¶ Ingressuz. vnde fures sũt ⁊ latrões. q: nõ ĩtrãt p hostiũ. s. de iurepa. relatũ. ⁊. xxiij. q. iiij. tres psonas. ⁊. j. q. j. ordinatões. vij. q. i. nõ furẽ.

p ¶ Notoriũ. dk tribꝰ modis notoriũ. s. de coha. cle. ⁊ mu. c. vl. ⁊ iõ nulla pbatio est necessaria. s. de accu. euidentia. ⁊. ij. q. j. de manifesta.

q ¶ Serta manu. ar. j. ij. q. v. pbyter si. ⁊. c. si mala. ⁊. c. oibus. sol. regulare est: cp ipe eps dz purgare se cuz. xij. pbyteris. presbyter cuz qnqz. diaconus cũ tribus. vnde versus. Pontificẽ parum manus erpurgat duodena. Quinta sacerdotem: leuitam tertia pena. Maior maiori: minori ẽ adhibenda minori. Quandoqz tamen sunt pauciores. vt. s. de accu. cuz pe. ij. q. v. oibus. Quandoqz plures. j. de purga. ca. iter sollicitudines. hodie vero numerus compurgatorum arbitrarius est fm arbitriũ iudicis. s. ti. pri. ingsitõis. ĩ fine.

r ¶ Priues. no. cp deficiens in purgatõe punitur. vt hic patet. ⁊. s. e. de h. ⁊. j. de pur. ca. cum. p. sed purgatio ĩdicitur ppter pbabilem psumptionem ortam ex fama. ergo videtur cp ex pbabili presumptione possit diffinitiua sniã ferri. qõ nõ est verũ. Sed ista pbabilis psumptio trãsit ad violentam. ex eo cp nõ habet testes sue honestatis. Ber.

NEmo. Sūt due ptes ꝑncipales. scōa ibi: nec quēq̄. Ab. si.

a ¶ Quodlibet. i. aliqd de qbuslibet simile. xv. q. i. mulier. ⁊. s̄. de ꝓdi. appo. vex. ⁊. i. q. vij. si qs omnē in ꝑmo ver.

b ¶ Celet. no. q̄ simoniā cōmittit: q. p aliquo tpali celat peccatū alicuius qd̄ corrigere vel denūciaret nec ep̄o sicut simoniacū est aliqd recipe vt q ordinad ꝓē nō ordinet: vel vt electiōi qs nō ꝓsentiat. i. q. i. §. q aūt. ⁊. c. se. ad fi. qōnis. Et est hic argu. q̄ celare est aliqd facere. si. xxxvj. d. si qs vult ar. ē. ff. de ꝑscript. versi. solent. ⁊. ff. de condi. ob tur. cāz. i. i. §. vl. so. illa nō tāgunt istā materiam. B loquitur de iudicio qd̄ fit ad pnīam: ad qd̄ tenetur glibet vñ nihil pōt qs. ꝑpter B accipe cū sit spūale illud de iudicio qd̄ fit ad furē capiendū: vel suum fugitiuū ꝑ quo pōt recipi merces laboris. Ber.

c ¶ Cōsanguinitatis. ergo vt q̄ ꝓsanguinitas simoniā inducat: quia non refert an iniustus cordis amor: an sordide p̄ces iter ueniāt. i. qd̄. i. si qs nūq.

d ¶ Cōieans. lxxviij. di. qd est. lxxvj. di. c. iij.

e ¶ Reconciliatōis. pro reconciliatione vel absolutione p̄cium exigi nō dz. ī. e. ad aures.

f ¶ Utrūq. s. digne penitētē: vel min⁹ digne gr̄a vel fauore adducere ad reconciliationē. aliud est digne penitētē ꝓmouere a reconciliatione aliquo ꝓfauore: vtrūq. n. istorū simoniacū ē: ⁊ ita respicit istos duos modos tm̄. et qd̄ primo dixit simoniacū est sicr vt dr̄ ibi: vel pt respicere oia p̄cedētia: vt ista duo vltia q̄si ꝑ vno reputenr: ⁊ qd̄ primo dixit celet ⁊ innotescere detractet q̄si idē sūt ⁊ sic illud vtrūq. pōt respicere illa sic ꝓiuncta. Ber.

Q. Querelam. Primo ponit querelam monachorū. scōo cōmittit cām instruendo iudicem in principali ibi: vñ qr. Ab. si.

g ¶ Inconsulto. vñ non valz resignatio. xij. q. ij. fine excepnōe. s̄. de emp. ⁊ vendi. cū dilecti.

h ¶ Cōcordia. v. qd̄. ij. si primates. ⁊. s̄. de trāsac. c. vltī. vbi plures ꝓcordātias inuenies de hoc.

¶ Simoniacū ē p̄cio vel fauor celare peccatorem: vel reconciliare ante sententiaz: vel digne penitētē ꝓ reconciliatione ꝓmouere.

NEmo presbyterorū exēniū vel emolumētū quodlibet[a] tēporale: imo spirituale detrimētū a quocūq̄ publice peccante accipiat vt episcopo vel ministris eius peccatū illi⁹ celet[b]. nec ꝑ ꝓspectu cuiusq̄ persone cōsanguinitatis[c] aut familiaritatis alienis cōmunicās[d] peccatis: hoc episcopo inotescere detractet. ¶ Nec quēquā non penitētē vel min⁹ digne pnitentē gratia vel fauore ad recōciliationē adducat: ⁊ testimoniū recōciliatiōis[e] ferat eidē vel quocūq̄ liuore digne penitētē a recōciliatione remoueat: qr simoniacū ē vtrunq̄[f].

Dez vigorē. episcopo et priori de acra.

¶ Ecclesia emi vel ꝓdimi non pōt. b. d. quo ad litteraz.

QUerelaz monachorū de acra recepim⁹: q. cuz ipsi quoddā manerīū cū pertinētijs suis: ⁊ eccle siā de geneñ. a mōachis de cardomo sub annuo censu. xv. librarū fuissent adepti: ⁊ inde chartaz ab ipsis monachis habuissent. ꝓ eoruz capitulo inconsulto[g] prescriptū manerīū ⁊ chartam monachis de cardomo accepta pecunia resignauit. Unde quia prefati monachi de acra se conquerūtur iniuste grauatos: mādam⁹ quaten⁹ partibus conuocatis prescriptā causam concordia[h] vel iudicio termietis: scituri q. sicut emi non potuit[i]: ita nec redimi ecclesia memorata. Si vero monachi de cardomo legitime citati ad vestraz presentiam accedere ⁊ iudicio vestro stare contempserit: vos ipsos monachos de acra in possessionez[k] eorum de quibus controuersia vertitur inducatis: nec permittatis eos exinde absque ordie iudiciario molestari.

Dem.

k ¶ In possessionē. cā rei seruāde: si lis nō fuerit cōtestata. s̄. vt lite nō ꝓte. qm̄ §. i alijs. ⁊ si lis ꝓtestata ēt: ⁊ nō liqueret de cā adiudicaret eis possessio salua qōne ꝑprietatis absentibus. s̄. de dolo ⁊ ꝑtu. put vbi de hoc. quaz possessionē debēt eis ōfendere iudices: vt dicit in fi. cū remaneāt adhuc iudices de illa re vsqz ad diffinitiuā sn̄tiam. s̄. de testi. ex pte. a. vbi de hoc. Ber.

Q. Aque. Primo factum reprehensibile narrat. Qd̄ secundo fieri prohibet ibi: quia vero. tertio penam comminat ibi ꝑ certo. Ab. si.

l ¶ Crisinate. nummos accipe nō ꝓcedit: imo simoniacuz est: vt. i. q. iij. c. vl. ⁊. ī. eo. in rm̄. ⁊ s̄. eo. nō satis. ⁊. c. cū in ecclesie ⁊. ī. e. ad nostraz.

m ¶ Appellatus. similis variatio nois hf. ī. e. ī tm̄. Sed bona denoiatio nō excusat malū qr qōcūqz nomē ꝓponas simonia est. sicut in vsura. xiij. q. iij. pleriqz. ⁊. c. esca. Ber.

n ¶ Cōsuetudinis. consuetudo ista q̄tūcūqz lōga non excusat malū imo magis accusat. s̄. e. satis. ⁊. c. cū eccl̄ie. ⁊. s̄. de ꝓsue. c. vl. cū sit ō ea q̄ in veteri testamēto ꝓhibita sunt: ⁊ in sui natura mala: vt vēdere sacramēta. i. q. i. qui studet. ⁊. c. sicut enim ruchus. sec⁹ de illa ꝓsuetudine que inducta est ꝓter ius positiuum. s̄. de consuetu. c. vlt. vbi de hoc.

o ¶ Ordinis. scilicet depositionem. qr pena simoniaco ū est depositio: vt. s̄. e. de hoc. ⁊. c. insinuatuz. ⁊. s̄. de accu. inquisitionis. i. rm̄. Berñ.

Q. Ꝑ diligētiā. In prima parte ponit supplicantis narratio petitio ⁊ obligatio. ī scōa petitionis enarratio cum determinatione ⁊ litterarum datio ibi: quo circa. Ab. si.

p ¶ Obligatio. obligatio ista turpis fuit: ⁊ illicita. ⁊ iō neqz de iure neqz de facto ligat. s̄. ō pac. c. vl. ⁊ est illud munus ab obsequio indebite impenso. vnde simoniam inducit. i. q. i. sūt nōnulli pro spiritualibus homagiū exigi nō debet. ī. de reiur. c. vl.

q ¶ Salutis iuramentū. istud ꝓgit in dispendiuz salutis eterne: qr p̄stitū est pro re spirituali ꝑ ecclesiastico bēficio scilicet vnde non potest seruari. s̄. de cō. c. fin. ⁊. s̄. de iureiuran. si vero. ⁊. s̄. qd̄ me. cā. cum dilecti. ⁊. xxij. q. iiij. si aliqd. ala.

r ¶ Nihil omnino. alias certe pnīam agere non posset. s̄. de accu. inquisitionis. quia venia nō dat nisi correcto. xxiiij. q. ij. legatur. xxiiij. q. vij. quēadmodū: sed penitere non pōt nisi renūciet illud beneficiū: vt dixi in predicta decre. inquisitionis.

s ¶ Diuis. i. canōicis. sic exponit. iij. q. v. q̄ suspecti. ⁊. i. q. ij. q̄ pio. ⁊. q. iij. si qs obiecreit. ⁊. c. saluator. vt ꝑprie. qr B ē ō vet⁹ ⁊ nouū testm̄. i. q. i. q studet.

t ¶ Humanis. C. de epi. ⁊ cle. si quēq̄. ⁊ in auc. ō san. epi. circa p̄n. §. fz neqz. col. i. no. ergo q̄ crimē simōie grauissimū reputat. erquo diuinis ⁊ canōicis ⁊ būanis legib⁹ ꝓdēnat. ar. i. q. vl. c. vl. Ber.

u ¶ Absluim⁹. ipo iure tm̄ absolut⁹ erat. vñ exp̄ōe absoluim⁹. i. absolutū oñdim⁹ ⁊ poti⁹ fcm̄ respicit talis absolutio. T.

r ¶ Discreto. no. vbū istō q̄ discret⁹ penitētiari⁹ ē q̄rēdus q sciat soluere ac ligare. de pe. di. vj. q vult. petita ⁊ obtēta lnīa pri⁹ ꝑprij sacerdotis. alias nō dz fieri. ī. de pe. ⁊ re. ois. §. i. b.

v ¶ Infamia. simoniaci. n. ifames sūt. i. q. iij. c. vl. Et B ē talis ifamia: q̄ nisi cū eo dispēsēt ꝑ p̄ncipē ad aliquod ecclesiasticū beneficiū admitti nō dz. quo ad deū acta penitētia tollit. ar. ij. q. iij. §. hinc colligit.

¶ Pro chrismate ab ecclesijs pecunia exigi non debet etiā si hoc habeat consuetudo.

QA que de auaritia: et infra. Audiuimus q. nūmos pro chrismate[l] ab ecclesijs extorquetis: quos nunc cathedraticuz aliqñ paschalem p̄statiōez: iterdū ep̄alē consuetudinē appellatis[m]. ¶ Quia vo hoc simoniacū esse cognoscitur: mādamus quatenus p̄tertu alicuius consuetudinis[n] vel prelationis prescriptos denarios nullatenus exigatis. ¶ Pro certo scituri q. si hoc ꝑ sumpseritis: periculuz ordinis[o] et dignitatis poteritis non immerito formidare. Dem.

¶ Pro habendis spūalib⁹ homagium facere simoniacum est.

QX diligēti tua relatione innotuit q. b. cātu. archidia. te induxit vt ei homagiū faceres ⁊ fidelitatē prestares ita q. ipse tibi beneficiū ecclesiasticū annis singulis exhiberet. Unde qm̄ huiusmodi obligatio[p] illicite contra tue salutis[q] nec non ⁊ sue ꝓfectum existit: absolui a nobis instantius postulasti: adijciēs q. ab eo ōinceps nihil oīno[r] de beneficio acciperes constituto. ¶ Quo circa nos tuam petitionez honestā ⁊ fauorabilē attendētes te a prefati archidi. homagio ⁊ fidelitate p̄sertim cuz hec taliter prestita diuinis[s] ⁊ humanis[t] legibus contraria noscantur absoluimus[u]: ita q. ab episcopo vl sacerdote discreto[x] pnīaz inde condignam recipias. Ceruz ne aliqua ꝑter hoc nota uel infamia[y] possis ꝓspergi: absolutiōis nre litteras tibi duximus indulgendas: qbus contra latrantiū morsus tut⁹ ⁊ premunitus existas: ⁊ quas in testimoniū indulgentie nostre valeas demonstrare[z].

Dez strigoneñ. archiep̄o.

¶ Ordinatio vel consecratio non censetur simoniaca: licet ordinatori aliquid donatum fuerit non ex pacto.

a ET si qōnes.religiōe.l lege vk q̄ gdā sub tali fuerētia retēti: vt nec vex
tiaramētū pstare velit.C.de fi.instru.l.vl.ad fi.qñqz vk vereccūdia vel
timiditas.ff.de ꝓdi.isti.q̄ sub ꝓditōe. b Necessaria.hk tici ēt vitatē no-
lūt iurare.vñ eoipo tāq̄ hk tici rputank.j.de here.ercōicam⁹.§. si q vo.
c Nestrat.si.xxiiij.q.ij.sane.q̄ sup in pn.ꝛ.s.de rescrip.cū contingat.
d Munerib⁹.aliō ē mun⁹ ꝛ
aliō ē donū.ff.de v.si.iter do-
nū ꝛ mūerib⁹ vandis attēdas
q̄ttuor ista.Quis dās qsue pe
tēs:q̄ res:q̄ cā petēdi.lau.ꝓsi-
derari dz qd offerat.xj.dist.fm
q̄le.xlix.vi.c.pe.ꝛ vl.a quo ēt.
ar.iij.q.vij.ī grauib⁹.ꝛ p quo
j.q.j.dcñ ē.ij. itē ad qō offera
tur.ō ꝓse.vi.ij.ꝛ dicit q̄ intēdē
viij.q.i.ī scripturis.q̄tū.xvij.
q.j.ananias.ꝛ b ꝓsiderat q̄ti-
taser pſōa dātis ꝛ rcipiētis: vñ
Seneca.Quidā cinicus petijt
a rege antigono talentum. rñ
dit rex q̄ plus q̄ cinic⁹ petere
debeat:ꝛ sic fuit repulsus: pe-
tit denarium cinic⁹. rñdit rex:
q̄ min⁹ q̄ deceret regē dare:ꝛ
ita turpissimā cauillationez in
uenit:q̄ neutrū daret: cū possz
dare talētū tanq̄ rex ꝛ denariū
tanq̄ cinico.
e Equū. qñqz tñ.vj.solidi si-
moniā iducunt.j.e.er tue.
f Nō petēti.ꝛ iō grati⁹ : vñ
seneca.nō gratis accipit mun⁹
qō petēti donat: vñ illud apll.
beati⁹ē dare q̄ accipe.xxvj.q.i.
pdicator.q.n.donat: aliū ūbi
naturalr obligat.ff. de pe.here.
sed ꝛ si.§. cōsuluit.ꝛ ille cui
donat erbibere reuerētiā dā
tori ꝓpellit ꝛ obedire.viij.q.ij.
illō gdā.vñ vsus.Grati⁹ē do
nū qō venit aū pces. Ulin.
g Donaret.qō de iure fieri
nō dz:q: qō iaculatorib⁹ dōat:
arti nequissime donat. lxxxvj.
vi.donare.
h Intērtōe. B iterptat papa
ītentionē alteri⁹ ptis p exteriora
alr nō posset diuinare ō intētio
ne alieni cordis:q: nec ēt pau-
lus lz spū dei plen⁹ fuerit potu
it diuiare.xij.q.ij.btūs.ꝛ.s.vt
ec.bñ.vt nr'm.ꝛ.ff. ad.l.agl.si
putato: in fi.ꝛ qō dicit hic.
i Hcñ fuisse.i.psumit.ꝛ ē ar.
q̄ p exteriora psumit ō īteriori
bus.s.ō pstū.c.ij.ꝛ.iij.ꝛ ita vt
p lr'am istā a ꝓrio:q̄ si alia in
tētōe equū cardinali dedisset:
alꝭ nō datur⁹:nisi vt posset fa
cili⁹ expediri negociū fr'is:lz eo
ignorāte piudicassz ei.i.q.v.p
sentiū.nisi in odū ei⁹ h fecisset
j.eo.nobis.vel nisi eo phibēte
h fecisset.j.eo.sicut.ꝛ recurren
dū ē in talib⁹ ad intētionē ꝛ ex ī
tētōe ista ꝓsideratur ꝛ ī certis lo
cus ē ꝓiecturis:ꝛ nō ī his q̄ cer
ta sūt.ff.de v. ob. ꝓtinuus.§.
cū ita.ī fi.cū.n.res certa est se-
cus fit.ff.loca.sed addes.§.i.b.
k Qui excutit.i.q.i.sūt non
nulli.

ET si qōnes tuas de fauore re-
ligiōis ad nos pferri nullate-
nus ignorem⁹:nō tū tibi ē in his vl
tra q̄z oporteat dubitādū: cū leges
hūane dicāt q⁹ qdam tenui religio-
ne[a] sacra necessaria[b] ꝛ legitia exhibe
re ꝓtennūt:tenuē religionē vocan-
tes q̄ i talib⁹ hesitat[c] vbi nō ē aliq̄te
nus hesitādū. In hoc itaq̄z q⁹.p.
pbyter car.ap.se.le.p electōe tua ut
paleū tibi traderet ad ptes illas ac-
cessit:ꝛ frater tu⁹ eius pſciēs necessi
tatē ei equū vnū te ignorāte transmi
sit:qñ p maſ veniēs nklas aut pau
cas secuz egtaturas adduxit te nul-
lo mō timere opz. Euz in accipi-
endis vel dādis mūerib⁹[d] tria sunt
maxie attēdēda:psone.s.dātis ꝛ ac
cipientis q̄litas:quātitas mūeris ꝛ
donationis tps:q̄litas psonaꝝ : vt
a quo ꝛ cui: vz an a paupe diuiti vl
ecōuerso:siue a diuite locupleti da-
tum fuerit extimatio mūeris ꝛ do-
nationis tps:si magni vel mīoris p
cij res data existat:ꝛ an instāti neces
sitate seu alio tpe cōferat. Si er-
go pdictorū car.ꝛ fr'is tui psonaz ꝛ
q̄litatē pensam⁹:nō fuit magnū ab
eodē frate tuo car. equū[e] vnū trans
mitti:qñ ēt ioculatori nō petēti[f] vir
tantus ꝛ taz abūdans forte dōaret[g]
verū si tpis necessitatē ppēdim⁹ :ñ
alia ītētione[h] cōstat fcñ fuisse:q̄z ut
cardinali subueniretur ī articulo p-
notato ꝛ ifra. Nō āt scriptū ē:be
atus q̄ excutit[k] man⁹ suas ab oi mūe
re:ō illis donis dcñ est q̄ accipiētis
animum allicere vel peruertere so
lent:qñ si ipa ēt persona electi offe-
rat ordinatori vel consecratori suo
electurariū vel de vino siue de aliis
hmōi q̄ modici pcij fuerūt:ex q̄ vo
lūtatē recipiētis icliare vel mouere
nō dēant:ñ tū ec.ro. iterpretari cō
sueuit accipientem in his delinque
re vel donantem. I Dem.

¶ Abbas ꝛ maiores de ꝓuentu ñ p receptōe mōachi rceperūt pecūiā ex pacto ab offō ꝛ bñficio suspēdāt ꝛ taliter rcepta pecūia restituit ꝛ ī ali qō mōasteriū ita recept⁹ transferat.

VEniens ad nos. F. presbyter
ppōsuit : q⁹ abbas ꝛ fratres
sci. R.noluerūt cū in mōachū rcipere quousq̄z.xxx.solidos dare cō-
tores.xxiij.q.iiij.q aliorum.ñ.j.e.dilectus. vbi de hoc.
q Suspendens.de pena istorū regulariuz:q p simoniā recipiuntur ꝛ q
recipiunt habes.j.e.qm̄.Ber.
r Nrecipias.ex eo q̄ dicit pcipias:appet q̄ monach⁹ fuit:alꝭ nō pcipe-
ret:sed videtur q̄ nō deberet eē monach⁹ qz istō eēt ꝗ substātiā mōachaz
ar.s.ō cō.ap.c.vl.in ter.
ꝛ in glo.q̄ incipit q̄ dicit
ad fi.Ber.

ET Ecce. Nprimo po
tur ꝓultatio.secun-
do rñsio ibi:vñ.ab.
s Ser sol.no.q̄ q̄tita⁹
mūeris diuersitatē iuris
nō iducit.xiiij.q.vl.c.vl.
ꝛ.i.q.j.iudices.ꝛ.c.pla-
cuit.ꝛ.i.q.iij. si qs prebē
das. sicut ī vsura.qequid
sorti accedit vsur.ē.xiiij.
q.iij.pleriqz.ꝛ.c.esca .alꝭ
ē sub.c.pleriqz.j. de vsu.
consuluit.ar.cōtra.s.e.
ꝛ si qōnes.sol.intētio con
siderāda est.furtum enim
sine effectu furandi non
cōmittit.xiiij.q.vl.c.vlt.
sic ēt ē ī simonia.vt dictū
est.s.eo.ꝛ si questiones.
Ber.
t Secreto.ij.q.i.si pec
cauerit.ꝛ.vj.q.ij.si tū.ꝛ
s.de temp.or.er tuarū.ꝛ
c. vlti.ꝛ.j.eo.matheus.
alꝭ phiberi nō pōt: vt di
cūt iura pdicta. ꝛ hic.sed
contra.argu.q̄ coherceri
possit.s.de tēpo. ordi. ad
aures.vbi dicitur q̄ con
tra volūtatem prelatorū
suorum subditi pmoueri
nō dñt.ergo eadem rati
one debēt abstinere. Illō
loquit ō regularib⁹:q cō
tra obed.ētiā sui plati p
moueri nō dñt:nec hñt ti
tulū rōne cui⁹ pmoueri
deb ēāt h loquit de execu
tione ordinis iā suscepti:
a qua sine manifesta cā
aliquis remoueri non
debet.
u Cohercere.arg.q̄ si
moniacus non ē ipo iure
suspensus.ar. cōtra.s.e.
tanta.ꝛ.i. q.i. reperiun-
tur.de hoc dictum est.s.
eo. accusatum.
x Penitentiam. ar.s
xxiiij.qō.ij.legat.ꝛ.xxiij.
q.vij.quemadmodum.ꝛ
arg.s.de accusationib⁹
inquisitionis.ꝛ.j.eo.ma
theus.in fi.Sol.peniten
tia q̄tum ad vitam eter
nam dari nō potest nisi
recedat a peccato . vt di-
cunt iura predicta.ꝛ de
pe.di.iij.penitētes.ꝛ di.
v.falsas.tamen danda ē
ei:ne indurescat in pecca
to suo.j.de pe.ꝛ re.q̄ qui
dam.ꝛ.xc. dist.ī.si qs ꝓtri
status.arg. qz forsitan ti

l Precij.q̄ videlz ad magnā q̄ttitatē ñ pducāt.ff.de of.pcō.solz. ī fi.ꝛ. ff.de
of.pst.plebiscito.ī his.n.iterptat eccl'ia simoniā ñ ꝓmitti : qz nō ē visimile:q̄
pp hmōi modica aliqs mouerēt ad aliqō iniquū faciendum. Ber.
VEniens. Pria ps pōit q̄relā pl'byteri.Ba dat iudicē cui tria mādat ibi:
Qñ.ab.ñ. m De ꝓsuetudīe.in hoc nō valz ꝓsuetudo.j.e.iacob⁹.ꝛ.i.
q.iij.c.vl.ꝛ talis ꝓsuetudo dicēda ē poti⁹ corruptela.j.e.sicut p certo.
n Restituēda.ar.ꝗ.s.e.de h.vbi hēs qd iuris sit sup tali restōne facienda.
o Indigne.simoniace.ñ.j.e.tua.ꝛ.s.de pac.c vl.
p Maiores.quoꝝ ꝓsilio abbas regit.ar.ꝛ.q.ij.eps hēat:vñ graui⁹ puniun
tur:qz fuerūt actores facti qui debebāt hoc phibere.argu.j.de cleri.ex.mi.la-
nenerit: ꝓnētioe aūt fcā: sequēti die
cū mōasticū hitū induerūt: ꝛ ijdem
monachi.xxx.solidos: abbas vero
.x.ꝛ familia.xij. pro pastu asserētes
hoc ēt de ꝓsuetudine[m] mōasterij po
stularūt. Qñ ergo fcñ huiusmo
di pnitiosū vt: mandam⁹ q̄tenes si
ita eē inueneris:abbatē ꝛ mōachos
ad restituēdā[n] pecuniā pfato. F.rā
indigne[o] acceptā cōpellas:ꝛ abbatē
ꝛ mīores[p] psonas monasterij pro tā
te prauitatis excessu ab officij execu-
tōe suspendēs[q] pcipias[r] dicto. F.
ut in alio monasterio in hitu mona
stico dño studeat deseruit. I Dē.

¶ Si ordinādus pñtatori suo aliqd dedit ex pacto simoniacū est nō tamen deponit si est occultū.

EXtue fraternitatis lr'is:ꝛ ex
cōfessione sacerdotis pñtium
latoris accepimus : q⁹ cū ad sacer-
dotij ordinē nō aliter uoluissz eū ei⁹
archi.pñtare nisi ser sol[r].soluit eidē
sic ordinē ipm p eū pñtatus accepit
Uñ tibi sic duxim⁹ rñdēdū . vt si
hoc nō ē publicū:sz secretū: eūdē sa
cerdotē secreto cōuenias : monens
sine vlla coactōe ppēsius ꝛ iducēs
vt ordinē alicui⁹ religiōis assumat:
ꝛ ppetuo ab offō abstineat qō illicite
acqsiuit: aliogn ñ erit rutū : cū sit
secret⁹ excessus: ipm iuitū ab eodē of-
ficio cohercere[v]: cui tū secretā penitē
tiā[x] fm q⁹ tibi visuz fuerit : iniūgere
nō postponas. I Dez.

¶ Breue est nec pt breui⁹ sūmari.

ADnr'am: ꝛ infra. Dis. v. man
dam⁹ q̄te⁹.p misterio ecclesia
stico[y] exercendo siue p vicariis assi-
gnandis:seu p chrismate nullaten⁹
pecuniā exigatis. L Ucius.iij.

¶ Cum simoniace ordinato qui si moniacus non est dispēsari potest.

DE simoniace ordinatis certū
tibi nō possumus dare rñsum
nisi plenius cognoscam⁹ q̄liter fue
rit ordinati:cū qdaz lz fz q̄ndā spēz
simonie vtpote ipis ignorantibus
simōiace ordiant:pñt qz simoniaci
ñ sūt in suis ordib⁹ r manent[z]. I Dē

¶ Si contradicens electo pro pecunia de voluntate electi tradita a cōtradictione cessat: electus postea confirmatus est simoniacus : et beneficio renunciare tenetur.

more pnie citi⁹ renūciabit ad qō tenet.i.q.i.si qs neqz.b.
y ADnr'am.ecclesiastico.s.e.nō satis.cū ī eccl'ie.ea q̄.ꝛ.j.e.in tñ in q
bus habes plene de his que hic p hibent.
z DE simoniace.remanere.dispēsatiue:qz de iure renunciare tenent
postq̄ hoc sciuerint. vt.i.q.v.pñtium.ꝛ.j.de regularib⁹.ꝛ.c.ex in
sinuatione.ꝛ.c.vobis.ꝛ.s.de elec.c.pe. Et ēt post liberam resignationez
potest episcopus cū talibus dispensare: vt in eisdem ecclesijs recipiantur
vt dicit.c.pñtium.ꝛ.j.e.ex insinuatione. Cum illis vero q⁹ simoniā com-
miserunt: vel eis scientibus est cōmissa:epi dispensare nō pñt sed solus pa
pa.j.e.nobis in fi.ꝛ.c.pe.de hoc plene no.s.de renū.post trāslationē.b.

Matthe. Cōis diuisio. scōa pars ibi: qr igit. Ub. si.

a ¶ Maioris. vñ valere debeat electio sua nō obstāte alioꝝ ꝗdictione: nisi aliqō rōnabile opponerek. s. de his q̄ fi. a ma. pte ca. cū in cūctis. de hoc no. s. de elec. ecclesia vestra. ij.

b ¶ Paucis. lz panci eēnt; poterāt tū se opponere: qr forte ꝓempti. s. de electio. qō sicut. r. c. venerabilē. vel aliaz exceptōez poterāt opponere electo forte q̄ erat maritus corrupte: r ita ius hēbant ꝗdicēdi: vñ nihil eis dare debuit: r qr eo sciente r ñ ꝗdicēte pecūia data est simoniacē nō obstāte voluntate turbata siue coacta: qr voluntas turbata siue coacta volūtas ē. s. de elec. cū inter. R. nisi ex toto eēt mēte alienat. xvj. q. i. merito. r ei ē imputandū. xiiij. vi. qō ait. qr maloꝝ mores infirmitas aī nō excusat. C. si aduersus ōlic. l. i. si vo. p bibuisset: q̄cito b intelleꝛerit b ñ ꝗputarek ei. j. e. sicut. r ē ar. q̄ turbata volūtas: volūtas ē sic coacta. s. de elec. cū iter. R.

c ¶ Cōsul. b iō dic qr etiā pcisi occultuz erat: vñ illū exp̄sse ñ poterat ꝓhibere nisi ꝗsuetudo. s. ō tēp. ordi. ex tuarū. r. c. vlti. r s. eo. ex tue. vbi de b. r lz dicak ꝗsul necessitatē tñ ī portat si vult saluari qr nisi renūciet saluari ñ pt vt dicit. s. e. ex tue. in fi. et b idē dic lka ī fi. r illō ē salubre seu salutak ꝗsiliuz.

d ¶ Celeriter. i. icōtinēti qr q̄to rē ap̄li ꝗcetat tāto granius peccat. s. e. cū in ecclie. sic fur. q sp est ī mora. ff. de ꝗdi. fur. in re furtiua. §. i. r. l. vlt. Bern.

e ¶ Sponte. i. q. i. si quis neqz.

Audiuit. Prio ponitur querela. secundo iudicis datio ibi: qm̄. Abbas si.

f ¶ Absolutiōis. bñficium absolutōis cū sit ecclesiasticū misteriū r spūale nihil est erigendū p ipo prestando. s. e. ad nraz. r. c. nemo. r. c. cū ī ecclie. r iō q pcium p ipso recipit simoniacus est. i. q. iij. nō solū. r. c. q̄sitū. sz illud pt dubitari vtrū si dedisset aliqd p absolutōe simoniam cōmittat r pōt dici q̄ ñ: qr iniuste absolutō ōne gak sibi exquo satisfeē cū verationem suā redimat j. e. dilect. vbi de b nō posset ab eo legitie appel. cū graue īmineat aīe pticulū. ar. s. ō ap. vt debit. Nihil ergo directe iudici p absolutōe dari dz. sec. si aduersari. pp illi. ꝗtumaciā fecit sūpt: qr illos soluere dz añq̄ absoluak. s. vt lit. nō cōte. qm̄. §. in alijs. r idez credo si pp b iudex fecisset sū pt. pp ꝗtumaciā excōicati illos refūdere dz añq̄ absoluak: qr nō vank ītuitu absolutōis. ar. j. de sen. ex. sacro. vtputa cū iudex pcedit ex offō suo. s. de ap. cū spāli. sed si iniuste illuz excōicasset sine omni difficultate absolui dz absq̄z grauamine. j. de sen. ex. sacro.

De regulari. Primo ponit ꝗsultatio. scōo rñsio ibi. vñ Ub. si.

g ¶ Auctoritates. i. q. i. si qs neqz. r. c. q studet. r in mltis. c. eiusdē qōis. r p totā illā cāz. h ¶ Taliter. s. simōiace. i ¶ Dimittāt. nūqd lz simoniaco dimittere ecclesiā sine lnia supioris. ar. q̄ nō. s. de renū. nisi cū pdē. §. i. r. c. post trāslatōez. §. rursus. sed illa loquunt tñ ī epo. circa regulares tene qō dk. j. e. qm̄. de alijs vo dic q̄ epi nō pnt rnūciak ī mānb. plator sine lnia dñi pape: iferiores renūciāt ī mānb. plator suoꝝ. ar. s. ō rnū. admōet. q si nollēt recipe resignatōez nihilominus cedāt: qr ñ dmittik petm̄ nisi rstitu ak ablatū. xiiij. q. vj. si res. qr furtiuū ē bñficiū. i. q. i. ordinatōes. r sp ē ī mora sic fur. ff. ō cō. fur. ī re. §. i. r. l. vl. k ¶ Ignorātib. isti nō sūt simoniaci lz simoniace pmoti: vt. s. e. ō simōiace. r iō pnt ī suis ordinib. rmanek: r p. renūciationem seu resignationē ad bñficia restitui dispensatiue vt ibi dicit. r b idem dicit. T.

Matthe. cardinalis secreta nobis insinuatione monstrauit: q̄ cū fuisses ad ecclesie tue regimen de volūtate maioris[a] partis fratrū electi. paucis[b] tibi ꝗtradicētib. qdā amic. tuus de ꝗsciētiā tua r volūtate turbata ei qui magr discordie vi debatur certe quātitatis mun. exsoluit: r sic ꝗtradictio ꝗceuit. nunc aūt dubitas q̄ nō sis a labe simonie ꝓrsus inmunis donec ī administratiōe volueris remanek. ¶ Quia igitur ꝗsiliū regsisti qd tibi sit faciēdū: rñdem. q̄ multū tibi ꝗsulis[c] si administrationē celeriter[d] ac sponte[e] dimittas illi. verbi memor existens. Nil pdest hōi si vniuersum munduz lucretur: anime vero sue detrimētuz patiatur. I Dem.

¶ Pro absoluendo excōicatū pcium aliquod exigi nō debet.

Audiuit nras peruenisse noueris q̄ cū. c. ō senecilla pp pecuniā quā ōbebat vinculo fuisset ex cōicatōis astrictus: creditorib. satisfecit: sed excōicatorib. x. lib. pro absolutiōe q̄rentib. ñ ualuit absolutionis bñficiū obtiere. ¶ Qm̄ igitur ī dignū ē: r ecclāstice rōni ꝗriū: vt absolutionis beneficiū redimak: di. v. mādamus: quatenus si pkat. c. debitum soluit: ipm gratis facias absolui: si excōicatores id non fecerint requisiti. Q Lemēs tertius.

¶ Monachi p simoniā recepti si sunt simoniaci ad artiora monasteria trāsferūt. alias post rnunciatōez in eisdē vel in alijs mōasterijs eiusdem ordinis poterunt collocari.

De regularibus canonicis seu mōachis nos ꝗsulere voluistis: q p simoniā ingressū ipsis scientibus hūerūt. Ad cū sup b auctoritates[g] multe repianī exp̄sse: non aliud q̄z statutū ē rñdemus: vt locū quez taliter[h] adepti sunt oio dimittāt[i]: r solitudines seu alia monasteria districtiora adeāt in qb. tā execrabilē excessū sine itermissione deplorent. Si āt ignorātib. [k] illis pecūia data fuerit: cogas eos ad renunciādū[l] loco eidē: r postmodū in id ipm[m] reducere si ibi absq̄z scandalo potuerint remānere: vel in alio q sit de ordine ipso ad seruiendum deo poteris collocare. I Dem.

¶ Si quis canonicatui renunciās ad quē per simoniaz ignoranter assūptus fuerat: postea de nouo assumak ad illū: non potest ex prima receptione sibi aliquid vendicare.

Ex insinuatiōe tua nobis inotuit q̄ pk tuus interueniente[n] pecunia olim tibi[o] pbēde bñficiū acqsiuit. Cūq̄z ad ānos discretiōis pueniens accepisses dñice crucis signuz dictā prebendam in manu prepositi r fratrum libere resignasti[p]. Sed ijdem tibi cōpatiētes de nouo te in suum canonicum elegerunt[q]: ita videlicet q̄ per electionem istam post remuz locuz in choro r in alijs obtineres: r infra[r] Rñ. vt indulgentia[r] quā frēs tui misericorditer tibi fecisse noscūtur cōtentus existēs rōne primē[s] receptionis nihil audeas in ipsa ecclesia vendicare.

Q Elestinus tertius.

¶ Electio simoniaca est cassanda si ꝓpter hoc electorib. promissa fuit pecunia: q̄z uis electus ignoret: nisi hoc factum fuerit in fraudē electi.

Nobis fuit ex pte tua intimatuz: q̄ cum q̄tuor eēnt a capitulo ꝗstituti q debebāt quēdā eligere in plebanum: amici eius de cui. electione spes hēbatur vni vel omnib. eligentiū ꝓmiserūt se pecuniā soluturos: eo tñ ignorāte[t] qui huiusmodi pmissione interueniēte[v] postmoduz est electus: r infra[r] Quia igitur sup hoc cōsulere nos voluisti ꝗsul. T. bre. R. q̄ nisi cōstaret illos q pmissuz tale fecerūt p fraudem indispenduz illius q eligēdus erāt id malicioose fecisse[r]: quanuis ipse tpe pmissionis ꝗscius nō fuerit: eius tñ electio tāquam simoniaca prauitate presūpta est penit. reprobāda[r]: r infra. ¶ Ad vltimū qō in fine cōsulationis tue iuenimus: hoc duximus rñdenduz: q̄ aliquis ī ecclesie

I ¶ Ad renūciādū. qr alr agek pnīam nō pt. ō pe. di. v. falsas ar. s. de renū. nisi cū pdez. §. i.

m ¶ In idipm. j. e. qm̄. Ber.

Ex insinuā. Aliter r sic pt sūmari. rnūciās bñficio simplici ad qō p simoniam eo ignorāte fuerat assūpt. pt ex dispēsatiōe in ea vacatiōe ōnuo ad illō assumi. nihil tñ ex pma receptōe sibi vēdicabit. cōis diuisio. scōa ibi: rñdem. ab. sic.

n ¶ Interueniēte pecūia. ex pacto. s. e. ō b qō cē ñ dz. j. e. tua i. q. ij. q̄ppio. r. s. de pac. c. vlti.

o ¶ Tibi ignoranti. alr capl'm vel eps cū eo dispēsare nō potuisset. j. c. pri. in fi.

p ¶ Resignasti. postq̄ intellerit simoniā fuisse cōmissaz. qr ad b tenebak. s. pri. r sic fcm̄ alteri. ei pīudicat. sic punik sine culpa qō est ꝗ illud generale: rē q̄ culpa caret r. c. s. de ꝗsti. c. ij. sz hē spāle in casu in odiū simoniacorū: qr si nō punirenk: nimis frequētarek illud crimen.

q ¶ Elegerūt. dispēsatiue. r ita hēs b ar. q̄ capl'm dispēsāt cū simoniaco: sz pōt dici q̄ capl'z nō dispēsat lz ipz eligit p dispēsationez epi. nā eps de ꝗsilio capl'i cū talib. dispēsat. i. q. v. pnitū. r. s. de elec. c. pe. obfuata distīctiōe ibi circa platōes. ar. j. c. pr. ifi. r. s. ō iudi. at si clerici. r i. q. vl. c. vl. r. i. q. i. erga simoniacos. ꝗria ītelligunt qñ ipi/met simōiaz ꝗmiterūt vl ꝗsentiunt: sz iste simōiac. ñ fuit. s. e. ō simōiace. r iō nō fuit īdign. misicordia qr aliēo vicio laborauit. C. ō nat. li. legē. r iō pp viciū alienū dispēsak cum eo.

r ¶ Indulgētia. Et b no. q̄ capitulū dispēsaut cū isto: sz pt ī telligi vt dcm̄ ē ī pr. no. r expone indulgētia. i. gra. qr nō tenebank eū eligere nisi vellent r ita gra m̄ fecerunt ei.

s ¶ Prie. si. ff. de pac. do. iter socerū ī fi. ō sta. bo. l. liber hō. C. de re. pig. l. vl. ī fi. r. s. de renū. cū iter. p. r ita hēs b q̄ actio semel exticta amplius ñ reuiuiscit. de ꝗse. di. iiij. q̄ris. ff. de sol. q res. §. areā. r. C. de remi. pig. cū ex cā. ar. ꝗ. s. de ap. cuz

Nobis. Due sūt partes ꝓncipales. scōa ibi: ad vltiuz ab.

t ¶ Tñ ignorāte. nec ratū postmodū hābite qr tē ei noceret. j. e. sicut. v ¶ Interueniēte. īnuik ex hac lra q̄ lz pecūia pmissa vl data iterūciat: si pp b ad eū eligēdū ñ fuerit moti quē als electuri erāt ñ pp b ē electō vitiosa. ar. C. si ex fal. īstr. l. iij. r. s. ō re iu. cū. i. r. a. i. q. vj. §. vl. lz ī ē q̄ simōia ꝗmissa ē. qr ꝗstat pmissionē ītervēisse añ electōez q̄licūq̄z fuerit ītētio eligētiū. nulla pmissio vl pactio debuit tūc ītervenik. ar. c. di. nouit. qō bk ibi p palea. r. i. q. i. placuit. T. r ¶ Fecisse. no. q̄ malicijs hoiuz ñ ē īdulgēdū sic. j. e. sicut. r. s. q ma. accu. pos. significāte. r. s. ō rescrip. sup lkis. r. c. sedes aplica. r. ff. de rei vē. ī fūdo. r alteri. odio ali. p grauari ñ dz. C. ō ioh. te. si qs ī suo. y ¶ Reprobāda. r ita alienū fcm̄ alij obest: sic alienū fcm̄ impedit vsucapionē bonefidei possessoris. C. de vsuc. p emp. l. i. lz. n. iste nō peccauerit electō tñ viciosa est pp eligentes: idē est cū peccāt electores in forma: lz elect. nō sit ī culpa. s. ō elec. cumana. r. c. eccl'a vra. r q̄uis ignorauerit iste de illa simōia eps hac vice cū illo nō pōt dispēsare: sec. ī simplici bñficio p. liberā rsignatōez

s. de elec. c. pe. a ¶ Cuiuslibet. i. alicuius. ſi. s. e. ti. nemo. in pn.
b ¶ Dispēſatōēz. pt ꝶ intelligi qñ electꝰ simoniā ꝓmiſit vl aliꝰ eo ſciēte ⁊ ratū hñ te: vñ epꝰ cū tali dispēſare ñ pt q: erga tales nlla miſicordia ē adhibēda. i. q. i. ergaūmōiacos. ⁊ s. ō iudi. at ſi clirci. vt ſic differat cāus iſte a pcedēti: cū eo q ſimōiaz ꝓmittit ſolꝰ papa dispēſar pt: cū ignorātibꝰ dispēſāt epi: vt vl. s. e. ō ſimōiace. ⁊ plenꝰ. s. de renun. pꝰ trāſlationē. vl intelligē. q. iſtū i eodē cāu cū pn. ⁊ prima qō fuit qd iuris eēt ſup electiōe talis ſcā vt pōit i pn. vltio adiecit ſi talē electōēz ꝓrigeret reprobari vtrū epꝰ poſſet cū eo dispēſare ut iterꝝ eligeret ⁊ ad cādē plati onē? ⁊ rñdet q ñ. ⁊ intelligē q ſi pt illa vice: q: ꝶ q̃rebat vt diri s. i pn. i. rñ. i fi. ⁊ ꝶ vl velle illa lſa vt dcñ eſt p prauitatē ſimoniacā ꝛc. ⁊ ſic refert ſe ad p mū caſū. ſ. qñ eo ignorante ſimonia ꝓmiſſa fuit. Ber.

D Electus. In berēdo lfe ſumat vt in rubro ſz vnū ſtellectū: vel generaliꝰ ſm aliū ſtellectū: dās pecūiā alicui ne i iure ſuo ō ſcō moleſtet pt illā repetere. b. d. diuidit. in prima q̃rela. in ſcōa dat iudicem ibi: ideoqz. Ab. ſi.

c ¶ Accepit. cū idebite ⁊ iniuſte ſcepit. i. q. i. nullꝰ epꝰ no. ex eo q pcipit ei restituet qō accepit ei q ōdit: innit ñ eē turpitudiez ex pte dātis ius ſuū redieat volētis. ſ. ō magi. pbibeas. ⁊ ar. i. q. iij. q̃ſitū. ⁊. ſ. de vſu. c. i. ⁊ s. de feudis ĩſinuatōe. Dicas q ius ſuū nūlli redimere ſz i re ſpū ali: vbi ille q petit iuſ hz i re illa q: ſimōiā ꝓmitteret: vt. s. e. mathe. ſz agat dz p ſūpiorē vt. s. e. ad aures. ſz cū illeq verat nullū ius hz: niſi q: illū verat de ſcō malicioſe ⁊ iniuſte: dicūt qdā q nullo mō pōt rediere. ſed vt ⁊ eqꝰ vt q cū iniuſte verat q poſſit rediere ſuā veratiōez ſine pctō: iuꝝ illō apli: redimētes tpꝰ qñ dies mali ſūt ⁊ hē ar. ōriū: tñ ar. ē. xvj. q. vij decias. vbi dt q epi ōcias ſdimet ñ dñt a ppło. ⁊ tñ ppłs nō hz ius ſtinēdi. ſo. pbibet ibi q epi decias nō redimāt a rusticis: ne alij ide ſumāt ercplū: ⁊ ne ppterea credāt ſe hre ius i decis: vñ ꝓpellāt rusticos. ⁊ ita itelligit. c. ōcias. ſz ñ ꝓmitteret epꝰ ſimōiā ſi qñqz redieret decias. idē dicēdū ē ō hñficio vl offō iniuſte interdcō: et ercōicatōe iniuſta. ſ. q nō ꝓmittit ſimōiā q dat p ſua restōe officii vl hñficij vl abſolutōe ercōicatōis vl interdcī: ſz ille q ſcipit ſimōiā ꝓmittit: q dat nullū ius acqrit: ſz dat vt ius acqſitū retineat vl redīat: qō licitū ē. ar. i. q. iij. q̃ſitū ē. ⁊. ſ. de vſu. c. i. ſi ō iuſte ſit ſuſpēſus vl ercōicatꝰ: ſi pciū dat vt restituat vel abſoluat: ſimōia er vtraqz pte ꝓmittit. s. e. nemo. i. q. i. nullꝰ epꝰ. ⁊. §. pcedēti. ⁊. s. e. ad aures. ⁊. i. q. iij. nō ſolū. o ¶ Promiſſiōe. q̃ vl q ſi ꝓmiſſionē nō ueniſſet q nō ꝓpelleret restituet qō tal recepit. q nō ē vex. vñ ſupple marie: q: ſi ꝓſtiterit q iniuſte accepit: ꝓpelleret ad restituēdū: ⁊ crie ꝓcuſſiōis pūiret. C. ō ꝓdi. ob tur. cāz. qō euitādi. crimē ō ꝓcuſſiōis ē: cū qs mīat alicui niſi ita vl ita faciat: vt. xxiij. q. i. militat. ff. ō ꝓcuſ. l. i. ⁊. ij. ptera nō dimittit penū niſi restituat ablatū. xiij. q. vj. ſi res. ⁊ ō pe. di. v. falſat. ⁊ qō poſſit repetere ē ar. xiiij. q. v. nō ſane. itē ar. ex hac lſa q non ſeruanti fidē: fides nō eſt ſuāda. ſic. s. de iureiur. puenit. ar. cōtra. xxiij. q. v. qō deo pari. Ber.

S Iam. Pro ponit q̃rela. ſcōo iudicis datio. ſcōa ibi: diſcretōi. ab. ſicu.

e ¶ Pro ercqis. ſz nūqd licitū ē ſacerdoti ſcipe p ercqis? dico q ſic: ſi ei ſūpt ō ſūt. i. q. i. iudices. ⁊ tñ gratis dt celebrat: ſic teſtis q recipit ſūpt. iiij. q. iij. venditurīs ⁊ epꝰ ſcipit pcuratōez p ꝓſecratōe eccłie. s. e. cū ſit rōena. ⁊ iuder gratis iudicat: ⁊ tñ recipit ſūpt. ff. ō of. pſi. plebiſcita. ⁊. s. ō vi. ⁊ ho. cle. cū ab oī. nec ē iconueniēs q clericꝰ locet opas ſuas cū nō hēat vñ viuat. cij. di. c. i. ⁊. iij. ſz ſacerdoſ er offō ſuo ad ꝶ tenet: ⁊ q hz victū ſuū ſuis ſūptibꝰ tenet ſpūalia miſtrare ō cō. d. i. ſufficiat. ſi tñ ꝓſuetudo ē q aliqd det i obſequis mortuoꝝ ⁊ ꝓſūbꝰ: lz ſacerdoti ñ det actio ad ꝶ petēdū. tñ pōt cogi ppłs ad obſuādā hōeſtatē ⁊ ꝓſuetudiez. ſ. e. aplicā. ꝓſuetudo. n. attēdit i recipiēdis mūeribꝰ circa ſpūalia. ar. i. q. iij. q̃ſitū. ⁊. lxiij. di. agathoſa. xx. q. iii. ꝓq̃ſt. ⁊ I auē. ō ſan. cpi. §. p ꝓſuetudinibꝰ. col. ix. ſo. f ¶ Nubētiū. q̃ ſacra ſūt. vñ ñ reiterāt. s. de ſecū. nu. c. i. ⁊. iij. ſic. s. e. cū i eccłie. vbi de ꝶ. g ¶ Cōpetēter. restituēdo ablata. xiiij. q. vj. ſi res ⁊ ita ſi ſatiſfacet vl ⁊ ſe emēdat nō punit; vñ dt ſimōiā ꝓmiſſe directe. qō ſi eſſet deponeret. s. e. de ꝶ. ⁊. c. inſinuatū. ſi nō deſtiterit: punit canonica pena: q: poterit ab eccleſia remoueri: iō noluit pa. eū punire ſi ſe correxit: quaſi cum eo diſpenſando.

O Electus fil. Diuidit. nā in pma ponit ꝓſultatio. in ſcōa diſtinguēs rñſio ibi: nos. in tertia mādat ibi: iniūgēs. i q̃rta iſtruit ibi: illō tñ. Ab. ſi

b ¶ Inuitari. ex ꝶ vl q i talibꝰ nō pōt interuenire pecunia. vbi qs ē iuitādꝰ s. de pac. c. vl. ⁊. j. e. tua. ⁊. i. q. ij. q̃ pto. ad ꝶ. n. ut ad fidē aliqs ꝓuertat bene pōt dari pecūia. xxiij. q. iij. c. pe. ⁊. q. vij. q aūt lxx. di. qui ſincera ⁊ ſub tali ꝓditiōe poſſum? aliq̃ ducere in vroꝝ. xxvij. q. i. caue. ⁊ duriori pēſione poſſum aliquez onerare vt ꝓuertat ad fidem. xxiij. q. vj. tā ō. Talis enīz conditio bona eſt.

i ¶ Multitudo. pp multitudinē detrahēdū eſt ſeueritati. l. di. vt cōſtituerēt. ⁊. lxxiij. di. ꝓmeſſationes. ⁊. xxiij. q. iiij. ñ pōt. ⁊ s. ō tēp. or. c. ij. vbi de ꝶ.

k ¶ Dātes. ar. q rōe cōſeuritatis ſnia lata ō dantē pīudicat recipiēti. arg. lxxj. di. tātis daniel. iij. q. vj. hoc qppe. lir. di. ordīatos. ⁊. s. de ac. ad petitionē. ar. ō. j. de adult. ſignificaſti. ⁊. ij. q. v. iterrogatū. Dixit Io. q tūc preiudicat qñ ſunt pſentes ⁊ ſciūt cām agi alr nō ff. de re iudi. ſepe. s. de re iu. c. pe. dic vt dixit ſlin. ⁊. T. q pīudicat qñ tam accipiētes q̃ dantes de ꝶ accuſant ⁊ ꝓuincunt: alr nō. ff. de adul. denūciaſſe. §. q̃rit. niſi quo ad preſumptionez: vt ſi ob ꝶ eēt orta ifamia: idiceret purgato. ar. illius decre. ſignificaſti. Ber.

l ¶ Seueritatis. ſ. depoſitionis. s. eo. de hoc inſinuatum. ⁊. c. ingſitionis.

m ¶ Amotos. hic pz q ꝓuicꝰ de crie ſimōie in modū ingſitionis non deponitur: ſed tm remouet ab adminiſtratiōe ſiue beneficio ſicut in aliis criminibꝰ fit: vt. s. de ac. qualiter. ⁊. c. cū dilecti. ⁊. s. e. de regularibus. ōriū tñ habes. s. de accu. inquiſitionis. vbi de hoc. hodie vl ſtandum illi conſtitutioni. j. e. qñ circa regulares ſimoniacos.

n ¶ Officialibꝰ. ſic. s. e. veniens. ſed q̃re tm plati ⁊ officiales puniunt ⁊ nō totum capitulū cum oēs in hoc deliquerint: ⁊ oēs de capitulo intelligūtur ſcire que ſciunt eoꝝ maiores vel adminiſtratores: vt. ff. ad municipa. l. municeps. pōt dici q ideo prelati ⁊ officiales puniunt: q: eorū ꝓfilio et auctoritate oīa fiūt. x. q. ij. epꝰ. C. de ap. iudices. ⁊. l. qñ. vbi officiales puniuntur: q: nō restiterūt iudicibꝰ pperā pcedētibꝰ. ⁊ ar. ij. qō. vij. quapropter. Sed nūquid collegiū ipm poterit accuſari aut ꝓquiri de crimine ipſius? vl q ſic. xij. q. ij. qui manumittit. ⁊. s. e. veniens. nam vniuerſitas ꝓuenit rōne metus. ff. qō me. cā. l. metū. §. iij. eccleſia. n. delinquere non pōt. vij. q. i. ſic. Sz ōriū vl q vniuerſitas nō pōt ercōicari: vt ar. xxiij. q. iij. ſi habes. j. de ſen. ex. romana. ⁊. c. vlt. nec volū ꝓmittere pōt. ff. de dolo ſi ex dolo. §. ſed an. nec vniuerſitas dicitur aliquid poſſidere. ff. de acq rē. poſ. l. i. §. pe. Itē vniuerſitas p actorē vel procuratorem ſindicum dz ſe defendere: ſed in crimīe nō interuenit pcurator. v. q. iiij. in crimīalibꝰ ⁊. s. de ac. veniens. Io. dixit q vniuerſitas nō pōt accuſari vel puniri: ſz maiores de vniuerſitate vt ꝶ dicit. ⁊. s. e. veniens. T. dixit ⁊ bene q licz vniuerſitas ſiue collegiū nō poſſit accuſari. pōt tñ inquiſitio fieri de erceſibus collegij: ⁊ canonice puniri pñt: ſed illi plus quo magis delicti cā cē ꝓſtiterit. j. de cle. ex. mi. latores. ⁊ ꝶ. ⁊. s. e. veniēs. ⁊. xliiij. diſt. ꝓmeſſationes. ⁊. xxv. q. ij. ita nos. ⁊. ff. de cōdi. ⁊ demō. municipibus.

o ¶ Suſpēdas. ſed nōne pñt ipo iure ſuſpēdi? ſic de hoc dcñ eſt. s. eo. accuſatū. acta vero pnia reſtituunt creaturi auctoritate pape. Ber.

p ¶ Taxatione. hoc ideo dicit: q: taxatio eſt quedā vēditio. ff. de iure doplerūqz. §. ſin aūt. ⁊ quaſi q̃dam pactio videtur.

q ¶ Gratis. j. eo. tua. ſi. xviij. di. de eulogijs.

cuiuſlibet[a] platū electꝰ: ⁊ vt dcñ ē p prauitatē ſimoniacā ꝓbatꝰ: ab epo ſuo diſpēſatiōez[b] aliquā obtinere de iure nō pōt. I De liuoni cñ. epo: ⁊ pozi de pōte fracto.

¶ Qui dat plato pecuniā ne ipꝝ i iuꝝ ſuo de ſcō moleſtet: illā repetit

O Si prelatꝰ pmiſſa nō ſeruat.

O Electus filiꝰ. R. ppoſitus nobis exposuit q cuz eboracenſi. archi. eū multis grauamibꝰ afficere ñ ceſſaret: pmiſit ei certā quātitatē pecunie ſe datuz vt ab ipſiꝰ deſiſterz leſione verū dictus archi. poſt receptionē pecunie ſuper dignitatibꝰ ⁊ bñficijs ſuis ab eiꝰ moleſtia nō quieuit ¶ Iōcz di. v. mādamꝰ q̃tenꝰ ſi res ita ſe hz: archi. restituet qō accepit[c] ſi eū ꝓ pmiſſionē ſuā venisse cōſtiterit ꝓpellatis. I Pno. iij. abbati de iugo dei: ⁊ priori de ſil.

¶ Pro bñdictiōibꝰ nubētiū ⁊ exequis mortuorū nihil exigi debet

S Uaz nobis pochiani de villa frāca q̃rimoniā deſtinarūt q capellanꝰ eoꝝ p exequis[e] mortuorū ⁊ bñdictiōibꝰ nubētiuz[f] minus licite pecuniā ab eis exigit ⁊ extorquet: ⁊ ifra. ¶ Di. v. mādamꝰ q̃tenꝰ dcñ capellanū: vt a tāta pſūptiōe deſiſtat ⁊ ēt p exceſſu ſatiſfaciat: ꝓpetēter[g] moneatis: ſibi ſi obedire noluerit penā canonicā infligentes.

I Dez cantua. archiepo.

¶ Si p accuſationē ꝓſtat mōachū ſimōiace fuiſſe receptū: receptus ⁊ recipiēs deponēt. Si vo p ingſitionē: receptꝰ i artꝰ mōaſteriū detrudit: recipiēti vero ⁊ maioribꝰ pena ꝓdigna iponit: ⁊ iteriz ab executōe

O ordinū ſacroꝝ ſuſpendūtur.

O Electꝰ filiꝰ. a. nūciꝰ tuꝰ pro pte tua ꝓpoſuit: q cū cāt. dioceſiz viſitāſ in monaſterijs ⁊ religioſis locis pululaſſe repereris ſimoniacā prauitatē: ita q in eis multi pcio ſūt recepti: q potiꝰ gratis recipi ōbuiſſent imo ēt ad religiōis obſeruātiā inuitariꝰ. Dubitās igt an q: multitudo[i] repit in cā: ſeueritati ſit aliqd detrahendū. Nos igtiōi. T. T. R ñ demus: q ſi aduerſus eos q labe fuerit huiuſmodi maculati accuſatio coraz te fuerit canonice inſtituta: poſtcz crimē ordine fuerit iudiciario patefactū: tā in dantes[k] q̃z in ſcipiētes canōice ſeuerit atis[l] exerceas vltionē. Nō ſi de hoc tibi p ſolā ingſitionē ꝓſtiterit: eos q p ſimoniachā prauitatē in locis talibꝰ ſūt recepti: ab illis amotos[m] ad agēdā pniam ad monaſteria dirigas artiora. abbatibꝰ aut abbatiſſis ꝓrōibus plātis qbuſlibz ⁊ officialibꝰ[n] coramdē iniūgas pniaz ꝓpetētē: ⁊ donec illā peregerint eos a ſacrorū ordinū executiōe ſuſpēdas[o]. ¶ Iniūgēs epis tuis: vt hanc formā p ſuas dioc. ſtudeāt obſeruare. ¶ Illō tñ gratuiter recipi poterit: qō fuerit ſine taratione[p] gratis[q] oblatū. I De pori ſci victoris magiſtris. J. boncñ. et L. modiceſi. canonicis.

¶ Abbas cōtra teſtes q depoſuerūt ꝓtra eū de ſimonia in iudicio ingſitionis excipe pōt q ſūt inimici ⁊

m ¶ Amotos. hic pz q ꝓuicꝰ de crie ſimōie in modū ingſitionis non deponitur: ſed tm remouet ab adminiſtratiōe ſiue beneficio ſicut in aliis criminibꝰ fit: vt. s. de ac. qualiter. ⁊. c. cū dilecti. ⁊. s. e. de regularibus. ōriū tñ habes. s. de accu. inquiſitionis. vbi de hoc. hodie vl ſtandum illi conſtitutioni. j. e. qñ circa regulares ſimoniacos.

n ¶ Officialibꝰ. ſic. s. e. veniens. ſed q̃re tm plati ⁊ officiales puniunt ⁊ nō totum capitulū cum oēs in hoc deliquerint: ⁊ oēs de capitulo intelligūtur ſcire que ſciunt eoꝝ maiores vel adminiſtratores: vt. ff. ad municipa. l. municeps. pōt dici q ideo prelati ⁊ officiales puniunt: q: eorū ꝓfilio et auctoritate oīa fiūt. x. q. ij. epꝰ. C. de ap. iudices. ⁊. l. qñ. vbi officiales puniuntur: q: nō restiterūt iudicibꝰ pperā pcedētibꝰ. ⁊ ar. ij. qō. vij. quapropter. Sed nūquid collegiū ipm poterit accuſari aut ꝓquiri de crimine ipſius? vl q ſic. xij. q. ij. qui manumittit. ⁊. s. e. veniens. nam vniuerſitas ꝓuenit rōne metus. ff. qō me. cā. l. metū. §. iij. eccleſia. n. delinquere non pōt. vij. q. i. ſic. Sz ōriū vl q vniuerſitas nō pōt ercōicari: vt ar. xxiij. q. iij. ſi habes. j. de ſen. ex. romana. ⁊. c. vlt. nec volū ꝓmittere pōt. ff. de dolo ſi ex dolo. §. ſed an. nec vniuerſitas dicitur aliquid poſſidere. ff. de acq rē. poſ. l. i. §. pe. Itē vniuerſitas p actorē vel procuratorem ſindicum dz ſe defendere: ſed in crimīe nō interuenit pcurator. v. q. iiij. in crimīalibꝰ ⁊. s. de ac. veniens. Io. dixit q vniuerſitas nō pōt accuſari vel puniri: ſz maiores de vniuerſitate vt ꝶ dicit. ⁊. s. e. veniens. T. dixit ⁊ bene q licz vniuerſitas ſiue collegiū nō poſſit accuſari. pōt tñ inquiſitio fieri de erceſibus collegij: ⁊ canonice puniri pñt: ſed illi plus quo magis delicti cā cē ꝓſtiterit. j. de cle. ex. mi. latores. ⁊ ꝶ. ⁊. s. e. veniēs. ⁊. xliiij. diſt. ꝓmeſſationes. ⁊. xxv. q. ij. ita nos. ⁊. ff. de cōdi. ⁊ demō. municipibus.

o ¶ Suſpēdas. ſed nōne pñt ipo iure ſuſpēdi? ſic de hoc dcñ eſt. s. eo. accuſatū. acta vero pnia reſtituunt creaturi auctoritate pape. Ber.

p ¶ Taratione. hoc ideo dicit: q: taratio eſt quedā vēditio. ff. de iure doplerūqz. §. ſin aūt. ⁊ quaſi q̃dam pactio videtur.

q ¶ Gratis. j. eo. tua. ſi. xviij. di. de eulogijs.

Licet. Diuidit. i tres partes. i pma ponit exordiū. i scda narratiōez ꝛ fm ꝛ ordinē pcessus allegat p ꝛ p. i tertia i terlogt. scda ibi: cū igt. tertia ibi: ne vo. ꝛ clari⁹ declarat h. c. p. c. sequens. qd vēit ad ōclaratiōez hui⁹. Alb. si. a Excepit. i. recepit. sic. xxiij. q. v. nō ē nfm. s. vt lite ñ pte. qm. §. pe. b Filijs. s. offmi. ꝛ finees. c In bello. quod habuerūt filij israel cū phili steis. T.

d Expirauit. xxxviij. distincti. legant.

e Dānabili⁹. lxxj. di. vem est. ꝛ. s. de offi. ordi. irrefragabili.

f Notorijs. in notorijs nō ē necari⁹ accusator vel testis vel ingitio vl denūciatio. s. de ac. euidētia. ij. q. i. ō mānifesta. ꝛ. c. sceleus. sic. s. ō ac. qlr. ij. nec est purgatio indicēda. j. de pur. ca. cū dilectis. T.

g Inscriptio. ex h pz q vbi agit in modū accusatiōis ñ dz pcedere admonitio. ad qd. n. fieret admonitio: cū ēt post pnīaz posset accusari ꝛ dep̄si si eēt quiet⁹ ar. xxxiij. qd. ij. admonere. ꝛ. xxv. di. pmū. Sz vbi de crie ciuilr agit ad pnīaz pcedēt dz admonitio. ꝛ sic logt illa decre. ij. q. vij. accusatio ꝛ. c. seq. ꝛ. s. de accu. c. ij. itē vbi agit ad penā ercōicatiōis pcedere debet admōitio. xvj. q. vij. oēs de cime. xvij. q. iiij. ō pl'oyterox. xij. qd. ij. indigne. ꝛ j. de sen. ex. sacro. hz i pecuniarijs cāis nō ē necessaria admōitio: lz sit ar. j. C. ō pig. debitoris. sz illud itelligit ex hōestate: ꝛ sic posset itelligi pdicta capitula. ij. q. vij. accusatio. ꝛ. c. seq. sed cū agit in modū ingitiōis nō ē necessaria admōitio: sed sufficit sola fama vel clamor vt hic patet. Joā.

h Descendam. ij. qd. i. deus omnipotēs.

i Sanctōes. lxxxvj. di. si quid vero.

k Iuder. nō. n. pt qs eē accusator ꝛ iuder simul: vel accusator ꝛ testis. ij. q. i. in pmis. ꝛ. c. multi. ꝛ iiij. q. iiij. c. i. ꝛ. ij. nisi in cā denūciatiōis. xj. q. iij. pcipue. ꝛ. s. de testi. in oī negocio. ꝛ idē vt in causa matrimōij. xxv. q. vi. eps in synodo. sed ille talis accusator siue testis non sufficit: nisi testes inducantur. Jo.

l Formam. sic. s. de accu. qliter. vsus fi. ꝛ ibi expositū est. ꝛ ita iuder semper pz finē ad quē qs agit formabit snīaz h ē depositōis i accusatōe remotōis ab administratiōe i ingitōe pnīe pagēde i denūciōe. s. de ordi. cog. cū dilectus. ꝛ. s. de erce. c. i. ꝛ s. ō ac. sup his. ꝛ. ff. ō ne. ge. pōponi⁹. §. i negocijs. in fi. ff. pmu. di. vt fūdus. ar. j. s. de pces. pbē. ex pte. vbi iuder aff snīat q̄ allegarek. s. ō ac. i qsitōis. i. rñ. ibi solutk. itē j. ff. ō edi. edic. bouē. §. aliqñ. ibi vt q̄ lz sit actū q̄to minoris: iuder tñ pōt pdēnare ac si eēt actū redhibitoria.

m Detulerūt. i. denūciauerūt: vt sequētia pbāt ibi.

n Euāgelicā. s. de iudi. nouit. ꝛ. ij. q. i. si peccauerit.

o Ex officio nro. platus dz purgar puīciā. s. ō of. or. c. i. ꝛ. s. ō ac. qlr. ij. ꝛ. xxv. q. vi. eps i synodo. ꝛ. s. ō ac. sicut olim. ff. de offi. pst. l. iij. ff. de suspec. tuto. l. iij. §. pterea. ꝛ nota q̄ dicit q̄ illi qui venerant ad denuncian dā ingitionē testes admissi sūt. sic. s. de elec. in cāis. ꝛ. s. de renū. post trāslationē. ar. j. s. de accu. cū. p. ꝛ. s. de elec. inotuit. ad fi. sz h nō nocz: qr in illa cū p. repellūt pp inimicitias ꝛ mutuas accusatōes. h sec⁹ qr h nō erāt inimici ōnūciatores. als ñ admittet ēt: vñ pnt pbibere testimoniū i ingitōe: qr ex quo admittunt ad vnū ꝛ ad aliud. Alin.

p Propositis. s. crib⁹ pdcis de qb⁹ denūciatus fuerat: ꝛ clamo: ad papā puenerat: plenā ꝛ merā debēt dicere vitatē. s. de accu. qliter. i. §. in forma. Ber.

q De vilapidatiōe. q. n. denūciat ō vilapidatōe suspect⁹ interī dū cognoscit ō vilapidatōe dz iterdici ei oē genus alienatōis. ꝛ si merito ē de vilapidatōe suspect⁹ dād⁹ ē ei coactutor: sine cui⁹ psilio nihil faciat de his q̄ pinēt ēt ad administrationē tpalē. s. ō accu. c. vl. ꝛ. s. de of. ōle. venerabil. vbi plene hēs qliter pcedatur in cā hmōi Doc tñ scias q̄ talis q remouet ob dolū: ifamis efficit: sec⁹ si ob culpaz. C. de suspec. tu. l. vl. itē qd si alia cria nō pbarē tur j istū abbatē: nūqd si vellz reddere ecclesiā idemnē: remaneret in administratiōem abbatie: vt q̄ sic. s. de re. ec. nō alie. si qs pbyteroz. ꝛ. s. de elec. q̄ si cut. vbi hec questio expeditur. dic vt ibi.

r Indifferenter. vt q̄ h duo cria pficenk q̄tū ad accusationē: ꝛ testimōiū. xxv. q. iij. sane itē q: simōia ē maiꝰ crimē q̄ heresis. i. q. i. eos. ꝛ ifamis efficit vt. i. q. iij. si qs pbēdas. immo magis ē oīb⁹ alijs cribus. j. c. pri. ꝛ. i. q. vl. in. c. vl. sz in heresi qlibet admittit: ergo multo fortiꝰ simonia qlibz admittet s. e. tāta. lxxix. dist. si qs papa. C. de epis. ꝛ cle. si quēq̄ de hac materia dicit plene. s. de accu. cum. p.

s Alia pēa. q: in crie lese maiestatis capite qs punit. vj. q. i. §. vex. ō. si qs cū. itē iura pfno rū sepulchroz amittunt. ff. de suis ꝛ leg. her. l. i. §. iterdū. itez nō sūt lugendi. ff. de reli. ꝛ sūp fu. minime. q̄ pena nō spectat ad simoniacū: sed ponit cū nota infamie. i. qd. i. reperiunt. ꝛ ea. cā. q. iij. c. vl. ꝛ. C. de epis. ꝛ cle. si quēq̄. Alin.

t Distinguēdū h iō dicit q: p testes cria pbāt ꝛ ñ p accusatores: vñ nō oēs q admittunt ad accusandū vñt admitti ad testificandum. s. de testi. decetero.

v Probādas. s. psiratōes ꝛ inimicitias capitales. j. c. pri. vbi hec exponuntur.

x Que pbate. i. qb⁹ pbatis. j. c. pri. als ñ hnt locū. si. vij. q. i. qliter. ꝛ illō euāgelij: illi satiati cesset murmuratio eorum.

y Videreni. in fi. huius. c. remote sunt ille exceptiōes. s. psirationes ꝛ inimicitie: furtum ꝛ adultertū ꝛc. vt in. c. sequēnb⁹. Ber.

psiratores: alias vero exceptiōes criminum opponere nō potest.

Licet beli sūm⁹ sacerdos in se bonus existeret: quia tñ filioz excessus efficaciter non corripuit: ꝛ i se piter ꝛ i ipsis aiadeuersionis diuine vindictā excepit[a] dū filijs[b] ei⁹ i bello[c] peremptis ipse de sella corruens fractis ceruicib⁹ expirauit[d]. Ad corrigēdos igit subditorū excessus tanto diligētius dz plat⁹ assurgere q̄to dānabilius[e] eoz offensas deferret incorrectas. cōtra quos vt de notorijs[f] excessibus taceat: ꝛ si tribus modis pcedi possit p accusationez vz denūciationē ꝛ ingitionē ipsoruz vt tñ in oib⁹ diligēs adhibeat cautela: sicut accusationez legitimaz pcedere dz inscriptio[g]: sic ꝛ ōnūciatōez charitatua correctio: ꝛ ingitiōem clamosa dz insinuato preuenire. Descendā[h] inqt dñs ꝛ videbo vtrū clamorez qui uenit ad me ope cōpleuerint. tūc. n. clamor puenit ad platuz cū p publicā famā aut insinuatiōem frequentez subditoruz sibi referūtur excessus: ꝛ tūc dz descēdere ꝛ uidere .i. mittere: ꝛ iquirere: vtrū clamorē qui venit veritas comitet. nā iuxta canōicas sanctiones[i] si quid de quocunqz clerico ad aures prelati puenerit qd euz iuste possit offendere: nō facile credere nec ad vindictā eū res accēdere dz in cognita: sz coraz ecclesie seniorib⁹ diligēter ē veritas prescrutanda: ut si rei poscerit q̄litas: canonica districtio culpā feriat ōliquēris: nō tāq̄ sit idē accusator ꝛ iuder[k]: sed q̄si fama deferēte vel denūciāte clamore sui officij debitū exequat. eo sp adhibito moderamine vt iuxta iudicij formaz[l] snie quoq̄ forma dictet. Cū igit de abbate pōpositano ea nobis frequēter insinuata fuissent q̄ ab honestate regulari nimiuz dissonabāt: monachis ad pnītiā nr̄am accedentib⁹ quidam ex ipsis nobis ipz de simonia piurio dilapidatiōe ac insufficiētia ō tulerunt[m]. Contra quos cuz idē abbas excipet q̄ denūciationē huiusmodi fraterna correctio fm regulam euangelicā[n] nō pcesserat: ꝛ ij dē psistanter assereret q̄ correctionē huiusmōi pmisissent: lz ad pbandū h duoz mōachoz iuramēta fuissent exhibita: qr tñ sup hoc ipsi nonduz pcēdere desistebāt: nos vt pdirim⁹ frequētib⁹ clamorib⁹ excitati ex officio[o] nro voluim⁹ ingrere de pmissis: oēs mōachos q vel cuz ipo vel contra ipm accesserāt iuramēti vinculo astrigētes: ut de ppositis[p] plenā quaz scirent exponerēt veritatē quoz depositiones cum in scriptis recte publicate fuissent: super illis ceperūt multipliciter disputare. Qr vero tū ex assertione monachoruz tū ex ipsius abbatis psessiōe cognouimus: q̄ idem non modicā sūmā pecunie relictaz a predecessore suo expenderat: ꝛ in alia sūma maiori mōasteriū obligarat: nos eum q̄si de dilapidatiōe[q] suspectū ab administratiōe abbatie durim⁹ suspēdendum: ꝛ qr simonia multis modis psta ipz abbatē videbatur esse. pbata: ipse j testes mstas exceptiōes p posuit: sup qbus fuit mutipliciter disputatū: alijs asserentib⁹ in crie simonie sicut i crimie lese maiestatis oēs indifferenter[r] tā infames q̄ criminosos nō solū ad accusāduz sz ēt ad testificādū admittēdos: cū istar publici crimis ꝛ lese maiestatis procedat accusatio simonie. alijs econtrario rñdentibus q̄ lz hec duo crimia quātū ad accusatiōez q̄si paria iudicētur differūt tñ in multis: cum alia pena[s] p vno ꝛ ala pro altero inferat: ꝛ inter personas accusatorū ꝛ testiū sit vtiq̄ distinguēdū[t]: cū nō p accusatores sz p testes cria probēt[u]. Ne vero vel innocētie puritas cōfuse succūberet vel simonie prauitas effugeret impunita: nos eqta te pensata illas dūtaxat exceptiōes oppositas probandas[v] admisim⁹ que probate[x] nō de zelo iusticie sed de malignitatis fomite procedere videntur[y]. Dem.

Hoc. c. est glo. pcedentis. c. nazētēdit ad declarationem illius an et quando testes criminosi admittantur in crie simōie: ꝛ i effectu idē dicit quod precedens.

Per tuas[z] lras nobis intimasti te dubtare super quadaz epla

Per tuas Diuidit in tuas ptes pncipales. in pma psultatio. i scda rñsio ibi: noueris. ꝛ h scda ps subdiuidit i q̄tuor. nā pmo distinguit circa qnqz. scdo coaptat illa qnqz ppositā repetēs sem ꝛ ōclarās iterlocutoriā pcedētis decretalis. tertio trāseūdo psludit. q̄rto ficitat cessiōez. scda ibi h oīa. tertia ibi: tales. q̄rta ibi: vñ. ab. si. z Per tuas. cāus. i pcedēti decre. vt q̄ abbas pō posit an⁹ plures exceptōes opposuit j testes iductos j ipm sup crimine simonie: ꝛ papa quasdā admisit q̄sdā vero non. vñ videbatur q̄ testes criminosi admitterent in crimine simonie. Quesitū fuit a papa q̄liter decre. illa eēt itelligēda. Rñdet papa dicēs q̄ illā decre. lz beli. edidit: ad cui⁹ intellligētiaz si c distinguit. Prio circa modū agēdi: vtrū agat de crie simonie crialr aut ciuilr

& si ciuiliter agat: vtrũ de rigore aut equitate. Secũdo distinguit circa psonas cõtra quas proceditur vtrũ sit regularis an secularis. & si sit regularis: vtrũ sit inferioris gradus aut excellentioris dignitatis: & an ille idem sit bone opiniõis vel male fame: & vtrũ et possit puniri de facili: an sine scãdalo non possit condẽnari. Tertio distinguit circa psonas testiũ. Utrũ sint honesti vel criosi vel emendati de crie: an adhuc pseuerent in ipo: & an ipi testificent ex charitate vel odio. Quarto q̃ cria obiciant testib⁹ vtrũ eadem vel minora an paria: vel maiora. Quito an adsint alia adminicula q̃ adiuuent testes. Recollige illos quinq; modos q̃tũ ad alteraz partẽ. Si ergo agat ciuiliter de crie simonie: fm equitatẽ & psonã ꝗ quaz agat sit regularis & inferioris grad⁹: & male fame & de facili possit puniri: & adsint alia adminicula: vt contingit in abbate põposiano. qui est persona regularis & grauiter infamatus: & qui ꝗ facili potuit remoueri ꝗ talẽ personã fz lau. testes qui emẽdati sunt de crie: vel fm alios q̃ adhuc in crie pseuerãt cũ alijs adminiculis: vtputa furti adulterij q̃ sũt minora cria: & q̃ ex charitate deponũt & bñt alia adminicula. admittunt in crie simonie pp criminis enormitatẽ: & testes tales admissi fuerũt ꝓtra illũ abbatem põposianuz non obstantibus exceptionibus furti & adulterij. als vo exceptiones. i. conspirationes & inimicitias capitales papa probãdas admisit: q̃ eis probatis pz q̃ ex odio testificant: & sic vz intelligi decre. p̃missa lz beli. quãtuz ad testiuz receptionem contra simoniacam prauitatẽ: q̃ ille abbas grauiter infamatus denuncia batur simpliciter secundum equitatem: vt remouerek solũmodo ab abbatis administratõe: & ꝗ facili poterat fmoueri: vñ ipe ñ expectata snia cessit. g̃ itelligere a ꝓrio si psõa ꝗ quã talẽ agit ꝗ timõia: nõ sit talis. tales testes nlio mõ admittuntur.

a Ad abolendã quã hẽbas olim eodem ti. in scõa compillatione.

b Prauitate. pretere. idez vt de alio crimie excepto: vt hic distinguit circa modum agendi. Ber.

c Simpliciter. i. in modũ denũciationis & ingsitionis. Ber.

d Excellẽtioris. puta eps regularis: cũ quo nõ est taliter pcedẽdũ ppter maius scandalũ. Sed quare hoc dicit cũ in iudicijs non debeat attẽdi dignitas alterius. iij. q. ij. c. vl. & equalitas seruãda est ĩ iudicijs. C. de pr. sacro. scri. in sacris. li. rij. Rñ. hoc ideo dicit ppter maius scãdalũ & reuerentiã ordis excellentioris: & absurdũ videret si taliter remouerek eps sicut abbas: & nõ ita de facili pcedit ꝗ maiorẽ sicut cõtra minorẽ. ar. s̃. de accu. qualiter & qñ. ij. & vbi maiꝰ scandalũ seu piculũ ẋtitur cauius est agendum. xlij. di. quiescam⁹. vij. q. vij. c. vlti. & ff. ad carb. l. i. §. ij. & aliter puniunt maiores: aliter minores. xxiij. q. i. qui contra pacem. & xlv. di. cum beatus. Io.

e Infamatus. si. ij. q. i. in primis.

f Sine scandalo. vt ex hoc facilꝰ admittant vel repellant. ar. xxiij. q. iiij. ñ pẽtur nõ admittit. q̃ socꝰ nõ admittit. s̃. de testi. venẽs.

g Vel minora. hoc iõ dicit: q̃ si sint eadẽ cria. vtputa simonia eadẽ de q̃ agitur nõ admittit. q̃ socꝰ nõ admittit. s̃. de testi. venẽs.

h An paria. hoc iõ forte dicit: q̃ lz repelli oino nõ possint: cũ sint emendati: q̃tõ maiora cria eis obiciunt: tãto minor fides eis adhibek.

i Fomite. hoc dicit ppter inimicos capitales & ꝗspiratores: q̃ nõ debent admitti. vt. j. dicitur.

k Adminicula. q̃ sine alijs adminiculis & psumptiõibꝰ viles testes ĩ crie simonie nõ sũt audiẽdi: q̃ vilibus sine tormentis credi nõ debet. iiij. q. iij. vsi. si ea rei. & ij. q. i. ĩ pmis. & q̃ a tormẽtis non est ĩcipiendum. ff. de questi. l. i. & j. de reg. iur. cũ in contemplatione. Tan.

l Distinguenda. hec est intentio pcedẽtiũ distinctionũ. aut. n. agit crialiter: aut ciuiliter. Si criminaliter. tũc testes criosi et in exceptis crib⁹ cõtra neminẽ audiũtur: siue accusatus sit bone fame siue male. si vo agit ciuiliter: tũc contra secularẽ platũ nõ sũt audiendi vel admittẽdi criosi testes nisi sint emẽdati de crie & tũc admittunt de equitate nõ de rigore: nec et tũc audiũtur. nisi adsint alia adminicula: sed cõtra regulares prelatos infamatos inferioris gradus admittuntur criosi. si ciuiliter agit de eqtate sed nõ de rigore. & cum alijs adminiculis: & hoc intellige in testib⁹. ad accusandũ vo bene admittunt infames contra illum q̃ est male fame: vt. s̃. e. tanta. Io.

m Insufficientia. pp insufficientiã remouet prelatus ab administratide s̃. de eta. & quali. c. vl. & xviij. q. ij. si quis abbas.

n Cõspiratiões. ꝗspiratio. n. grauissimũ crimen est: ita q̃ meretur deponi. xj. q. i. ꝗiurationũ. & c. ꝗspirationu. & ibi in subuersionẽ stat alterius ꝗspirãt. vñ tanq̃ inimici repellẽdi sũt & eis ꝗsentiẽtes: vt capitulis predictis. & s̃. de re iudica. cuz l. & a.

o Capitales. propter alias vero non remouetur qs a testimonio. iiij. q. iiij. §. item in criali. ibi tñ nõ determinat ꝗ qua inimicitia. & ff. de arbi. lz tnsti. de ercu. tuto. §. inimicitie. & leuis offẽsa nõ adimit legatum. ff. de adimen. lega. l. iij. in fi. sed minor fides eis adhibetur. in auẽ. de testibus §. si vero quis dicat. col. vij. C. de testi. auẽ. si dicatur. Tamẽ si inimici & cõspiratores redeãt ĩ amicitiã post reconciliationẽ vt q̃ possint admitti: q̃ & legatum per capitales inimicitias: vel als gra uissimas interuenientes adimitur. sed si redeãt in amicitiã reintegrat legatũ. ff. de adi. le. l. iij. in fi. & l. se. ita tamen q̃ non ĩ eo negocio: vel cã pro q̃ ꝗspirauerunt: & reconsiliatio non fit recens. argumentuz. iij. q. v. accusatores.

p Adulterij. & sic opponebantur minora crimia Sed nunquid piurus admitterek: dicendũ ẽ q̃ ñ: q̃tuncũq; sit emẽdatus q̃ q̃ semel est piurꝰ ad iuramentum amplius non auditur. xxij. qõe. v. parvulis. & s̃. de presum. litteras. ij. q. vij. nõ potest. q̃ psumit q̃ itez deieraret. ar. ff. de ac. si cui. §. bisdem. & vj. q. i. quinq;. & est expressum. s̃. de testi. testimonium. Ber.

q Pro nihilo. vt. i. q. vl. c. vl. & s̃. e. tanta. Ber.

r Debilitarẽt. & ita testis q̃ fuerit criminosus: lz sit emẽdatꝰ non facit plenã pbationẽ. nisi adsint alia adminicula. criosus. n. semper habet caput vulneratum. i. q. i. ventum. q̃ & si peniteat: quedam tamẽ irregularitas manet que non abolet̃ p pniam. l. dist. illud. i. q. vij. si quis omnem. & ij. q. iij. §. hinc colligit. Lau. debilitarent vcã taliũ testiũ si bene pbarent sed hec nõ probantur: q̃ alia adminicula aderant. als si nulla fuissent adminicula: nõ sufficerẽt dicta eorꝝ. & est ar. q̃ nõ debet qs admitti ad probandũ. quo probato non prodest. C. de proba. ad probationem. si. s̃. de of fi. dele. cum contingat.

s Ex toto. cum iam essent emẽdati de crimine. & vic presertim. i. tantũ non enim crederem testem infamẽ esse admittendũ contra infamatuz: nisi alia indicia precederent: cum a tormentis non sit incipiendum. j. de reiur. cum in cõtemplatione: nec tales admittunt sine questione. ij. q. i. in pmis ad fi. & v. q. v. illi qui. Lau.

t Presertim. i. tantũ. fm alios tenek proprie.

v Emendati. si. n. testis emendatus est de crie admitti vbz si ciuiliter agitur vt hic patet. & argu. l. distinctio. quia tua. & c. domino sancto. & verum intellige si eum ex illo crimine non comitetur infamia. & nisi ĩ crimine periurij: qui etiam si sit emendatus non admittitur. supra de testi. testimoniũ. sed si crimin aliter agit: non admittitur etiam si sit emendatus. vt in decre. testimoniũ. & vj. q. i. qui crimen. Item ex hoc videtur q̃ si testis cui obiicitur crimen vt repellatur: si vult probare se emendatum q̃ debeat audiri: cũ iam non sit criminosus. s̃. de excep. veniq; vbi de b. & ar. iij. q. vij. qui sine.

x Talẽ. s. regularẽ iferioris gradus & male opiniõis: qui de facili potest puniri: qualis fuit abbas iste: & respicit secundam distinctionẽ. s̃. v. Item vtrũ ipse regularis &c. pro altera parte tantum.

y Taliter. scilicet ciuiliter: cuz agitur in modũ inquisitionis fm temperantiam equitatis: prout sequitur in littera. & respicit primã distinctionẽ supra circa prin. versi. vtrũ is & cetera. Et ita tales testes contra talem platum admittuntur: cum ciuiliter agitur, secudum equitatem: ergo a contrario sensu colligitur q̃ si agatur criminaliter aut etiam ciuiliter fz rigorem cõtra regularem & infamatum vt dictũ est: nõ admittuntur tales

decretali quaz nos asseris edidisse de testib⁹ admittẽdis contra simoniacã prauitatez. Noueris igit q̃ nos illã epla q̃ sic incipit quãuis ad abolẽdã[a]: neq̃ quaz edidimus sed aliaz que sic incipit: licet beli: nos edidisse fatemur: ad cui⁹ intelligentiaz credimus distinguendũ vtrũ is ꝗ tra quẽ agitur de simoniaca prauitate[b] denuncietur simpliter[c] an criminaliter accusek: et utrũ agat secũdũ iuris rigorẽ an fm tẽperantiã equitatis. Itẽ vtruz ipse sit regularis qui iaz renunciauerit mundo: an secularis qui adhuc in mundo existit: & an inferioris gradus an excellẽtioris[d] sit dignitatis Ad hec vtrũ ante fuisset clare opinionis & bone fame: an grauiter infamat⁹[e] & valde suspect⁹: & vtrũ de facili possit puniri: an sine scandalo[f] nequeat condẽnari. Preterea vtrũ testes sint honesti an criminosi: & an sint emendati de crie an adhuc in crimine perseuerent. Rursus si cria sint eadez vel minora[g]: an paria[h] uel maiora: vtrũ ue testes ex zelo iusticie: an ex malignitatis fomite[i] deposuisse credãtur. Denicq; vtruz ad prauitatẽ simoniacã detegendã sola dicta testiũ inducãt an alia etiã adminicula[k] suffragẽtur. Hec oia sunt ad itelligentiã illius epte distiguẽda[l] Ille quidẽ põposianus abbas qui iã pridẽ renunciauit mundo: erat de simonia periurio vilapidatiõe ac insufficientia[m] grauiter infamatus. Cũq; p monachos qui iurauerant perhibere testimoniuz ueritati: simonia multis modis videret esse ꝓbata: ipse cõtra testes multas exceptiones opposuit: cõspiratiões[n] videliz: inimicitias capitales: furtuz & adulteriũ: ut eos a testimonio fmouerent. Nos vo ne inocẽtie prauitas ꝗfusa succumberet: vel simonie prauitas effugeret ipunita: illas dũtaxat exceptiones probandas admisim⁹ quib⁹ forte ꝓbatis testes nõ zelo iusticie fz malignitatis fomite, pcessisse cõstaret: ut ꝗspiratiões & inimicitias capitales[o]. ceteras autẽ exceptiones ut furti adulterij[p] ppter imanitatez heresis simoniace: ad cuius cõparationẽ cetera crimina quasi pro nihilo[q] reputãtur: dum⁹ repellẽdas. qñ & si ꝓbate fidẽ testiũ debilitarẽt[r] in aliquo: ñ tamẽ euacuarent ex[s] toto alijs adminiculis suffragantibus: presertim[t] cum testes de crimine fuerint emendati[v] Tale[x] igitur ꝗ tra talez[y] taliter[z]

m Insufficientia. pp insufficientiã remouet prelatus ab administratide s̃. de eta. & quali. c. vl. & xviij. q. ij. si quis abbas.

n Cõspiratiões. ꝗspiratio. n. grauissimũ crimen est: ita q̃ meretur deponi. xj. q. i. ꝗiurationũ. & c. ꝗspirationu. & ibi in subuersionẽ stat alterius ꝗspirãt. vñ tanq̃ inimici repellẽdi sũt & eis ꝗsentiẽtes: vt capitulis predictis. & s̃. de re iudica. cuz l. & a.

o Capitales. propter alias vero non remouetur qs a testimonio. iiij. q. iiij. §. item in criali. ibi tñ nõ determinat ꝗ qua inimicitia. & ff. de arbi. lz tnsti. de ercu. tuto. §. inimicitie. & leuis offẽsa nõ adimit legatum. ff. de adimen. lega. l. iij. in fi. sed minor fides eis adhibetur. in auẽ. de testibus §. si vero quis dicat. col. vij. C. de testi. auẽ. si dicatur. Tamẽ si inimici & cõspiratores redeãt ĩ amicitiã post reconciliationẽ vt q̃ possint admitti: q̃ & legatum per capitales inimicitias: vel als grauissimas interuenientes adimitur. sed si redeãt in amicitiã reintegrat legatũ. ff. de adi. le. l. iij. in fi. & l. se. ita tamen q̃ non ĩ eo negocio: vel cã pro q̃ ꝗspirauerunt: & reconsiliatio non fit recens. argumentuz. iij. q. v. accusatores.

p Adulterij. & sic opponebantur minora crimia Sed nunquid piurus admitterek: dicendũ ẽ q̃ ñ: q̃tuncũq; sit emẽdatus q̃ q̃ semel est piurꝰ ad iuramentum amplius non auditur. xxij. qõe. v. parvulis. & s̃. de presum. litteras. ij. q. vij. nõ potest. q̃ psumit q̃ itez deieraret. ar. ff. de ac. si cui. §. bisdem. & vj. q. i. quinq;. & est expressum. s̃. de testi. testimonium. Ber.

q Pro nihilo. vt. i. q. vl. c. vl. & s̃. e. tanta. Ber.

r Debilitarẽt. & ita testis q̃ fuerit criminosus: lz sit emẽdatꝰ non facit plenã pbationẽ. nisi adsint alia adminicula. criosus. n. semper habet caput vulneratum. i. q. i. ventum. q̃ & si peniteat: quedam tamẽ irregularitas manet que non abolet̃ p pniam. l. dist. illud. i. q. vij. si quis omnem. & ij. q. iij. §. hinc colligit. Lau. debilitarent vcã taliũ testiũ si bene pbarent sed hec nõ probantur: q̃ alia adminicula aderant. als si nulla fuissent adminicula: nõ sufficerẽt dicta eorꝝ. & est ar. q̃ nõ debet qs admitti ad probandũ. quo probato non prodest. C. de proba. ad probationem. si. s̃. de of fi. dele. cum contingat.

s Ex toto. cum iam essent emẽdati de crimine. & vic presertim. i. tantũ non enim crederem testem infamẽ esse admittendũ contra infamatuz: nisi alia indicia precederent: cum a tormentis non sit incipiendum. j. de reiur. cum in cõtemplatione: nec tales admittunt sine questione. ij. q. i. in pmis ad fi. & v. q. v. illi qui. Lau.

t Presertim. i. tantũ. fm alios tenek proprie.

v Emendati. si. n. testis emendatus est de crie admitti vbz si ciuiliter agitur vt hic patet. & argu. l. distinctio. quia tua. & c. domino sancto. & verum intellige si eum ex illo crimine non comitetur infamia. & nisi ĩ crimine periurij: qui etiam si sit emendatus non admittitur. supra de testi. testimoniũ. sed si crimin aliter agit: non admittitur etiam si sit emendatus. vt in decre. testimoniũ. & vj. q. i. qui crimen. Item ex hoc videtur q̃ si testis cui obiicitur crimen vt repellatur: si vult probare se emendatum q̃ debeat audiri: cũ iam non sit criminosus. s̃. de excep. veniq; vbi de b. & ar. iij. q. vij. qui sine.

x Talẽ. s. regularẽ iferioris gradus & male opiniõis: qui de facili potest puniri: qualis fuit abbas iste: & respicit secundam distinctionẽ. s̃. v. Item vtrũ ipse regularis &c. pro altera parte tantum.

y Taliter. scilicet ciuiliter: cuz agitur in modũ inquisitionis fm temperantiam equitatis: prout sequitur in littera. & respicit primã distinctionẽ supra circa prin. versi. vtrũ is & cetera. Et ita tales testes contra talem platum admittuntur: cum ciuiliter agitur, secudum equitatem: ergo a contrario sensu colligitur q̃ si agatur criminaliter aut etiam ciuiliter fz rigorem cõtra regularem & infamatum vt dictũ est: nõ admittuntur tales

testes qui non sunt emendati etiam cum alijs adminiculis l crimine excepto: ⁊ multomin⁹ si agitur contra secularem etiam ciuiliter: ⁊ secūdū equitatem: q̃ tunc tales testes non admittuntur: ⁊ sic maius est priuilegium clericorum q̃ monachorum: quia in eodem modo agēdi alij testes admituntur contra clericos: ⁊ alij contra monachos: argu. vj.q.j. lege. ⁊.c. alia est causa. Et. rc iij. distin. a subdiacono. Sed arg. contra. ij.q.j. in primis. vbi indisticte vicit non distinguendo inter regularem ⁊ secularem: sed illud loquitur in accusatione: ⁊ sic patet q̃ si agatur criminaliter contra secularem aut etiam regularez infamatuz de crimine simonie: siue de crimine excepto: tantū honesti testes admittunt ⁊ sufficit si sint emendati ⁊ hoc de egtate. videtur tamen per decr. grego. q̃ de iure: ⁊ non de egtate admittendi sunt testes emendati ēt sine alijs adminiculis. cum agit ciuiliter de crimine sine aliqua distinctione. s. de testi. testimonium. ergo in simonia multo fortius cū sit crimē exceptuz. qm̄ in alijs sunt admittendi testes emēdati: nisi in periurio. vl nisi eos ifamia comitetur: vt ibi dicitur nisi tu velles eaz reducere ad equitatē sm istam. Sed contra potius videtur: vt. s. ipsa reducatur ad illam tanq̃ ad posteriorem. de lega. non est nouum: ⁊ sic non habēt locū premisse distinctiones. Ultima pars prime distinctionis tollitur scilicet vtrum agatur sz iuris rigorem rc. ⁊ sic remanet vtrum agatur criminaliter an ciuiliter: vt similiter admittātur testes emēdati sm tenorem illius decre. predicte. Secūda distinctio tollitur ex toto scilicet vtrū ipse sit regularis rc. ⁊ illa distinctio que fit circa psonas testium remanet. Ergo hoc remanet īquirendū: vtr̃ agatur criminaliter: vel ciuiliter de crimine. Et vtr̃ testes sint honesti q̃bus crimina obijci non possunt: vt illi tantum admittantur. similiter agit aut fuerint criminosi: ⁊ emendati: vt si agitur de crimine ciuiliter: ibi bene admitti possunt sm decre. predictam. ⁊ sic difficultas huius decre. parū valet. vel dic q̃ illa decre. testimonium ītelligitur cū agitur ciuiliter: ⁊ ō crimine non excepto: ⁊ tunc de iure cōmuni tantum testes emendati de crimine reperiuntur. hoc īntelligitur cum agitur de crimine excepto simonie. s. ciuiliter. ⁊ tunc recipiuntur testes viles ⁊ infames cōtra ifamatos de equitate: ⁊ nō de rigore. qualis fuit abbas cōtra quem tales testes recepti fuerūt de equitate tantum cū alijs adminiculis: vt hic patet. argu. opt. s. de testi. c. vl. Et hoc dixit tan. ⁊ Joā. lau. cōtra. ut supra in notu. cum iam esset rc. ⁊ istud presertim sz Jo. ⁊ tan. ponitur. cōparatiue. lau. exponit presertim. i. tantum. ⁊ sic vtraq̃z decre. remanet ī suo loco: ⁊ hoc innuunt ista verba. tales contra talem taliter durimus: rc. ⁊ dic tales. s. viles ⁊ criminosos contra talem infamatum ⁊ irregularem. taliter. s. ciuiliter: ⁊ de equitate non de rigore.

a ¶ Admittēdos. verba ista sic exponē sz lau. tales. s. testes emendatos ō crimīe furti adulterij ⁊ consimiliuz criminū. qui ex charitate testificantur sine alijs adminiculis sm lau. vel si non sunt emendati admittuntur cū alijs adminiculis: vt dicitur in fine glo. sm alios. ⁊ respicit distinctionē s. v. pterea. ⁊ v. vtr̃ ne testes p altera pte. ⁊ seqnētē. v. deniq̃z.

b ¶ Ciuiliter. quo casu admittuntur mulieres. s. de testi. quoniam. ⁊. c. tam litteris.

c ¶ Amoueretur. sm euāgelicam veritatē. s. de accu. qualiter.

d ¶ Leuioribus. sic. s. de accusa. qualiter ī fi. q̃ nō ita pingue ius habēt regulares sicut seculares. argu. s. de statu mona. cuz ad monasterium. argumen. eo. ti. c. ii. in fi. vel potius. quia non est tantum scandalum p remotione regularis: sicut secularis. ⁊ hoc est de consuetudine approbata vt dicit. l. in fi. c.

e ¶ Amoueri. vbi q̃s remouetur propter fraudem īfamis est. secus si propter simplicitatem. ff. de suspec. tuto. l. iij. §. q̃ ob segnitiem. ⁊. C. e. ti. l. vltima. nisi sit patronus. in durimus admittēdos[a] non secundum rigorem iuris sed secundum temperantiam equitatis: cum agerētur non criminaliter vt deponeretur ab ordie: sed ciuiliter[b] vt ab administratione amoueretur[c] tanquaz immeritus ⁊ damnosus. Et vtq̃ tales prelati ex leuioribus[d] causis possunt ab administrationibus amoueri[e]: sicut quorūdaz religiosorum approbata consuetudo deposcit. ¶ Unde predictus abbas non expectata sententia quasi male conscius sibi cessit[f].

De abbati iemblacen.

¶ Non iputatur electo cōfirmato si eo prohibente pro ipsius confirmatione pecunia data fuit.

Sicut tuis litteris itim asti: cū in iemblacen. ecclesia fueris monachus: fuisti tandē promot⁹ ad regimen ecclesie floren. Ueruz abbate iemblacen. post sublato de medio: ipsa que prius te filiū habuerat in patrez per electionem canonicam[g] te vocauit: ⁊ quia pastore carebat leodien. ecclesia cathedralis ad colonien[h]. ecclesiaz que tua est metropolis proficiscens: ipsius auctoritate in iemblacen. ecclesia interim ministrasti. Ceterum postquam in leodien. ecclesia fuit episcopus institutus: is a te requisitus electionem de te factaz noluit confirmare. Ueruz cuz hec fieri pro extorquenda pecunia comperisses: sub interminatione anathematis[i] vetuisti ne pro facto huiusmodi aliqua pecunia offerretur sed quidam de fratribus te inconsulto ⁊ ignorante contra excommunicationis a te facte sententiaz venientes promiserunt pecuniaz et etiā exoluerunt[k]: et sic ab episcopo inuitatus institutionez ab eo accepisti libere quemadmodū postulabas: ⁊ infra. ¶ Quamuis aūt secunduz sacrorum canonim[l] instituta etiam paruuli qui cupiditate parentuz ecclesias per pecuniā sunt adepti: eas dimittere tenentur: quia tamen longe diuersū est non prebere[m] consensum: ⁊ expressim aliquid prohibere: taliter duximus respondendum: quoniā[n] ex eo q̃ contra prohibitionē ⁊ voluntatē tuā: a qua postmoduz minime recessisti: aliquis te penitus ignorante promisit pecuniā ⁊ exoluit presertim cum is nulla sit tibi consanguinitate[o] coniunctus: nihil debet tibi ad penam vel culpā sicut credimus imputari[p] nisi postea consenseris[q] pecuniam soluendo promissā: aut reddendo solutā. alioquin cōtingeret q̃ alicui[9] sic est ar. q̃ talia verba prohibeo sub interminatione anathematis sub excōmunicatione feratur sententia. ar. ad hoc. s. de locato. c. i. ⁊. j. de eo qui fur. ordi. rece. c. j. Sed dicas q̃ excommunicatio non fuit facta sub hac forma verboru sed expresse excommunicauit: qui cōtra facerent sub hac forma q̃cunq̃z soluerit aliquid illum excommunico. ⁊ ita sub interminatiōe excōmunicationis facte sub conditione lata fuit hec sententia: ⁊ sententia excōmunicationis sub conditione pōt ferri. ⁊ qui contrafacit est excōmunicatus. j. de senten. excō. a nobis. ⁊. s. de appel. preterea. ⁊ papa refert hic factum p istā formā. vnde si dicatur sub interminatione. vel sub pena excōmunicationis precipio: nō est excōmunicatus q̃ contra facit ⁊ sic est comminatio tm̄. ⁊ hoc pbat. s. de iurepa. relatum. §. j. ⁊. s. ne cle. vel mona. clericis. ⁊ sic intellige oīa illa iura. lxiij. di. salonitane. ⁊ predictas decre. s. de loca. c. i. ⁊. j. de eo q̃ fur. ordi. rece. c. j. ⁊ alia cōsimilia. de hoc etiā vt. j. de sagit. c. vno. Ber.

f ¶ Cessit. ⁊ ita qui timore pbatiōis cessit nō habebit aliq̃ō priuilegiū. ar. xxiiij dis. c. vlti. Sed nunquid iuder debet desistere ab inquisitione propter ipsius cessionem. argu. q̃ non. ff. de iudi. siquis postea. Argu. contra. ff. ō suspec. tutol. l. post finitam: quia nec dolum facit qui rem dēserit vt litem effugiat. ff. ō alie. mu. iu. causa fac. l. item si res. §. j. ⁊ q̃ diffidit de iure suo licite cedit liti supra de postu. prela. bone ⁊ iam finem inquisitionis cōsecuti sunt īquisitores. quare non debent amplius producere inqsitores: nisi vt habeant ratam cessionem. sic supra de elec. dudum. in fi.

g ¶ Canonicā. Hic habes expresse q̃ electio pōt fieri ō alēia ecclesia. de hoc no. g. ō elec. cū inter canonicos.

h ¶ Ad coloniensem. Sz q̃re hoc. nōne capituluz ecclesie cathedralis potuit eius electionem confirmare. ⁊ ei dare licentiam ministrandi. argu. q̃ non. lxxj. di. fraternitatem. xxiiij. di. presbyteri. sed verum ē q̃ō vacante ecclesia capituluz potest huiusmodi electiōez confirmare. s. de maio. ⁊ obe. cum olim vbi de hoc. sed hoc pōt eē de consuetudine metropolis ecclesie quod ad metropolitanum accedant.

i ¶ Anathematis. Ar. q̃ abbas confirmatus possit excommunicare quod veruz est. ⁊ p̄ for etiam. s. de maio. ⁊ obe. cū in ecclesijs. ⁊ hec fuit sententia excommunicationis: ⁊ non cōminatio. : vt sequētia pbāt ⁊

k ¶ Exoluerūt. forte bono zelo: sz nō sm sciētiā: ⁊ ita errauerūt. g.

l ¶ Canonū. j.q.v. presentiū. s. e. de regularib⁹. ⁊. c. ex insinuatiōe.

m ¶ Prebere. q̃ sepe qui tacet cōsensentire videtur. liiij. di. si seruus sciēte. C de nupti. si vt proponis: sic iste abbas cōsensisse presumeretur si postq̃ intellexerit non contradixisset: sicut econuerso: videtur contradicere qui expresse non consentiat. de cōse. di. iiij. cum pro paruulis. ff. de procura. filius familias. §. iuitus. ff. de seruit. vrba. predi. inuitum. supra de bap. maiores. ō. fi. arg. ff. de reg. iur. q̃ tacet. Uin.

n ¶ Quoniā p q̃ō. sic ecōuerso: q̃ ponit p q̃. iij. q. v. q̃ō suspecti.

o ¶ Cōsanguinitate. s. de eta. ⁊ q̃li. tuam.

p ¶ Imputari. dixit vin. q̃ hoc ītelligit cū iam aliquis est electus: ⁊ eo ignorāte: ⁊ reclamāte dat pecunia cōfirmationi. Si aūt nōdū esset electus: sz eo reclamāte darek pecunia electoribus: obesset electo: q̃ per pecuniā eligit: nisi dātes hoc facerent ī odiū eiꝰ. vt hic. ⁊. s. e. nobis.

q ¶ Consenseris. nā si ꝓsensisset: simoniā cōmisisz: q̃ ꝓsentire est q̃licūq̃z ꝓsentire ⁊ aū ⁊ post. j. q. j. eos. ī fi. ⁊. q. iij. sicq̃ pbēdas: ⁊. c. sicq̃ obiecerit: q̃ ī malefijs ratiabitio retrotrahit: ⁊ mādato cōparat. ff. de vi ⁊ vi ar. l. j. §. quotiēs. ⁊ s. de testi. spo. cū ad sedē. ī fi. ⁊. ii. q. j. notū: ⁊ ita sm canones possuz hīc ratū. q̃ō nō meo noīe gestū ē. ir. q. ii. lugdunē. ⁊ sm leges. ff. ō neg. gest. si pupilli. §. item q̃rit. Quidā dicūt vt tā. q̃ aliq̃s pōt hīc ratū sed simoniā nō cōmittit q̃uis grauiter peccet. ar. j. c. pri. ⁊ ī b q̃ dicit pecuniā soluēdo pōt eē ar. q̃ nō sit simoniacus p solā ratihabitionem.

a ¶ Parantis. sic. ff. siquis cau. l. ij. §. vlt.
b ¶ Dãnosum. qõ esset iniqũ. cum peccata trñ tenere suos auctores debeant C. de penis sancimus: ⁊ ẗ. de his que si. a ma. par. ca. quesiuit. ⁊ nõ debuit alius alterius odio pgrauari. ff. de inoffi. testa. siquis suo.
c ¶ Reportaret. qõ eẗ nõ dz. imo quãdoqz punit i eo in quo deligt. ẗ. de iure pa. pastoralis. ⁊ ẗ. de immu. ec. c. vlt. Ber
d ¶ De occultis. xxxij. di. erubescãt. vj. q. j. si oia. ⁊ xxxii. q. v. xpiana. ⁊ j. c. pri. Ber.

Tanos Sunt due partes. in prima consultatio i secunda responsio: ibi deuotõ ni tue: que distinguendo prosegtur duo mẽbra. scõm ibi si vero. cuius determinationez summittit ibi. lz. Ab. si.

e ¶ Pacto. i. q. ij. quãpio. ⁊ ẗ de pac. c. vlt.
f ¶ Conuentio. ⁊ modus ẗ. ẗ. vt ec. benc. c. vno. ber.
g ¶ Rogans. not. q aliqs pẗ rogare: vt i canonicũ admittat. de hmõi precib⁹ no. ẗ. de eta. ⁊ qualitate. tuam.
h ¶ Consentiant. idest sine aliqua pactione vl mala intẗione. Hic enim patet q eo tempore quo quis scipit potest aliquid offerre cessante omni cõditione ⁊ pacto. sed cõtra videtur: q nõ liceat tempore receptionis. argu. j. q. j. emendari. ne quod gratis fieri debz p pcio fieri videatur: ⁊ sic videatur habere speciez mali a q ẗ abstinendum est. j. eodem audiuimus. ẗ. de vita ⁊ honesta. clerico. cum ab omni: ⁊ ẗ arg. ad hoc. j. q. ij. quampio. in fi. vbi dicitur: ac postmodũ. ⁊ ẗ. Sed verum est vt hic dicitur: q tempore ĩgressus potest dari aliquid: ⁊ licitum est. dum tamen cessat pactio: ⁊ conditõ vt hic dicitur. ⁊ ẗ. ẗ probato. c. ĩ presentia. ⁊ ẗ. de succes. ab intesta. cum dilectus: ⁊ supra eo. dilectus. ij. in fine. nec ideo minus donatio gratuita dicit argu. ff. manda. si remunerãdi. ar. j. q. j. iudices. xviij. dist. de eulogijs. ⁊ argn. ff. de offi. procon. solent. §. vlt. ⁊ ẗ. c. dilectus. ij. in fine. alias dare siue ante siue post simonia ẗ. j. q. j. eos. i fine. Sed caueat ille qui recipit: ⁊ q dat: ne sub specie talium muneruz fraus cõmittatur. j. q. j. siquis neqz. ⁊ j. segtur. Jo.
i ¶ De manifestis. ẗ. c. proxo in fine.
k ¶ Culpabiles. nõ dicit simoniaci: ad parem tamen penaz tenentur propter intentionez cum opere subsecuto supra de biga. nuper. vnde isti simõiaci non dicuntur quãtũ ad ecclesiam: nisi velis dicere q sola ĩtentio facit hominem simoniacũ. argu. j. q. j. qui studet. ⁊ c. reperiuntur. j. q. iij. non solum: sicut sola spes lucri facit hominem vsurariuz. xiiij. q. iij. capto. j. ar. j. de vsuris. cõsuluit. Tan. dicit q sola pactio facit aliquem simoniacum. arg. huius ẗcre. ⁊ ẗ. vt ec. bene. vt nostrum. Jo.

factum insidias inimico parantis[a] ei damnosum[b] existeret cui penitus displiceret: ⁊ sic aliquis de fraude sua commodum reportaret[c]. ¶ Illos autez qui dederunt pecuniã vel etiam receperunt: in tantum constat esse culpabiles: quod si excessus coruz esset ecclesie manifestus que si iudicat ẗ occultis[d]: pena essent canonica feriendi.

IDem decano beluacesi.

¶ Si clericus cum pacto conferat ecclesie bona sua: vt in ipsa recipiat in canõicum: ⁊ illa sibi retineat pro prebenda: simonia committitur secus si hoc fiat sine pacto.

TUa nos durit discretio consulendos: ⁊ infra. ¶ Deuotiõi .T.T.R. quod si clericus cum conditione vel pacto[e] largiatur aut offerat bona sua: vt illa postmodum pro prebenda retineat ⁊ in canonicum admittatur: huiusmodi oblatio vel receptio fieri nõ poterit sine vitio simonie: cum in talibus omnis pactio aut conuentio[f] cessare debeat iuxta canõicas sãctões. ¶ Si vero pure ac sine pacto ex conditione qualibz offerat rogans[g] humiliter vt in canonicum admittatur ⁊ bona sua retinere sibi liceat p prebenda: et clerici eiusdem ecclesie pure consentiant[h]: huiusmodi perceptio fieri potuit absqz scrupulo simoniace prauitatis. ¶ Licet autem taliter durimus respondendum: quia nobis datum est de manifestis[i] tantummodo iudicare. si tamen is qui talem donationez facit ea intentione ducatur vt per tẗporalia bona que offert spirutalia valeat adipisci: ⁊ clerici qui eũ i fratrem admittunt non essent euz nisi commoda temporalia perciperent admissuri: sine dubio taz ille q̃z isti apud districtuz iudicẗ qui scrutator cit cordium ⁊ cognitor secretorum culpabiles[k] iudicãtur.

IDem priori cãtuariensi.

¶ Non debet quis ordinem recipere ab eo quem credit simoniacum: sed ministrare potest in illis quos prius ab isto recepit.

PEr tuas litteras intimasti: q cum .B. in quadam domo cartusien. ordinis suscepisset habitum monachalem: a dioc. episcopo fuit in subdiaco. ordinatus: sed postmodum didicit ex relatiõe quorundam[l]: q episcopus multotiens commiserat vitium simonie: propter quod idem monachus in suscepto formidat ordine ministrare nolens ab eodez episcopo ad superiores ordines promoueri: ⁊ ifra. ¶ Nos igitur respondem⁹ vt idẗ in ordine sic suscepto secure ministret[m]: sed contra conscientiam ad superiores ordines non ascendat: ne forte edificet ad gehẗnam: licet ex eo quod conscientiam nimis habuerit scrupulosam: in difficultatez huiusmodi sit collapsus: quam vtique non euadet nisi deponat errorem.

IDem cantuariensi. archiepo.

¶ Pro crismate: vel inuestitura ecclesiarum nil exigi dz nec excusat cõsuetudo vel nois variatio.

TÑ tantum peccatis exigentibus corda quorundam simoniaca prauitas deprauauit: ⁊ infra ¶ Sane peruenit ad audientiam nostram: quod cum olim quidam suffraganei tui pro crismate[n] certaz consueuerant accipere pecunie quãtitatem. non metuentes penam canonicam: ⁊ correctionem tuaz eludere cupientes: tempus faciende solutionis anticipant[o]: recipientes in media quadragesima quod recipere consueuere post pasca: ⁊ vt causam recipiendi dissimulent nomen denariorum variant[p]: denarios quos prius crismales: secundo paschales dicebant: consuetudinez medie. xl. nuncupantes: et infra. ¶ Cum vero expressius exprimat venditionis speciem qui prius[q] recipit precium quam rem conferat preciosam: ⁊ gratis[r] sit gratia conferẗda: mandamus quatenus tali

Pertuas Cõis diuisio. scõa pars ibi. nos igitur. Ab. si.

l ¶ Quorũdam. qbus credere non debuit. xxxiiij. di. habuisset. ar. lxxxvj. di. si qd vero. ar. cõtra q illud dicimur scire qõ ab alijs audiuimus. xxij. q. v. hoc videtur. Ber.
m ¶ Ministret. cum non constet ei illum simoniacum esse alꝭ si sciret illũ simoniacum stultus esset: quia simoniacus non habet executionẗ: vt supra eodem tanta: vnde eam vare non potest. ¶ Preterea dicit Joan. q licet quis cõmittat simoniam: nõ perdit eo ipso executionem: nisi sit simoniacus in ordie. Alij dicunt cõtrarium: q omnis simoniacus ipso iure suspensus ẗ. vt. j. questione. i. reperiuntur: ⁊ capitulo quibusdam. Illud videtur verũ: q siue ordinem siue beneficium adeptus est per simoniam: impedit ordinis executionem etiam post peractam penitentiam supra de accusatio. inquisitionis. ij. Responso. Preterea si iste nescit pro vero illum esse simoniacuz quare papa non dicit ei expresse q recipiat homines ab eodẗ vt auferat ab eo errrorem suum. videtur q ei laqueum iniscit: qõ esse non debet. xxvij. questione. j. c. vltimo Sol. papa non debet ei dicere. q recipiat ordines ab ipso si habz super hoc conscientiam lesam: nec papa eius conscientiam posset mutare nisi ipsemet eam mutaret: quia vis animo fieri non pẗ xxxij. questiõe. v. §. j. ⁊ c. i. ⁊ ij. vnde dicit papa cõsulendo potius q̃z precipiendo vt contra conscientiam non promoueatur ab illo episcopo nisi primo illam deponat: quia qui facit contra conscientiam edificat ad gehẗnam. xxviij. questione pma. §. et his. Et supra ẗ restitu. spol. litteras: ⁊ supra de rescriptis. quoniam omne. Sed nũquid potest aliquis recipere ordines ab eo: quem scit simoniacum in ordine. dico q non: et recipiendo ordines ab eo non recipit executionem cum ordinator non habeat executionem supra eodem tanta. ⁊ j. questione. j. reperiuntur. ⁊ potius debet pati excommunicationem q̃z recipere ordines ab ipso infra de sententi. excom. inquisitioni. argumen. Si vero aliquis ignorãter etiam recipiat ordines a tali simoniaco in ordine non recipit executionẗ nisi cum eo dispensetur i. questione. j. siquis a simoniacis: ⁊ supra de ordi. ab eo qui renunci. episcopa. capitulo. j. ⁊ ij. qz si eam non habent: alijs eam dare non possunt. i. qõe. j. c. j. ⁊ c. qui perfectionem. ⁊ q. vij. daiberium. Ber.

Tanos Prouidet circa duo. secunda ibi prauam. Et secunda subdiuiditur. naz pma narrat fcm. secũda corrigit mandat ⁊ puniri ibi cũ vero. ab. si.

n ¶ Crismate. sic. ẗ. eodẗ aque. Ubi habes similem narrationem nominis. Pro crismate vero vel oleo nihil est accipiẗ dum supra eodem non satis. ⁊ qui contrafecerit pena canonica punitur: vt hic dicit: que est pena depositiõis cũ nota in famie. i. questione. iij. c. vltimo. Ber.
o ¶ Anticipiãt. excogitata fraude de tẗpore ad tempus.
p ¶ Variãt. talis variatio nominis non prodest: quia quodcũqz nomen imponant: simoniam committunt sicut in vsura. xiiij. questione. iij. pleriqz: sic enim faciunt vsurarij: nunc appellant lucrum: nunc emolumentum quandoqz penam in fraudem. ar. ff. si cer. pe. lecta est. sic. C. de libe. causa iubemus. Ber.
q ¶ Qui prius. ẗptor. n. pius tenet offerre pciũ q̃z vendito: ei rẗ tradat. ff. ẗ act. ẗp. ⁊ vẗdi. iulian⁹. §. offerri. Sz si neuter bz fidẗ alteri: pciũ ⁊ res ẗponat apud sequestrũ. ff. de solu. si solutur⁹. Jo.
r ¶ Gratis sit gratia. i. q. j. ca. j.

a Culpa. ar. q̃ delictũ subditorũ imputat prelato: sic. s. ó offi. ordi. ir refragabili. vbi de hoc. Ber.

b Consuetudinẽ. i talibus. n. nõ excusat ꝓsuetudo. Sed potiꝰ accusat. s. e. non satis. ⁊. c. cum in ecclesie: q̃ male ꝓsuetudines tpe nõ ꝓfirmant i auc. vt nulli iudi. §. j. col. ir. Ber.

c Inuestitura. pro qua nihil est dandum: supra eodem cuz in ecclesie: nec pro aliquo sacramento spirituali: vt ibi dicit nec pastum nec pastellum qs dare dz. i. q. iij. siquis p̃bendas. Ber.

Per tuas. Due sunt partes cõsultatio ⁊ responsio. scõa tbi nos. Ab. si.

d Intellexerit. propter B non excusatur vt bene sequentia notãt: qa potuit cõsulere pitiores. xxx vij. di. §. vl. ff. ó iuris ⁊ facti igno. l. regula. §. sed iuris Ber.

e Dispensatum. sic. j. eodem. c. penul. vbi etiaz imponitur pena ordinatori presentatori: ⁊ ꝓsentato. ⁊ ita dispensari pōt cum simoniaco in ordine arg. contra. j. q. j. erga simoniacos. ⁊. c. si quis neqz: sed illa capitula loquuntur in dignitate. ⁊ non negatur quin possit cum talibus dispensari. sed nulla misericordia est adhibenda in dignitate seruanda quin oporteat eos renunciare: quia penitentiam ordine vel beneficio retento agere nõ possunt. j. questione. vij. requiritis. ⁊ supra de accusa. inquisitionis. j. responso. Quis possit cum talib⁹ dispensare dictuz ẽ supra eodem de simoniace: ⁊ melius supra de renunciati. post translationem de pena istorum dicitur. j. eodem ca. penul. ⁊ quis cum talibus possit dispensare.

f Ministrare. triplici ó causa. tum quia fuit hoc munus a lingua. j. questione. j. sunt nonnulli. tũ q̃ nulla conditio debet i teruenire: vt supra eodẽ tua. ⁊ supra de pactis. c. vltimo. ⁊. j. questione. ij. quampio. tum quia per surreptionem voluit ordinem adipisci. arg. xxiiij di. quãdo. ⁊. s. de elec. cũ dilecti. Jo.

Consulere. Non eget sũmario quia breuis sed p alia ꝓba pōt sũmari vt i rubro nec diuidit. ab. si.

ter excessus corrigas supradictos suffraganeos tuos et officiales eorũ a tã illicita exactione cõpescens: q̃ aliorũ culpa[a] tibi ob tuã negligẽtiã nõ iputetur ad penã. Prauã illã cõsuetudinẽ[b] de tua puincia studeas abolere: p quã pro ecclesiarũ investitura[c] archidiaconi marchã argẽti: minores vero decani vaccaz albã sibi dari postulãt: vel certã solui pecunie quãtitatẽ. I Dez.

Ordinatus in subdiaconuz qui prius presentatori suo promisit q̃ nil ab eo peteret: in suscepto ministrare vel ad superiores ordines ascẽdere sine dispẽsatiõe nõ potest etiam si peccare nõ crediderit.

Per tuas nobis litteras itimasti: q̃ cuz. D. lator presentiuz vellet in subdiaconũ ordiari: ⁊ certum titulum nõ haberet: quendã p̃sbyterum exorauit vt ipsum ad ecclesie seu titulũ presentaret: quod cũ ille facere recusaret: ipse illi firmiter repromisit q̃ nunquaz si presentaret eundem in ecclesia sua aliquam peteret portionẽ: ⁊ sic ad presentationem eius extitit ordinatus: nec se in hoc egisse aliquod illicituz intellexerit[e]: ⁊ infra. Nos inqui. T. T. R. q̃ nisi cũ eo fuerit misericorditer dispẽsatum[f] nec ad superiores ascendere nec in suscepto debet ordine ministrare[g]. I Dẽ.

Simonia est dare pecuniã pro vicariatu: vel pro alia administratione rez spiritualiũ seu ecclesiasticarũ habẽda: ⁊ dantes ⁊ recipientes ab illa ecclesia sũt eiciendi.

Consulere: ⁊ infra. Quicũq̃ vicedominatum vel aliam ecclesiasticarum rerum administrationẽ[g] p pecuniã obtinere voluerit tã ementes q̃ vendẽtes cũ simone percellũtur: ⁊ ab illa ecclesia in cuiꝰ cõtumeliã dare pecuniã ⁊ accipere voluerũt[h] iuste excluduntur.

I Dez in concilio generali.

Simoniacũ ẽ aliq̃d exigere pro consecratione epõrum: ⁊ bñdictionibus abbatũ: ⁊ ordinationib⁹ clericorũ: nec excusat cõsuetudo.

Sicut pro certo didicimus: in pleriq̃ locis a pleriq̃ personis quasi columbas in templo vendentibus fiunt exactiones ⁊ extorsiones turpes ⁊ praue pro consecrationibus episcoporũ: benedictiõib⁹ abbatum et ordinibus clericorum estq̃ taratum quantum sit isti vel illi quantumue alteri vel alij persoluendum: ⁊ ad cumuluz dãnationis maioris quidam cupiditatum prauitatem huiusmodi nituntur defendere per consuetudinem[i] longo tempore obseruatam.

Tantum igitur abolere volẽtes abusuz: consuetudinez huiusmodi: que magis dicenda est corruptela penitus reprobamus: firmiter statuentes: vt pro his siue conferendis siue collatis nemo aliquid quocũq̃z pretextu exigeẽ aut extorquere p̃sumat. alioquin ⁊ qui receperit ⁊ q̃ dederit huiusmodi p̃ciuz: omio dãnatum cum giezi[k] et simone condemnetur.

I Dem in eodem.

Religiosi precio recepti vna cũ recipientibus de monasterio expelluntur: ⁊ in artioribus monasterijs ad agendaz penitẽtiã detruduntur Sed recepti ante istud concilium ponebantur sicut recepti in alijs locis eiusdez ordinis: nisi multitudo sit in causa: ita tamen quod renunciant prime receptioni: et de nouo recipiuntur.

Quoniaz simonie labes adeo pleraq̃z moniales infecit: vt vir aliquas sine precio recipiant in sorores: paupertatis[l] pretextu volentes huiusmodi vitium palliare: ne id decetero fiat penitus prohibemus: statuentes: vt quicunque decetero talem commiserint prauitatem: tam recipientes quaz recepta siue sit subdita siue prelata sine spe restitutionis de suo monasterio expellatur[m]: in locum artioris regule ad agendam perpetuum[n] penitentiaz retrudenda. De his aũt que ante hoc synodale statutum taliter sunt recepte: ita duximus prouidendum: vt remote de monasterijs que perperaz sunt ingresse: in alijs locis eiusdem ordinis collocentur. quod si forte ꝓpter nimiaz nis sui executiõe cum als pnsam agere non possunt. j. q. vij. requiritis. argu. s. de accusa. inquisitiõis: ⁊ satis intelliguntur depositi: nam extra claustrũ morari non debent: ne damnabiliter euagentur. vt. j. dicitur. ⁊ ar. s. de regulari. ⁊ trãseum. c. vlt. sed nunqd restituitur ei pecunia. pōt dici q̃ sic. s. e. venies de hoc dictũ ẽ. s. e. de hoc. Quid si nõ inuenunt artiora monasteria: nihilominus mutabũt ea. ar. lxxj. di. valet. vel si visũ fuerit renũciabũt locis suis: ⁊ de nouo restituent in illis dispensatiue: ꝓut segtur ifra de alijs q̃ ante statutum sũt recepti: vt ꝓpetuã pnsam ibi agant.

n Perpetuã. sic. j. questione. j. recipiuntur. ⁊. c. si quis neqz: sic heretici cum redierint ad agendam penitentiam in perpetuum carcerẽ detruduntur. j. de

ad studia emẽdi pcesserũt quãtum in eis fuit. vnde tanq̃ simoniaci iudicandi sũt. j. q. j. q̃ studet: ⁊ sic intellige qõ dicit i fine voluerũt.

Sicut. Primo narrat excessuz ⁊ ipsiꝰ excusationẽ scõo ipsiꝰ accusatiõem reprobat ⁊ excessuz phibz. Et penã adiicit ibi. tantũ. Ab.

i Per cõsuetudinẽ. fingunt. n. tales q̃ in consecratione aliquid licite petit non pro consecratione: sed pro ꝓsuetudine. ar. lxiij. di. qa sancta. ⁊ c. agatbosa. ⁊. j. q. iij. q̃ situz. ⁊ in auc. de san. epi. §. p consuetudinibus col. ir. ſz hoc non est verũ: nec excusat consuetudo i huiusmodi spiritualibus vendendis. imo magis accusat. s. e. non satis. ⁊. c. cuz in ecclesia. vbi talia reprobantur. Joan.

k Giezi. ⁊ simone. Giezite dicuntur a giezi seruo Elisei: q̃ primo i veteri testamento vẽdidit gratiã sanitatis naamã principi assyriorũ: vnde venditores spiritualiũ proprie dicũtur giezite. Simoniaci dicuntur a simone mago q̃ postea i nouo testamento voluit emere gratiaz spiritussancti. i. q. i. qui studet. ⁊. c. cito turpem.

Quoniam. Sunt quatuor partes. Primo p̃uidet circa futura. scõo circa p̃terita ibi. ó bis. tertio progat ibi. ó ẽt. q̃rto publicationem fieri mãdat ibi. verũ. ab.

l Paupertatis. p̃textu enĩ paupertatis nõ dz qs operari peccatũ mortale: sed potiꝰ quelibet mala part. xxij. questiõe v. ita ne. ⁊. s. ó bis que vi metusue causa fi. sacris: nec eo p̃textu ignoscendũ est illis. ff. ó ritu nuptia palam. §. non est. Posset dici q̃ si ita pauperes sunt: q̃ non possunt ibi alias aliquo modo aliquem recipere. quia nõ haberent ibi victũ sub hac forma possent recipi: ñ habemus quid demus tibi p victu nisi tu portes tecum vnde viuas. dum tamen hoc nõ dicatur in fraudem. ⁊ sine alicuo pacto: argu. i. q. ij. siquis propter hoc. Joan. sed tutius est: vt nullo casu taliter aliqs: vel aliqua recipiantur.

m Expellatur. videtur itelligendum cum distincione illius decreta. supra eodem dilectus: vt si directe actum sit cõtra tales in modum accusationis q̃ deponatur. Si in modũ inquisitionis: fiat q̃ hic dicit: sic distinguit illa ócre. dilectꝰ Item argumẽ. j. s. de accu. inquisitionis: vbi deponit simoniacus in modum inquisitõis Credo q̃ hodie standuz sit huic cõstitutiõi circa regulares simoniacos vt pena ista solum mõ ipona̅t q̃litercũq̃z ꝓstet de crimine: vt in artiori mõasterio ad agendam perpetuã penitentiaz ótrudatur sine ordi/ nis sui executiõe cum als pnsam agere non possunt. j. q. vij. requiritis. argu. s. de accusa. inquisitiõis: ⁊ satis intelliguntur depositi: nam extra claustrũ morari non debent: ne damnabiliter euagentur. vt. j. dicitur. ⁊ ar. s. de regulari. ⁊ trãseum. c. vlt. sed nunqd restituitur ei pecunia. pōt dici q̃ sic. s. e. venies de hoc dictũ ẽ. s. e. de hoc. Quid si nõ inuenunt artiora monasteria: nihilominus mutabũt ea. ar. lxxj. di. valet. vel si visũ fuerit renũciabũt locis suis: ⁊ de nouo restituent in illis dispensatiue: ꝓut segtur ifra de alijs q̃ ante statutum sũt recepti: vt ꝓpetuã pnsam ibi agant.

n Perpetuã. sic. j. questione. j. recipiuntur. ⁊. c. si quis neqz: sic heretici cum redierint ad agendam penitentiam in perpetuum carcerẽ detruduntur. j. de

g Administrationẽ. q̃ó hic dicitur intellige per id quod habes. j. q. iij. saluator circa medium capituli. vbi habes q̃ nulla administratio ecclesiastica potest vendi vel emi prepositura economi officium vicedominatus aduocatia siue castaldiõatus: ⁊ iudicatura: aut quelibet alia administratio: ⁊. c. sigs episcopus in pn. cause.

h Voluerunt. ar. q̃ sola voluntas facit hominem simoniacum. i. q̃stio. i. qui studet. Sed hoc non credo: q̃ sola voluntas facit hominẽ simoniacum dũmodo contenta sit suis terminis: infra eodem ca. vltimo. licz als peccet: vt ibi. Sed hic non fuit contenta suis finibus: imo processuz fuit ad actum: ⁊ hoc notatur per hoc q̃ dicit tam ementes q̃ vendentes: vel

i Per cõsuetudinẽ. fingunt. n. tales q̃ in consecratione aliquid licite petit non pro consecratione: sed pro ꝓsuetudine. ar. lxiij. di. qa sancta. ⁊ c. agatbosa. ⁊. j. q. iij. q̃ situz. ⁊ in auc. de san. epi. §. p consuetudinibus col. ir. ſz hoc non est verũ: nec excusat consuetudo i huiusmodi spiritualibus vendendis. imo magis accusat. s. e. non satis. ⁊. c. cuz in ecclesia. vbi talia reprobantur. Joan.

k Giezi. ⁊ simone. Giezite dicuntur a giezi seruo Elisei: q̃ primo i veteri testamento vẽdidit gratiã sanitatis naamã principi assyriorũ: vnde venditores spiritualiũ proprie dicũtur giezite. Simoniaci dicuntur a simone mago q̃ postea i nouo testamento voluit emere gratiaz spiritussancti. i. q. i. qui studet. ⁊. c. cito turpem.

l Paupertatis. p̃textu enĩ paupertatis nõ dz qs operari peccatũ mortale: sed potiꝰ quelibet mala part. xxij. questiõe v. ita ne. ⁊. s. ó bis que vi metusue causa fi. sacris: nec eo p̃textu ignoscendũ est illis. ff. ó ritu nuptia palam. §. non est. Posset dici q̃ si ita pauperes sunt: q̃ non possunt ibi alias aliquo modo aliquem recipere. quia nõ haberent ibi victũ sub hac forma possent recipi: ñ habemus quid demus tibi p victu nisi tu portes tecum vnde viuas. dum tamen hoc nõ dicatur in fraudem. ⁊ sine alicuo pacto: argu. i. q. ij. siquis propter hoc. Joan. sed tutius est: vt nullo casu taliter aliqs: vel aliqua recipiantur.

m Expellatur. videtur itelligendum cum distincione illius decreta. supra eodem dilectus: vt si directe actum sit cõtra tales in modum accusationis q̃ deponatur. Si in modũ inquisitionis: fiat q̃ hic dicit: sic distinguit illa ócre. dilectꝰ Item argumẽ. j. s. de accu. inquisitionis: vbi deponit simoniacus in modum inquisitõis Credo q̃ hodie standuz sit huic cõstitutiõi circa regulares simoniacos vt pena ista solum mõ ipona̅t q̃litercũq̃z ꝓstet de crimine: vt in artiori mõasterio ad agendam perpetuã penitentiaz ótrudatur sine ordi/ nis sui executiõe cum als pnsam agere non possunt. j. q. vij. requiritis. argu. s. de accusa. inquisitiõis: ⁊ satis intelliguntur depositi: nam extra claustrũ morari non debent: ne damnabiliter euagentur. vt. j. dicitur. ⁊ ar. s. de regulari. ⁊ trãseum. c. vlt. sed nunqd restituitur ei pecunia. pōt dici q̃ sic. s. e. venies de hoc dictũ ẽ. s. e. de hoc. Quid si nõ inuenunt artiora monasteria: nihilominus mutabũt ea. ar. lxxj. di. valet. vel si visũ fuerit renũciabũt locis suis: ⁊ de nouo restituent in illis dispensatiue: ꝓut segtur ifra de alijs q̃ ante statutum sũt recepti: vt ꝓpetuã pnsam ibi agant.

n Perpetuã. sic. j. questione. j. recipiuntur. ⁊. c. si quis neqz: sic heretici cum redierint ad agendam penitentiam in perpetuum carcerẽ detruduntur. j. de

hereti.c.pe.q:7 simonia vt heresis.vj.q.j.ſ3 lz.Ber.

a ¶ Multitudinē.vt pp hoc vetrahat seueritati:sic.j.de cleri.excō.mi. latores.7.ſ.de temp.ordi.c.ij.Ber.

¶ Per ignorātiā.sic.ſ.de loca.c.j.lxxij.vi.proposuisti.

Aduimus. Sunt tres partes principales.in pma narrat factuz:in secunda inhibitionem facit ibi: cū igitur.in tertia puniri mādat ibi.Nō sigs.ab.si.

e ¶ Persoluat.nūqd talis vt simoniacus qui sic soluit pecuniā: vt q nō q: redimit ius suum.vt.ſ.e.dilect⁹. vbi plene de hoc sicut licitū ē alicui corrūpere accusatorē suū:vt.ij.q.iij.§.notādū.Jo.

d ¶ Spē.ar.j.q.i.emēdari.7 ſ.de vi.7 ho.cle.cū ab omni.

e ¶ Duplicata. sic.ſ.de cēsi. pcuratōes in fi.7.ſ. de Imu. ec.q: pleriqz.7 Iauē.de sanct. epis.I secūd a columna.§.si vo laicus.col.ix.Ber.

Apostolicam. Primo ponit clericorū 7 laicorū excessum.secūdo conra vtrūqz,puidet ibi.qua ꝓpter.Ab.si.

f ¶ Pietatis. ptertu pietatis nō ē ipietas cōmittēda.j.q.j. nō ē putāda. 7.xiiij.q.v. neqz enī si agris.7.xxx.q.j.nosce.

g ¶ Cōferant.sacramēta eniz ecclesiastica gratis sine aliqua exactione sūt ꝓferenda.ſ.e. cū in ecclesia.7.c.ea que.

h ¶ Laudabilē.ergo laudabilis ꝓsuetudo ꝓuāda ē.cui⁹ trāsgressor: vt iuris punit.xj. di. I bis:7 vt ex hac litera q clerici lz nil petere possint ꝓ talib⁹ sacramēs si ꝓsuetudo laudabilis sup his ꝓuari cōsueuit:q ꝓ supiorē cogi pnt officio iudicis iplorato ad illā seruādaz q ex pietate itroducta est vel pōt ītelligi qō ꝑ vt.vt Joā. virit q laici abutunt ꝓsuetudinib⁹ q illis pietatis cā permisse sūt vt cū pmittit eis psentare clericū ipsi volūt eū instituere: vt cū ipsi requirūtur: vt cōsentiant ipsi volūt eligere. ō qb⁹ bēs.ſ.de iure patro.c.pterea 7 in plurib⁹ alijs qō nō credo: lz vt pus dcm est.B.

Ne dei Due sūt ptes.fa ibi adijcim⁹.Ab.si.

i ¶ Ne dei. casus Abbates cisterci.ordinis cōsueuerāt dare archi.palafrenū in sua īstallatione. vt aliqō eqpollēs qō ꝑ pbibuit bonor⁹ abbatib⁹ cistercien.ne decetero talr īstallent:lz obediētiam faciāt suis epis:put vt in lra.

k ¶ Solēnitates.installare abbates 7 abbatissas I sede ponere ptiet ad offiū archi.ſ.ō of. archi.c. vt nrm.7 talis īstallatiōis solēnitas nō reqrit in abbatib⁹ ordīs cistercien. vt ꝑ pz

l ¶ Professiōis.q pfitent se p staturos suis epis subiectionē 7c.q sequūt:sic 7 archiepi ōbēt cē ꝓēti forma pfessiōis a canonib⁹ cōstituta.ſ.ō ma.7 obe. dilecti:qua 7 papa contentus est vt ibi vt.

m ¶ Successoribus:7 ita postō fecit obediētiā pdecessoribus:āpli⁹ eā facere successoribus cōpelli nō vz. vi.ſ.de iureiur. vitatis.7 idē I vasallo:vt ibi vt.

n ¶ Canonice.als nō teneret:puta si eēt īrusus sine ꝓsensu clericor⁹. xij.q.ij. alienationes.Ber.

multitudinē alibi nequiuerint cōmode collocari:ne damnabiliter in seculo euagentur recipiantur in eis dez monasterijs dispēsatiue de nono mutatis prioribus locis:7 inferioribus assignatis. Hoc etiā circa monachos: vel alios regulares decernimus obseruandum. Ne ne per simplicitatē vel ignorantiā se valeant excusare precipimus: vt dioc.episcopi singulis annis hoc faciant per suas dioc.publicari.

I Dez in eodez.

¶ Episcopi nil exigere debent: vt permittāt in ecclesijs sibi subiectis clericos institui monachos profiteri vel mortuos sepeliri: alioquin exacta restituentur duplicata.

Aduimus de quibusdaz episcopis: q decedentibus ecclesiaruz rectoribus ipsas interdicto subijciunt:nec patiuntur alios in eis dē institui donec ipsis certa summa pecunie persoluatur. Preterea cū miles aut clericus domuz religiōis ingreditur: vel apud religiosos eligit sepulturaz eriaz si nihil loco religioso reliquerit: difficultates ingerunt: 7 malicias donec aliquid muneris manus cōtingat eoruz. Cū igitur non soluz a malo:sed ab omni specie mali sit secundum apostolum abstinendum:exactiones huius modi penitus ibibemus. Nō si quis transgressor extiterit :exacta duplicata restituat in vtilitatez locoruz:in quoruz fuerunt soluta dispendiuz:fideliter conuertenda.

I Dez in eodem.

¶ Sacramenta sūt libere conferēda:cogit tamē ordinari⁹ laicos obseruare laudabiles ꝓsuetudines.

Ad apostolicaz audientiaz frequenti relatione peruenit : q quidā clerici ꝓ exequijs mortuorū 7 benedictionibus nubentium : 7 similibus pecuniam exigunt 7 extorquent: 7 si forte eorū cupiditati non fuerit satisfactuz: ipedimēta ficticia fraudulenter opponunt:econtra uero quidā laici laudabilez consuetudinez erga sanctam ecclesiaz pia devotione fideliuz introductaz ex fermento heretice prauitatis nituntur infringēr sub ptextu canonice pietatis. Quapropter super his prauas exactiones fieri probibemus: 7 pias consuetudines pcipimus obseruari:statuentes : vt libere conferantur ecclesiastica sacramēta:sed

per episcopum loci veritate cognita cōpescantur q malitiose nitūtur laudabilē consuetudinē imutare.

D Ono.iij. vniuersis abbatibus 7 fratribus cister.ordi.

¶ Prohibet abbates cisterciensium solenniter installari : 7 ponit formam obedientie quam prestant suis episcopis.

Ne dei ecclesiam : 7 infra. Installationis solennitates in electis abbatibus ordinis vestri fieri ꝓhibentes. Adijcimus: vt archiepiscopi 7 episcopi ea sint forma professionis cōtenti que ab origine vestri ordinis noscitur istituta: que talis est. Ego frater abbas cister.ordinis subiectionez : 7 reuerentiā 7 obedientiam a sanctis patrib⁹ cōstituta secundum regulam sancti benedicti tibi dñe epe tuisq successoribus canonice substituēdis:7 sancte se.ap. saluo ordine meo perpetuo me exhibiturū promitto.

S Reg.ix.pori scē.T.esculano.

¶ Recepto in canonicū debetur pbenda : 7 redditus : consuetudine non obstante q nō seruauerint pranaz consuetudinem de aliquo temporali dando ipsis canonicis.

Iacobus canonicus esculanus exposuit: q cuz ipse in ecclesia abruptiū.sit receptus in canonicū 7 in fratrez: canonici eiusdem ecclesie ptem ,puentuum ac prebendaz sibi assignare recusant: quādā ꝓsuetudinē ptēdētes q prādiuz hre ōbeant a canōico recepto ō nouo. Quocirca mandamus quatenus si est ita: dictos canonicos . vt tali cōsuetudine non obstante sibi sicut vni ex alijs in prouentibus:prebendā prouideant ap.re.cōpellas. I Dez.

¶ Qui ordinauit aliquē sub,pmissione de non petendo ab ipso prouisionem p triennīū a collatione psentator vero ab executiōe ordinū ēt per triēniū suspēsi sūt. ordinatus vero ab ordine perpetuo sit suspensus:7 solū per sedez apostolicaz,cuz eis dispensatur.

Si quis ordinauerit seu ad ordinem pntauerit aliquem promissionem vel iuramentuz ab illo ēcipiēs:q sup,puisione sna nō ingetet eundē : ordinator a collatione presentator vo ab executione ordinū per triennium:7 ordinatus ab ordine sic suscepto: donec dispēsationē sup,hoc p sedez ap.obtinere

bic vt in his q ꝗ regulā: vel q illicita fūt:nullus obedire tenet.xj.q.iij.si qs eps nō semp si vñs iulian⁹:lz bonū qō agit:qñqz pp obediētiā itermittit.xj.q.iij.qd ergo:7 ē sile huic loco.ſ.de iureiur.ego.n.Ber.

Iacobus. Pretextu ꝓsuetudinis nō vz erigi prandiū a canonico de nouo recepto.h.d.vel aliter 7 sic vt in rubro.Diuiditur.nam p ma pars ponit querelaz secunda vat iudicem ibi Quo circa.Ab.si.

p ¶ Tali consuetudine: que non excusat: sic.ſ.e. veniēs.īmo potius simoniā inducit:q pro pastu: vel pastello erigi aliquid nō vz pro hmōi spiritualibus.ſ.e.c.j.7.i.q.iij. si quis prebendas non obstante aliqua consuetudine: vt ibi.7.ſ.e.in pluribus capitulis.Ber.

q Si quis. iuramentum.pactum tale sine iuramentum turpe est.7 ideo nullam obligationez inducit.ſ. de pac. c.vlti.7.ff. de vbo. obli. generaliter:7 q ppetuaz bz cām,pbibitiōis nulla est obligatio.ff.eo. si stipuler.vt id.7 ita habes q si principale non tenet nec iuramentū super hoc factū simi.ſ.de fo.cōpe. si diligenti in fi.C.de le. non dubium. Argu.ſ. de iureiur.debitores.7 lz talis obligatio nō tenuerit:punit ordinator a cola.ordinū.vt I eo puniatur in quo peccauit.ſ.de iurepa.pastoralis.cū suis similibus.

r ¶ Per triēnium.7 ita simōiaci iudicant:nec ī deponunt.nisi q: ad tēpus suspendunt:lz ꝑ forte iō ē:q: nihil dat vel recipit ꝓ ordinatōe vl presentatiōe:q: simonia est studiosa voluntas emēdi vel vendēdi spū alia. ar. j.q.j. q studet:lz emptio vel vēditio sine precio fiāt ꝓsistit.Isti.ō emp.7 ven. §.pciū aūt.7.ff. eo.l.ij.§. sine.sed ꝑ nullum preciū datum est.sed ꝗ iste remisit ius quod sibi competeret ex tali pntatione ꝗ psentatorem : vel ordinatorem q tenebatur sibi ad puisionē.ſ. de prebē.cuz fm apostolū,sed idē ē remittere qō dare.ſ.de testib⁹ veniēs.i.7.ff.de calū.qn ēt:7 ita debent deponi: hic nihil remittit: q: nihil adhuc debet:sed renūciat iuri qō in futurum posset acqri si pntet debito mō:lz in ꝗtis remittit qō in pnti debet:lz si ꝑ fieret talis remissio deponeret tā vās q recipiēs si ꝓficeret.ſ.e.de ꝑ 7.c.Istinuatū .7 iō minor pena imponit ,ppter affectū cū ope subsecuto.ſ. ō bigamis. nup.7.c . vlti.

7 hoc ītellige si crimē sit occultū:si vo eēt mānifestū:sp eēnt suspēsi.7 si accusarent:7 ꝓuicerent:deponerent ex tali pmissiōe vel iuramēto.Ber.

s ¶ Dispēsationē.sic.ſ.e.p tuas nobis. t ¶ Per sedē apostolicā. hic pz q cū sic simoniaco scientēr I ordie solus papa dispēsat.idē ītelligo in di

gnitae ⁊ bñficio. vt viri. s. e. simõiace. ⁊. s. ꝏ renũ. post trãsmissionẽ.

a ¶ Suspẽsos. ipso iure.

b ¶ Andato. ꝛcilij. s. e. qñ.

c ¶ Abbates. mãdatũ fuit alicui: vt vispẽsaret cũ monachis: qꝑ simoniã monasterium sunt ĩgressi nulla mẽtione habita de abbatibus: ⁊ tamen hoc extenditur ad abbates. ⁊ ita habes hic argu. qꝑ bñficium ꝑncipis largissime iterꝑtandũ ẽ. j. ꝏ ẽbo. sig. olim. ⁊. ff. de cõsti. ꝑn. bñficiuꝫ. ⁊. s. ꝏ dona. cũ dilectus. in fi. arg. qꝫ ĩ bñficijs vt ibi dicitur plena ẽ iterꝑtatio facienda. Jtẽ ar. cui conceditur min⁹ ⁊ maiꝰ ꝛcessam vſ: vt. xvj. q. ij. visis: ſz potiꝰ ꝑriũ dici ꝛsueuit. s. ꝏ ꝏci. et pte. sic qꝏ de mõachis dr. ad regulares extẽdit. supra ꝏ postula. ex parte Bernardus.

d ¶ Animi. ergo sola voluntas siue affectꝰ animi non facit aliquẽ simoniacum. lz aliter peccet: vt di xi. s. e. consulere: ⁊ est simile supra eodem tua. ad fi. ⁊ sile. j. de vsuris in ciuitate: ſz secꝰ vſ ĩ vsura vbi sola spes vsurarij vsuram iducere vſ. vt. xiij. q. iij. c. j. ⁊. j. de vsuris. cõsuluit. Jtẽ habes ꝗ affectus siue voluntas punitur ⁊ merito: qꝫ non ambitione ſz labore ad honorẽ cõuenit puenire. C. de re mili. contra publicam li. xij. ⁊. lxi. distin. miramur in fi. ⁊ talibꝰ bonor est auferendus. vij. q. j. ſ scripturis. ⁊. j. q. vj. sicut hi: ⁊ hic. ⁊ hec ambitio sola penitentia purgatur siue renunciatione: ⁊ huiusmodi leuis simõia potest leniter ĩdulgeri. sic. lxviij. distinc. sicut. ⁊. s. ꝏ accu. cum dilectus. ⁊ ita collige: ꝗ aliquis promouetur cum mortali: nec ꝏ ponitur nec vicik proprie simonia talis affectꝰ animi. Ber.

Rica ne prlati vices suas. s. de simonia ĩ gñe visuꝫ est: nunc de quadã ipius ſpẽ scilꝫ ne ꝑla. vices suas Ab. si.

Reterea.

Primo ponit excessum quẽ scõo punit ibi: presenti. ab. si.

e ¶ Decani. i. archipresbyteri rurales q spãlem habẽt iurisditionẽ. l. vi. ſ cãpite: sic appellank. s. de censi. cuꝫ apostolus ⁊. s. de offi. archid. ad hoc. §. vlt. Ber.

f ¶ Quãtitate. data epo ꝑ sua iurisditõe quã emũt isti decani qꝏ nõ lz: vt pz: ſz ecõuerso epus si cõmittat vices suas alicui põt ⁊ dz ei cõstituere salarium de camera sua cũ ille ad hoc nõ teneak. ar. xij. q. ij. charitatem. ⁊. c. qcunqz. ij. Jtẽ ẽ ꝗ ar. qꝑ plebani siue arbipresbyteri nõ bñt iurisditionẽ. ⁊ ꝗ satis vſ: nisi hẽant ex ꝛsuetudle. j. de excess. pla. ad hoc. ar. contra. s. ꝏ of. ordi. cum ab ecclesiarꝫ vbi de hoc: ⁊ hec decre. ⁊ sequens pertinet ad ꝑmã partẽ tituli. ⁊ expone vices. i. iurisditiones: vnde cõsueuit dici cõmitto tibi vices meas. i. iurisditionem meam.

g ¶ Conferendi. vt ĩ eo puniak ĩ quo peccauit. sic. s. titu. pri. c. pe. ⁊. s. de elec. cuꝫ ĩ cunctis: ⁊. c. nihil ẽ. j. q. j. si q episcopi. ⁊. s. de tempo. ordi. lk as ⁊ pluribus alijs capitulis ibi: ⁊ q recipit officio suo ꝑuabitur: sic ergo patet ꝗ iurisditio vendi nõ põt. j. c. pr. ⁊. xij. q. ij. precipimus. ar. j. j. e. ca. vlt. nõ est ꝛtra: qꝫ ibi non loqtur de iurisditione ſz de fructib⁹ q concedũtur ad firmam. Ber.

Q Uoniam. Diuiditur. qꝫ ꝑmo ponit excessum quẽ expſſa cã finak ꝓhibet. secũdo penam addit ibi. qꝏ sigs. ab. si.

meruerint: nouerint se suspensos[a].

I Dem.

¶ Habet duo dicta: secũduꝫ ibi: ⁊ ad resignationes: ⁊ propter breuitatem ⁊ varicatez lecturarum aliter non sũmatur.

Q Andato nostro recepto: vt cũ monachis qui per simoniam dato aliquo locum in monasterijs sunt adepti secundum constitutionez generalis ꝛcilij[b] dispensares ⁊ infra. ⁊ Cõsul. ¶. breuiter respõdentes dicimꝰ mandatum apostolicum etiam ad abbates[c] extendi. ⁊ Et ad resignationes spũaliuꝫ et tpalium que nullo pacto sed affectu animi[d] ꝑcedẽte vtrinqꝫ taliter acqruntur: in quo casu delinquentibus sufficit per solam penitentiaꝫ suo satisfacere creatori: eos pro simonia huiusmodi non teneri.

Rica Ne prelati vices suas vel ecclesias sub annuo censu concedant.

A Lex. iij. in cõcilio laterañ.

¶ Qui dat pecuniã: vt epãlez vel spũalem iurisditionẽ exerceat: officio suo priuatur: ⁊ sic cõferẽs illud amplius ꝛferre nõ poterit: ⁊ canonice punietur. b. d. cum sequenti.

Reterea qñ quidam in qbusdam partibus sub ꝑcio statuũtur: qui decani[e] uocanť. Et pro certa pecunie quantitate[f] epãlẽ iurisditionẽ exercẽt. ⁊ Presenti decreto statuimꝰ: vt q decetero hoc presũ pserit: officio suo ꝑuetur: ⁊ episcopꝰ conferendi[g] hoc officium potestatẽ amittat.

I Dez in concilio turoſi.

¶ Sũmatum est supra. c. proxi.

Q Uoniam in quibusdam partibus decani qdaꝫ vel archipsbyteri ad agẽdas vices eporum seu archidiaconorũ: ⁊ terminãdas causas ecclesiasticas sub annuo pre cio[h] statuunť: quod ad sacerdotum grauamẽ: ⁊ subuersione indiciorũ nõ est dubiũ redũdare: id vlterius fieri ꝓhibemꝰ. ⁊ Quod si qs de cetero fecerit: remoueatur a clero epus aut qui hoc sustinuerit: ⁊ ecclesiasticã iurisditionẽ sua patitur dissimulatione peruerti: districtione canonica ꝑcellak[k].

I Dem.

¶ Regimen ecclesie sub annuo cẽsu cõmitti non debet.

Q Uoniã enormis quedam cõsuetudo in quibusdam locis contra sanctorũ patrũ institutiões inualuit: vt sub ãnuo ꝑcio sacerdotes ad ecclesiarꝫ regimẽ statuãť[l] Ne id fiat modis oibus ꝓhibemus[m]. ⁊ Quia duꝫ sacerdotiũ[n] sub hmõi mercẽõ venale disponiť: ad eterne retributionis premiũ consideratio nõ habetur.

I Dem exoſi. epo.

¶ Fructus ecclesiarum sub annuo censu concedi possunt.

Q Uerelam magistri gu. recepimus: ꝗ cum ecclesiam de cephala. S. persona eiusdez ad annuum censum tenendam ꝑ septẽniuꝫ suscepisset: ipse antequã eam ꝑ vnius anni ſpaciuꝫ tenuisset auferre ꝑsumpsit: quãquã prestita[o] fide firma uerit ꝗ vſqꝫ ad statutũ terminuꝫ[p] nullam ei exinde molestiã vel grauamen inferret. ⁊ Ideoqꝫ mãdamus quatenus si constiterit ita esse: eum districte compellas: vt prefatam ecclesiam[q] dicto gu. restituat: ⁊ vſqꝫ ad terminuꝫ cõstitutuꝫ: ſm q inter se conuenerit: ipsum eandẽ ꝑmittat pacifice possidere.

Rica de magistris: ⁊ ne aliquid exigatur ꝓ licentia docendi.

C X cõcilio laterañ.

¶ Ecclia catbedralis ꝓuidere dz magro de bñficio q clericos eiusdẽ ecclie ⁊ alios paupes gratis doceat ⁊ vẽdens ĩniaꝫ docẽdi aut interdicẽs idoneũ ad docẽdũ bñficio ꝑuak cũqꝫ suffragio. ⁊. r. q. ij. hoc ius. §. is creditor: ⁊. s. de depo. c. j. xxv. vi. ecclesie ꝑnceps ĩ fi. si ꝏ nõ ꝑ vtilitate ecclesie: ſz vt ipe tãqꝫ plat⁹ pciper reddit⁹ ad firmã iõ successor stare ñ tenek. s. ꝏ pca. c. ij. qꝫ vltra tps suũ ecclã locak ñ potuit si soluit aliqd vltra sibi iputet: qꝫ ꝗ ꝓuidere ꝏbuit. ff. locati. sigs domũ. §. j.

b ¶ Precio. qꝏ nõ lz. s. c. pr. ĩmo simõiacũ ẽ: ⁊ ne subditi hac occassione vltra ꝏbitũ aggrauenť. ar. xxiij. q. j. militare: ⁊ vbicunqz eps aliqd gratis facere dz rõne officij: si aliqd exigat simoniã cõmittere vſ: maxĩe cũ iurisditio sit spũalis. vt. j. q. iij. et multis. ⁊. c. vẽdẽtes. ⁊. c. nõ solum. ¶.

i ¶ Statuunť. nũqd eps põt dare ordinarium iudicẽ: non ſz tñ ꝑnceps vel lex arg. ij. q. vj. §. qꝏ de arbitris. ff. de iuris. om. iud. ⁊ qꝫ. ſz ab vniuersitate eligẽdus ẽ: ⁊ tũc lex dat ei iurisditõem ordiariã ar. lxiij. di. si ĩ plebibus ĩ auẽ. ꝏ defen. ciui. §. nos igitur. Si tamen consuetudo est: qꝫ epus det ordinariã admittenda est. ita tamen vt perpetuo istituak ⁊ nõ sub censu certo. ar. C. de emãci. l. j. Lau.

k ¶ Percellak: vt dcñ ẽ. s. e. c. pri. qñqz tñ ꝏponitur. lxxj. di. dcñ qñqz vero ad tempus suspendiť. j. q. i. qcgd. ⁊. xxi. q. iiij. precipimus episcopi psbyteri. argu.

Q Uoniam. Primo narrat ꝛsuetudinẽ quã scõo ꝓhibet ibi ne bis. tertio causã reddit ibi: qꝫ. ab. si.

l ¶ Statuanť. tanqꝫ prelati. qꝫ simoniacuꝫ ẽ si ꝑ ꝑcio ecclesiarum regimẽ cõmittak. j. q. iij. saluator. sed si iusta causa absens esset vel als intẽdere episcopꝰ nõ possz ꝛstituere põt sibi vicariũ cui ꝏ suo prouideat vt viri. s. e. c. j. ⁊ talis vicariꝰ habebit curã animarũ ꝏlegatam. s. de offi. vica. c. vltimo. Lau.

m ¶ Prohibemꝰ. xxi. q. ij. ꝑcipimꝰ. ⁊. j. q. iij. sigs dator.

n ¶ Sacerdotiũ. i. platura ⁊ ꝑtinet ad scõam ptẽ tituli. vel ecclesias. i. platiões que ꝑcio dari nõ debẽt nec eẽ debẽt censuales sed ecclesia bñ posset cõstitui ab initio cẽsualis. s. ꝏ cẽ fi. sciẽtes. ⁊. c. ꝓhibemus.

Q Uerelam. Primo ponit cõductoris q̃relaꝫ. ſo dat ei iudicẽ ibi: iõqꝫ. ab. si.

o ¶ Prestita. si enĩ ꝑ fidẽ vſ iuramẽtũ nulla veniſset necessitate cõpulsus. priuari poterat ecclesia. s. de iureiur. q̃relã. ⁊. s. de fideius. puenit.

p ¶ Terminũ. ſz pone ꝗ iteriz moriak. S. psona ecclesie q̃ locauit nũqd successor tenek stak ꝛctui: põt dici si nole ecclie ꝑ vtilitate ecclie ꝛrisset: ⁊ pecunia lde recepta ĩ vtilitatẽ ecclesie ꝛuersa fuisset tenerek successor stare ꝛctui. s. de so. c. j. xij. q. ij. c. ꝗ huius placiti. ⁊. c. qui

q ¶ Ecclesiã. ꝗ ꝏcre. vſ ꝑria rubrice. ⁊. s. c. pr. vbi ecclesia sub annuo censu cõcedi ꝓhibek: ⁊ ꝗ pmittiť: vñ nõ facit ad titulu istũ: solue ꝑ hãc distinctõem. Ecclesia multis mõis vſ: qꝫ vſ ecclia malignantiũ: vñ psalmista. Jn ecclĩã malignãtiũ nõ ĩtroibo: ⁊ vſ ecclia collectio fideliũ. ꝏ cõ. di. j. ecclia. ⁊ vſ ecclia muroꝝ ãbit⁹. ꝏ ꝛse. di. i. ꝏ fabrica. ⁊ vſ ecclia corp⁹ xpi. j. q. j. ĩ ecclia. ⁊. xxvj. q. ij. ſz illud. ⁊ vſ ẽt ecclia platura ipsi⁹ ecclie. vt. s. c. pr. itẽ vſ ecclia ipe obuẽtiões ecclastice puenientes occasiõe ecclie vt ꝗ. ⁊ ĩ hac significatõe ecclesia ꝛcedit ad firmã sub annuo cẽsu reddẽdo qꝏ lz: qꝫ nullũ spũale locak. ⁊ ita ñ ꝑdicit. c. primo nec Rice. Sz q̃re põik ĩ titulo isto meli⁹ poneret. s. ꝏ iureiur. vbi similis ꝏcre. ponit q̃relã. Sz iõ ponik ne videret ꝓhibita talis locutio eo ꝗ simplr vſ ꝓhiberi ꝗ ecclia sb ãnuo cẽsu ñ ꝛcedak ĩ titulo isto. Sz q̃re potius ꝓhibek iurisditio sub ãnuo cẽsu ꝛcedi. rñ. ꝗ illi q iudicãt nihil vñt accipe ĩ auẽ. vt iudi. siñ quo. suffra. colk. ij. cũ ex offõ suo ad ꝗ teneank: ⁊ ex admistratõe cum epat⁹ ad ꝗ eis sint ꝏputati: ſz ꝗ locank ipsi fruct⁹ q ẽt als pñt vẽdi ⁊ distrahi.

Rica De magistris. s. visũ est q̃r spũalia ꝑcio concedi non debent: nunc sum

mittit de quibusdam habentibus instar spiritualiū: vt de magistris ⁊ licentia docēdi vt in nigro. Ab. si.

Uoniam. Diuidit in tres partes. ī pma puideri mādat de magistro. ī scda fcm reprehensibile ibidet. ī tertia penā iponit reddēs cām. Fa ib i p licētia. tertia ibi: qui aūt. Ab. si.

a ¶ Unāquāq. vt. xx vij. di. ō gbusdā. ⁊. j. e. q.

b ¶ Magistro. nomē hoc dr a monēdo siue a monstrādo. ff. de vb. sig. quibus.

c ¶ Beneficiū. sic. s. e. q. dz ergo doctor hre bñficiū sui laboris sic ⁊ tutor dat alimenta p̄ceptoribus pupilli: qm̄ non tm̄ prest rebus sed moribus. ff. ō admi. tu. cum plures. §. cuz tutor: ⁊ beneficium ei constitui ō bet fm dignitatem ⁊ scientiam suam sicut aduocatis. ff. ō var. ⁊ extraor. cog. l. j. §. i honorarijs. ar. s. de pbē. de multa. Uin.

d ¶ Exigat. qō si actū fuerit restituat. j. c. pri. q. gratis ē dāda docēdi licentia cū donū dei sit. j. c. pri.

e ¶ Consuetudinis. q̄si simoniacū reputat hoc: q. consuetudo hec nō bz locū sicut nec i sacramētis ecclesiasticis. s. de simo. cum i ecclie. ⁊ in pluribus alijs ca. Ber.

f ¶ Idoneus. no. q ei qui idoneus est nō ē deneganda lnia docēdi: q. per ꝗsequens denegat doctrinā ignorātibus vt dr in fi. quam dispensare alijs tenet. arg. xvj. q. j. reuertimini: ergo si fi ē idoneus pōt iuste denegari: q. maior doctorum doctrina mala ē. j. q. vij. conuenientibus. ⁊ imperitus matheseos ristui patebit. xxxvij. disti. q de mensa: qui alios docet ab alijs tunc edoceri nō debet in aut. de sanct. epis. §. damus. col. ir. pena ꝯo busus ē p̄uatio ecclesiastici beneficij vt hic dicit. Ber.

g ¶ Sui laboris. furorē ⁊ pietatē er eodem facto vindicare nō lz: vt h: ⁊. xvij. q. iiij. miror ⁊. c. frater ⁊ coepiscopus. ⁊. ff. de mino. auxilium.

Prohibeas. Sūt duo dcā scōz ibi: sane. Ab.

h ¶ Promittat. er hoc videt q turpitudo er vtraqz pte ōsatur tāquā ī spūalib⁹: vt. j. q. j. quos cōstiterit. Quid est ergo quod dicit solutum restitui cū in pari causa turpitudinis potior sit conditio possidentis. ff. de condi. ob tur. cau. l. iij. ⁊. l. si ob turpez cāz. Dicit Uincē: q subuenit huic ñ ī fauorē sui sz i odiū erigentis. sile. s. de simonia. veniēs: sz q̄liter illud ī telligat dcm̄ fuit. e. ti. de h. vt pōt dici q qui soluit: lz nihil dare debuerit: q. tm̄ quasi coact⁹ redimit ius suū nō tm̄ deliquit. vnde sibi potius restitui debet q̄ remanere penes illū qui plus peccauit: vt. i. q. iij. sigs dator.

i ¶ Remitti. hoc bene notabile est q auctoritate hui⁹ canonis nō solū bz quis exceptionē: sz ēt liberatiōis cōditionē similē. ff. de neg. gest. sigs mādato. ff. de ꝗhē. ēp. pactū. ff. de libe. leg. ei cui fundū. ⁊. ff. de cōdi. cā da. cā nō secuta. q se. ff. de ꝗdi. sine cā. ff. qō me. cā. metū. §. sed qō ptor. ⁊. s. de iureiu. er admīstrationis. j. de vsur. tua. vel qō dicit remitti ītellige ō facto qm̄ turpes p̄missiōes nulle sūt. s. de pac. c. vlt. ff. de vbo. obli. generaliter.

k ¶ Accepistis. i. q. iii. sigs eps. ⁊. c. res ecclesie.

l ¶ Liceat. negligētiā subditor eps supplere dz. ix. q. iij. cū sim⁹. ⁊. s. ō ꝗcess. ꝑben. nulla. s. ō supplē. negli. pla. sicut nobis. ⁊. c. dilecto. Ala.

Quanto. Prio pōit fcm dānabile. scdo penā apponit ibi. si q vo. Ab. si.

Uoniam ecclesia dei sicut pia mater prouidere tenetur ne pauperib⁹ qui parentū opibus iuuari nō possunt legendi ⁊ ꝓficiendi opportunitas subtrahatur: p vnaz quāqz[a] cathedralem ecclesiā magistro[b] qui clericos eiusdē ⁊ scholares papures gratis doceat competens aliquod beneficium[c] p̄beat: ⁊ ifra.

¶ Pro licentia vero docēdi null⁹ preciū exigat[d]: vel sub obtētu alicuius ꝗsuetudinis[e] ab eis quos docet aliquid querat: nec docere quēquaz q sit idone⁹[f] petita licētia interdicat.

¶ Qui autē cōtra hoc venire p̄sūpserit ab ecclesiastico fiat beneficio alienus. dignū quippe videtur ut in ecclesia fructus sui laboris[g] nō hēat qui cupiditate animi dum vendit docendi licētiam ecclesiasticū ꝓfectum nititur impedire.

Alex. iij. vincoziē. epo.

¶ Pro licentia docendi nihil exigi dz vel p̄mitti: ⁊ exactū restitui ⁊ p̄missum remitti dz: ⁊ negligētē inferiore prelato ad magistrū ꝗstituē dū supplebit hoc superior.

Prohibeas ne ī parochia tua pro licentia docendi exigatur aliquid aut etiā p̄mittat[h]. Si quid vero postea solutū fuerit vel p̄missuz: remitti[i] p̄missum facias ⁊ restitui ap. cēs. solutū: sciēs q scriptū est gratis accepistis[k] gratis date.

¶ Sane si qs distulerit magistros in locis congruis instituē tibi liceat[l] ap. pos. ibi aliorum instructioni preficere viros prouidos honestos ⁊ discretos. Dem.

¶ Pro licentia docendi pecunia exigi nō dz ēt si hoc hēat ꝗsuetudo.

Quāto gallicana ecclesia: ⁊ infra. Dignos esse aiaduersione censemus qui nomen magistri scholarium ⁊ dignitatem assumūt ⁊ sine certo p̄cio ecclesiasticis viris docendi alios licentiam non impēdūt. Cū aūt hec praua consuetudo a cupiditatis[m] radice processerit: ⁊ decorem admodū ecclesiastice honestatis ꝗfundat: mandamus quatenus consuetudine ipsa de vestris ecclesijs extirpata sub anathematis ī terminatione hoc inhibere curetis: districte p̄cipiētes vt quicunqz viri idonei[n] ⁊ litterati voluerint regere studia litterarū: sine molestia ⁊ exactione qualibet scholas regere permittant[o]. ¶ Si qui vero huiusmodi prohibitionis vel precepti extiterint transgressores: eos officijs[p] ⁊ dignitatibus spolietis.

I Uno. iij. in concilio generali.

¶ In qualibet cathedrali ecclesia vel alia in facultatibus sufficienti dz a prelato vel capitulo vnus magister eligi: cui redditus vnius p̄bende debēt assignari: in metropolitana vero ecclesia eriaz eligi dz theolog⁹: ⁊ si ad grāmaticum ⁊ theologū non sufficit: puideat ipsi theologo ex redditib⁹ sue ecclesie: ⁊ grammatico faciat puideri in aliqua ecclesiaz sue ciuitatis vel diocesis.

Quia nonnullis propter ꝗopiam ⁊ legendi studiū ⁊ opportunitas ꝓficiēdi subtrahitur: in lateranē[q]. conci. pia fuit cōstitutione prouisum: vt p vnāquāqz cathedralē ecclesiam magistro qui eiusdem ecclie clericos aliosqz scholares pauperes[r] gratis instrueret aliqd cōpetens beneficium preberetur: quo ⁊ docentis releuaretur necessitas: ⁊ via pateret discētibus ad doctrinā.

¶ Uerum quoniaz in multis ecclesijs id minime obseruatur[s]: nos p̄ dictum roborantes statutum adijcimus vt nō solum in qualibet cathedrali ecclesia: sed ēt in alijs quarum sufficēt poterunt facultates: constituat magister idoneus a prelato cū capitulo seu maiori et saniori parte capituli eligendus: qui clericos ecclesiarum ipsarum gratis in grāmatica facultate ac alios instruat iuxta posse. Sāe metropolis eccl̄ia theologum nihilominus habeat qui sacerdotes ⁊ alios in sacra pagia doceat: ⁊ in his presertim informet q̄ ad curaz animarum spectare noscūtur. Assignetur aūt cuilibet magistroruz a capitulo vnius p̄rebende[t] cum ab omni. licite ergo potest petere collectam cui beneficium constitutum non est. Jo.

a ¶ Aut id itatis. q ē radr oīum maloꝝ. lx viij. di. bonoꝝ.

b ¶ Idonei. sic. s. e. c. j. hmōi aūt magistri p̄mū morib⁹ demū facundia excellere debēt. C. de pfes. magistros. li. x. bonā enim cōuersationē dcet hre testē doctrine. lxiij. di. valentinianus.

c ¶ Permittant. quid si vult regere in sua persona nec licentiat alium nunqd dz cōpelli. arg. q nō. xcij. di. illud credo q nihilominus tenet dare alis licentiam.

d ¶ Officijs. sic. s. e. c. i. Bernardus.

Quia nonnullis. Primo ponit antiquū consiliū quod secundo innouat ⁊ supplet ibi verum. ab. si.

e ¶ In lateranē. s. e. c. i.

f ¶ Pauperes. sed nunquid a diuitib⁹ pōt petet collectā: vt q nō: quia si vult dici philosophus p̄ijciat pecuniam exemplo socratis. xij. q. ij. socrates alias ē sub illo ca. gloris episcopi. itē scia donum dei est ergo vendi nō pōt. j. q. iij. non solū. Itē p̄fessores iuris licite recipiūt pecuniam: sed non licite petūt. ff. ō var. ⁊ extraor. cog. l. j. §. est quidem. potest dici q iste cui competens beneficium constituiz est a diuitibus potest petere collectam: ⁊ hoc si prohibetur er ista littera sed a clericis eiusdem ecclesie ⁊ pauperibus nihil exigere debet sed gratis docere: qa propter illos statuitur bñficium ⁊ non propter diuites. sed si er honestate gratis omnib⁹ seruiret honeste faceret ⁊ laudandus ēt. als diuitibus gratis laborē suuz ꝗpendere non tenet. si ō bñficiū nullū super h constitutum est sicut bonoñ. doctorib⁹ licite erigunt collectaz: q. suis sumptibus hoc facere nō coguntur. s. de p̄scripti. cum er officij. xij. q. ij. charitatē. ⁊. c. quicūqz. ⁊. c. ecclesiasticis. ⁊. xxviij. q. i. iaz nūc in fi. sicut iurisperitus cōsilium vendere pōt. xiij. q. v. non sane: nec obstat si dicas q gratis debz docere: q. nihilominus pōt petere laboris sui mercedem sicut testis q gratis testificatur licite petit sūptus. iiij. q. iij. §. venturis. ⁊. s. de simo. cum sit rōana: ⁊ iudex petit sumptus q gratis dz iudicat s. de vit. ⁊ honesta. clerico.

g ¶ Obseruat. vñ ist aurādū ē: ⁊ ꝓcurādū vt fiat: vt. viij. di. q̄ ꝗ.

¶ Prebēde. quid si non vacat aliqua p̄benda: expectet quousqz vacet. nunquid canonici tenent alium eligere: vt numerus sit plenus: cum ille magister non sit canonicus? videt q sic supra de insti. cū in ecclesia. ff. ō decu. l. generalr. §. pe. ⁊ si canonici ad tps iusta de cā retineāt fructus p̄bēde: nihilominus eligere debēt alias curreret tps supra vt ec. benefi. vt nostrum. marime si numerus certus ē iuratus. sz hoc nō vf: q. iste electⁿ nihil perciperet: sed spūalia sine tpalibus diu eē nō possunt: sicut nec aia sine corpe. j. q. iij. sigs obiecerit. ⁊ dic q canonici eligere nō debēt aliū auctoritate hui⁹ ꝗcilij: nec dictunt facere ꝗ numerū vel iuramētum nec currit eis tēpus ad eligenduz beneficio huius constitutionis q̄diu fuit ibi

magister qui doceat ⁊ percipiat illud beneficiū qz nec vicitur beneficium illud vacare nisi ab eo tempore quo magister ibi nō fuerit. secus dico cuz et causa retineretur prouentus ad tempus: quia tūc currit tp̄s: vt ī p̄dicta decre. vt nostrum: quia tunc electus modicum tempus potest expectare. Item nunquid aliquis magister posset eligi in canonicum sub illa cōditione: vt doceret non credo: quia cessare debet omnis conditio: sed si vacāte aliqua prebenda stateret q̄ illud onus esset annexū illi prebende non credo q̄ tunc esset simonia. argu. s. de preben. significatum. immo satis licitum. ber.

a ¶ Prouentus. non tamen percipient quotidianas distributiones que tantum residentib⁹ vari consueuerunt. s. de p̄bē. licet. ber.

Super. Primo ponit statutuz antiquū qō secundo addendo corroborat ibi statuētes. ab. siculus.

b ¶ In concilio generali s. c. pri. Ber.

c ¶ Obseruet. nec tñ fiat ur. ⁊ ita nullus est fruct⁹ illi⁹ statuti. ⁊ aliorū.

d ¶ Propter raritatem. qui non habent a quo viscant bene habent excusationem. als non. xxvij. dis. §. vlti. ⁊. ff. de iuris ⁊ fac. igno. l. regulariter. §. i. ⁊. ff. de bo. pos. l. in bonorum: ⁊ q̄ quidam expēsas non habent vnde statuitur q̄ beneficia habeant. put segtur.

e ¶ Docibiles. i. habiles ad docendum: ⁊ isti a capitulis possunt eligi: vt mittant: vt postmodum doceant: ⁊ si ꝓpria beneficia illis non sufficiant ō bonis capituli supplean tur prout sequitur sed vt quid etiam membranas occupant. xix. distinctiōe si romanorum. cum isti⁹ constitutiōis quo ad hūc articulum nullus sit effectus: sicut nec precedētis leges enim iste ꝓposite sūt verbis: ⁊ non rebus cum potius contrarium sit verū. C. cōia' ō leg. l. ij. ī fi. sed nunquid q̄ docibiles sunt possūt petere vt supplea ō eis desit. ar. q̄ sic ex hac cōstitutiōe. Ber.

f ¶ Predicti. s. plati ⁊ capituli. ex h c̄ ar. q̄ pñt ad hoc cōpelli.

g ¶ Integre. nō tñ pcipiēt quotidianas distributiōes q̄ tñ residētib⁹ vari ꝓsueuerūt. s. de p̄bē. licet vbi de hoc.

h ¶ Annos. nunqd terminatio ista determinat oīa p̄cedētia nō vt q̄ primis aliqō tp̄s adisciat: sed docētibus ⁊ alijs q̄ a capitulis non eligent: ⁊ qz illi maius tp̄s regrūt ad hoc vt doceāt q̄ satis vt ex h. §. qz hic non fit mentio de illis. Sed cōtra. s. de ap. in qsi. arg. in fi. qz hec determinatio in fi. ponit: vt ibi vt.

i ¶ De licētia. s. generali ꝓcessa auctoritate huius ꝓstitutiōis. vñ non est necesse aliā indulgētiā impetrare sic. lxxx. di. nō debere. ⁊. xvi. q. i. cūctis ⁊ ea. di. qñ. ⁊. s. de trāsla. inter corporalia. ⁊. ff. de ꝓdi. isti. que sub ꝓditione. §. vl. sed executio sola interpretari vz si capitulo hec nō sufficiant: qa pax valeret esse iura in ciuitate nisi esset qui ea exequat. ff. de ori. iur. l. ij. §. post originē. Ber.

k ¶ Denario. i. primo. imo q̄ venit extrem⁹ dispēsatore vocāte: tātūdem recipit ōtū q̄ venerat añ. ar. s. de cōsti. cū oēs. Joā.

Rica de iudeis. Supra visū ē de his qui spiritūsanctū per simoniam vēdnedo blasphemāti. ꝓsequenter summittit de his q̄ deum debonorant male colendo: vt sunt iudei ⁊ saraceni: ⁊ de his auctor tractatur⁹ sūmittit et de eorū seruis. Et aduerte qz fui dicunt stricto mō carētes libertate: sz largo mō et seruientes ꝓ mercede vt famuli dicunt et serui a seruiēdo ⁊ ō vtrisqz tractat in hoc ti. Alb. si.

Resenn. Primo ponit constitutionē de baptizato: vel baptizari volēte. scōo eius cām ibi: q̄. ab. si.

beneficiorū suorum non obstante aliqua ꝓtraria ꝓsuetudine vel statuto: cuz denario fraudari non debeant ī vinea dñi cooperātes

Rica de iudeis ⁊ saraceis: ⁊ coꝑ fuis

Ex cōcilio mat.

¶ Si fuus a iudeo emptus cā mercimonij factus est uel fieri desiderat christianus. ꝓ. xij. solidis redimit.

Resenti concilio sancimus vt nullū xp̄ianuz mācipiū iudeo seruiat sz datis[m]. xij. sol. pro q̄libet bono mancipio ipsum quicunqz xp̄ianorum seu ad ingenuitatem seu ad seruitium[n] liniam hēat redimendi: ⁊ si xp̄ianus fieri desiderat: ⁊ nō ꝑmittitur: idē fiat[o]. qa nefas est quē xp̄s redemit blasphemū[p] christi in seruitutis vinculis detinere.

Rego. episcopo. luceñ.

¶ Iudeus xp̄anuz seruū habere ñ pōt: in ascripticiū vero pōt.

Multorū ad nos: ⁊ infra. Nulli iudeo liceat christianuz mācipium in suo dominio retinere: sed si qui apud eos inueniuntur libertas[q] eis seruetur. ¶ Si vero qui in possessionibus eorum sunt licet legum districtione sint liberi[r]: tamen quia colendis terris eorum diutius adheserunt[s]: vtpote conditione loci debentes[t] ad colenda rura remaneant consuetas pēsiones predictis viris prebentes. Cuncta etiā que ō colonis vel originarijs iura precipiunt peragant ⁊ nihil eis extra hoc oneris indicatur. Quod si quisquā iudeorum aliquem[u] de[v] his vel ad alium transferre locum vel ad aliō obsequium retinere[x] voluerit: ipse sibi imputet[y] qui ius colonarium ⁊ ius dominij[z] sibi iuris seueritate[a] damnauit[?].

Dez geñ. episcopo.

¶ Iudei antiquas synagogas re-

1 ¶ Seruiat. nec cū iudeis xp̄iani morent. xxviij. q. i. iudei. c. sepe. ⁊. ca. nullus: sz in agro vbi cū iudeo nō morat: bñ pt seruire. J. c. pri.

m ¶ Datis. sic. J. c. pri. vbi ō hoc ⁊ ītellige hoc. c. sz illud ō mācipio ēpto cā matrimonij. alias nullo precio dato eripi in libertatem: vel si venalis infra tres mēses nō fuerit expositus vt ibi. b.

n ¶ Seruitiū. nō tñ erit fuus illi⁹: sed restituet ei p̄ciū. ⁊ erit oīo liberat⁹. ar. isti. de nor. ac. §. dñs: vl si nō pōt hēre statī p̄ciū fuiat ei tñ q̄ fuitiū ꝓēsetur cū p̄cio. ⁊ postea eat liber quo vult. C. ō cap. ⁊ postli. reuer. l. vl. xxxvj. q. i. ō raptoribus. Qui si plures ēptores sit ꝓcurrāt loc⁹ erit gratificatiōi. s. ō iurepa. cū añ. ff. ad sille. si qs ī graui. §. sz cuz oēs. quid si nullus emptor appet nihilominus erit liber ⁊ hostiatiz q̄rat p̄ciū. ff. de manumis. l. iiij. §. suis aūt. aut ꝓ pecunia operas pōtest vt dicitur in. l. predicta. C. de cap. l. vlti. s. v. ann. vt ibi dicitur.

o ¶ Fiat. put vz eē. ⁊. J. e. c. vl.

p ¶ Blasphemū. i. iudeū blasphemātē xp̄in. ar. J. e. cū sit.

Multorum. Diuiditur qz duo sunt dicta: scōm ibi: ibi vero. ab. si.

q ¶ Libtas. liiij. dis. mācipia.

r ¶ Sint liberi. no. origiarios siue ascriptitios libos eē. C. ō agri. ⁊ cēsi. l. l. diffinim⁹. li. xj. ergo nō repellunt a legitimis actib⁹. ar. ff. ō te. l. j. C. ō post. l. vl. qō vex ē tñ ad ordies nō admittūt nisi de licētia dñoꝝ. liiij. di. sigs obligat⁹. ⁊. c. admittūt. ar. J. di. e. si fu⁹. sz ibi nihilōin⁹ tenet fuit dño. ala.

s ¶ Adheserūt. ar. q̄ ex tpe fuit⁹ acqrit ⁊ fuitia ꝓsueta prestari ōbēt. xviij. q. ij. fuitiū. ff. ō aq̄ plu. arcē. l. j. §. sicut. ff. si fui vē. sigs diuturno. C. ō f. l. i. ⁊. ij. ar. J. j. q. i. nullus ep̄s de h dcñ est. s. ō ꝓsue. c. vl. s. de cēsi. puenit. Et ita habes h q̄ ex tpe aligs efficit originarius. s. xxx. annoꝝ. C. ō agri. ⁊ cēsi. litib⁹ cuz satis. li. xi. ar. J. C. ō pscrip. q̄ ꝓ libertate: ⁊ nō J libertatē opponit. l. vlt.

t ¶ Debētes. i. obligati ⁊ astricti ad collēda rura. Ber.

u ¶ De his. s. originarijs: vel colonis.

x ¶ Retinere forte ī domo ad seruiēdū sibi: qō eē nō vz: vt dicit ī pn. c. ⁊. s. e. c. i. J. e. iudei siue.

y ¶ Imputet. s. iude⁹ q̄ trāstulit colonū ad aliū locum vl ad aliud fuitiū iputet sibi: qz hoc ipso amisit ius colonariū qō bēbat in colono ⁊ colon⁹ liber erit ab illo iure sic ⁊ ī colono liberi bois: vt si dñs velit vēdere sū dū ⁊ trāsferre colonū ad aliū locū nō pōt eo īuito. C. de agri. ⁊ cēsi. sigs p̄dīū. li. xj. vel si velit diuidere aliq̄ agnationē colonoꝝ: vel affinitatē trāsferendo eos ad aliā colonariā reintegrādi sūt. C. cōia vtriusqz iu. possessionū. ⁊. C. de agri. ⁊ cēsi. diffinimus. li. xj. ⁊ sic iudeus sibi imputet.

z ¶ Dominij. s. q̄ habuit ī gleba quo ad ea recedere nō poterat. dñs. n. perso ne nō fuit: qz liber homo est. vt. s. e. c.

a ¶ Seueritate. ar. q̄ iuris seueritas siue rigor seruādus ē: sed hoc est ī odium illorum iudeorum.

? ¶ Qui vānauit. i. abstulit sibi ius colonarium ipso facto vel expone vānauit. i. fecit id pp qō vānat ⁊ aufert ei ius colonariū vel ipse colonus sibi īputet q nō vult agere J iudeum q trāstulit ipm. sz pmū veri⁹ ōtū ad alterā ptē dīsū cte. vt si velit retinere xp̄ianū colonū secū ī domo illud nō ē pmittēdū: imo excōicādi s t J. e. iudei. i. rñso. ⁊. c. ad hoc vbi reddit cā q̄re. Ber.

a ¶ Iudei.legalis.C.de iude.l.vl.Ber.

b ¶ Permittit.⁊ si corruerit de nouo possunt illos reedificare in pstinũ statum nõ tñ vt ampliores faciant.j eo.cõsuluit.ar.ff.de no.ope.nun.l.j.§. opus nouũ.⁊.§.sigs edificium.

Q Uia super. Parasceue est dies veneris: quia iudei I die veneris solẽt parare escas p die sabbati ab apparatu ciborum victa vel escarum.ab.si.

c ¶ Non habeant. ⁊ sueuerunt enim tunc deridere christianos in contumeliam creatoris.j. e.in nõnullis.cum enim fidem nostram contemnãt nec ritus suos eis permittimus.C. ō iude.iudeos.vnde in publicum exire non debent.j.eo.in non nullis.Ber.

I Udei. Duo sunt victa: idem ibi: si qui.ab.si.

d ¶ Siue saraceni.⁊ ita cum saraceno morari nõ lz: sicut nec cum iudeo nisi aliquis spiritualis vellet ire: vt eis predicaret qõ lz vt.j.e.q̃ sit: ⁊ sic itellige xj.q.iij.ad mensam.

e ¶ Seruitio.supra eodem capitulo.j.⁊.ij.

f ¶ Permittantur. Sed quid ad nos de his qui foris sũt. vt ij.questione.j.multi.⁊.xlv.distinctiõe q̃ sincera.Sol.ō his q̃ foris sũt non iudicat ecclesia vt penam spiritualẽ infligat in casibus tamẽ iudicat ō eis q: repellit iudeos a commũione christianorum.xxviij.q.j.sepe.ne ab alijs corrumpãtur: vt ibi.⁊.j.e.ad hoc ⁊ ō repellit enim eos a legitimis actibus .ij.q.vij.aliẽ.⁊ ab officijs publicis.liij.dist.nulla officia.⁊ .j.e.cum sit.⁊.c.pe.ne possint emere christiana mancipia.j. e.c.vl.⁊.liiij.di.fraternitatem. Item nõ permittit eos facere nouas synagogas.j.e.consuluit. Item q̃ in diebus lamẽtationum non exeant in publicũ ō.e.c.pri.⁊.j.eo.in nonnullis. Item q̃ soluãt decimas ō terris: quas colunt.ō.ō ōci. ō terris ⁊ ne christiana mãcipia circũcidãt.liiij.distĩ. nulla ne ex testamento christiani aliqd capiãt. ⁊ ille christianus est excõicandus etam post mortem xxiij.q.ij.sane profertur: ⁊ excedentes verberibus subijciunt j.de rapto. I archiepiscopatu hic ergo ecclesia excõicat tñ illos christianos qui cum eis habitare presumunt quãdoq; tñ idirecte excommũicat eos: q: excõicat xp̃anos ne cũ eis aliqd mercũ hẽant.j.de vsu.post mkabilẽ.⁊.j.e.⁊ si I si.⁊.c.postulasti.R.

g ¶ A possessionibus. nisi fuerint cõparate de vsuris quas tenent vẽdere: ⁊ pecuniã restituere infra de vsur.cum tu.

h ¶ Excõicatiõis.ar.q̃ iudex secularis cõpelli pōt ad iusticiã ꝓuãdã.xxiij.q.v. administratores.⁊ hoc vt facere rõne fidei q̃ intromittit se de hereditate als nõ dz.ō.q̃ si.sint legi.cãm: lz illud intelligere in quocunq; casu: vbi iudex secularis negligẽs ẽ facere iusticiã q̃ ecclesia se ĩtromittere dz ⁊ cõpellere ipm.xxiij.q.v. administratores.⁊.q.ij.dñs.⁊.j.de maledi.c.ij.

i ¶ Et itegro.preter seruos qui eos puenerint in fide.C.de epi.⁊ cle.deo nobis.§.is ita.Ala.

I Ta quorundã. Primo ponit duplicẽ christianorum excessum. secũdo tripliciter punit ibi: als.Ab.

k ¶ Qui gloriantur.si.xviij.q.ij.perniciosam.⁊.lxxxvj.di.tanta.

l ¶ Herrũ.vt.j.e.ad liberãdã vbi hoc totũ hẽs qõ hic dr de qb̃ ō bñr ad hostes trãsferri nõ debẽt.C.que res expor.non debent.l.ij.⁊ illi sunt decapitãdi vt ibi.⁊.C.de cõmer. mercatores.ff.de pub.⁊ vecti.cotẽ ferro: si enim non bñt ferrũ nec arma. Mã causatum pimit cã pempta suũ.⁊ appellatiõe armorũ itelligunt fustes ⁊ lapides.ff.de v.sig.armorũ appellano.Lau.

m ¶ Subministrãt.ar.clericũ p homicida bñ q̃ pugnãtibus arma ministrãt dũmõ ibi fiãt homicidia.ar.l.di. sigs viduã.xxiiij.q.vl.c.vlt.j.de homi.sicut vignũ.§.illi ẽt.⁊.§.hi quoq;.

n ¶ Subiectos.⁊ sic ipso iure sunt excõicati.j.eo.q̃ olim.

o ¶ Priuatione.ō potuit papa facere ꝗ laicos rõe cris ꝗmissi.Ber.

p ¶ Seruos.no.fuitutem de iure naturali inductã xxv.di.sexto die. Item de iure gentium.distĩ.j.ius gentium. Item de iure canonico.xv.qõ. vltĩ. cum multe.⁊ hic.⁊.j.eo.ad liberandã.Alin.

q ¶ Excommunicatio.⁊ tamen isti ipso iure sunt excommunicati.⁊ sic excommunicatus potest iterum excommunicari.iij. qõne.iij.engeltrudam: ⁊ arg.xj.q.iij.excellentissimus.xij.q.ij.de viro.⁊.lxxxvj.di.eos q.⁊ q̃n sordibus est adhuc sordescat xlvij.distin. quantũlibet in fi.ar.ꝗ.ij.qõ.j. multi: qa de his que foris sunt nihil ad nos.xxiiij.qõ.j. c.j.ij.iij.⁊.iiij.⁊.ō. de iudi.cum non ab homine. Item qui est extra ecclesiam non potest esse magis extra ecclesiam.xj.q. iij. omnis christianus. Item ar.contra.ff.de v. obli. qui bis idem. Ob. dirit q̃ excommunicatus amplius excommunicari non potest sed denunciari potest excommunicatus: ⁊ sic intelligit oia iura: vbi sepius videtur aliquis excommunicari: ⁊ sic intelligit hic. sed tu dicas quod excommũicatus potest iterum excommunicari. Et sunt duo effectus excommunicationis vt dicunt quidam: p̃mus effectus est eijciendi extra ecclesiam secundus est detinendi extra sicut qui est ligatus vno vinculo potest iterum ligari. non est dubium q̃ excommunicatus possit adhuc excommunicari sicut qui est in vno peccato potest aliud committere: ⁊ sic plus punitur: ⁊ sic potest pluries excommũicari: ⁊ magis et ō punietur: ⁊ secunda excõmunicatio tunc primo incipit habere suũ effectum cũ absoluit a p̃ma: ⁊ tñ prima absolutio nõ habuit suũ effectũ pp secũdam excõicationẽ: ⁊ ita finaliter non pdest prima absolutio nisi cum absolutus fuerit a secunda. de hoc dicit supra de offi.ordi.ex parte.⁊.j. de sen. excõ. cum pro cã. Ber.

Q Onsuluit. Due sũt ptes.scõa ibi verũ.Ab.si.

r ¶ Antique. Cõstãtinus impator cõtulit libertatẽ ecclesijs ⁊ iudeos fuituri subiecit: postea vero iulianus impator apostata dedit licentiã iudeis nouas ꝗstruere synagogas: vt legit in cronicis.

s ¶ Reedificẽt.sic.ō.e.iudei.C.de iude.l.vlt.q: aliud ẽ tueri q̃ positum ẽ ⁊ aliud nouũ facere.ff.de vsufruc.vsufructuarius nouũ.

t ¶ Exaltẽt.nõ.n.licet cuilibet possessori trãsformare possessionẽ puta vsufructuario.ff.de vsufruc.egsimũ.§.lz ⁊ colores.Ber.

A D hec. Primo prohibet. Secũdo prohibitionis cãm reddit ibi. Quoniam.Ab.si.

u ¶ Assidue.sic.ō.e.c.i.⁊.ij.⁊.c.iudei.ij.⁊ est ar.ex eo q̃ dicit assidue q̃ interpolatim possunt seruire.qõ itellige ꝑm tenorẽ illius.c.ō.e.multorum.§. j.lz ĩ domib̃ nullo mõ put.j.segtur.⁊ ĩ predi.concor.xxviij.q.j.iudeorũ sepe.⁊.j.e.⁊ si iudeos.

Udei legalis diffinitio iudeos nouas non patitur erigere synagogas ita eos sine inquietudie veteres habere permittit[b].

A Lexander tertius.

¶ In die veneris scã non lz iudeis tenere hostia vel fenestras apertas.

Q Uia super his. ⁊ infra: generaliter iterdicas: ut iudei hostia vel fenestras in die parasceues apertas non habeant[c]: sed clausas teneãt tota die.

I Dẽ ex concilio lateranensi.

¶ Excõmunicari debent christiani qui in domo seruiunt iudeis vel saracenis siue paganis. ⁊ principes seculares excommunicari debẽt qui iudeos baptizatos suis bonis spoliare presumunt.

I Udei siue saraceni[d] neque sub alendorum puerorum suorum obtentu nec pro seruitio[e] vel alia q̃libet causa christiana mãcipia in domibus suis permittantur[f] habere. excommunicentur autem qui cũ eis presumpserint habitare ⁊ infra

¶ Si qui preterea deo inspirante ad fidem se conuerterint christianã a possessionibus[g] suis nullatenus excludantur cum melioris conditionis ad fidem conuersos esse oporteat quam antequam fidem susceperint habebantur. Si autem secus fuerit factum: principibus seu potestatibus eorundẽ locorum iniungimus sub pena excommunicatiõis[h] vt portionem hereditatis sue et bonorum suorum ex integro[i] eis faciant exhiberi.

I Dem in eodem.

¶ Christiani deferẽtes saracenis merces prohibitas: vel in ipsorum nauibus nauigantes excommunicandi sunt: et rebus eorum priuandi: et efficiuntur capientium serui.

I Ta quorundam animos occupauit seu a cupiditas: vt q̃ gloriantur[k] nomine christiano saracenis arma ferrum[l] et lignamina deferant galearum: ⁊ pares aut etiam superiores in malicia fiunt illis dum ad impugnandos christianos arma eis ⁊ necessaria subministrant[m]. Sunt etiam qui pro cupiditate sua in galeis et piraticis saracenorum nauibus regimen et curam gubernationis exerceant. Tales igitur ab ecclesiastica cõione precisos ⁊ excõmunicationi subiectos[n] rerum suarũ per principes catholicos et cõsules ciuitatum priuatione[o] mulctari: et capitentium fieri seruos[p] censemus Precipimus etiam vt per ecclesias maritimarum vrbium crebra et solẽnis in eos excommunicatio[q] proferatur.

I Dem.

¶ Iudei veteres synagogas in pores status reformare possunt de nouo erigere non possunt.

Q Onsuluit: ⁊ infra. Iudeos de nouo constituere synagogas vbi non habuerunt pati non ō bes.[r] Ueruz si antique[r] corruerũt: vel ruinã minantur: vt eas reedificent[s] potest equanimiter tolerari: non autem vt eas exaltent[t]: aut ampliores aut preciosiores faciãt quã antea fuisse noscuntur: qui vtique hoc pro magno debent habere q̃ in ueteribus synagogis et suis obseruantijs tolerantur.

I Dem.

¶ In familiari seruitio iudeorum christiani esse non debent.

A D hec omnibus christianis qui sunt in iurisditione nostra penitus interdicatis: ⁊ si necesse fuerit districtione ecclesiastica cõpellatis eosdẽ ne iudeorum fuitio se assidue[u] pro aliqua mercede exponãt qõ ẽt obstetricibus ⁊ nutricibus eorum prohibere curetis: ne infantes iudeorũ

p ¶ Seruos.no.fuitutem de iure naturali inductã xxv.di.sexto die. Item de iure gentium.distĩ.j.ius gentium. Item de iure canonico.xv.qõ. vltĩ. cum multe.⁊ hic.⁊.j.eo.ad liberandã.Alin.

q ¶ Excommunicatio.⁊ tamen isti ipso iure sunt excommunicati.⁊ sic excommunicatus potest iterum excommunicari.iij. qõne.iij.engeltrudam: ⁊ arg.xj.q.iij.excellentissimus.xij.q.ij.de viro.⁊.lxxxvj.di.eos q.⁊ q̃n sordibus est adhuc sordescat xlvij.distin. quantũlibet in fi.ar.ꝗ.ij.qõ.j. multi: qa de his que foris sunt nihil ad nos.xxiiij.qõ.j. c.j.ij.iij.⁊.iiij.⁊.ō. de iudi.cum non ab homine. Item qui est extra ecclesiam non potest esse magis extra ecclesiam.xj.q. iij. omnis christianus. Item ar.contra.ff.de v. obli. qui bis idem. Ob. dirit q̃ excommunicatus amplius excommunicari non potest sed denunciari potest excommunicatus: ⁊ sic intelligit oia iura: vbi sepius videtur aliquis excommunicari: ⁊ sic intelligit hic. sed tu dicas quod excommũicatus potest iterum excommunicari. Et sunt duo effectus excommunicationis vt dicunt quidam: p̃mus effectus est eijciendi extra ecclesiam secundus est detinendi extra sicut qui est ligatus vno vinculo potest iterum ligari. non est dubium q̃ excommunicatus possit adhuc excommunicari sicut qui est in vno peccato potest aliud committere: ⁊ sic plus punitur: ⁊ sic potest pluries excommũicari: ⁊ magis et ō punietur: ⁊ secunda excõmunicatio tunc primo incipit habere suũ effectum cũ absoluit a p̃ma: ⁊ tñ prima absolutio nõ habuit suũ effectũ pp secũdam excõicationẽ: ⁊ ita finaliter non pdest prima absolutio nisi cum absolutus fuerit a secunda. de hoc dicit supra de offi.ordi.ex parte.⁊.j. de sen. excõ. cum pro cã. Ber.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

a ¶ In domibus. ⁊ ita videtur q̃ extra domum iudeorum possint: eadē prohibitio est. j. e. ⁊ si.

b ¶ Concordant. xxiiij. q. viij. dispar. ⁊ in habitu etiam differre debēt a xpianis vt possint melius euitari. j. eo. in nonnullis.

c ¶ Simplicium. qr inocens credit omni verbo. xxij. q. iiij. innocens. si. xxviij. q. i. c. sepe.

Sicut iudei. Diuiditur: qr continet multa dicta que patent. Ab. si.

d ¶ Inuitos. hoc ō dicit qr nullus ad fidē cogendus ē. xxiii. q. v. ad fidē. ⁊. xlv. dist. de iudeis. qr si simplr ⁊ absolute compellātur non recipiēt caracterē. sed si ꝓditionaliter ꝓpellant bñ recipiūt ⁊ ꝓpellendi sunt: vt fidē sic susceptaz obseruēt: ut. s. de bap. maiores. §. itē queritur. xlvi. di. de iudeis. ⁊. ff. de ritu nup. si pf. ⁊. C. e. ti. nullus. B.

e ¶ Habere. pbatio eiꝰ q̃ nullus ꝓpellī dz ad fidem qr fides ex necessitate esse non dz. xlv. di. qd aūt. §. qui sincera. ⁊. xxiij. q. v. ad fidem.

f ¶ Potestatis. nulli eiz ꝓmissum est occidere uel penā infringere nisi cui ex officio permittit. xxiij. q. v. qui malos miles. cū minister ⁊ pena nō est inferenda nisi per iudicem. xxxiij. q. ij. §. item B c. Ber.

g ¶ Bonas. secus si malas ne deludant xpianis pretēdentibus signa lamentatiōis ⁊ non prorū pāt in contumeliā creatoris. j. e. in nōnullis. ⁊ ne annuatim simulataz spem crucis erurant. C. e. iudeos. sed suas festiuitates more solito celebrent. xvi. di. qui sincera. vt hic dicit. C. eo. ti. nemo. Ber.

in eorūdem domibus[a] nutrire p̄sumāt. ¶ Quoniam iudeoꝝ mores ⁊ nr̄i i nullo ꝓcordant[b]: ⁊ ipsi de facili ob ꝓtinuam ꝓuersationē ⁊ assiduā familiaritatē ad suā superstitionē ⁊ pfidiaz simpliciuz[c] animos idinarent. ¶ Clemens. iij. ¶ Iudei inuiti nō sunt baptizādi nec ad hoc cogēdi: nec sine iudicio puniēdi: aut reb⁹ suis spoliādi: vel in suis festiuitatib⁹ molestandi: nec ipsorum cimiteria violāda aut eorum corpora exhumanda.

Sicut iudei. ⁊ infra. Statuim⁹ vt nullus inuitos[d] vel nolentes iudeos ad baptismū venire cōpellat. ¶ Si quis autē ad xpianos cā fidei confugerit: postquā voluntas eius fuerit patefacta: xpianus absqz calūnia efficiat: quippe xpi fidem habere[e] nō credit qui ad xpianorū baptismū nō spontaneus sed inuit⁹ cogitur peuenire. ¶ Nullus etiam xpianus eorūz quēlibet sine iudicio terrene potestatis[f] vel occidere: vel vulnerare: vel suas pecunias auferre p̄sumat: aut bonas[g] quas hacten⁹ habuerint consuetudines imutare. presertim in festiuitatuz suaꝝ celebratione quisquam fustibus vel lapidib⁹ eos nullaten⁹ pturbet: neqz aliquis ab eis coacta seruitia exigat: nisi que ipsi tempore p̄terito facere ꝓsueuerūt. ¶ Ad hoc maloruz hominum prauitati auaritie obuiātes decernimus: vt nemo cimiterium[h] iudeoꝝ mutilare aut inuadere audeat siue obtentu pecunie[i] corpora humata effodere[k]. ¶ Si quis autem huiusmodi decreti tenore cognito quod absit cōtraire p̄sumpserit: honoris ⁊ officij sui periculum patiatur: aut ex cōicationis[l] sententia plectatur nisi presumptionem suam digna satisfactione correxerit. ¶ Item. ¶ Ponit duas indulgentias illorum qui paganis predicāt.

Quam sit laudabile. ⁊ infra. Tuis frater episcope petitionibus annuentes tibi tuisqz socijs cū apud p̄dicandaz xpi fidē paganis exhibitis: ap. auctoritate concedimus: vt vobis his cibis cuz mo destia ⁊ gratiaruz actione seruata temporū qualitate[n] iuxta cānonicas sanctiones vti liceat qui vobis ab ipsis infidelib⁹ apponūtur[o]. ¶ Insuper indulgemus vt quicūqz religiosi seu clerici idonei ad annūciādū gentibus euāgelicam veritatez requisita ⁊ habita[p] prelatorum suorum licētia tibi voluerint adherere: id absqz cōtradictione qualibet liberam exequendi habeāt auctoap. facultatez. ¶ Item. ¶ Pro redimēdis captiuis lz ire alexandriā iurātibus q̃ nihil deserent auxilij seu subsidij extra redēptionis articulum: portās vel mittens etiam post treugas merces p̄hibitas excōmunicatus ē: ⁊ pacis appellatione non veniunt treuge.

Significauit nobis. T. F. quō aliqui ciuium tuoruz in alexādriā valeant proficisci pro recuperandis ꝓciuibus suis qui illic in captiuitate tenētur: hoc arbitramur licite posse fieri dummodo nihil in mercibus suis vel alio modo secū illuc deferant vnde posset sarracenis excepto redemptiōis articulo aliquod cōmodum[q] aut subsidiuz prouenire: quod etiā corā te prius iuramento[r] firmabunt. ¶ Illi quoqz qui post treugam in transmarinis partib⁹ factam cū ꝓmertio alexandriam adiuerint: si detulerint merces prohibitas cā lucrandi: ex cōmunicationis[s] vinculum nō euadūt: sicut nec illi qui i personis proprijs nō euntes merces eis per nūcios[t] destinarunt. ¶ Ad vltimuz illos qui iurauerūt se amplius in terram sarracenorum cum mercibus non ituros nisi pax esset inter xpianos ⁊ ipsos: ⁊ post treugam[v] factā venerunt illuc: cōditio illa de pace aut treuga habenda ab excōicationis viculo nō absoluit[x]. ¶ Item. ¶ Excōmunicati sunt qui cū sarracenis tēpore guerre aliquod bñt ꝓmertiū: vel eis p̄stant subsidiuz.

Quod olim. ⁊ infra. Sane licet hoc fuerit i ꝓcilio lateranē.[y] districte inhibituz: nos tamē omnes illos excōicationi supponimus[z] qui iā amplius cū contraria intelligūtur de iudeis qui viscerūt cibos B. ⁊. c. ad mensaz. ⁊. c. iſti deles de paganis ſtelligitur. Sed quare potius vitamus cōuiuium iudeorū q̃ paganoꝝ. ratio illa est: qr illi. s. iudei viscerūt cibos nostros: vnde nō debem⁹ cibis eoꝝ vti ne videamur ſiferiores illis: vt dicit pre. c. oēs. pagani vero nō viscerūt cibos. sed hodie ⁊ isti ⁊ illi viscerūt: vñ nō debem⁹ comedere apud eos nec ipsi apud nos: lz B nō ꝓtineat i verbis edicti vt pz B ad mēsam: sed quantū ad snīam eos vitare debem⁹. ar. ff. de pe. be. itē veniūt. §. ait senatus. sed q̃re potius vitam⁹ conuiuiū q̃ colloquiū. ō loqmur eis ut eos possum⁹ lucrari: quod alias facere non possemus: ut in. c. infideles.

n ¶ Qualitate. vt abstineant his dieb⁹ ⁊ in tpibus qb⁹ a carne est abstinendū fm canones iiij. di. deniqz. ⁊ de cō. di. iij. ō esu carniū. ⁊. c. sabbato. de qbus canonibus hic fit mentio.

o ¶ Apponunt. q̃cunqz ergo apponunt vti possūt nisi dcm̄ fuerit q̃ sit idolis īmolatū: vt. i. q. iiij. §. vl. ⁊. xxvi. q. ij. si de area. tunc. n. sanctius ē mori fame q̃ idolatricis vesci. xxij q. iiij. sicut sanctius. Ber.

p ¶ Habita. qr nullus pōt predicare nisi ex officio sibi ꝓmisso vel nisi habeat auctoritatē a suo prelato. j. de bere. cū ex i iuncto. ⁊. c. ercōicam⁹. §. qr vero. nec sufficit petere lniaz nisi sit obtēta ut hic pz. ⁊ si. de cō. dist. v. non oportet. xi. q. iij. qd ergo. xix. q. ij. due. arg. j. s. de regula. lz. ⁊. s. de arbi. cū oliz.

Significauit. Habz tria dicta vt pz in summario. Scōm ibi: illi quoqz. Tertiuz ibi: ad vltimum. Ab. si.

q ¶ Cōmodum. fm qō dicitur s. eo. ita quorūdaz. vbi de hoc ⁊. j. e. ad liberādū. nihil ergo i mercib⁹ portādū est nisi illō vñ possint redimere captiuos vt hic dicit. Sed qd si nō pñt redimere captiuos. nisi portēt eis arma vel ferx: nunqd hoc facere possūt sine pena ercōicationis. arg. q̃ sic ex eo qō dicit excepto redēptōis articulo. sed non credo nisi primo requirat auctoritas pape ne aliqd fraudis fiat. Ber.

r ¶ Iuramēto. lz nonne sufficit pena excōicationis pōt dici q̃ hoc exigit a suspecto. ar. xxviij. dist. de syracusane. ⁊. x. q. vlti. c. vlt. quoniam eoꝝ ruine debēt occurrere prelati. xciij. dis. diaconi. ⁊. xxij. q. v. hoc videt. ⁊ ad maiorē cautelā exigit iuramētum etiā a quocūqz. lau.

s ¶ Excōicationis. de qua hēs s. c. ita quorūdā. ⁊ ideo quia lz treuga sit facta non tñ pax perpetua: vt. j. §. pr. vñ pbibitio non itelligitur ꝓpterea relaxata de mercib⁹ pbibitis.

t ¶ Per nūcios. sic. j. c. pri. q per alium facit per se facere videtur vt hic. ⁊. j. de sen. excō. mulieres. xlvi. di. sicut non suo. ff. de admi. tuto. ita tamen. §. gessisse.

v ¶ Post treugā. treuga ē securitas pōnis ⁊ reb⁹ ad tp̄s ꝓcessa. s. de treu. c. i. ⁊ q facit treugā nō facit pacē nec desistit a guerra nisi ad tēpus: qr q distulit non in totū destitit. ij. q. iij. §. notandū. ⁊. ff. de iu. destitisse.

x ¶ Non absoluit. nec ēt a piuro: qr lz treuga sit facta nō tñ pax: ⁊ ita ñ existit conditio vñ incidit in snīam excōicationis ⁊ in piuriū: ⁊ sic treuga nō est pax.

Quod olim. Primo excōicat. Scōo hortat illos qbus scribit ibi: Vestre igitur. Ab. si.

y ¶ In lateranen. s. e. ita quorūdā. Ber.

z ¶ Supponim⁹. ⁊ iā suppositi erāt per Alex. in concilio lateranen. ita quoꝝ

a ¶ In domibus. ⁊ ita videtur q̃ extra domum iudeorum possint: eadē prohibitio est. j. e. ⁊ si.

b ¶ Concordant. xxiiij. q. viij. dispar. ⁊ in habitu etiam differre debēt a xpianis vt possint melius euitari. j. eo. in nonnullis.

c ¶ Simplicium. qr inocens credit omni verbo. xxij. q. iiij. innocens. si. xxviij. q. i. c. sepe.

d ¶ Inuitos. hoc ō dicit qr nullus ad fidē cogendus ē. xxiii. q. v. ad fidē. ⁊. xlv. dist. de iudeis. qr si simplr ⁊ absolute compellātur non recipiēt caracterē. sed si ꝓditionaliter ꝓpellant bñ recipiūt ⁊ ꝓpellendi sunt: vt fidē sic susceptaz obseruēt: ut. s. de bap. maiores. §. itē queritur. xlvi. di. de iudeis. ⁊. ff. de ritu nup. si pf. ⁊. C. e. ti. nullus. B.

e ¶ Habere. pbatio eiꝰ q̃ nullus ꝓpellī dz ad fidem qr fides ex necessitate esse non dz. xlv. di. qd aūt. §. qui sincera. ⁊. xxiij. q. v. ad fidem.

f ¶ Potestatis. nulli eiz ꝓmissum est occidere uel penā infringere nisi cui ex officio permittit. xxiij. q. v. qui malos miles. cū minister ⁊ pena nō est inferenda nisi per iudicem. xxxiij. q. ij. §. item B c. Ber.

g ¶ Bonas. secus si malas ne deludant xpianis pretēdentibus signa lamentatiōis ⁊ non prorū pāt in contumeliā creatoris. j. e. in nōnullis. ⁊ ne annuatim simulataz spem crucis erurant. C. e. iudeos. sed suas festiuitates more solito celebrent. xvi. di. qui sincera. vt hic dicit. C. eo. ti. nemo. Ber.

h ¶ Cimiterium. arg. j. ff. de sepul. vio. sepulchra. so. sepulchra hostium religiosa nō sunt ut ibi dicitur: nec illud non infringens incidit in edictū: iudei vero nō reputant hostes. xxiij. q. viij. dispar. licet sint hostes fidei nr̄e. j. e. ⁊ si iudeos.

i ¶ Pecunie. q̃ in sepulchris ponēda nō est. ar. ff. de reli. ⁊ sump. fu. si qs ipediat. §. funeris cā. ⁊. xiii. q. ij. nō estimem⁹ circa medium. Tan.

k ¶ Effodere. qō qui fecerit sepulchri violati tenetur. ff. de sepul. vio. l. iij. §. si quis. ⁊ fm quosdam hec actio infamat. ff. de sepul. vio. l. j. Alij dicūt q̃ non ifamat cū sit actio in factum: ⁊ in illa ꝓprie ponitur actio. Ala.

l ¶ Excōicationis. ⁊ ita videt in optione iudicis qō istoꝝ p̄ pena īponat si nō satisfecerit. ⁊ si iste vult satisfacere nō punitur. si. xxxvi. di. eps aut presbyter. ⁊. xlviij. di. c. i. ⁊. xiij. di. c. ult. ita est ar. q̃ p̄ quolibet peccato non debet eps in aliquem fulminare uel excōicare uel deponere.

Quam sit. Duo sunt dicta. Secūda pars ibi: ĩsuper. Ab. si.

m ¶ Ut liceat. aliter. n. nō possent illos lucrari: ⁊ sic lz eis loq ⁊ comedere cum eis exēplo vñi. xxiij. q. iiij. īfideles. ⁊. xi. q. iij. ad mēsam. vū modo ⁊ alijs nō coinquinent. ar. contra. xxviij. q. i. nullus. ⁊. c. oēs. so.

n ¶ Qualitate. vt abstineant his dieb⁹ ⁊ in tpibus qb⁹ a carne est abstinendū fm canones iiij. di. deniqz. ⁊ de cō. di. iij. ō esu carniū. ⁊. c. sabbato. de qbus canonibus hic fit mentio.

o ¶ Apponunt. q̃cunqz ergo apponunt vti possūt nisi dcm̄ fuerit q̃ sit idolis īmolatū: vt. i. q. iiij. §. vl. ⁊. xxvi. q. ij. si de area. tunc. n. sanctius ē mori fame q̃ idolatricis vesci. xxij q. iiij. sicut sanctius. Ber.

p ¶ Habita. qr nullus pōt predicare nisi ex officio sibi ꝓmisso vel nisi habeat auctoritatē a suo prelato. j. de bere. cū ex i iuncto. ⁊. c. ercōicam⁹. §. qr vero. nec sufficit petere lniaz nisi sit obtēta ut hic pz. ⁊ si. de cō. dist. v. non oportet. xi. q. iij. qd ergo. xix. q. ij. due. arg. j. s. de regula. lz. ⁊. s. de arbi. cū oliz.

q ¶ Cōmodum. fm qō dicitur s. eo. ita quorūdaz. vbi de hoc ⁊. j. e. ad liberādū. nihil ergo i mercib⁹ portādū est nisi illō vñ possint redimere captiuos vt hic dicit. Sed qd si nō pñt redimere captiuos. nisi portēt eis arma vel ferx: nunqd hoc facere possūt sine pena ercōicationis. arg. q̃ sic ex eo qō dicit excepto redēptōis articulo. sed non credo nisi primo requirat auctoritas pape ne aliqd fraudis fiat. Ber.

r ¶ Iuramēto. lz nonne sufficit pena excōicationis pōt dici q̃ hoc exigit a suspecto. ar. xxviij. dist. de syracusane. ⁊. x. q. vlti. c. vlt. quoniam eoꝝ ruine debēt occurrere prelati. xciij. dis. diaconi. ⁊. xxij. q. v. hoc videt. ⁊ ad maiorē cautelā exigit iuramētum etiā a quocūqz. lau.

s ¶ Excōicationis. de qua hēs s. c. ita quorūdā. ⁊ ideo quia lz treuga sit facta non tñ pax perpetua: vt. j. §. pr. vñ pbibitio non itelligitur ꝓpterea relaxata de mercib⁹ pbibitis.

t ¶ Per nūcios. sic. j. c. pri. q per alium facit per se facere videtur vt hic. ⁊. j. de sen. excō. mulieres. xlvi. di. sicut non suo. ff. de admi. tuto. ita tamen. §. gessisse.

v ¶ Post treugā. treuga ē securitas pōnis ⁊ reb⁹ ad tp̄s ꝓcessa. s. de treu. c. i. ⁊ q facit treugā nō facit pacē nec desistit a guerra nisi ad tēpus: qr q distulit non in totū destitit. ij. q. iij. §. notandū. ⁊. ff. de iu. destitisse.

x ¶ Non absoluit. nec ēt a piuro: qr lz treuga sit facta nō tñ pax: ⁊ ita ñ existit conditio vñ incidit in snīam excōicationis ⁊ in piuriū: ⁊ sic treuga nō est pax.

y ¶ In lateranen. s. e. ita quorūdā. Ber.

z ¶ Supponim⁹. ⁊ iā suppositi erāt per Alex. in concilio lateranen. ita quoꝝ

dam ⁊ sic est canon late snie: vt pz in fi. ⁊ ita vt q̃ qui contrafaciunt vnplici ex cõicatione sunt ligati. Sed quis absoluet tales põt vici q̃ epi ipso ꝓ: qt ex quo papa sibi hoc nõ retinuit alijs idulsisse vt. j. de sen. ex. nup. qt sibi reseruasset si hoc non itendebat. s. de preben. graue in fi. ⁊. j. de cri. fal. dura. in fi. Ber.

a ¶ Subsidia. s. e. ita. ⁊. j. e. ad liberãdã. ⁊. C. q̃ res expor. nõ pos. p totũ. ⁊. C. que res ven. non pos. p totum.

b ¶ Iraz dei. ratũ hãtis q̃ ab ecclesia iuste factum est. xxiij. q. i. quodcũqz.

Et si. Primo ponit error dium. secũdo facit narrationẽ. tertio prohibet. q̃rto penã iponi mãdat. Secũda ibi: accepimus. tertia ibi: prohibemus. q̃rta ibi: si vo. Ab. si.

c ¶ Ingrati. si. enim iudei isti i grati sunt pñt priuari gr̃a sibi concessa. s. de do. c. vl. ⁊. xij. q. ij. octaua viscussio. ⁊. C. de reuo. do. l. ult. B.

d ¶ Pro gr̃a. s. de fideiu. peruenit. ⁊. s. de renũ. sane.

e ¶ De familiaritate. nimia familiaritas parit ꝓtẽptuz. ⁊. ff. de offi. pcon. ne quicquam. §. cura. lxxvi. di. quãdo. ⁊. ff. de offi. pre. obseruanduz.

f ¶ Mus in pera. vt. xiij. q. i. §. ij. versus fi.

g ¶ Mutrices. qõ esse non vz. s. eo. iudei. ⁊. c. ad hoc.

h ¶ Effundere. credebãt forsan corpus xpi descẽdere in stomachum: ⁊ incorpari qõ ẽ falsum de con. di. ij. tribus gradibus non est iste panis. cibus enim aĩe est di. ea credere. Lau.

i ¶ Patiuntur. ar. q̃ q potest pbibere ⁊ non pbibet sibi iputatur. lxxvi. di. c. iij. j. de reg. iur. c. pe. ⁊. j. ti. pr. c. ij. ⁊. xiij. q. viij. preterea. arg. ⁊. j. ó sen ten. ex. quante presumptionis.

k ¶ Libere. i. ecclesie. non enizerit heres filius ancille cũ filio libef. xxij. q. iiij. dicat aliqs. b.

l ¶ Ancille. i. agar. que significat synagogaz. Libera. i. sara q̃ significat ecclesiam. de agar ancilla sare descenderunt isti q̃ debent esse serui illoꝝ: q̃ descẽderunt a sara: in quibus ecclesia fundata est. Ber.

m ¶ Sub excõicationis pena. ĩmo excõicari pñt si cõicent eis postea. j. de vsur. post miserabilem. ⁊. j. c. pri. ⁊ sic idirecte iudicat eccl̃ia de iudeis. ⁊ de h diri. s. e. ita. ⁊. c. iudei. Ber.

Postulasti. Communis diuisio. secũda ibi: ad qõ Ab. siculus.

n ¶ Pena pecuniaria. ad arbitrium iudicis. s. de of. lega. de caufis. qt spũali pena ipm punire non potest cuz sit extra ecclesiã: qt nihil ad nos de his qui foris sunt. ij. q. i. multi. qñ ecclesia possit punire iudeos. dictum est. s. e. ita. ⁊. c. iudei.

sarracenis mercimonium habuerunt: vel per se vel p alios nauib⁹ seu quocũqz alio igenio eis aliqua rerum subsidia[a] seu cõcilia quãdiu inter nos ⁊ illos guerra durauerit duxerit ipendenda. ¶ A. igitur discretioni mãdamus quatenus nec per vos nec per uestras naues nec alio quocũqz modo aut igenio eis mercimonia cõcilia vel alia subsidia trãsmittatis: ne si aliqui in sua malitia idurati secus agere presũpserit: non solũ ipso iure icidant in excõicationem illam: verumetiaz iram[b] dei viuentis icurrant.

I Ano. iij. archiepiscopo senoñ. ⁊ episcopo parisieñ.

¶ Iudei nutrices vel seruientes xpianos habere nõ dñt: ꝓtrafaciẽtibus iterdicit xpianoꝝ cõmerciũ.

Et si iudeos quos ꝓpria culpa submisit perpetue seruituti: pietas xpiana receptet ⁊ sustineat cohabitationem illorum: ingrati[c] tamẽ vobis eẽ nõ debẽt: vt reddant xpianis ꝓ gratia[b] cõtumeliã ⁊ de familiaritate[e] ꝓtẽptum: qui tãquam misericorditer i nostrã familiaritatem admissi: nobis illam retributionem ipendunt: quaz iurta vulgare ꝓuerbiũ: mus[f] i pera: serpens in gremio: ⁊ ignis in sinu: suis consueuerũt hospitib⁹ exhibere.

¶ Accepimus autẽ q̃ iudei faciũt xpianas filioꝝ suoruz nutrices[g]: ⁊ quod non tantũ dicere sed etiã nefandũ est cogitare: cũ i die resurrectionis dominice illas recipere corpus ⁊ sanguinẽ iesu xpi contigit: p triduum antequã eos lactẽt lac effundere[h] faciunt i latrinã. Alia isuper contra fidem catholicam detestabilia ⁊ iaudita cõmitt ũt pp̃ que fidelib⁹ est verendum ne diuinam idignationẽ icurrant: cum eos perpetrare patiũtur[i] indigne que fidei nostre cõfusionez iducunt: ⁊ infra.

¶ Inhibem⁹ ergo districte: ne decetero nutrices vel seruiẽtes habeant xpianos: ne filij libere[k] filijs famulentur ancille[l]: sed tanquã serui a dño reprobati i cuius mortez nequiter ꝓiurarũt: saltem p effectum operis recognoscant seruos illoruz quos xpi mors liberos ⁊ alias seruos effecit: ⁊ infra. ¶ Si vero nutrices ⁊ seruientes non dimiserint xpianos: sub excõicatiõis[m] pena inhibeatis districte oibus xpianis ne cum eis cõmerciuz aliquod audeant exercere. I Dem.

¶ Iudeus q̃ pcusserit clericu tpaiter punit. ⁊ si ò facto puniri nõ põt iterdicit sibi xpianorũ cõmercium donec satisfecerit iniuriam passo.

o ¶ Leso satisfactionẽ. hoc regulare est vt semp ante absolutionẽ satisfaciat leso. ⁊. j. de sen. ex. porro. parochianos conquesti: ⁊ i plurib⁹ alijs. c. tij. q. i. nulli in fi. ⁊. ij. q. vij. accusatio. Ber.

p ¶ Christianis. ⁊ ita idirecte excõicãtur iudei. de hoc dic ut dictũ est. s. eo. ita quorundam.

Postulasti qualiter ꝓtra iudeum ꝓcedere debeas qui manus iniecit i quẽdam clericuz violẽtas. ¶ Ad qõ breuiter rñdemus q̃ si dictus iudeus tue iurisditõis existit: ipsuz pena pecuniaria[n] punias vel alia fm q̃ cõuenit tpali: faciẽs leso satisfactionem[o] cõgruam exhiberi: alioquin eius dñm moneas: ⁊ inducas: vt passo iniuriam ⁊ ecclesie ab eo satisfieri faciat cõpetenter: q̃ si dñs eius neglexerit adimplere: vt xpianis[p] oib⁹ p cẽsu. ec. interdicas ne cũ ipso iudeo añquã satisfaciat pñsumãt ꝓmercia exercere.

I Dem in concilio generali.

¶ Iudei ⁊ sarraceni dñt in terris xpianoꝝ vti habitu p quem a xpianis discernant: ⁊ i die passiõis dñi non debẽt i publicũ ꝓgredi: nec in contumeliam creatoris prosilire.

Tã nõnullis prouicijs a christianis iudeos seu sarracenos habitus distinguit[q] diuersitas: sed in quibusdam sic quedam inolenit cõfusio: vt nulla differentia discernãtur. Unde contingit iterdũ q̃ p errorem[r] xpiani iudeoꝝ seu sarracenorum: ⁊ iudei seu sarraceni xpianorum mulieribus cõmiscentur. Ne igit̃ tã dãnate cõmixtionis[r] excessus p velamẽ huiusmodi vlterioris excusatõis possint hñe diffugium: statuimus vt tales vtriusqz serus in oi xpianoꝝ prouincia ⁊ oi tpe qualitate habit⁹ publice ab alijs populis distiguantur. ¶ In diebus autẽ lamẽtationis dñice passionis in publicum mime prodeant[s] eo q̃ nonnulli ex ipsis talibus diebus sicut accepimus ⁊ ornati⁹ non erubescunt icedere: ac xpianis qui sacratissime passionis memoriam exhibentes lamẽtationis signa pretendũt illudere[v] nõ formidãt. ¶ Illud autem districtissime ibibemus ne in cõtumeliam creatoris ꝓsilire presumant. Et quoniam illius dissimulare nõ debem⁹ opprobriũ q̃ ꝓbra nostra deleuit: precipimus ꝓsũptores huiusmodi per principes seculares condigne animaduersionis[x] adiectione compesci: ne crucifixũ pro nobis aliquaten⁹ blasphemare[y] ꝓsumãt. I Dẽ i codẽ.

¶ Prepones iudeũ vel paganũ publicis officijs p ꝓciliũ prouiciale corripit: ⁊ preposito denegat xpianorũ cõmerciuz donec deposuerit offiñ: ⁊ in vsus xpianoꝝ pauperuz restituet id q̃sita fm epi, puidẽtiã.

Quam sit nimis absurdum vt blasphemus[z] xpi in christianos vim ptãtis exerceat: quod super hoc toletanũ[t] conciliũ prouide

I Ā nonnullis. Tria sunt dicta. secundum ibi: in diebus. tertium ibi: illud autem Ab. siculus.

q ¶ Distinguit. sicp habitum debent distingui nouitij a professis. ⁊. s. de sta. regula. c. penul. ⁊ meretrix a matrona. j. de sen. exõ. in audientia. ⁊. ff. de iniur. itẽ apõ. §. si qs virgines. ⁊ masculi a feminis p crines ⁊ vestes. xxi. di. si qua femina. sic ⁊ liber distinguitur a seruo per pilleum. C. de lati. lib. tol. l. i. §. ⁊ qui pilleati. Joan.

r ¶ Errorẽ. ergo si ignoranter cõmisceatur xpianus iudee dũmodo non sit crassa siue affectata ignorantia excusatur in eo q̃ iudea. ar. xxiiij. q. ij. in lectum. ⁊. j. de cle. er. apostolice.

s ¶ Cõmixtionis. quia nec matrimoniuz inter iudeũ ⁊ christianã eẽ potest. xviij. q. i. caue. ber.

t ¶ Prodeant. s. eo. q.

v ¶ Illudere. sic reddũt nobis ꝓ gratia cõtumeliam ⁊ contemptũ. ⁊. s. eo. ⁊ si iudeos.

x ¶ Aliaduersionis. scilz pecuniaria pena vt alia temporalia prout visuz fuerit iudici. s. c. pr. B.

y ¶ Blasphemare. s. e. c. i. j. c. pr. Ber.

Cum sit. Prima pars ponit questionem innouans olim inhibitã prohibet eas: causas reddit. Secundo punit preponentem. Tertio propositum. Quarto prorogat. secũda ibi: si quis. tertia ibi: officiali. quarta ibi: hoc idem. Ab. si.

z ¶ Blasphemus christi. idest iudeus blasphemans christum. s. eo. c. i.

t ¶ Toletanuz. liiij. di. nulla. ⁊. j. eo. ex spãli.

a ¶ Prouinciale concilium. s. de accusa. sicut olim.
b ¶ Pauper. sic ergo pauperibus restituit qd iniuste extortũ ē: vt. s. de de imu. eccle. q. si vero officiũ licitũ ē: tũc si vellet posset dare paupib⁹ qd iniuste extortũ est. xiiij. q. v. non sane. Sed ⁊ vk q̃ restituendũ sit illis a qbus ē extortũ: ⁊ non paupibus. j. de homi. sicut dignum. §. eos. ⁊ .j. de vsu. cũ tu. ⁊. s. de iureiur. eã te. ⁊. s. de de ci. tua. ij. xviij. dist. qñ. hoc ideo fit in hoc casu: q: nescit a qbus extortus sit. maior pena ponitur in se. c. illis q merces p̃ibitas portãt ad sarracenos. Jo.

A D liberãdam. Due sunt partes. secunda ibi: ⁊ talibus. Ab. si.

c ¶ Excõicam⁹. anathematizamus sicut. s. eo. ita. ⁊. c. qd olim.

d ¶ Priuatione. hoc totũ habes. s. e. ita.

e ¶ Cõmercio. totus ergo lucrũ qd ad eos puenit ex hoc commercio debẽt dare in subsidiũ terre sancte ĩ cui⁹ detrimẽtũ hoc fecerũt. ⁊ ē simile crimini vsurarũ in quo quicqd sorti accedit vsura est. vñ totũ debet restitui. j. de vsur. ꝓsuluit. ⁊. xiiij. q. iij. putant. ⁊. c. se. ĩmo videtur q̃ maius q: isti videtur fidẽ xp̃ianam ĩpugnare vñ plus puniũtur: q: tãtũdem p̃ pena dare cogũtur ĩ subsidiũ terre sancte: ⁊ nemo dubitat graui⁹ eẽ cõmissum qd ē graui⁹ vindicatus. xxiiij. q. i. nõ alteram⁹. ⁊ in auc. ut fra. fi. col. ix. in fi. vbi dicit in delicto enim equali priorem mas eis iminere penas iustum putamus.

f ¶ Deliquerint. sic. s. ō immu. eccle. c. vlti. ⁊ de iurepa. pastoralis. ⁊. s. de tẽp. or. litteras. ⁊. s. de fo. ꝓpe. nullus. simile xij. q. vij. ō viro. ⁊. xxij. q. iiij. frater ⁊ coeps.

g ¶ Sic alias. quia poterunt subijci verberib⁹ loco pene. xiiij. q. vi. si res. ⁊. xij. q. ij. fraternitas. ⁊. v. q. vi. q: iusta.

h ¶ Interdicatur. sic ergo pena vnius est met⁹ alteri⁹: vt. ij. q. vij. qua propter. ⁊. s. de offi. or. irrefragabili. ⁊. s. ō trãsla: c. i. ĩ fi. ⁊. s. de sta. regul. ea que. s. ō calum. c. ij. ff. de pe. l. capitaliũ §. famosos. ff. deposi. bona fides. j. rñ. in fi.

statuit: nos pp transgressorũ audaciam ĩ hoc generali cõcilio innouamus ꝓhibentes ne iudei publicis officijs p̃ferant: quoniam sub tali p̃textu xp̃ianis plurimũ sunt ifesti. ¶ Si quis autẽ eis officium tale cõmiserit per ꝓuinciale conciliũ qd singulis annis precipimus celebrari: monitione premissa districtione qua ꝓuenit cõpescatur. ¶ Officiali vero huiusmodi tandiu xp̃ianorum cõio in ꝓmercijs ⁊ alijs deneget: donec in vsus pauperũ xp̃ianorũ ꝓ m ꝓuidentiam dioce. ep̃i conuertat quicqd fuerit a xp̃ianis adeptus occasiõe officij sic suscepti: ⁊ officiũ cũ pudore dimittat qd irreuerenter assũpsit. Hoc idẽ extendim⁹ ad paganos. ¶ Dẽ in eodẽ.

¶ Cõciliũ generale repetit ꝓciliũ lateranẽ. sup̃. e. ita. ⁊ addit penam satisfactõis tpe absolutiõis ĩpẽdẽdã.

A D liberandã terrã sanctã: ⁊ ĩfra. Excõicamus preterea ⁊ anathematizam⁹ illos falsos ⁊ impios xp̃ianos: qui ꝓtra ipsum xp̃m ⁊ populum xp̃ianum sarracenis arma ferrũ ⁊ lignamina deferunt galearũ: eos etiam qui galeas eis vendunt vel naues: quiq; in piraticis sarracenorũ nauibus curam gubernationis exercẽt vel machinis aut quibuslibet alijs aliqd eis ĩpendũt ꝓsiliũ vel auxiliũ in dispẽdium terre sancte: ipsosq; rex suam priuatõe mulctari ⁊ capiẽtiũ seruos fore censemus: p̃cipiẽtes vt per oẽs urbes maritimas dieb⁹ dñicis et festiuis huiusmodi snia publice inouetur. ¶ Et talib⁹ gremium non aperiat ecclesie nisi totũ qd ex ꝓmertio tam dãnato perceperint ⁊ tãtũdem de suo ĩ subsidiũ terre sancte trãsmiserint: vt eq̃o iudicio in quo ōliquerint puniãtur: q̃ si forte soluendo non fuerint sic alias reatus talium castigetur q̃ in pena ipsorũ alijs interdicat audacia similia p̃sumẽdi.

¶ Reg. ix. astoricẽ. ⁊ lucẽ. epis.

¶ Iudei vel pagani publicis officijs p̃ficiẽdi nõ sunt: ⁊ si eis regalia iura vẽdãtur: ad ea colligẽda prefiẽdus est xp̃ianus nõ suspectus.

n ¶ Solidis. sed de qua moneta dabunt: rñdetur de illa que est in vsu in loco illo. ar. ff. de le. iij. nũmis. ff. de le. i. si seruus pluriũ. §. si numerus. quid si nõ sit qui soluat illos. xij. solidos. de hoc dictũ est. s. e. c. j.

o ¶ Tres mẽses. corpso q̃ nõ exposuit ipsum ĩfra tres menses venalẽ: presumitur q̃ non causa mercimonij emerit: sed ad seruiendũ sibi vñ nullo p̃cio dato perducetur ad premium libertatis: nec admitteretur ꝓbatio in ꝓriũ cũ hic sit p̃sumptio iuris et qua ius statuit: vt. liiij. di. fraternitatem. qd. c. itellige p illud. ⁊ istud est q̃si glosa ⁊ expositio illi⁹ fi. p̃sũptio est. s. de spon. is qui. ubi hẽs presũptionem iuris: ⁊ si alius eũ ꝓparet talis ẽptio non valeret: nihilominus erit liber nullo p̃cio dato si sciẽter emit illũ. si ignorãter agat ad precium siue ad interesse ꝓtra iudeũ qui ipsum decepit. ff. de cõtrahẽ. emp. liberi hominis. argu. ⁊ no. q̃ fauor fidei priuat aliquẽ seruo suo ut hic pz. Itẽ priuat aliquem filio suo. s. de cõuer. infi. c. ult. Itẽ priuat aliquem vxore sua. s. de diuor. gaudemus. ⁊. xxviiij. q. j. si fidelis.

Rubrica de hereticis. Visum ē de his qui non baptizati deum blasphemãt male colẽdo: merito videndũ est de illis q̃ iam baptizati icidũt in heresim. ab. si.

p ¶ Ubius. de fide eiũ nullus debet dubitare: ⁊ firmiter credere articulos fidei. s. de summa tri. c. i. in princi. aliter saluus esse non poterit: vt in psal. qcunq; vult tẽ. xxiiij. di. quando episcop⁹. ⁊. xxiiij. q. i. aperte. nullus eĩm titubare debet in fide vt ibi dicitur.

q ¶ In fide. Etiã in tenui articulo. C. de hereti. l. ij. ĩ fi. sic ex leui offensa reuocatur libert⁹ in seruitutẽ. C. de liber. ⁊ eorũ libe. si mãumissus. ⁊ ō quo ad articulos fidei qui ꝓtinẽtur in symbolo: Credo in deũ. quib⁹ per fidẽ sola adhibẽda ē credulitas: q: fides est de re nõ visa. de pe. di. iiij. ĩ domo. C. de sũ. tri. l. vlti. nõ per signa: sed p fidem veritas est colẽda. de cõ. di. iiij. venit sacerdos. Lau.

r ¶ Credenduz est. ergo dubi⁹ ĩ fide testis esse nõ potest. xxiij. q. iiij. ipsa pietas.

s Q Ui alios. nõ reuocat: cũ potest. ff. ad. l. aquil. sciẽtiã. lxxxiij. dist. error. ⁊ arg. s. tit. pri. ⁊ si iudeos. ⁊. ij. q. vij. negligere. sed nunqd istud pti net ad oẽs: rñ. de crimine iam ꝓmisso soli prelati tenent corripere. xxiij. q. iiij. duo ista. ⁊. c. ita plene. a peccato autem committendo quilibet tenetur alium corripere occulte. j. e. cum ex iniuncto. vbi de hoc. ⁊ arg. xxiij. q. iiij. ipsa pietas. xxij. q. vi. hoc videtur. ⁊. xxiij. distinctiõe diaconi. ⁊. s. de cogna. spi. tua. ⁊. ij. q. vij. quapropter. sed iste due vltime concordãtie intelliguntur in denunciatione.

E X speciali quẽ erga illustrem regẽ portugallie gerim⁹ charitatis affectu: ⁊ infra. ¶ Mandamus quatenus regẽ ipsum sollicite inducatis: ne ĩ officijs publicis iudeos xp̃ianis p̃ficiat sicut in generali ꝓcilio ꝓtinet: ⁊ si forte redditus suos iudeis vẽdiderit vel paganis: xp̃ianum tunc deputet de grauaminibus iferendis clericis ⁊ ecclesijs nõ suspectum: per quem iudei siue sarraceni sine xp̃ianorum iniuria iura regalia ꝓsequãtur. ¶ Item.

¶ Se sũmat: ⁊ tria facit: ponit dicta: mercatori prouidet: prouisionem determinat.

N Ulli iudeo baptizatũ vel baptizari volentẽ emere liceat vel in suo seruitio retinere. ¶ Nõ si quẽ nõdũ ad fidem ꝓuersum causa mercimonij emerit ⁊ postmodũ fact⁹ sit vel fieri desideret xp̃ianus: datis pro eo. xij. solidis ab illius seruitio protin⁹ subtrahatur. ¶ Si autem infra tres mẽses ipm venalem non exposuerit vel ad sibi seruiendum emerit eundem: nec ipse vendere nec alius audeat comparare: sed nullo dato precio pducatur ad premia libertatis.

Rubrica De hereticis.

S Tephanus papa oibus epis.

¶ Infidelis est q̃ non hz certitudinem fidei: ⁊ infideli non est credendum in preiudicium alterius.

o ¶ Ubius ĩ fide infidelis est. Nec eis oino credendũ ē q̃ fidẽ veritatis ignorãt

L Eo papa.

¶ Errare in fide ꝓuicat q̃ alios errãtes cũ pot ab errore nõ reuocat.

Q Ui alios cum potest ab errore non reuocat: seipsum errare demonstrat.

A Gustinus de fide catholica.

¶ Hereticus perseuerãs eternaliter dãnatur: cui nec prodest baptismus: nec elemosyna vel martyriũ vel aliud quodcũq; bonum quo ad hoc vt ꝓsequatur vitam eternam.

F Irmissime tene: ⁊ nullatenus dubites: omnem hereticum vel scismaticũ cum diabolo ⁊ ange-

Ex speciali. In pma parte ponit culpa regis ⁊ excusatio. In secũda contra vtrũq; puidet ibi: mandamus. Ab. si.

s ¶ Concilio. s. eo. cum sit. ⁊. liiij. di. nulla.

k ¶ Non suspectũ. q̃ fideliter ⁊ sine fraude officiũ suũ exequatur ne p hoc fra⁹ fiat xp̃ianis clericis: aut ecclesijs qualis fuit ioseph. de quo habes xxij. q. ij. qd ait. qui fuit dispensator pharaonis. B.

l N Ulli. seruitio. s. e. c. i. ⁊. c. iudei. ij. ĩmo q̃cito voluntas ipsius fuerit patefacta q̃ velit fieri xp̃ianus in libertatẽ modis oĩbus vendicetur. liiij. di. fraternitatem. nisi emptus sit causa mercimonij: vt ibi dicitur: ⁊ hic inferius. Ber.

m ¶ Mercimonij. in quo casu non fraudabit ex toto iudeus siue paganus dũmodo ĩfra tres mẽses illũ venalẽ exponat: vt. c. fraternitatẽ. ber.

Fi rmissime. Due sunt partes. Scõa ibi: omni homini. Ab. si.

t ¶ Hereticum. hereticus multis modis dicitur. Ille dicit hereticus q̃ peruertit sacra ecclesie vt simoniacus. i. q. i. eos qui per pecuniã: ut. vi. q. i. §. sed licet. Item ille qui scindit se ab vnitate ecclesie. vij. q. i. denique. Itẽ omnis excõmunicatus. iiij. q. i. q̃ autem bi. Itẽ qui errat in expositiõe sacre scripture xxiiij. q. iij. heresis. Itẽ qui confingit nouã sectã vel confictã sequitur. xxiiij. q. iij. hereticus. Item qui aliter sentit de articulis fidei quam romana ecclesia. xxiiij. q. i. hec est fides. ⁊. c. quoniam. vel qui male sentiunt de sacramẽtis ecclesie. j. e. ad abolendam in prin. Tan.

a ¶ Mors. vnde apostolus. Et si tradidero corpus meū: vt ardeā charitatem aūt non habeā nihil mihi pdest. de pe. di. iij. circa fi. c. si quis. ⁊ de con. di. iiij. solet. ⁊ i. q. i. vnde quantum bonum.

b ¶ Ad salutē eternā. s. valētiā ad bona tpalia ꝓmerēda. arg. xxij. q. ij. si qlibet in fi. ⁊ ad miti⁹ suppliciū subeundū. de pe. di. iiij. ad fi. §. post ēt. Ber.

FRaternitatis. Communis diuisio. Scōa ibi Cum celestinus. Ab. si.

c ¶ Pelagius. Isti duo dānati erant in synodo ephesina de heresi: dubitabat pēiarcha antiochen⁹ an scripta ipsorū eēnt recipienda. ⁊ dicitur q̄ non: qr ex quo cōdēnatus est auctor: ⁊ scripta illi⁹ admitti non debēt vt. iij. q. iiij. c. nullus. xvi. dis. canones. q̄uis aliq̄ vtilia sint ibi. ar. s. de testi. lx. arg. tamē q̄ ratione ēt bone sententie recipi possent. i. q. i. dñs declarauit. xxvii. di. si quid veri. sicut ⁊ noticia legis abrogate necessaria est dist. vii. moyses. ⁊ papa ēt argumentatur ex. l. theodosiana abrogata. s. ō iud. nouit. sed verū est q̄ scripta istoꝝ nō valent ēt si alias bona sint nec sunt recipienda. ī. e. excōicamus. §. credētes. arg. ad hoc xcvi. di. bene quidem. cū ratione bone snīe scripta Origenis approbata fuerunt. xvi. q. vii. ⁊ hoc dicim⁹ q dānat⁹ est post mortē. xxiiij. q. ij. sane proferk. ⁊ si approbarēt valerēt. alias nō. ar. s. de sum. tri. c. ij. in fi. Itē ar. q̄ destructo principali destruit accessoriū sicut l. c. predicto. ⁊ hoc dicimus. Ber.

SIquis. Legitur duob⁹ modis ꝑm cōem ⁊ verior̄em intellectum. h. d. vt in rubro: ⁊ ut faciat ad titulum: potest intelligi q̄ ex hoc presumatur hereticus. Ab. si.

d ¶ Si qs eps. sic ordina istam lkam. si quis episcopus istituerit hereticos heredes extraneos a ꝓsanguinitate sua vel ēt l stituerit ꝓsanguineos hr̄ticos heredes aut paganos pertulerit saltē post mortē ⁊c. Et sic repete illaz dictionē hereticos. ⁊ ita nullus debet istituere hereticū sine sit cōsanguineus sine nō vt h̄ pz. ⁊. ī. c. pri. episcop⁹ ergo instituat ecclesiaz ex quo nō habet cōsanguineos catholicos. xii. q. ij. episcopus q filios. ⁊. C. eo. cognouimus. ⁊ in autē. vt cū de appel. cog. §. dicimus. ⁊. §. si qs. colla. viij. qr isti heretici iam nō dicunt filij vel cōsanguinei. vnde dr in lege: si frater tuus ⁊ amic⁹ tuus ⁊ vxor tua deprauare voluerit veritatē fit manus tua sup illos. xxiii. q. viii. legi. ⁊ vxor est expellēda. xxviii. q. i. vxor in fi. hoc ltelige nisi penituerīt isti ꝓsanguinei. delicti enīz veniā penitentibus non negamus. C. e. manicheos. Ber.

e ¶ Paganos. ⁊ ita idem iuris est in paganis: quod de hereticis. Et idez est de omnibus qui catholici non sunt. ī. c. prox.

f ¶ Post mortē. sic. xxiiii. q. ij. sane pferur. ⁊ ar. C. e. l. manicheos. ar. cōtra: qr crimina morte extinguūtur. xxiii. di. quorūdam. xxiiii. q. ij. c. i. ⁊ crimen cū pena sit extinctum. C. si reus vel accu. mor. fue. l. ii. hoc tñ spāle est in crimine heresis in criminis detestationē: vt post mortem possit accusari ⁊ excōmunicari: ⁊ ne ecclesia oret pro eo. qr non fuit accusatus in vita. Ber.

g ¶ A eos. etiam si consanguinei. dic vt. s. c. prox.

h ¶ Nihil conferāt. non distinguit in morte vel in vita: ergo nec nos distinguimus: qr nihil capere possunt ex testamēto. ī. e. excōicam⁹. §. credentes.

lis eius eterni ignis incēdio participandū nisi ante finez vite catholice fuerit incorporatus ⁊ reintegratus ecclesie: ⁊ post pauca. ¶ Omni homini qui ecclesie catholice non tenet vnitatem neqz baptismus neqz elemosyna quātumlibet copiosa: neqz mors[a] pro nomine xp̄i suscepta proficere poterit ad salutē[b].

G Rego. ix. anastasio antioche.

¶ Dānato auctore dānantur eiꝰ scripture: ⁊ libri ⁊ opera.

FRaternitatis tue: ⁊ ifra. Cū celestinus atque pelagius[c] in ephesina synodo sint dānati: quomodo poterūt illa capitula recipi: quorum dānantur auctores.

G Ex concilio aphricano.

¶ Eps istituens hereticū consanguineū vel extraneū vel paganuz ēt post mortē excōicatus nūciatur.

SIquis eps⁹ heredes instituerit extraneos a ꝓsanguinitate sua vel hereticos ēt cōsanguineos aut paganos[e] pertulerit: saltē post mortem[f] ei anathema dicatur: atqz eius nomē inter dei sacerdotes nullo mō recitet. G Ex eodem.

¶ Logt ō eadē materia cū ꝑcedēti: ⁊ extēdit qd ibi dctm fuit de epis. ad ꝑsbyteros ⁊ alios clericos.

IN eos qui catholici non sunt etiam si consanguinei[g] fuerit episcopi vel presbyteri nihil conferāt[h]: deniqz hoc quod ō episcopis ⁊ presbyteris dictū est debet de reliquis[i] clericis exaudiri.

A Lex. iij. remen. archiepiscopo.

¶ Christus fuit verus deus ⁊ verus homo: sentiens opposituz hereticus est ⁊ excōmunicatus.

QUam xp̄s perfectus deus: ⁊ p fect⁹ sit homo: mādam⁹ quatenus sub anathemate[k] interdicas ne quis ōcetero audeat dicere christum nō esse aliquid ꝑm q̄ hō: qr sicut xp̄s verus est deus: ita ver⁹ est hō ex aīa rationali ⁊ humana carne subsistēs. G Ex cōci. lateran.

¶ Heretici ⁊ receptores ⁊ fautores eorū excōicati sūt: ⁊ decedētes in hoc peccato in cimiterio ecclesie sepeliri nō debent: nec p eis orari.

causa pietatis forte posset eis dare ne perirent fame. lxxx vi. di. pasce fame. qr adhuc possunt cōuerti ad fidē: qr de nemine desperādū est. de pe. di. vij. nemo. ⁊. xxxij. q. ij. ancilla. ⁊ ar. ēt ad hoc. xlij. dis. quiescamus. ⁊ xi. q. iij. quoniam multos.

i ¶ De religs. ī hoc oēs pares sunt. arg. xvi. q. i. predicator in p̄n. xxiiij. q. ij. sane pfertur.

SIcut ait beatus Leo[l]: et ifra. Quia in partibus tolosanis hereticorum quos alij gazaros alij patarenos: ⁊ alij alijs nominibus vocant: inualuit dānanda peruersitas: eos ⁊ defensores[m] ⁊ receptores eorum anathemati decernimus subiacere: ⁊ sub anathemate probibemus ne quis eos ī domo vel in terra sua tenere vel fouere aut negociatiōez cū eis exercere p̄sumat. Si āt ī hoc peccato decesserit neqz sub p̄uilegioꝝ nostroꝝ qbuscunqz idultoꝝ obtentu[n] neqz sub alia q̄cūqz occasione oblatio[o] ꝑ eo fiat: aut iter christianos accipiat sepulturā.

L Ucius tertius.

¶ Heretic⁹ male sentiēs: vel male docens de sacris ecclesie excōicatus est ⁊ ꝓuictus: nisi se correxerit: ⁊ errorē abiurauerit. si cleric⁹ est degradet ⁊ curie seculari tradat: per quā ēt puniet. eadē etiā pena suspecti de heresi: si se nō correxerit ⁊ relapsis oīno audiētia denegat. seculares p̄ncipes q̄ iurare nolūt de ecclesia ꝓtra hr̄ticos defendenda excōicant: ⁊ terre eoꝝ supponūt iter dicto. ciuitates vero ipsoꝝ resistentes aliarum commertio ⁊ episcopali dignitate priuantur: erēpti vero subsunt ordinarijs sup bis que contra hereticos instituuntur.

AD abolendā: ⁊ ifra. Aniuersos q de sacro corporis ⁊ sanguinis dñi nostri iesu xp̄i vel de baptismate seu de peccatoꝝ ꝓfessione mr̄imonio vel reliquis ecclesiasticis sacramētis aliter sentire aut docere nō metuūt: q̄z sacrosancta ro. ec. predicat ⁊ obseruat[p]: ⁊ generaliter quoscunqz eadem ro. ec. vel singuli epi per dioc. suas cū ꝓsilio clericoꝝ vel clerici ipsi sede vacante[q] cum ꝓsilio si oportuerit vicinoruz epoꝝ hereticos iudicauerit vinculo ppetui anathematis inodam⁹: ⁊ infra. Presenti nihilominus ordinatiōe sancimus: vt quicūqz manifeste fuerint in heresi deprehensi[r] si clericus est vel cuiuslibet religionis obūbratiōe fuscatus: totius ecclesiastici ordinis prerogatiua[s] nudus ut hic patet.

k ¶ Cum xp̄s. sub anathemate: quicunqz ergo contrarium dixit est excōmunicat⁹: qr ꝑ dicere hereticum est. ⁊ heretici omnes sūt excōmunicati. ī. eo. ad abolendam. ⁊. c. excōmunicamus. ⁊ q̄ xp̄s ver⁹ sit homo ex humana carne subsistens. habes. s. de sum. tri. c. j. ⁊ est articulus fidei nostre: de quo habetur in p̄dicta constitutione: ⁊ de alijs quos scire debet quilibet xp̄ianus tenet per fidē. arg. ad hoc. de cō. di. iiij. ante. xx. ⁊. c. baptizatos. ⁊ c. prima. ad illios articulos de quib⁹ tractatur l illa cōstitutione firmiter credimus: oēs indisticte tenent tam clerici q̄ laici: sed clerici magis q̄ legem pscrutabiliter scire tenentur. xxviii. di. oēs psallentes. xxiiij. dist. qñ eps. Quilibz ergo tenet credē fz q̄ catholica tenet ecclesia: ⁊ hoc sufficit in talib⁹ articulis dū mō nihil in ꝓriū sentiat ī. eo. ad abolēdam. B.

l ¶ Sicut leo. xxiij. q. v. res omnes.

m ¶ Defensores. ī. e. excōicamus. §. credentes. ⁊. lxxix. dist. si quis paps argu.

n ¶ Obtētu. sic ergo rōne ōlicti pdīt priuilegiū. ī. c. pri. in fi. qr priuilegium nō extēdit ad illicitū casuz: nec tuet aliquē l malo. ī. de sen. ex. nulli. ⁊ oī p̄uilegio cessante mali puniēdi sūt. C. vbi de cri. agi opor. auten. q̄ in prouincia.

o ¶ Oblatio. qr constat eum decessisse in mortali peccato. xxiij. q. v. placuit. ⁊ ē simile. ī. ō vsur. quia in omnibus.

p ¶ AD abolendam. obseruat. si. xxiiij. q. iii. heresis. hoc ergo quod romana eccla seruat ⁊ mādat ab alijs obseruari generaliter ē obseruāduz. xi. di. quis nesciat. quicūqz ergo male sentit de sacramentis ecclesie hereticus est habē

q ¶ Sede vacāte. hēs hic ar. q̄ vacāte ecclesia iurisditio remanet penes capitulū. ar. lxv. di. c. vlt. xxiij. di. in noīe dñi. vii. q. i. pōtifices. De hac materia plene dictū est. s. de ma. ⁊ obe. c. bis q̄. ⁊. c. cum olim.

r ¶ Deprehensi. facti euidentia: puta qr publice predicāt heresim. arg. ff. de ritu nup. palam. §. vlt. vel legitima pbatione puta per testes vel ex sua confessione.

s ¶ Prerogatiua. arg. q̄ clericus depositus nō hz priuilegiū clericale. ⁊ hoc cōcedit Ala. arg. liiij. di. ex antiqs in fi. qō nō est rex: qr tenetur viuere clericaliter: q̄uis sit depositus. vnde si hoc faciat adhuc gandet p̄uilegio clericali. lxxxi. di. dictū. Et ō dixit Ꝓu. Si vero incorrigibilis

esset tunc nō solū pderet priuilegiū clericale: verūetiā seculari curie traderet. §. de iudi. cū nō ab hoīe. sed in casu isto perdit omne priuilegiū nisi reuertatur: vt sequitur.

a ¶ Relinquatur. tribus. n. casib⁹ relingtur aliqs curie seculari statim post depositionē ī crimīe heresis vt hic. ⁊. j. e. excōicamus. Itē in crimine falsi. j. de cri. fal. ad falsariorꝫ ⁊ in alio cū propter calūniā vel cōtumeliā quā contulit epo suo aliqs deposit⁹ est. ri. q. i. si quis sacerdotum. alias aūt lz cleric⁹ sit depositus nō traditur statim curie seculari: immo ad hoc tenet viuere clericaliter: ⁊ ecclesia eū tuebitur ⁊ gaudet priuilegio clericali vt dictū est ī ꝓxia notula. Si vero sit incorrigibilis postea tradit fm q̄ dicit. §. de iudi. cuz non ab homine. Qualiter debeat tradi dicit. j. de verb. si. noui m⁹. Qualiter puniri debeant heretici dicit. j. e. excōicamus.

b ¶ Recurrere. Sed vt q̄ et ꝓpelli debeat seruare fidem. xlv. disti. de iudeis. postq̄ est condēnatus hereticus non cōpellitur: sed si vult spōte redire debet recipi abiurato erroze. xxiij. q. iij. dicit apostolus. ⁊ ꝑpetuū carcerem ad agendā penitentiam intrudi. j. e. c. penul. Ber.

c ¶ Arbitriū epi. arg. j. i. q. vij. si qs episcopus. illud oliz obtinuit vt in ꝓcilio tm̄ reciperet: ſz hodie sufficit qō hic dicit. ⁊.

d ¶ Laicus. laici eiz per ecclesiā ꝓdēnandi sūt de heresi: sed iudex secularis illos punire debet nec tradit laicus curie seculari: sed clericus solūmodo. j. de verbo. signi. nouimus. q: laicus semper ē de foro seculari: ſz ī casu isto sniā debet ferri p ecclesiaz executio fit solū modo per iudicē secularez. Qualiter tales puniri debeāt dicitur. j. e. excōicamus.

e ¶ Audiētia. si. xxiij. distin. in nomīe dñi. sed si volūt redire nōne debēt audiri ⁊ recipi: q: ecclia non claudit gremiū volentib⁹ redire ad ipsam. C. de sū. tri. inter claras circa fi. ⁊ ōlicti veniā penitētibus non negam⁹ dicit imperator. C. e. tit. manicheos. ⁊ de pe. di. iij. adhuc istant. videtur q̄ debeant recipi: q: dominus nō vult mortē peccatoris ⁊c. xxvi. q. vi. cognouimus. ⁊ in perpetuum: sed vt cōuertat ⁊ in carcerē detrudat. j. e. c. pe. sed audiētia denegat quo ad bona ēt si alias vellet se defendere: tm̄ lra ista cōtradicit tā. Modie seruādū est prout tradit. j. eo. c. pe. §. si qui. Ber.

f ¶ Iuramēto. hoc idē dt. j. e. excōicamus. §. moneātur. Ber.

g ¶ Honore. q: hoc ipso ꝓtra ecclesiā ēe videtur: vnde dignitate debēt priuari. xxiij. q. i. qui contra pacem. ⁊ si. xxiij. q. v. preceptum.

h ¶ Ligandis. si. j. eo. excōicamus. §. moneantur.

i ¶ Episcopali. propter delictū suum. si. xxv. q. ij. ita nos.

k ¶ Delegatis. auctoritate generali hui⁹ ōcre. si. §. de of. or. irrefragabili. §. ceterum. ⁊ sic rōne delicti pdunt priuilegiū: q: priuilegium nō dat cām delinquēdi. C. de priuile. scho. l. ij. li. xij. nec pmittas nocētes aliqbus priuilegijs vti: ut in auc. de man. pn. q̄ si delinquētes. ⁊. §. c. pri. sic ⁊ remissio peccatorꝫ nō dat licētiā delinquēdi. i. q. vij. exigāt. ꝓsueuit hic allegari q̄ ratiōe delicti perdit priuilegiū. qō non est verꝫ: q: si aliqui erēpti sunt ⁊ deliquāt nō perdūt priuilegiū propter hoc sed puniri debēt. Nec dicūtur proprie recidere ī iurisdictionez epo:um q: non cognoscūt episcopi iure ordinario: sed auctoritate sibi ōlegata ut hic pz. ⁊ . §. de of. or. irrefragabili. ⁊ pinde ē ac si ipse papa cognoscere vel specialiter alijs delegaret. p abusuz eiz uel p negligētiā pdit priuilegiū. j. de priui. accedētibus. ⁊. c. si. de terra. ⁊ xi. q. iij. priuilegiū. de hoc dicitur. j. de priui. ex tuarū. Ber.

Vt Ergentis. Diuiditur. nā ꝓmo dimittit decisuz exordiū. Secūdo ponit statutū de publicatōe qō pbat per argumentū a maiori. Tertio soluit obstaculū. Scōa ibi: in terris. Tertia ibi: nec. Ab. si.

l ¶ Præcipim⁹. qō facere pōt papa rōe peccati. §. ō iudi. nouit. ⁊ pōt eos dignitate puare ut. §. pri. §. statuim⁹. ⁊ pp alias iniqtates pōt ēt papa remouē eos a dignitate. xv. q. vi. ali⁹. ⁊ ſperiū ipse trāstulit ō loco ad locū ꝓpterea q: nō ōfendebāt ecclesiā. §. de elec. venerabilez. ut ibi notatur. ⁊ iudex secularis pōt excōicari si negligat facere iusticiā. xxij. q. v. administratores. ⁊ b exp̄sse dt. ⁊. §. c. pri. §. pe. ⁊. j. de maledi. c. ij.

m ¶ Misereri. ō sola ḡ misericordia restituūt bōa ut b dt. ⁊ ēt ep̄atus: ut. xxij. q. iiij. ipa pietas. §. itē si ingūt ī fi. ⁊. q. vij. q: aūt. ⁊. i. q. vij. ꝓuenientib⁹.

n ¶ Disciplina. §. de elec. cū ī cūctis. lxxij. di. plurimos ī fi. ⁊ C. de cmē. ꝓpin. l. vna. ⁊ arg. l. di. vt constitueret.

o ¶ Cōfiscētur. qō dicit b hēs. vi. q. i. §. vex. §. si qs cū militib⁹. ⁊. C. ad. l. iul. ma. qsquis.

p ¶ Grauiꝰ. xvii. q. iiij. sicut q ecclias. ⁊. xxiii. q. v. si apud. ⁊ q in religionē diuinā cōmittit in oīum ferē iniuriā ⁊ publicū crimē ꝓmittit. C. e. ti. manicheos vnde grauis est.

q ¶ Exheredatio. b exp̄sse hēs q̄ bona hereticorꝫ ꝓfiscāt siue hēant filios siue nō: nec catholicis filiis hereticorꝫ aliqd reliquēdū ē ut b dicit: ſz ꝗ dicit. l. C. e. ti. manicheos. ⁊. l. cognouim⁹. ⁊ auc. ō nestorianis. ubi dt q̄ filii catholici pp b hēditate pīna ñ puant. stat. n. hodie huic ōcre. ī odiū crimis sicut ī crie lese maiestatis ubi filii puniunt quo ad bōa ut b dicit. ⁊ vi. q. i. §. vex. §. si qs cū militib⁹. multo forti⁹ ī isto crie ut b dt. ⁊ b ē exp̄ssuz ī ꝓstde Federici hac edictali. q̄ oliz erat ī gnta ꝓpilatōe. e. ti. ⁊ ī alio casu ēt filii ꝓ delicto parentū puniunt tpaliter vsqz ī quartā generationez fm q̄ hēs. j. de pe. ī qbusdā. ⁊ ī hac opione fuerunt Io. ⁊ Lau.

r ¶ Canonicas. xv. q. viij. cū multe. ⁊. i. q. iii. §. itē peccato israelitarū. ⁊. §. de si. presbyterorum per totum.

Si aduersus. Primo ponit decisuz exordiuz. Scōo ꝓhibitionē. Tertio penam. Scōa ibi: Q:. Tertia ibi: Quod si. Ab. si.

s ¶ Spālr b sūptū ē ex illo cāone. xxiii. di. q̄q̄. ea. n. q̄ notabilr fiunt nisi spālr notent vidēt neglecta. ff. ō iniur. itē apō labeonē. §. ait prtor. ar. §. de ꝓfir. vti. bone. ⁊. §. de do. c. ii.

t ¶ Scriniariis. i. tabellionib⁹. sic. xxv. q. ii. vniuersa

detur: ⁊ sic omni officio et beneficio spoliat⁹ ecclesiastico: secularis relinquat[a] arbitrio ptātis animadueſione debita puniendus: nisi cōtinuo post deprehēsionem erroris ad fidei catholice vnitatez sponte recurrere[b] ⁊ erroremſuum ad arbitriuz[c] episcopi regionis publice cōsenserit abiurare: ⁊ satisfactionem congruam exhibere. laicus[d] aūt nisi, put dictū est abiurata heresi ⁊ satisfactione exhibita confestim ad fidem confugerit orthodoxam: secularis iudicis arbitrio relinquat debitaz recepturus pro qualitate facinoris vltionem: ⁊ infra. ¶ Qui vero iuenti fuerint sola suspitione notabiles: nisi ad arbitrium episcopi iuxta consideratione suspitionis qualitatēqz persone ꝓpriam innocentiam ꝓgrua purgatōe monstrauerint: simili snie subiacebūt: illos quoqz qui post abiurationez prefati erroris: vel postquam se: vt diximus: ꝓprij antistitis examinatiōe purgauerit: deprehēsi fuerint ī abiuratam heresim recidisse seculari iudicio sine vlla penitus audiētia[e] decernimus relinquēdos: ⁊ infra. ¶ Statuimus isuper: vt comites: barones: rectores ⁊ consules ciuitatum: ⁊ aliorum locorꝫ iuxta commonitionem eporꝫ prestito corporaliter iuramento[f] promittāt q̄ fideliter ⁊ efficaciter: cum ab eis fuerint requisiti: ecclesiam contra hereticos ⁊ eorum complices adiuuabūt bona fide iuxta officium ⁊ posse suum. Si vero id obseruare noluerint honore[g] quem obtinent spolientur: ⁊ ad alios nullatenus assumātur: eis nihilominus excōmunicatione ligādis[h]: ⁊ terris ipsorum interdicto ecclesie supponendis. ¶ Ciuitas aūt que his istitutis durerit resistendū vel contra commonitionem episcopi punire neglexerit resistētes: aliarum careat commertio ciuitatū: ⁊ episcopali[i] se nouerit dignitate prinādam: ⁊ infra. ¶ Si qui vero fuerit q̄ a lege diocesane iurisditionis exempti: soli subiaceant se. apo. potestati nihilominus in his que sunt contra hereticos instituta episcoporum subeant iudiciuz: ⁊ eis in hac parte tanquam a se. ap. delegatis[k] nō obstātibus libertatis sue ꝓuilegijs obsequantur. I Innocentius. iij.

¶ Bona hēticorꝫ ꝓfiscant: ⁊ terris ecclie applicāt fisco ecclie: ī terris iperij iudicis secularis fisco: et procedit ēt si catholicos hāt filios.

Vrgentis ī senium seculi corruptelā: ⁊ infra. ¶ In terris vero tpali nostre iurisditioni subiectis: bona hereticorꝫ statuimus publicari: ⁊ ī alijs idē precipim⁹[l] fieri p ptātes ⁊ principes seculares: qō ad id exequēdū si forte negligētes extiterint. p cen. ec. ap. re. ꝓpelli volumus ⁊ mādamus: vt nec ad eos bona coruz vlterius reuertant nisi eis ad cor reuertētib⁹ ⁊ abneganti bus hēticorꝫ ꝓsortiū misereri[m] aliqs voluerit: vt tpalis saltem pena coripiat: quē spūalis non corrigit disciplina[n]. Cū eim fm legitimas sanctiōes reis lese maiestatis puniti capite bona ꝓfiscent[o] eorꝫ: filijs suis vita solūmō ex misericordia ꝓseruata: quāto magis q̄ aberrantes ī fide dñi dei filiū iesū offendūt a capite nro qō ē xp̄s: ecclesiastica debent districtiōe ꝑcidi: ⁊ bonis tē poralibus spoliari: cū lōge sit gratius[p] eternaz q̄ tpalē ledere maiestatē. ¶ Nec hutusmōi seueritatis cēsurā orthodoxorꝫ exheredatio[q] filiorꝫ q̄si cuiusdā miseratōis ꝓtextu dz nullatenus ipedire cū in multis casib⁹ ēt fm diuinū iudiciū: filij ꝓ pribus tpaliter puniant: ⁊ iuxta canonicas[r] sanctiōes qñqz feratur vltio: nō solū ī actores scelerū: sed ēt ī ꝓgenie dānatorꝫ. I Item.

¶ Aduocati: vel notarij hēticis vel eorꝫ defensoribus fauētes: aut sub eis litigātibus patrocinātes et pro eis istrumēta scribentes: infames sunt: ⁊ ab illo officio suspensi.

Si aduersus nos terra cōfugeret: ⁊ infra. ¶ Quia plus timeri solet q̄ spāliter[s] iniungitur quaz q̄ generaliter iperat: vobis aduocatis ⁊ scriniarijs[t] firmiter inhibemus ne hereticis credentibus fautoribus vel defensoribus eorūdez

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK Baden-Württemberg

a ¶ Auriliũ. cũ sint excõicati. ſ.e. excõicamus. j.§. credẽtes. ⁊. ſ.e. sicut. Sed videt ſaltẽ ſi ꝓueniatur q̃ non ſit auriliũ denegãdũ aut etiã iusta ſnia. s. de excep. cũ iter. ⁊ in plurib⁹ ca. ibidẽ hoc pot̃ habere locũ infra annum postquã vero ꝓstiterit eos esse tales anno elapso ĩter hereticos ꝓnuntant: niſi ifra annũ ſe correxerint. ſ.e. excõicam⁹. j.§. credentes. ⁊ ſic heretici puniunt. ſ.e. c. pe. vñ admittuntur ad aliquaz defensionem: cum ipsorũz bona debeant confiscari ſicut aliorũ hereticorũ: imo licite eis auferũt ſua: vt. viij. di. quo iure. xxiiij. q. v. non vos. ⁊. q. vij. c. i. ij. ⁊ iij. ſz meli⁹ est auctoritate iudicis ꝑ fiat. xxiij. q. iij. ſz ſũt. ⁊. C. de pigno. l. iij.

b ¶ Infamie. ⁊ ita papa pot̃ in famiã irrogare quo ad forũz ciuile: q̃ ⁊ tollere eaz pot̃. ar. s. qui ſi. ſint legi. per venerabilẽ ar. contra. ij. q. iiij. §. hinc colligitur. ſol. ꝑ vex de ifamia facti non iuris. Ber.

α Amex. Primo ponit triplicem reprehensionẽ laicorũ quã secundo ꝓsequitur primo primã ibi: Deus. secundo secũda ibi: sicut enim. Tertio tertiã ibi: licet. Ab. ſi.

c ¶ Cõuẽticula. ſicut conspiratores. xi. q. i. ꝓspirationũ. lxxx. vi. ſi quis papa. Isti. n. conspirant contra deũ: vnde fortius sunt puniẽdi q̃ ſi ꝓspirent contra hominem. s. e. vergentis. ad ſi.

d ¶ Simplicitatẽ. ⁊ male. xxviij. di. ſedulo.

e ¶ Deus enim. hic incipit improbare factum istorum.

f ¶ In lucẽ. hec ẽ iprobatio cõtra occulta cõuenticula.

g ¶ Sicut eniz. hic iprobat q̃ assumebãt officiũ predicandi.

h ¶ Nõ oẽs. imo singula officia singulis debent esse cõmissa. lxxxix. dist. singula.

i ¶ Alios. ſic. ſ. c. proni. ſicut. ⁊ xvi. q. i. adijcim⁹. q̃ nullꝰ audet predicare niſi ſacerdos vt ibi dicitur. ⁊. ſ. e. excõicam⁹. §. q̃ vero. vel niſi esset missus vt ibi. xxiij. q. iiij. displicet. ar. ibi missus est: vt qualia ⁊c.

k ¶ Precipuus. ⁊ priuile. s. de sta. reg. q̃ dei timorem.

l ¶ Rogate. xxi. di. in nouo. ergo: q̃ isti nõ erant missi nec ſacerdotes predicare nõ debebãt

m ¶ Forte. hic opponit: q̃ posſit ei opponi ab alio: ⁊ ita statim responder.

n ¶ Nõ ſufficit. bene dicit: quia ſi martyres ẽt aliqua mãdant fieri ſtatiz non ſunt faciẽda: ſed ante est vt ſciam⁹ illos ipetrare a deo q̃ postulãt. l. di. ſi qs ꝓpostera. ⁊. xlij. di. gescam⁹. ar. b.

o ¶ Miraculi. nec istud ſtatiz credẽdũ ẽ: q̃ q̃ñq̃z miracula fiunt p malos. i. q. i. teneamus.

p ¶ Virgã. de con. di. ij. reue.

q ¶ Lz aũt. ꝑ iprobat q̃ veluti de bãt ſimplicitatez ſacerdotũ. b.

r ¶ Labia ſacerdotis. xliij. di. ſit rector. ⁊. xi. q. i. ſacerdotib⁹.

s ¶ Custodiũt. i. custodiſ dñt.

t ¶ Erquirũt ſubditi. ſ. a ſcholasticis. xxxviij. di. ſedulo. ber.

v ¶ Lege moſayca. nec quiſquam respondet ad obiectionem quam posſent facere isti heretici.

x ¶ Asina. vt. ii. q. vij. ſecuti ſunt. ⁊. §. item cũ balaam.

y ¶ Tenetur. ad correctionẽ glibet tenet ſicut hic dicit. ⁊ hoc itellige de occulta correctõe ſiue reprehẽſione. ar. xxiij. q. v. nõ putes. ut hic dicit: ſz mãiſeſte correpere ꝓtinet ad ꝓlatos vel ad illos q̃ habent aliquã ptãtem in aliquos xxiij. q. iiij. duo iſta. ⁊. c. forte. pſ. n. filiũ pot̃ corripe ⁊ platus ſubditus occulte ⁊ maxiſeſte. vnde aplꝰ: argue: obſecra: increpa. ut. xlv. diſt. c. i. ⁊ viij. q. i. q̃ aũt. ſed filiꝰ non pot̃ publice reprehẽdere ſiue corripe patrem nec ſubditus prelatũ: vt hic ſegtur in littera. ⁊. xxi. diſt. nolite. erubeſcit enim lex filios caſtigatuꝰ parẽtes. in auten. ꝺ nup. §. ſed q̃ ſancitũ est. col. iiij. verſus fi. p vnaz col. hec ẽ canonica correctio ſm euãgelicam veritatẽ: vt occulta ad omnes: manifeſta ad prelatos vel alios aliquaz potestatem habentes pertineãt vt hic diſtinguit: ⁊ ſic pot̃ intelligi. ij. q. i. ſi peccauerit. ⁊ est ad hoc xxij. q. v. hoc videtur. ad denũciationẽ vero euãgelicã q̃ exigit admonitionẽ ⁊ ꝓbatõez. ut. xlv. di. ſed illud. ver. neqz illud. ⁊. s. ꝺ test. i oi negocio. ⁊. ij. q. i. ſi peccauerit. q̃ fit ad pniaz vt q̃ q̃ libet teneat. ar. ij. q. vij. q̃ app. s. de cogna. ſpi. tua. dũmodo ꝑſona ſit honeſta ⁊ bone fame: q̃ vlles ꝑſone nõ admittũtur ad denũciationẽ. s. de ſponſa. cũ in tua. vbi de hoc.

z ¶ Fatue. lv. di. ſi euãgelica.

⁊ ¶ Supponit. vt. ij. q. vij. nos ſi incompetenter.

ꝓ ¶ Premiſſum verbũ. ſcilicz q̃s ex vobis me arguet de peccato.

ꝯ ¶ Inutilis. ſi eniz prelatus inutilis aut negligens fuerit remouẽdus est. s. de of. custo. c. i. lxxxi. di. dictũ. ⁊. ſ. c. pr. in fi. ⁊. xviij. q. ij. ſi quis abbas. ⁊. C. de offi. ꝓtefec. oꝛ. ſi quos.

a ¶ Ordinate. denũciando vel accuſando ſecũdũ quod tradiſ. s. de accuſa. qualiter. s. de simo. lz. ⁊ est ar. iuris ordinem esse seruandum.

b ¶ Tã iſtitutio. ad quẽ ꝓtinet inſtitutio ⁊ deſtitutio. s. de capel. mo. c. i. ⁊. c. ij. ⁊. ſ. de puil. cũ ⁊ plãtare. §. in eccleſijs. ⁊ examinatio ꝓtinet ad eũ ad quez manus ipoſitio ſpectat. s. de elec. venerabilẽ. ⁊. c. nihil. ⁊ cũ nobis olim. iſtitutio. n. ad epiſcopuz pertinet. xvi. q. vij. nullus. ber.

α Excõicamus. Habet multa dicã ⁊ potest ſũmari ſm varietatem dictorũ p partes: que patẽt per. §. ab. ſiculus.

c ¶ Superi⁹. s. de ſum. tri. c. i. ⁊. ij.

¶ Damnati uero.

Damnati. de hereſi per ſecularez iudicem puniũtur. Et bona laicorũz hereticorũ confiſcãtur: ⁊ clericorum bona applicãtur eccleſijs: vbi beneficiati erant. hoc dicit vſqz ad. §. q̃ autẽ. Ab. ſi.

d ¶ Potestatibus. ſic. ſ. de verb. ſig. nouimus. tamẽ ſi voluerit redire ĩ perpetuũ carcerem teneantur. ſ. e. excõicamus.

in aliquo prestetis auriliũ a ꝓſilium uel fauorez nec eis ĩ cãis uel ĩ factis vel aliqbus litigãtib⁹ ſub eorũ examine veſtrũ pꝓcinũ pbeatis: ⁊ p ipſis publica iſtrumẽta vel ſcripta facere nullatenꝰ attẽtetis. ¶ Nõ ſi ꝓtra pſũpſeritis: ab officio veſtro ſuſpenſos perpetue vos decernimus infamie b ſubiacere. ¶ Dem vniuerſis xpi fidelibus tã in vrbe meteñ. q̃z in eius dioc. conſtitutis. ¶ Laici non predicẽt: nec occulta cõuenticula faciãt: nec ſacerdotes reprehendant.

α Am ex iniũcto: ⁊ ifra. Lz aũt deſideriuz itelligẽdi diuinas ſcripturas: ⁊ ſm eas ſtudiũ adhortãdi repꝯhẽdendũ nõ ſit: ſz potiꝰ cõmendãdũ: in eo tñ appent qdã laici merito arguẽdi: q̃ occulta ꝓuenticula c celebrãt offiñ pdicatiõis xpi ſibi vſurpãt: ſacerdotũ ſimplicitatẽ d eludunt ⁊ eorũ ꝓſortiũ aſpnãtur q̃ talibus nõ iberẽt. ¶ Deus eniz e lux vera q̃ oẽm hominẽ venientẽ ĩ hũc mũdũ illumiat ĩ tñ odit opa tenebraz: vt aplos ſuos ĩ mundũ vniuerſuz pdicaturos euãgeliũ oi creature miſſurus eis pceperit apte dicẽs. Nõ dico vobis ĩ tenebris dicite ĩ lucẽ f: ⁊ q̃ ĩ aure auditis ſuꝑtecta predicate: ⁊ infra. ¶ Sicut g enim multa ſũt mẽbra corpis: oia vero nõ eũdẽ actũ habẽt: ita multi ſũt ordines ĩ eccleſia: ſed non oẽs h idẽ hñt offiñ: q̃ ſz apoſtolũ alios i dñs ꝏdit apoſtolos: alios prophetas: alios aũt doctores ⁊c. Cũ igit doctoꝝ ordo ſit q̃ſi pcipu⁹ k ĩ eccleſia nõ debet ſibi q̃ſquis indifferenter pdicatiõis offiñ vſurpare. Nã ſz apoſtolũ: q̃uo pdicabũt niſi mittant. Et veritas ipa pcepit apoſtolis. Rogate l dñm meſſis ut mittat operarios ĩ meſſez ſuã. Nõ ſi forte m q̃s argute rñdeat: q̃ tales iuiſibiliter mittunt a deo. ⁊ ſi non iuiſibiliter mittãt ab hoie cũ iuiſibilis miſſio multo ſit dignior q̃z viſibilis: ⁊ diuina longe ſit melior q̃z humana: pot̃ rõnabiliter rñderi: q̃ cum interior illa miſſio ſit occulta: non ſufficit n cuiquã vnde tñ aſſerere q̃ ipſe ſit miſſus a deo hoc q̃libet hereticus aſſeueret: ſed oportet aſtruat illam iuiſibilẽ miſſionẽ p operationem miraculi o vel ſcripture teſtimoniũ ſpãle. Unde cuz dñs vellet mittere moyſen ĩ egyptũ ad filios iſrael: vt crederẽt ei q̃ mitteretur ab ipſo dedit ei ſignũ vt ꝓuerteret virgã p in colubrẽ ⁊ virgã iterũ reformaret. Joan. quoqz Baptiſta ſpãle ſue miſſionis teſtimoniũ protulit de ſcriptura dicens: Ego vox clamãtis in deſerto: dirigite viam dñi. ſicut ait Eſaias ꝓpheta: ⁊ infra. ¶ Lz aũt q ſcia ſit valde neceſſaria ſacerdotibus ad doctrinam: q̃ iuxta verbũ ꝓpheticũ: labia r ſacerdotis cuſtodiunt r ſciam ⁊ legem exqrunt s: ex ore eius nõ ẽ tñ ſimplicib⁹ ſacerdotib⁹ ẽt ſcholaſticis detrahendũ cum in eis ſacerdotale offiñ ꝏbeat honorari: ꝓpter q̃ dñs ĩ lege t pcepit: dijs nõ detrahes: ſacerdotes itelligẽs: q̃ pp excellentiã ordinis ⁊ officij dignitatẽ deorũz nomine nũcupant: ⁊ infra: nec q̃ſquaz ſue pſumptõis audaciã illo defendat exẽplo: q̃ aſina u legit repꝯhẽdiſſe prophetaz: vel quod dñs ait. Quis ex vobis arguet me de peccato: cũ aliud ſit fratrẽ ĩ ſe peccantẽ occulte corripe. q̃ q̃ſq̃z tenet v effice re ſm regulaz euãgelicã ĩ quo caſu ſane pot̃ itelligi q̃ balaã fuit correpꝰ ab aſina. ⁊ aliud ẽ frẽm ſuũ deliquẽtẽ repꝯhẽdere manifeſte: q̃ vtiq̃z nulli licet ſz euãgelicã veritatẽ. nã q̃ ẽt dicit ffi fatue x reꝰ erit gehẽne ignis. Rurſus aliud eſt q̃ plat⁹ ſpõte de ſua ꝓſiſus inocẽtia ſubditorũ ſe accuſationi ſupponit y ĩ quo caſu pmiſſũ dñi verbũ dz intelligi ⁊ aliud ẽ q̃ ſubdit⁹ non tã aio repꝯhẽdendi q̃z detrahendi exurgit temerarius ĩ platũ: cũ ei potius incũbat neceſſitas obſequẽdi. Nõ ſi forte neceſſitas poſtularet: vt ſacerdos tanquã inutilis z ⁊ indignus a cura gregis debeat remoueri: agẽdũ eſt ordinate a apud epz ad cuius offiñ tam iſtitutio b q̃z deſtitutio ſacerdotum noſcitur pꝯtinere.

¶ Dẽ ĩ ꝓc. generali. ¶ Excõicati ſũt oẽs heretici q̃buſcũq̃z noibus nominent. b. d. vſqz ad. §. dãnati.

α Excõicam⁹ itaq̃z ⁊ anathematizam⁹ oẽz hr̃ſim extollẽtez ſe aduerſus hãc ſcãm orthodoxaz ⁊ catholicã fidẽ quã ſupius c expoſuimus: ꝓdẽnãtes hr̃ticos uniuerſos q̃buſcũq̃z noib⁹ cenſeant. facies q̃dẽ diuerſas hñtes: ſed caudas ad inuicem colligatas: q̃ de vnitate ꝓueniũt ĩ id ipm. ¶ Dãnati vero pñtibus ſecularibus ptãtibus d aut

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

a ¶ Relinquantur. qualiter hic intelligat vt. s. ad abolendam. Ber.
b ¶ Degradatis. j. c. priori. 1. c. pe.
c ¶ Confiscentur. de hoc victum est. s. c. vergentis.
d ¶ Stipendia. si plura stipendia habuerint inter ecclesias diuidũtur pro rata. s. de testa. relatum.

¶ Qui autem. Suspect⁹ de heresi se nõ purgans ad arbitriũ superioris excõmunicatur 1 existens per annũ in excõicatione: vt hereticus dãnetur. b. d. vsq ad. §. moneant. Ab. si.

e ¶ Suspitione. i. presũptiõe. Et nota q sola suspitio siue psumptio purgationẽ iducit. qõ si nõ fiat: punit: vt hic patet. ar. s. de coha. cle. 1 mutua nos. 1 Itellige q sit pbabilis psumptio siue suspitio: alias non idiceretur purgatio: 1 sic nõ obstat. ij. q. i. primo. 1 ita b respicitur infamia.

f ¶ Suspitionis. b semp ẽ attẽdendũ: vt fm qlitatem ifamie 1 psone indicatur purgatio. ij. q. v. omnibus. 1. j. de pur. cano. inter.

g ¶ Condẽnentur. vt b q aliquis sit condẽnandus de heresi: lz ñ videatur violenta presumptio contra ipsũ. ar. contra. s. de presum. lfas. ibi dicit q lz sit vehemens presumptio nõ vult papa illum ꝓdẽnare de taz grauiori crie hic violẽtissima ẽ presumptio cum primo p babilis fuerit ppter infamiã: 1 qr noluit se purgare fuit excõicatus: 1 qr p annũ stetit in excõicatione p ꝓuicto habetur. xi. q. iii. rursus. 1. c. quicunqz. secꝰ i alijs criminib⁹ quia si bona alicuius cõtumacis pp crimẽ annotata sunt. si. j. ãnũ nõ venit bona deuoluunt ad fiscum: sed quo ad crimẽ non obest qn post annuz põt probare innocentiaz suã. ff. de req. reis. l. annus. Sz qdẽ qõ dicit q statim est condẽnandus cũ sepius ẽ admonẽdus vt redeat. i. q. vij. conuenientibus. rñ. cõtradicit: qr lz sit ꝓdẽnãdus monẽdus est vt redeat: vt. xxiiij. q. i. que domus i fi. vbi dr q post ẽ vitãdus. hoc ẽ verum in ꝗ q non sũt ei secreta nostre fidei exponẽda. xliij. di. in mãdatis: vt ipugnet nos vt ibi: nec itelligas q si pro alio crie seu ꝓtumacia steterit p annũ in excõicatione q babẽdus sit hereticus: sed tm excõicatur per suspitionem heresis.

¶ Notentur. Potestates seculares ppetui vel tpales iurare tenent vniuersos hereticos ab eccĺia dãnatos p viribꝰ exterminare: 1 tẽporalis dñs nõ purgans terrã suã hereticis excõicat. 1 si psteterit in excõicatione p annũ nunciat pape: qui fideles eius ab excõicatione absoluet: 1 eius terrã fidelibꝰ exponet saluo iure principalis dñij: nisi 1 ipse sit in culpa. b. d. vsq ad. §. Catholici. Ab. si.

b ¶ Firmare. sic. s. e. ad abolẽdã. §. statuimus. 1 non solũ hoc iurare tenetur: sed iurare dz q ipse idẽ catholicus sit. in auẽ. de iureiurã. qõ presta. ab his qui admi. suf. circa pn. col. ij.

i ¶ Neglexerit. iudex q negligit facere iusticiã excõicat. xxiij. q. v. administratores. 1 facit litem suã ea. cã 1. q. ij. dominus. 1. iij. q. vij. qui sine eorum balliuis relinquantur[a] aiaduersione ꝗbita puniẽdi clericis prius a suis ordinib⁹ degradatis[b] ita q bona huiusmodi dãnatorũ si laici fuerint ꝓfiscentur[c]. si vero clerici applicẽtur ecclesijs a quibus stipẽdia[d] receperũt. ¶ Qui autem inuẽti fuerint sola suspitione[e] notabiles nisi iurta ꝓsideratiouez suspitiõis[f] qualitatemqz persone propriaz innocentiam ꝓgrua purgatiõe monstrauerint anathematis gladio feriantur: 1 vsqz ad satisfactionez cõdignaz ab omnibus euitentur: ita q si per annum in excommunicatione perstiterint: ex tunc velut heretici condẽnentur[g]. ¶ Monean tur autez 1 iducãtur 1 si necesse fuerit per censuram ecclesiasticaz compellant[h] seculi potestates quibuscunqz fungantur officijs: vt sicut reputari cupiũt 1 haberi fideles pro defensione fidei prestent publice iuramentum: q de terris sue iurisditionis subiectis vniuersos hereticos ab ecclesia denotatos bona fide pro viribus exterminare studebũt: ita q ammodo quandocũqz quis fuerit in potestatem: siue perpetuaz siue temporalem assumptus hoc teneatur capitulum iuramento firmare[k]. Si vero dominus temporalis requisitus 1 monitus ab ecclesia suam terram purgare neglexeri[l] ab hereticã feditate p metropolitanum 1 ceteros comprouinciales episcopos excõmunicationis vinculo innodetur: 1 si satisfacere contempserit infra annuz significetur hoc sũmo pontifici: vt ex tunc ipse vasallos ab eius fidelitate denunciet absolutos[m]: 1 terram exponi catholicis occupandam qui eam exterminatis hereticis absqz vlla cõtradictione possideãt 1 in fidei puritate conseruent saluo iure domini principalis dũmodo super hoc ipse nullum prestet obstaculuz: nec aliquod impedimentuz opponat: eadem nihilominus lege seruata circa eos qui non habẽt dominos principales. ¶ Catholici vero q crucis assumpto caractere: ad hereticorum exterminium se accinxerint[n] illa gaudeant indulgentia illoqz sancto priuilegio sint muniti: que accedẽtibus i terre sancte subsidium cõceduntur. ¶ Credentes preterea receptatores[o]: defensores 1 fautores hereticorum excommunicationi decernimꝰ subiacere: firmiter statuentes: vt postquaz quis taliũ fuerit excõicatiõe notatꝰ si satisfacere contẽpserit ifra annum extũc ipso iure sit factus infamis: nec ad publica officia seu concilia: nec ad eligendos aliquos ad huiusmodi nec ad testimoniuz admittat: sit ẽt intestabilis[o]: vt nec testandi liberam habeat facultatẽ: nec ad hereditatis successionem accedat. Nullus preterea ipsi super quocũqz negocio: sed ipse alijs respondere cogatur. Quod si forte iudex extiterit eius snia nullam obtineat firmitatẽ nec cause alique ad eius audiẽtiam perferãtur. Si fuerit aduocatus nullatenꝰ eius patrocinium admittat: si tabellio instrumẽta confecta per ipsuz nullius sint momẽti: sed cum auctore dãnato dãnent[p]: 1 in similibꝰ idẽ precipimus obseruari. Si uero clericus fuerit ab omni officio 1 beneficio deponat: vt i quo maior est culpa: grauior exerceatur[q] vindicta. Si qui autẽ tales postquã ab ecclesia fuerit denotati euitare contẽpserint excõicationis snia vsqz ad satisfactionẽ idoneaz pcellant[r]. Sane clerici nõ exhibeãt huiusmodi pestilentibus ecclesiastica sacramẽta: nec eos christiane psumãt tradẽ sepulture: nec elemosynas aut oblationes eorum percipiant: alioquin suo priuentur officio ad quod nunquam restituantur absque indulto sedis apostolice speciali[s]: similiter quilibet regulares: quibus etiaz hoc infligatur vt eorum priuilegia[t] in illa diocesi non seruentur: in qua tales excessus presumpserint perpetrare.

arg. in auẽ. vt diffe. iu. §. pe. 1 vlt. col. ir. 1. ij. q. vi. sicut.
k ¶ Absolutos. j. e. c. vlti. 1 ita papa põt ppter heresim deponere omnes taz laicos q̃ clericos a dignitatib⁹ suis: vt. s. e. ad abolẽdaz. §. statuimus. 1. s. e. vergentis vbi de hoc.
l ¶ Dominij. arg. q ppter delictũ vnius alius puniri non debet qm̃ pena dz tenere suos auctores. s. de his que fi. a ma. par. ca. q̃stum. C. de pe. sancimus. 1 iniquũ ẽ alt quẽ alterius odio pregrauari. C. de inoffi. testa. si quis i suo. ar. j. s. e. vergentis.

¶ Catholici. Cruce signati ad exterminationẽ hereticorũ gaudẽt priuilegio concesso cruce signatis i subsidiũ terre sancte. b. d. vsqz ad. §. credentes. Ab. si.

m ¶ Accinxerit. ar. q auctoritate ecclie bellũ fieri põt. xxiij. q. viij. igit hortatu. xv. q. vi. auctoritatẽ. lxiij. dist. adrianꝰ. quod verum est ꝓtra inimicos fidei 1 contra illos qui ecclesiã impugnant.

¶ Credentes. Ponit pena credentiũ receptatoꝝ 1 defendentiuz hereticos. Primo laicorum. Secundo clericorum vsqz ad. §. qr. Ab. si.

n ¶ Receptatores. 1 defensores sine qbus heretici manere diu nõ pnt. ar. ff. de offi. presi. ꝓgruit. ff. de recep. l. i. vñ merito isti sunt puniẽdi: imo grauiꝰ deliquũt qui aliorꝝ errores defendũt 1 acriꝰ puniri dñt. xxiiij. q. iij. qui aliorꝝ. 1 iõ simili pena cum hereticis puniuntur xi. q. iij. qui consentit. 1. j. e. c. pe. in fi. 1. C. de his q latro. occul. l. i. ẽt si essent cõsanguinei arg. xxvij. q. i. de filia. 1. s. e. si quis eps. ubi de hoc.

o ¶ Sit etiam intestabilis. isti eim ut hic pz a quolibet actu legitimo repellunt: nec donare nec vẽdere: nec cõtrahere possunt: put hec omnia tradũtur C. eo. manicheos.

p ¶ Dãnent. sic. s. e. fraternitatis. ubi de hoc. si. s. e. fraternitatis. vbi de hoc. si. s. de testi. lz. sic etiã scriptura vel snia publice excõicati nõ valet. s. de iudi. ad pbandũ. 1. s. de excep. exceptionẽ nec rescriptuz. s. de rescrip. dilectus. j. 1 ꝗ est qõ sequit. idẽ in similibus precipimus obseruari: tamẽ de rescripto ipetrato ab excõicato secus ẽ: qr rescriptũ nõ sumit auctoritatẽ ab ipetrãte: sz a cõcedẽte. de quo dic ut. s. de excep. pia i notula. sed miruz lib. vi.

q ¶ Exerceatur. ut. l. di. qr tua hic habes arg. q qui in maiori dignitate est plus punitur. 1 ita circũstãtie aggrauãt vindictam. arg. xxiij. q. v. q viderit. 1. xxv. q. i. nulli fas. 1. xl. di. hõ rpian⁹. Crimẽ eiz augẽt p dignitatẽ. ff. de re mili. oẽ delictũ. §. i. xix. di. nulli. 1 q magnus sine cõparatione creatus fuit sine venia dãnatus est. de pe. di. ij. §. pncipiũ. n. 1. s. de iureiu. cũ qdam. ibi hoc soluitur. Ber.

r ¶ Pcellant. qr q participat excõicato sciẽter 1 nõ se corrigit excõicãdus est. j. de sen. excom. q in dubijs. xi. q. iij. qui cõicat.

s ¶ Alp. speciali. hic reseruat sibi papa absolutionẽ siue restitutõez taliũ: ergo per hoc alijs pbibuisse vr. si. s. de pben. de multa i fi. 1. c. graue i fi. 1 sic econuerso ex quo sibi nõ reseruat alijs idulgere vr. j. de sen. excom. nuper. 1 est ad hoc arg. q epi dispensare pnt ubi papa nõ reseruat sibi dispensationẽ. Quare ergo papa sibi specialiter reseruauit talem restitutionẽ nisi ut alijs prohiberet. 1 lz ipm restituere ad officiũ suum non possit: tñ reconciliare potest ipm ecclesie. s. eo. ad abolendam. §. j. ubi de hoc.

t ¶ Priuilegia. preterta pnilegioꝝ pticipare excõicatis nõ possunt. j. de sen.

ercõi. nulli. ⁊ in hoc casu pñt ab epo loci tanq̃ a delegato a papa puniri. s. eo. ad abolendam in fi. vbi de hoc.

¶ Quia uero. Nullus dz sibi offm̃ predicãdi assumere: nisi sibi a iure vel a sede apostolica vel a diocesano epo licẽtia ꝓcedat. alias ercõicatur ⁊ nisi resipuerit alia pena ꝓponitur. h. d. vsqz ad. §. adijcimus. Ab. si.

a ¶ Nisi mittant. s. eo. c. pri. vbi de hoc. Ala.

b ¶ Alia cõpetenti. put visuz fuerit supiori. s. de offi. dele. ō causis.

¶ Adiicimus Archiepiscopi ⁊ epi inferiorꝫ suorꝫ prouincias ⁊ dioceses suspectas habẽtes de heresi saltẽ semel ĩ anno p se vel p alios idoneos visitẽt qui ẽt debẽt: si hoc expedierit erigere iuramẽtum ab illis de vicinia ad reuelãdos hereticos ⁊ occulta ꝓuẽticula celebrãtes: quos fuelatos relapsos canonice puniet: ⁊ renitentes iurare ut heretici cõdẽnent. h. d. vsqz ad. §. volumus. Ab. si.

c ¶ Totã viciniã. arg. q̃ vniuersitas põt prestare iuramentũ calũnie. si. xxxv. q. vi. eps in synodo. sic. s. ō accu. sicut oliz.

d ¶ Mordꝰ. hec oia suspitõez ducũt. xli. di. gsgs. lxxxvi. di. inferiorẽ. xxiij. q. viij. preterea ff. ad. l. aqui. scia. ff. de bis qui no. infa. quid ergo. §. i.

e ¶ Indicare. ij. q. vij. quapp. ⁊ ar. xxij. q. j. si qs p capillum.

f ¶ Purgauerit. Nota deficiẽtez in purgatiõe puniendũ. s. de simo. de h. ⁊. c. insinuatum.

g ¶ Relapsi. isti magis puniẽdi sũt. deterior nãqz dolus eiꝰ cognoscit qui interruptã itez litẽ deseruit q̃ q semel ceptam religt. in auẽ. de litig. §. edita in fi. col. viii.

h ¶ Jurare. p iuramẽtũ debet quis purgare ꝓsciaz suã de heresi. de cõ. di. ij. ego berengariꝰ. ⁊. i. q. vij. quotiẽs. vñ si iurare nõ vult p ꝓdẽnato debet hẽri sicut qui ō calũnia iurare si vult: actor cadit a cã. ⁊ reus p ꝓdẽnato hẽtur. s. de iura. calũ. c. vlti. ⁊. C. e. ti. cũ iudices. §. q̃ si actor. Et ẽ similis illi q neqz defendit neqz exhibet ⁊ cõdẽnatur vt contumax. ff. de nora. quotiẽs. §. in ptãte. Tenui. n. religiõe iuramẽta ẽt necessaria ꝓtẽnũt. s. ō simo. ⁊ si qõnes. ⁊. C. de fi. istru. l. vlti. B.

¶ Uolumus. Episcopꝰ negligẽs in heresi pseqnda a dignitate epali ẽ remouẽdus: ⁊ alius idoneꝰ ẽ surrogãdus. h. d. vsqz ad fi. ab. si.

i ¶ Indicijs. nota q̃ p ĩdicia p batur crimẽ. s. eo. c. pri. ibi q̃ si quis rẽ. ⁊. ij. q. viij. sciant. ⁊ xxxij. q. j. dixit dñs. ⁊. j. de priuil. cũ oliz. j. ⁊. C. ō rei vẽ. indicia. Itẽ hẽs hic q̃ pp negligẽtiã remouet platꝰ. ar. s. c. pri. in fi. ⁊. j. q. j. §. ec. cũ. b.

k Sicut. sub specie virtutũ. s. e. c. pr. §. qz vero. xlj. di. sepe vicia. qz p tertu pietatis nõ ẽ ĩpietas ꝓmittẽda. xxx. q. j. nosce. ⁊ ita nullus põt pdicare nisi mittat. vñ dñs ait discipulis suis: Eũtes pdicate euãgeliũ oi creature. ⁊ iubẽte dño ĩ toto orbe dispsi sunt. xxi. di. in nouo. vñ esaias: Ecce ego mitto me. viij. q. j. in scripturis. ⁊. xxi. q. j. §. h idẽ. ar. ff. de tuto. ⁊ cura. vbi. ⁊. l. pẽtor.

l ¶ Apostolos. sic. s. eo. cũ ex iniũcto. Nec vniuersitas alia poterat rõe subsistere nisi hmõi magnꝰ eam differẽtie ordo seruaret. lxxxix. di. ad h. Laici ergo cuiuscũqz ordinis sint vel meriti pdicandi offm̃ non debẽt assumere.

Ex Ecõicamus. Hoc. c. vsqz ad. §. Si qui autem habeẽt in. c. ercõicamus eo. ti. in pñ. vnde sũma ⁊ declara prout ibi fuit dictum. Et habet totuz .c. quattuor dicta. Secundum ibi: damnati. Tertium ibi: si qui. Quartum ibi: credentes. Ab. si.

m ¶ Cõueniũt. s. e. ercõicamꝰ: qz ad eũdẽ finẽ tendũt. s. deceptionis.

n ¶ Puniendi. ⁊ hoc totũ hẽs. s. e. ercõicamus. sed qualiter isti heretici puniri debẽt fm leges postq̃ p ecclias sũt condẽnati vt hic dicit vltimo supplicio puniũtur p iudices seculares cũ distinctione vt xf: vt docẽtes vltio supplicio: addiscẽtes vero. x. libris auri ut C. eod. tit. quicũqz ad fi. Sed cõtra. C. ō mathe. culpa. vbi dicitur culpa similis est taz prohibita discere q̃ docere. nõ est contra: qz. l. quicũqz ĩtellig itur de illis q nondũ didicerũt: sed cã addiscẽdi ad hẽticos accesserũt si autem ad actuz peruenissent simili pena punirent: vt docentes fm. l. illam culpã.

o ¶ Si qui autez. ab hoc loco vsqz ad fi. additũ est aliud totuz hẽs. s. eo. ercõicamus. ⁊. c. ad abolẽdam. §. j. ⁊. ij.

p ¶ Deprehẽsi. publice ita q̃ notoriũ vel etiam condẽnati. Si vero postea redire voluerit recipiẽdi sunt: quia ecclesia nõ claudit gremiũ redeuntibus ad ipsam. C. de sum. tri. ĩter claras circa fi. ⁊ delicti veniam penitẽtibus damus. C. e. ti. manicheos. ita tamẽ vt in ppetuũ carcerem permaneãt vt hic pz. Sic ⁊ simoniaci ĩ monasterio sub perbẽni pena detrudantur. j. q. j. reperiunt ⁊. s. de simo. qm̃. quia ⁊ ipsi heretici censent. j. q. j. eos qui. ⁊. vi. q. j. §. si licet.

q Absolutos ipso iure ex quo manifeste lapsi sũt. si. xv. q. vi. iuratos nos sanctoꝫ. ⁊ ẽ argu. q̃ papa potest absoluere laicũ a iuramẽto fidelitatis. arg. predictorum. ⁊. c. qz ad ipsuz spectat interpretatio iuramẽti. s. de elec. venerabilem.

r ¶ Pacto. Ergo si sub pena aliquis tenetur eis aliquid soluere certa vielz nõ soluat nõ incidit in penã: ⁊ eodem modo si p iuramentũ. qõ est verus quia in illa obligatione ⁊ iuramẽto tacite subĩtellig ligat si talis permãserit cui cõdicare liceat. xxij. q. ij. ne quis arbitret. ff. de solu. cũ qs. j. rñ. s. de iureiur. quemadmoduz. ⁊ .s. eo. ercõicamus. §. credentes. B.

¶ Quia vero nonnulli sub specie pietatis virtutez eius: iuxta q̃ apostolus ait: abnegantes auctoritatẽ sibi vendicãt pdicandi: cum idem apostolus dicat: qõo pdicabunt nisi mittant[a]: oẽs q prohibiti vel nõ missi pter auctoritatẽ ab ap. se. vel catholico epo loci suscepta publice vel priuatim pdicatõis offm̃ vsurpare presũpserint ercõicatiõis vinculo inodentur: ⁊ nisi q̃citius resipuerint: alia ꝓpetenti[b] pena plectãtur. ¶ Adijcimus ĩsuper ut quilibet archieps vel eps p se aut p archidiaconum suuz aut alias bonestas idoneasqz psonas bis aut saltem semel in anno ꝓpriaz parochiam ĩ qua fama fuerit hereticos habitare circumeat: ⁊ ibi tres aut plures boni testimonij viros: vel etiã si expedire videbitur totã viciniã[c] iurare ꝓpellat. q̃ si quis ibidẽ hereticos sciuerit: vel aliquos occulta ꝓuenticula celebrãtes: seu a cõi conuersatiõe fidelium vitã moribus[d] desidentes eos epo studeat indicare[e]. Ipse aũt eps ad pñtiam suam cõuocet accusatos: q nisi se ab obiecto reatu purgauerint[f]: vel si post purgationẽ exhibitaz in pristinam fuerit relapsi[g] pfidiã canonice puniantur. Si qui vero ex eis iuramenti religionez obstinatione dãnabili respuẽtes iurare[h] forte noluerit: ex hoc ipo tanquã heretici reputent.

¶ Uolumus igiĩ ⁊ mãdamus: et in virtute obediẽtie dis. pre. vt ad hec efficaciter exequenda epi p diocesuas diligenter inuigilent: si canonicaz velint effugere vltionem. Si qs enim eps super expurgando de sua diocesi hẽtice prauitatis fermẽto negligẽs fuerit vel remissus cũ id certis ĩdicijs[i] apparuerit ⁊ ab epali officio deponat ⁊ ĩ locũ ipsiꝰ alter substituat idoneus qui uelit ⁊ possit hẽticã ꝓfundere prauitatez.

¶ Reg. ix. archiepo mediolañ.

¶ Laici cuiuscunqz professionis sint predicare non debent.

Sicut in vno corpore: ⁊ infra. Cũ igiĩ nõnulli laici predicare presumãt ⁊ verẽdum ninis existat ne vicia sub specie[k] virtutum subintrent: nos attendentes q̃ doctorum ordo est ĩ ecclesia dei quasi precipuꝰ: mãdamus quatenus cũ alios dñs apostolos[l] ōderit: alios ꝓphetas: alios vero doctores: interdicas laicis vniuersis cuiuscunqz ordinis cẽseantur vsurpare officium predicãdi. Idem.

¶ Si in heresi deprehẽsi nolunt redire ad fidẽ detrudendi sunt in perpetuo carcere ad pniaz pagẽdam: ⁊ credẽtes erroribꝰ hereticorũ heretici sunt. b. d. in. §. si qui autẽ.

Ex Ecõicamus ⁊ anathematizamus vniuersos hereticos catharos: patharenos pauperes de lugduno: passaginos: ioseppitos: arnaldistas: speronistas: ⁊ alios q̃ buscũqz nomibus censeant: facies qdem habentes diuersas: sed caudas adinuicez colligatas: qz de vanitate ꝓueniunt[m] in idipsuz. Dãnati vero p ecclesiam seculari iudicio relinquãtur aiaduersione debita puniẽdi[n] dericis prius a suis ordinibus degradatis. ¶ Si[o] qui autem de predictis postq̃z fuerint deprehensi[p] redire noluerint: ad agẽdam condignã penitentiam in perpetuo carcere detrudantur. Credentes aũt coz erroribus hẽticos similiter iudicamus. Idem.

¶ Liberãtur ab omni obligatiõe qui hereticis tenebãtur astricti.

Absolutos[q] se nouerint a debito fidelitatis dominij ⁊ totius obsequi qcunqz lapsis mãifeste in heresiz aliquo pacto[r] q̃cunqz firmitate vallato tenebantur astricti.

Rubrica De scismaticis.

Ex concilio lateranẽ.

¶ Irrite sunt ordinationes beneficioꝫ collationes: ⁊ ecclesiasticaruz rerum alienatiões per scismaticos facte: ⁊ a dignitate ⁊ ordine suspenduntur qui scisma tenere iurãt.

Uod a pdecessore nostro ⁊ infra. Ordinationes ab octauiano[s]: ⁊ guidone heresiarchis factas: ⁊ ab ordinatis ab eis irritas[t] esse censemus: adijcientes vt qui dignitates ecclesiasticas seu beneficia p dictos scismaticos acceperint: careant im-

Rubrica De scismaticis. Quia scismatici incidũt in heresim diuidẽdo se ab vnitate eccl'ie ⁊ ꝓstituẽdo sibi sacerdotes ⁊ reliquos clericos. xxiij. q. j. loquit. ideo subijcitur ista rubrica. Ab. si.

Uod a predecessore. Ponit quattuor dicta que patent p. §. Ab. si culus.

s ¶ Octauiano. h Octauianꝰ filiꝰ ioãnis maledicti vocatꝰ fuit victor. ⁊ vixit ãnis. ix. ⁊ mẽsibꝰ. vij. eo mortuo successit ei Guido iste q̃ vocatꝰ ẽ Pascalis: isti duo scismatici fuerũt: quoꝫ fcã h dãnant. Ber.

t ¶ Irritas. vt. ix. q. j. ordinationes. ⁊ hoc ĩtellige qõ dicit irritas. q̃tũ

ad executionem nisi cū eis fuerit dispensatū. ī.c. pri. uel nisi ordinat⁹ p baret se nesciuisse illū fuisse scismaticū q ordinauit ut. ir. q. i. ordinatiōes sic. i. q. i. si qs a simoniacis. qr tūc dispensatur cū eis. qr ꝓferūt sacr a dūmodo in forma ecclesie: sed nō executionem qr eā non habent.

a ¶ Alienationes. sic. xij. q. ij. alienationes.

b ¶ Firmitate. qr dū ecclesia hz pastorez hereticum vl scismaticum vacare itelligit. s. ō pscri. c. i. vnde nō ualent q a tali plato fiūt I piudiciū ecclesie. xij. q. ij. si qua ō rebus. sed pone q talis platus acqsiuit aliqua ecclesie videt similiter q non teneat. ꝓmodū enī cū icommodo ꝓpensari debet. ff. de neg. gest. si negocio. credo tamē q illud in fauorē ecclesie I troductū est qō si acquirit teneat: nec cassabitur qr qō fauore alicuius introductū est non conuenit in eius lesionē retorqueri. C. de leg. qō fauore. ī. ff. de mino. si iudex vin.

petratis. ¶ Alienationes[a] quoqz que per eōdem scismaticos: seu p laicos facte sunt de rebus ecclesiasticis: oī careāt firmitate[b]: ī ad ecclesias sine oī onere reuertantur.

¶ Si qs āt ꝓtraire pīsumpserit excōmunicatiōi se nouerit subiacere.

¶ Illos vero qui sponte iuramētum ō tenēdo scismate prestiterunt a sacris ordinibus ī dignitatibus decernibus manere suspensos.

I Ano. iij. bisunt iñ. archiepo.

¶ Ordinat⁹ a scismatico ab officio ē repellēdus: nisi pbet secū dispensatū p habentem potestatem.

Fraternitati tue: ī infra.

¶ Priorem quem a scismatico asseris ordinatū: ab officio poteris repellere incunctāter nisi legitime probauerit secum fuisse misericorditer dispensatum[c]: et ab ea p sona que super hoc potestatem[d] habuerit dispensandi.

Rubrica De apostatis ī reiterantibus baptisma.

A Lexander tertius.

¶ Cleric⁹ q dimisso habitu ī tonsura iniscet se enormitatib⁹ perdit priuilegiū canonis: si quis suadente. vnde eū deprehēdētes non incidunt in canonē. i. excōicationem.

Reterea clerici qui relicto ordine clericali et habitu suo ī apostasia[e] tāquaz laici cōuersant si in criminibus comprehensi tenentur per censurā ecclesiasticā nō precipimus liberari[f].

I Dem abbati sancte genouefe.

¶ Si crimen accoliti qui rebapti zāti prebuit ministerium: est occultū. pmoueri pōt. si publicum non: nisi cū eo religionē itrāti dispēsef.

Ex litterarum tuarum tenore perpendimus: q quidā egritudine longa confectus ī sano[g] sortilegarum mulierum credens consilio ut sanaretur per iterationem fecit iniuriam[h] baptismatis sacramento: ī infra. ¶ Quia ergo tua nos duximus prudentia consulendos qualiter puniri debeat 'accolitus' quem minor[k] etas ī itentio 'fr' ne salutis excusare videt. Di. T. p sentibus litteris. R. q ad superiores ordines promoueri si publicū est quod proponitur: non[m] valebit: nisi ad religionem transire voluerit ut fauore religionis[n] ipsi⁹ circa eum ualeat dispensari. Si vero occultum est promoueri poterit et excessum suum dignis penitentie fructibus expiare.

I Ano. tertius.

¶ Infamatus de apostasia ꝓpellitur se purgare.

Tue fraternitati: ī infra.

¶ Super secundo articulo in qui. T. durimus respondendum q clerici qui sunt de apostasie crie infamati: qui videlicet abiecerunt habitum clericalem[o] non sunt in seculari habitu tolerandi[p]: sed per districtionem ecclesiasticam coercendi donec deficiente probatione ad infamiam abolendam purgationem canonicam curauerint 'exhibere.

I Dem in concilio generali.

¶ Baptizati alterius secte vel fi

sāmo ī primo fm vnū itel. sic. ¶ Per cēsurā ecclesiasticam nō liberant clerici a manib⁹ laicorū si sine hītu ī tōsura sunt deph̄ēsi si ꝑ ꝑ se hēbant p oīa ut laici b. d. uel sic ꝗz aliū itellectū: ut in rubro. ī nō recipit ꝓgruā diuisionem. Ab. si.

e ¶ Apostasia: est autē tripler apostasia. s. pfidie: qñ qs recedit a fide. ij. q. vij. ñ pt. Inobedientie qñ qs trāsgredit preceptū. s. de ma. ī obe. si quis venerit ī. c. illud. Irregularitatis cuz quis recedit ab ordine suo siue sūpte religionis ut hic. ī. l. di. c. ult. ī dicit apostata. i. retrostās. xxvi. q. vl. c. ult. ī. c. nō obseruetis. ī apostata testis ē ut altum accusat nō potest. iij. q. iiij. si qs a suo. ī. c. btūs. vin.

f ¶ Liberari. ar. ꝓtra. ī. de sen. excom. si vō aliqs. illō itelligitur qñ cleric⁹ hz tōsurā ñ portat alias clericaliter se hz. isti vero tāq̄ laici p oīa se hēbant. ut sic non denegatur hoc quin capiātes tales sint excōicati: ꝗz ecclesia non precipit illos liberari sic. s. ne clerī. uel mo. ca. ij. Si vō tertio eēnt admoniti et se nō correxerit nullo pūilegio postea gauderēt. ī. ō sen. excō. ī audiētia. ī. c. cōtīgit. ī si ō talibus vis intellige qō hic dicit planum est.

Ex litterarum. Cōmūis diuisio. Secūda pars ibi Quia ergo. Ab. si.

g ¶ Insano: ī vere īsano ō. cō. di. iiij. qui bis. l. distī. q in aliquo. xxiij. q. i. §. bis auctoritatibus.

h ¶ Iniuriā: qō fieri non debz. i. q. i. q qdā. de cōse. dist. iiij. ostendit. ī. xxiij. q. i. §. bis auctoritatib⁹. sed qd est facere iniuriā sacro. dixit. vin. aīe ifligit qdā imago siue pictura ut caracter. vnde si alia imago supponeret illa pma pictura obfuscaretur: ī ita videt obfuscari primum sacm.

i ¶ Accolit⁹ supple q ministeriū suum prestitit rei nefande.

k ¶ Minor etas. ar. q ētati minori nō subuenit. de con. dist. iiij. eos. ī. ca. q bis. ī. xv. q. j. §. ut itaqz. ī fi. ī. ff. ō mio auxilium. §. ī ōlictis. ibi nisi ōten⁹ miseratio ī. c. ar. ff. e. si ex cā. §. nūc vidēdū. ꝗz illud uez ē q minor etas non excusat in totū: ꝗz miseratione etatis mitig⁹ pūit. ff. e. auxiliū. §. in delictis. ī. j. de delic. pue. pueris. ubi de hoc.

l ¶ Intentio. vnde facile abstergitur hec culpa propter fraternam pietatez. xxxij. q. ij. si quilibet.

m ¶ Non ualebit: nā delicti manifestatio dispensationez prohibet propter scādalum qō non est in occulto. immo post actā pniam ī in susceptis remanere: ī ad alios pmoueri pōt preter reos homicidij. s. de tēpo. or. c. vlt.

n ¶ Religionis. ex hoc vī q ingressus religiōis nō tollit irregularitatē ex quo sine dispensatōe promoueri nō pōt. ar. ī. s. ō fi. psby. c. i. ī. lvj. di. c. i. ī auc. ō mo. in prin. col. i. ubi dī: q ingressus religionis oēm tollit irregularitatē: tollit ēt ingratitudinē. xx. q. vlt. ñ liceat. So. irregularitas illa q ꝓsurgit ex ꝓpo delicto ñ tollit p ingressuz religiōis: sed fauore religiōis cū eo dispēsat ut hic: ī. j. ō eo q fur. or. re. c. i. cū vō surgit ex delicto ꝓpo: ut ō pur. ca. accedēs. tūc p ingressum religiōis tollit illa irregularitas ita q sine dispēsatiōe pt ad ordīes pmoueri ut I ꝓtrarijs: sed non ad dignitatē sine dispensatione. ī. de pe. in q busdā. s. de fi. presby. c. i. quidam dicunt q in neutro casū tollitur: sed refertur tm̄ ad facilitatem dispensandi. Ber.

Tue. ¶ Prio ponit decisa ꝓsultatio. Scdo ñsio ibi: super scdo. Ab. si.

o ¶ Habitū clericalem: qui habitum clericalem abiicit nisi trina monitione pmissa etiam si ipsum resumat perdit priuilegium clericale. ī. de sen. ex. in audiētia. ī. c. contingit. ij.

p ¶ Tolerādi. Sed quare non sunt tolerandi in habitu seculari cū liceat illis q sunt in minoribus ordinib⁹ vxorem recipere ī cū ea morari. s. de clerī. cōiug. ca. i. xxxii. di. si qui vero. c. electores. ī. c. seriatim. apostata enim excōicatus ñ est. Ut cesset oīs obiectio intellige quod hic dicitur de eo qui īfamatus ē I ordine sacro uel I aliqua professione cui nō ꝗz vitra ad seculum redire vnde tolerādi nō sunt in habitu seculari: sed per censurā ecclesiasticā cōpellendi nisi se pur

gauerint accusatore deficiente redire ad ordinem uel religionē. ar. s. ō reg. c. pe. ⁊ xx. q. iij. eos q semel. immo ꝛcarcerari pñt. j. e. ca. pe. ne vānabiliter euagentur. de alijs in inferiorib⁹ ordinibus cōstitutis intelligi nō posset q: possūt renunciare ī totū ordini clericali. s. de vi. ⁊ bo. de. ca. ul. ⁊. s. de cle. cōiug. Johannes. ⁊. c. penul. ⁊ vlt.

Quidam. Primo ponit indeorū baptizatorꝫ ꝓcessuz: ꝫ quē Scō ꝓuidet ibi: statuimus. Ab. si.

a ¶ Ut nouo. istud nō tenetur consecutiue: sed ironice hic dicit q: nō induūt nouum hoīem ex quo religas ꝑoris hoīe retinēt

b ¶ Duab⁹ vijs. nisi qñq; ratōne officij. uij. q. vij. §. tria. ī fi. et. s. de presump. lr̄as. ⁊. ff. ō rei vē. ītēr offm: ſz illud ignorauit q: prestaret pfocinū ī re sua.

c ¶ Lana. xvj. q. vij. in nouo. ⁊. s. de elec. cum cām. ⁊ nemo ō bet claudicaſ ī duas ptes. xlix. vist. c. ulti. ⁊ nemo pōt duobus dñis seruire. xx vi. di. acuti⁹. ⁊ s. de cleri. coniug. diuersis fallacijs. nemo aūt filij⁹ dei ⁊ dia boli simul esse. pōt. de pe. di. i. §. item ut xp̄s ait. nec duobus dñis seruire ut ibi.

d ¶ Volūtatis. sicut enī libero arbitrio hō obedieſ serpēti pijt sic se gr̄a dei uocāte, ꝓprie mētis conuersiōe saluet: ſz tñ si cōditionali ꝓditiōe coacti fidē suscipiunt eam seruare cogūtur xlv. disti. de iudeis. ⁊. c. i. ⁊. ij. ⁊ xxiij. q. v. ad fidem ⁊ hic.

e ¶ Retroire. qa qui posuerit manū ad aratruz ⁊ respexerit retro non est aptus regno dei. s. de voto magne. sic. xij. q. i. scimus in fi. de pe. di. iiij. si refugientes. ver. fi. di.

Nobis Communis diuisio. Secūda ibi: ad qō Ab. si.

f ¶ Minis cōminādo diuinuz iudicium. ij. q. i. si peccauerit. xiiij. q. ul. si res. xxvij. q. i. c. vl. ⁊. s. de tempo. or. c. vlt.

g ¶ Blandicijs. blādicijs enīz ⁊ non asperitatibus ad fidez ē aliquis iuitādus. xl v. di. q syncera. imo ⁊ premijs qñqz. xxiij. q. iiij. debet hō tamē si isti apostate p huiusmodi non ꝓficūt fiat qō hic dicit: qō ītelligo ō bis q sunt ī sacris ordinib⁹ aut ī aliqua professione. ut. s. e. tue.

b ¶ Reseruetur. sicut reseruat vita ō misericordia filijs eorū qui crimen lese maiestatis cōmittūt. vi. q. i. §. uerum. uer. si quis cum militib⁹: ut vitā sibi penā eristiment. lxxiiij. di. quo rūdaz. sic clericus pōt vxorē suaz ligaſ. xxiij. q. ij. placuit ut sic pēa docēte humiliter debeat obedire. s. de elec. cuz in ꝓctis. ⁊. xxvij. q. i. si homo esses.

i ¶ Resipiscant. tunc cū uenia poterit recipi q: ecclia nō claudit gremuz redeuntibus. C. ō sum. tri. inter claras in fi. ⁊ est. ar. i. q. vii. si qs omnem.

k Onsultationi. dispensatione ro. ponti. hic ergo papa reseruat sibi dispēsationē. si. s. de hereti. ercōicam⁹. §. sane. sic. s. de si. p̄sby. c. pe. ⁊ ul. Itez si iterat a vnctione fuerit maculatus. i. q. vlti. c. saluberrimū. ī fi. Itē qui rebaptizati sunt: de con. di. iii. qui bis. ⁊. c. eos quos. Itē ⁊ qui in subuersione fidei ordiationē recipiūt ab hereticis. i. q. vii. ꝓueniētib⁹ ī fi. ī qb⁹ casib⁹ sol⁹ papa pt dispensare tñ si ad aliā religionē trāsisset ⁊ ordinē ibi suscepisset sine dispēsatione posset in suscepto ordine mīstrare. s. ō tempo. or. ex pte. q: ordinez non suscepisset in aostasia.

Rubrica De bis qui filios occiderunt. In q̄tuor p̄ris titulis visum est de bis

dei ritus dimittere compelluntur.

Quidā sicut accepimus: q ad sacri vndā baptismatis voluntarie accesserunt: ueterē hoīem oīno nō exuūt: ut nouo⁸ pfectius induanť cū prioris rit⁹ fliquias ſtinētes xp̄iane religionis decorem tali commixtione confundāt. Cū autē maledict⁹ sit hō qui terrā duabus[b] vijs ingredit ⁊ indui veste non debeat lino lanaq;[c] ꝓtexta. ℣ Statuimus ut p p̄latos ecclesiarum talis obseruātia: ueteris ritus oīmode cōpescatur ut quos xp̄iane religioni libere voluntatis[d] arbitriū obtulit: salutifere coactionis necessitas in ei⁹ obseruatione cōseruet: cū min⁹ malū eristat viā dñi non agnoscere: q̄z post agnitā retroire[e].

R. O. iij. archiep̄o turoneñ.

¶ Apostate carcerari ⁊ affligi possunt ut habituz reassumant.

A Nobis petijt tua. ꝗ. e doceri quid de apostatis sit agendū cum in custodia detinentur qui minis[f]: uel blanditijs[g] nullaten⁹ possunt induci ut abiectuz habitū rassumāt. ℣ Ad hoc tibi breuiter. R. q: tales si uolueris poteris sub gra ui custodia carceraſ: ita q: solūmodo vita sibi misera reseruet[h]: dōec a sua vresūptionis nequitia resipiscant[i].

I Dem archiep̄o lugduñ.

¶ Monachus in apostasia ordinat⁹: nō pōt sine dispensatione pape in suscepto ordine ministrare.

Onsultationi. T. B. R. q: monach⁹ aliquē sacz ordinē in apostasia recipiens quantūlibet suo fuerit recōciliatus abbati ⁊ receperit pniam: absqz dispensatōe[k] ro. ponti. mīstrare non poterit ī ordine sic suscepto.

Rubrica De bis q filios occiderūt.

A Lex. iij. tornaceñ. ep̄o.

¶ Mulier occidēs spōte filiuz dz ꝓpetuo ī monasterio penitere: si tñ timeť de icōtinentia datur ul saltez nō denegať sibi licentia nubendi.

Eniēs ad nos. M. mulier lachrymabili nobis cōfessiōe mōstrauit q: cū de quodam filium genuisset: ⁊ ille sibi turgido vultu ipropasset q: filius eius nō esset: ipsa iracundie[l] calore ducta eundē filium interfecit[m]: ⁊ in fra. ℣ Mandamus quaten⁹ eaz labores inducere vt ad aliquod monasterū trāseat in quo peccata sua ꝓpetua pnia deploret. Si aūt repugnāte carnis fragilitate ad hoc induci noluerit: ei lniam in dño nubēdi tribuas: q: tutius nobis videtur ut in dño nubat vni soli q̄z inbone ste multos[n] admittat.

L Acius. iij. parisieñ. ep̄o.

¶ Mulier occidens filium propter hoc a viro separari non debz sed alia pnia sibi imponitur.

Intelleximus q: M. mulier filiā paruā furore accensa diabolico iugulauit. ꝓpter quod dominus terre maritū eius ipsam cōpulit abiurare[o]. Quia uero illam alios habere filios intimasti: mandamus quatenus ita sup hoc prouideas: q: sui sceleris penaz luat: ⁊ saluti eius ac filiorū per tuam, puidētiam consulatur ⁊ non obstante iuramēto[p] qō a viro dictus dñs, ꝓponitur exto: fisse eā sicut expedire videris eidem viro restituas: ita q: filios suos libere possit ⁊ pacifice gubernare. I Dem.

¶ Se sūmat ponēs pniaz parētū circa quos pueri reperiūtur oppssi

De infantib⁹ aūt q mortui reptiunť cū pfe ⁊ mfe: ⁊ nō appetytrū a pfe uel a mfe oppressus sit ipe ul suffocatus vel ꝓpria morte defūct⁹: nō debent inde securi eē parētes nec ēt sine pena[q]: ſz tñ cōsideratio dz eē pietatis: vbi nō uolūtas ſz euēt⁹[r] mortis cā fuerit: si aūt eos nō latet ipos iterfectores eē scire ōbēt se grauiter ōliqsse. Quidā āt pniam triū ānorū iudicāt esse debere: quorū vnū pagāt ī pane ⁊ aq̄

Rubrica de ifantib⁹: ⁊ languidis expositis. G Regori⁹. ix.

¶ Infans expositus a pfe ul alio eo ꝓsentiente vl ratū habente hoc ipso a pfia ptāte liberať. idez in seruo ⁊ libero qui ob predictā cām liberātur a dñica potestate: ⁊ idez iuris ē ī p̄dictis lāguidis cuiuscunqz etatis sic expositis vel si eis aliūta ōneganť: hi tñ q p̄dcis aliūta p̄stiterint nullum ius in eis acquirunt.

l ¶ Iracūdie calore. ri. q. iij. ita sepe. ⁊. c. cum apud. Ber.

m ¶ Interfecit. sic. j. c. pri. de pena ultius bēs. C. c. ti. l. vna. fm canones non ita puniunť: q: deus nō vult mortē peccatoris: sed ut cōuertať. ⁊ē. xxvj. q. vij. cognouim⁹: ⁊. xxii. q. ulti. vl. bis a quibus. ō hac pena ꝓz canones dicit. j. e. c. ul.

n ¶ Multos. simile. xx pri. q. i. quō virginib⁹: ⁊ simile. s. q cleri. uel vouen. veniens. si aūt nō esset p̄sūptio de ipsius ī continētia nō daretur sibi lnia ꝓrabendi, ꝓpter crimē suum. xxiij. q. ij. in adolescentia.

Intelleximus. Non summatur: ⁊ logtur in foro aſ et vidi in ꝓcedēti. c. Ab. sic.

o ¶ Abiuraſ. ⁊ male q: quos deus conjūnit homo nō sepet. xxiij. q. ij. c. ij. ⁊ ob hanc cām eaz maritus dimittere non posset. xxxij. q. ij. quicqd ⁊. q. vij. oēs causatōes.

p ¶ Juramēto. tale iuramentum illicituz fuit. s. de iureiu. tua nos. tñ in b nō multū peccauit: q: ꝓpulsus hoc fecit: ſz potius ōbuit q̄libz mala pati q̄ malo ꝓsentiť. xxxij. q. v. ita ne. vñ iurare ñ debuit: q: sine piculo salutis eterne ꝑuare ñ potuit iuramētū: miti⁹ tñ ageť cuz ea ꝓpter filios quos debet nutrire.

q De infantibus. pena. sed si nō ꝓstat eos interfectos a pfe ul mfe: ſz euēt⁹ fuit cā mortis nō dz eis pnia iponi q: nō peccauerūt ſz hoc nō ꝓstet tñ ad cautelam tuti⁹ē q: ide pniaz agāt q: fortitā minorē diligētiā illis adhibuerūt ar. xxiij. q. v. ercōicatorū. ⁊. xxxiij. q. ij. ī lectū mariti: q: bonaꝫ mētiū ē ibi culpā timeť ubi culpa ñ ē. s. ō obſ. ieiu. cōsiliuz. §. ij. ⁊. v. di. ad ei⁹ vo. ⁊. j. ō pe. ⁊ re. q̄sitū. ⁊ ar. s. de spō. iuuenis ⁊ b ſz discretōez pietatis: ut b dicť ad arbitriū iponētis vt ī. c. q̄sitū. Si vo spōte b fecerūt tūc grauissima pnia dz eis iponi aliquātulū mator q̄ p alio hōicidio q: magis peccare videnť ꝓprū filiū occidēdo. ar. j. de homi. cū iuramēto. ⁊ de pe. di. i. §. aut fcā. ⁊ fm leges fortioī pena puniūť. C. e. ti. l. vna. ⁊. ff. ad. l. pō po. ō picidiis. l. i. si nō casu: ſz culpa graui p̄cedēte tūc pnia. vii. ul. v. anorū ē eis iponēda. ar. l. di. si q̄ femi a. si qs spōte. ⁊. j. de pe. ⁊ re. q̄sitū. si vo leuis culpa p̄cessit possit iponi pnia triū annorū ut b dicť. Si āt nulla p̄cessit culpa uel negligētia de iure ī nullo sūt puniēdi. ar. j. ō homi. er lr̄is. i. sed ad cautelā ut dcm̄ est dz iponi pp ābiguū duplicitatis cōsideratis oībus circūstātiis. de pe. di. v. ꝓsideret. ⁊. j. de pe. ⁊ re. is q. i.

r ¶ Euētus. l. di. studeat.

Rubrica de infantib⁹ ⁊ lāguidis expositis.

qr exponentes infantes ⁊ languidos eos quasi occidunt: ideo post rubricam ideo ⁊c. Ab. si.

a ¶ A patre. sciente. ipso si. liiij. di. si Pius sciente. ⁊. s. de bis q fi. a pla. si. Pasen. ca. c. ij. ⁊ ita est hic ar. q q tacet consentire vk. ut. lxv. di. si forte: ⁊. xxvij. di. diaconus: ubi de hoc.

b ¶ Ratū habente: rati eni habitō in maleficijs retrotrahitur ⁊ mādato Paraf. ff. de vi ⁊ vi ar. .l. i. §. sed cū qs. ⁊. s. de rest. spo. cū ad sedē. i fi. ⁊ generaliter dicē ler q ois ratihabitio retrotrahitur. C. ad mace. l. si filiussa. Ber.

c ¶ Pietatis officio: et re vera relegato quia ō duerūt viscera ei⁹ Pmo ueri sup filio suo. s. ō p̄sump. afferte ⁊ pfn⁹ affectus oēm vicit affectū .C. de cura. fu. l. ult.

d ¶ Liberatus ō istis expositis hēs. lxxvij. dist. .c. ult. ⁊ intelligas illud fm istud. No. ergo sup B aut exponit infans sciente pfe vl domino seu pfono: aut ignorante si sciente ⁊ nō cōtradicente ul ratū habēte exposit⁹ fit: filij sic expositi sui iuris existant liberti in ingenuitatē. Fui libertatē eripiāt ⁊ mltomagis si ipsemet ipsū exposuit: qr nec dicere suū postea poterit qui pereūtē Pē psit. C. e. ti. l. ij. ⁊. iij. teno: quax hic Pprehēdit si eni ipsuz alere nō poterat eū i penonez mittere ōbuit: uel aliter quo poterat adiuuare. C. de lati. li. tol. l. vna. §. ij scimus. ⁊ videt q tāq̄ homicide vānent. ut. lxxvij. di. c. vl. ⁊. ff. de lib. agno. necat. vñ expositi sanguinolenti dicunt .C. e. in rubrica. si uero ignorante uel luito. ñ p̄ iudicat ei quin possit illum repetere: sed restituet expēsas nisi a fure vendicet. p. e. l. ⁊ hoc in pn. ubi vicit sciēte eo: aut ratū habente ergo ignorante uel contradicente nō nocet pfi uel dño. c. illud si expositi intelligit. Aug. quādo infans expositus est ab alio q̄ a pfe uel dño ut tunc possit repeti post contestationem publice factam. j. r. dies. ut ibi dicitur. ⁊ hoc .c. non contradicit. ber.

e ¶ Languidis. idem iuris est circa pdictas personas cuiuscunqz etatis sint si languide fuerint siue alimenta eis impie negentur ut tā filii sui iuris efficiantur q̄ fui ⁊ liberti i libertatē ⁊ i ingenuitatem eripiātur q habēt hos p derelictis. ff. p dereli. l. ulti. ⁊. C. de lati. li. tol. l. una. §. sed scim⁹ nec ad eorū bona ulteri⁹ aspirabūt. ut. §. sed scimus sic ⁊ abbas dz recolligere monachum suū ne vānabiliter euaget ne peat. s. ō regu. ⁊ trās. ad reli. c. vlt. q̄ si nō fecerit: ⁊ ille in seculo remanens aliq̄ aegrat ⁊ sic moriatur: monasterium qō neglexerit illū ab ipsius hōis maneat segregatū ar. predicti. §. ⁊ ē hic ar. ad hoc q̄ crederē si monasterium ipm expulit. uel etiā si redire voluit salua ordinis disciplina ⁊ nō fuit admissus: qr sic impie alimenta negauit.

f ¶ Vendicare. immo liberi erunt ⁊ sibi acquirūt: ut. C. e. ti. l. vlt. §. scimus circa medium.

Rubrica De homicidio voluntario. Ulso de homicidio i specie. merito subiicit rubricā generalē de homicidio: ⁊ qr homicidiū quoddā ē necessariū quoddā volūtariū. ut. j. e. sicut dignū. iō subiicit de vtroqz. Ab. si.

¶ Si quis. Non potest cogrue sūmari pp breuitatē ⁊ lec. varietatē sz fm itellect. glo. h. d. homicida ex proposito nō gaudet īmunitatibus ecclesiasticis. h. d. sed iste intellec. non procedit ō iur ut in. c. fi. de īmu. ec. ut. j. dicā īmo potius debebat in illo ti. collocari: iō ad alium intellectum. sic sūmari pōt. Homicida ex proposito debet deponi ab altaris ministerio ul sic ut in rubro: posset ⁊ aliter summari: ut .j. patebit. Ab. si.

g ¶ Industriam. secⁿ si casu. ar. xv. q. i. si qs nō iratⁿ: ⁊. j. in pluribⁿ. c.

b ¶ Per insidias. si. xxiiij. di. §. de his. iste qui p aggressiōis insidias occidit ab ecclesia īmunitatē ñ hz: de tali loqt hic ne publicⁿ latro. s. de īmu. ec. iter alia ⁊. C. qñ li. vni. sine iudi. se vl. l. i. ⁊. ij. ⁊. xvij. q. iiij. sicut ātiquitⁿ. Itē q ea spe i ecclesia vel cimiterijs deliquūt ut ibi liberent nō defendūtur ibidē. s. de īmu. ec. c. ult. ⁊ ita iste euellet ab altari si cōfugerit illuc.

Interfecisti. Due sunt partes. Secunda ibi: Si autem. Ab. si.

i ¶ Latronem: non intelligas ō publico nocturno ō populatore agrorū: qr licitū est occidere illuz. C. quādo. li. vni. sine iu. .l. i. ⁊. ij. sed non clericis. ber.

k ¶ Ad imaginem. xxiij. q. v. hec imago. vnde facies hōis q̄ facta ē ad imaginē celestis pulchritudinis minime maculet C. de pe. si quis in metallum.

l ¶ Lanea veste. i. cilicio. l. di. in capite.

m ¶ Ab escis. iiij. disti. ōniqz.

n ¶ A thoro quātū i ipso ē ut ñ exigat: sed reddat exactⁿ. xxxiij. .q. iiij. c. ulti. ⁊. q. v. si dicat sic .j. de scn. ex. īquisitioni.

o ¶ Gladio. b phibet oī penitenti. xxxiij. q. i. admonere: ⁊ ō pe. di. v. falsis: ⁊. c. dolendum ibi vk q ab oibus illicitis ē abstinendum. non q militare sit malū. xxij. q. i. militare: sed pp pnitatem peccandi probibent penitentes.

p ¶ Ceruisia. de āglia fuit ubi fuit ceruisia.

q ¶ Tēpate. i. nō vltra tertiaz vicē: ut in illa palea. xliij. dis. quando presbyteri.

r ¶ Bonum saltem ad cautelā qr bonarum mentiū. ⁊c. s. ō obser. ieiu. cōsilium. §. ij. ⁊. v. di. ad eius.

s ¶ Nō deponatur: qr non dicitur directe homicidiū fecisse tamē irregularis ut credo factⁿ est qr potⁿ ōbuit dimittere sua q̄ ipsum īterficere. j. e. suscepimus: sed dispēsatur cū eo ut beneficiū habeat ex misericordia sine ordinis executiōe. arg. xxviij. di. pbyterū: uel itellige vt dicitur. j. e. sicut in glo. que incipit, no. in fi. qñ non potuit euitare.

Si perfodiens. Primo ponūtur ūba exodi. Secūdo ūba augustini exponētis. Scā ibi: intelligitur. Ab. si.

t ¶ Si perfodiens. de nocte. s. per id quod sequitur.

v ¶ Intelligitur. bucusqz sunt verba exodi. postea sunt verba augustini exponentis predictam auctoritatem.

x ¶ Secularibus. ff. ad. l. aq. itaqz. §. lex. ⁊. ff. ad. l. cor. de sicca. furem: sed pone q vult me īterficere nūquid possū eū preuenire: dicūt quidā q sic. ar. C. ad. l. cor. de sicca. l. ij. ⁊. iij. ⁊. iiij. ff. de iusti. ⁊ iur. vt vim. ⁊. l. predicta itaqz i pn. Sz pone q pcussit me ⁊ recessit nūquid possum euz insequi ut pcutiā. Aug. dirit q non: qr sic iniuriā vellet vlcisci. ⁊ nō repellere eā. quod nō lz. xlvi. di. seditionarios. qr illud incontinenti ⁊ sine interuallo lz viz vi repellere. j. de sen. ex. si uero. i. ⁊. j. e. significasti. ii. ubi. de hoc.

y ¶ Antiquior. quoniam a lege diuina omnis scia sūpsit exordium. xxxvii. di. §. hinc etiam ⁊ ita primo fuit lex diuina q̄ secularis.

z ¶ Telo. armorū noīe fustes ⁊ lapides intelliguntur. ff. de fur. si pignore. §. furem ⁊ ferrum ⁊ omne quod arcu. ⁊ manu mittit. institu. de publi. iudi. §. item lex cornelia.

⁊ ¶ Plus est: ⁊ ita vk q liceat se uendicare. C. quando lz vnicui. se vi. l. i. ⁊. i. di. ius naturale. ber.

Quam Iuramentum generale non extenditur ut quis teneatur ad homicidiuz. h. d. uel sic ut in rubro. Ab. si.

? ¶ Si ob ius. ūba sunt hier. exponentis predicta ūba.

ꝯ ¶ Fecisse homicidium. s.

ꝯ ¶ Facturus. eēt: certe non debuit facere qr in generali fmone siue pmissiōe multa excipiuntur. ff. de serui. si cui qr ola illicita itelliguntur excepta de B hēs plura ar. s. ō iureiur. quēadmodum ⁊ ea ēt nō veniunt qr spāliter nō dedisset .ff. de pig. l. obligatione. vñ herodes nō fuit obligatus suo iuramento ut daret caput Joānis mulieri saltāti p illa ūba generalia quodcūqz postulass ⁊c. qr, si spāliter petūsset nō dedisset: ⁊ iō tale iuramentum ipsum excusauit.

lis cum mediocri ceruisia[p] vtere temperate[q]. ¶ Si autem sine odij meditatione te tuaqz liberando huiusmodi diaboli membra interfecisti. secūduz idulgentiam dico propter imaginem dei: si aliquid ieiunare volueris bonum[r] est tibi ⁊ elemosynam fac largiter. Si presbyter eadem fecerit non deponatur[s]: tamen quādiu viuit penitentiam agat.

Augu. super exodo.

¶ Non occiditur fur diurnus sine culpa: sed nocturnus sic.

Si pfodiens[t] inuētⁿ fuerit fur ⁊ pcussus mortuus fuerit non est illi homicidiuz iputandū. ¶ Si aūt oriat sol sup eū: reus erit. ¶ Intelligitur[v] ergo nō ptinet ad eū homicidiū: si fur nocturnus occidat si aūt diurnus ad homicidiū pinere. Hoc est eni qō ait si orietur sup euz sol ⁊c. qr poterat discernere q ad furandū nō occidendum venisset ⁊ iō non debet occidi. Hoc ēt in antiqs legibⁿ secularibⁿ[x] qbⁿ ista est antiquior[y]: iuenit ipūe. s. occidi nocturnū furē quoquo mō diurnum si se telo[z] defenderit: iā eni plus est[⁊] aūt quam fur. **Ero.**

¶ Sub generali pollicitatiōe seu pmissiōe ēt iurata ñ uenit illicitū.

Quam iuramento pollicitⁿ ē herodes saltatrici dare quodcūqz postulasset ab eo. Si obⁿ iusiurandum fecisse[ꝯ] se dicat: si patris mfisue iteritiuz postulasset factur⁹[ꝯ] cipit, no. in fi. qñ non potuit euitare.

Si perfodiens. Primo ponūtur ūba exodi. Secūdo ūba augustini exponētis. Scā ibi: intelligitur. Ab. si.

t ¶ Si perfodiens. de nocte. s. per id quod sequitur.

v ¶ Intelligitur. bucusqz sunt verba exodi. postea sunt verba augustini exponentis predictam auctoritatem.

x ¶ Secularibus. ff. ad. l. aq. itaqz. §. lex. ⁊. ff. ad. l. cor. de sicca. furem: sed pone q vult me īterficere nūquid possū eū preuenire: dicūt quidā q sic. ar. C. ad. l. cor. de sicca. l. ij. ⁊. iij. ⁊. iiij. ff. de iusti. ⁊ iur. vt vim. ⁊. l. predicta itaqz i pn. Sz pone q pcussit me ⁊ recessit nūquid possum euz insequi ut pcutiā. Aug. dirit q non: qr sic iniuriā vellet vlcisci. ⁊ nō repellere eā. quod nō lz. xlvi. di. seditionarios. qr illud incontinenti ⁊ sine interuallo lz viz vi repellere. j. de sen. ex. si uero. i. ⁊. j. e. significasti. ii. ubi. de hoc.

y ¶ Antiquior. quoniam a lege diuina omnis scia sūpsit exordium. xxxvii. di. §. hinc etiam ⁊ ita primo fuit lex diuina q̄ secularis.

z ¶ Telo. armorū noīe fustes ⁊ lapides intelliguntur. ff. de fur. si pignore. §. furem ⁊ ferrum ⁊ omne quod arcu. ⁊ manu mittit. institu. de publi. iudi. §. item lex cornelia.

⁊ ¶ Plus est: ⁊ ita vk q liceat se uendicare. C. quando lz vnicui. se vi. l. i. ⁊. i. di. ius naturale. ber.

Quam Iuramentum generale non extenditur ut quis teneatur ad homicidiuz. h. d. uel sic ut in rubro. Ab. si.

? ¶ Si ob ius. ūba sunt hier. exponentis predicta ūba.

ꝯ ¶ Fecisse homicidium. s.

ꝯ ¶ Facturus. eēt: certe non debuit facere qr in generali fmone siue pmissiōe multa excipiuntur. ff. de serui. si cui qr ola illicita itelliguntur excepta de B hēs plura ar. s. ō iureiur. quēadmodum ⁊ ea ēt nō veniunt qr spāliter nō dedisset .ff. de pig. l. obligatione. vñ herodes nō fuit obligatus suo iuramento ut daret caput Joānis mulieri saltāti p illa ūba generalia quodcūqz postulass ⁊c. qr, si spāliter petūsset nō dedisset: ⁊ iō tale iuramentum ipsum excusauit.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

a ¶ An non.q.d.non ſmo ⁊ ſi feciſſet in ſuis nõ ꝛõ debuiſſet facere ĩ alijs:naz l proprijs ſeuitia culpanda in alienis coercẽda eſt.ff.ſolu.ma.ſi ꝓſtãte.§. ſi maritus nõ enĩ ad minorẽ viligẽtiã tenetur in rebus alienis ꝗ ĩ ſuis.C. man.in re mãda.iſti.q.mo.re.con.ob.§.at is q.ff.cõmo.ſi ut certo ⁊ bona fides abeſſe ꝓſumit ſi reb⁹ tuis erũtib⁹ ſaluis res depoſitas amiſiſti.ſ.ꝗ depoſi.bõa fides

b ¶ Debuit.i.di.humanũ genus.l.vi.ponderet.ij.q.i. primo ſemper.ber.

c ¶ Si aliqs:ut hõicida quãtum ad penã legalez.ff.ꝗ pe.ſi aliqd.§.qui abortiõis.⁊ .ff.ad.l.cor.de ſic.ſi mulierem ⁊ quãtuz ad penã ſpũalẽ:ſed ſi ẽ irregularis ac ſi hoiem ĩterfeciſſet.Illa.n.irregularitas nõ ꝓtrahit niſi actu hõ interficiat iã animat⁹.ĩ.eo.ſic.⁊.xxij.q.ij.qõ ꝛo.qr nõ videt hõicidiũ feciſſe ut ibi.dr.⁊.§.ſe. vnde ſi quis pcuſſerit mulierẽ ⁊ abortũ fecerit.ſi informatuz ꝛceptũ punitur pecunia:ut ea.cã.⁊.q. moyſes.vnde talis dr hõicida occaſionaliter alꝭ ꝓditionalr .lxxxvi.di.paſce fame.⁊. lxxxv ij.di.ſi expoſit⁹.⁊.C. de iſã.ex po.l.vl.⁊.ff.ꝗ libe.agno.neca re.l v.di.ſi qs abſciderit.b.

Sicut Premitte pro ſtelletu hui⁹ ca.qꝑ papa mãdauit epo renõien.quaten⁹ ab ſolueret oẽs occiſores beati thome ⁊ alios qui fuerãt eius mortis culpabiles. Eps vero commiſſarius fperit uarios uarijs eſpis aſtrictos vnde dubitauit de penitentia iniũgẽda tpe abſolutõis ⁊ ob hoc ꝓſuluit papã qui ſibi reſpondit ut habeat l litera ⁊ aliter ñ ſummat Jo.an. pp pliritatẽ lke:ſed pôt ſũmari ſic de.§.in.§. ut in rubro:⁊ l ſuo loco videbis. Ab.ſi.

d ¶ Noſti.ſi.xi.di.c.ulti.

e ¶ Quantitas: an ſit enorme uel mediocre adulterium uel ĩcestus.

f ¶ Qualitas. an ſit occultum an manifeſtum.

g ¶ Etas.xv.q.i.illud peã.b.

h ¶ Scientia.an ſit diſcret⁹ uel ſi ꝛſane mẽtis.iij.q. ix. ĩdicas uel minus diſcretus.

i ¶ Ser⁹.xxij.q. vi.indignat.

k ¶ Cõditio.xxii.q.v.qui ꝓpulſus:⁊ de pe.di.i.§. aut facta ꝗ ꝗ hic tangũtur ⁊ alia exꝑſſe habẽtur ꝗ pe.di. vi.ꝓſideret.⁊.ſ. de pe.⁊ re.is qui.

l ¶ Puniendus.xxxij.q.v.qui viderit.ſ.de here.excõicam⁹.§.credentes. ĩ ſi. ⁊.ſ.de iureiuran.cum quidam.ubi de hoc.

¶ Illi autem Sociãs hõicidã alo occidẽdi lz nõ appon at manũ: ſi tñ ex ſua cã mors ſecuta ẽ tenet fere pi pena cũ hõicida.h.d. vſqz ad.§.q ꝛo ab.ſi.

m ¶ Occidẽdi:ex corde enĩ pcedũt hõicidia ⁊ adulteria.xxiij.q.viij.occidit.xv. q.vi.c.i.ad fi. n ¶ Uenifſe.l.vi.ſtudeat.

o ¶ Mors.no.qꝑ uoluntas punitur lz nõ pceſſerit ad effectũ ⁊ ita pp ꝓpoſitũ puniũt:ꝓſeſerũt enĩ ꝓparẽdo.xvij.q.iiij.oẽs .iõqz pũiendi ſũt ea pẽa.ut ibi dr

p ¶ Potuit.vnde tenet ſi nõ ꝓhibuit.lxxxij.di.§.i.⁊.c.error.⁊.ſ. ꝗ hr.c.ij. aliãs culpa caret.ſi ꝓhibere non potuit.ff.de re.iu.culpa caret.

q ¶ Opẽ.xxiii.q.vl.ſi ꝗtmor. r ¶ Scrupulo.ſ.de teſti.c. conſtitutus.i.

s ¶ Occulte.lxxxvi.di.facientis.

¶ Qui uero. Incitans aliũ ad homicidiũ miti⁹ punit ꝗ homicida: ſec⁹ ãt ſi incitauit ad certum homicidiũ.nã eo ſecuto tenet ut homicida.h.d. vſqz ad .§.hi quoqz. t ¶ Inflãmaſſe de pſuaſu tenet quis.ff.ad.l.aquil.itẽ ſi obſtetrix.§.i.lxxxvi.diſ.tanta.ff.de ſer.cor.l.i.§.ul.

v ¶ Prouocaſſet forte alias nõ facturũ. vnde eque tenent qr volo ad hoc ĩduxerũt regem qui alias forte ñ feciſſet:ut.ff.de dolo.⁊ eleganter.

¶ Hi quoqz. Cuſtodientes ſarcinas occidẽtiũ ſciẽtes eos eẽ ſiccarios ñ ſũt immunes a pẽa hõicidij.h.d. vſqz ad.§.eos iſuper. Ab.ſi.

x ¶ Siccarios.ſiccarij dicũtur a ſicca qõ ſignificat ferrũ ſiue cultrũ.iſti. ꝗ puũdi.§.ſiccarij:⁊ ſiccarij ẽt poſſũt dici q armis vite alicui⁹ ĩſidiãtur: de pe. di. i.§.ſiqs cuz telo. vnde tenet.l.cornelia.ꝗ ſiccarijs.C.ad.l.cor.ꝗ ſicca.l.ij.B.

y ¶ Ministerium. vnde quodãmodo ꝓſentire videbantur.

¶ Eos. Occupãs:hõa occiſi nõ ꝑ hoc tenet ꝗ hõmicidio: ⁊ nõ ſufficit occupãti qꝑ erroget illa paupib⁹ cũ potuerit reſtituere eis quoꝝ.ꝓſtat fuiſſe.h.d. vſqz ad.§.illis preterea. Ab.ſi.

z ¶ Immunes:qr pena ſuos tñ debet tenet auctores.C.de pe.ſancim⁹ ⁊.ſ.de his que fi.a ma. par.ca.queſiuit.

¶ Reſtituere:qr nõ dimittit peccatũ niſi reſtituatur ablatũ ſi reſtituꝰ pôt.ut hic dicit: ⁊.xiiij. q.vi.ſi res.xij.q.ij.in legib⁹:de pe.di.v.falſas

¶ Si hẽnt: alꝭ inanis ẽ actio.ff.de do. nazto:⁊.ſ.ꝗ re.ſpo.oli nob .ij.ſic.ĩ. de vſur. cũ tu. ⁊.ĩ.ꝗ fur.ſtaqz fullo:argu.ĩ.xij.q.ij. fraternitaſ.ff.q bo.ce.po.p totũ ⁊.C.e.ti.l.i. Solu.ꝗ regulare eſt qꝑ ſi non hñt nõ tenet poſtea:tñ actio nõ tollitur cũ effectu: ĩmo ſi pueniant ad pinguiorẽ fortunã reddere tenẽtur.ſ.ꝗ ſol.Odoardus.ff.de ceſſi.bo.bis q bonis:ar .xxvi.q. vi.is qui:⁊.ĩ.de ſen.ex.Huis in fi.⁊.ca.decetero in fi. niſi pro eo iã ſuſtinuiſſz penas corporales.ut.xxiiij.q.vi.ſi res ar.xij.q. ij.fraternitas fi.n.ꝓſurget triplex tribulatio.xxiij.q.v.qd ergo.ff.ꝗ in ius uo.l.vl.⁊.ſ. de iudi.at ſi clerici in fi.

¶ Nõ tñ aliena:qr nõ remittit debitũ: ſed auget ſi alij ſoluat qõ alij ex debito ẽ ſoluẽdũ.ſ.ꝗ tureiu.ea.te.⁊.ſ.ꝗ ele. tua.ij.⁊.i.q.i.nõ ẽ putãda.xc.di oblatões.xiiij. q.v.c.i.ij.⁊.iij.⁊.c.elemoſyna:⁊ ca.neqz:⁊.C. de ſo.inuito ⁊ ꝗ intellige ſi illos quorum fuerãt poterãt inuenire alꝭ ſufficit ĩmo tenet paupib⁹ errogare ⁊ nihilominꝰ ẽ talib⁹ pẽa ĩponẽda ut ꝗ vicit pp peccatũ qõ ipi ꝛerũt ꝛctãdo res alienas ſuitis dominis.

¶ Illis. Participantes interfectoribus in excõicatiõe diuerſimode puniũtur iurta modũ pticipatiõis.h.d. vſqz ad .§.clericos. Ab.ſi. a ¶ Mora.qr ĩ hoc magis grauãtur:qr lõgo tẽpore talib⁹ pticipauerũt.ſ.de ſimo.nõ ſatis.⁊ ĩ.c.cum ĩ eccleſie.

b ¶ Timore:hoc iõ dicit:qr ſi tiore pticipauerunt minus punietur:lz in totũ ñ abſoluat.qr poti⁹ ꝗbebãt oĩa mala pati ꝗ malo ꝓſetire.xxi.q.v. ita ne.ſz ſi eẽnt violẽter abſtracti abſolute ñ pũirent:ut ꝗ pz:⁊.ſ.qõ metus cã.ſacris. c ¶ Affectiõe.ex ꝗ magis puniũt qdã ſũt tñ pſone q ſi ne pẽa pñt excõicatis pticipare.xi.q.iij.qm multos.⁊.ĩ.ꝗ ſe. ex. iter alia

d ¶ Ignorãter.ĩ hoc caſu nõ tenent ſi ignorabãt illos talia ꝑpetraſſe:qr ſi ignoras illũ excõicatũ eẽ ñ peccas illi pticipando:niſi illa ignorantia craſſa fuerit ⁊ ſupĩa.ſ.ꝗ eo q renũ.epi.c.i.⁊.ĩ.ꝗ cleri.excõi.mini.c.pe.

¶ Clericos In iſto.§.uſqz ad.ſi.ponit pnia clericorũ preſtantiuz ꝑdicte morti auxiliũ ꝓſiliũ uel fauorẽ.h.d. Ab.ſi.

c ¶ Conſiliũ.not.qꝑ hõicidiũ ꝓmittit facto:ꝓſilio:ꝓcepto:⁊ ꝗſenſione.l. di.ſi qs viduã:⁊.viij.q.vl.c.ulti.⁊.ĩ.de cleri.pug.ĩ duello.c.ij.⁊.ĩ.eo. ſignificaſti.ij.⁊ ſic diſtigue circa hãc materiã aut ꝓmittit hõicidiũ voluntate:aut caſu:aut neceſſitate:ſi volũtate qõ fit trib⁹ modis: facto ꝓcepto ⁊ ꝓſilio ut.c.ꝑdic.ſi qs viduã ⁊ lĩgua ſiue adhortatione.ſ.eo.§. q vero:⁊.ĩ.de pe.qõ ĩ dubijs:⁊ ꝗ pe.di.i.piculoſe.ĩ quocũqz iſtorũ caſuũ quis ꝓmittit hõicidiũ ſi ſolũ nõ dz ꝓmoneri:ſz ĩ ꝑpetuũ debet depõi ut hic dicit:⁊.c.ſi qs vidnã:⁊ ẽt ſi paganũ interficiat irregularis efficitur ſiue ſarracenũ.l.diſt.clericũ:⁊ ea.di.his clericis:⁊.ĩ.e.c.pen.⁊ cum tali nunqꝑ diſpenſatur.l.di.minor:⁊ ſi ẽt ſit occultũ miſtrare ĩ ſuo ordine nõ

potest cū oēs alij possint. ſ. de tēpo. or. c. ul. furta illud nō edificabis mi
hi tēplum q̃ vir sanguinuz es. i. q. vij. si quis oēm. si uero casu ꝓmittit
homicidiū aut dabat opam rei licite aut nō: si dabat operā rei licite et
adhibuit diligētiā quā potuit ⁊ debuit i nullo iputat sibi ac si nō fecisset
. J. eo ex lītis. ij. ⁊. c. significasti. i. ⁊. c. dilect⁹. l. di. duo ff es. ⁊. c. hi qui in
pn. ⁊. c. sepe ad fi. ⁊. J. e.
. c. vl. nisi scādalū grauē esset uel tāta labora
ret infamia q̃ purgatō
esset idicēda. J. e. ex lītis
. i. si vo nec habuit dili
gentiā quā debuit iputa
tur ei pp negligentiā
q̃ culpe ānumerari vī i
hoc: ita q̃ nec ꝓmouet
ad ordines supiores nec
vtit ordine iaz suscepto
J. e. c. pri. ⁊ . c. ad audiē
tiam. nisi cuz eo p dōm
papā fuerit dispensatuz
. l. di. clerico iacēte. ⁊. J.
eo. tua nos. si vo dabat
operā illicite rei siue ad
hibuit diligētiā siue nō
semp iputat. l. di. cleri
co. ⁊ si qs voluntate. et
. J. e. ꝓtinebatur. ⁊. c. di
lectus in fi. ⁊ ar. xv. q. i.
. §. ut itaq̃. ff. ō re. iur.
culpa est. si vo necessita
te sub quo cōtinet qō p
mo diri ō ōfensiōe: aut
necessitas illi fuit euita
bilis: aut ieuitabilis. si
euitabilis iputat ita q̃
ad supiores ordines nō
potest ꝓmoueri: ſz in su
ceptis de misicordia to
leratur. l. di. ō bis cleri
cis: si fuerit ieuitabil
sine oī dispēsatione pōt
in ordīe suscepto mistra
re. l. di. q: te. q̃ itelligit
ō ieuitabili necessitate
vtputa clericꝰ bēbat gla
diū in manu sua ad de
fensionē paganorū: pa
ganus irruit i euz ita q̃
clericꝰ nullo mō potuit
euitare: ⁊ iste paganus
mortuꝰ ē cū gladio quē
clericus tenebat pter p
posituz ipsiꝰ clerici. ar.
. J. e. lator. in quo pōt in
telligi. ſ. c. ij. sed ad su
piores nō ascendet sine
dispēsatōe: ut dicit. Jo.
sed Hu. dicit cōtra. ar.
. J. e. lator. sed io. intelli
git illam lator. de dispē
satione.

a ¶ Quinquēniuz: ſ est amplectēda tanq̃ beni gnior in quā oēs ꝓuene rint. ff. de arbi. diē proferre. §. si plures.

in districto claustro monachorum vel canonicorꝫ regularium si fieri pōt sūt recludēdi: ita q̃ vsqz ad septēniū vel quiquēniū[a] ōbeāt ab ecclesiarū itroitu cohercerī. ¶ Dez.

¶ Homicidiū casuale iputat ei q dabat operam rei licite si non adhibuit diligentiam quā debuit.

PResbyterū qui quēdam puerum ituitu discipline pcussit i capite: cū pꝰ paucos dies expirasset[b] tā ab oī altaris ministerio debes[c] ppetuo remouere: q̃z ab officio sacerdotali deponere si ex ipsa percussione iterijt uel aliā ifirmitatē[d] icurrerit de q̃ noscit expirasse.

¶ Dem.

¶ Homicidiū casuale iputat ei q dabat operā rei illicite: uel etiā licite ſm alium intellectum: ⁊ non adhibuit oēm diligētiā quam debuit.

QOntinebat in litteris tuis: q̃ cum diaconus pñtium lator ⁊ qdam alij clerici a vineis ecclesie opere cōsummato redirent leuian di laboris gr̃a quēdā ludu[e] imitati viatorꝫ baculos suos studebāt iacere in directum et alter alterius fustē ferire: cuius ludi solet esse cōditio: ut qui alterius baculū pcuteret: quasi victor ꝑ equo alio vtere tur: sed pñati clerici equitandi lnia nō vtentes: sola erāt iactione con tenti. Quidā autem laicus cuz ba culum eiusdem[f] diaconi percussisset incautus i eum equitaturus insi lijt ⁊ sic a falce illius diaconi q̃ erat accictus mortale vulnus accepit ō quo pꝰ dies. viij. expirauit. ¶ Jōde mandamus quatenus eundem diaconum sine lnia ro. pontifi[g]. ad superiorem gradum non ascende re uel diaconatus officio nullo vn quā tēpore mistrare permittas: ſz euz dispensatiue mistrare i subdiaconatus officio patiaris.

¶ Dem eroñ. epo.

¶ Homicidium casuale non imputatur ei qui non fuit in culpa.

¶ Eiusdē diaconi. in hoc similiter fuit clericꝰ in culpa q̃ ludū miscuit cū laico ar. ij. q. vij. laicos. xxiij. di. bis igitur in prin. cū ludus perniciosus non debeat esse impunitus. ff. de fur. in furti actione. §. cum eo.

g ¶ Pōtificis. J. c. pr. ō. ibi libere ꝓmouet ad ordines supiores ō ñ. sine lnia pape. ⁊ idē casus vt. Quid ergo fines fecit eē diuersos. so. ō dabat operā illicite rei ludēdo cū laico qō nō lz: uel si et licitum fuisset nō adhibuit diligētiā quā debuit q̃ cū sciret ludi ꝓsuetudinē nō remo uit falcē a se: vñ fuit i culpa q̃re ꝓmoueri ad supiores ordīes ñ dz sine lnia pape ut ō dic. ⁊ i . c. se. ludebat cū clico ⁊ licito lu do: ⁊ ō illo cultello ñ sperabat aliqō mortale ⁊ ille potiꝰ gessit se ꝓiciēdo aliū ad terrā ⁊ sic ñ fuit i culpa. sic. xij. q. iiij. inter cetera i fi. ſz ille q̃ i ipsum ꝓiecit fuit i culpa ar. ff. si q̃dru. pau. se. di. l. i. §. cū arietes. Joā. vo intelligit sequēs. c. similiter ō dispēsatione ⁊ cū eo dispēsauit ſz hic reseruauit sibi dispēsatio nē: ⁊ nō negat qn cū eo dispē sat: sed ex lr̃a hoc nō colligitur uel posset dici q̃ q̃dā ieuitabili ēt necessitate ō ꝓtingit qō non ipedit ꝓmouendū ut dcñ ē. ſ. eo. sic dignū i penul. notu. sed idem vt. in. c. pri. sed ibi ludebat cū laico ut dictū ē qō nō lz clericis in. c. se. cuz clerico. ber.

LAtor. Communis diuisio cōsultatio ⁊ respōsio. Secunda ibi: iōqz. Alb. si.

b ¶ Luderet. lz enim qñqz ludere. sicut Ysaac. xxvi. q. iiij. re currat. lusit ēt Joseph cū frib⁹ suis. xij. q. ij. q̃ ait ioseph. ⁊ sic ludus iste licitus fuit: q̃ cum clerico ut diri in proi. c.

i ¶ Terrā. ⁊ sic passus ē tantuz ⁊ nihil fecit illi. vñ huic nō ē iputandū de hac materia dictū est. ſ. eo. sicut.

k ¶ Libere. ō iure cōi ut dicūt qdā qō satis vt. alij dicūt libere p dispensationē pape. ſ. ut di citur. ſ. c. proi. ber.

QAscepimus. Homicidium iputat ei qui fuit in culpa. b. d. aliter q̃ in rubro. cōis diuisio. Scā pars ibi: ue rum. Alb. si.

l ¶ Ligauerūt: in ō excesserūt fines licite defensiōis cū posset alit euadē. vñ hōicidiū subse cutū iputet utriqz q̃ lz clericus latronē capere possit ut res suas recupet. arg. xiiij. q. vi. si res. ⁊ ſ. ō depo. ca. i. isti tñ ad ō pcedere ñ ōbuerūt cū res suas sal uas bērent. clericꝰ vo sua ōfen dēdo nō dz armis resistēr: nec aliquē pp res lterficē. ar. xxiij. q. viij. c. i. ⁊. c. ꝓuenior. ⁊ ar. xx xvi. di. si qs vult. ar. J. ſ. e. c. ij. laicꝰ vo pōt res suas ⁊ pñā armis tueri ⁊ pue nire hostē. ar. C. vñ vi. l. i. ⁊. xxiij. q. ij. vñs. sed clericus cuz armis pugnare nō dz etiā J saracenos. ſ. de vo. ex multa. ⁊. l. di. clericū q paganū. b.

m ¶ Detiere. imo vt q̃ licitū erat occidere cū eēnt nocturni latrōes. ſ. e. si pfo dies: ſz nō ē uerū: ut. ff. ad. l. cor. ō sicc. furē. n ¶ Interimerē. q̃ tuti ē añ tps occurrere q̃ post cām vulnerata remediū q̃rere. C. i q. can. i ite. resti. nō ē neces. l. ul. i. fi. C. qñ liceat vnicui. se vī. l. i. ſz ō ñ fuit licitū ei. imo potius ōbuit fugere dū soluer se nitebāt: sic dñs fugit i egiptū cū ab herode ad lterficēdū q̃ rere. xxiij. q. iii. §. i. b. o ¶ Jactura. xxiii. q. iii. §. i. ⁊ dic apls ñ uos ōfēdētes ſz date locū ire. ea. cā. ⁊. q. i. §. i. ſz magis fraudē patimi. ea. cā. q. e. nisi bella.

p ¶ Arbitriū. ⁊ ita ē ar. q̃ pñte arbitrarie sūt. xxvi. q. ii. tēpore penitudinis. b.

q ¶ Utriusqz ope. alter facto iste ope. ſ. ligando. ſ. e. sicut. §. ii. ⁊ ita ē ar. q̃ ita punit qui cām prestat sicut ⁊ ipse faciens. ar. ſ. e. presbyterū. ⁊. J. e. c. proi.

r ¶ Ecetero: dedisse. forte ꝓsilio pcepto uel ope. l. di. si qs viduā. ⁊. ſ. e. sicut

s . §. ii. ⁊. §. ul. uel suggestiōe: ut. c. sicut. §. q vo. ⁊. ſ. e. c. pri. i fi. ⁊ ē arg. q̃ qui cām dāni dat dānuz dedisse vt. l. di. studeat. ⁊. ff. ad. l. agl. q̃ occidit. §. pe. ⁊

PResbyterum. Si sacerdotio ōponit pcutiens cā discipline si mo dū excedat ⁊ mors īde seq̃t. b. d. ul generali⁹ sit ut in rubro. ab. sic.

b ¶ Expirasset. ⁊ ita excessit fines discipline. vñ i culpa fuit. ff. ad. l. agl. pceptoris. leuis enī castigatō magistris pmissa ē. ff. e. ſz ⁊ si. §. ul. ⁊. l. se. ⁊. xxiii. q. v. c. i. circa fi. ⁊. J. de sen. ex. cum uolūtate. ⁊. c. i. ar. J. xv. q. i. si quis non irat⁹: ſz ibi dic q̃tū ad gr̃az inocēs ē: ſz nō q̃tū. ad. l. pmotōis ⁊ ita ñ J dic q̃ iste q̃tū ad gr̃az inocēs erit q̃ uolūtatē reqrit ñ op⁹ ut ibi.

c ¶ Debes. ff. ad. l. cor. de sic. l. iiij. ber.

d ¶ Aliā ifirmitatez. vñ mortuꝰ fuerit. l. di. studeat: q̃ occasionem dedit . J. e. decetero. ⁊ est ar. q̃ ita punit qui cām cause pstat: sicut ⁊ q. primaz cāz pstat. J. e. decetero. ar. J. ff. si q̃dru. pau. se. di. l. ult. ſz illud locū hz cū als J naturaz mouet. ſz nūqd si postq̃ ꝓualuit fcidiuauit tenet magister ita. nā sp cā suffic. ō pe. di. ii. si qs sek. ⁊. J. e. ad audiētiā saltē pp dubiuz.

QOntinebatur. Cōis diuisio. Scā pars ibi: ideoqz. ab. si.

e ¶ Ludū: iste ludus clericis non congruebat: ⁊ ideo si ludēdo se cit fuit in aliquantula culpa. ff. ad. l. aquil. nam ludus.

ff. ad.l.cor. ō sicca. nihil. ⁊. j. de iniur. c. ulti. maxle cū ppiquā cāz ōdit: sec⁹ vt
l remota. ar. ff. loca. q domū hēbat i fi. ⁊. j. e. ti. exhibita. Idēvt i remota si ab
nocēdi h fac ul mīori diligētia. s. e. pbyterū i fi. C. ad.l.cor. ō sic. si qs necādi.

A Audientiam. Cōis diuisio. Secā pars ibi: qr vero. Ab. si.

a ¶ De familia. qō bñ lz leuit ēt si sit cleric⁹. j. ō sen. ex. cū uolūtate. qa
ius emēdatōis ꝓcesse nēo transgredi vz. C. ō emē. ppī. l. vna. l fi. sz iste idiscrete cozerit. ar. j. s. e. latoz. iste ñ adhibuit diligētiā, remouēdo cultellū ille nō tenebatur ad hoc qr nec per se aliquid fecit: sed sibi factum fuit.

b ¶ In dubiis. sic. s. ō spō. iuuēis. ⁊. j. e. significasti. ij. ⁊. c. pe. j. ō cle. exc. mīstrā. illud. ergo tene certū ⁊ dimitte incertuz ō pe. di. vii. si qs posit⁹ i fi. ff. ō re. iur. in ābiguis. ⁊ i re dubia certa nō pōt ferri snia. ri. q. iij. graue. ⁊. xxx. q. vl. §. ul. i eo. n. scō qō finitū ē ñ ē loc⁹ ꝓiecturis. ff. ō v. ob. ꝓtinu⁹. §. cū ita i fi. vñ qñz pp ābiguū duplicitatis ipōit pnia. s. ō his q fi. oc. c. vl.

c ¶ In minoribus. dispēsatiue tamen. s. eo. continebatur.

D Ilectus. Cōis diuisio. Secunda ps ibi. ideoqz.

d ¶ Freno. qō de leui frāgi nō credēbat als in culpa ēt ar. j. e. significasti. i. ⁊. ff. ad.l. aqui. idē iuris. §. i. uel si pp iperitiaz suā equ⁹ taliter lasciuisset isti. ad.l. aquil. §. impetu quoqz.

e ¶ Volūtate. ⁊ iō non iputat: qm̄ uolūtas ⁊ pposituz distinguunt maleficiū. ff. de furtis q iniurie. ⁊. j. de sen. ex. cū uolūtate. ad cor eniz respicit deo: ut xxiii. q. v. si qō inuenist. ⁊. xv. q. vi. c. i. ad fi. tan.

f ¶ Nec actu. q tñ solus ñ sufficit ut reddat hoēz irregularez nisi adsit uolūtas uel culpa. l. vi. bi q. ⁊. j. e. c. pri. nisi scādalū aliud iduceret ut ibi: i pmouendo tñ sec⁹ē: qr solo actu reddit irregularis. xv. q. i. c. vl. ō hac tñ materia vt. s. e. sicut.

g ¶ Illicite rei. qō si ēt iputaret: ut plene dictū est in ca. siē.

Q Xlitteris. Primo ponit ꝓsulta. ij. pape. idagatio ibi: nos. iij. ōcisio ibi: ad te.

h ¶ Circūsperisset: ⁊ sic diligē tiā adhibuit dādo opā licite rei vñ ñ iputat: ut. l. di. si duo. b.

i ¶ Scādalū. no. ergo q soluz scādalū reddit hoēz irregulare siue punit innocēs propter scādaluz. s. de cleri. egro. tua. ⁊. s. de preben. cum teneatur.

k ¶ Vel tanta. ⁊ ita aliud ē ifamia q̄ scādaluz plus importat graue scandalum quam infamia: qr infamia tollit p purgationē ut h: sz ubi graue scādalū est nō iducit purgatio: ut h pz. ar. j. s. ō coha. cleri. et mu li. tua. nbi pp scandaluz idicit purgatio. nō est ꝑ qr purgatio ad vtrūqz refertur. ber.

Q Xlitteris. Diuide ut. s. e. c. dilectus. Ab. sic.

l ¶ Si monach⁹. si. i. qr: nā rez nēcriā agebat ⁊ utilē. j. e. c. vl.

m ¶ Trāsire nō crederet. ul si credēbat aliquē trāsire ul ibi aliquē ēē: ⁊ añ casū clamauit caue caue. j. e. c. vl. ⁊. l. di. si duo ⁊. ff. ad.l. agl. si putator. ⁊ isti. eo. §. si putator. ubi pōit tenor uerborum que hic sunt: alias imputaretur. l. vi. sepe. l pnici. qr nō adhibuit diligentiam quam debuit. s. eo. ad audientiam.

n ¶ Preserti. i. maxie. qm̄ alibi posset sine dispēsatiōe: qr sibi iputari ñ vz q fortuitos casus q puideri nō possunt nō puidit. j. eo. c. ulti.

S Ignificasti. Cōis diuisio. Secunda ibi: ideoqz. Ab. si.

o ¶ Improuiso. ⁊ sic nō affuit occidēdi uolūtas.

p ¶ Sciuisset. qr si sciret nō fuisset absqz culpa cū sciret se nō sufficere ad eī⁹ retētōez. ff. ad.l. aq. idē iuris. §. i. cū affectat qsqz nō debeat i quo itelligit ul itelligēt vz ifirmitatē suā alijs piculosaz futurā: ut ibi vt isti. eo. §. i pn. quoqz. ō. sz ⁊ si. ⁊. s. c. dilect⁹. ar. h enī leuissima culpa fecit hominem irregularez. s. eo. continebatur.

q ¶ Si ē ita. sz q̄liter cō stabit de hoc qr fortsitan solus erat? Ob defectuz pbatiōis p iuramētū p priū faciet fidē qr solum deū hz vltorē. C. de reb. credi. l. ij. ⁊ pcipue cum ꝓscia alicui⁹ q̄ritur: stat iuramēto ipii⁹. j. ō sen. ex. si vo. ij. ⁊. s. de testi. pēsentium. ⁊. s. ō excep. pastoral. ⁊. s. q mīi. accu. possunt cuz in tua. ⁊ xxxi. q. ii. si uerū ē: ⁊ pcipue si ē bōe fame: ut. ff. de re mili. non oēs. §. a barbaris. Et sup h poteris adūgere ꝓpurgatores pp excellētiā ordinis. j. ō purga. cano. et tuax. Quia circa maiora cauti⁹ est agēdū. vij. q. vl. c. vl. ⁊. ff. ō carb. edic. l. i. §. ij. ⁊. xl. distin. quiescamus.

r ¶ Ad cautelam. j. eo. significasti. pp ābiguū duplicitatis. xxiij. q. v. excōicatorum. Sicut ad cautelā quandoqz aliqs absoluitur. j. de sen. ex. venerabili. ⁊. s. ō appella. ad pñtiā. ⁊ de testi. veniens. ij. in fi.

s ¶ Cōpetentē. arbitrio sapiōis. Et lenis vz eē cum in culpa nō fuerit.

P Etrus. Primo facti narratio. Secundo prouisio. secūda ibi: quocirca. Ab. si.

t ¶ Noueris ueritate. ⁊ qualiter poterit ei ō hoc ꝓstare? dic ut diri supra eo. c. proximo. et si infamat⁹ ēffz se expurget. j. ō purg. cāo. ex tua: nisi graue scādalum eēt. s. eo. ex lrīs. ⁊. j. c. pr. ar.

v ¶ Preserti. i. tñ. qa si esset infamat⁹ vz se expurgare ut diri.

x ¶ Contra pbibitionē sic ⁊. s. ō sīmo. sicut. ij. īmo ēt si nō pbibuisset. dūmodo tñ nō dedisset cōsilium non tenet. i. q. iij. qr psulat⁹ ubi est similis casus. Nec de uoluntate vz aliqs se purgare. ar. ꝑ in pcedēti. c.

A Audiētiaz apostolat⁹ nri p uenit: q cū qdā pbyt volens corrigere quēdaz de familia sua cū gulo quo cīgi solebat ipsū verberare tēptasset: ꝓtigit q cultell⁹ de vagina q̄ cīgulo adhēbat elapsus eū i dorso aliquātulū vulnerauit: post modū vero cū ille vulnerat⁹ aliquā diu vixisset: ⁊ ꝓualuisset a vulnere alia grauiori ut vt ifirmitate pcussus viā ē vniuerse carnis ingressus. ¶ Qr vero vtq occasiōe vulneris decessisset: dubiuz hēt. tue dis. duxi m⁹ rñdēdū: q cū i dubijs semitaz debeam⁹ eligere tutiorē: ꝓuenit in iungere pbytero memorato: vt i sacris ordinib⁹ nō mīstret: iiūcta tñ pnia ꝓgruēti sibi poteris cōcedere vt i mīorib⁹ ordinib⁹ sit ꝓtēt⁹. Si vero ille ex alia infirmitate obierit poterit sicut erat solit⁹ diuīa officia mīstrar. I Ano. iij. epo. lugduñ.

¶ Hōicidiū casuale ñ iputat ei: q ōdit operā rei licite: nec fuit i culpa

D Ilect⁹ fil. a. capellanus, ppo suit q cū quadā corpis molestia grauarer: ut comedēdi appetitū aliquātulū excitaret: equū quem nutriebat: ascēdit: q cū bñ nō pareret hēnis: sz pter sessoris arbitriuz saltibus lasciuiret: ipse ut eī⁹ refrenaret ipetū freno vi itulit: equum qz calcarib⁹ stimlauit: cūqz fracto freno equus, pprio arbitrio relict⁹ curreret festināter: qdā mulier veniēs ex obliquo: ifantuluz baiulās obuiauit: i quā equus irruēs, pcul abiecto sessore puerū pdictū oppsit. ¶ Iōqz mādam⁹ q̄tenus si est ita: cū idē capellan⁹ nec voluntate nec actu hōicidiū ppetrauit: nec ō dit opaz illicite rei: non impedias quominus diuina possit officia celebrare. I Dem meteñ. epo.

¶ Sūmatur ut supra. c. proxio.

Q Xlrīs. t. f. accepim⁹ q cuz. b. pbyter fenū vellet ō curru ōponere: ptica supius alligata proiecit i terrā: ⁊ cū feno insisteret deponēdo: puer quēdaz iuxta curruz repit seminiuū: in quo pter modicuz liuoris: in fronte nihil iueniri potuit lesiōis. ¶ Nos āt ab codē q̄siuimus sacerdote: si pusquam iaceret ptica circūsperisset sollicite: an aliqs eēt circa curruz: q q diligenter circūsperit asseruit sz q vidisset aliquē denegauit. ¶ Ad te igitur remittētes cūdē: mādam⁹ q̄tenus si res ita se hz nisi circa cūdem graue scādalū sit exortū uel tāta laboret infamia: q deficiēte accusatore oporteat eidē canonicā purgatōem idici: ipz libere pmittas exeq offiū sacerdotis. I Dē bisūt. archiepo.

¶ Sūmat ēt ut supra eo. dilect⁹.

Q Xlrīs tue. f. accepimus: q q dā monachus ad deponēdā de cāpanili cāpanā subseruiēs: qa lignū corruit ipso mouēte quēdaz puer oppsit ⁊ occidit. ¶ Quocirca mādamus q̄ten⁹ si monachus ipse rē necessariā agebat ⁊ vtilē ⁊ i loco p quē aliquē trāsire nō crederet vel ibidē existeret: uel etiā illud ō ꝓsuetudine venire quādo lignuz dignoscit mouisse: satis poterit pti in mōasterio ad altiores ordines pmoueri. I Dē epo paduano.

¶ Sūmat vt supra eo. dilectus.

S Ignificasti nobis q cū. f. clericus eqtaret: equus cui insedebat tā se q̄z ipsuz, piecit in aquā: vnde clericus ipsum graniter calcaribus stimulauit: equus vero cū existeret bucca durus preter volūtatē sessoris rapt⁹ i cursuz mulierez quandā obuiam habuit quā ex improuiso pedibus interfecit. Cūqz nos ab codez clerico fecissemus inqri: vtrū eq vicium pri⁹ sciuisset illud asseruit se ignorasse. ¶ Ideoqz mādam⁹ q̄ten⁹ si ita ē ad cautelā iniūgas eidē pniam cōpetētez: q pacta nō ipedias quominus in susceptis ministret ordinibus: et ad maiores valeat pmoueri. I Dē.

¶ Nō censetur homicida is quo prohibente ⁊ cām non dante a cōsanguineis homicidiū cōmittitur.

P Etrus diaconus ⁊ mōachus sci ioānis de puna sua nobis insinuatione mōstrauit q cuz ipsuz quondam in seculari habitu in ecclesia de rigelo beneficiuz obtinentem: abbas illius ecclesie codez beneficio spoliasset: cognati et amici eius irati plurimū ⁊ cōmoti nocte quadā i domo diaconi cōuenerūt ⁊ cena facta dicebant q vindictaz volebant sumere ō abbate: inhibiti autē expresse ab eodem diacono ne abbatem occiderent: aut aliqd sibi facerent: vñ ordinis sui discrimē incurreret: ⁊ aie detrimentum nihilomin⁹ irruerūt in cū: ⁊ plagis ipositis abierūt seminuo relicto: q post dies aliquos expirauit: et infra. ¶ Quocirca mādam⁹ q̄tenus si premissa noueris veritate subnixa: se pedicto diacono nō solum in diaconatus officio ministrare: sz ēt ad ordinē pbyteratus ascēdere si aliud canonicū non obstiterit liberā cōcedas aucto. ap. facultatē: presertim si sup hoc non fuerit respersus infamia cū ei nō ōbeat imputari qō cōtra pbibitionē eī⁹ expissaz

o ¶ Improuiso. ⁊ sic nō affuit occidēdi uolūtas.

p ¶ Sciuisset. qr si sciret nō fuisset absqz culpa cū sciret se nō sufficere ad eī⁹ retētōez. ff. ad.l. aq. idē iuris. §. i. cū affectat qsqz nō debeat i quo itelligit ul itelligēt vz ifirmitatē suā alijs piculosaz futurā: ut ibi vt isti. eo. §. i pn. quoqz. ō. sz ⁊ si. ⁊. s. c. dilect⁹. ar. h enī leuissima culpa fecit hominem irregularez. s. eo. continebatur.

q ¶ Si ē ita. sz q̄liter cō stabit de hoc qr fortsitan solus erat? Ob defectuz pbatiōis p iuramētū p priū faciet fidē qr solum deū hz vltorē. C. de reb. credi. l. ij. ⁊ pcipue cum ꝓscia alicui⁹ q̄ritur: stat iuramēto ipii⁹. j. ō sen. ex. si vo. ij. ⁊. s. de testi. pēsentium. ⁊. s. ō excep. pastoral. ⁊. s. q mīi. accu. possunt cuz in tua. ⁊ xxxi. q. ii. si uerū ē: ⁊ pcipue si ē bōe fame: ut. ff. de re mili. non oēs. §. a barbaris. Et sup h poteris adūgere ꝓpurgatores pp excellētiā ordinis. j. ō purga. cano. et tuax. Quia circa maiora cauti⁹ est agēdū. vij. q. vl. c. vl. ⁊. ff. ō carb. edic. l. i. §. ij. ⁊. xl. distin. quiescamus.

r ¶ Ad cautelam. j. eo. significasti. pp ābiguū duplicitatis. xxiij. q. v. excōicatorum. Sicut ad cautelā quandoqz aliqs absoluitur. j. de sen. ex. venerabili. ⁊. s. ō appella. ad pñtiā. ⁊ de testi. veniens. ij. in fi.

s ¶ Cōpetentē. arbitrio sapiōis. Et lenis vz eē cum in culpa nō fuerit.

P Etrus. Primo facti narratio. Secundo prouisio. secūda ibi: quocirca. Ab. si.

t ¶ Noueris ueritate. ⁊ qualiter poterit ei ō hoc ꝓstare? dic ut diri supra eo. c. proximo. et si infamat⁹ ēffz se expurget. j. ō purg. cāo. ex tua: nisi graue scādalum eēt. s. eo. ex lrīs. ⁊. j. c. pr. ar.

v ¶ Preserti. i. tñ. qa si esset infamat⁹ vz se expurgare ut diri.

x ¶ Contra pbibitionē sic ⁊. s. ō sīmo. sicut. ij. īmo ēt si nō pbibuisset. dūmodo tñ nō dedisset cōsilium non tenet. i. q. iij. qr psulat⁹ ubi est similis casus. Nec de uoluntate vz aliqs se purgare. ar. ꝑ in pcedēti. c.

qꝑ presulatus ibi: qꝑ absq; sua volũtate: ⁊ j. c. pri. C. de si. instrũ. l. vi. C. ꝏ bis q ad eccle. ꝛsu. ꝑsenti. circa. ꝑn. qꝏ videt potiꝰ ꝛsentire: q; si eo audiẽte ⁊ nõ ꝓdicẽte ⁊ tacẽte talia vicebãt ꝛsetire ꝑsumit vñ ꝓputaret ei vi.

a ¶ Occasionẽ. nõ ꝓtelligas ita istud large ne sit ꝛ. xxiij. q. i. cũ hõ: ⁊ c. ꝏ occidẽdis. Sed de cã uel occasione ꝓpinq̃ ar. s. c. ad audiẽtiã: ⁊ c. decetero: q; i veritate ꝓpter eum fuit occisus.

S Ignificasti. Diuidit. in prima ponit ꝛsultatio. in scõa rñsio distiguẽs ibi: nos primuz mẽbrũ ꝑsequit ibi: ⁊ quidẽ. ſz ibi. Qꝏ si. Ab. si.

b ¶ Studio. i. suggestõ ne uel adhortatione. s. eo. sicut. §. qui ꝏ ea. j. de exceſ. ꝑla. et lſis. B.

c ¶ Habuerit. ar. qꝑ uoluntas ꝓputat in homicidio. licz ex suo vulnere mortuus nõ fuerit ar. s. q. iiij. quia presulatus

d ¶ Mãdato. de hoc dictum est. s. e. sicut.

e ¶ Credendũ sit ar. qꝑ in iudicio aie cuilibet est credẽdũ: q; nõ ẽ verisimile qꝑ sit ĩmemor sue salutis. i. q. vij. sancimus.

f ¶ Qꝏ si discerni. eãdẽ disti. ponit ler. ff. ad le. aql. itẽ mela. §. ſz si plures. vñ hoc sũptũ fuit. ſz in hoc ẽ diuersitas: qꝑ si vnꝰ ꝑmo percussit ⁊ alt postea occiderit. ꝓmꝰ nõ tenet de vulnerato. secũdus tenet tãq̃ de occiso. ff. e. huic scripture. §. i. ⁊ l. itẽ mela. §. celsꝰ secus ꝑm canones: ut ꝏ ⁊. xxiij. q. ult. c. ul.

g ¶ Dubio. ĩ dubio. n. viã debemꝰ eligere magis tutiorẽ: ut hic dicit ⁊. j. de reg. iuris. ca. ij. ⁊. j. e. c. pe. ⁊. s. c. ad audiẽtiã. ubi ꝏ hoc.

h ¶ Repellere. j. ꝏ sen. er. si ꝏ. i. di. ius naturale. ff. de vi ⁊ vi. ar. l. i. §. vi vi. ff. ad le. aquil. sciam. §. qui cuz aliter.

i ¶ Tutele. C. vñ. vi. l. i. ⁊. j. ꝏ sc. er. ut fame. §. vlt. tũ si defendens exꝑ posito non excedat modũ nõ tenet. xxiij. q. iij. si iferẽda. ⁊. ff. ad legem aql. si ex plagijs. §. tabernarius: nec dicit excõicatus qui excedẽdo modũ non ex ꝓposito repcutit clericũ. ar. s. de restitu. ſpo. olim. i. in fi. ⁊. j. de sen. er. ꝓpendimus: ar. ꝛtra qꝑ non liceat vi vi repellet. xlvi. di. seditionarios. xxiij. q. i. §. i. ⁊. c. i. ⁊. q. iij. §. i. Et. s. eo. ca. suscepimus. ⁊. xxiij. q. iiij. inter querelas. ⁊. C. de epis. ⁊ cle. si qs in hoc genus. Ad hoc dicas qꝑ vi vi repellere ſz: vt hic dicit ⁊ in ꝛcor. ꝑmis. tamẽ q̃dã ꝛsiderãda sunt ĩ repulsiõe tali ut incõtinenti fiat ⁊ non ex interuallo. ff. de vi ⁊ vi ar. idẽ est. §. cũ igitur eo cãm uel occasionẽ non dãte ausu sacrilego fuit ab ipsius ꝛsanguineis attentatum. I Dem abbati sancte trinitatis de meldemberg.

¶ Irregularis censet q aliũ letaliꝑ percussit: ſz ab alijs fuerit extinctus. idẽ si non appet an letaliter si ẽt percussus ab alijs obiit ⁊ non appet ex cuiꝰ vlnere ꝏcesserit. idẽ si percusserit ñ letaliter si aliuz occidẽdi hũit ⁊ ex aliorꝫ vulneribꝰ percussus expirauit.

S Ignificasti nobis: qꝑ cũ qdaz maleficus ingressus ecclesiaz eucharistiã cũ altariũ ornamentis ⁊ libris ecclesiasticis extra ecclesiaz asportasset. l. ꝑsbyter ecclesie canonicus regularis ꝑfatuz iniqtatis filiũ fossorio arepto percussit: sed si ad mortem fuit ictus huiusmodi tu ⁊ ipse penitus ignoratis: quem pochiani ecclesie videntes ornamẽta ecclesie asportantem arreptis gladijs ⁊ fustibus ĩ eodem loco ꝓtinꝰ occiderũt ⁊ ifra. ¶ Nos ĩ premisso casu credimus distinguendum: vtꝫ ꝛstare possit qꝑ prefatus sacerdos non iflixit percussionem letalez: de q̃ si aliorũ non fuissent vulnera subsecuta percussus minime iterijssz ⁊ si percussor voluntatem non habuerit occidẽdi: neqz ipsiꝰ studio ꝓsilio uel mandato ꝓcesserint alij ꝛtra illũ. ¶ Et qdem si hoc ita hz: qꝏ forsan ex eo posset ostẽdi si certa appuisset percussio ab eodem iflicta: tã modica ⁊ taz leuis ĩ ea parte corpis ĩ qua qs de leui percuti non solet ad mortẽ: ut peritorum iudicio medicorꝫ talis percussio assereretur non fuisse letalis: cũ de ceteris credendum sit ipsi qui non accusatur uel denũciatur ab aliquo sed per se ipsuz ꝛsiliuz appetit salutare: post pniam ad cautelam iniunctam ĩ sacerdotali poterit officio ministrare. marie religionis accedẽte fauore. cũ sit canonicus regularis: et sine oi scandalo possit sacerdotale offiũ celebrare. ¶ Quod si discerni nõ possit ex cuiꝰ ictu percussus ĩterijt: ĩ hoc dubio tãquaz homicidaꝫ hẽri sacerdos: ⁊ si forte homicida non sit: a sacerdotali officio abstiere debz: cũ ĩ hoc casu cessare sit tutius q̃z temere celebrare: pro eo qꝑ ĩ altero nullum ĩ reliquo vero magnũ periculũ timeatur: et ifra. Si vero quẽadmodum perhibetur sacerdos iste prius ab illo percussus sacrilego mox eũ cuz ligone ĩ capite repercussit: quãuis vim vi repellere omnes leges ⁊ oia iura ꝑmittãt: q; tũ id ꝏ fieri cuz moderamine ĩculpate tutele: non ad summendã vĩdictã sed ad iniuriaz ꝓpulsandaz: non vt idẽ sacerdos a pena hõicidij penitꝰ excusari: tũ rõne istꝰ cum quo ipse percussit: qꝏ cuz graue sit nõ solet leuẽ plagam ĩferre: tũ ratione ꝑtis ĩ qua fuit ille percussus: ĩ qua de modico ictu qs letaliter solet ledi. I Dem.

¶ Religiosus cirurgiã exercẽs si ex ea mors segt irregularis est: ẽt si sit peritus: ⁊ diligens: ⁊ hoc fecerit cã pietatis: sed cum eo post satisfactionem misericorditer dispensari põt. hoc. d. vsqz ad. §. ad vltimuz.

T Ua nos durit fraternitas cõsulẽdos: ⁊ ifra. Quesiuisti qd sit de quodam monacho sentiẽdũ qui credens se quãdam mulierem a gutturis tumore curat: ut chirurgicus cum ferro tumorem illũ aperuit: ⁊ cuz tumor aliquãtulum recedisset: ipse mulieri precepit: ne se uẽto exponeret vllo modo: ne forte ventus subitrãs gutturis aptionẽ sibi cãm mortis inferret: ſz mulier eius mãdato ꝓtẽpto dum messes colligeret uẽto se exposuit icaute: ⁊ sic per aptionem gutturis sanguis multꝰ effluxit et mulier diem vltimũ sic finiuit: vtrũ videlz cũ ꝑdictus monachus sit sacerdos licet ei sacerdotale officium exercere ¶ Nos igit. f. t. re. qꝑ ſz ipse monachus multum deliquerit offiũ alienũ vsurpãdo quod sibi minie congruebat: si tamen cã pietatis ⁊ nõ cupiditatis id egerit: ⁊ peritus erat ĩ exercitõ chirurgie: oẽmq̃z studuit quã debuit diligentiã adhibere et nõ ex eo qꝑ per culpã mulieris contra consiliuz eius accidit: adeo ẽ reꝓbãdus qꝑ nõ post satisfactionẽm cõdignã cuz eo misericorditer agi possit ut diuina valeat celebrare: alioqui iterdicenda est ei sacerdotalis ordinis executio de rigore.

¶ Ad vltimũ fuit ex pte tua propositum qꝑ qdam scholaris metuens ut latrones ĩ hospitio suo essẽt de strato consurgens repperit ibi furẽ q nõ soiũ ipsuz scholarem prostrauit ad terram sed pene ad mortem vulnerauit eũdẽ: ⁊ ifra. Mane itaq̃z scholares latronem quesiuerũt eũdẽ: quẽ vulneratũ iuentuz potestati vincentie tradiderunt: coraz quo cõstãter negauit qꝑ ꝑmissa minime ꝓpetrauit: vñ prefatus potestas ad eundẽ scholarez nuncios destinauit ut exponeret si qua sciret ꝏ furẽ predicto uel traderet iersigna q cultruz quem ipsi latroni abstulerat ⁊ sotularis ab eodem ĩ ipsiꝰ domo dimissos quos abstraxerat ne pedũ strepitꝰ audiret. nuncijs tradiditꝰ memoratis: sup eodẽ facto qui. ⁊. j. de sen. er. si vero. Itẽ cã defensionis ⁊ nõ vlciscende. ut. ff. ad. l. aquil. sciam. §. ulti. ⁊. xxiij. q. i. quid culpat: ⁊ cũ moderamine inculpate tutele. tamẽ si quis modũ excedat ⁊ nõ ex ꝓposito nõ tenet ut victũ ẽ ĩ predictis ꝛcor. Ala. ⁊ io. distinguũt an fiat vis ꝑsone an rebus. Si persone tũc anteq̃ sit vis illata repellẽda ẽ. ⁊ si aliqs vĩ factã repellat potiꝰ ꝑsumi ꝏbeat qꝑ defendendi ñ vlciscendi cã hoc fiat. dũmodo ĩ ipso negocio fiat. ff. ad. l. aql. si ex plagijs. §. tabernarius. ⁊ hoc si primꝰ percussor denuo uolebat ꝓcutere aliqn si nolebat ipz repcutere ⁊ alter percussit potius vt eẽ vindicta q̃ repulsio iniurie ⁊ hoc equũ vt. fuat. n. moderamẽ si illud tñ fiat quo omisso violẽtia repelli nõ posset. Si ergo violẽtuz interficis sic qꝑ piculuz mortis ab eo vitare nõ poteris eũ sine pena interficis. ff. ad. l. aquil. l. iiij. C. ad. l. cor. ꝏ sic. l. ij. ⁊. iij. ar. s. eo. c. ij. Si autez vis aufertur rebus licitum est repellere illatã vim incontinenti ⁊ inferendã vel q̃citiꝰ scuerit ⁊ poterit collectis amicis. ff. de acqui. pos. qꝑ meo. §. ulti. ⁊. l. clã. possidere. §. qui ad nundinas. ⁊. s. de resti. ſpo. olim. iniuriã ꝏ iam illatam ꝑsone ex interuallo repellere nõ ſz quia sic eẽt vindicta. ⁊ ita intelliguntur contraria ꝏ signata. Ber.

T Ua nos. Diuidit quia duo sunt q̃sita. Secundũ ibi: ad ultimũ. Et q̃libet pars põt subdiuidi in ꝛsultationẽ ⁊ rñsionẽ ꝏ patẽt in lſa. Alb. si.

k ¶ Cõgruebat. s. ne clerici. ut mo. c. iij. ⁊. c. siniam sanguinis vnde ĩ culpa fuit alienũ officiũ vsurpãdo. ff. ꝏ re. iur. culpa ẽ.

l ¶ Diligẽtiã: q; si ꝑ ĩperitiaz accidisset ei imputaret. instit. ad le. aql. §. imperitiã quoqz: sed euentus mortalitatis non ꝓputatur medico. ff. ꝏ offi. pst. illicitas. §. sicut. ꝑtertu enĩ humane fragilitatis delictũ deci pientis ĩ periculo hois innoxiũ esse non ꝏz: ut ibi dicit. si. s. de eta. ⁊ quali. ad aures. vñ versus. Non est in medico semper releuetur ut eger.

m ¶ Post satisfactionem. Et hoc pz qꝑ fuit ĩ culpa ⁊ ex eo qꝏ sequit misericorditer alienũ officiũ vsurpando: ⁊ sic q̃ñqz ꝓputat alicui aliqꝏ delictum. ea tũ que sequũtur ex eo nõ ꝓputant xv. q. i. ieb: nauerũt loth. Culpa enĩ mulieris huic imputari nõ ꝏz q̃ contingit ꝛtra cõsiliuz ipsius. simile. l. vi. sepe.

n ¶ Alioquin. i. si nõ erat peritus ⁊ si non adhibuisset diligentiã quã debuit aut ex cupiditate fecit ber.

¶ Ad ultimum. Qui iudici seculari dedit intersignia furis a quo fuit vulneratꝰ irregularis nõ est ſz ille postmodũ occidatur. h. d. ab. si.

o ¶ Tradidit. ſz vt qꝑ ille scholaris potiꝰ facere ꝏbuisset. xxiij. q. ij. ne qs itẽ nõne victũ eiꝰ ẽ occasio mortis illiꝰ. xxiij. q. v. vnũ solũ. in fi. ⁊. j. ꝏ exceſ. platoꝫ ex lſis. Item ꝑmouendus abstinere debet ab oĩ eo per qꝏ possit ad effusionẽ sanguis peruenire. l. vi. clericũ q. Itez iste quasi testis inductus fuit quod

non lz clerico in cā sanguinis.xi.q.i.testimoniū:⁊.s.ne cleri.uel mona. sniaz Ad hoc dico q̄ nō fiunt inducⁿ tāq̄ testis:qz nec ad pñtiā iudicis accessit quod fit in criminalibus.in auc.de testi.§.qm̄ in fi.colla.vij. Cū ergo iste nec facto nec precepto nec ꝓsilio nec defensione nec lingua nec adhortatione homicidiū fecerit nō dz ab ordinibus ꝓpediri.qbⁿ modis homicidiū ꝓmittit ⁊ iputat: ut dictū ē.s.eo.sicut dignuz ⁊ p̄terea iste seipsum occidit.

a ¶ Puniēdū:tñ p istud ñ fuit quicⁿ ō furto.nō eniz eo ipso ē fur.q aio furādi domū ītrauit .ff.de fur.vulgaris.§.q furtū.

Sicut. Comunis diuisio consultatio ⁊ rñsio. Scōa ibi:nos uero.ab.si.

b ¶ Viuificatus. sic.xxii.q.ii. qō ro.⁊.c.moyses.qō p utraq̄z pte pōt induci.ar.ꝯ.ii.q.v. cōsuluisti:⁊.s.e.si aliquis.c.illud ꝓsuluisti. intelligit qñ puerperiū iā erat aīatū.⁊.c.moyses.⁊.c.illud.s.e, si quis ibi exponit istud ⁊.c.qō intelligitur qñ nōduz bz aīam. Similit distinguit lex.ff.de penis. si aliqd §.qui abortionis. tamē lz non teneat.l.canonica:ut hic patz nec lege mosayca. tñ tenet .l. corne.de sic.ff.ad.l.cor. de sic. si mulierē. ⁊ ēt.l. aql.ut.ff. ad .l.aq.si fuus.§.si mulier ō eo qui ꝓcurat venena sterilitatis dictū ē.s.e.si qs:ubi ēt de hoc.

Postulasti. Consultatio ⁊ rñsio. Secunda ibi: ad quod.ab. si.

c ¶ Bono ꝓ laudem.s.de maio.⁊ obedi.solite.

d ¶ Imputandū. no. q clericⁿ pōt agere ciuiliter ꝯ laicū corā suo iudice de crimīe ad hoc ut sit in ppetuū carcerē uel ut puniat pecuniariter.xxiii.q.v. si nos ad fi.⁊ arg.s. de iude. ita quorūdā.⁊ si iudex secularis p talē querelā duriⁿ puniat:qz ille nō vult aliter obedire iudici ut hic dicit nō iputat clerico.xxii.q.iiii.maximianⁿ.⁊.q. v. nō nos.ad fi.⁊.c.relegātes ad fi.ff.ō bo.lib.qui cuz maior.§. .i.ver.si tamē.⁊ ar.ff. de euic. si p iprudentiā.⁊ ar.s.e.c. tua nos.⁊ absit ut ea q̄ pp bonum facimⁿ nob iputent si pter volūtatē nr̄az cuiq̄ malū ꝓtīgat .xxii.q.v.de occidēdis aliqn paulus in effusione sanguinis suū crimē agnosceret ut ibi dr qō nepbas ēēt dicēs ut ibi.ar. ꝯ.xxiii.q.v.c.ii. ⁊.c.unū soluz in fi.de pe.di.i.piculose.⁊.ī.ō ercēs.pla.er lēis.hodie dicēdū ut habet in.c.ii.eo.ti.li.vi.ut premittat ptestatio.ab.si.

Exhibita. In prima parte ponit petitio. In scōa erauditio ibi: quocirca.ab.si.

e ¶ In puerili. vñ bñficio talis etatis excusatⁿ vt:ō cō.di.iiii. eos.⁊.ī.ō sē.ex.c.i.qz illa etas ignorat qd videt.C.ō fal.mo. l.i.ī fi.ff.q ⁊ a qui. pupillus.

f ¶ Ludēs.qō ei licebat qa lusit ⁊ Ysaac ut victū ē.s.e.lator ⁊ pueris pmissū ē ludēr.i.q.i. .§.ecce qñ. erat tñ doli capax: qō pz ex eo qō vt nō aio ledēdi als nihil ēēt:qz talis furioso cōparat.xvi.q.i.illud ⁊. ff. de acq̄ui.po.l.i.§.i.doli capax vt q est proximus pubertati: ut.ff. de reg.iur.pupillum.

g ¶ Nō aio.ex hoc pbat q erat doli capax:nec tñ culpa pp hoc esse vt: qz nec voluntate nec actu homicidiuz ppetrauit.s.e.dilectⁿ ⁊.c.significasti.i.qz uoluntas ī maleficijs spectatur nō exitⁿ.ff.ad.l.cor.de sicca.diuus.⁊.C.e.ti.l.i.⁊.ī.de sen.ex .cuz uolūtate secundū talē legē pmotōis videtur q opus potius spectetur non exitus.xvi.q.i.si quis nō iratus.

b ¶ Proiecit.in hoc vt culpa nō ludⁿ noriⁿ culpa ē.ff.ad.l.acql. nā ludⁿ.⁊ ar.s.de pēsum.c.i.

i ¶ Comunēs. ipe puer q fugiebat pp timorē illiⁿ vñ culpā ꝓmisisse vt ex eo q dedit occasionē q̄re dānū ōdisse vt:ut.ff. ad le. aquil. qui occidit .§.pe.s.e.decetero.⁊.c. pēsbyterū:sed excusat ꝓpter iperitiā medicātis ⁊ propter icuriā patris. ar.s.eo.tua. ⁊ pp etatē qz cā multū fuit remota

k ¶ Postulauit: p hoc videbat culpabilis: sed nō ē uex:qz hoc fecit ex bēignitate ⁊ humilitate vnde eēs non debuit ipsuz propter hoc repellere.maxīe cū pēs defuncti hoc iurasset:⁊ qz ea sunt ī nostris officijs gratiora q̄ cuz liceret nobis ñ ipendere:cā tñ dilectionis ipendimus.xxviij. q.i.iam nunc.

l ¶ Misericorditer.ar. q hec decre.ꝓtineat dispēsationē:sed nō credo. naz qcquid facit ecclesia totuz est misericordia:et ueritas:qa ubi iusticia obseruat misericordia adhibet.xlv.di.discipli na:qō pz ex respōsio.b.

Iannes. Prima pars narrat factū. Secunda diffinit ibi:nos igit.ab.si.

m ¶ Signo.pria.disti. ius militare.s.de offic. custo.c.i.⁊.ij.

n ¶ Licite rei.s.e.ex litteris:⁊.ī.e.c.vlt.ber.

o ¶ Fortuitos.ī.eo.ca. vlt.ubi de hoc.

p ¶ Permittatis.de iure cōi. Absit enī q ea q̄ pp bonū facimⁿ nobis īputent.si pter uolūtatez nostrā alicui quicq̄ mali contingat.xxiij.q.v. de occidendis.

Petitio. Cōis diuisio. Secūda ibi: mādamus.Ab.si.

q ¶ Remordet: ꝯq aliquē iterfeceris:lz.n.clerici alios possint hortari ad pugnā ī iusto bello contra hostes quale fuit istud:ut.xxiij.q.vi. igitur hortatu omni tēpore ut pridem.⁊.q.ij. dominus:⁊.lxiij.dist.adrianus.in propria persona pugnare non possunt.ut.xxiii.q.ult.qui cūq̄z.⁊.c.clerici.⁊.l. di. clericum qui ⁊.c.de bis clericis:qz eorū officiuz reddit eos inhabiles ad pugnāduz:ut.s.de vo. ex multa ad fi.

Exhibita nobis.i. clerici confessio patefecit q cum in puerili[c] esset constitutus etate: cum quibusdam coetaneis suis ludēs[f] ⁊ insequens vnum ex illis lapidez post eum non animo[g] ledendi sed timorem icutiendi proiecit[h].qui licet eo proiecto lapide percussus non fuerit neqz tactus:ad alium tamen lapidem corruēs[i] ⁊ caput offendēs tum propter imperitiam medicantis: tum propter patris incuriam qui laboribus et sudoribus ipsum exposuit expirauit. Quia vero dictus clericus vt mitigaretur dolor patris defuncti veniam super hoc postulauit ab ipso: tu cum a sacrorum ordinum susceptione repellis:quāquam idem defuncti pater in extremis laborans tibi ⁊ presbytero cui suam aperuit conscientiam confessus fuerit ⁊ prestito firmauerit iuramento nihil ipsum in morte filij sui prout sibi constiterat commisisse. Quare idem clericus postulauit[k] a nobis: vt cum de illius obitu lesam non habeat conscientiam: dignaremur agere misericorditer[l] cum eodem. Quocirca mandamus: quatenus si constiterit ita esse: ipsum propter hoc a receptione sacrorum ordinum nō repellas.

Item ep̄o ⁊ capitulo venetēn.

¶ Homicidium casuale non imputatur ei qui dedit operam rei licite nec fuit ī culpa.

Tōānes sacerdos humili nobis insinuatione monstrauit q cum pulsaret campanas: vt signo[m] dato conueniret populos fidelium ad diuina: cadens tintinabulum percussit quēdam puerum coram eo qui cū vulnus esset mortale decessit. Nos igitur attendētes q dicto sacerdoti qui dabat operam rei licite[n] nihil potuit imputari: si casus omnes fortuitos[o] nō preuidit.dis.u.mandamus:quatenus si constiterit ita esse dictum sacerdotem sacerdotale officium exercere qui permittatis[p].

Item.p.presbytero.

¶ Clericus pugnando etiam cōtra inimicos fidei catholice: si quē quā percussit: ⁊ de interfectione ipsum remordet conscientia: a ministerio altaris abstinere debet.

Petitio tua nobis exhibita cōtinebat q cum inimici dñice crucis ac blasphemi nominis xp̄iani castrū quoddam in quo morabaris grauiter inuasissent: excūtibus inde habitatoribus tā clericis se nihil amplius ītromittens. Postestas igitur acceptis talibus interignis latronem ipsum apparitoribus suis tradidit puniendus[a].q sibi amputauerunt virilia et oculos eruerunt.latro vero ira ⁊ dolore cōmotus nec potum sumpsit nec cibum ⁊ sic de medio est sublatus. vnde per nostrum oraculum postulas edoceri vtrum prefatus scholaris ad sacros valeat ordines promoueri. Nos igitur in qui.t.t.r.q ꝯ si prefatus scholaris dignis meritis adiuuatur: propter prescriptum euentum a susceptione sacrorum ordinum nullatenus est arcendus.

Item pori ⁊ fribus cartusie.

¶ Qui dat causaz abortioni homicida est si cōceptū erat viuificatum aiat rationabile.alias secus.

Sicut ex litterarum vestrarum tenore accepimus:cuz qdam presbyter vestri ordinis: qui prius fuerat niger monachus: quandaz mulierem pregnantem cum qua contraxerat consuetudinem inhonestam et que asserebat se cōcepisse ex eo:per zonam arripuerit qua si ludens:ipsa per hoc sic se asseruit esse lesam q occasione huiusmodi abortiuit:propter quod idem p̄sbyter proborum virorum vsus consilio seipsuz durit ab altaris ministerio sequestrandum:et infra.

Nos vero deuotioni vestre insinuatione presentium.r.q ꝯ si nondum erat viuificatus[b] concept[o] ministrare poterit.alioquin debet ab altaris officio abstinere.

Item.s.episcopo.

¶ Nō imputatur clerico ciuiliter iusticiam petēti de laico si iudex in laicum exercet vindictaz sanguis.

Postulasti: ⁊ infra. Quesiuisti preterea vtruz cōtra quosdam contempta excommunicationis sententia debitas ecclesijs decimas subtrahentes tibi regiam implorare liceat potestatem: cum ad solutionem ipsarum vir absque sāguinis effusione valeant coartari.

Ad quod.r.q ꝯ si te de huiusmodi querimoniam simpliciter deponente rex: cui ad bonorum laudē[c] vindictam vero malorum gladi[o] est commissus: in eosdem rebelles traditam sibi exercuerit potestatez corum erit duritie aut malitie imputandum[o].

Item.iij.episcopo choraccē.

¶ Homicidiū casuale ñ iputatur ei q nō occidit nec fuit in culpa etiā si ad cautelaz veniam postulauerit

a ¶ Dubio. sic.s̄.e. significasti.⁊.c. ad audiētiā. vbi de b. si. j. de cle. er. illud. Et sancti⁹ est in hac vita vño sub iferiori bītu famulari: q̄ alta ide bite appetēdo vānabilr mistrat. l. vi. de his in fi. ⁊.s̄. de tē. or. ad aures.

b Q Uidam licite rei. sic.s̄.e.c.ex litteris. vbi similis casus ponitur. ⁊ .s̄.e. Jo.

c ¶ Premonitis. vicendo caue: caue. l. distin. si duo. vñ si incuria illius mortuus est huic q ipsuz monuit non iputatur. l. vi. sepe ad fi.

d ¶ Pñt. fortuitos enim casus nullū hoium consiliū p̄uidere pōt. ff. de admi. re. ad ci. pti. l. ii. §. si eo tpe. quare nemini sūt iputandi. ff. q ⁊ a q. ma. li. nō fi. inlian⁹. cāus. n. fortuiti ñ iputat: nisi culpa qs icidat in casuz uel pcō vel mora p̄cedētib⁹ casuz. s̄. de cōmo. c. vno ⁊.s̄. de depo. bona fides. vbi de b: q: nemo tenet diuinare. s̄. ut eccle. bñ. vt nostruz. ff. ad. l. aq. si putator. ⁊. ff. man. si fide iussor. §. si cum debitor. ⁊ paulus spiritu dei plen⁹ diuinare nō potuit. xxii. q. ii. beatus. Ber.

Rica De torneamentis.

Uiso de homicidio in genere ⁊ in specie videndum restat de qbusdā actib⁹ p quos qñqz deuenitur ad homicidiū: ideo subijcit hanc rubricā ⁊ duas sequentes. Ab. si.

Elicis.

Primo prohibet. secūdo penam imponit. scda ibi: qō si. Ab.

e ¶ Ostentationē. fm leges tñ lz aliqd facere ad ostētatōnem viriū: ut. ff. ō alea. solet. als nō lz: ut .l. se. nec hmōi tenentur .l. agl. ff. ad. l. agl. q̄ actō ne. §. si quis.

f ¶ Tenere. ⁊ ideo talis ludus tanq̄ noxius prohibet hic. ⁊. ff. ad. l. aqli. nam ludus.

g ¶ Proueniunt. ar. aliqd p̄hiberi pp cōsequēs xii. q. i. in nouo. ⁊. s̄. de iureiu. ⁊ si christus. ⁊ de cō. di. iii. peruenit.

h ¶ Nō negef. nec etiam viaticuz. xxvi. q. vi. sigs de corpe. l. vi. penitētes. qr ⁊ p pñiam viaticum intelligit qō decedētib⁹ penitentib⁹ nō negat. j. de pe. ⁊ remis. quod in te.

i ¶ Sepultura. si. j. de rap. c. ii. ⁊ sic cōcedit qō ē maius ⁊ qō min⁹ē p̄hibet. ar. lxxxviij. di. epūs. gubernatōnez. ff. de ritu nup. ofone. ⁊. i. q. i. si q epi. ⁊. xxiij. q. ii. latronē .C. qñ ipe. iter pu. ⁊ vi. .l. vna. ⁊. lxx. di. epi nō in castello. ar. s̄. xliii. di. nulli liceat. xiii. q. vlti. c. vlt. ⁊. ff. de sena. q indign⁹. ff. de ser. expor. cui cō. xxii. qō. vii. apostolus in fi. ⁊. xxiii. q. i. mi-

q̄z laicis cōtra eos adinuicem confligentibus hincinde occisi quāplurimi extiterūt: vnde cuz pro eo qō aliquos p̄cussisti irregularitatē metuas icurrisse. ¶ Mādam⁹ quatenus si interfectione cuiusquam in illo conflictu tua cōscientia te remordet a misterio altaris abstineas reuerenter: cum sit cōsultius in huiusmodi dubio[a] abstinere q̄z temerē celebrare.

Gregorius nonus.

¶ Idem dicit quod .c. Joānes supra eodem. ⁊ tamen ponit diuersitatem in facto.

Q Uidam vt asseris ad edificationem ecclesie in adiutorium a presbytero euocatus: ruens cum laqueari quod idem presbyter soluere nitebatur hac occasione rebus est humanis exemptus: ⁊ infra. Attendens igitur q̄ sacerdos ipse dabat operam licite rei [b]studuit etiam quam debuit diligentiam adhibere circunstantibus quib⁹ periculum imminebat ita tempestiue ⁊ alta voce p̄remonitis[c] q̄ ⁊ intelligere ⁊ fugere potuerunt: inqui. t. r. q̄ ob hanc causaz vel quia omnes casus fortuitos qui p̄uideri nō possunt[d] forsitan non p̄reuidit non debet quo ad officium vel beneficiuz impedirt.

Rubrica De torneamentis.

Ex concilio lateranesi.

¶ Torneamenta fieri non debent ⁊ vulnerato in eis conceditur penitentia: sed si moritur denegatur ei sepultura ecclesiastica si accessit animo pugnandi: secus si accessit alia causa vtputa vt debita sibi exigerz hoc dicit cū .c. sequenti.

Elicis memorie innocentij ⁊ eugenij predecessorū nostrorum vestigijs inherētes dete testabiles illas nundinas vel ferias q̄s vulgo torneamēta vocant in quibus milites ex conducto conuenire solent ⁊ ad ostentationem[e] viriuz suarum: ⁊ audacie temere[f] congredi: vnde mortes hominum ⁊ animarum pericula sepe proueniunt[g]: fieri prohibemus. ¶ Quod si qs eorū ibi mortuus fuerit: quāuis ei poscenti penitentia non negetur[h] ecclesiastica tñ careat sepultura[i].

Lex. iij. anatcñ. cpo.

¶ Idē dicit quod in superiori. c.

Ad audientiam nostram noueris peruenisse: quod cū quidam ad locum deputandū torneamentis causa requirendi debita accessisset: ⁊ infra. Nos attendentes q̄ his tantum ecclesiastica sepultura debeat interdici qui ad torneamenta animo id faciēdi[k] tantum accedentes decedunt ibidem. f. t. mādamus quatenus si tibi constiterit q̄ ad predictum torneamentū nō animo ludendi sed percipiendi credita peruenisset: licet ibi fortuito casu[l] obierit: corpus eius dispensatione[m] ecclesiastice tradi facias sepulture: maxime[n] si dominicū corpus susceperit: ⁊ sacri olei fuerit vnctione peruncti.s.

Rubrica De clericis pugnantibus in duello.

Lex. iij.

¶ Clericus iniens duellum siue obtulerit siue susceperit deponendus est: poterit tamē episcopus cuz eo dispensare si mors vel mutilatio membri non sit inde secuta.

Ono si clericus alicui sponte duellum obtulerit vel oblatum[o] susceperit siue victor siue victus fuerit de rigore iuris est merito deponēdus[p].

Sed quantumcūq̄z eius in hoc gravis sit ⁊ enormis excessus: euadere potest depositionis sniam: si cuz ipso suus episcopus duxerit misericorditer dispensandum: dūmodo ex ipso duello homicidium vel membrorum diminutio non fuerit subsecuta.

Q Elestinus tertius.

¶ Irregularis est clericus non solum si ipse interficit per se: sed etiā si pugil ab eo datus aduersarium occidat: nec excusat cōsuetudo. poterit tamen cum eo circa beneficiuz habendum dispensari.

H Enricus presbyter nobis humiliter intimauit: q̄ cum laicum quendam super furto in seculari placito conuenisset: quia testes sui defecerunt: pugilem secundum prauam[q] terre consuetudinem introduxit: qui reum vsqz adeo ictibus vulneraui q̄ coactus est expiraf. ¶ Quia igitur super hoc nos consulere voluisti: ambiguitatem tuam responsione huiusmodi remouem⁹: q̄ tales pugiles homicide[r] veri existunt. Nec predictus sacerdos: licet non ipse sed alius pro eo in duello pugnauit: debet in sacris ordinibus ministrare: sicut tradunt sacrorum canonum instituta. Homicidium autem tam facto[s] q̄z precepto siue consilio aut defensione non est dubium perpetrari: poterit tamen cuz eo circa habendum beneficiuz[t] misericorditer dispensari.

ramur. ⁊.s̄. de deci. ex pte. so. generale ē q̄ cui lz maius ⁊ min⁹: nisi ab illo more p̄hibeat er cā ne vilipēdat honor p̄sone: ut pz p pmas ꝓcordātias. h ō alia rō ē ut poti⁹ ꝓsulat viuis q̄ defunctis: vt alij terreant. ⁊ abstineāt a talib⁹ cū viderīt illos sepeliri in cāpis: qr vilis sepultura illis defunctis nō nocet .s̄. de sepul. sacris. xiii. q. ii. aīe defunctorū. sic intelligitur. j. de rap. c. ii.

k Ad audiētiā. faciēdi: ergo ad aliuz recurrendū ē. qr iste mortu⁹ fuerat ad locū torneamēti ōnegabat ei sepultura: ⁊ male qr ñ ludebat i torneamēto sz cāu sub equo mortuus ē nec er ea cā accesserat: sz alia vt dicit lr̄a. volūtas. n. ⁊ ppositū distīguūt maleficiū vt. ff. ō fur. q iniurie. ⁊. j. ō sē. er. cū volūtate. ⁊ ad animū recurrendū est. xxii. q. ii. is aūt. ⁊ .c. hoīes in fi. ⁊ iō nō dz ei denegari sepultura: vt dicit i fi.

l ¶ Casu. qm̄ p̄uidere ñ potuit .s̄. ti. pri. Joannes. ⁊.c. vlti. vñ sibi non dz obesse. xxiiii. q. .v. ō occidendis.

m ¶ Dispēsatiōe. nō itelligas q̄ dispēsēt cū isto vt sepeliat i cimiterio ecclie. sz er dispēsatōne fm quam ecclesia disposuit vbi corpa xp̄ianoꝝ sepeliant i cimiterijs: qm̄ olī in cāpis sepeliebantur. ff. de sepu. vio. l. .iii. §. diuus.

n ¶ Maxime. qr idez ē et si b duo sacramēta nō recepisz dū mō pñiam receperit: ⁊ iste illa tria p̄cepit vt pz in integra. b.

Rubrica de clericis pugnantibus in duello. Uisuz ē. s̄. ō torneamētis vbi plures pugnāt nūc subijcit de duello vbi dūtaxat duo pugnant. Ab. sic.

Orro Diuidit: qr i p̄ma ponit excessus punitō. In scda dispēsatō ibi: sz q̄ tūcūqz. ab. sic.

o ¶ Oblatū. suscepit nec offerre: nec oblatū suscipe ōbuit aliquo mō: qr b p̄hibitū ē. ii. q. v. monomachiam. ⁊. j. ō pur. vul. p to. sz poti⁹ dz oīa mala pati: q̄ huic malo vl̄ alij ꝓsentire. xxii. q. v. ita ne. qr facere debemus qō fieri dz de iure. xii. q. ii. faciat homo.

p ¶ Deponēd⁹. qr hmōi pugiles homicide existūt. j. c. pri. vñ cū ad b accesserit nō pōt qs p̄moueri. lj. vi. si qs post. nec dispēsat cū tali si mors vel mēbrorū mutilatio fuerit subsecuta. j. c. pr. alias pōt cū tali epl̄ dispēsare: ut. j. sequit. B.

h Enricus. Prima ps narrat factū. Scda p̄uidet ibi: qr igitur. Ab. si.

q ¶ Prauā. ⁊ reprobatā. j. ō pur. vul. p totū. ⁊. ii. q. v. monomachiā. qr deū tētat videt.

r ¶ Homicide. ve q̄tū ad ppositū vel occasiōalr uel ve qñz vt hic pz ⁊ sniā lata p talē probationē nō trāsit in rē iudicatā. j. de pur. vul. c. iii. Ber.

s ¶ Facto. istis q̄ttuor modis siue ligua siue adhortatōie cōmittit directū homicidiuz. de hoc vt. s̄. de homi. sicut.

t ¶ Bñficiū. l. vi. studeat. xxviii. di. pl̄ byter. s. ne cogat i cl̄i opprobriū mēdicat. xciiii. di. diacōi. ib i mēdicat ifelis clic⁹ ⁊c

Rubrica De sagittarijs. Continuata est. s. de tomeamentis. Ab. si.

a Rte. christianos. secus de saracenis a ꝛrio sensu. ⁊ intellige de bello iniusto. ar. s. de iureiu. sicut si cõstiterit: qm̃ si iustum esset licitꝫ esset pugnare. xxiij. q. ij. dñs. ⁊. q. vl. vt prídem.

b ¶ Sub anathemate. vt ꝓ sit canõ late snie. ar. lxiij. di. salonitãe ⁊. j. de eo q fur. ord. rece. c. i. sꝫ secus est. Nã multũ interest an a lege aliqd ꝓhibeat sub anathemate. xxx. di. p totũ. an ab hoie: ⁊ tũc vt ꝓ sit excõicatus vt i. c. salonitane. ar. ad h. ff. ō arbi. celsus. ⁊. l. si cũ dies. §. vl. ff. ō ꝛhẽ. ẽp. l. si qs sciẽs. ut sic mitiꝰ agat cũ lege ꝓ cũ ministro legis. Dicas ꝓ si iudex dicat ꝓcipio sub pena excõicaciõis: siue ꝓcipio sub ĩtermina tõe excõicatõis siue anathematis: siue sub excõicatõe hoc facias: nõ est excõicatꝰ ꝛriũ faciens sꝫ excõicãdus. Et. c. illõ salonitane. ⁊. s. de loca. c. i. ⁊. j. ō eo q fur. ordi. rece. c. i. ⁊ oia ꝛcilia ĩtelligũt cũ sub ꝛditõne excõicatõ lata fuit. sic. excõico qcũqꝫ furtiue ad ordines accesserit: ⁊ tũc ꝛriũ faciens est excõicatus. de hoc viri. s. de simo. sicut. ij.

Rica De adulte. ⁊ stupro. Supra visum ẽ de homicidio ⁊ ō gbusdã artibꝰ ex qbꝰ pucit homicidiũ: sꝫ qꝛ qñqꝫ fꝫ ordines ō calogi. i. legis antiq ꝛtinẽtis ōcẽ ꝓcepta pꝰ homicidiũ seqt adulteriũ seu mechia vt pꝫ ibi: nõ occides: nõ mechaberis. iõ pꝰ homicidiũ summittit hic de adlterio. sꝫ qꝛ noie mechie oĩs illicitꝰ coitꝰ ꝛtiet: iõ subijcit de stupro. xxxii. q. iiij. meretrices.

Si seduxerit. Hoc. c. ⁊ seqẽ. ponunt penã stuprantis ỹginez. iõ vtrũqꝫ sũmat ut in rubro. Ab.

c ¶ Dotabit eaz. i. donatiõez pp nuptias assignabit ei vel p pe ponim̃: qꝛ dabit pecuniam mulieri quã retĩebit sibi p dote qõ fieri pōt. ff. de dona. iter vi. ⁊ vro. si qs vroꝛi. C. de dote cauta ñ nu. l. ii. ⁊. si cũ ea ẽt nõ ꝛbat nihilominꝰ hẽbit illã pecuniã nt seqt in lra. si ō aũ mrimõiũ donet ei tenebit donatõ. ff. ō publi. cũ spõsus. si t tps mrimõij pongat dõatõ: ñ tz. C. ō dõa. iter vi. ⁊ vro. ꝓ spõse. s. e. c. vi. vbi de hoc.

d ¶ Vroꝛẽ. si pt eã dat sibi voluerit: ⁊ ipsa in eũ cõsensit ⁊ ẽt si ipse eaz accipe uoluerit: alꝫ punietur. j. c. pꝛori.

e ¶ Iurta moduz. q estimabit iurta facultates illiꝰ: ⁊ dignitatẽ puelle. C. de epi. aud. l. p. C. de rei vro. ac. anc. sed q̃uis. ⁊. ff. de iure do. siue generalis. xxx. q. v. nullũ hic olim fuit pena in exodo. hodie alia fm leges: ut no. j. c. pꝛori.

f Peruenit. plectẽdꝰ. s. ut relegek. uel si vilis psona fuerit ỹberek. ĩstit. de publi. iudi. §. ii. si aũt p vim hoc fecerit capite plectek. insti. eo. sinaũt.

g ¶ Stupraut. Stuprũ ꝓprie cõmittit in virginẽ. xxxvi. q. j. §. j.

h ¶ Vroꝛẽ hẽat. si ipsa ⁊ pater voluerit. s. c. pri. Ber.

i ¶ Castigatus. fm ꝓ visum fuerit iudici. aliter fm leges: ut dcũ est.

k ¶ Excõicatꝰ. quo ad cõionẽ sacramẽtoꝝ quousqꝫ visum fuerit superiori finaliter tũ nõ ꝛpellek eam recipere. sed qꝛ illam decepit ad tps puniek.

Si vir. Distinguitur. Scõm mẽbrũ ibi: qõ si. ab. si.

l ¶ Deliquisse. adulterando cũ alio.

m ¶ Reus erit. xxii. q. i. si quis vroꝛem. qꝛ patronus est turpitudinis qui crimen celat vroꝛis. xxii. q. i. c. i. ⁊. s. de iureiu. quẽadmodũ. ⁊. C. de adult. l. ii uel crimen lenocinij cõmittit. ⁊ nisi denunciet eã ad pnĩam mortaliter peccat. ii. q. i. si peccauerit. ⁊. s. de iureiu. quẽadmodũ.

n ¶ Debet. debito honestatis ⁊ nõ necessitatis: qꝛ etiam post pnĩaz posset eam accusare de adulterio. xxxiij. q. ii. admonere.

o ¶ Sed nõ sepe. imo vt ꝓ nõ solũ semel sꝫ septuagesies septies. de pe. di. iii. ad hoc ĩstãt. s. de iureiur. quẽadmodũ ad fi. Quare ergo dicit: sed nõ sepe: dico ꝓ si mulier delinquat sepiꝰ: maritus semp potest ei parcek si uult ⁊ eam post penitẽtiã recipe fm euãgelicaz doctrinã. sꝫ ecclesia nõ intercedit p ea: et quo aliquotiẽs ei pepercik. ⁊ iõ dicit h nõ sepe: ne ecclesia videak ei dare lnĩam peccãdi: ⁊ ad terroꝛez vt ẽt hoc. Item arg. delicta sepiꝰ cõmissa grauiꝰ puniri. C. de epi. audien. l. iii. ⁊. ff. de re mili. l. iii. §. si tyronibus. ⁊. ff. de peni. l. iii. xxv. qõ. ii. ita nos. ⁊ argu. xxxv. qõ. iii. extraordinaria.

p Maritis. ex suspitiõe violenta. si. xxii. q. i. dicit dominus ex temeraria. n. non liez de qua intelligitur. ij. q. i. primo semper.

q ¶ Ceteris. xxii. q. i. publico. vel intellige quod dicit plus ceteris: qꝛ maritus. j. lx. dies pōt accusare vroꝛẽ iure mariti sine metu calũnie. postea ō non nisi tut extranei. C. de adul. iure mariti. sed hoc hodie nõ vt hẽ locũ. s. de procu. tue.

Si significasti. Sacerdoti de adulterio infamato indicitur purgatio quã si prestiterit in officio dimittit alꝫ ab ipso suspẽdit sic cõiter sũmat. Sꝫ ista sũmatio nõ ꝛtinet in se dubitationez: vñ summo sic in rubro. Scõa ps ibi: ideoqꝫ. Ab. si.

r ¶ Celãs. ⁊ bñ. s. de offi. oꝛ. si sacerdos. ⁊. ff. de questi. l. i. §. qui questionem.

s ¶ Imponens. arg. ꝓ ly aliq̃ duo sint conneza ꝓ uis ꝛster ō vno nõ tñ de alijs. ii. q. v. Iterrogatũ. ff. ad. l. iul. de adult. denunciasse. §. q̃rit. ⁊. ff. de lib. cau. duobꝰ. ⁊. l. liberis. §. si duo. arg. j. s. de offi. deleg. preterea. ⁊. c. prudentiam. ad fi. B.

t ¶ Reconciliare. quis debeat reconciliare ecclesiam ⁊ qualiter vicit. s. de conse. eccle. vel alta. aqua.

Rubrica De sagittarijs.

I Innocentius. iij.

¶ Excõicandus est sagittarius ⁊ balistarius cõtra christianos. h. d.

Item illam mortiferã ⁊ odibilẽ balistariorũ ⁊ sagittariorũ aduersus christianos[a] ⁊ catholicos exerceri ō cetero sub anathemate[b] ꝓhibemꝰ.

Rubrica De adulterijs ⁊ stupro.

I In exodo.

¶ Stuprans virginẽ tenek eã dotare ⁊ ducere ĩ vroꝛẽ: ⁊ si non vult cũ ea contrahere vltra dotẽ corporaliter castigabit. h. d. cũ. c. sequẽ.

Si seduxerit qs virginez nõdũ despõsatam: dormieritqꝫ cũ ea: dotabit[c] eã ⁊ habebit vroꝛẽ[d]. Si vero pater virginis dare noluerit reddet pecuniã iuxta[e] modũ dotis quã virgines accipere cõsueuerũt.

¶ Reg. sipon. epo.

¶ Sũmatum est supra. c. pꝛori.

Peruenit ad nos ꝓ felix quãdam virginem stupro decepit: quod si verum est: quãuis essꝫ de lege pena plectendus[f]: nos aliquatenus legis duritiem molientes hoc modo disponimus: vt aut quã stupraut[g] vroꝛez[h] habeat: aut si renuẽdũ putauerit: corporaliter castigatus[i] excõicatusqꝫ[k] in monasterio in quo agat pnĩam retrudak de quo nulla sit egrediendi sine pꝛecepto licentia.

Ex concilio arelatẽsi.

¶ Maritꝰ retinẽs adulteraz coniugez nõ pacta penitẽtia particeps ẽ delicti: secus si egit pnĩam: nõ tamen debet eam sepe recipere.

Si vir sciens vroꝛem suaz deliquisse[l] que non egerit penitẽtiaz sed permanet in fornicatiõe: ⁊ vixerit cũ illa: reus[m] erit: ⁊ eiꝰ peccati particeps. ¶ Quod si mulier dimissa egerit penitentiam: ⁊ voluerit ad virũ suum reuerti debet[n] sed non sepe[o] recipere peccatricez.

Ex concilio parisiẽsi.

¶ Maritus propter suspitionem potest accusare vroꝛem de adulterio ⁊ in accusando preferꝛ ceteris.

Maritis etiam ex suspitione[p] vroꝛes accusare permissum est: ⁊ ipi plus ceteris[q] de adulterio ⁊ accusare pñt ⁊ defendere.

A. Lex. iij.

¶ Ad solã mulieris assertionem asserẽtis se cõmisisse adulteriũ cuꝫ sacerdote non dꝫ sacerdos puniri sed sibi infamato pōt indici purgatio: quã si prestiterit absoluit: deficiens vero suspenditur ab officio.

Significasti nobis quendam presbyterũ cũ alterius cõiuge in ecclesiã dormiuisse: que se ⁊ illuz cuidam sacerdoti huiusmodi delictum confessos fuisse publice tibi ō terit: ⁊ hoc ipsum idem sacerdos nomẽ adulteri celãs[r] in ꝓsentia tua dixit. Super quo quid fieri debeat cum negante adultero mulier ĩ cõfessione persistat: consilium requisisti. ¶ Ideoqꝫ mãdamus quatenꝰ condignam penitentiam prefate ĩponẽs[s] adultere ecclesiaz per aspersionem aque benedicte reconciliare[t] ꝓcures. Predicto autem sacerdoti: ne contra apostolum infirmorum corda mala fama ipsius pcutiant[u]: ⁊ ne vituperetur[v] ministerium nostrũ: neqꝫ securiores presbyteri existentes in peccatũ licẽtius ꝓlabant[x]: cum vicinis. v. presbyteris quos se nolle peierare cognoueris iuxta arbitriũ[y] tuũ purgationẽ indicas: quẽ si purgare se poterit: in officio suo ministrat permittas: alioquin[z] ab officio suo ipsum suspẽdere non postponas.

I Ano. iii. turoñ. archiepo.

¶ Coniunx coniugẽ de adulterio impetere non potest si ⁊ ipse adulterium commisisse conuincatur.

Intelleximus ꝓ cuz. s. laicus. b. vroꝛẽ suã a maritali consortio depulisset: diocesanus eorum audiens eãdem cũ quodam adul-

a ¶ Nõ vituperek. sic. ii. q. v. si mala fama.

r ¶ Arbitrium. ⁊ sic huiusmodi cõpurgatiões arbitrarie sunt. ii. qõ. v. oĩbus vobis. ⁊. j. de pur. ca. ex tuaz. Sed q̃re cõpellit iste ad pugnatõez pp confessionẽ mulieris contra illud. C. de adul. ⁊ si de crimine cum nõ infametur apud bonos. nam leues sũt q mala credũt que ꝓbari nõ possunt. xi. q. iii. in cũctis. Dicas ꝓ iste ifamatus erat de muliere illa: alꝫ ñ indicerek illi purgatio pp dcũ illius: qꝛ etiam dicta pauꝛorum nõ infamant. s. de accu. inquisitiones ad fi. Lau.

y ¶ Alioquin. No. deficiẽtẽ in probatione puuniri. s. de simo. de hoc. ⁊. c. insinuatum. ⁊. j. de pur. ca. cũ. p.

Intelleximus. Mulier petens restitutionem mariti repellitur per exceptionem adulterij manifesti: nisi ⁊ ipse vir adulteratus fuerit ⁊ probetur. hoc dicit. Vel summa sic: ⁊ generalius vt in rubro. Diuiditur. Primo facti narratio. Secundo iudicis datio ibi. Quo circa. ab bas siculus.

a ¶ Spontanea. licet mulier de domo viri sui spōte recedat. si tñ volēs redire nō fuerit admissa intelligit spoliata. ff. de acqr. pos. clā possidet. §. q ad nūdinas. insti. de interdic. §. qn ēt. ⁊ iō audiēda ē.

b ¶ Fornicatus. ⁊ ad hoc testes induxit ad quos reprobandos maritus alios induxit. ut. j. sequtur.

c ¶ Euidentia. z. puta qr publice fuit fornicata: vl' filium inde haberet testē xxviii. dist. priusquam. ⁊ .s. de diuor. significasti. ⁊ .s. de accusa. euidentia. ⁊ .s. de cohab. cle. ⁊ mul. .c. vl. ⁊ .j. c. proxi.

d ¶ Confessionem. factā de iure. ⁊ .s. ō cohab. cle. ⁊ mu. c. vlt.

e ¶ Sponte. quia si compulsa non obesset. xxi. q. .ii. lothar. ⁊ sic confessio sola sufficit ad thori separationem ut hic. ⁊ .s. de diuorti. ex litteris.

f ¶ Cessante. eo enim p bato dolus dolo compēsabitur ut ꝫ sequtur. ⁊ .j. .c. proxi. ⁊ .s. de diuor. significasti.

g ¶ Compensatione. sic .ff. solut. matrimo. viro atq; vxore. ff. de compēsa. si ambo. ff. de dol. si dolo malo. ⁊ .s. de exce. cum ecclesiastice. ⁊ xxxii. questio. vi. nihil. argu. contra. ff. de doli except. apud celsum. §. marcellus. qualiter contrariuz illud sit intelligendum: dicitur. s. de except. dile cti. vir enim vxori obijcere adulterium non potest: si ipse est in simili delicto: vt hic patet. Item si eam tradidit adulterā dā. s. de eo qui cog. consan. vxo. sue discretionē. Item si violenter fuerit oppressa. ff. ad. l. iuli. de adulte. vim passa. Item si ignoranter cognita fuisset ab alio quem crederet virū suū fraudulenter. ar. xxiii. questione. ii. in lectum. Item si credens virum absentem mortuuz esse alij nupserit. xxxiii. questione. ii. cū per bellicā. Item si post adulterium reconciliauerit eam sibi. s. de iureiur. quemadmodum. ⁊ xxxiii. q. iii. sic illuc.

b ¶ Alioquin. i. si cōstiterit de adulterio mulieris ⁊ non viri.

¶ Ua fraternitas. Adulteria cōiugū mutua compensatione tolluntur. hoc dicit. Vel sic. non potest maritus cōsortium vel cohabitationē vxoris declinare pp adulterium: si ⁊ ipse fuit adulteratus. vel tertio sic ut in rubro. Scōa pars ibi: super quo. Ab. si.

i ¶ Fornicationis. In hoc fuit dubitatio an delictuz superueniēs rei iudicate de iure vel de facto afferat preiudiciū. ⁊ videtur q̄ sic: ut hic pz. Et ex hac decre. videt q̄ eoipso q̄ alter coniugum fornicatur reliquus possit ei debitum denegare. quod verum est si publice fornicetur. ⁊ si. p modum alter publice fornicetur alter recuperet seruitutem amissaz ex ō licto alterius ut hic patet. ⁊ .s. de diuor. ex litteris. ⁊ sic parta delicta mutua compensatōe tollunt tur: ut. s. c. proximo. ⁊ ita solo facto: licet nō sit lata sententia de adulterio adulterium priuat iure petendi debituz. nec alter tenetur reddere debitum: quia vbi nulla petitio nulla mora. ff. de verbo. obliga. si pupillus. ⁊ si tunc reddit debitum sibi preiudicat: ut eā postea accusare nō possit. xxxiii. questione. i. c. i. ii. iii. ⁊ iiii. ff. de adulte. si vxor. §. vlt. sed si ad mandatum ecclesie reddat debitum: tunc non videtur obstare quin possit postea eam accusare de adulterio. argu. s. de resti. spolia. litteras. §. pe. ⁊ licet vxori adultere vir debitum reddere ñ teneatur: expellere eam de sua domo auctoritate propria nō debet etiā si sit notorium crimen eius. s. de diuor. porro. ar. Sed contrarium puto q̄ possit eam repelle a se ex quo notorium est crimen suum priuata ē iure quod habebat in viro. s. de diuor. significasti. ⁊ votem suam amisit .s. de dona. inter vi. ⁊ vxo. plerunq;. Hu. dixit q̄ nunquam adulterium priuat aliquem iure petendi debitum: sed tantum sententia ecclesie vnde pendente lite tenetur debitum reddere alter alteri. arg. s. ut li. pē.

tero fornicari: eam ⁊ illum vinculo excommunicationis astrinxit[x]: que tandem adulterum abiurans absolutione recepta coram episcopo memorato predictum virum sibi restitui postulauit. at ille obijciens ei adulterium: ⁊ q̄ ab ipso nō expulsa sed spontanea[a] recessisset: restitutionem sui proposuit minime faciendam: quod mulier inficians replicauit in ipsum q̄ fuerat fornicatus[b]: ⁊ infra. ¶ Quo circa mandamus quatenus nisi tibi constiterit vel per euidentiam[c] rei vel per confessionem[d] legitimam mulieris q̄ adulterata sponte[e] fuisset: adulterij etiaz qō vir dicit cōmisisse reprobatione cessante[f]: ipsum recipere compellas eandem. quod si predicto modo de mulieris fornicatione constiterit: nisi testes per quos viri adulterium est probatū fuerint reprobati: cuz matrimonij ius in vtroque lesum consistat: ⁊ paria delicta mutua compensatione[g] tollantur: nihilominus eum cogas vt eaz recipiat ⁊ maritali affectōe pertractet: aliqn[h] mulieri silentiuz iponere nō postponas.

I Dez epō abiancēsi.

¶ Non debet separari matrimonium quo ad thorum propter adulteriuz quando ābo cōiuges fuerint adulterati.

¶ Ua fraternitas regsiuit vtrū aliquo denegante vxori sue i adulterio deprehense debituz coniugale: si postmoduz ipse cum alia perpetret adulteriuz manifeste cogi debeat vt eandez maritali affectione pertractet. ¶ Super quo. ⁊ .r. q̄ cū paria crimina cōpensatiōe mutua delcantur: vir huiusmodi fornicationis[i] obtentu sue vxoris negt consortiuz declinare.

Rubrica De raptoribus icēdiarijs ⁊ violatoribus ecclesiarū.

Ex concilio meldensi.

¶ Raptor ab illo epō punitur in cuius diocesi rapinam cōmisit ⁊ iudex domicilii suffragatur.

Et illis autem qui de loco ad locuz iter faciunt ⁊ ibi rapinas ⁊ depredatiōes peragūt: ¶ Placuit vt ab illius loci prelato excōicētur[k]: nec ante ex parochia illa exeant q̄z digne q̄ ppetrarūt emēdēt: quoz excōicatio proprio episcopo significanda est: ne eos recipiat antequā illuc redeant vbi rapinā fecerit: ⁊ oia plene emendent.

Agenius tertius.

¶ Manifestus raptor vel ecclesie violator: si restituit vel de restituēdo cauet in vita ⁊ in morte ad penitentiam ⁊ ad sepulturaz admittit. si ergo noluit cauere cum posset ⁊ in morte nō pōt: clerici eius sepulture uterciri nō debent: ⁊ clerici tercissentes vel uiungentes penitētiam contra hanc dispositionez deponuntur ab officio ⁊ beneficio.

laudabilem. ⁊ viii. questione. iiii. nonne. xv. questione vltima. c. vltimo. xxiii. questione. ii. seculares. quia pena non est inferenda: nisi per iudicez. xxiii. q. ii. §. in hoc. sed hoc intelligo quando crimen non est notorium. quod patet per concor. Item ut viri ex hac decre. habetur q̄ propter superueniens delictum renascatur seruitus amissa. etiam si sententia lata sit propter adulteriū .ff. de adul. l. adulterium. s. ō iureiurā. tua. ii. ⁊ .s. de diuor. ex litteris. nam iniuria remissa nascitur ex delicto. xv. qōe. vii. c. i. de pe. di. iii. §. ex persona. In quibusdam libris ē vbum illud in sequēti. §. hac auctoritate. ⁊ snia a qua nō ē appellatum reuocatur. s. de frigi. ⁊ malefi. fraternitatis. j. ō pur. vul. c. ii. Joā. dixit q̄ sententia nō retractat ppter delictum superueniēs. arg. ff. de itine. actuq; priua. nec. n. ga actio semel extincta amplius non renascitur. de conse. distinctione. iiii. queris. ff. de solu. q res. §. aream. nec pretextu noui auxilij retractatur sentēta. s. de re iud. inter monasteriū. vii cum seruitus sit sublata: nō fit iniuria alteri per fornicationem alterius. xxxii. questione. vii. quemadmodum. sz si sententia nō sit lata: tūc renascitur. Et iura predicta intelligenda sunt q̄ iudex ex officio suo eos ad inuicē restituat. quod prius dictum est allegādo: verius credo. s. q̄ illa possit petere virum non obstante snia: qr vir illi snie renūciauit adulterando post sententiaz. De hoc dictum est in. c. ex litteris. s. de diuor.

Rubrica De raptorib? Quia inter cetera pcepta decalogi scribitur: nō occides: non mechaberis: ñ furtum facies. sic post mechiam sequitur prohibitio furti merito subdit ō furto. Sed qa rapina partiz se hz ad mechiam cum scilicet rapitur mulier: partim se habz ad furtum cuz cōmittitur in alijs rebus merito interserit hāc rubricā de raptoribus: ⁊ qr freqn ter cōmittuntur in hoc delicto incendia ⁊ violatiōes ecclesiarū: nō ō bis subijcit in eadem rubrica. Ab. si.

Et illis Summatur vt in rubro. Vel sic plenius. Ratione rapine sortitur quis forum non sui iudicis: ⁊ ab eo poterit puniri proprio iudice suffragante. Primo ponitur excessus. Secundo pena ibi: placuit. Abbas. siculus.

k ¶ Excommunicentur. qua ratione delicti facti sint de foro illius: ⁊ ibi pñt conueniri. iii. questione. vi. c. i. ⁊ vi. questione. iii. placuit. ⁊ .s. de foro cōpet. postulasti. ⁊ .c. vltimo. ubi de hoc. ⁊ C. vbi de cri. agi. opor. autenti. qua in p uincia. Dicebant quidam q̄ ubi quis crimen committit ibi debet cōueniri. sz causa terminabitur per suum iudicem. argu. ff. de custo. ⁊ exhi. re. de militib? sz hoc nō est verū: immo iudex illius loci ubi deliquit potest clericum condemnare. sententia tamen executioni mandabitur per episcopum propriū. s. ō foro compe. postulasti. nisi velit iudici illius deferre ut ipsum remittat ad illuz cōdemnandum sicut dī de metropolitano q̄ potest absoluere excommunicatum a suo episcopo nisi uelit ei deferre. j. de senten. excōmunicatio. per tuas. Nec dicitur ferre sententiam in alienum subditum: sed in suum retione criminis: ut dicūt prime concordantie. ⁊ hec sententia bene probat per hāc decre. qr etiam debēt redire illuc vbi deliquunt. ⁊ est arg. ad hoc in auc. ut nulli iudi. §. si qs vero. colla. ix. qui de hoc optime dicit ⁊ concordat cum hac decre. tñ si crimē facile fuerit potest de illo cognoscere suus iudex. Si vero graue fuerit crimen remittit vbi deliquit. ff. de re mili. desertorē in principio. ab hac tñ generalitate excipitur quilibet superior: qui vbicunq; crimen cōmittit nō pōt iudicari nisi a papa si agatur ad depositionem. Quid si crimen tale est quod non inducat depositionem? Dicit Hu. q̄ potest iudicari a suo maiori ⁊ nō ab inferiori si crimen committat in sua parochia. Sed si archiepiscopus cōmittat tale crimē in pochia alteri? archiepiscopi vl' epi suffraganei alterius archiepiscopi dicit Hug. q̄ possit tunc iudicari ab illo archiepiscopo vel episcopo arg. ad hoc. re vi. distinctione duo. vbi Ambrosius ratione criminis cōmissi in sua parochia excōicauit iperatorē: quod alias nō auderet.

Super eo. Quattuor sunt partes. scda ibi: si vero. Tertia ibi. qui autē. Quarta ibi: qd si. Prima tractat de satisfactione in vita vel in morte. Scda de satisfactiōe in morte. Tertia de volente satisfacere in morte. sed nō valente. Quarta de pena sponēda transgressoribꝰ. ab. si.

a Poterit. bene virit si poterit: qr in anis est actio ꝛc. ff. de dolo. nā is. ꝛ. ē. resti. spoli. olim. ii. ꝛ. ē. de sol. odoardus. ē. de homi. sicut dignum. ꝛ. j. de vsur. cum tu. ꝛ xiij. q. vi. si res. ꝛ ipossibilium nulla est obligatio. ff. de reg. iur. impossibiliū. ꝛ. xxiiij. q. iiij nabuchodonosor.

b Denegetur. arg. contra. qr si aliquis penitentiaz petat de aliquibus criminibus ꝛ nō de quibusdam. penitētia tamē nō est ei deneganda. j. de peni. ꝛ remis. quod qdaz. ꝛ. xxvi. q. vi. cognouimus. ꝛ de pen. di. iii. §. vlt. arg. contra. xxiij. q. ii. legatur. ꝛ de pen. di. iij. sunt plures. Quidā dicunt q̄ hoc statutum fuit ad terrorem ut denegetur penitētia de oībus nisi de illo satisfaciat: qa talis penitentia nō est fructuosa. Alii dicūt q̄ melius videtur q̄ super illo crīe tantū denegabitur penitentia. sed sup alijs imponetur. ꝛ licet nō sit fructuosa quo ad vitā eternaz valebit ad minus suppliciū subeundū. de pe. di. iij. §. vlti. c. ultimo.

c Emendationē. xiiii. q. vi. si res. xvii. q. iiii. si qs clericꝰ. ꝛ. xxiii. q. vl. si quis membrorum. ꝛ. c. pessimam. ꝛ de pen. di. v. falsas.

d Prodesse. hoc quantū ad penam tpalē que pro peccato debetur. duplex enim pena pro quolibet peccato debetur eterna ꝛ tēporalis: ꝛ hec eterna sola cordis cōtritōne remittitur. de pe. di. i. in p̄n. ꝛ. xxvi. q. vi. cognouimus. ꝛ temporalis q̄ exteriori satisfactiōe remittitur: q̄ satisfactio si in hac vita nō fuerit cōpleta ī purgatorio completur. ar. xxiii. q. v. quid ergo. ꝛ ita solēnitas penitētie parū pdest quo ad penā purgatorij: valebit tamē quo ad vitam eternam: si de peccato contritus fuerit.

e Eliaticū. qō oībus penitentibus est dandum. j. de peni. ꝛ remis. qō ī te. ꝛ. xxvi. q. vi. si qs de corpore. l. di. penitētes.

f Dare. hoc referas ad primā ptē. c. ō illis q nec in vita nec ī morte satisfacere volūt ꝛ p̄nt istis denegāda ē pnia ī fi. ꝛ alia ecclesiastica sacramenta cum in mortali decedant. eo saluo qō diri primo cuz petūt in vita pniam de alijs cribus. ꝛ oblatōes taliū nō sūt accipiēde. j. de vsu. qr ī oībus. ꝛ. xxvij. q. iiii. miror. ꝛc. di. c. ii. ꝛ. xxiij. q. ij. latorem. Ber.

g Sepulture. hoc referas ad ultimā ptē. c. de illis. q ī morte penitēt: sed satisfacere nō p̄nt. istis ergo denegatur sepultura. i. clerici nō vnt ītereſſe. sed cimiteriū eis nō denegat ad terrorē pnoꝝ alioꝝ ut alij cū possint satisfaciāt tiore hmōi pene. sed eis nō nocet. sic. ē. de tornea. c. i. ubi de hoc. Et ar. q̄ cui ꝓcedit qō ē maius nō ꝓcedit qō est minus ut ibi dcm est. Ber.

Excommunicationi. Due sunt partes. put duo sunt dicta. Scda ibi: illi. etiam. ab. si.

h Honestis. ut. xxiiij. q. iij. si qs romipetas. ē. de treu. ꝛ pace. c. ij. Ber.

i Regulam fidei. illam. s. diliges primū tuū sicut teipsum. de peni. dis. ij. charitas. ꝛ. i. di. humanum genus. ꝛ. l. di. ponderet.

k Subiacere. ꝛ sic q ꝑ hoc faciūt sūt ipo iure excōicati ꝛ tenent ifra ānū ī q̄ druplū. C. de fur. ī eū. ff. de icen. rui. nau. l. i. ꝛ furtū isti ꝓmittūt. ff. de acq. re. do. qua rōne. §. ult. Nec fiscus ēt sibi aliqd vendicet ī calamitate alterius. C. ō naufra. l. i. li. ri. cōiter tñ dānū nauis resartiet. ff. de icē. ru. nau. l. ratis

l Subiacere. post admonitionē: vel postq̄ fuerit in mora cum possūt restituere ꝛ nō restituunt.

In archiepiscopatu. Cōmunis diuisio. Scda ibi: cōsultationi que distinguit: ꝛ scōm mēbrum prosequit ibi: Si vō ab. si.

Super eo vo: ꝛ infra. Statuimus: vt quicunq̄z ex his q violenter surrexerint in rapinam siue ecclesiarum violationes manifeste fuerit deprehensus: nisi prꝰ ablata restituat si poterit[a]: uel emēdandi firmam ꝛ plenam securitatem fecerit penitentie beneficium ei penitus denegetur[b]. Si vero vsqz ad obitum in contumacia sua durauerit: ꝛ in extremis positꝰ remediuz penitentie humiliter postulauerit: si emendationem[c] vel emendandi securitatem prestiterit ei penitentia ꝛ sepultura ecclesiastica concedantur. Qui autem in sanitate obstinata mente non penituerit vel emendauerit: ꝛ in morte securitatem prestare nequiuerit solennitas penitentie parum prodesse[d] videtur sicut credimus: sed de peccato contrito corde viaticū[e] non negef: ita tamen vt nullus clericorum sepulture illius itersit: nec eius elemosynaz presumat accipere. Quod si qui presbyterorum vel clericorum contra hoc in vita vel morte penitentias dare[f] aut sepulture[g] interesse vel eorum elemosynas accipere attentauerit: seu huiusmodi rapine participes inuenti fuerint: ordinis sui dānum irrecuperabiliter patiantur ꝛ ecclesiastico beneficio careant.

Ex concilio lateranī.

Excōmunicari debent qui capiunt vel spoliāt fideles ex iusta causa nauigantes. hoc dicit primo. excōmunicati sunt spoliantes naufragium patientes nisi ablata restituant. hoc secundo.

Excōmunicationi subdantur qui romanos aut alios christianos pro negociatione vel alijs hōestis[h] causis nauigio vectos aut capere aut rebus suis spoliare presumunt. Illi etiam qui christianos naufragium patientes: quibꝰ ꝑm regulam fidei[i] auxilio esse tenētur: damnata cupiditate spoliāt rebus suis: nisi ablata reddiderint ex cōmunicationi se nouerint subiacere[k].

Lex. iij. panormitanī. archiepo.

Ex principis delegatione p̄sit prelati ō raptu ꝛ alijs criminibus iudicare: penam tamen sanguinis infligere non possunt.

In archiepiscopatu tuo quādoqz saraceni mulieres christianos ꝛ pueros rapiūt. ꝛ eis abuti[m] presumunt: ꝛ quosdam etiaz interdum occidere non verentur. cū autē excessus huiusmodi rex sicilie tibi ꝛ alijs epis cōmiserit[n] puniendos. Consul. t. t. r. q̄ tales in iurisditōne tua existentes pecuniaria poteris[o] pena mulctare: ꝛ etiaz flagellis[p] afficere: ea moderatōne adhibita q̄ flagella in vindictam sanguinis transire minime videant[q]. Si vero ita fuerit grauis excessus q̄ mortem vel detrūcationem membrorū debeant sustinere: vindictā reserues[r] regie ptāti.

Idem daremē. epo.

Incendiarius ecclesie in morte penitens ꝛ absolutus in cimiterio sepelitur ꝛ heredes compelluntur ad satisfaciendum iuxta facultates defuncti. b. d.

In litteris tuis continebatur q̄ cuz. b. multis fuisset criminibꝰ irretitus: qui ecclesiarum incendiū diabolo[s] instigante cōmiserat: tandem in egritudine constitutꝰ accepta penitētia de cōmissis per manū capellani sui fuit a sententia anathematis[t] absolutus: sed moriens ecclesiasticaz sepulturā habere nequit. Quapropter: si ita res se habet: mandamꝰ vt corpꝰ eiusdē ap. cef. facias ī cimiterio sepeliri[t]. ꝛ heredes[u] eius moneas ꝛ ꝓpellas: vt bis quibus ille per incēdiū vel alio modo damna contra iusticiam irrogauerat: iuxta facultates[x] suas cō digne satisfaciant: vt sic a peccato valeat liberari[y].

Lucius. iij. burgicī. epo.

m Abuti. ꝓpter illud vitium ira dei venit ī filios diffidentie. j. de excessi. plat. clerici. sic. lvi. di. si gens anglorum: qa nō sic hoies fecit deus: vt sic illo vterentur mō. xxiij. q. vii. flagitia.

n Cōmiserit puniendos: delegare pōt princeps prelatis ecclesiarum cās criminales vbi cā sanguinis nō sequit vt hic. xxiij. q. viij. sepe. Judices vero in causis ubi ēt pena sanguinis infertur clerici cōstitui nō debēt. ē. ne cleri. vel mona. sed nec. ꝛ. c. clericis. ꝛ. c. sententiam.

o Poteris. cōmutando penaz statutā que est pena capitis. ff. ad. l. cor. de sicca. l. iii. §. pe. ꝛ. C. de adult. cum vir. C. de rap. virgi. l. i. ꝛ in autē. vt non lux. ꝓtra na. col. vi. Quod iudex vnā penam in aliā mutare possit. est ad hoc argu. ff. de his qui no. infa. quid ergo. §. pena. ꝛ. C. eo. tit. ꝛ si se uerior.

d Flagellis. xiiij. qō. vi. c. i. xu. q. ii. fraternitas. ꝛ. v. q. v. ille q. ita q̄ flagella ad sanguinem nō ꝓcedant. xiij. q. vlti. bis a qbus. ꝛ. c. seq.

q Reserues. cū sis delegatus. Si vero habes iurisditionē tpalez demādes eaz alicui cui hoc cōpetat qō lz ꝑm canones xxii. q. iiij. illud. sed non ꝑm leges nisi qñ ꝓficiscitur. ff. de of. pcō. solent. ꝛ. ff. de offi. eius cui mā. est iurisdi. l. i. oīa vō hodie ꝓmitti pōt ꝓter vltimū suppliciū aut mēbri abscisionem. ī auē. ō col. §. ad hoc adhibemus. col. viii. Lau.

In litteris. Cōmunis diuisio. Scda pars ibi: quapropter. ab. si.

r Diabolo instigāte. xvii. q. iiij. si qs suadēte.

s Anathematis. quod bene potuit in extrema necessitate. xvij. q. iiij. si qs suadēte. ꝛ. xxvi. q. vi. p̄sbyter. inconsulto. de conse. di. iiij. sanctum est. alias absolui non potuissz nisi a solo papa. Incendiarij enim postq̄ sunt ab ecclesia publicati ab alio absolui non possunt. j. de sen. excom. tua nos. Incendiarij ꝛ effractores ecclesiarum sunt ipso iure excōicati ut hic colligit: ut. j. de sen. excō. cōquesti. prout ibi notari consueuit. ber.

t Sepeliri. ar. ē. c. sup eo. sed ibi denegat sepultura ad terrorem aliorū nec poterat satisfacere. hic poterat satisfacere.

u Heredes. hic habes q̄ heredes tenentur pro delicto defuncti. Sup hoc dicas: ut diri. ē. de sepult. c. ultimo. q̄ ponit similem casum. ꝛ idem quasi dicitur in vtraqz.

x Facultates. defuncti. s. vltra vires hēditatis nō tenent si fecerint inuentarium. C. de iur. delib. scimus. §. si autem. ꝛ. §. seq.

y Liberari. ar. contra. xxv. di. qualis. So. a uenialibus ꝛ a tpali satisfactione liberatur quis in alio seculo: sed a pena eterna nūquaz ut ibi.

Qum causa. Diuiditur. nã in prima pte ponit decisa consultatio Scdo rñsio ibi: rñdemus: que rñsio tria facit. nam primo rñdet de rapto cũ redditione cause. Scda ibi: preterea de ingressu. ⁊ cãm reddit. Tertia de vtroq; ꝓcludit ibi: nõ ergo. ab. si.

a Cũ cã. casus. Quidã volebat ꝗbere cũ quadã: parentes eã sibi dare nolebãt: tãdem de cõsensu puelle eã rapuit ⁊ cuz ea ꝗrit ⁊ carnalr eam cognouit: demum illa monasteriũ intrauit. vñ miles illam tanq̃ vxorem petebat: qz sine licentia sua monasteriũ post carnalẽ copulã intrare non potuit: dicebat mulier q̃ nõ tenebat ei tanq̃ viro adherere: qz eaz rapuit: ⁊ raptor cũ rapta nõ pot ꝗbere. Ad hoc respondet papa q̃ non fuit raptus cũ ipsa cõsenserit ⁊ post matrimoniũ consumatum religionem ĩtrare nõ potuit viro inuito licet rapta fuerit. quare si hoc cõstiterit dz ei restitui.

b Admitti. fm leges et in sponsa ꝓpria raptꝰ cõmittit. C. de rapt. virgi. l. vna ad mediuz. sed canon preiudicat vt ℍ. ⁊ xxvii. q. ii. §. i. ⁊. c. lex illa qualitercunqz aliqua sit rapta bene potest ꝗbere cum raptore. si prior dissensio transeat postmodũ in cõsensuz. ꝗ. c. prori. ⁊. xxxvi. q. ii. tria. sed raptus nõ ẽ vbi puella consentit ut hic patet.

c Reclamarent. talis reclamatio non impedit matrimonium: quia solo cõsensu ꝗbitur. xxvii. q. ii. sufficiat.

d Sed maritus. s. de conuer. coniug. quidam intrauit. t.

e Cõfessione. ergo creditur mulieris ꝓfessioni in ꝓiudiciũ matrimonij spũalis qõ non fit in carnali. s. de eo q cog. consang. vxo. sue sup eo. sed aliud est in matrimonio carnali ⁊ aliud in spũali. In matrimonio carnali nõ stat ꝓfessiõi viri ⁊ vxoris si ꝗ mrimoniuz ꝓfiteant: qz sepe ad inuicem colluderent ⁊ separarent: ut dicit pdicta decre. sup eo. Sz in spũali mrimonio si aliqua de qua ꝓstat q̃ fuerit pmo vxor ante ingressum monasterij postea cõfitet in iudicio q̃ ante ĩgressum cognita fuerit a viro dz sibi restitui: qz eo iuito monasteriũ ĩtrare nõ potuit vt ℍ dicit: imo si aliter ꝓfiteret saluari ñ posset: nisi ad virũ rediret. Nõ est. m. credẽdũ q̃ illa sit ĩmemor sue salutis. i. q. vij. sancimus. arg. ad hoc. s. de homi. significasti. ij. vnde reddenda est viro suo vbicũqz ꝓfitet vir ⁊ vxor. Ad dissolutionẽ mrimonij carnalis nõ credit illis nisi saltez adsit fama publica. xxxv. q. vi. si duo. sed vbi ꝓfitent ad dissolutionẽ mutue seruitutis pp adulteriũ bene credit eis. s. ti. pri. c. pe. ⁊. s. de diuor. ex litteris. Vincen.

f Assensisse. ar. q̃ solus ꝓsensus sufficit ad ℍ ut alter ꝓiugũ possit monasteriũ ĩgredi. xxvii. q. ii. agathosa. vbi de hoc. ⁊. c. si qs. ⁊. xxxiij. q. v. q vxorẽ. De hoc dcm̃ ẽ satis. s. de quer. ꝓiu. i. c. vxoratus. ⁊. c. seq.

g Accedens. cũ raptore. fm antiquos canones ⁊ fm leges: non poterat raptor ꝗbere cũ rapta. xxvi. q. ii. de puellis. ⁊. c. si aũt. ⁊. c. placuit. ⁊. C. de rapto. virgi. l. vna. §. sinautem. hodie secus vt ℍ. ⁊. xxvi. q. ii. deniqz. ⁊. c. tria. Ber.

h Consensum. s. de spon. ad id qõ. ⁊. s. de despõ. ĩpu. de illis. arg. C. qõ me. cã. l. ii. ff. de ꝓdi. ob tur. cau. si ob turpẽ.

Rica De furtis. Continuata est ista rubrica. s. in pr. ti. dic ut ibi. ab. si.

i Vi furatur boiem. s. libeꝫ: qz si furat seruũ hac pena nõ tenet. ad. l. fal. de plag. l. vlt. sed fm canones hec pena nõ ĩponit. ꝗ. ti. pr. in archiepatu. xxiii. q. ii. inter hec. Tan.

k Vres. nõ ẽ orandũ. qz ĩ mortali eos decessisse ꝓstat. xxiii. q. v. placuit.

l Diacono. in necessitate et laico. de cõse. di. iiii. sanctũ ẽ de pe. di. i. quẽ penitet. versus fi. ⁊ dis. vi. c. i. circa pn.

m Cõtionẽ. i. eucharistiã. si. l. di. penitẽtes. ⁊ sepulturã et ex quo ꝓfessi sũt. xiij. q. ul. c. vl.

Si quis. Breue ẽ nec recipit ꝓgruã sũmatõez maxime pp varietatẽ ĩtellectuũ. sũmari tñ pot sic fm cõem ĩtellectũ ut in rubro. ab.

n Poeniteat. Ex eo. n. q̃ penitentia imponit: colligit q̃ modica fuerit necessitas. Si enĩ magna fuisset nõ ponere pnia: ar. ꝗ. de ꝓse. di. v. discipulos. qz in necessitate omnia sunt cõia. arg. xlii. di. c. i. ⁊. xj. q. i. ⁊. ii. xxiii. q. vii. q̃ autez. ⁊. xlvii. di. sicut hi. debuit enĩ credere dñm permissurum. in sti. de obli. que ex delic. nascũtur. §. placuit. modica penitentia imponitur: qz modicũ peccatũ. Sed quare nõ excusatur mulier a fornicatione propter necessitatẽ famis. ff. ꝗ ritu nupalam. §. non est sicut a furto? Rñ. propter necessitatẽ res facta est cõmunis q̃ furor. sed in fornicatione nõ est ita: immo potius debet quelibz mala pati q̃ malo ꝓsentire: ut. xxxii. q. v. ita ne. Item quare excusor ab homicidio si ex necessitate me defendendo aliquẽ occido ⁊ nõ a fornicatione? Rñdeo ñ ĩterficio: imo potius se ipse interficit q̃ me aggredit. ar. ff. si quadru. pauper. fe. dica. l. i. §. cum arietes. ⁊ ar. s. de homi. c. lator.

Qui cum fure. Breue ẽ ⁊ vario modo ĩtelligitur ⁊ potest summari fm vnũ intellectuz ut in rubro. ⁊ pot alr summari: vt. ꝗ. patebit ex varietate ĩtellectuũ. Ab. si.

o Partit. per consensuz etiam accipiẽdo vel occultando. tales. n. tenentur de furto. institu. de obliga. que ex delict. nasc. §. si vero ope.

p Nõ fur. hec sunt ꝟba Hieronymi exponentis precedentia verba salomonis.

q Possessore. i. dño uel quocũqz cui ꝓitere. ff. ꝗ v. si. ĩterdũ

r Indicat. ⁊ ita hẽs hic q̃ quis tenetur indicare furem. ff. de recepta. l. i. ⁊. ij. C. de fur. si ciuile. est ar. ff. de iure fisci. ex qbusdã. §. diuus. C. ad. l. cor. de fal. maiorẽ. C. de his q ad eccle. cõfu. pñti. ⁊. §. q̃ si in fundo. ar. ff. de prescript. v. nõ licet. ff. de cõdi. ob tur. cau. l. iiij. §. vlt. vbi nõ peccat qui aliqd accipit ut indicet. secus vero fm canones vt hic patet: qz cõsentire videtur. vnde dicit q̃ vterqz reus est.

Ex litteris. Cõmunis diuisio. Secunda ibi: mandam?. Ab. si.

s Spõte. ar. q̃ mitius agitur cum spõte confesso q̃ cum ꝓuicto. l. di. presbyterũ. xii. q. i. non dicatis.

t Satisfecerit. aliter penitere nõ pot: vũmõ possit satisfacere. xiiii. q. vi. c. i. ⁊. s. de homi. sicut. §. eos. ⁊. ꝗ. ti. pri. cum tu.

u Infamia. facti q̃ grauat opinionẽ. ff. de obse. a libe. pstãdis. l. ii. ⁊ a pmotiõe repellit. lxxxi. di. tantis daniel. ⁊. xxxii. di. laici. ⁊. s. de accu. oĩpotẽs.

x Post peractam. quia iam incipit esse quod non fuit. l. dis. ferrum. ⁊. c. cũ crauidero.

y Penitẽtie. s. de tẽpo. ordi. ex ifarum.

z Promouere. etiam de iure cõmuni: cum peccatum sit occultum. s. de tẽpo. ordi. c. ulti. ⁊ precipue fm illos qui dicũt q̃ peccatum occultum non reddit hominem irregularem. fm alios qui dicunt contrarium: loquitur capitulum istud de dispensatione.

Raptus non dicit vbi voles, p mrimonio adducit. raptor tñ cum rapta mrimoniũ cõtrahere pot. ⁊ post cõsũmationẽ mrimonij alter sine cõsensu alterius religionẽ ingredi nõ pot. b. d. cum. c. sequẽti.

Qum causa[a] que inter. c. militem ⁊ vxorem eius vertit: ⁊ infra. Respondemus: q̃ cuz ibi rapt[g] dicat admitti[b] vbi nil ante ꝗ nuptijs agit: iste raptor dici nõ dz cuz habuerit mulieris assensum: ⁊ prius eã desponsauerit q̃z cognouerit: lz parẽtes reclamarẽt[c] a qb[g] eã dicit rapuisse. Preterea cũ post mrimoniũ carnis cõmixtione pfectũ teste apostolo vxor sui corporis ptãtẽ nõ hẽat sed maritus[d] ⁊ ecõuerso: si precessisse matrimonium vel ex probationibus viri vel ex mulieris cõfessione[e] daruerit: post matrimoniũ sine assensu viri non potuit ipsa monasteriũ ĩgredi aut aliter ꝓtinentiaz, pfiteri. Nõ ergo pro eo q̃ post matrimonium consũmatuz rapta per vim in monasterio fuerit: viri poterit consortiũ declinare: maxime si ꝓbari nequeat virum: vt mulier profiteret cõtinẽtiam assensisse[f].

I Vno. iij. epo saton.

Rapta pot matrimoniu cõtrahere cuz raptore vbi dicitur libera facultas in cõtrahendo.

Accedens ad apo. se. ⁊ infra. Rapta puella legitime contrahet cum raptore[g] si prior dissensio transeat postmodũ in ꝓsensuz[h] ⁊ quod ante displicuit tãdẽ ĩcipiat cõplacere: dũmõ ad cõtrahẽdum legitime sint persone.

Rubrica De furtis.

I Herodo.

Breue est ⁊ nõ summatur.

Vi furatur boiez[i] ⁊ vẽdiderit: cõuictus morte moriat.

Ex cõcilio triburiẽsi.

Furibus ⁊ latronibus in peccato obeuntibus sacramẽta ecclesiastica denegãda sunt: secus si ĩ morte eos penituit.

Fures ⁊ latronẽs si ĩ furãdo ⁊ depredãdo occiduntur: visum est pro eis non esse orandu[k]. Sed si comprehensi aut vulnerati presbytero vel diacono[l] confessi fuerint: cõmunionẽ[m] eis nõ negam[g]

Ex pniali theodori.

Cõmittens furtum ex necessitate non multum vrgente peccat sed non grauiter: vnde iponenda est leuis pnia.

Si qs ꝓpter necessitatẽ famis aut nuditatis furat[g] fuerit necessaria vestem vel pecus: penitebit[n] hebdomadas tres. ⁊ si reddiderit non cogatur ieiunare.

Hieronymus super parab.

Non indicãs furẽ pp lucruz qõ ab eo consequitur reus peccati est.

Qui cum fure partit[o]: occidit animã suã. nõ[p] fur solum sed ille reus tenet qui furti cõscius q̃rẽte possessore[q] non indicat[r].

Ex lex. iij. cremonensi epo.

Fur occultus potest post restitutionem ⁊ penitentiã ad sacros ordines promoueri.

Ex litteris tuis innotuit. q. b. calicem quẽdaz in ecclesia minus caute dimissum rapiens lõgo tẽpore detinere presumpsit: ⁊ infra. Mãdam[g] quatenus si sponte[s] confessus fuerit: ⁊ exinde ecclesie cuius calix fuerat satisfecerit[t]: nec ẽ super hoc nota vel infamia[u] manifesta respersus: post pactam[x] penitentiam aut congruam partem penitentie[y] dummodo alias idoneum ipsum esse cognoscas: ad sacros ordines non dubites promouere[z].

Rubrica. De vsuris. Quia vsurā exercēs rapinā quodāmō ꝓmittit ⁊ furtum. xiiij.q.iiij.si qs vsurā ⁊ subiacet restōni sicut furtū ꝓmittēs seu rapinā: vt i.c. cū tu.j.e.iō ꝓpetenti ordine sūmittit de usuris.ab.si.

Lures. Si creditor pcipit sortē ex fructibus pignoris deductis ex pēsis tenet pignus restituere debitori ⁊ vnū casuz excipit.b. d. Vel summa aliter ⁊ sic vt in rubro. Diuidit i tres ptes: nā pmo phibet clicis usurā generalr ⁊ nō notati certaz spēm. Scōa ibi: qp si. penā addit. In tertia a pdcā spē vnuz casum excipit ibi: nisi.

a ¶ Concilij.s.turon. cuius ē hoc capitulū.

b ¶ Clero. maxime: qz idem ē de laicis.

c ¶ Aliud genus. multa enim sunt genera vsuraz. ar. xiiij. q.iij.c.i.ii.⁊.iij.

d ¶ Expēsis. ōducēde sūt expē se. ⁊ qd supest ē fructi. ff. solu. ma. fructi. ff. de peti. here. si a dño i fi. ⁊. xij.q.ij. nobis. ⁊. C. ō fruc. ⁊ lit. expē. l.i. ⁊ ipo iure p fructi pceptos liberat pignī. C. ō vistra. pig. l.i. ⁊.ij. C. de pig. ac. l.iij. fructi. n. semp cō putant i sortē. j.c. pr. ⁊.c. con questi. ⁊ ē expēse iste ñ dñt eē supflue. ar. ff. ō rei uē. i fundo. ⁊ ille tm sūt ōducēde q i ipaz rē necessarie fcē sunt: ⁊ pfructib' colligēdis. C. de pig. in sūma. Pōt ergo rez retinere donec deducat expēsas. sed qd si restituit rē nōdū ōductis expēsis: petat p ꝓdītōez idebiti. ff. de ī pē. i re. do. fa. l. qd dr. §. si dos vel p ꝓriā actōez pignoratici am. ff. ō pig. ac. si necessarias.

e ¶ Post hmōi. marie qm tdē erat āte. xiiij.q.iiij. si quis oblitus. ⁊. j.e. cum tu.

f ¶ Bñficiū. hoc ita pt itelligi puta laicī aligs iniuste detinz possessionē aliquā q fuerat clerico i bñficiū assignata: licitū ē clerico ō manu laici talr eā redimere ut ecclia uel ipe clicus fructi talr pceptos retīeat: nec ē usura cū tm suū recipiat: qa sic forte possessio ad ecclesiā reuerteret hoc mō: qz forte alis ñ poterat recupari. ⁊ idē ē si eēt feudū ecclie: qz fructi ecclie nō ꝓputabit i sortē. j.e. ꝓqstī. sz ecclia iterī fuitia a vasallo recipe nō dz. s. de feudis. c.i. idē i telligo de laico qp hoc mō sibi lz redimere possessionē ō mānu iniusti detētoris. aliena tm possessionē talr retinet ñ possz. qz fructi illi ñ sūt sui. vñ si illos retīeret usura eēt. Idē eēt ō clico si possessionē ecclesie q nō fuit sibi pro bñficio assignata taliter in pignī reciperet: nisi ō lnia ecclesie hoc faceret. quasi pcipiēdo eos noīe ecclesie.

g Quoniā. arboribī. sic. s. c. pr. ⁊. j.e. ꝓqstī. ⁊. s. ō ēp. ⁊ uē. ad nfaz. ⁊. s. ō pi. cū j. C. ō pi. ac. l.i. ⁊. ij. C. ō pac. pi. l.i. ⁊ vl. ⁊. ff. ō pi. ac. l. si ꝓuenīt

Quia in omnibus Iste tex. est multū allegabilis ⁊ multa iura faciunt mēcionē de isto ꝓcilio lateran. Et tria facit. Primo ponit fm vānabile p ꝓstōnis cām. Scōo tripliciter punit usurarios manifestos. Tertio punit dupliciter clericos trūsgressores. Scōa ibi: Jō. Tertia ibi: qui aūt. ab.

h ¶ Multi. ppterea qz multi sūt nō excusant. ij.q.i. multi i fi. ⁊ ēt si oēs hoīes eēnt usurarij. si. xxij.q. vij. flagitia. cū i veteri testō ⁊ nouo phibite sūt usure. j.c. pr. imo ēt iure ciuili usure phibite sūt. vñ nullo iure peti pñt i auc. de ec cle. ti. i pn. col. ir. lz nō obſuet: qz ibi dicit iustinianī se q̄ttuor synodos gñales obſuat. sz nicena synodī ē vna ō q̄ttuor pncipalibī q ita obſuari dñt sicē q̄ttuor euāgelia. xv. di. sicut ⁊ i nicena synodo phibent usure. xl vij. di. qm multi.

i ¶ Accipiāt sepulturā. idē ē de quolibet qnē ꝓstat ōcessisse i mortali. xiij. q.iij p obeūtibī. xxiij.q.v. placuit. xxi.q.iij. cypanī. ⁊. s. ō sta. re. mōachi cūstlibī.

k ¶ Oblatōnes. sic. xc. di. oblatōes. ⁊. xvii.q.iiij. mtror. s. de rap. super eo ad fi. nihilominī ercōdicādi sunt si nō satisfaciant. j.e. preterea. ⁊. s. de iureiur. debitores. ⁊. c. seq.

l ¶ Reddet. sed cui dz restitui? dāti nō vt. xvii.q.iiij. sūt. q. xii.q.ii. nulli liceat. Ala. virit qp epo loci. sz potius credo qp illi q dedit ⁊ ille postea restituat ei a quo recepit ar. j.e. cū tu. ⁊. s. de homi. sicut dignum. §. eos.

Rubrica De vsuris.

A Lex. iij. in concilio turo.

¶ Vsura ē lucrifacere fructus rei pignorate. fallit i casu hic excepto.

Lures clericorū: ⁊ infra. Generalis cōcilij decreuit auctoritas: vt nullus cōstitutī in clero vel hoc vel aliud genus vsure exercere pūmat. Et siqs alicui possessionez data pecunia sub hac specie vel cōditione i pignī accepit: si sortē suaz deductis expēsis de fructib' iā percepit absolute possessionem restituat debitori. Si autem aliqd minus bz: eo recepto possessio libere ad dñm reuertat. Nō si post huius modi cōstitutū i clero qsquā cecidit: q detestādis vsuraz lucris insistat: ecclesiastici officij piculū patiatur. Nisi forte ecclesie bñficiū fuerit quod redimēdū ei hoc modo ō manu laici videat.

I Dē cantuarien. archiepo ⁊ c. suffraga.

¶ Idē i effectu dicit cū pcedēti. c. sz addit tacite idē eē i laicis. nā i pcedēti. c. tm fuit fcā mētio ō clericis

Quoniā nō solū viris ecclesiasticis sed etiā qbuslibet alijs piculosuz ē vsuraz lucris itēdere: auctoritate pēsentiū durim' iniūgēdū: vt eos q de possessiōib' vel arboribus qs tenere in pignore noscunt sortem deductis expensis receperunt: ad eadem pignora restituēda sine vsuraz exactōe ecclesiastica districtione cōpellas.

I Dem in cōcilio lateran.

¶ Manifesti vsurarij ad cōiōnez altaris ⁊ ecclesiasticā sepulturam ⁊ oblationez offerendā admitti non possunt: ⁊ clerici contra hoc facientes puniuntur vt hic dr.

Quia i oibus fere locis ita crimen vsurarū ualuit: ut multi alijs negocijs pūtermissis quasi licite vsuras exerceāt: ⁊ q̄liter vtri uscz testi pagina ꝓdēnet: neq̄quā attēdāt. Idcocz cōstituimus q vsurarij manifesti nec ad cōionem admittant altaris: nec christianam si in hoc peccato ōcesserit accipiāt sepulturā: sz nec oblatōes eoz qsquā accipiat. Qui autē accepit: uel christiane tradiderit sepulture: ⁊ q accepit reddet ꝓpellat: ⁊ dōec ad arbitriū epi sui satisfaciat ab officij sui maneat executōe suspēsus.

I Dem panormitano archiepo.

¶ Non lz inducere quem ad exercendū vsuras etiā pro pio opere.

Sup eo vo: ⁊ infra. Rñdem' q cū vsuraz crimē vtriusq̄ t. pagina detestet: sup hoc dispēsatōez aliquā posse fieri nō videm'. qz cuz scriptura sacra phibeat p alteri' uita mētiri: multo magis phibēd' ē qs ne ēt p redimēda vita captiui vsuraz crie iuoluat.

I Dē salernitano archiepo.

¶ Vsurarij q sūt soluendo coguntur per penas lateran. concilij vsuras restituere: etiam quas ante cōcilium receperunt ⁊ facultatibus ñ extantibus debent possessiōes empte ex pecunia feneri vendi ⁊ debētibus recipere satisfieri.

Quam tu mānifestos vsurarios iuxta decretuz' nrm: qd nup i ꝓcilio pmulgatuz ē cōione altaris ⁊ ecclesiastica pcepis sepultura priuādos donec' reddāt qd tā prane recepant: qdā eoz ad excusandas excusatiōes i peccatis ipudēter affirmāt illas dūtaxat vsuras rstituēdas q sūt post iterdcm nrz recepte ⁊ infra. Sup his. f. t. r. q. siue añ siue post iterdictuz nrm vsuras extorserit: cogēdi sūt p penā quā statuim' i cōcilio eas his a qb' extorserūt vel eoz hrdib' restituere: vel his nō supstitib' paupib' erogare dūmō in facultatib' babeant vñ ipsis possint eas restituere: cū iuxta verbū beati augustini: non remittit peccatum nisi restituat ablatū. Illi aūt q nō bñt in facultatib' vñ vsuras valeāt restituere: nō debēt vlla pena mulctari: cum eos nota fit mētio i oīb' ꝓmissiōib' de pena illius canonis qz ⁊ nō ō excōicatiōe. Rñdeo qz ab illa semp icipiēdū ē tanq̄ a minori: ⁊ postea ifligēda ē maior si hoc meruit pteritas ꝓtumacis. s. ut lit. nō ꝓte. c. qm in fi.

Per eo. Potest itelligi dupliciter. Primo in mutāte. sēdo i recipiēte usuras. ⁊ fm pmū itellectuz b. d. ēt p ope pio non lz vsuras recipe qñ p receptionē dat cā vsure committende. b. d. Vel sic: ⁊ clarius ut in rubro. ⁊ ista lec. colligitur ex ōcisa. diuidit. nā pmo ponit ōcisa consultatio. scōo rñsio ibi: rñdem': ⁊ rñsionem pbat per argumentuz a maiori. Ab. si.

m ¶ Dispensationē. ar. qp ptertu boni malū fieri nō dz. i.q.i. nō ē putanda. xxiij.qō. v. si vicat. ⁊ xxiij.q.v.c.i.ij. ⁊.iij. ⁊.c. neqz. ar. s. xxviij.q.i. nō dz. dic ut plene victū est. s. ne cle. vel mo. nō magno in magna notula.

n ¶ Pētiri. xxij.q.ij. ne qs arbitret. ibi de hoc.

Quam tu. Diuiditur. nā i pma ponit cōsultatio tres articulos ꝓtunēs: quoz duo sūt de cisi. so ordinate ad illos rñdet ibi: sup his. ab.

o ¶ Decretū. s. eo. qz in omnibus.

p ¶ Priuādos. ⁊ ita canon ille: qz in oīb' nō est late snie sz ferēde. Ber.

q ¶ Donec. ergo q̄cito restituūt sunt ipo iur restituti cōioni. arg. lxxi. di. si q sunt. tm post satisfactionē relaxandum est interdictum.

r ¶ Ad excusandas. hec verba sūt austustini que hēs. xvi.q.i. predicator.

s ¶ Siue post. ar. qp constitutio retrotrahit. ⁊ h ideo dicit: qz crimē istud añ illā ꝓstōnē phibitum erat vtroqz testō. s. c. pri. h enī diuinū fuit pceptū. xiij.q.iiij. qm multi. qñ ꝓstō retrotrahat dictū fuit. s. de ꝓsti. c. ulti.

t ¶ Per penam statutā. s. e. qz. ⁊ ēt p excōicationem. j.e. pterea. sed q̄re fit mētio i oīb' ꝓmissiōib' de pena illius canonis qz ⁊ nō ō excōicatiōe. Rñdeo qz ab illa semp icipiēdū ē tanq̄ a minori: ⁊ postea ifligēda ē maior si hoc meruit pteritas ꝓtumacis. s. ut lit. nō ꝓte. c. qm in fi.

u ¶ Nō supstitib'. sz pōe qp ille cui dz restitui vsura lōge sit abñs: nūqd tenet usurari' mittere ad eū vsuras: tenet qdē. sz supstib' illi' abñtis. ar. ff. de ope. lib. ope. n. Si aūt supstib' itineris rei sñmā excedat det pauperib' ar. bui'. c. ⁊. ij. q. vi. añrioz. Et hoc itellige si vsurari' nouit vbi bītet qz si ignoret nō tenet ingrēdo uagari. ar. ff. de opo. lib. qp nisi i fin. ⁊ quousqz pōt fieri restitutio illi q soluit nūq̄ illa pecunia dz dari pauperib'. s. ō homi. sicut dignū. §. eos. ⁊. s. de iureiu. eam te.

x ¶ Restituatur. xiiij.q.vi.c.i.

y ¶ In facultatib'. ⁊ lz amiserit vsuras nihilominī tm tenet pp moraz q illis nocere dz. vñ oīa refūdet ōbēt si alis facet pñt. ar. ff. de vi ⁊ vi ar. l. i. §. rectissime. ⁊. ff. de le. i. cū res legata. sed si nihil bñt liberant ex toto vt b. Si tm ad pinguiorē fortunā puenerit tenet ut prius. s. de so. odo-

ardus.⁊.ff.de cõcess.bo.si debitoris.ar.xxvi.q.vi.si qs ô corpe.⁊.c.ô his vero.⁊ insolidũ.nec habet rõ ne egeat:lz alias dicat ler q̃ q̃ bõis cedit non conuenit postea.nisi inquãtũ facere põt.ff.de cess.bo.is q̃ Ala.

a ¶ Euidẽter.si.n.credat hẽ ẽberib⁹ veritas eruat.v.q.v.ille q.xiiij.q.vi.c.i.uel iuret se nõ hẽ vñ reddat qõ poti⁹ vt:q̃ ñ dz vlla pena puniri ut hic dicit:q̃ inanis est actio tẽ.ff.de dolo nã is.⁊.ꝗ.de resti.spoli.oli.

b ¶ Vendi.Et hoc vt q̃ ad quẽcũq̃ pueniat res empta de pecunia vsuraria tenet illaz restituere. lz.n.res empte ex tali pecunia peruenerant ad filios uel ꝓsanguineos vsurariorꝫ ⁊ nihilomin⁹ uẽduntur ut ꝗ dicit: q̃ res illa succedit loco alterius pecunie.ff.de le.ii. imperator in fi. ⁊. ff. de lega. .iij.fideicommissaria. §. si rem suam.⁊. ꝗ. ut lit. pen.ecclesia.vbi de hoc quod uerum est ubi ex cã lucratiua res puenit ad ipsuz. Si uero ex alta cã puta quia emit ignoranter secus esset forte:⁊ spesciale est hoc in re empta ex pecunia fenebri :alias regulare q̃ in re empta ex pecunia tua non nomine tuo nihil iuris habes.C.de rei vẽ.si ea pecunia.⁊.C.de proba .ad ꝓbationẽ.⁊.ff.de kart. q̃ vas in fi.alium casuz habes.C.de rei ven.si ut ꝓponis.tertium. C. arbitrate.l. iij.⁊. ꝗ. de pecul. cle.ingrendũ.Ala.

I N ciuitate. Scõm cõem intellectum sumat ut in rubro.Cõis diuisio.Secũda pars ibi:lz.ab.

c ¶ Cõparãt.nõ decepti in iusto precio.sed sciẽter plus emerũt pp dilationẽ solutionis.si.n.decepti essent:quia darent ultra pciũ iustum nõ bẽret speciẽ vsure:q̃ lz ꝗbentibus sese adinuicẽ decipe .ff. de mino.in cause. §.ĩ precio.usqz ad dimidiam iusti precij.ꝗ.de emp.⁊ uen.c.cum dilecti.⁊.c. pe.C.de rescin.uen.l.ij.Ala.

d ¶ Nõ ualẽt.imo vt q̃ tñ ualeat.res.n.tñ ualet q̃tum uẽdi põt.ff.ad treb.l.i.§.si hẽs.⁊.ff.ad.l.fal.q̃rebat.⁊.ff.ô fur.si qs uxori.§.ul.⁊. ff.ô dona.cã mor.l.mortis cã.§.ult.⁊.ff.ad.l.rhodi.de iac.l.ij.§.portio.pretia.n.rex nõ ex affectu singulorꝫ:sz cõiter estimant.ff.ad.l.fal. pcia. ar. ꝗ.ff.mã.cũ fuus.lz ꝗ nõ fuit ẽptio fcã estimatõe cõi.Ber.

e ¶ Ex forma.si.ꝗ.ô pigno.illo uos.⁊ ita forma ꝗctus inspici dz ad hoc ut usurarius censeatur:q̃ oẽ esse ẽ ex forma sed non est semper uerum ĩ casu isto:ut.ꝗ.dicitur.Ber.

f ¶ Usurarum.ar.ꝗ.ꝗ.e.cõsuluit.ibi soluitur.Ber.

g ¶ Vẽditores.isti uẽditores pp dubiũ excusant a peccato.als nõ uẽditori.ꝗ.e.c.ul.in fi.vñ pp dubiũ excusant a peccato usurarꝫ:⁊ expone pcñ. .s.usurarꝫ.ꝗ.e.c.ul.⁊ fm illã ĩtelligẽ istã.lz.n.ex forma nõ sit ꝗctus usurarius.põt tñ fieri in fraudẽ usurarꝫ vñ eã tz.ar.ꝗ.de pignor.illo uos.⁊ quodcunq̃z nomẽ ipꝑnas usura est.xiiij.q.iiij.c.i.⁊.ij.

h ¶ Nisi dubiũ.ꝗ.e.c.vl.ubi de hoc.in tali dubio potius eẽt abstinẽdum: q̃ q̃ñq̃z dicunt aliq̃ se dubitare ubi nõ est dubitãdũ ⁊ econuerso.⁊ tutior via est eligenda.ꝗ.de cleri.ex.mi.illud.vnde dicit saluti sue bñ consulerent.tẽ.q̃ periculum est in vis.Ber.

i ¶ Occultati.q̃ secretorꝫ deus cognitor est.xxxij.di.erubescant.⁊. ij.q. .v.consuluisti.quem non latet peccati qualitas neqz peccantis effectus. xxxiij.q.iij.deus qui.Tan.

P Reterea. Due sunt partes. Secunda ibi:si laici.Ab.si.

k ¶ Interdicas.xiiij.q.iij.⁊.q.iiij.per totũ.⁊.xlvij.di.q̃ñ multi.

l ¶ Suspẽdas.Talis.n.repellit ab obtẽto ut ꝗ dicit.⁊.xiiij. q.iiij.si qs. oblitus.⁊.c.q̃ñ multi.⁊ repellit ab obtinẽdo multo fortius.ꝗ. de excess. prela.inter dilectos.sz nũqd eps põt cũ tali dispẽsare? Dico q̃ sic post satisfactionez ⁊ pniam:q̃ hoc nõ ꝓhibet.⁊ hoc probat ꝑ hãc decre.in antiq̃ dicebat q̃ ad pñtiam pape tales mittãtur: vñ collige q̃ epi cũ talib⁹ misericorditer agere pñt.de hac materia traditur.ꝗ.de iudi.at ñ clerici.

m ¶ Excõdicatõis.pꝛmo ifficta pena illius ꝓstõnis.ꝗ.eo.qa in oibus:

pauptatis euidẽter excuset. Possessiones vero q̃ de vsuris comparate sunt: debẽt vẽdi ⁊ ipsaꝫ pcia bis a qbus vsure sunt extorte restitui: vt sic non solum a pena sed etiam a peccato possint qõ ꝑ vsurarũ extorsionem incurrerãt liberari.

I Dem genuen.archiepo.

¶ Vendens rez plus q̃ꝫ valeat q̃ solutionẽ differt peccat:nisi dubiũ sit an tempore solutiõis erit valor rei variatus ⁊ venditor nõ erat vẽditurus tempore quo vendidit.

I N ciuitate tua dicis sepe contingere:q̃ cũ q̃dam piper seu cinamomũ seu alias merces cõparãt:q̃ tũc vltra q̃ncꝫ libras nõ valent⁰:⁊ ꝑmittũt se illis a qbus illas merces accipiunt sex libras statuto termino soluturos. Licet aũt cõtractus hmõi ex tali forma nõ possit cẽseri noie vsurarꝫ:nihilominꝰ tñ vẽditores peccatũ icurrũt: nisi dubium sit merces illas plus minusue solutiõis tpe valituras. ⁊ iõ ciues tui saluti sue bene cõsulerent si a tali ꝓtractu cessarẽt:cuz cogitationes hoium oipotẽti deo neque unt occultari. I Dem

¶ Vsurarius monit⁹ nõ desistẽs: si clericus est ab officio ⁊ bñficio suspẽditur si laicus excõicat.

P Reterea pochianis tuis vsuras recipere interdicas:qui si parere contẽpserit : si clerici sint eos ab officio bñficioq̃z suspẽdas. Si laici vsq̃z ad dignam satisfactionem ipsos vinculo excommunicationis astringas. I Dez. abbati ⁊ fratribus sancti lauren.

¶ Fructus rei pignorate ꝓputari debẽt ĩ sortẽ ⁊ excidit vnum casuz.

O Nquestus est nobis.c. clericus:⁊ ifra. Di.v.mandamus q̃tenus si terrã ipsaz titulo pignoris detinetis:⁊ de fructib⁹ eius sortẽ recepistis predictã terrã clerico memorato reddatis. Nisi terra ipa de feudo sit monasterij vñ

I Dem epo placentino.

¶ Heres vsurarij filius vel extraneus vsuras extortas per defunctũ restituere compellitur.

T Ua nos duxit.f. consulẽdos q̃d sit de vsurariorꝫ filijs obseruãdum q̃ eis in crimine vsurarꝫ defunctis succedũt: aut de extraneis ad quos bona vsurariorũz asseris deuoluta. Tue igit questiõi lfis pñtibus rñdemus q̃ filij ad restituẽdas vsuras ea sunt districtione cogẽdi q̃ parẽtes sui si viuerẽt cogerentur.idipsum etiam contra hẽdes extrãeos credim⁹ exercẽdũ

U Rbanus.iij.

¶ Mutuãs ea mente vt vltra sortez aliq̃d recipiat:tenet in foro aie ad illud restituẽdũ.si ex hoc aliq̃d consecut⁹ est:idẽ in non,dãte parabolam iuramenti:nisi aliq̃d ide recipiat:⁊ idez in vendente rem plꝰ quã valeat:q̃ differt solutionem.

O Nsuluit nos tua deuotio: an ille in iudicio animaꝫ q̃si usurarius debeat iudicari:qui non alias mutuo traditurus:eo proposito mutuã pecuniã credit: vt lz oi ꝗuentiõe cessante plus tñ sorte recipiat.⁊ vtrũ eodẽ reatu criminis inuoluat:qui vt vulgo dr: non aliter

O Nquesti Primo ponit decisam q̃stionem Scõo ꝓuisionẽ ibi:discretõi. tertio exceptionez ibi:nisi. ab.

n ¶ Recepistis.deductis etiaz expensis.⁊ ut.ꝗ.e.c.i.⁊.ij. vbi de hoc.

o ¶ De feudo. In isto cãu fructus ꝓputant in sortem.interim nõ debent seruitium recipe a vasallo:nec ẽ usura.sic.ꝗ.de feudis.c.i.in quo casu põt itelligi.ꝗ.e.c.i.sed ibi illud expõitur:dic ut ibi. Nẽs ergo vnũ casum in quo nõ ꝓmittit usura ultra sortẽ recipiẽdo: ut.ꝗ. .c.i.⁊ ꝗ fauore ecclesie. Itẽ ⁊ ĩ alio.ꝗ.e.salubriter.alias etiã possz attẽtari q̃ usure possunt peti ẽt fm canones:ut cũ uendo tibi prediũ ⁊ trado:⁊ pcipis fructus:nec solũ is mihi pciuz ad terminũ.ar.C.de vsu.l.ij. q̃a hmõi vsure:nõ q̃si vsure: sed q̃si interesse petũtur.ar.xiiij .q.iiij.q̃ñ multi.ibi ad q̃stũ .⁊ .c.si qs oblit⁹ibi aliq̃ incremẽta.⁊.ff.ꝑ socio socium q.vãna vero ⁊ interesse fm canones peti pñt.xij.q.ij.si qs clericus. ⁊ .ꝗ.de fo.cõpe.dilecti.⁊.ꝗ.de fideiuſ.puenit.⁊.c.constitutis.⁊ ar .ff.de eo q̃ cert.loc.l. ij.§. vl.⁊ maxie in ꝗctib⁹ bone fidei ubi vsure ueniũt ex mora.ff.ꝑ vsu.mora.§.in hõe.⁊.ff.de pi. ⁊ ꝓmo.rei vẽ.l.ul.⁊. C. de ac. ẽp.⁊ uẽ.fruct⁹.q̃ nec dr usura sz potius interesse:q̃a nõ dr recipere ultra sortẽ.⁊ q̃ dicit q̃d sorti accedit usura est:illud põt itelligi ĩ mutuo uel ubi aliq̃d excogitat ĩ fraudẽ vsurarꝫ. Illud no.q̃ duo sunt ꝗct⁹q̃ de sui natura uolũt eẽ gratuiti: ut mutuũ ⁊ ꝓmodatũ.mutuũ .n.nisi sit gratuitũ stati vsura ẽ vñ illud mutuũ dãtes nihil inde spectãtes.ꝗ.e. consuluit. Itẽ cõmodatũ si nõ sit gratuitũ ⁊ pecunia recipiat ꝑ re ꝓmodata desinit eẽ ꝓmodatũ ⁊ ĩ locationẽ trãsire vt nõ tñ ẽ usura. Itẽ si vẽdo tibi fũdũ iusto pcio ea lege ut q̃ñcũq̃z tibi soluero pciũ q̃ mihi das fundus ad me reurrat.C.de pac.inter ẽp.⁊ uẽdi.l. ij. ĩ casu isto lncrat fruct⁹.alias si modicũ eẽt pciũ psumit ꝗctus in fraudẽ usurarum.ꝗ.de emp.⁊ uen.ad nram.⁊ pcipue si emptor cõsueuit exercere usuras.ꝗ. de pig.illo uos. Itẽ ubi pecunia datur ad põpam possum inde recipe mercedẽ:q̃a nõ ẽ mutuũ sed poti⁹ ꝓmodatũ siue locatio.ff.ꝓmo.si mihi.§.non pt.⁊ .l.seq. Item ubi aliq̃d apponit noie pene: dũtñ nõ in fraude usurarũ.xij.q.ij fraternitas.tamen in omnibus predictis causis non dicuntur usure:sed poti⁹ interesse videntur.Lau.

T Ua nos. Communis diuisio. Secunda pars ibi:tue igitur.ab.si.

p ¶ Legendi.tenentur filij pro parentibus pro hereditaria portione :⁊ illi ad quos bona usurariorum pueniunt ut hic dr.⁊.ff.de regulis iuris.ex q̃ persona. Sed pone q̃ alter heredum efficiatur non soluendo ante restõnem vsurarum:nunquid alter conuenitur insolidum:non videtur.ff.de fideiusso. inter eos.§.cũ inter.ar.contra.ff.commodati.si nihil.§.heres.⁊.ff.de fideiusso.inter fideiussores.ff.de fideiu.tu.l.si fideiussores. Satis põt dici q̃ insolidũ conueniri possunt:quia omnia bona defuncti erant illi obligata.ar.ꝗ.cuz tu.⁊ precipue cum succedit in crimen.heredis.n.succedentis in vitium par fortuna habẽda ẽ.C.de fruc.⁊ li.expẽ.l.ij.⁊ etiam heredis ignorãtia defuncti uitium non excludit.ff.de diuer.⁊ temp.prescrip.cum hẽs. Si ergo heres succedit in bonis defuncti siue heres idem crimen committat siue non:semper tenetur restituere vsuras quas defunctus extorsit inquantum se extendit illius hẽditas ut hic patet:⁊ econuerso heres potest repetere usuras extortas a patre.ꝗ.e.Michael.Vin.

O Nsuluit. In prima ponitur consultatio tria continens. In secunda simul ad oia rñdet ibi:Verum.Ab.si.

a ¶ Concedit.ff.qõ me.cã.l.vl.§.si fenerator.
b ¶ Sperantes.supple cã mutui in spe lucri principaliter posita.secũdario tñ aliquid sperare nõ puto malũ: vt ⁊ ipe seruiat illi.ar.lri.vi.qd proderit.⁊.lir.di stin.si officia.nec etiam recipere ex tali spe.ar.i.q.ij.q̃pio.imo naturaliter ꝯ bito: ⁊ illi obligat⁹ ad antidota.ff.de pe.here.sed si lege.§.coluluit.⁊.s̃.de testa.cũ in officijs.Alla.
c ¶ In lege.xiij.qõe.iii.c.ii.⁊ .iii.Ber.
d ¶ Male agere.ar.J.s̃.e.in ciuitate illõ itelligit q̃tum ad iudiciũ ecclie: ⁊ põt excusari illud pp dubiũ istud de iudicio aie vt ꝯ pz.⁊ ita nõ est ꝯtra ibi quo ad formaz ꝯctus vsurarij nõ dicuntur.sed isti pp intentõnẽ quã hũerunt iudicãdi sũt ĩ iudicio aie male agere ⁊ ĩducendi sũt: sed ñ cõpellẽdi: vt sic recepta restituãt nec tãq̃ vsurarij puniẽdi sũt ꝯ reuera quo ad deũ vsurarij videnẽ: qr restituere tenenẽ sic accepta. Et sic hẽs mãifeste q̃ itentio facit holem vsurarium.itellige cũ effectu: sic ⁊ expectatio.xiiij.q. iij.c.i.⁊.q.iiij.si qs ckicus.

Q Uam. Cõis diuisio. se cũda ibi: mãdam⁹. Ab.
e ¶ Se tueri.idẽ est ĩ quolibet crie manifesto.s̃.de app.cũ sit romana.alꝯ si iniuste grauarek nõ est appellatio ꝯnegãda sic multotiẽs cõdẽnarek iniuste q̃ fozet absoluẽd⁹.s̃.ꝯ exce. cũ inter.⁊ ita intellige de his q̃ appellãt eñdo in crimine.⁊ hoc ꝯstat: qr non exprimit iustã cãm appellãdi.alꝯ nõ audirek ante sniam appellãs.s̃.ꝯ ap. vt debitus honor.

P Ost. Ponit duplicem puisionẽ ꝯ iudeos vsurarios. Scõa ibi: donec. Ab.si.
f ¶ Principes.quorũ legib⁹ in tplib⁹ subijciunt iudei. vnj. vi.quo iure.⁊.C.de iu. iudei. qr si ad nos veniũt ꝓtegũt.s̃. ꝯ iude.sicut.⁊.C.ꝯ iude.nllus pari rõne alios ꝯ eos protegamus.ar.s̃.de mutu.peti .p totum.marie ĩ his qbus legem suã ofidũt.s̃.e.ꝯsuluit.⁊.xiiij. .q.iiij.qm̃.⁊.c.vlt.Ain.
g ¶ Cõionem.sic.J.e.q̃to.
h ¶ Denegari. Nõ est dubiũ qn pena corporali puniant iudei p ecclesiã ⁊ etiã pecuniaria xxviij.q.i.sepe in fi.xvii.q.iiij ꝯstituit.ita tñ q̃ vsqz ad vĩdictam sanguis nõ ꝓcedãt.s̃.e. de rap.in archiepatu.sed ꝯ qr nihil ad nos de his q̃ foris sũt .ij.q.i.multi.⁊.s̃.de diuor.gaudemus.sed qõ vt ibi nihil ad nos ⁊ t.illud itelligit inquãtũ deũ offendũt: sed iquãtũ hoiem offendũt secus ẽ: uel põt itelligi illud de directa cohertiõe quã in eos non exercemus: secus de indirecta ut h ⁊.s̃.de deci.c.de terris.cũ ẽt pp delictũ efficiuntur de foro nostro.s̃. de iudi. nouit.⁊.s̃.de fo.ꝯpe.cũ sit generale.⁊.vi.q.iij.placuit.⁊.s̃.ꝯ rap.c.i.⁊ ꝯ hoc dictum est.s̃.de iudi.ita quoruudã.Ber.

T Uas. Vsurari⁹ q̃ fecit debitorẽ iurare de solũdis vel de nõ repetendis vsuris ecclesiastica censura cõpellitur ad exactõe desistere.b.d.Uel aliter sic vt in rubro.Cõis diuisio.Scõa ibi: nos.Ab.si.
i ¶ Desistere.relato prius sacramẽto.s̃.de iureiu.ex administratõis.⁊ hanc relaxationẽ põt petere q̃ iurauit: cum huic petitioni nõ renunciauerit: ut.s̃.ꝯ renun.cũ inter.p.⁊.s̃.qõ me.cã.ad audiẽtiã.imo ⁊ si iurauit nõ petere absolutionem põt illud denunciare.s̃.de iureiu.quemadmodũ. Et licet ob priuatũ cõmodum denũciet: nõ tamẽ repellitur ab ea: qr ꝓderit vsurario cuz penituerit.ar.viij.q.i.sunt in ecclesia.
k ¶ Uel restituere.sic.s̃.de iureiur.debitores.⁊.s̃.de ẽp.⁊ vẽ.ad nr̃am.

Q Uia. Ponit statutũ cui⁹ cãm ꝑmittit ibi: statuum⁹.Ab.si.
l ¶ In legẽ eãdẽ.s.ff.qõ me.cã.isti qdẽ.⁊.s̃.de ap.an sit.⁊.c. ꝯstitutis. ⁊.C.ꝯ iur.ꝯlib.scm⁹.§.si vo postq̃ ar.J.s̃.de ap.dilectis filijs.vbi decan⁹ q̃ nõ detulit appellationi auditur appellans in eodem negocio.⁊ idem videk si parabolã iuramenti concedit[a] donec quamuis sine exactione emolumentuz aliquod inde ꝓcipiat. ⁊ an negociator pena consimili debeat condemnari: qui merces suas longe maiori ꝓcio distrahit si ad solutionem faciendam prolixioris temporis dilatio prorogetur q̃z si incõtinenti precium persoluatur. Uerũ qr quid in his casibus tenenduz sit ex euangelio luce manifeste cognoscitur: in quo dicitur: date mutuuz nihil ide sperãtes[b]: huiusmodi homines pro intentione lucri quã habent: cũ omnis vsura ⁊ superabundantia prohibeatur in lege[c]: iudicãdi sunt male agere[d]: ⁊ ad ea que taliter sunt accepta restituẽda in aiarum iudicio efficaciter inducendi.

I Nocẽtius.iij.prelatis ĩ regno francie constitutis.

¶ Manifestus vsurarius appellans ad subterfugiendum restitutionem audiendus nõ est.

Q Uam perniciosum: ⁊ infra. Mandamus quatenus manifestos vsurarios: maxime quos vsuris publice renunciasse constiterit: cum aliquis eos cõuenerit de vsuris nullius permittatis appellationis subterfugio se tueri[e].

I Dem narboñ.archiepo.

¶ Per subtractionem cõmunionis christianorum per principes seculares cogendi sunt iudei ad vsuras restituendas.

P Ost miserabilem: ⁊ ifra. Iudeos ad remittẽdas christianis vsuras per principes[f] ⁊ potestates compelli precipimus seculares.

¶ Et donec eis remiserint: ab vniuersis christi fidelibus tam in mercimonijs q̃z in alijs per excommunicationis sententiam eis iubem⁹ communionem[g] omnimodam denegari[h].

I Dem mutinensi epo.

¶ Non obstãte iuramẽto de non repetendis vsuris p debitores ꝑsito pt iudex ex officio suo vsurariũ ad restituendas vsuras cõpellere.

T Uas dudum recepimus questiones q̃ qdã vsurarij eos q̃ b⁹dant pecuniã ad vsurã prestare faciunt iuramentum q̃ vsuras nõ repetẽt: ⁊ super his quas soluerint nullã moueant questionẽ. ¶ Nos igitur respondemus vt vsurarios ipsos mo.pre.per cen.ec.ap. re.cõpellas ante vsurarum solutionem ab earum exactione desistere[i]: vel restituere[k] ipsas postq̃z fuerint ꝑsolute: ne de dolo ⁊ fraude cõtingat eos cõmodũ reportare.

I Dẽ

¶ Non auditur vsurari⁹ repetẽs vsuras nisi pri⁹ restituat extortas.

Q Uia frustra legis auxiliuz invocat: qui ꝯmittit in legez[l].

¶ Statuimus vt si quis vsurari⁹ a nobis litteras ipetrauerit sup restituendis vsuris vel fructib⁹ computandis in sortem: nisi prius ipse restituerit[m] vsuras q̃s ab alijs noscit recepisse auctoritate litterarũ ipsarũ nullaten⁹ audiat.

I Dem altisiodorensi epo.

¶ Conuictus de vsuraria prauitate per famam ⁊ alia argumenta potest manifestari vsurarius: ⁊ tã quam manifestus vsurarius compesci secundum dispositionem lateranen.concilij.

Q Uam in dioecesi tua sint quam plurimi vsurarij de quibus minime dubitatur quin sint vsurarij manifesti: contra quos propter timorem potentum[n] qui tuenẽ eosdez nullus accusator apparet: nec iidem sũt p sniam condẽnati.f.t.t. .r.q̃ licz contra eos non appareat accusator: si tamen alijs argumentis illos constiterit esse vsurarios eijce primo trabẽ de oculo tuo q̃ festucã de oculo fratris tui.i.q.i. mlti. ⁊.iii.q.vij.§.porro in fi.⁊ ita iudex nõ ꝓcedat per litteras tales: nisi p⁹ q̃ ꝯstiterit q̃ plene purgatus fuerit.⁊ hoc itellige cum est manifest⁹ usurari⁹.alꝯ iudex nõ denegaret ei audientiam.⁊ sic iudex ex officio suo potest eum repellere exẽplo domini.iij.q.vij.qui sine.c.postulatus.⁊.s̃.ꝯ excep.exceptionem.si.⁊.J.c.pri.⁊.s̃.e.q̃ perniciosum.argu.idem erat si nõ sit manifest⁹ vsurarius.⁊ reus exciptat qõ nõ ꝯ audiri: cum eodez reatu crimis inuoluatur ꝓbatione recepta nõ audiat nisi restituat vt diri. Itẽ qd si aliqs ꝯtendat in iure cum ipo ipetrante ⁊ appellek ante cãz. nũqd expediek ante cãm appellatiõis: ar.est h̃ q̃ sic: ex eo q̃ dicit nisi ꝑius restituerit ⁊c.si vsurarius ipetrator appellet non audirem illum iterim p lr̃as illas. Itẽ hẽs h̃ q̃ lr̃e q̃ ab initio nõ valent postea cõualescũt. .s̃.de fo.cõpe.licet verum.⁊ ex tenore.⁊ hoc verum est quando ab initõ nõ sunt nulle ipo iure.Ber.

Q Uam in Manifesti vsurarij ẽt nullo accusante possunt cõpelli p penam lateran.cõcilij.b.d.Uel aliter: ⁊ sic ut in rubro. no. fm verum itellectum.c.nam ꝑmũ summarium Jo.an.parum hz dubiuz. Secunda pars ibi: fraternitati.Ab.si.
n ¶ Potentũ.vñ ercõicari possent si prestẽt impedimẽtũ volẽtib⁹ agere ꝯ illos.s̃.de offi.deleg.c.i.⁊.xi.q.iij.iniustũ.

in aliã delinquat.ff.de ritu nup.filio patroni.§.i.vbi patronus q̃ cõtra vnã legẽ venit bñficiũ alteri⁹ amisit.ff.de mino.l.auxiliũ in fi.vbi mior delinquens bñficiũ restõnis amittit. Ain.⁊ Jo.reliquerũt hoc disputatõi vtrũ delinquẽs ꝯ legez vnam alias ꝑdat bñficiũ. Ego nõ credo q̃ ꝑ pterea perdat beneficiuz alterius: qr sic puniret in eo in quo non deliqt sufficit ergo q̃ amittit legis bñficiuz quã ꝯtẽplit vt vñt pme cõcor.⁊ illa ler auxiliuz logk in crie: vbi nõ restituitur minor nec illa filio patroni obstare videk.

m ¶ Restituerit.nunqd sufficit cautio de restituendo? Rñdeo q̃ non.ar.s̃. de re iudi.cũ aliqb⁹.ff.ꝯ pig.ac.qõ si non soluerit.nisi forte magna causa interuenerit.ar.ff. de re iudic.l.iiij.§.ait ꝓtor. puta si non sit soluendo tũc sufficit ꝑstare cautionez q̃ ipse restituet ⁊ audiri ꝯz vt postea alij restituat.argu.s̃. de resti. spol.olim.ij.⁊.s̃.de sol. odoard⁹.⁊.ff.de ces. bo. .l.si debitores.vel si ille cũi debetur cõsentiat: qr satisfactuz itelligit.ff. de pig.act.si rez.§.oĩs.ar. .s̃.de re iudi.qõ ad consultatiõez. Itez qd si nullus agit ꝯ istuz p vsuris Dixit Jo.⁊ Tan. q̃ ẽã denũciatione in publico si nullus apparet qui petit: ꝯz iste audiri p lr̃as: sicut facit qui rem iuenit alienã ad euadẽdum penaz furti denũciat publice vt cuius est res veniat .ff.de fur.falsus.§.q alienuz.hoc nõ credo sufficere.non.n.excusat vsurarius si nullus repetat ab eo uel si ꝯnũciet.imo etiam tenet vsuraz restituere saltez pauprib⁹ si null⁹ apparet cui restituat: aliter ñ liberatur a peccato vt.s̃.e.cũ tu. vñ cum nõ sit adhuc emendatus si ĩ crimine perseueret retinendo alienuz: nõ est audiendus.⁊ hoc pz per litteraz istã: qr nisi restituerit vel adhuc restituat cũ effectu: ergo bñficium legis habere non ꝯz cũ adhuc ꝯtra illam in crimie pseueret. vñ põt ei dici:

a ¶ Manifestos. si intelligas manifestos. i. notorios: nõ est opus alijs argumẽtis. s. de accusa. euidẽti. s. de iureiur. ad nfaz. 7. ij. q. i. de manifesta. Si aũt loquitur de manifestis nõ notorijs fm hoc euidẽs ꝓbatio requirit fm iuris ordinem. xi. q. iij. eox in fi. Ad huc posset dici ꝙ illud notoriũ nõ hz facti pseuerantiã. unde aliqua requirunt argumenta: uel dic ꝙ solẽnis fama docet ipsos esse usurarios: 7 ideo ꝑ famã 7 alia argumẽta puniuntur: quia sola fama non sufficit ad cõdẽnationem. argu. xxv. q. vj. si duo: 7. iij. q. iij. §. Item sepe fit: 7. s. de iureiur. ex litteris.

b ¶ Poteris. ex officio tuo: vt dixi. s. eo. c. proximo licet nullus appareat accusator.

Salubriter. Maritus fructꝰ rei dotalis uel obligate pro dote nõ tenetur in sortez ꝓputare. b. d. Uel aliter 7 melius ut ĩ rubro. Et ẽ casus singularis 7 alibi non probat. Primo ponit dictum. Secũdo eiꝰ causam assignat ibi: cuz frequentibus. Ab. si.

c ¶ In sortem. h ẽ casus ĩ quo fructus nõ computantur in sortez alios bẽ notatos. s. e. ꝙquestus.

d ¶ Onera. hoc ideo dicit qꝛ fructus dotis cedũt lucro marito ꝓpter onera matrimõij. C. de iure do. ꝓ oneribus. ad h autem ut maritus lucretur fructus rei dotalis: regritur ut sustineat onera matrimonij. ff. de do. excep. l. pater in prin. Itẽ ozꝙ possessio rei dotalis tradita sit. ff. so. ma. de diuisione. fructus vo ꝓcepti ante matrimonium restituunt mulieri: nec cedunt lucro marito. ff. de usuris videamus. §. antepe. similiter fructus et fetus pecudũ dotaliũ lucrat maritꝰ. ff. de do. plerũqz. §. si fui. Idẽ ẽ ĩ fundo cretifodino uel argentifodino. ff. so. ma. dinoztio. §. si vir in fundo. secus tñ est in fetu ancillarũ dotaliũ qui nõ cedit lucro ipsi marito. ff. de iure do. l. plerũqz. §. si serui. Itẽ secus est in lapidifodinis ubi lapis non renascitur: 7 in arboribus nõ cedẽdis. ff. so. ma. diuortio. §. fundum. 7 duobus. §. seq. Item fallit h illa regula. cuiꝰ est emolumentum. eius vt esse periculum. hz enim ad illos spectet emolumentũ rei dotalis nõ tñ rei piculũ uel euictionis uel deteriorationis. ff. de iure do. plerũqz in pn. §. i. 7. C. e. ti. l. i. tñ cũ distinctione: an res date in dotez sint estimate uel nõ vt ibi distinguitur: sed hoc est veruz nisi res dotalis consistat in numero pondere vel mensura. nam periculum talium spectat ad uirum. ff. de iure do. res in dotem. Jo.

Michael. Primo ponit partis querelam. Secundo clausulaz quã stilus curie apponit in litteris que impetrantur ad recuperandas vsuras. Ab. si.

e ¶ Ertitit. alias non tenetur. nisi esset heres. s. e. tua nos.

f ¶ Adhuc hoc expositũ ẽ. s. e. qꝛ frustra.

g ¶ Pater. h hẽs ꝙ filius tenet ex delicto pris: sic. s. e. tua nos. 7 agit ex facto patris vt h pz. 7 sic repetitio usuraꝝ dat heredi 7 ꝗ heredẽ: ut h pz cũ. n. iste agat ex pson pris ipsum tenetur defendere. ff. de reg. iur. ex q̃ pson a. 7. ff. de procu. seruum quoqz. §. pe. alias denegatur ei actio ut dicitur ibi. Sed pone ꝙ iste non agat ex pson patris nũqd obest ei si exci-

manifestos[a]: in eos penam in lateranensi concilio contra vsurarios editam libere poteris[b] exercere.

I Dem.

¶ Maritus recipiens pignus pro dote promissa non tenetur fructus in sortem computare.

Salubriter: 7 infra. Sane genez ad fructus possessionum que sibi a socero sunt pro numerata dote pignori obligate computãdos in sortem[c] nõ credimus compellendum. ¶ Cũ frequenter dotis fructus non sufficiãt ad onera[d] matrimonij supportanda.

I Dem epo bononiensi.

¶ Repetens vsuras non auditur nisi restituat extortas per se vel per alium a quocũqz cãm habeat.

Michael laicus suam nobis q̃rimoniam destinauit: ꝙ. m. 7 quidam alij bononieñ. ciues multa extorserũt ab eo 7 a patre suo cuius heres extitit[e] nomine vsurarũ. 7 infra. ¶ Attẽtius prouisurus: ne auctoritate nostra in negocio procedas eodem nisi dictus cõquerẽs restituerit vel adhuc[f] restituat si q̃s aliquando ipse vel pater[g] eius extorsit vsuras.

I Dem in concilio generali.

¶ Etiam iudei compellendi sunt ad restituendas vsuras extortas a christianis 7 ad solũdas decimas vel oblationes de eorũz possessionibus.

Quanto amplius christiana religio ab exactione compescitur vsurarum: tanto grauius super his iudeorũ perfidia insolescit ita ꝙ breui tpe christianorũ exhaurient facultates. ¶ Volentes igitur in hac parte prospicere christianis ne a iudeis immaniter aggrauentur: synodali decreto statuimus vt si deceteroquocũqz pretextu iudei a christiãis graues immoderatasue[h] vsuras extorserint: christiano rum eis participium subtrahatur donec de immoderato grauamine satisfecerint competenter: vnde christiani si opus fuerit: per cen. ec. ap. pos. compellantur ab eorũz cõmercijs[i] abstinere. ¶ Principib̃ autem iniungimus: vt propter hec non sint christianis infesti: sed potius a tãto grauamine studeant cohibere iudeos. ¶ Hac eadem pena iudeos decernimus compellẽdos ad satisfaciendum ecclesijs pro decimis 7 oblationibus debitis quas a christianis de dom ibus 7 possessionibus alijs percipere consueuerant antequaz ad iudeos quocũqz titulo deuenissent[k]: vt sic ecclesie cõseruentur indemnes.

G Rego. ix. fratri. r.

¶ Usurarius est q̃ a debitore recipit aliquid vltra sortem: ertaz si suscipiat in se ꝑiculũ. b. d. ꝓmo. Non est vsurarius emptor rei minus iusto precio si tunc verisimiliter dubitetur an tpe solutionis plus vel minus fit res valitura. b. secundo ꝓpter dubium excusatur is qui ex eo ꝙ differt solutionem precij vendit rem plus q̃z valeat si non erat caz alias venditurus. b. tertio.

Mauiganti vel eunti ad nundinas certam mutuans pecunie quantitatem eo ꝙ suscepit in se periculum[l] recepturus aliquid, vltra sortem: usurarius est cẽsendus. ¶ Ille quoqz qui dat. x. solidos: vt alio tempore totidem sibi grani vini vel olei mensure reddãtur que licet tunc plus valeant vtrum plus vel minus solutionis tempore fuerint valiture verisimiliter dubitatur[m]: non debet ex hoc vsurarius reputari. ¶ Ratione huius dubij etiam excusatur qui pannos granum vinum oleum vel alias merces uendit: ut amplius q̃z tunc valeant in certo termino recipiat ꝓ eisdẽ: nisi tamẽ ea tempora ꝓtra piatur ꝗ ipsum ꝙ pater vel auus receperunt usuras. vt ꝙ sic: qꝛ usure repetũtur ab hede 7 a quocũqz ẽt ex eo. s. e. tua imo hes tenet ex delicto defuncti: 7 si nihil peuenerit ad ipz fm canonẽ. s. de rap. in lris. 7. s. de sepul. c. vl. ubi de h 7. xvj. q. vj. si epz. ĩ fi. xij. q. ij. eps q filios. ergo si agi põt multo fortiꝰ excipi. 7 hoc ꝛcedit Jo. qꝛ hes nõ ꝓuenit h ex maleficio: hz potius ex quasi ꝗctu rõne ĩ debiti soluit. isti. de obl. q̃ ex q̃si ꝗctu. §. is cui quis ꝑ errorem. 7 ꝙ possit sic excipi de facto pris eo agẽte: satis ꝓbatur ꝑ hanc lraz hz si nõ fecisset iste mẽtiõez ĩ lris de patre nũqd eo agente ex facto suo põt excipi ꝗ ipm ꝙ pr fuerit vsuariꝰ: nec restituerit usuras vt ꝙ nõ: qꝛ ꝑ tales lras nõ põt agere de facto patris: ergo nec excipi põt ꝗ ipz als iniquũ vt: ar. ꝗ. s. e. tua. hz illa loquitur ĩ ordinario: imo alia rõne vt ꝙ possit excipi: qꝛ ĩ vitiũ succedit pri: ut. s. e. tua: 7 sic culpã alienã fecit suã retinẽdo sciẽter alienũ: ergo aliq̃ aliũ impetat vz eẽ illo crimĩe purgatꝰ: ut dictũ ẽ. s. e. qꝛ frustra. satis vt ꝙ nõ possit excipi ar. huiꝰ. c. ex q̃rimonia 7 commissiõe. nũq̃ clausula illa ponit in lris nisi q̃ de patre fit mẽtio in lris sicut h fẽũ fuit. hz ita vt ꝙ possit excipi. tenet. n. restituere usuras q̃s pr exorsit cũ ei succedat ĩ bonis q̃ potiꝰ credo. hz nunqd repelli põt ab agendo qui noĩe alieno recipit usuras: vt ꝙ sic. ar. xlvij. dis. sicut non suo. sed hoc nõ vt: qꝛ nihil in sua utilitate versum ẽ: nec ꝗ istum agerẽt ad vsuras repetendas. immo ꝗ illũ q̃ habuit illam utilitatem.

Quanto. Iudei qui extorquent graues vsuras a christianis uel ꝗ possessiõib̃ ꝗ decimas uel oblationes solitas ꝓcipi ꝑ ecclias eis nõ soluũt ꝑuãtur xpianoꝝ cõione. b. d. vt sic ut in rubro. Duo sunt dicta Scõm ibi: hac eadẽ. Primuz dictũ facit tria. Primo ponit cãm statuti. Scõo statutũ ibi: volẽtes. Tertio ꝓuidet ꝗ grauamẽ suspicatũ ibi: pncipalib̃

b ¶ Immoderatas: ergo moderatas vt ꝓmittere a ꝗrio sensu. xxv. di. qualis. ff. de iudi. cũ pretor. qꝰ nõ est vez. s. e. post miꝛabilẽ. 7 ita cessat h argu. a ꝗrio sensu. s. de epi. 7 cle. cõuẽticula. 7 graues usure dicuntur que excedunt legitimũ moduz. l. statutum. C. de usu. eos.

i ¶ Cõmercijs. sic. s. e. post miserabilem.

k ¶ Deuenissent: 7 ita res trãsit cum suo onere. s. de deci. cũ non sit. s. de pigno. ex litteris: 7. xvj. q. i. si quis laicus. ff. de pigno. act. si conuenerit. §. si fundus. Ber.

Mauiganti. Tria dicta esse patent. Secundum ibi: ille quoqz. Tertium ibi: ratione huius dubij. Ab. si.

l ¶ Periculũ: qꝛ iste recipiebat in se periculũ videbat q̃si quadã ꝓpẽsatiõe licite aliqd vltra sortẽ recipe posse: qꝛ piculũ pecunie mutuate ptinebat ad debitorẽ cũ sua facta fuisset. hz nihilominꝰ ẽ usurariꝰ: cũ excedat naturã mutui vt dictũ est. s. e. conq̃stus: qꝛ si nullum piculũ secutũ fuit: 7 aliqd vltra sortẽ recepit illud fuit vsura: qꝛ cum sit hĩcide mutuũ nihil ĩde spar vz. iuxta illud. date mutuũ nihil ĩde sperãtes. s. e. ꝓsuluit. 7. xiii. q. ii. ꝑ totũ. 7 nulla ꝓpẽsatio siue dispẽsatio admitti vz: ut vsura erigat. s. e. super eo. ergo siue recipiat ĩ se piculũ siue nõ nihil vltra sortẽ recipere debet.

m ¶ Dubitat. q̃ si certũ eẽt ꝙ tpe solutõis plꝰ valerẽt vsurariꝰ ẽ cẽsendꝰ. s. e. ĩ ciuitate. ar. j. c. pri. 7 ita pp dubiũ excusat: qꝛ tã ẽptor q̃ ũẽditor eq̃lr ꝓmodũ 7 icõmodũ ex dilatiõe expectat 7 ẽ si. C. ꝗ sol. l. pe. Itẽ ar. ẽ h ꝙ dubia ĩ meliorẽ ptẽ iterꝑtari ꝗbẽt. j. ꝗ re. iur. c. ii. qꝛ ꝓmptiores ꝗbemꝰ eẽ ad absoluẽdũ q̃ ad cõdẽnandũ. s. de ꝓba. ex lris. ff. de ac. 7 obli. l. arian. sed ꝗ videtur ꝙ po-

tius in tali dubio abstinendum esset a talibus ꝛctibus pp periculũ. ar. j. de clerici ex. mi. illõ. Qñqz. n. aliq fingunt se dubitare vbi dubitatio nõ ē. tñ relinquẽdi sunt ĩ talibus ꝓscientie sue. Jtẽ ar. q ꝛ̃ne dubij aliqd pmittit: qõ alias non lꝫ. xiij. q. ij. nõ estimemus. ff. de vẽ. inspi. l. i. §. i. ff. de iudi. si quis ex aliena. C. de vsur. si ea lege. ⁊ rõne huius dubij excusatur: ut in. §. sequenti.

a ¶ Nõ fuerat. alꝫ nõ excusat qꝛ si tunc fuerat vẽditur⁹ ꝑ minori: ⁊ ex certa scia plus recipiat alio termino usura est: ⁊ sic intellige. s̃. eodem in ciuitate: vt ibi etiam viri.

Rubrica De crimine falsi. Quia ĩter cetera precepta legis diuine ꝓtinet: nõ furtũ facies: nõ falsum testimoniũ dices: ⁊. s̃. visum ē de furto ⁊ vsura q̃ ē spẽs furti: iõ annectit de crimĩe falsi. de materia habet ĩ decretis in. c. ĩ memoria. xix. vi. ⁊. xi. q. iij. qsqs. iiij. q. iij. q falso. Ab.

Alsidicus.
Due sunt ptes. Secunda ibi: vterqz.

b ¶ Obnoxius. i. obligatus.

c ¶ Judici. q eũ eꝛordinarie punire pōt cã durante. C. de testi. nullũ ꝫ cã finita pōt accusari. l. cor. de fal. ff. ad. l. cornel. de fal. l. i. ⁊ ēt. l. cor. de sicca. ff. ad. l. cor. de sicca. l. i. i. rñso. ⁊. §. i. Punitur. n. falsus testis ⁊ si conatus nõ habuit effectũ. snia tñ p falsuz testimoniũ dicta vl instrã facta retractari dñt falsitate repta vsqz ad. xx. annos. s̃. ō excep. cũ venerabilis: nec ē mãdãda executiõi si hoc obijciat. j. c. pri. vbi de hoc: ⁊ nulla ē ꝓm quosdã: qꝛ ex ea nõ datur exceptio. ff. de excep. q agnitis. dñs azo dicebat q ē aliq̃: ꝫ nõ dat ex ea exceptio cũ effectu. ff. de re iudi. diuus. quousqz enim ꝓstet de falsitate habetur interim ꝓsnia. s̃. de fide istru. accepimus vbi de hoc.

d ¶ Ledit. qꝛ ĩ tribus offendit tripler pena ei debet. Prio qꝛ deũ offendit septẽnis pnia sibi iniungit ꝑ piurio. vj. q. i. qui cũqz qꝛ iudicẽ deluſit infamabitur. xxij. q. v. qsqs ꝓuict⁹: ⁊ verberibus castigabit. v. q. v. illi q. vl eꝛdinarie punietur: vt dictũ ē ĩ prima notula: ⁊ qꝛ primũ ledit iurta modũ lesionis punietur. ar. iij. q. ix. nihilominꝰ ꝫ ibi non loquat de tali pena.

e ¶ Reus de hoc habes. ix. q. iij. quisquis.

Super. Primo commendat eũ cui scribit de preterito. Scõo instruit eũ de futuro ibi: mandantes. Ab. si.

f ¶ Falsar. hoc dicebat Laur. q̃ sine tpis ꝑfinitione semp retractanda est snia de falso: qꝛ ipso iure nulla est qꝛ defectus est in iurisditione: qꝛ false lre nullam attribuunt iurisditionem: sed ubi alias ageretur de falso: retractatur usqz ad. xx. an. ut dixi. s̃. c. pri.

g ¶ Executioni. ⁊ ita pz q̃ executo: subsistere dz uel sustinere: si obijciat q̃ sententia lata fit p falsas lras: sic. ff. de iudi. si ꝓtor. ar. j. de offi. dele. pastoralis: et ibi soluitur hoc: ubi plene habes quando fieri debeat executio uel quando nõ ⁊. s̃. de re iudi. decetero.

h ¶ Nõ obseruet: ⁊ si per errorem per talem snĩam solutum est potest reuocari. C. si ex fal. instru. l. i. ⁊. ij. ⁊. ff. de excep. l. qui agnitas.

i A audientiam. Cõis diuisio. Scõa ibi: fraternitati. Ab. si.

¶ Mortis. Hanc penã ecclesia nõ imponit. xxiij. q. vlt. bis a quibus ⁊. c. sepe. ⁊. s̃. ne cle. uel mo. snĩam sanguinis.

k ¶ Degradatis. sic. s̃. de iudi. cũ nõ ab hoĩe. Sed contra uidetur. j. e. falsario: ubi traditur seculari potestati puniendus. sed illõ spãle est in falsariis lit terarum dñi pape ubi stat in traduntur seculari potestati.

ctus non fuerat[a] venditurus.

Rubrica De crimine falsi.

Augustinus.

¶ Testis falsidicus tres ledit: deũ iudicem ⁊ partem. ⁊ falsus est non solum qui mendacium dicit sed ēt qui veritatem occultat.

Alsidicus testis tribus personis ē obnoxius[b]: primũ deo cuius presentiam contẽnit: inde iudici[c] quẽ mentiendo fallit. postremo inocẽti quẽ falso testimonio ledit[d]: ¶ Uterqz reus[e] est: ⁊ q̃ veritatem occultat ⁊ qui mendaciũ dicit: qꝛ ⁊ ille prodesse non vult: et iste nocere desiderat.

L Ucius. iij. vigorieñ. epo.

¶ Sententia lata p falsas litteras non debet executioni mandari.

Super eo q̃ snĩam auctoritate litterarum falsar[f] lataz noluisti executioni[g] mandare. t. p. cõmẽdamus. ¶ Mandantes ut quotiens aliqua scripta sub noĩe nostro destinata redarguenda videris falsitatis: nullam eis adhibeas fidez: ⁊ qõ per ipsas mandatuz fuerit nõ obseruet[h]: sed cum qui presentauerit retineri facias diligenter.

U Rbanus tertius.

¶ Clericus falsans sigillum principis deponitur. Item ei caracter imprimitur ⁊ in exilium mittitur.

A audientiaz nrãm te significãte peruenit: q̃ cuz quosdã clericos qui falsauerunt sigilluz regis francoꝝ: carcerali custodie mãcipaueris: ⁊ infra: ¶. F. t. t. r. ut eis nec membrum auferri: nec penam infligi facias corporalem: per quã periculum mortis[i] possint incurrere: sed a suis ordinib⁹ degradatis[k] in signũ maleficij caracterẽ[l] aliquẽ imprimi facias: quo inter alios cognoscantur ⁊ prouinciaz ipaz ces abiurare cõpellens abire pmittas.

I Nocentius tertius.

¶ Existens in curia litteras apostolicas non recipiat nisi de manibus pape vel officialiuz ab ipso deputatorum: persone tñ solẽnes per nuncios recipere poterunt de manibus tamen predictorum. contra faciens si laicus est excommunicatiõi subiacet. Si clericus ab officio ⁊ beneficio deponitur. b. d. vsqz ad. §. adijcientes.

Vtra sepe mandata: ⁊ infra. ¶ Statuimus ⁊ sub excõicationis pena ⁊ suspensionis ordinis ⁊ beneficij districtius inhibem⁹: ne quis apud se. ap. litteras nrãs nisi a nobis uel de manibus illoꝝ recipiat qui de mandato nro ad illud sunt officiũ deputati. Si vero psona tãte auctoritatis extiterit ut ipaz deceat per[m] nuncium litteras nrãs recipere: nuncium ad cancellariaz nostrã uel ad nos ipsos mittat idoneum[n]: per quem litteras apo. iuxta formã prescriptã recipiat. Si quis aũt in hac parte mãdati nostri trãsgressoꝝ extiterit: si laicus fuerit excommunicatiõi subiaceat[o]. si clericus: ⁊ officij ⁊ beneficij suspensione dãnetur: ⁊ infra. ¶ Adijcientes statuimus: vt generalem excõmunicationis sententiam promulgetis quam per singulas parochias faciatis frequentius innouari[p]: q̃ si qs falsas litteras se habere cognoscit infra. xx. dies[q] litteras illas aut destruat[r] aut resignet[r]: si penaz excõicatiõis uoluerit euadere[t]: quã nisi forsan in mortis articulo[v] sine speciali mandato nostro a quoquã nolumus relaxari[x]: nec etiam si presumpta fuerit contra hoc absolutõ quicquã habeat firmitatis.

I Dem archiepiscopo ⁊ canonicis mediolanen.

¶ Ponit nouem modos falsandi litteras papales.

Licet ad regimen: ⁊ infra. Ut aũt varietates falsitatis[y] circa nrãs lras deprehendere valeatis eas vobis presentibus litteris duximus exp̃mẽdas. ¶ Prima species falsitatis hec est: ut falsa bulla

I ¶ Caracterẽ. ar. j. s̃. de rap. ĩ abrciepatu: ⁊. s̃. ne cle. uel mo. snĩam so. caracter iste nõ ita pfũde dz infligi vt sanguinẽ eliciat: ꝫ cutis supficies ō formet in signũ malefidei: ⁊ hoc pp odiũ crĩs. qꝛ facies boĩs ad istar celestis pulcbritudinis fcã fedari nõ dz. C. de pe. si qs ĩ metallũ: sed illa pena alias infligi nõ dz a iudice ecclesiastico. qꝛ periculũ ĩminet in ipsa infligẽda. ⁊ hmõi adustio clericis est ꝓhibita. s̃. ne cle. uel mo. snĩam.

Vtra. Prima ps punit nõ recipiẽtes lras de manib⁹ pape vel officialium. Secũda punit non destruentes litteras falsas ibi: adijciẽtes. Ab. siculus.

m ¶ Per nunciũ. specialiter cum mandato ad ꝫ destinatum. s̃. de rescri. nonnulli. Jo.

n ¶ Idoneũ. arg. q̃ non valent lre per excõicatũ impetrate. alꝫ. n. p q̃cũ qꝫ psonaz: ēt si per suum ipetrentur ualẽt. C. de p̃ci. impe. offe. vniuersis. qõ forte posset intelligi cũ princeps ex certa scientia ei cõcessit lras. argu. ff. de bo. pos. ꝓu⁹. instrm. n. suspectuz ē ex psona: arg. s̃. de rescrip. ad audientiã. ⁊. ff. de edẽ. figs. similiter non ualet rescriptũ ab heretico ipetratũ. C. de sum. tri. l. ij. Jo.

o ¶ Subiaceat. ex hoc vl q̃ q̃ facit fit ipso iure excõicatus sed non credo q̃ sit excõicatus ipõ iure: qꝛ nec seruatur hoc. ĩmo indifferenter videmus q̃ q̃ libet p nunciũ litteras ĩpetret et ꝫ papa scit ⁊ tollerat: nec aliquẽ repellit nisi ēt excõicatus: sed ꝫ intelligit cum lre de manibus dñi pape uel bullatoris tñ sunt recipiende qꝛ alias false sunt. j. c. pri. ⁊ ille q lras recipit est excõicatus vt hic dicit.

¶ Adijcientes.
Per excõmunicationis penã ꝓuidet q̃ ñ resignãtes nec destruentes lras falsas. j. xx. dies ⁊ absolutio pape reseruat et q̃ fcm nõ tz. b. d. ab. si.

p ¶ Innouari: ut. s̃. ō iudeis. ita quorũdã in fine ubi de hoc.

q ¶ Dies. in qb⁹ deliberet sup lras: sic. iii. q. iii. offerat. j. de cle. ex. mi. illud. ⁊. ff. ex qb⁹ cãis ma. l. ex hostibus. §. ult.

r ¶ Destruat. si. v. q. i. quidam: ⁊. l. si quis famosum.

s ¶ Resignet. tali q̃ possit ꝓdesse ⁊ nõ obesse. ar. xxij. q. v. hoc vl.

t ¶ Euadere. si sup hoc lata ē p diocesanũ: ut ꝫ p̃cipit. tñ aliã snĩam dñi pape siue canonis iccurrit. j. e. ad falsariorꝝ. Quid si aliqs simpler vtit lras talibus ignoranter. nõ excusat: qꝛ p alios dz hoc ingrere. ar. xxx vij. di. §. vl. Quid si falsitas fuit ita latens q̃ nõ potuit videri ēt a pito. rñ. q̃ si fecerit diligẽtiã quã potuit p se ⁊ p alios nõ credo ipsum teneri alio qn ñ excusat. ar. s̃. ō hmi. c. io. ⁊. c. vl. ⁊ ĩ alijs plrib⁹. c. ⁊. l. di. si duo. b.

u ¶ Articulo mortis. Casus iste sp excipit. xxij. q. iiij. si qs suadente. j. ō senten. ex. a nobis: ⁊. s̃. de offi. ordi. pastoralis.

x ¶ Relaxari. ar. ex quo papa sibi aliqd spãliter reseruat: alijs denegat facultatem disponendi aliquid sup illo: sed vbi absolutionẽ nõ reseruat alijs intelligit esse concessum. j. de sen. excõ. nup.

y Licet. falsitatis. circa hmõi vitiũ falsitatis no. q̃ ꝑter hos modos q̃ hic exp̃munt sunt alij casus falsitatis. Ex dicto enim uel tacito di

cunt lre false. s. de rescrip. sup lris. ⁊ in tali falso distinguit, put ibi dr et p tali falso nō punit. nisi qr nō hz cōmodū lrax. Et ē ar. ad idē. ff. ō falsi qs obrepserit. Itē charta dr falsa scripto, ut cū scriptū ē in ea oēs canonicos fuisse pntes q nō fuerūt oēs pntes: ⁊ talis ut falsari⁹ punit: ut. s. ō his q̄ fiūt a pla. sine ꝓsen. ca. ꝓto ⁊ ab officio ⁊ bnificio talis suspēdit. s. ō testi. tā lris. Itē dr charta falsa si appareat rasa vel mutata i loco suspecto. j. de pnil. cū oli. ⁊. s. de fi. istru. inter dilectos: ⁊. s. de religio. do. cum venerabilis. imo ⁊ q litteras iudicuz tali mō falsat puniri debet i bnificio suo. s. de rescrip. olim de hac rasura dr. j. e. §. qnta. Itē psumit falsum rescriptū: lz forsitan nō sit ita q̄ ipm nō pcedat si hz in se nitiuz latinitatis. s. de rescri. ad audiētiā. Itē si istrm suspectū lducit ⁊ ei nō ipenit fides dr falsum. C. de proba. iubemus. Itē dicunt lre false si epus appellat filius. Elel si papa uni loqtur in plurali. j. e. c. pri. Itē q̄ scriptū dr falsum si ē ipetratū sine mandato. s. ō rescrip. nōnulli. itē alios nouem modos falsitatis hēs h erpssos. ⁊ qcūqz tali modo uel alio quocūqz lras vñi pape falsauerit vel usus fuerit illis sciēter excōicat⁹ ē vt. j. e. ad falsario. ⁊ dz tradi curie seculari ꝓuict⁹ ⁊ ōgradat⁹ ut ibi dr. i alijs aū falsitatib⁹ pdictis lz puniri debeāt nō sunt ipso iure excōicati. nec curie seculari tradendi: nisi forte si episcop⁹ diocesis generalē tulerit excōicatōez sicut Honori⁹ fecit q excōicauit oēs illos q falsū istfz fecerūt vel fieri fecerūt. vel q testimoniū falsuz tulerit vel pcurauerit fieri vl q ignē apposuerit

a Apponatur. Apponens pm leges aqua et igne interdicit. ff. ad. l. cor. de fal. l. ulti.

b Tenuez. Quicunqz radit vl imutat rescriptū vñi pape sibi assignatuz excōicat⁹ ē: ⁊ falsari⁹: vt diti i prima notula. ⁊ in hoc nullā distinctionem adhibeo. lz sit ar. ꝝ. s. de fi. istru. er lris: qr intelligo illā rasurā factam p illū q lras ipsas scripsit: ⁊ nō p illū q vtebatur illis. si ō lre clause essent: non nocet rasura in quocūqz loco fuerit: qr nō ē psumptio ꝝ ipetrantē. in alijs autē lris vel istris pōt distinguī: utrū sint rasure in loco suspecto ut tūc obsit. s. de relig. do. cū venerabis. uel nō suspecto ubi nulla vis ē. ⁊ tūc nō obst. ar. illu⁹ decre. s. de fi. instru. er lris: ⁊. c. cū uenerabilis. ⁊ hoc intelligitur: qñ rasura est in loco suspecto: ⁊ sic nō ꝝdicit. j. e. c. ult. que intelligit qñ rasura nō est i loco ēt suspecto: ⁊ modica est rasura. s. paucarum litterarum.

c Scripture: qr p ꝓparationē litterarū pbat falsitas. C. de fide instru. l. comparationes. ⁊ illo victandi fit comparatio. ut hic dicit. i alijs āt lris attenditur talis comparatio.

d Charte. Et in hoc ē alia cōparatio notanda. s. q̄ rasura charte: q̄tūcūqz sit subtiliter rasa sine icisa. si aliter discerni nō possit: eleuari dz ad solem ⁊ interponi dz inter solem ⁊ oculos ⁊ statim apparebit rasura illa.

falsis lris apponat[a]. Scōa vt filuz de vera bulla extrahat ex toto ⁊ post aliud filū imissum falsis lris iferat. Tertia vt filū ab ea pte i qua charta plicat icisum cū ỳa bulla falsis lris imutat sub cadē plicatura cū filo similis canapis restaurata. Quarta cū a supiori pte bulle altera ps fili sub plūbo resciindit ⁊ p idē filuz lris falsis inserta reducit ifra plūbū. Quinta cum lris bullatis ⁊ redditis i eis aliqd p rasurā tenuē[b] imutat. Sexta cum scriptura lrax qb⁹ fuerat apposita ỳa bulla: cuz aqua vel vino vniuersaliter abolita seu deleta cadē charta cum calce ⁊ alijs iuxta consuetuz artificiū dealbata ō nouo rescribit.

Septime cuz charte cui fuerat apposita vera bulla totaliter abolite vel abrase alia subtilissima charta eiusdē quantitatis scripta cum tenacissimo glutino ꝓiūgit. Eos ēt a crie falsitatis nō reputam⁹ immunes: q cōtra ꝓstōnem nram sciēter lras nō de nostra vel bullatoris nostri manu recipiunt. Illos quoq̄ q accedētes ad bullā falsas lras caute pijciunt: vt de ỳa bulla cum alijs sigillent. Sed he due spēs falsitatis ñ pnt facile ꝓrebēdi: nisi vl i mō dictaminis vel in forma scripture[c] vel q̄litate charte[d] falsitas cognoscat. In ceteris aūt diligēs indagator falsitatē poterit intueri: uel i adiūctiōe filox vel i collatiōe bulle uel motiōe vel obtusiōe: pserti si bulla nō sit eq̄lis: sz alicubi magis tumida ⁊ alibi magis depssa.

Idem attinaceñ. episcopo.

False sunt lre papales in qbus eps vocat filius vel inferior frater vel vbi scribitur in plurali.

Quam graui pene subiaceat: ⁊ infra. Nos vero lras q̄ tibi sub inō noie psentate fuerūt diligētius ituētes i eis tā i ꝓtinētia q̄ in dictamine[e] depbēdimus falsitatē: ac in hoc fuimus admirati: qr tales lras a nobis credideras emanasse. Cū scire debeas apo. se. cōsuetudinē i suis lris hāc tenere vt patriarchas archiepos epos ffes: ceteros autē reges pncipes uel alios cuiuscunqz ordinis filios in nris lris appellemus: ⁊ cū vni tm̄ persone nostre littere dirigunt nūq̄z ei loqmur i plurali[f] vt vos siue vester ⁊ his similia i ipsis lris apponamus In falsis aūt litteris tibi pntatis in salutatione, dilecto in xpo filio vocaris cū lris q̄s aliqñ tibi trāsmisimus te videt poteris a nobis fratrē venerabilē appellatū. Propter qō sic lras ap. studeas intueri: tā i bulla[g] filo ⁊ charta q̄z in stilo q veras p falsis uel falsas pro veris lris mō aliquo nō admittas.

Idem.

Qui p se vel p alios lras pape falsant excōicati sunt cū suis fautoribus: ⁊ clerici officijs ⁊ bnificijs pnuati sunt ⁊ degradādi ⁊ tradēdi curie seculari p quā laic⁹ legitime punit. Qui vero falsis lris vtitur si clericus ē officio ⁊ bnificio priuat: si laicus excōmunicatus est. h. d.

Ad falsarioz ꝓfundēdā malitiā: ⁊ ifra. De cōi fratrum nostrox ꝓsilio duxim⁹ statuēdū: vt q litteris nris vti voluerit: eas pmo diligenter examinent[h]: qm̄ si falsis lris se vsos dixerit[i] ignorāter: coxscra penitētia cultare neqbit penas inferi⁹ annotatas. Nos. n. oēs falsarios[k] litterax nrax q p se vel alios vitiū falsitatis exercēt: cum fautoribus ⁊ defensorib⁹ suis anathematis vinculo decernim⁹ inodatos statuētes vt clerici q falsarij fuerint depbēsi[l] oibus officijs ⁊ bnificijs ecclesiasticis ppetuo sint pnuati: ita q̄ q p se falsitatis vitium exercuerint postquam per ecclesiasticum iudicē fuerit degradati: seculari potestati tradant[m] sz ꝓstōnes legitimas[n] puniendi: per quā ⁊ laici qui fuerint ō falsitate conuicti legitime puniant. Qui vero sub nomine nostro[o] litteris falsis vtūtur: si clerici fuerint: officijs ⁊ beneficijs ecclesiasticis spolientur: si laici tandiu maneāt excōmunicationi subiecti donec satisfaciant cōpetenter: ita tamē ut i istis[p] ⁊ in illis[q] malitia grauius q̄z negligentia[r] puniatur: qō ⁊ de his q falsas litteras impetrant statuim⁹ obseruandum.

Idem.

a Apponatur. Apponens pm leges aqua et igne interdicit. ff. ad. l. cor. de fal. l. ulti.

b Tenuez. Quicunqz radit vl imutat rescriptū vñi pape sibi assignatuz excōicat⁹ ē: ⁊ falsari⁹: vt diti i prima notula. ⁊ in hoc nullā distinctionem adhibeo. lz sit ar. ꝝ. s. de fi. istru. er lris: qr intelligo illā rasurā factam p illū q lras ipsas scripsit: ⁊ nō p illū q vtebatur illis. si ō lre clause essent: non nocet rasura in quocūqz loco fuerit: qr nō ē psumptio ꝝ ipetrantē. in alijs autē lris vel istris pōt distinguī: utrū sint rasure in loco suspecto ut tūc obsit. s. de relig. do. cū venerabis. uel nō suspecto ubi nulla vis ē. ⁊ tūc nō obst. ar. illu⁹ decre. s. de fi. instru. er lris: ⁊. c. cū uenerabilis. ⁊ hoc intelligitur: qñ rasura est in loco suspecto: ⁊ sic nō ꝝdicit. j. e. c. ult. que intelligit qñ rasura nō est i loco ēt suspecto: ⁊ modica est rasura. s. paucarum litterarum.

c Scripture: qr p ꝓparationē litterarū pbat falsitas. C. de fide instru. l. comparationes. ⁊ illo victandi fit comparatio. ut hic dicit. i alijs āt lris attenditur talis comparatio.

d Charte. Et in hoc ē alia cōparatio notanda. s. q̄ rasura charte: q̄tūcūqz sit subtiliter rasa sine icisa. si aliter discerni nō possit: eleuari dz ad solem ⁊ interponi dz inter solem ⁊ oculos ⁊ statim apparebit rasura illa.

e Dictamine. s. c. pri. in fi. Ber.

f In plurali. i his ergo pōt deprehēdi falsitas ⁊ de facili: qr facile ē videre q̄liter appellet epz vl iferiores. ⁊ cui loqt i plurali. Fz antiq̄ tpa h ñ fuabat. Sre. n. loq̄bat vni i plurali. ⁊ ō se qñqz singulariter qñqz pluraliter. s. ō rescri. nihil. xxiij. di. cōis filio⁹: ⁊. xcix. di. ecce: sz h faciebat ex magna humilitate: ⁊ tūc erat talis cōsuetudo sz illa imutata est: alij epi appellāt suos subditos ffes vl socios. viij. q. i. qd āt: ⁊. x. q. iij. cauēdū. ⁊. j. ō excess. pla. c. i.

g Tā i bulla. vt. s. c. pr. h.

Ad falsariorum.

Primo punit falsantes lras pape p se vel p aliū. Secundo punit utētes lris falsis ibi. Qui vero. Ab. si.

b Examinēt. q̄ si nō fecerint in dolo eē uident sine dolo. n. falsum nō ꝓmittit. C. ad. l. cor. de fal. nec ex pluz ⁊ affectores ignorātie vici pnt. s. de clāde. despo. cum inhibitio. vñ talis ignorātia crassa ⁊ supina pt dici. j. de cleri. ex. mi. apostolice.

i Dixerint. pōt suppleri q ñ pbauerit. qr q ignorātiā allegat eā pbare tenet. s. de elec. inotuit: maxime cū hoc ingrec teneant auctoritate hui⁹ ꝓstōnis als si pbaret se diligētiaz quā potuit ⁊ debuit adhibuisse nō eēt ei iputādū ut diti. s. eo. dura. qr iusta ignorantia excusat cū: qr ñ vl teneri: nisi postq̄ scit h. s. e. dura. ⁊. j. e. c. p. Ex quo. n. ignoruit a pitorib⁹ ñ ē ei iputādū. xx viij. di. §. ulti. ff. ō iu. ⁊ fac. igno. l. regula. §. i. i fi. fecit. n. qō potuit. xlviij. dis. qd ad nos. ⁊. xliij. di. ephesis. ⁊ diuinare nō tenebat: sic. j. ō excess. preta. inter dilectos: ubi excusat ignorātia.

k Falsarios de qb⁹ hūisti. s. in. c. pri. ut ibi diti oēs. n. tam pncipales q̄ fautores sunt ipso iure excōicati ut h patet.

l Depbēsi. ⁊ criminaliter cōuicti. ibi. n. vt dicit lex īdagatio fiat acerrima vbi pena ē grauissima. C. ad. l. cor. ō fal. l. maiorē. ⁊ ubi ciuiliter agit mitius ē agendum. C. e. l. pe.

m Tradant. q̄liter tradi debeāt hēs. j. de ỳ. si. nouim⁹. in tribus. n. casibus tradit aliqs post degradationē curie seculari. ut hic. ⁊ est unus: ut diti. s. de bereti. ad abolēdā. ri. q. i. si quis sacerdotum.

n Legitimas. pena. n. falsi ī libero hoie ē ōportatio et oiuz bonox publicatio in suo vltimū suppliciū. sic distinguit lex. ff. ad. l. cor. de fal. l. i. §. vlti. ⁊. C. e. ti. ubi falsi. ⁊ ibi vltio supplicio punit crimē falsi. Et h ē nex ō his q falsāt rescriptū pncipis de qb⁹ h itelligit. q ỳo falsant lras alioz aliter puniunt: sz leui⁹. s. e. ad audiētiā. ⁊ h pena īponit illis q p se uel p alios vicū falsitatis exercēt. ut pz p istā lrāz ubi loqt de his q lris falsis ab alijs īpetratis utunt.

o Ista o. i. q lris falsis utūt p alios īpetratis sub noie nro. ⁊ isti min⁹ puniūt q̄ illi q p se h faciūt. uel p alios ut pz p hāc lram ⁊ suptorē. C. ad. l. cor. de fal. maiorē.

p In istis de qb⁹ nō dr q utunt lris p alios īpetratis.

q In illis. s. q p se h pcurāt ō qb⁹ pmisit. vl dic i istis. i. laicis. i illis. i. clicis.

r Negligentia. hec tamen quandoqz dolo comparatur cum. s. dissoluta ē crassa ⁊ supina. ff. mā. si fideiussor.

Accedens. Primo ponit decissam conquestionem. Secundo promissionem ibi: fraternitati. ab. si.

¶ Nõ debeat. No. q nõ psumunt lre false q̃ sunt de simplici iusticia ⁊ q̃ ꝓ facili pñt hẽri. sicut nõ psumit q ĩ re modica dolose agat. ff. de dol. si oleũ. §. vl. cũ. l. se. vñ si qs suggessit falsũ ĩ lris q̃ sunt de simplici iusticia nõ statiz psumẽ de sunt false nisi pbet q ex certa scientia falsum suggessit: qz q dicit q falsum ex certa sciẽtia suggessit dolũ allegat: ſz dolꝰ ex pspicuis indicijs probari dz. C. ꝓ dol. dolũ. si tñ alter vult pbare ignorantiã audit. Sed qualr eã pbabit? dico q p iuramẽtũ. J. de sen. excõ. si vo. ii. et. xxiiii. q. iii. ĩ lectũ. ſz pde q falsuz affirmet circa rẽ ppriã cuiꝰ noticiã habuit: psumit pmo ꝗ ipsum: qz nõ psumit qs ignorare factũ ppie rei. C. ꝓ rescr. vẽ. qsqs. qꝓ ẽ vez. ſz illã psumptionẽ elidit ꝗ psumptio qz nõ psumit dolũ ꝯmisisse circa lras q̃ de facili hñtur ut hic dr: ⁊ sic vna psumptio elidit aliã circa idẽ fm. ff. de in inte. resti. diuꝰ ⁊. §. de presump. lras. ar. J. §. de elec. cum inter. R.

b ¶ Usus ẽ. si. J. de exces. pla. ĩter. ar. J. §. c. pri. vbi nõ excusat q usus ẽ falsis lris ignorant. Sz illud ĩtelligẽdũ ẽ ꝓ his q̃ nõ sũt ꝓ simplici iusticia q̃ ñ pñt hẽri de facili vñ illa psumptio eos ꝯdẽnat. ꝗ excusat a J. ria psumptiõe: qz in lris de simplici iusticia non ẽ psumptio ꝗ impetrãtez. vñ p ignorantiam excusatur si statim desistat quãdo scit eas falsas. Jo.

Ex conscientia. Primo diffinit obiectum dubiuz. Secõo obijcientem puniri mãdat ibi: uerum. Ab. si.

c ¶ Rasuras. nõ ĩ narratiõe facti: qz ex hoc nulla suspitio eẽt. §. ꝓ si. istru. ex lris. nec p talez rasurã facta fuit ambiguitas ĩ noie. §. ꝓ si. istru. ĩter dilectos J. hẽs q rasura ĩduxit suspitionem. §. de relig. do. cum venebilis: ⁊. J. ꝓ pnil. cũ oli. ij. ⁊. §. e. lz. §. qnta vbi ꝓ hac materia

d ¶ Sapientis. modica suspitio non dz sapientis aĩum ĩmutare. §. de simo. ⁊ si qõnes: ⁊. i. q. i. iudices. Jo.

e ¶ Cause: qõ fieri potest. §. de elec. cũ dilecti. ubi de hoc ĩ fi. ⁊ sub pena ordinis ⁊ hñficij pt se aliquis obligare. i. q. vii. quotiens: ⁊ de cõse. di. ij. ego berengarius. Ber.

f ¶ Renunciandũ. §. de regula. ad apostolicã: ⁊. §. de fo. cõpe. dilecti: ⁊. c. si diligẽti: ⁊. C. de pac. si qs in ꝯscribendo. ⁊ de epis. ⁊ cle. si qs in conscribendo.

g ¶ Imponatis: sed nunqd ppterea est ecclesia illa aduersario assignanda? respondeo non: nisi probet primo se habere ius in illa. §. de rescript. olim. in fi.

Rica De sortilegijs. Quia sortilegia ꝯtinent in se falsitatem: merito de his subijcitur: de materia ista glo. est optima. xxvj. q. ij. in summa. ab. si.

Ꝗ tabulis. Primo ponit pbibitionem. Secundo ponit penam transgressoribus. Ab. si.

b ¶ Sorte. sic electio p sortẽ nõ ẽ facienda. J. e. c. vlti. ar. J. xxvj. q. ij. sors. ⁊. c. hi q: qz lz sors ĩ sui natura nõ sit mala: tñ pbibet ne pp assiduitatẽ labãt in idolatriã sicut ẽ ĩ iuramẽto. xxij. q. i. ꝯsidera. ⁊ hoc. c. hic loqt de ꝯparatiua pmissiõe: ibi potius pmittunt sortes q̃ ad demonia consulenda ꝯcurrãt. sic pp diuinatiões futuras sortes pbibẽt ut ꝗ pz: ⁊. xxvj. q. ij. illud. ⁊. q. v. c. sortes. ⁊. c. puenit qñqz tñ pmittit p sortẽ aliqd fieri: ut dr. J. e. c. vl.

i ¶ Quãdraginta dies. si laicus fuerit a cõne ecclesie priuet. si vo clericus officio ⁊ hñficio pot priuari. xxvj. q. v. nõ oportet. ⁊ duobus. c. seq. ⁊ ar. J. J. c. pr. ar. J. J. e. c. vlti. ubi non puniuntur.

Ex tuarum. Cõiter summat ut in rubro ⁊ in ueritate hec summatio nõ est indistincte vera qz acriuz potest puniri. Primo ponitur consultatio. Secundo responsio ibi: uerum. ab. si.

k ¶ Simplicitate. qz bono zelo hoc fecit: aliq̃tulũ excusat. ar. §. ꝓ apostol. c. ij. ⁊ qz per simplicitatez hoc fecit dignus fuit misericordia. nam simplicitati parcendum est. §. de re. permu. c. cum vniuersor. vbi de hoc. Ber.

¶ Uisum. ⁊ ita tẽpus penitentie arbitrariũ ẽ. xxvi. q. vii. tpa penitudis. sed minorem penitẽtiam anno nõ posset imponere ex quo papa sibi annum prefixit. sed supra est ad arbitrium epi.

m ¶ Liberz. hoc intellige dictũ ex dispensatione. nã de iure cõi debuit remanere puat?. ⁊ eps de iure ꝗ illũ pcessit. xxvi. q. v. nõ oz. ⁊. c. si qs eps: ⁊. c. aliquãti: ſz qz bono zelo p simplicitatẽ deligt papa mãdat ipm restitui: ⁊ epus auctoritate sua cũ isto potuit si voluisset dispensare. cũ in casu isto ei hoc nõ sit pbibitum: ⁊ dispenset etiã in maioribus. l. di. presbyteros: et. §. ꝓ iudi. at si clerici. vbi de hoc. Ber.

Ecclesia. In prima ponitur electio. In cunda electionis pscutio examinatio ⁊ rẽpensio. In tertia gratiosa cõfirmatio: ⁊ sortis prohibitio. Secunda ibi: procuratoribus. Tertia ibi: electionem. ab.

n ¶ Ptãtez: si. hẽs. §. de elec. cũ in iure. Dicũt tñ qdã q idem eẽt si aliqua forma nõ fuisset expressa q posset unũ de se eligere. ut dr ĩ. c. cũ ĩ iure. qõ nõ credo: qz vbi simplr dat ptãs eligendi tribus nulla forma adiecta: ita hñt ptãtẽ eligendi oẽs q vnus uel duo sine tertio eligere nõ pñt. vñ si duo eligant tertiũ non vz qõ faciunt qz hãc ptãtem nõ habẽt. si ille eligat se cuz alijs ñ vz: qz nemo seipz eligere pot. §. de isti. cuz ad nr̃am: qz aliꝰ dz eẽ electus ⁊ alij eligẽtes ut ibi dr. sicut ẽ ĩter baptizãtez ⁊ baptizatũ. §. de baptis. debitũ. ⁊. §. de iurepa. p vras. xxiiij. q. i. didicimꝰ ⁊. ff. de tu. ⁊ cu. da. ab his l. pretor: ⁊. ff. de testa. tu. ex sniã. ff. ad trebel. ille a quo. §. tempestiuum: qz duplici officio fungi non potest ut ibidem dicitur. sicut si tres iudices uel arbitri sint dati simpliciter sine illa clausula q si non oẽs ⁊c. duo sine tertio pcedere nõ pñt: qz potestas iudicãdi ita data ẽ oĩbꝰ q duo sine tertio ul alter sine altero pcedere nõ pot. §. de offi. deleg. c. uno delegatoz. c. cãm mr̃imonij. de hẽt diri. ĩ. c. cũ ĩ iure. sed cũ datur aliqbus ptãs eligendi ꝓ se uel alijs: si uolũt aliquẽ eligere de se tũc ptãs eligẽdi remanet penes illos tñ ⁊ eis solis data intelligit: sicut qñ cõmittit cã cũ illa clausula. q si ñ oẽs ⁊c. ſz si simpliciter dat aliqbus ptãs eligẽdi tũc nõ pñt aliquẽ eligere de se sicut ẽ in iudicibus ut dictũ ẽ. ⁊ psona electa nullo mõ dz cõputari ĩter eligẽtes ut pbat. §. de elec. cumana. ⁊ iõ dicit ꝗ q eis licebat ſz traditã ⁊c. ⁊ hoc ar. nõ valet. Capitulũ pot aliquẽ eligere unũ de se ſz isti qꝰ data ẽ simpliciter eligẽdi ptãs funguntur vice capituli. ergo pñt eligere vnũ de se. Capitulũ. n. eligit iure cõi siue ordinario. sed isti non eligunt iure cõi. ſz potestate sibi concessa per capitulum. Ber.

o ¶ Examinato. ⁊ merito: ad quem enim ptinet ꝯfirmatio ⁊ examinatõ processus ⁊ psone. §. de elec. nihil est: ⁊. c. cum nobis: ⁊. c. venerabilem: ⁊. §. de transla. c. vlt. §. de here. cum ex iniuncto. in fi.

p ¶ Ad gratiam. Hoc ideo dicit: qz de iure debuit cassari: sed ipsuz de gratia confirmauit.

q ¶ In electionibus. p hoc q dicit ĩ electionibꝰ. vr q in alijs electiõibus sortis nõ reprobet: ar. xxv. di. q̃lis: ⁊. ff. de iudi. cũ ꝓtor. ff. de testi. ex eo: ⁊. xv. q. iij. de crimine. ꝓterea ĩ multis casibꝰ usuz sortis admittimus. ff. de iudi. sed cum ambo. ff. famil. hercis. si q sunt. C. cõia dele. si duobus circa pn. sed q̃re pbibetur usus talis in electionibꝰ: nõne matthias sorte ele

Presbyter q per inspectionem astrolabij furta requirit ad tempꝰ suspenditur ab altaris ministerio.

Ex tuaz tenore litteraruz accepimus q. u. psbyter cum quodam infami ad puatũ locũ accessit: nõ ea intentione vt vocaret demoniũ ſz vt inspectione astrolabij furtum cuiusdã ecclesie posset recuperari. Uez licet hoc ex bono zelo ⁊ simplicitate[k] se fecisse pponat: id tñ grauissimum fuit ⁊ non modicã inde maculam peccati contraxit: ⁊ ĩfra. mãdamus quatenus talẽ ei p expiatione illius delicti penitentiã imponas: q p annum ⁊ amplius si tibi visum[l] fuerit eum ab altaris ministerio precipias abstinere: ⁊ ex tunc liberum[m] sit ei exercere officiũ sacerdotis.

H. Ono. iij. capitulo lucen.

¶ Nõ solũ electio p sortẽ fieri nõ dz sed etiaz electiones cõpromissarioz per sortes assumi non debẽt.

Ecclesia vestra episcopo destituta vos ꝯueniẽtes ĩ vnũ vt ꝓ futuri tractaretis electione pontificis: vnuz elegistis ex vobis p sortẽ qui tres auctoritate vestra elegit: p quos vice oĩum lucañ. prouideret ecclesie ꝓ pastore: quoz duo tertiũ magistrum. r. s. elegerunt: qõ expsse licebat eisdẽ fm traditam a vobis oĩbus ptãtem[n]. ¶ Procuratoribus igit vris suz his ĩ nr̃a psentia ꝯstitutis: nos tali examinato[o] p cessu: lz nota nõ careat: q nimo multa reprehensione sit dignuz q sors in talibus interuenit: ⁊ ĩfra. Electionem celebratazz de ipso ad gratiam[p] cõfirmationis admittimus: sortis usum in electionibus[q] perpetua prohibitione damnantes.

Ꝗ tuarum. Cõiter summat ut in rubro ⁊ in ueritate hec summatio nõ est indistincte vera qz acriuz potest puniri. Primo ponitur consultatio. Secundo responsio ibi: uerum. ab. si.

k ¶ Simplicitate. qz bono zelo hoc fecit: aliq̃tulũ excusat. ar. §. ꝓ apostol. c. ij. ⁊ qz per simplicitatez hoc fecit dignus fuit misericordia. nam simplicitati par

ctus fuit.xxi.vi.cleros in prin.⁊ sors nō ē aliquid mali.xxvi.q.ii.sors.dicas q̄ lz mathias.⁊ ⁊ ionas sorte electi fuissent nō tū eoꝝ exēplo eligēdꝰ est aliqs p sortē: vt.xxv.q.ii.non statim.⁊.c.nō exēplo: qꝛ illud factū fuit diuina ispiratiōe sic.xxiii.q.v.dixit.Quod aūt dr sors nō est aliqd mali: vezꝝ est ꝓsiderata in se.sed ex cā pbibet: vt dixi.s.e.c.i.⁊ pterea ō nō fuit seruata forma cōcilij .s.de elec.qꝛ pp. vt videtur pp dissensiones vo ⁊ lites dirimendas sors admittit circa iudicia: ut di cūt predicte leges ī quo casu pōt intelligi.c.illud sors: sed in electiōibus lz ibi sit discordia non licet per iura predicta.a.

Rica De collusione.

Quia in collusione inest falsitas. ideo subijcit h rubrica de collusione. ō materia rubrice respectu quo colludens puaricat habet.ii.q.iii.§.fi. facit ter.in.c.ii.in fi. de pcu. li.vi.⁊ in cle. ꝓstōnez.§. sane de elec. Et collusio ē inter actorē ⁊ reum latens ⁊ fraudulēta ꝓuētio vt voluit glo.in.c.iii.j. .e.in uer.collusione ⁊ vi de glo.ii.q.iii. §. notandū. Et dr colludēs falsuz cōmittere: qꝛ aliud agit ⁊ aliud simulat.

Cripta.

Si accusator ab accusatione desistat vz iudex ingrere an p collusionē hoc fecit.ita summat cōiter: sed ego sic sūmarē vz ut in rubro Primo ponit factum. Secō decidit qōdem circa factū ibi: qꝛ.ab.si.

a Qō bi.ar.q̄ plēs accusatores pōt admitti cōtra vnum sup eodē crimine.s.de accu.lz.⁊.ii.q.i. in primis.⁊ plures pcuratores admittuntur.s. de testi. insuper.h.n. admissi fuerunt plures accusatores:⁊ in.c.in primis qō fieri non deberet immo iudex debet eligere magis idoneum.ff.de accusa.si plures.

b Qualitas.de amicitia letat:⁊ nō de modo illo quo in amicitiaz ꝓuenerunt:⁊ ideo pcepit inquiri de collusione. vñ dixit Joānes qdā sapiēs fantasma. Deus nō est remunerator noīum sed aduerbiorum.hoc ē dicere nō remunerat deus bonū qō fit:sed qō bene fit: vñ nō remūerat indeos q crucifixerunt xpm.lz mors xpi bona fuerit:qꝛ pp hoc de penis inferni nos redemit: ⁊ ideo nō remunerauit eos:qꝛ non bñ fecerunt: deus enim coꝝ interrogat ⁊ nō manū.xiiii.q.v.siquidem inuenisti nec considerat q̄ fiunt sed quo animo fiunt.xv.q.vi.c.i.in fi.

c Dissimulare.j.c.pri.⁊.c.pe.⁊ ul.per hoc.n.ꝓsentire videt: ar.xliii. di.ephesius.in fi.⁊.lxxx viii.di.error:⁊.s.de here.c.ij.

d Gratiā.ar.q̄ nō liceat recedere a lite. vñ no.q̄ tria sūt genera cārū .s.ciuilis crīalis spūalis. Dupliciter.n.pōt qs a lite recedere p gr̄am et p trāsactionē. In cā ciuili qñcūqz pōt qs a lite recedere p gr̄am ⁊ p trāsactionē sine aliq̄ pena uel nota nisi in actōe famosa in qua nō lz trāsigere sine iudicis auctoritate alias notat infamia.ff.de his q no.infa. furti.§. pactus. In cā vo crīali aī īcohatā litē licitū ē,desistere p gr̄az.ff.ad turpil.l.mulier:⁊.l.q̄sitū post īcohatā litē nō lz sine iudicis auctoritate:⁊ sine ꝓsensu rei si fuit suppositꝰ tornēto.C.de abo.l.iii.uel si ex hoc remaneret īfamatꝰ.ut ar.v.q.i.qdā:⁊ si destiterit incidit in turpillianū si publicum crimē intendit.C.ad turpil.l.i.⁊ fideiussor punit in q̄ntitate pmissa.⁊ accusator notat īfamia ⁊ extraordinarie p motu iudicis punit.ff.e. .l.ii.ff.de custo.⁊ exbi.re.l.iiii.⁊.ff.de pua.l.iii.in fi.⁊.l.si is.si uero pūatū extraordinarie punit.ff.ad turpil.si qs repetere.ī fi. Pro motu iudicis fm canones omne crimen q̄si publicū cēset. vñ per transactionem seu gratiā a lite recedere nō lz:ar.h:⁊.j.c.pri.⁊.c.vlti. Quod si fecerint inter se gratiā uel aliquā collusionē itez inquirat ō crimine ut ō pz.⁊.j.

Rubrica De collusione detegenda.

Gregoriꝰ vniuersis episcopis de corin.

Accusatore desistēte ab accusatione potest iudex ex officio suo inquirere super crimine illato.

Cripta.f.v.relegentes agnouimus: q̄ bi[a] q contra hadrianum episcopū aliqua dixerant: modo cum eodem in amicitiam conuenissent:⁊ infra. Quia vero nūciati facinoris qualitas[b] nos vehementer impellit vt ea que audiuimꝰ dissimulare[c] nullatenus debeamus p sertim cum accusatores et accusatum inter se fecisse gratiam[d] indicaueritis: hoc necesse est subtilius perscrutari: ne forte non ex charitate[e] sed ex premio eorum fit concordia comparata. I Dem.

Desistente accusatore ⁊ accusato iudex prosequitur.

Crimina semel audita gr e. idiscussa nullo modo pretermittebat[g]: etiam si accusatus cum accusatore in gratiam redijsset.

A Lex.iij.noruicen.episcopo.

Colludens in causa beneficiali priuari debet beneficio.

Audiuimus vsqz adeo clericorum malitiam exercuisse: ut iterdum inter se collusione[h] facta super beneficijs que possident se sustinent ab alijs molestari: ⁊ postea vt questioni cedatur ⁊ ijdem clerici beneficia quiete possideant: quasi nomine transactionis soluunt alijs de ipsis beneficijs annuam pensionem[i]: ut post mortem eorum in beneficijs illis super quibus est collusio facta ius sibi valeant vendicare. Unde tibi mandamus quatenus si quos clericos tue iurisditionis per collusionem huiusmodi fraudem legitime tibi constiterit commisisse eos beneficijs super quibus collusum fuerit non differas perpetuo spoliare[k]: quia satis esset indignuz: si fraus ⁊ dolus que in preiudiciuz tui iuris ⁊ aliorum nituntur committere: in eoꝝ non redundarent ī commodum ⁊ iacturam.

Reg.ix.bareñ.archiepiscopo ⁊ fratri ioseph monacho flore.

Absolutio de criminib⁹ illatis per collusionez factam nō impedit facultatem iterum accusandi ⁊ ingrendi de illis criminibus.

Tantum clamor qui ascendit cōtra archerōtinum archiepiscopum inualescit q̄ dissimulare[l] ipsuz vlterius sine scandalo[m] nō valemus nec sine periculo[n] tolerare ⁊ infra. Licet aūt se.apo.frequentibus clamoribus excitata inquisitionem in quorundam excessuū suoꝝ duxerit cōmittendā: propter tergiuersationes[o] tū ipsius vt dicitur cō dem cuz inquisitoribus ⁊ examinatoribus colludente[p]: necnon corruptis testibus ⁊ ingsitoribus ac examinatoribus supradictis: non solū predicti excessus remanserūt hactenus incorrecti: veruz etiam peiora prioribus cōmittere non erpauit: ⁊ infra. Dis.v.mandamus quatenus si de huiusmodi collusione ac corruptione ꝓstiterit: ex integro sup premissis ⁊ alijs: alioqn super no-

.c.pri.⁊ vl.iudex tū si in crimine illo posset dispēsare pstare pōt auctoritatē si uoluerint inter se gr̄am facere.ar.v.q.ii.si pmates:⁊.xc.di.c.i.⁊.c. studēduz. In cā spūali bñ lz a cā recedere p gr̄az p trāsactionē vo nō ut ꝓprie intelligas trāsactionē.s.de re.pmu.c.vl.s.de trāsac .sup eo. In cā vo crīali vel mr̄imoniali neqz p trasactionē neqz p gr̄am seu ꝓpositionem licet discedere.s.ō trāsact.c.vl. Ergo si aliqui gratiā faciāt inter se indebito mō iudicis est ingrere: vt hic pz p totū.C.de generali abo.īdulgentia:⁊.l.ii.vbi autē ex iusta causa vult discedere iudex debet indulgere absolutionez.ii. .q.iii.si quē penituerit.§. preuaricator.C.de aboli.l.i.⁊.ii. In causa mīta: puta cuz agitur ad thori separationē potest quando vult discedere: arg.s. de diuor.ex lr̄is.qꝛ non solum septies.sed etiaz septuagesies. ⁊c.s.de iureiuran. quemadmodum.Ala.

e Charitate.si enim ex charitate ō facerent accusatores possent tolerari:sed ex premio nō ut hic dicit.j.c.prori.Ber.

f Crimina.gre. gregoriꝰ iste secundus fuit uel tertius forte:⁊ loquitur de pmo.

g Preterbat:qꝛ vñcūqz crimina daruerint puniēda sunt xxiii.q.iii.ccce.⁊.s.c. prori. et .lxxxvi.di. si quid:⁊.ii.q.iii.§. notandum.

H Udiuimus Beneficō suo priuat qui per collusionem illud cōstituit cēsuale. h.d. Vel generalius ⁊ sic vt ī rubro. Primo refert collusionem. Secundo illum priuari mandat ibi. Unde.ab.si.

h Collusiōe.collusio ē ī actorē ⁊ reū latēs ⁊ fraudulēta ꝓuētio colludiū.n.nō dz remanere īpūitū.ii.q.iii.si quē pēituerit

i Pēsionē.hec pēsio ꝓstitui nō pōt sine auctoritate epi.vñ vitā eiꝰ q̄ soluit nō excedat. ēt si per collusionē facta nō fuerit.s.de trāsac.decetero.⁊ ē simile.s.de pac.cū clerici.ber.

k Spoliare.p talē collusiōez p̄iudiciū fit huic epo:qꝛ sic precludit via sup ordinatione ecclesie sue:ut ō dr. vñ nō tenet eo absente facta etiā si sentētia lata fuisset.ff.de re iudi.de vno quoqz:⁊.ff.de collu.cū nō iusto.⁊.l.vl. vñ merito spoliandi sunt illis ecclesijs pp dolū ⁊ fraudē taliter ppetratā.dolus tū taliter impunitus remanere nō dz ne malitia sit illis lucrosa.ff.de dol.l.i.ī pn. ⁊.l.ne ex dolo.nec ē equū quēq̄ suū dolum releuare.ff.p socio.uez.§. tēpus: ⁊.ff.de reg.iur.nō fraudant in fi.xvi.q.i.legi.⁊ ex eo q̄ deliqrerūt nō debent esse melioris cōditionis.ff.de dona.inter vi.⁊ vro.l.iii.§.ii.⁊.ff.de fur. itaqz fullo.§.sed nemo.ff.quod vi aut clam.l.seruus.

Tantum. Itez ꝑ illum inquirit de crimine qui per collusionē fuit absolutus.h.d. Vel sic ut in rubro. Diuidit nā pmo ponit cōmissam īqsitionem relatam collusionē ⁊ ipsius exitum. Secundo ponit bin emb:ē cōmissionem. Secunda ibi: discretioni. Ab.si.

l Dissimulare.sic.s.e.c.i.

m Scandalo.tunc uere dz peccatus ingrere de excessib⁹ subditoꝝ cū p famā q̄ scandalū generat ad ipm peruenerit.s.de accu.q̄liter:⁊.lxxx vi.dist.si quid.

n Periculo.q̄tum ad exemplum:qꝛ qnod agit a prelatis facile trahitur a subditis in exemplum.s.de voto.magne.⁊.xi.q.iii.precipue:uel quo ad dilapidationem si in hoc laborat.Ber.

o Tergiuersationes.Tergiuersari est in uniuersum ab accusatione desistere.ut.ii.q.iii.§.notandum.unde potest exponi tergiuersatiōes.i.uersutias siue calliditates.de quibus indurit inquisitores:ut desisterent ab inquisitione.

p Colludente.De colludio puniri dz pena legibus cōstituta.ii.q.iii.si quē penituerit:⁊ nihilominus ingrek itez de criminib⁹ illis:ut hic dicit:⁊.s.e.c.i. Omnes.n.calūniosi pro qualitate cōmissi criminis eī ordinez puniuntur.ff. ad turpil.l.⁊ in priuatis ut si pūatū sit crimē offō iudicis culpa eiꝰ coberceat.ff. .e.si qs.§.vl.ff.de pūari.l.ii.Si vo publicū īfamis efficit.ff.e.si is q.§. vl.ff. de pūari.l.ii. Ad similitudiē istoꝝ videtur q̄ iste esset puntēdus:lz nō dicatur pūaricator seu calūniator:ꝓprie:qꝛ nō lz taliter corrumpere iudicē aut ēt testes

.s.e.c.proxi. Si de hoc cõstiterit: tam illi q̃ examinatores siue inquisitores et testes puniri possunt officio iudicis extraordinaria pena. tñ nõ dicit q̃ puniat: sed iterꝫ inquiratur de his ⁊ alijs ut in fine puniatur. Ber.

a Nouis. Bene dicit sup nouis: qr de delicto vnius hominis sepi⁹ queri nõ oz. ff. nau. cau. sta. lz in fi. ⁊. s. de accusa. de his. ⁊. c. lz: quia crimina semel dimissa iterũ in vltionẽ venire ñ patimur. xiij. q. iiij. sic illic: ⁊ ō pe. di. iiij. diuina clementia. et .iij. q. i. §. probibetur: ⁊. §. ab alio delatum.

Rica De delictis puerorum.

Supra visum est de quibusdã delictis: verum qr dubitabatur an talibus puerilis etas implicetur: merito annectit hec rubrica. de materia habet. xv. q. i. per totum. ⁊. iiij. q. iij. ca. i. ⁊ .xxij. q. vi. c. paruuli cũ duob⁹ sequentibus. ab. si.

Veris. Ponit victum: quod secundo reprobat ibi. Nõ merito. ab. si.

b Brandiusculis. i. doli capacibus. videlicet. vij. anno. tales enim ⁊ mentiri ⁊ verum dicere ⁊ confiteri ⁊ negare possunt ut dicit Augustinus i epistola ad renatum episcopum vt habetur in glo. aug. super. c. de consecra. distinctio. iiij. paruuli.

c Pubescere. ante enim pubertatem que in anno. xiiii. solet euenire nõ presumit ō quoquam: nisi etiam malicia suppleat etatem. s. de vespon. impu. de illis. ⁊. c. vlt.

d Peccata nõ esse. quasi diceret nullus. cum iuramentum pupilli valeat. ff. de li. cau. l. ul. ergo potest deierare. Item põt cõmittere furtum: cum est doli capax. ff. de fur. impuberẽ ar. contra. ff. de iureiur. qui iurasse. Sed ibi non fuit doli capax. Tenẽtur ergo tales pueri ex delictis. C. si aduer. ōli. l. .i. ⁊. C. de pe. ipunitas argu. ꝫ de ꝓse. di. iiii. eos. ⁊. C. de fal. mo. l. i. ⁊. ff. de edil. edic. cũ autem. §. excipitur. Sed hoc itellige: cum nõ sint doli capaces uel quo ad minorem penã.

e Non ita. Sic ergo ratiõe etatis mitius agitur. ff. de minori. auxiliũ. §. etiam. ⁊. l. si ex causa iudicati. Itẽ nota q̃ omne delictuz cadit in puerũ post q̃ est doli capax preter delictum carnis. ff. ad sil. l. i. §. impuberes. ⁊. l. excipiũt ar. contra. ꝫ. c. proxi. sed ibi soluitur.

R Eferente. Impubes percutiens aliũ nõ oz puniri pena pecuniaria ꝑm consuetudinẽ terre. Nec ob. hoc q̃ põt erigi a patre. b. d. Vel sic: pater ex delicto filij ipuberis nõ tenetur. uel tertio ut in rubro. Primo ponit appellantis querelã. Scõo iudicis datio ibi: unde. Ab. si.

f Requirebat. vnde victus. b. ad sedem apostolicam appellant.

g Inultum. xv. q. i. illud: sed illud intellige de eo q̃ nõ est doli capax. vnde pone inultũ. i. nõ perfecte vltũ: ut. s. c. pri. ff. de minori. auxilium. §. i. ⁊. l. si ex causa. §. ii. ⁊. C. de pe. impunitas. C. si aduer. delic. l. i. ⁊. ii. ff. de dã. ifec. dãni. §. si pupillus. ⁊. xxi. q. i. si quis cuiuslibet. verũtamẽ nõ punitur. sed vñ hoc q̃ nõ punit ꝓpter talẽ excessum. nõ dicit q̃ nõ punit ꝑm iura. marie cũ daret operam illicite rei ⁊ esset. x. annorũ. sed dicit q̃ propter illam consuetudinẽ pecuniam illã pro tpali pena nõ erigat si erat infra. xiiij. annos. cuz ille puer nihil habeat ⁊ pater pro filio nõ est cõueniendus. C. ne fil. pro pa. l. i. nec dñs ꝓ seruo. ff. de pecul. lz. §. ex furtiua. marie rõne etatis: ⁊ qr delictũ extra venit nõ ex aio: lz in culpa fuerit: ⁊ iõ nora nõ commisit. vñ bz in integrũ restitututionez si voluerit. C. si aduer. deli. l. i. ⁊. pater eius noie petere posset si pecuniaria pena esset sibi imposita. ff. de mino. pater ꝓ filio. i. rñso. Irregularis tñ fuit effectus ⁊ pena spirituali oz puniri siue canonica. ⁊ ex eo q̃ diẽ pro temporali pena. minus tamẽ agitur cum eo propter etatem. s. c. proxi.

b Xiiij. annum. Et ō videtur q̃ si fuisset supra. xiiij. an. q̃ abbas illã penaz posset exigere: forte: quia habebat ibi temporalem iurisditionez. Et põt sumi ar. ex hoc q̃ ab eo episcopo habente regalia a principe pro regalibus illis appellandum sit ad dominũ papã ⁊ non ad principem. quod veruz est: nisi consuetudo aut priuilegium cõtrarium inducat. ꝫ. de appel. roma. §. debet. uel forte abbas hoc habuit ex cõsuetudine iam prescripta ut p homicidio penã pecuniariam exigat. argu. ꝓtra. ꝫ. ō penis. licet. sed illõ ibi etiam soluitur.

Rica De clerico venator

Supra visum est de quibusdam delictis tazdericorũ q̃ laicorum: nunc submittit de qbusdã ōliciis clericoruz nñ. s. ō clerico venatore. De materia habet. lxxxvi. di. in .c. qui venatoribus cum .v. c. se. ⁊. xxxiiij. dist. c. i. in pãn. Abb. si.

Episcopum. In prima ponit probibitio. In secunda pena ibi: q̃ si qs. Abbas siculus.

i Non licet. s. ne cle. vl mo. ca. i. xxxiiii. dist. quorũdã. lxxxvi. di. an putatis. ⁊. s. de cẽsi. cũ apostolus. ⁊. ꝫ. c. proxi.

k Voluptate: ergo videt q̃ cã necessitatis vel recreatõis licitum sit q̃ posset ꝓcedi alijs clericis excepto epo cui oino non licet. xxxiii. di. c. i. dummodo clamorosam venationez euitent. lxxxvi. di stin. an putatis: ⁊ nõ sepius: vt ō dicit. ne in cõsuetudinẽ pducat. Quedã. n. venatio dꝫ oppressiua boiuz. ⁊ hec oino illicita ẽ. vi. di. §. is ita. et est adulatoria q̃ fit p verba: ⁊ hec est illicita. lxxvi. di. venatoribus. ⁊. xlvi. distin. sunt nõnulli. ⁊ .vi. q. i. sunt plurimi. et est arenaria q̃ fit in arena et mala. iii. q. vii. §. tria. Saltuosa et clamorosa licita ẽ laicis de qua dꝫ in. c. an putatis: ꝫ clericis oino non licet talis venatio sed quieta: ut victum ẽ cã necessitatis vel recreatõis. epo pbytero diacono uel subdiacono qui cum diacono eodem gaudet priuilegio: ut supra de ser. non ordi. miramur: ex toto probibetur: qr de illis fit hic tñ probibitio.

l Officio plus punitur ō minor q̃ maior. qõ est ꝓtra illud. xl. di. homo rpanus. ⁊. xix. di. nulli. so. plus punit hic eps ⁊ presbyter: q̃ diacon⁹. maior. n. reputatur in epo ista pena vel presbytero q̃ suspensio ab omni officio in diacono propter maius scandalũ. ⁊ maius imputatur illa pena epo vel presbytero q̃ suspensio a beneficio in diacono uel subdiacono. ex persona enim consideratur iniuria. insti. de iniurijs. §. atrox. sic ⁊ pena ex persona iudicatur parua uel magna. Ber.

m Omnibus seruis. i. clericis qui spãliter dicuntur serui dei qui in sortẽ dñi ad eius obsequiũ spãliter sunt assumpti. s. de prebẽ. cuz ꝑm apostolum. ⁊. xxi. di. cleros ⁊ clericos.

Rubrica. De clerico percussore. Continuata est in precedẽti titulo. De materia habetur. xlv. di. ⁊. i. q. vij. c. si quis oẽm. ⁊. lxxxvi. di. in. §. similiter. ⁊. c. se. ⁊. §. pe. ⁊. c. ne liceat. Ab. si.

n Si quis. extiterit: tales enim percussores eẽ nõ debẽt. xlv. di. c. i. ⁊. c. epm. ubi isti in sacro ordine cõstituti pcussores eẽ pbibent: ⁊ quasi p totũ. ⁊. lxxxvi. di. non licet. ⁊ in autẽ. de san. epis. §. sed neqz. col. ix. quã habes. C. de epis. ⁊ cle. auc. sed neqz.

o Emẽdauerit: ergo si se emendauerit: non deponit: sic. xxxv. di. c. i. ⁊ ẽ ar. q̃ nõ quodlibet mortale semel cõmissuz sufficit ad dãnationẽ. ar. c. di. c. i. ⁊. vlt. ⁊ intellige de eo q̃ in vsu bũit pcutere ĩ ludo nozio qui nõ caret culpa. ff. ad. l. aquil. nã ludus. aliqn crimẽ pcussionis semel cõmissum nõ sufficit ad depositionẽ: ut hic pz. ita tñ q̃ ex tali pcussiõe nõ pcedat ad

.s.e.c.proxi. Si de hoc cõstiterit: tam illi q̃ examinatores siue inquisitores et testes puniri possunt officio iudicis extraordinaria pena. tñ nõ dicit q̃ puniat: sed iterꝫ inquiratur de his ⁊ alijs ut in fine puniatur. Ber.

a Nouis. Bene dicit sup nouis: qr de delicto vnius hominis sepi⁹ queri nõ oz. ff. nau. cau. sta. lz in fi. ⁊. s. de accusa. de his. ⁊. c. lz: quia crimina semel dimissa iterũ in vltionẽ venire ñ patimur. xiij. q. iiij. sic illic: ⁊ ō pe. di. iiij. diuina clementia. et .iij. q. i. §. probibetur: ⁊. §. ab alio delatum.

Rica De delictis puerorum.

Supra visum est de quibusdã delictis: verum qr dubitabatur an talibus puerilis etas implicetur: merito annectit hec rubrica. de materia habet. xv. q. i. per totum. ⁊. iiij. q. iij. ca. i. ⁊ .xxij. q. vi. c. paruuli cũ duob⁹ sequentibus. ab. si.

Veris. Ponit victum: quod secundo reprobat ibi. Nõ merito. ab. si.

b Brandiusculis. i. doli capacibus. videlicet. vij. anno. tales enim ⁊ mentiri ⁊ verum dicere ⁊ confiteri ⁊ negare possunt ut dicit Augustinus i epistola ad renatum episcopum vt habetur in glo. aug. super. c. de consecra. distinctio. iiij. paruuli.

c Pubescere. ante enim pubertatem que in anno. xiiii. solet euenire nõ presumit ō quoquam: nisi etiam malicia suppleat etatem. s. de vespon. impu. de illis. ⁊. c. vlt.

d Peccata nõ esse. quasi diceret nullus. cum iuramentum pupilli valeat. ff. de li. cau. l. ul. ergo potest deierare. Item põt cõmittere furtum: cum est doli capax. ff. de fur. impuberẽ ar. contra. ff. de iureiur. qui iurasse. Sed ibi non fuit doli capax. Tenẽtur ergo tales pueri ex delictis. C. si aduer. ōli. l. .i. ⁊. C. de pe. ipunitas argu. ꝫ de ꝓse. di. iiii. eos. ⁊. C. de fal. mo. l. i. ⁊. ff. de edil. edic. cũ autem. §. excipitur. Sed hoc itellige: cum nõ sint doli capaces uel quo ad minorem penã.

e Non ita. Sic ergo ratiõe etatis mitius agitur. ff. de minori. auxiliũ. §. etiam. ⁊. l. si ex causa iudicati. Itẽ nota q̃ omne delictuz cadit in puerũ post q̃ est doli capax preter delictum carnis. ff. ad sil. l. i. §. impuberes. ⁊. l. excipiũt ar. contra. ꝫ. c. proxi. sed ibi soluitur.

R Eferente. Impubes percutiens aliũ nõ oz puniri pena pecuniaria ꝑm consuetudinẽ terre. Nec ob. hoc q̃ põt erigi a patre. b. d. Vel sic: pater ex delicto filij ipuberis nõ tenetur. uel tertio ut in rubro. Primo ponit appellantis querelã. Scõo iudicis datio ibi: unde. Ab. si.

f Requirebat. vnde victus. b. ad sedem apostolicam appellant.

g Inultum. xv. q. i. illud: sed illud intellige de eo q̃ nõ est doli capax. vnde pone inultũ. i. nõ perfecte vltũ: ut. s. c. pri. ff. de minori. auxilium. §. i. ⁊. l. si ex causa. §. ii. ⁊. C. de pe. impunitas. C. si aduer. delic. l. i. ⁊. ii. ff. de dã. ifec. dãni. §. si pupillus. ⁊. xxi. q. i. si quis cuiuslibet. verũtamẽ nõ punitur. sed vñ hoc q̃ nõ punit ꝓpter talẽ excessum. nõ dicit q̃ nõ punit ꝑm iura. marie cũ daret operam illicite rei ⁊ esset. x. annorũ. sed dicit q̃ propter illam consuetudinẽ pecuniam illã pro tpali pena nõ erigat si erat infra. xiiij. annos. cuz ille puer nihil habeat ⁊ pater pro filio nõ est cõueniendus. C. ne fil. pro pa. l. i. nec dñs ꝓ seruo. ff. de pecul. lz. §. ex furtiua. marie rõne etatis: ⁊ qr delictũ extra venit nõ ex aio: lz in culpa fuerit: ⁊ iõ nora nõ commisit. vñ bz in integrũ restitututionez si voluerit. C. si aduer. deli. l. i. ⁊. pater eius noie petere posset si pecuniaria pena esset sibi imposita. ff. de mino. pater ꝓ filio. i. rñso. Irregularis tñ fuit effectus ⁊ pena spirituali oz puniri siue canonica. ⁊ ex eo q̃ diẽ pro temporali pena. minus tamẽ agitur cum eo propter etatem. s. c. proxi.

b Xiiij. annum. Et ō videtur q̃ si fuisset supra. xiiij. an. q̃ abbas illã penaz posset exigere: forte: quia habebat ibi temporalem iurisditionez. Et põt sumi

uis duntaxat inquiratis que videritis inquirenda.

Rubrica De delictis puerorum.

Gregorius nouus.

Impuberes preter vitium carnis delinquere possunt: puniuntur tamen mitius q̃z adulti.

Veris grandiusculis peccatum nolũt attribuere quidam nisi ab annis. xiiij. cum pubescere cepit. Quod merito crederemus si nulla essent peccata nisi que membris genitalibus admittuntur. Quis vero audeat affirmare furta: mendacia et periuria non esse peccata. At his plena est puerilis etas: quanuis in eis non ita vt in maioribus punienda videãtur.

A Lex. iij. enormeñ. episcopo.

Puer non debet ita seuere puniri sicut maior nec pater ex delicto filij impuberis tenetur.

R Eferente nobis. b. intellexerimus q̃ cuz. n. filius eius decẽnis cum alijs pueris sagittaret quidam nepos eiusdem. b. sagitta percussus interijt: quod idem filius eius cum inter alios luderet fortuito casu dicitur peregisse: propter quod abbas sancti remigij a prefato. b. ꝑm consuetudinem illius terre. c. solidos instantius requirebat ⁊ infra. Unde quoniam in pueris reliqui solet inultum quod in alijs prouectioris etatis humane leges dicunt seuerius corrigendũ: mandamus: quatenus si constiterit filium predicti. b. intra. xiiij. etatis sue annum eundem excessum commisisse: memoratum abbatem moneas ⁊ compellas ut ab eodem. b. predictos. c. solidos propter illam consuetudinem non exigat nec ab ipso pro temporali pena requirat.

Rubrica De clerico venatore.

Ex concilio aurelianensi.

Clerico probibetur venatio. ⁊ cõtrafacienti pena imponitur. hoc dicit cum se.

Piscopum presbyterũ aut diaconuz canes aut accipitres aut huiusmodi ad venandum habere non licet.

Quod si quis talium personarum in hac voluptate septus detẽtus fuerit: si episcopus ẽ tribus mẽsibus a communione: si presbyter duobus: si diaconus ab omni officio suspendatur.

Ex eodem.

Sũmatum est supra. c. primo.

Omnib⁹ seruis dei venationes ⁊ siluaticas fatigationes cum canibus ⁊ accipitres aut falcones habere interdicimus.

Rubrica De clerico percussore.

Ex coancilio agateñ.

Clericus sepe alium percutiẽs ⁊ monitus non desistens: deponẽdus est.

Si quis in aliquo gradu sacro percussor extiterit corripiat a crimine: ⁊ si non emẽdauerit deponatur.

Gregorio carentineñ. episcopo.

Duobus mensibus a missarum administratione suspenditur eps qui crudeliter aliquẽ fustigari facit

batem moneas ⁊ compellas ut ab eodem. b. predictos. c. solidos propter illam consuetudinem non exigat nec ab ipso pro temporali pena requirat.

Rubrica De clerico venatore.

Ex concilio aurelianensi.

Clerico probibetur venatio. ⁊ cõtrafacienti pena imponitur. hoc dicit cum se.

Piscopum presbyterũ aut diaconuz canes aut accipitres aut huiusmodi ad venandum habere non licet.

Quod si quis talium personarum in hac voluptate septus detẽtus fuerit: si episcopus ẽ tribus mẽsibus a communione: si presbyter duobus: si diaconus ab omni officio suspendatur.

Ex eodem.

Sũmatum est supra. c. primo.

Omnib⁹ seruis dei venationes ⁊ siluaticas fatigationes cum canibus ⁊ accipitres aut falcones habere interdicimus.

Rubrica De clerico percussore.

Ex coancilio agateñ.

Clericus sepe alium percutiẽs ⁊ monitus non desistens: deponẽdus est.

Si quis in aliquo gradu sacro percussor extiterit corripiat a crimine: ⁊ si non emẽdauerit deponatur.

Gregorio carentineñ. episcopo.

Duobus mensibus a missarum administratione suspenditur eps qui crudeliter aliquẽ fustigari facit

ramur: ex toto probibetur: qr de illis fit hic tñ probibitio.

l Officio plus punitur ō minor q̃ maior. qõ est ꝓtra illud. xl. di. homo rpanus. ⁊. xix. di. nulli. so. plus punit hic eps ⁊ presbyter: q̃ diacon⁹. maior. n. reputatur in epo ista pena vel presbytero q̃ suspensio ab omni officio in diacono propter maius scandalũ. ⁊ maius imputatur illa pena epo vel presbytero q̃ suspensio a beneficio in diacono uel subdiacono. ex persona enim consideratur iniuria. insti. de iniurijs. §. atrox. sic ⁊ pena ex persona iudicatur parua uel magna. Ber.

m Omnibus seruis. i. clericis qui spãliter dicuntur serui dei qui in sortẽ dñi ad eius obsequiũ spãliter sunt assumpti. s. de prebẽ. cuz ꝑm apostolum. ⁊. xxi. di. cleros ⁊ clericos.

Rubrica. De clerico percussore. Continuata est in precedẽti titulo. De materia habetur. xlv. di. ⁊. i. q. vij. c. si quis oẽm. ⁊. lxxxvi. di. in. §. similiter. ⁊. c. se. ⁊. §. pe. ⁊. c. ne liceat. Ab. si.

n Si quis. extiterit: tales enim percussores eẽ nõ debẽt. xlv. di. c. i. ⁊. c. epm. ubi isti in sacro ordine cõstituti pcussores eẽ pbibent: ⁊ quasi p totũ. ⁊. lxxxvi. di. non licet. ⁊ in autẽ. de san. epis. §. sed neqz. col. ix. quã habes. C. de epis. ⁊ cle. auc. sed neqz.

o Emẽdauerit: ergo si se emendauerit: non deponit: sic. xxxv. di. c. i. ⁊ ẽ ar. q̃ nõ quodlibet mortale semel cõmissuz sufficit ad dãnationẽ. ar. c. di. c. i. ⁊. vlt. ⁊ intellige de eo q̃ in vsu bũit pcutere ĩ ludo nozio qui nõ caret culpa. ff. ad. l. aquil. nã ludus. aliqn crimẽ pcussionis semel cõmissum nõ sufficit ad depositionẽ: ut hic pz. ita tñ q̃ ex tali pcussiõe nõ pcedat ad

enormē lesionē: q: sic deponeret.lv.di.si euangelica: ⁊.j.c.pri.

PReterea. Sūmak ut ī rubro: vel sic.nō pōt eps graue ōbex penā iponere. Et pmo ponit epi snīam. Secō ibi: quā lz.excusat illum a morte. Tertio illum punit ibi: tñ q:. Ab.si.

a ¶ Crudeliter. qō facere nō ōbuit sz moderate: ar.s.de rapto. ī archiepatu: ⁊.rlv.di.cū beatus: et .ff.ad.l.agl. preceptoris ⁊.j.de sen.ex.cum uolūtate: ⁊.xxiii.q.v.c.i.uersus fi. Ber.

b ¶ Post octo. ex temporis proximitate presumit q nō ex illa percussione defuncta sit ⁊ econuerso ex tpis breuitate ꝓrium psumit.l.di.si qua femina si .n.occasionē mortis dedisset ī ppetuū ōberet abstinere.j.de homi. decetero: ⁊.l.di. studeat. Et ē cōtra bar.q dixit ī.c. studeat.illū presbyterū ñ teneri de occiso: sz de vulnerato si de casu iterijt. ⁊ casus ex percussione ꝓcessit.ff.ad.l.agl.q occidit.§.vltimo. Ber.

c ¶ Duobus.s.ti.prori. .c.i.si.n.peuteret ut p timeri uellet ab offō suo debet repelli.rlv.distin. epm. Ber.

PResentium. Potest sūmari vt ī rubro. Primo narrat factū. Secunda ibi: quez nos tpaliter punit. Tertō post tps admittit ibi: mādamus. Ab.si.

d ¶ Repellebant: ideo rei licite operā ōdisse vt q: licitū ē se defendet.j. de sen.excom. ex tenore. ⁊ violētiā repellet.xxiii. .q.iii.fortitudo: ⁊.c.si qs lferēda sz vlcisci non licz .rlvi.dist.seditionarios. de hoc dixi.s.de homi.significasti.

e ¶ Proiecit. vñ dubiū videri poterat an fuisset ī culpa uel nō.ꝫ: arg.xxiii.q.vl.c.vl.l.dis. si qs viduā: ⁊.s.de cle. pug. ī duel.c.ulti. sed iste aliquē nō percussit: ut.s. dicit ⁊ ē constabat. Intellige alias si dubiū esset repelleret: ut dñt ꝓria pdicta. ar.ad hoc.ff.de testa.tu. duo sunt: ⁊.ff.de mā.te. cuz ex pluribus.xxiii.dis. qnādo: ⁊ ca.nullus: ⁊.ii. .q.v.omnibus. Ber.

f ¶ Abstinere. ad cautelam saltem ut ⁊ clerici tales ꝓflictus euitent: ⁊ est ar.q aliquis punitur ex alterius facto vel culpa.

ONtinentia. Hoc.c.legit duobus modis sicut.c.precedens vno mō q dispensatine iste possit promoueri. Alio mō q de iure cōi ⁊ fm hunc intellectū q mihi plus placet.h.d.ut ī rubro. Cōis diuisio. Secunda ibi: consultationi. Ab.si.

g ¶ Ad resistendū. qō lz.s.e.c. pri.ubi de hoc cum suis concordantijs.

h ¶ Neqz facto. sic.l.di.si qs viduā: ⁊.s.de cleri.pug.in duel.c.vl.

i ¶ Ad subdiaconatus. ⁊ nō vltra. lz ergo dispensek cū isto in subdiaconatu nō tñ poterit promoueri ad superiores ordines. Iste.n.fuit ī culpa assumēdo arma qō ei nō licuit.xvi.q.iii.porro: ⁊.xxiii.q.vl.c.gcūqz. naz lachryme ⁊ orones sunt arma clericoꝝ.xxiii.q.viii.maenior ēt cōtra hostes.s.de voto.ex multa. vñ punitur: q: sine dispensatione nō promouet ēt fauore religionis cū eo facilius dispensat.s.de aposta.c.ii.

Rica De maledicis. Quia alia percussio fit puta manu alia lingua cum maledici ⁊ detractores quodāmō percutiunt: ⁊ supra uisuz est de percutiētib⁹ manu: merito subdit de percutiētib⁹ lingua. ab.

Anotuit. Primo ponit culpam. Secundo illam puniri mandat. Tertio ponit cām. Secunda ibi: ipsum. Tertia ibi: vt pena. ab.

k ¶ In depressionem: ⁊ male: q: principi nemo maledicere dz.xxiii.q.i.parat⁹ ⁊ nō solū pncipi detrahi nō dz: imo nec fratrib⁹. vj.q.i. summa. ⁊ detrahentē secreto proximo suo hūc psequebar.xxii.q.iiii.minimuz: ⁊.c.q peccat: ⁊ de pe. di.i.homicidioꝝ: ar.j.de excess.prela.q̄ sit graue.

Anotuit nobis: ⁊ infra. Quia nobis per litteras retulisti: q: cum.i.clericus multis coram astantibus verba quedam in depressionez[h] officij ⁊ beneficij nostri protulit.

¶ Ipsum a temeritate[l] sua compescas. ¶ Ut pena illi⁹ alijs terrorē[m] incutiat ne decetero contra ro.ec. in talia verba prorumpant.

GRegorius nonus.

Hic ponitur pena blasfemātis deū vel aliquem sanctum: ⁊ maxime virginem gloriosissimaz.

STatuimus: vt si quis contra deum vel aliquem sanctoruz suorum ⁊ maxime beatam virginē linguam in blasfemiaz[n] publice relaxare presumpserit: per episcopū suū pene subdatur inferius annotate: videlz q ī septem dieb⁹ dominicis pre foribus ecclesie ī manifesto dū agunt missarū solēnia blasphemus existens: vltimo illoꝝ die dominico palliū ⁊ calciamēta non habeat ligatus corrigia circa collum: septēqz pcedētibus.vij.ferijs ī pane ⁊ aqua ieiunet: ecclesiā nullatenus ingressurus[o]. Quolibet quoqz predictorum dierum tres si poterit alioquin duos reficiat paupes siue vnū. Et si nec ad hoc eius suppetant facultates[p] id in penam aliā cōmutetur[q]: cui etiam si rēnuerit recipere ac peragere penitentiam supradictā ecclesie interdicat ingressus: ⁊ in obitu ecclesiastica careat sepultura. ¶ Per temporalez preterea potestatē[r]: coactione si necesse fuerit epi dioce. adhibita contra[s] eum: blasphemus si diues fuerit: quadraginta solidorū: alioquin triginta siue viginti: ⁊ si ad id nō sufficiat: quoqz solidoꝝ vsualis monete[t] pena mulcet: nullā in hoc misericordiā habiturus: quod etiā iter alia cōmunitatuz statuta ponatur.

l ¶ A temeritate. i. pertinacia .xi.q.iii.si quis sacerdotuz: ar. ꝫ qō.n.ex temeritate siue calore iracundie fit veniam merek .ii.q.iii.§.notandū: ⁊.§.si qs iratus.C.de iureiu.l.ii. Et dicit imperator. si quis putauerit nostra nomina lacessēda si ꝫ ex leuitate ꝓtēnēdum est. si ab ī sania miseratione dignū. si ab iniuria remittendum. C. si qs impera.maledi.l.una: ⁊.xxiii. q.iiii.īter querelas. ⁊.C.ō episco. ⁊ cle. si quis in hoc. Quare ergo mandat papa: q: cōpescat ꝫ iura pdicta: sed papa nō mandat hic puniri ꝓpriā iniuriam rōne persone. sed quatenus ꝓtingit romanā ecclesiaz: qua ēt iniuriā remittere ñ posset.lxiii.di.salonitane. ī quo casu loquit.xxiii.q.iiii. guilisari⁹ ⁊ ca. si is qui. Ītel pōt dici: q aliquis bene pōt punire iniuriam sibi factā a subdito suo. maxime cū nullū hēat supiorez ut hic: ⁊ ar.rlv.di. ⁊ qui emendat ⁊ predicta iura loquūtur ō benignitate seu de mansuetudine: q: nullus tenetur remittek iniuriā sine satisfactiōe nisi velit: sed rancorē sic de pe.di.v. .c.vl. ⁊.xxiii.q.iiii.si illic.rc.distin. si quis contristatus.

m ¶ Terrorem. sic enim pena vnius debet esse metus alteri⁹ .ii.q.vii.qua propter: ⁊.s.ō iude. ad liberandam. ubi ō hoc: ⁊.s.de calum.c.ii.

STatuimus. Primo posuit penam ecclesiastici iudicis. Secundo secularis ibi: p temporalem. Ab.si.

n ¶ Blasphemiā. Qui blasphemiam dicit in deuz siue in spiritūsanctuz neqz in hoc seculo neqz in futuro remittit ei.xxv. di.qualis. supple nisi penituerit: ⁊ longe grauiꝰ est eternaz quā temporalē ledere maiestatem.s.de hereti. ōgentis. Sz qui contra temporalez maiestatem delinquit punitur.s.eo.c. pri. ⁊.vi.q.i.§.veruz.C. ad.l. iul.ma.l.si quis cum militib⁹ ergo multo fortius istī puniēdi sunt ⁊ grauius: q: maiora ō licta maioribus penis sunt punienda. ⁊ in delicto equali decet proprias esse penas. in autē. ut fra.fil.col.ix.uersus fi. ⁊ q: hic est grauius quam in.c.prori. punitur grauius: q: grauius cōmissum intelligitur.xxiii.q. .i.nō afferamus. in fine fm leges ultimo supplicio punitur. in auc. ut nō lux con.na.colla.vi.§.i. sed fm canones olim laicus excōicabatur. clericus deponebatur.xxii.q.ii.si quis per capilluz.

o ¶ Ingressurus: q: q peccat in deū peccat in eius ecclesiam ⁊ econuerso. vnde priuatur eius ingressu: si.xii.q.ii.de viro: ⁊.xvii.q.iiii.frater. nec debet eis pena remitti q in deum peccant.lxiii.di.salonitane.. ⁊.xxiii.q.iiii.si is qui.

p ¶ Facultates: sic.s.de voto.c.ii.

q ¶ Cōmutek.ar.de cōmutatione pene.lxxxii.di.presbyter: ⁊.xxii.q.iiii.innocens de hoc dixi.s.de voto.c.i. Ber.

r ¶ Potestatem. ar.q una iurisditio p aliū iuuak.x.di.qñ idē: ⁊.xcvi.di.cuz ad uerum: ⁊.xvii.di.nec licuit.s.de offi.ordi.qñ in plerisqz in fine.

s ¶ Cōtra eū. i. ptātem: ⁊ ita bēs ē q si iudex secularis negligit facere iusticiā pōt cōpelli p ecclesiā.xxiii.q.v.administratores. ⁊.xcvi.di.cū ad uex.

t ¶ Monete. Idē esset si hoc non fuisset adiectū ut de moneta q̄ in usu habek soluatur fm consuetudinē loci.ff.de lega.i.si seruus.§.si minus. ⁊.ff. de leg. .iii.l.nūmis ⁊.ff.de fun.instru.cū delanionis.§.asinam. Ber.

Rica de clerico excõmunicato. Supra visum est de varijs delictis ppter q̃ interdũ clerici suspendũtur ⁊ interdum deponuntur ⁊ interdum excommunicãtur: sed quia quandoq; clerici depositi excommunicati vel suspensi celebrant ⁊ ingerunt se diuinis sicut prius ⁊ posset dubitari de pena eis inferenda ex hoc nouo delicto. iõ ⁊c. De materia habetur. xi. q. iii. c. placuit ⁊ in. c. penul. l. vi. accedens. Ab. si.

s ¶ Quis. diaconus: idem de omnibus alijs. J. ca. pri. et xi. q. iii. eps.

b ¶ Juste. idem esset si iniuste: nisi prius restituꝰ fuisset. xi. q. iii. episcopus dummodo sententia non sit lata contra ordinem iuris: qr tunc nulla est sententia. ij. questione. vij. §. diffinitiua. ℣. ut lite non contestata accedens. i.

c ¶ Ab ecclesia. argumentum contra. ii. questione. v. qua de causa: sed ibi dispensatũ fuit. lxvi. di. salonitane.

¶ Quis.. In prima ponit penaz. In secunda aggrauat ibi: quod si. Ab. si.

d ¶ Degradatus. a suo episcopo: adiunctis sibi alijs episcopis in degradatione presbyteri. xv. questione. vii. felix: et ca. si aũt. Sed pone degradatũ celebrare nunquid ꝓficit: vt deꝯ q̃ sic: quia ordinez nõ amisit. xv. questione. iii. eos qui. i. questione. i. q̃ quidam. ⁊ de cõsecratione distinctiõe. iiii. ostẽditur. xii. questione. vii. licite: argumentum contra. l. distinctione accedẽs. xi. q. iii. episcopus. lxxi. distinctione dictum. xiii. questione vltima clerici. liiii. distinctione. ca. ii. R. dixit q̃ talis nõ cõficit. potuit. n. ecclesia ei auferre illam potestatem quã contulit. q̃uis non posset caracter auferri: sicꝯ nec insignia militi. Lau. ala. ⁊. r. dicunt ⁊ melius q̃ bene conficit depositꝰ sicut hereticus: argumẽtũ. ii. questione. i. neqz: ⁊ c. q̃ quidam. nec papa potuit auferre illam virtutem ⁊ hoc verum credo. vnde talis excõmunicatur: ut. J. dicitur: quia facit rem sibi prohibitam.

e ¶ Presumpserit. quasi in in officio suo ut prius: qõ nõ lz. xi. q. iii. si quis episcopus in ꝛcilio: ⁊. xxviii. di. presbyterum. In modũ. n. puati suffragij põt dicere horas suas: qõ ẽt potest laicus. ar. bo. J. de pe. ⁊ re. q̃ in te.

f ¶ Excõicatum. ipso iure. xi. q. iii. cũ excõicato ⁊ intellige de minori.

g ¶ Obseruandũ ẽ. ut talibus nullus cõicet. alias similiter sunt excõicati minori excõicatione. xi. q. iii. excõicatos: ⁊ nisi destiterint sunt excõicandi. J. de sen. excõ. q̃ in dubijs. §. ii. ⁊. J. e. si celebrat in fi.

h ¶ In iudicio. nbi. n. ecclesia per se ꝓficere nõ dz inuocanduz ẽ auxiliũ seculare: ut hic dicit. ⁊. ℣. de of. ordi. c. i. ⁊. c. qm̃ in plerisqz. in fi. ⁊. xvii. di. nec licuit. xi. q. i. petimus: ⁊ ta utraqz potestas per alteram iuuari dz. ℣. ti. prori. c. ii. vbi de hoc. ⁊ põt per ecclesiam compelli ut ibi dr.

¶ Clerici. moniti. ergo videtur q̃ si emendare se volunt non deponentur: sed hoc intellige dictũ dispẽsatiue: ⁊ ita nõ contradicit. J. c. pri. ⁊ alia. ca. sequentia. Et sic pz q̃ quicunqz celebrat excõicatus uel ab officio suspensus p̃uari debet de iure officio ⁊ beneficio ⁊ deponi etiam. Sed nunquid episcopus potest cum talibus dispensare. siue legatus de latere domini pape missus arg. q̃ legatus possit. quia vicem gerit delegantis. ⁊ absoluit excõmunicatos: quorum absolutio sedi apo. reseruat. ℣. de offi. le. q̃ translationem: ⁊. J. de sen. excõ. q̃uis: ⁊. c. ad eminentiam. dicas ergo q̃ nec episcopus nec etiam synodus in hoc dispensare potest. xi. q. iii. si quis episcopus damnatur: ⁊. c. se. argu. J. ó eo qui fur. ord. re. c. i. ⁊. ii. q. v. qua de causa. nec etiam legatus. lz posset absoluere excõmunicatos: ⁊ sic solus papa hic dispensat. ⁊ hoc hodie expressam est ĩ duabus decre. innocen. quarti. ℣. de sen. ⁊ re iudi. cum eterni: ⁊. J. ó sen. excõ. cum medicin alis. libro. vi. Sed potest queri utrum idem sit in deposito ut solus papa ipsum restituat. Aug. dicit q̃ solus papa hoc potest: ⁊ probatur. vii. q. i. si quis presbyter: tamen cum distinctione si episcopus ipsum deposuit tantum ⁊ cum alijs episcopis a sacerdotio potest eum recipere in inferioribꝰ ordinibꝰ sic de alijs ordinibus: argumẽtũ. xv. questione. viii. qz amiserit: ⁊. c. si qs presbyter. Si uero depositus est ab omnibus ordinibus. solus papa ipꝯ restituit. Sed contra argumen. habes. xi. questione. iii. episcopus. ibi dicitur. q̃ si in secundo synodo innocens inueniatur: non põt esse quod fuerat: nisi gradus premissos recipiat de manu episcopi: sed illud intelligitur cum iniuste depositus fuit: puta per falsos testes vel falsa instrumẽta, vnde dicitur ibi: si innocens inueniatur: sed vbi iuste pro crimine depositus est solus papa tales restituit.

¶ Atores. In pma narratio ⁊ ꝯcisa supplicatio. In secunda ibi fraternitati tue commissio distinguens. Secundum membrum ibi: Si vero. Ab. si.

k ¶ Deponas: ecce pena illorum qui excommunicati suspensi uel interdicti diuina officia celebrãt vt dictũ est. ℣. ca. pri.

l ¶ Multitudinem. hic ergo non parcitur multitudini: argumentuz cõtra. l. distinctiõe ut cõstitueretur. ⁊. xliiii. distinctiõe cõmessationes. ir. q̃stione. iii. ordinationes. ⁊. ℣. de tpibus ordina. c. ij. vbi de hoc: ⁊. xxii. q̃stione. iiii. non potest: ⁊ ca. ipsa pietas. i. questiõne. vii. quotiens. Sz ista contraria locum habent vbi scandalum timetur: ⁊ multorum strages iacet si seruet rigor: alias non contemnatur disciplina ecclesie in populis: sed vt patienter sustineant: tunc ferienda est multitudo. xxiii. questione quarta non potest in fine ⁊ de pe. distinctione septa capitulo primo in fine. Item habes hic q̃ ultra. xl. dicuntur multi. sic. ℣. de testibus cum causam. Et secundum has decreta. interpretamur illam supra de rescriptis sedes: ⁊. ff. de testibus. l. prima in fine aliquando etiam duo dicuntur multi. insti. de iudi. persona. in fine. argumentum. Aliquando etiam. xxiii. milia pauci dicuntur. xlv. distinctione disciplina. xxiii. questione. iiii. q̃ autẽ. Multa igitur ⁊ pauca respectu dicuntur.

m ¶ Magis. hi enim magis peccãt. ⁊ ideo magis puniendi sunt. lxxi. distinctione capitulo primo ⁊ eadem distinctione tantis. ⁊. xxiii. questione quarta qui aliorum. ⁊ in quo maior est culpa maior debet exerceri vindicta. ℣. de hereti. excommunicamus. §. credentes vbi de hoc plures inuenies concordantias.

n ¶ Ab officio. ⁊ etiam a beneficio: quia vbi unum propter alterũ utrobiqz tantum. lxxxi. distinctione eos. Quid si episcopus dicat. suspendo te a beneficio nunquid potest celebrare: ita quidem si suspendit ipsum tantum a beneficio. Item poterit ne beneficium acquirere: ita: quia non intelligitur illum beneficio suspendisse nisi quo ad se. nisi specialiter feratur sententia: vt remoueatur ab officio. tunc enim beneficium sequela ẽ. ⁊ ideo remouetur ab illo. ut supra de appellationibus pastoralis: argumentum predicti capituli eos. ⁊ capituli precedentis. nisi specialiter ei cõseruaretur. xxviii. distinctione presbyterum: ⁊. l. distinctione. c. studeat: ⁊ ca. accedens. Quid si episcopus ita dicat. suspendo te officio uel beneficio: nunquid debeo abstinere ab utroqz: ita credo saltem propter dubiuz: argumentum infra eodem capitulo proximo. C. de uerborum significatione cum quidam ⁊ de consecratione distinctione. ii. in calice: argumentum. ff. de re. dub. si is qui ducenta. §. cum ita: argumentuz q̃ neutro suspensus est propter dubium. ff. de testa. tu. duo sunt: ⁊. ff. de manumis. testa. cum ex pluribus.

o ¶ Secundum discretionem: ⁊ ita penitentia arbitraria est. xxvi. q. vij. tempora penitudinis. ⁊ fit hec dispensatio auctoritate vñi pape: quia p se non posset: ut dictum est in proximo capitulo.

Rubrica De clerico excõicato deposito vel interdicto ministrante.

¶ Ex concilio apostolorum.

¶ Clericus dpositus celebrãs excommunicatur.

J quis episcopus presbyter vel diaconꝰ dpositus iusteᵇ p certis criminibꝰ ausus fuerit attractare ministerium sibi dudum cõmissuz: hic ab ecclesiaᶜ abscindatur.

¶ Ex concilio antiocen̄.

¶ Degradatus vel suspensus celebrans: ⁊ monitus non desistens: excõicat: ⁊ si nec sic desistat: per secularem ptãtem ad requisitionez ecclesie exilio damnatur.

J quis presbyter aut alius clericus fuerit degradatusᵈ: aut ab officio pro certis criminibus suspensus: ⁊ ipse per contemptum ⁊ superbiam aliquid de ministerio sibi iterdicto agere presumpserit: et postea ab episcopo suo correptus in incepta presumptione perduraverit modis omnibus excommunicetur: ⁊ quicunqz cum eo cõmunicauerit similiter se sciat esse excõmunicatumᶠ. Similiter de clericis laicis vel feminis excõmunicatis obseruandumᵍ est. Quod si aliquis ista omnia contempserit ⁊ episcopus minime emẽdare potuerit regis iudicioʰ ad requisitionem ecclesie exilio damnetur.

¶ Lex. tertius london̄. epo.

¶ Interdictꝰ ⁊ excommunicatus celebrans monitus non desistẽs deponitur.

Clerici autem si qui a suis aut etiam de mãdato romani põtificis ab alienis episcopis interdicti vel excõicati ante absolutionez diuina officia celebrauerit nisi monitⁱ sine dilatione redierint perpetue depositionis sniam pro ausu tãte temeritatis incurrant.

¶ Item tolet. archiepo.

¶ Excõmunicati vel interdicti celebrantes deponi debẽt: nisi ppter multitudinem mitigetur pena.

Atores presentium nobis intimarunt: q̃ tam ipsi q̃z multi alij postquam interdicti vel excõmunicati fuerint: diuina pesumpserint officia celebrare: ⁊ infra.

¶ . F. T. mandamus quatenus si . xl. solummodo vel pauciores in his deliquisse constiterit: omnes in perpetuum ab officio sacerdotali deponasᵏ. ¶ Si vero multitudinemˡ magnam in hoc peccasse cognoueris eos quos magisᵐ causaz delicti esse constiterit perpetua depositione condemnes: ⁊ alios qui non tantum deliquerit ab officioⁿ ad tempus suspendas: ⁊ omnibus penitentiã fmᵒ discretionem tibi a deo datam iniungas.

¶ Innocentius tertius hiperbolen̄. capitulo.

¶ Si habens noticiazꝯ excommunicationis per solam famam celebrat: debet de rigore deponi: lz cũ eo possit misericorditer dispẽsari.

ILlud. Excõicatus celebrãs deponendus est: nisi cuz eo misericordi ter dispensek. h. d. fin hoc nihil affert istud. c. de nouo: ideo summo aliter vt aliquid afferat. ⁊ sic vt in rubro. ⁊ est casus no. diuiditur. nam in prima ponit hildesemen. epi trãsitũ. in secũda ibi: vnde. ponit mandatũ delegato fcm ⁊ eius executionẽ. in tertia ibi: ipe: comparuionez epi: ⁊ recognitionem ⁊ excusationem. in quarta ibi: licz excusatio impugnak. in qnta ibi: cum eo pene remissionem. ab. fi.

a ¶ Illud. ⁊. j. de isto episcopo habes. s. de trãsla. quãto. ⁊. c. lz. ⁊. s. de ma. ⁊ obe. illud.

b ¶ Moronuz. ⁊ hoc erat tale factum: quod exhibebat se oculis omnium vnde non poterat non esse notorium si transiuit ad ecclesiam illam: sed vtrũ licite poterat vel illicite hoc non erat notorium saltem quo ad alios: qa potuit esse ꝙ habuit licẽtiam transeundi a domino papa per litteras suas. arg. lxxvj. distin. dilectionis: vnde in meliorez partem debemus hoc interpretari. j. de regu. iu. c. ij. quia papa potuit de hoc obliuisci: quia ipsum quandoqz fallit obliuio. xxiij. dist. preterea. ⁊ omnium habere memoriaz potius est diuinitatis ꝙ humanitatis. C. ó vete. iur. enucle. l. ij. §. si quid Contrarium est verum: quia ex quo papa hoc diffiterur: ei incumbit probatio: ꝙ de ipsius licentia transisset. c. distin. ꝫ mo rẽ. xciij. di. illud.

c ¶ Viginti dies. sic. s. ó falsa. dura.

d ¶ Misericordiam. sic. s. de transla. inter corpoporalia. ver. si.

e ¶ Officia. in hoc deliquit: quia nec excõmunicatus nec suspẽsus publice vel priuatim celebrare dz: nec sacramenta alia dare. xxviij. distin. presbyterum. sed alia officia ꝑter missam potest occulte dicere non officiando sed quasi priuata persona. j. de pen. ⁊ re. ꝙ i te. c. xj. q. ij. si quis episcop⁹ dãnak. ⁊. c. zelo.

f ¶ In hoc. s. quia nõ constabat ei nisi per famam de illa excõicatione: sed fama per se non probat. iiij. q. iij. §. item in criminali. versicu. Item sepe. argu. cõtra. s. de cõsan. ⁊ affi. super eo. vbi ad solam famam matrimonium contrahendum impedik. ergo iste propter famam debuit abstinere j. de sentẽ. excommuni. cuz desideres. §. i. fz nõ in tantum culpabilis fuit quantuz si hoc pro certo sciuisset. ⁊ ideo dicit: licet in hoc non videatur omnino culpabilis extitisse:

ILlud⁹ dñs in beato petro: ⁊ infra. ℣ Venerabilis. f. N. quõdaz hildesemen. eps licẽtia nõ solũ non obtẽta sed nec etiã postulata ecclesia hildesemen. fricta herbipolen. ecclesiaz occupauit: ⁊ infra. ℣ Unde magdeburgen. episcopo dedimus in mandatis vt cũ factũ ipsuz non posset in partib⁹ illis nõ esse notoriuz[b]: nisi dictus eps infra .xx. dies[c] ab herbipolen. ecclesie administratione cessaret: cum excõmunicatuz publice nũciaret: quod idem magdeburgen. studuit adipiere ⁊ infra. ℣ Ipse vero episcopus in nostra postmodum presentia constitutus: ⁊ si sauz recognosceret ⁊ cõfiteretur excessuz et non iudiciũ sed misericordiaz[d] postularet: hoc tamen inter alia in sua excusatione proposuit: ꝙ cum dict⁹ magdeburgen. non esset ordinarius iudex eius nõ crediderat ꝙ monitione nõ premissa auctoritate delegata posset procedere contra ipz aut sententiã in euz aliquã promulgare. Unde cum nec ante factum monitorias nec post litteras ab eo aliquas accepisset: peccare non credidit si diuina officia[e] quantũcunꝫ solenniter celebrauit: presertim cuz ei non nisi per famaz de sententia contra eum prolata constaret. ⁊ infra. ℣ Licet autem in hoc[f] nõ videatur omino culpabilis extitisse quia tamẽ in dubijs[g] via est eligenda tutior: ⁊ si delata in eũ sentẽtia dubitaret: debuerat tamen potius abstinere ꝗ sacramenta ecclesiastica pertractare. Illõ aũt ꝙ sub spe venie[h] diuina sibi fecit: postquaz se a nobis excõmunicatũ nouerat: celebrari: ⁊ ꝛmuniõi fideliũ ingessit se: potius contra eũ facek credimus ꝗ pro eo: cuz sub fiducia penitentie non debuerat deliquisse: ⁊ excõmunicato nõ vitare multo magis ꝗ non vitari[i] periculosum existat non vitare siquidẽ cum in eo sit excõicatus sine delicto non potest: sz cuz ex alijs pẽdeat sine suo delicto poterit non vitari: ⁊ infra. ℣ Cuz eo misericordiaz facientes penam quam canon[k] his qui post excõicationẽ diuina presumpserint officia celebrare vel se celebrationi ingesserint diuinoruz: ei non duximus infligendam.

IDem bisuntinẽ. archie.

¶ Excõmunicatus celebrãs a bñficio deponitur.

FRaternitati tue: ⁊ infra. ℣ Presbyteros autẽ ⁊ alios clericos qui pro suis excessib⁹ a tenebris anathematis canõice inodati presũpserũt vel presumũt officia celebrak diuina rõnabiliter poteris omnib⁹ beneficijs ecclesiasticis spoliare[l].

IDez decano ⁊ pori colon.

¶ Collatio beneficij excõicato facta nõ tenet: ⁊ scienter talibus conferens a beneficiorũ collatione suspenditur. Celebrans in loco interdicto si est clericus secularis beneficijs priuatur: si monachus i arctius monasteriũ detruditur.

POstulastis per se. apo. edoceri: ⁊ infra. ℣ Con. v. r. ꝙ cũ excõicatis cõmunicari nõ debeat[m] ⁊ clericis excõmunicatiõis vinculo inodatis ecclesiastica beneficia cõferri nõ possunt nec illi valẽt ea retinere[n] licite nisi forsitan cũ eis fuerit misericorditer dispẽsatũ[o]: cum ea non fuerint canonice[p] consecuti ℣ Illi vero q sciẽter illa beneficia talibus contulerunt: tãdiu debẽt a bñficiorũ collatione[q] suspendi donec super hoc veniã cõseq mereãtur[r] vt puniãt in hoc in quo delinquek presũpserũt ¶ Quesiuistis preterea qualiter puniri debeant clerici: mõachi: vl' moniales ecclesiaruz conuentualiuz: qui post latã interdicti sentẽtiaz in locis suppositis interdicto presũpserũt hacten⁹ ⁊ adhuc etiã non verentur diuina officia celebrak[s]: quamuis propter hoc sint excõmunicationis vinculo innodati. Ad hoc breuiter respõdem⁹ ꝙ clerici qui talia presũpserunt sunt ecclesiasticis beneficijs spoliandi[t]. monachi vero vel moniales in arctioribus[v] monasterijs ad peragendaz penitentiaz detrudendi.

IDem decano ⁊ subdiacono pictauien. ⁊ magistro. p. cano. petragorien.

¶ Valet collatio beneficij ei facta qui prius fuit excõicatus: sed absolut⁹ tẽpore collationis.

PRopo suit coraz nobis magister. p. deric⁹ epi tusculanẽ. q. g. sancte marie in porticu diac. cardi. in partib⁹ illis aposto. sedis legationis fungente officio: gdaz de lemonice ei humiliter supplicarunt: vt eoruz ecclesiaz que debito fraudabatur dericoruz seruitio ordinaret: pro se ac magistro codez preces spãliter porrigentes. Ipse vero lemonicen. ciuitatem ingressus canonicos monuit vt illos reciperẽt in socios: ⁊ in fratres: maxime cum prebende quiqz vel. iiij. ab vltia ipsius ecclesie ordinatio sed victa paucoꝝ ad hoc nõ sufficerẽt: qz nõ faciũt famam. s. de accu. inqsitionis. nec tenebak credere: lz diceret ei ab aliqbus. xj. q. iij. nõ solũ. ⁊ c. in cunctis ⁊. xxiij. q. iiij. ꝗ magnuz. ⁊. ff. qõ cuz fal. tuto. l. ij. ⁊. iij. nisi fama sup hoc peruenisset ad eũ, put sequitur. ar. j. ff. de admini. tu. quidam decedens. §. ex quo ⁊. C. de rei vendi. si fundum. ⁊. s. de rescrip. cum contingat.

g ¶ In dubijs. sic. s. de spon. iuuenis. ⁊ de bomi. bñficasti ij. ⁊. c. pe. ⁊. c. ad audientiam. vbi de hoc. ⁊ ar. xxiij. q. i. quid culpatur. in fi.

b ¶ Venie. sub spe venie nullꝰ debet peccare. de cõse. distin. iiij. qñ quis. argu. j. j. de sen. excõ. si vere.

i ¶ Vitari. in hoc quasi patitur in alio. s. in nõ vitare agit: qõ est in eius ptãte: ⁊ iõ i vno peccat in altero nõ peccat: qñqz tñ nõ multũ differũt agere ⁊ pati posse. xv. q. i. si cupis.

k ¶ Canon. xj. qõ. iii. si qs eps dãnati. ⁊. c. se. ⁊. c. pr. s. e. latores. hãc misericordiã solus papa põt facere. s. e. clerici.

FRaternitati. Primo decisa consultatio. secundo responsio ibi: presbyteros. Ub. fi.

l ¶ Spoliare. imo posset eos ꝑpetuo deponere. s. eo. latores. dispensare tñ cũ eis nõ põt: vt dictum est. s. eo. clerici. B.

POstulastis. Prio decisa consultatio. secundo responsio ibi: consultationi. qne subdiuiditur: vt patet in ter. ⁊ per. §. abbas.

m ¶ Nõ debeat. xj. q. iiij. cum excõicato.

n ¶ Retinere. immo si prius alia beneficia habeant: eis sũt priuãdi. s. de eta. ⁊ qualit. or. cum bone.

o ¶ Dispensatum. non dicit a quo. ergo vl' relicta ptãs dispensandi epis. ar. j. de sen. excõ. nup. vt. s. e. clerici.

p ¶ Canonice. sed si non sunt illa canonice cõsecuti: perdere debent illa: sic. s. de eta. ⁊ quali. cum bone. cum essent excõicati indigni erãt: ⁊ inhabiles ad aliqua beneficia percipienda: qz tales nec eligẽ nec eligi pñt. s. ó elec. cũ iter. r. s. de cõsue. cũ dilect⁹. nec ipetrak lras s. de rescrip. dilectus. i.

q ¶ A cõllatione. vt puniatur in quo deliquit. s. de tempori. ordi. ex lrs. imo ⁊ a perceptione ꝓprij beneficij suspẽdak: qz sciẽter idigno beneficiũ cõtulit. s. de elec. nihil est. b.

r ¶ Mereantur. per suum superiorem.

s ¶ Celebrare. pp qõ suspensi sunt ⁊ irregulares: vt no. j. de excess. prela. c. vl. vñ possent deponi. s. eo. latores.

t ¶ Spoliandi. nec audik si dicat ꝙ sit iniuste excõicat⁹. arg. s. eo. illud. sicut ẽt nõ auditur cui opus nouum nunciak: nec obtemperat. ff. de no. ope. nũ. l. i. §. in operis.

v ¶ Artioib⁹. s. de simo. ó regularib⁹. ⁊. c a. qñ simoniaca

PRoposuit. Prio narrat rem ⁊ collationes vtriusqz partis. secundo diffinit ibi quia. Abbas fi.

a ¶ Tempore. tps ergo iuestiture ꝓsiderari dz vtrũ tunc fuerit ercõicat⁹: vel nõ. s. e. c. xxi. ⁊. s. de eta. ⁊ qli. cũ bone. sicut in ipetratõe rescripti tps date cõsiderandũ est: an tũc fuerit ercõicatus. s. de rescrip. dilect⁹. i. q: si postea ercõicet nõ pditur rescriptũ: sed suspendit q̃diu absoluat: sic intelligit. s. de offi. de le. prudentiã. §. serta. sic ⁊ tempus electõis ꝓsiderat: an tunc sit idoneus. s. de elec. dudũ. i. vbi bẽs similiter q̃ ũnimum spectandum est.

b ¶ De absolutione. ⁊ sic pbauit ille penitẽtiarius: q̃ magister. p. fuit ercõicatus ⁊ ipe. p. pbauit postea q̃ fuit absolut⁹ ante suã institutionẽ: ⁊ ita colligit hic q̃ si fuit ercõicat⁹: presumit q̃ adhũc sit ercõicatus nisi pbauerit se absolutuz: put ipse. p. fecit: ⁊ ita gcũqz absolutũ saltem ad cautelam semp obtineat lras absolutõis: ⁊ ita cuz aliquis dicit aliquem ercõicatum: ⁊ ille dicit se nõ esse ercõicatũ. vtriusqz testes sũt admittendi in tali dubio. ar. j. de senten. ercõ. per tuas. ⁊. s. de testi. cũ tu. ⁊. s. de offi. dele. cũ ꝓtingat. sic. s. de rescrip. illud. ⁊. c. audiris.

c ¶ Cõione. hec nõ fuit sufficiens rõ ad pbandũ absolutionẽ j. de senten. ercõ. cuz desideres sed est presumptio quedam. xi. q. iij. quibus epi. xcij. di. si inimicus. ar. j. j. de sen. ercõ. in p̃sentia. ⁊. j. de priuilegi. cum olim.

A Postolice. Qui probabiliter ignorat se suspẽsum ⁊ celebrat non efficitur irregularis secus si nõ pbabiliter b. d. vel sic vt in rubro. secunda pars ibi: ceterum. ab. si.

d ¶ Apostolice. hec decret. est pars illius. s. de excep. apostolice.

e ¶ Probabilis. sic ergo probabilis ignorãtia tm̃ excusat: ⁊ non crassa ⁊ supina: vt hic pz: sic. s. de cog. spi. si vir. vnde dixit apostolus: misericordiã merui: qz ignorãs feci. viij. di. ꝓsuetud o. ⁊ inducit dispensationem s. de or. ab epis. q renũ. c. i. ⁊. ij. vbi de hoc. ⁊. i. q. i. si q a simoniacis. sed hic nõ est aliqua dispẽsatio necessaria: qz nesciebãt se suspẽsos: vnde nõ peccauerunt. item habes hic q̃ absens ⁊ ignorãs nõ põt ercõicari: ⁊ suspẽdi: vt. ij. q. i. de manifesta. ⁊. s. de appell. cũ sit romana. in fi. ⁊ q̃diu ignorat se ercõicatũ non peccat celebrando: vt hic pz. idem ergo erit si lras obtinuerit p bñficio vel alio negocio: posset etiã interim eligi ab ipis q̃ hoc ignorãt: ⁊ sic ĩ isto casu suspẽditur effectus ercõicatõis: vt q̃uis sit ercõicatus: nõ tm̃ obest. ar. opti. de conse. dist. iiij. c. ij. ⁊ insti. de excep. §. pterea. ⁊ arg. s. de ap. dilectis filijs. vbi suspendit interdictũ: sic ⁊ snia absolutionis suspendit. ij. q. v. quante. arg. j. s. de appel. pastoralis. vbi ercõicatio statim trahit secũ executionem. ⁊. ff. si cer. pe. eius q. vbi dicit: status sui ignarus: credo q̃ qcqd facit añq̃ sciat se ercõicatũ non imputetur ei: tamen postq̃ nouerit se ercõicatum debet abstinere: alias non audietur per tales lras nisi post absolutionẽ. nõ credo. q̃ electio de ipso facta teneat lz ignoret se ercõicatum vel suspensum. item qd si talis moriatur anteq̃ sciat: liber erit quo ad deũ: ercõicator tm̃ debet eum absoluere post mortẽ. item nunqd ille qui sciens illũ ercõicatum si participat illi ercõicatus erit? credo q̃ sic. item qd si absens ercõicatur per epistolam: qñ dicemus illum ercõicatum: vtrum qñ scribitur vel quãdo recipit epistolã põt hic distinguí: vt si ercõicator voluit q̃ statim eẽt ercõicatus: tũc statim erit ercõicatus: sed nõ obest ei donec sciat vt dcm̃ est. ar. iiij. q. v. c. i. vbi dicit erquo lras accepisse cõstiterit: ⁊. ff. mãdati si mãdassem. als tunc demũ erit ercõicatus: cum recipit lras. Sic distinguit lex in seruo manumisso p lras. ff. de acgren. poss. qui absenti. ⁊. l. si quis. vi. §. i. ⁊ ideo non imputatur snia ignoranti: qz nulla snia ligat: nisi efficaciter postq̃ scitur. ij. q. vj. §. biduũ. nec aliqua constitutio. lxxxj. di. ꝓposuisti. ⁊. ff. de decre. ab ordi. fa. l. vl. Et sic ercõicatio nõ semp trahit secũ suã executionem ⁊ si pferatur sub ꝓditione. s. de ap. preterea. ij. ⁊ hec vera sunt cum pbabilis est ignorãtia. secus si crassa ⁊ supina. ar. s. e. illud. ibi. n. crassa videbatur ignorãtia: cũ p famã sciret se ercõicatũ.

f ¶ Indulgemus. in quo casu nullus alius potest indulgere: vt dixi. s. eodem clerici.

S I celebrat. Hec decre. quo ad materiaz suam est celebrior ⁊ famosior qualibet alia: nã infinita iura sunt loquentia de ercõicatiõe maiori: que inferk ab hoĩe. vt in. c. si quẽ. de sen. ex. sed de minori que inferk a iure: vt i. c. nup. de snia ercõ. sunt iura paucissima ⁊ apte non ꝓuidẽtia sicut hoc. c. potest sic diuidi. pmo tractat de validitate gestoꝝ circa spũalia p ercõicatum ercõicatione minori. secõo ibi si tm̃. tractat de his que gerunk ad cõmodũ eius passiue. tertio tractat de gestis ab eo actiue in aliũ sacramentando ibi: peccat aũt. vltimo quandã limitationẽ sumittit ibi: dũmõ. ab. si.

g ¶ Peccet. de hoc aũt puniek ad arbitriũ sui prelati: cũ certa pena ꝑ nõ statuatur. ar. s. de offi. dele. de causis. ⁊. xxvj. q. ij. tempora.

b ¶ Irregularitatis. qs ꝓpterea non ꝓpediret ab aliqua promotione eo absoluto. secꝰ si maiori sententia sit ligatus: tunc dz deponi nisi cuz eo fuerit dispensatuz. s. e. latores postulastis: ⁊ quasi p totum. hic ergo determinatur qõ olim dubitabatur s. vtrum talis irregularitem ꝑberet.

i ¶ Nec eligere. sed ꝑ. s. de elec. cũ inter. r. ⁊. s. de cõsue. cum dilectus. vbi dicitur q̃ suspensus nec eligere nec eligi põt. s. de ꝓcess. pbẽ. qz diuersitatez. hic vero dicit q̃ talis suspensus eligere põt: lz nõ eligi: sed illa ⁊ oia ꝓsimilia: vt. s. e. c. ij. intelligũtur de suspensis ab hoĩe illꝰ enim eligere non possunt: ⁊ irregularitatez incurrunt diuina officia p̃sumendo. s. eo. latores. s. de eta. ⁊ quali. cũ bone hic vero loquitur de ercõmunicatis siue suspẽsis a canone pp solam participationem: quia fm canones. q participat cum ercõicatis ercõicatus est: siue suspensus a sacramentis ecclie: que suspensio siue ercõicatio appellatur minor ercõmunicatio vt iij. q. iiij. engeltrudam. sed eadem pena est in suspenso ab hoĩe ⁊ a cãone: als q̃ per pticipationem: qz vtroqz casu priuatus est cõione sacramẽtoꝝ ⁊ diuinis officiis. s. de iudi. cum eterni: ⁊. j. de sen. ercõ. cũ medicinalis. ⁊ qui suspẽsus celebrat est irregularis: vt ibi dicitur. Que est ergo ratio q̃ in vno eligere possunt in altero nõ. Potest dici q̃ ideo: qz plus contempsit qui fecit contra legez animatã q̃ qui fecit ꝑ legem mortuã. quia contẽnendo iudicis preceptum: quod est factum legis auctoritate: ⁊ ipam legem offendit: ⁊ ideo plus punitur. ⁊ ideo dicit q̃ mitius agit cũ lege q̃ cũ ministro legis. ar. ff. de arbi. l. celsus. ⁊ vox viua magis timenda est q̃ vox mortua ⁊ ei potius credi debet in auc. de instru. caut. ⁊ si. §. si vero aliqd. col. vj. ⁊ ita in casu huiusmodi capituli non est irregularis qui celebrat. suspensus aũt ab hoĩe ⁊ a canone si celebrat ẽ irregularis in consti. Innocentii. iiij. s. de sen. ⁊ re iudi. cũ eterni. ⁊. j. de sen. ercõmunica. cum medicinalis. li. vj. Sed que est ratio q̃ suspensi per pticipationẽ ercõicatoruz possunt eligere. alij suspensi non possunt. Rõ est qz suspensi per pticipationem non sunt suspensi vel interdicti a diuinis officijs: sed priuati sunt cõione sacramentorum per canones: ⁊ etiã pp peccatum sicut ⁊ alij in mortali constituti non sunt exclusi ab electione. s. de electi. illa. ⁊ ideo possunt eligere. Nec sunt irregulares si celebrant. vt hic dk. Et eadez rõne debent posse eligi cum non sint suspensi a diuinis. rõ redditur in lra vbi dk eius electio est irritãda pro eo q̃ eligit ad susceptionẽ eorum. i. sacramentorum a quib⁹ est priuatus a sctis patribus. quicũqz. n. eligitur ea suscipere tenek ⁊ qlibet fidelis. j. de pe. ⁊ remi. ols vtriusqz. ⁊ qz illis priuatus est nõ põt eligi ad ea ẽt si pniam egisset ꝗ peccato: nisi prius absoluat ab illa snspensione que inflicta est per canones. xi. q. iij. ercõicatos. ⁊. c. cũ ercõicato. quod nõ est de alijs criminosis qui per penitentiã restituti sunt ad pceptionẽ sacramentoꝝ a quorũ perceptione priuati erant pp peccatum. Ber.

k ¶ Iurisditionis. minor ergo ercõicatio nõ repellit a iudicio: nec ab agẽdo sed ab illis tm̃ pbibet que ptinẽt ad offiũ. idẽ dico in suspenso ab hoĩe: nisi sit suspensus tam ab offo q̃ a iurisditione. tũc priuatus est spũali ⁊ tẽporali iurisditione. si. s. de elec. trãsmissam. vbi electus ⁊ ꝓfirmatus põt facere ea que sunt iurisditionis ⁊ nõ ordinis. Ber.

l ¶ Scienter. sed qd si electores eligãt aliquem ercõicatum minori ercõicatione quem ipsi ignorãt ercõicatum nũquid valet electio. ar. est q̃ sic ex eo q̃ dicit sciẽter sed nõ credo qz ignorãtia eoꝝ nõ facit eũ habilem. s. de elec. innotuit. ⁊ cã pbibitionis hic signata nihilominus remanet. vnde supple maxime vel potius qõ dicit scienter referas ad ipm ercõmunicatũ

ne vacasset: quibus post petitas ⁊ concessas deliberationis inducias nõ curantibus respondere de prebenda lemonicẽ. predicta: car. predictus cosdem clericos iuestiuit: ⁊ ifra. Cuz autẽ dictus magister ⁊ lemonic. penitentiarius in nostra fuissent presentia constituti: ⁊ acta iudicij inspici fecerimus diligẽter p pniarij testes intelleximus q̃ lemonic. episcopus pluribus annis antequaz magister inuestitus fuerit clericos ⁊ burgeñ. castri lemoniceñ. ⁊ eundẽ. p. nominatim: quem eoꝝ dicebat consiliarium ⁊ fautorẽ vinculo excommunicatiõis astrinxit. Per testes vero magistri. p. pbabatur quod ⁊ si dict⁹ eps i burgẽ. ⁊ eorum fautores tam clericos q̃ laicos lemoñ. ercõicatiõis sniaz ꝑtulisset: eos tm̃ p tres annos absoluit anteq̃ dictus magister fuerit inuestitus: et infra: et quia idem episcopus dicto magistro cõicauit postea in ecclesia ⁊ in mensa: ⁊ infra. Quia vero sepedictuz magistꝝ inuestiture sue tempore a prefato episcopo extitisse ercõicatũ dictus penitẽtiari⁹ sicut obtulerat si pbauit: cum ex aduerso de absolutione ⁊ cõione dicti epi fuerit facta sides: qõ per dcm̃ legatũ de memorato magistro fcm̃ est p diffiniciuã snia durimus approbandum. ¶ Rego. viij. canonicis pragensibus.

¶ Suspensus vel ercõmunicat⁹ ignoranter celebrãdo nulla idiget dispẽsatione respectu irregularitatis alias secus.

A Postolice se. ⁊ infra. Verũ quia tpe suspensionis ignari celebrastis diuia: vos reddit ignorãtia pbabilis excusatos. ¶ Ceterum si forte ignorãtia crassa ⁊ supina aut erronea fuerit: ꝓpter qõ dispensationis gratia egeatis: eaz vobis de benignitate apo. indulgemus. ¶ Dem.

¶ Ercõicatus minori celebrãs nõ est irregularis: sed peccat: ⁊ potest eligere: ⁊ ea que sunt iurisditionis exercek sed non eligi. ⁊ si confert sacramenta licet peccet tamen collatio tenet ⁊ suum habet effectum.

S I celebrat minori ercõicatione ligat⁹: lz grauiter peccet nulli⁹ tm̃ notã irregularitatis incurrit: nec eligere prohibek vel ea q̃ rõne iurisditionis sibi competunt exercere. ¶ Si tamen sciẽter talis electus fuerit: eius electio est irri-

minori excõicatione: puta. qr scienter participauit excõicatis. sed nũqd p̃ uati sunt iure eligendi q talem sciẽter eligũt. ar. q̃ sic. ꝫ. de elec. cũ in cunctis. ⁊. c. scriptum. in fi.

a ¶ Patribus. xj. q. iij. excommunicatos. ⁊. c. cuꝫ excõmunicato. iij. q. iij. engeltrudam.

b ¶ Priuat⁹. hec ẽ cã p̃ hibitionis qr cũ sit priuatus sacramẽtis ad ea eligi nõ põt ⁊ est simile illi qui non est capax non potest ex testamento aliqd percipere. argu. ff. de probat. que testm̃. ⁊. ff. de iure fisci. nõ intelligit. §. si qs palam. ⁊. l. ita fidei. hoc. n. esset circunuenire legem. vt ibi dicit. Et sic er arg. q̃ si aliqs phibet vna via nõ est admittendus ad id alia via. ꝫ. de procur. tue. cum suis concordan.

c ¶ Nõ carent. bñ dicit qr sacramenta a quocunqꝫ lꝫ a criminoso recipienda sunt ⁊ valent. xvj. q. vlt. c. vlti. dum tñ toleretur xxviij. di. consulendꝫ. ⁊ ꝫ. de coha. cler. ⁊ mulie. c. vestra. qr lꝫ sit suspensus a perceptione sacramentorũ non tñ quo ad collationẽ. vt hic dicit qr lꝫ sit suspensus quo ad se. non tñ quo ad alios. ar. ꝫ. de coha. cleri. ⁊ muli. c. fi. qr excõmunicati etiã conferunt ordines. ꝫ. de or. ab epo. q renun. epis. c. ij. licꝫ nõ cõferant executionẽ: sed isti participantes ꝓferunt executionem ⁊ ideo dicit veritas non carẽt effectu: geũqꝫ. n. b sit executionem: eam ꝓferre pñt: ⁊ sic est ar. q̃ excõicationõ transit in tertiam personam. Ber.

d ¶ Dũmodo. hec determinatio dũmodo respicit qõ dicit non vt amotus a collatione ⁊c. quasi diceret: si ex contẽptu ⁊ ꝯ probibitionem superioris ingerit se cõioni excõicatorũ: hoc ipso intelligitur remot⁹ a collatione sacramentorũ pp̃ suã ptinaciã ⁊ contẽptuꝫ. ar. ꝫ. e. c. ij. ⁊ ita ex ppria culpa licipit eẽ suspẽsus: sicut q nõ ẽ excõicat⁹ ex ꝯẽptu ẽ excõicat⁹. xj. q. iij. §. cum ergo in fi. ⁊. xxiiij. q. iij. notandũ. in fi. ⁊. j. de sen. ex. p tuas. ⁊ est arg. bo. ad hoc. j. de excess. pla. c. vl. ꝫ illo excõicato q violauit interdcm̃ hoc ipo suspensus fuit. ⁊ iõ alios excõicare vel suspẽdere nõ potuit: vt ibi dr. vñ tanquã suspẽsus ꝓferẽdo⁹ ecclesiastica beneficia nõ cõfert effectũ virtutis sacramẽtorũ. s. executionẽ ordinis q̃ est effectus ordinis: lꝫ conferat caracterem si in forma ecclie ꝓferat. preter q̃ in baptismo: qr a quocũqꝫ det in forma ecclesie, pficit ad salutẽ quo ad oẽm suũ effectũ. ꝫ. de sum. tri. c. i. ad fi. qr illud est sacm̃ necessitatis: qõ nõ ꝯtingit alijs sacrꝫ. ꝫ. de ꝯsue. q̃to. ⁊ ita pp ꝯẽptũ supiorꝫ dꝫ excõicari: vt b dr. Quidã b intelligũt cũ supior in p̃cepto facto participãtibus excõicato hoc interdicit suspẽdẽdo eos si ꝯfecerint. sed de hoc nemo dubitat. vel posset dici q̃ tunc primo remotus est a collatione cum fuerit excõicatus pp ꝯẽptuꝫ ⁊ sic planũ est.

e ¶ Pertinaciter. quasi ex ꝯẽptu ⁊ studiose pticipat: vnde pp hoc ẽ anathemate punidus: sic. j. de sen. excõ. qõ in dubijs.

Rubrica de cle. nõ ordi. minist. Supra de ordiatis celebrantib⁹ post offm̃ interdcm̃: nũc merito de nõ ordiatis ministrãtib⁹ ordie nõ collato. ab.

f ¶ Si qs baptizauerit. intellige ac si eẽt ordiatus: ⁊ ei liceret ex offõ: tunc punitur, put hic dr. secus si in necessitate: qr tũc licitũ ẽ cui libet. xxx. q. i. ad limina. ⁊. xciij. di. viacões. ẽt ab heretico pt recipi baptismus tpe necessitatis. de cõse. di. iiij. a quodã. dũmõ in forma ecclesie. xxiiij. q. i. si quẽ sorte. ⁊. ꝫ. de sum. tri. c. i. §. sacrm.

Et litteris. Cõis diuisio. scõa ps ibi ꝯsuliationi. ab. st.

g ¶ Manum. de qua habes. ꝫ. de sacra. non iteran. c. presbyter. vbi de hoc. ⁊. xxiij. di. pbyter cũ. q̃ si omissa fuerit non est ordo reiterãdus: sed statuto tpe ẽt supplẽdũ: vt dr in decre. pdicta pbyter. sed hic nec ordinẽ nec man⁹ ꝯpositionem recipit: put sequtur: vbi dicit ad sacerdotis offm̃ ⁊c.

b ¶ Presumpsit. dñ dicit vsurpare. qr nõ ꝯfecit cũ ẽtutẽ illã nõ bfer: qr sol⁹ ille ꝯficit q rite fuerit ordiat⁹. ꝫ. de sũ. tri. c. i. §. vna. ar. ad hoc. lxviij. di. presbyteri. ⁊. i. q. vij. dalbertuꝫ. ⁊. ꝫ. de iurepa. qr ãt in fi. ⁊ de cõse. di. i. c. i. in fi. secus in deposito vt. ꝫ. in. c. pr. ⁊. c. si qs dcm̃ ẽ.

i ¶ Promoueri. sine dispẽsatione. ⁊ sic punitur in eo in quo deliquit: vt. ꝫ. de ĩmu. ec. c. vl. cũ suis cõcordã. ⁊. ff. de fur. l. q vas. §. qui furem. B.

k ¶ De beneficio. sic. l. di. studeat. xxviij. di. pbyterum.

l ¶ Negocia. qr b redũdaret in opprobriũ clericorũ. cũ ipe clericaliter vinere teneat. sicut deposit⁹. lxxxj. di. dcm̃. ⁊ ar. xciij. di. diaconi. ibi mẽdicat infelix ⁊c. ⁊ ne cogat in cleri opprobriũ mendicare. ꝫ. de renũ. ad supplicationem: ⁊c.

m ¶ Misericordiã. vt ipe possit ad diaconatũ redire p⁹ tps statutũ: ⁊ ad bñficium si digne penituerit. sed nunqd eps posset dispẽsare cũ eo vt saltẽ ad sacerdotiũ pmoueret post pnãm. si credo qr papa B ei pbibere vt B. sed dic q̃ põt qr papa hoc expresso non pbibet.

n ¶ Salubri⁹. vt. ꝫ. de simo. matheus. in fi.

Rica de cle. p saltũ pmoto. Qr interdũ nõ ordinati ministrant interdũ ppostere ⁊ p saltũ pmouent merito de his subdit. de materia plene bẽt. lij. di. c. sollicitudo. ⁊ ibi optima glo. abb.

Ue. Cõmunis diuisio. secunda pars ibi: mãdam⁹. ab. fi.

o ¶ Nescire. Et sic crassa fuit ignorãtia. ⁊ iõ ipm nõ excusat ꝫ. de or. ab epo qui renun. c. i. ꝫ. de cleri. excõ. mi. c. pe.

p ¶ Discretionis. j. annos di scretiõis bene recipit qs sacros ordines lꝫ cõferre nõ debeat. ⁊ q ordinauerit puniri dꝫ. ⁊ ordinato interdicẽda ẽ executio vsqꝫ ad etatẽ legitimã. ꝫ. de rẽp. or. vel nõ ẽ cõpos mẽtis. lꝫ sec⁹ sit in mr̃imonio carnali. nisi malicia suppleat etatẽ. ꝫ ꝯ despõ. spu. de illis. ⁊. c. vl. ⁊ sic nõ ẽ sp similitudo iter carnale mr̃imonium ⁊ spũale: sed nunqd isti taliter ordinati tenenẽ ꝯtinere cũ venerint ad legitimã etatem. ar. q̃ non: qr. ꝯtinẽtia res est voti ⁊ nõ p̃cepti. xxxij. q. i. ĩtegritas. nõ credo q̃ possit ꝯbere. marie si dicat q̃ ordo habeat votũ continentie annexum. sic ergo cõpellit ꝯtinere: ⁊ ita facit ordo qõ votum facere non posset: qr in tali etate non tꝫ votũ. ꝫ. ꝯ reg. ad nr̃aꝫ. ⁊. c. significatũ. cũ suis similib⁹. sꝫ equi⁹ vt q̃ ꝯbere vosset si ꝯdicat ante. xiiij. an. sed qõ prius viri vex est: qr statim añq̃ ordinaret debuit ꝯdicere: ⁊ nullo modo ꝯsentire. ⁊ sic simplr coactus ordinatus fuisset: non recepisset caratherem. ꝫ. de bap. maiores. §. vl. versus fi.

q ¶ Iteratum. de cõ. di. i. ecclesie. ⁊. c. solẽnitates. ⁊ de cõ. di. iiij. placuit.

r ¶ Ministrare. i casu isto eps suo iure dispẽsare pt: vt satis colligit ex hac lra sic. lij. di. sollicitudo. ⁊. ꝫ. de sacra. nõ iterã. pastoralis. sed quid si nullũ mlorẽ ordinẽ habuit ⁊ promoueatur ad sacerdotiũ vel ad aliũ ordinẽ sacrum: nunqd recipit ordinẽ. Lau. dicit q̃ nõ. qr si laicus ordinet in sacrũ ordinem nihil recipit. ar. xl. di. sicut. vbi dr sicut viri ⁊ mulieris contũctio vnuꝫ facit corpus: ita clericatus ⁊ sacerdotiuꝫ vnum faciunt ordinem. sed si aliquem de minor. bẽat recipit sacrum. vin. dicit ꝯ. q̃ bene recipit qs sacrum ordinem: etiam si nullum bẽat de minoribus preter episcopalẽ: que nemo recipere potest: nisi sit saltem sacerdos. ar. j. de excess. prela. ibi cũ igitur pontificale officiciũ siue altaris ⁊c. ⁊ istud verius vr. sed qd si ordinat in epm ptermisso diaconatu vel subdiaconatu: eps est: dũtamen fuerit sacerdos. sed illuꝫ ordinem quẽ nõ habuit alijs conferre non potuit. ar. i. q. i. gra. ⁊. c. ventum. ⁊. q. vij. dalbertum. de cõse. di. iiij. quomodo.

Rica de eo qfur. ordi. susce. Interdum ẽt reperiunt aliq nõ solũ q per saltum vt. ꝫ. q furtiue ordines recipiunt. i. qui sine ordine ⁊ licentia superioris ⁊ sine

tanda: pro eo q̃ ad susceptionem eorꝫ eligitur a quorꝫ perceptione a sanctis patrib⁹[a] est priuatus[b].

¶ Peccat aũt conferẽdo ecclesiastica sacramenta: sed ab eo collata virtutis nõ carent[c] effectu cũ nõ videatur a collatione sed participatione sacramentorꝫ que in sola ꝯsistit perceptione remotus. ⁊ Dũmodo[d] nõ in contempnum ecclesiastice discipline: videlicet ꝯtra ꝯhibitionem superioris cõioni excommunicatorũ pertinaciter[e] se ingesserit: in quo casu est anathemate feriendus.

Rubrica De clerico non ordinato ministrante.

Hor misd a papa.

¶ Clericus ministrãs i ptinẽtib⁹ ad ordinẽ quẽ nõ habet deponẽd⁹ est: ⁊ ãplius nõ ordinãdus.

Si qs baptizauerit[f] aut aliquod diuinũ officiuꝫ exercuerit nõ ordinat⁹ p̃ p temeritatẽ abijciatur de ecclesia: ⁊ nunqꝫ ordiet

Ra banus. iij. legionen. epo.

¶ Diaconus missaꝫ celebrãs ad sacerdotiũ nõ pmouetur: ⁊ a diaconatu suspẽdit ad tps: sed in bñficio poterit ad tps dispensari.

Ex lris. t. f. inotuit nobis: q̃. i. diaconus cuꝫ nõ ipositis ei manuꝫ[g] missarũ celebrationẽ usurpare p̃sumpsit[h] ⁊ infra. ⁊ Con. t. .t. r. q̃ ad sacerdotis officiũ nõ poterit promouerī: a diaconatu quoq̃ biennio vel triẽnio p̃ tua manet p̃uisione suspensus. De beneficio[k] autẽ misericorditer agat cum eo: ne sustentatione priuatus ad se culi negocia[l] reuertat. Ut aũt securius ei possis hanc misericodiam[m] facere de agenda pnia diligẽtẽ circa eum curã nõ desinas exhibere. salubrius[n] aũt sibi absq̃ dubio p̃uidebit: si ad regularẽ vitaꝫ se duxerit transferendum.

Rica. De clerico p saltũ pmoto.

Ranno. iij. bonon. epo.

¶ Qui ignorãter p saltum ꝫ subdiaconatu fit presbyter: post penitentiam in diaconuꝫ ordinatur: ⁊ postea potest secum in sacerdotũ dispensari.

Ue lre continebãt q̃ sicut ex relatione quorundam

t receperas q̃. p. presbyter diaco. ordine pretermisso se fecit ad sacerdotij ordinẽ promoueri. Ipe tibi quoqꝫ secreto cõfessus est se, p certo nescire[o] si res taliter se hẽret. Sed ex quo boni uiri hoc asserebant iter quos fuerat conuersatus: credebat assertioni eorum eo q̃ tpe quo ordines inferiores susceprat ifra annos discretionis fuerat constitutus: ⁊ infra. ⁊ Mãdamus quatenus cõdigna penitẽtiã, p huiusmodi negligẽtiã iniũgas eidẽ: qua peracta: quia nõ intelligitur iteratũ[q] quod factum esse nescitur: ipsũ in diaconũ ordinare, p̃cures: ⁊ sic de misericordia eundẽ ministrare[r] permittas in ordine sacerdotis.

Rubrica De eo qui ordinem furtiue suscepit.

Ex. iij. linc oñ. epo.

¶ Qui furtiue recipit ordinem si ꝯtra hoc faciẽtes lata erat excõicatio sine dispensatione pape in sic

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK Baden-Württemberg

eraminatione.qz ingerũt se cũ multitudine ordinando ꝛ ignorãte ordinatore merito de bis subdit. ad materiã faciũt.c.salonitane.lxiij.vi.τ.xj.q.ij. lugduneñ.ab.si.

Eniens. Prima pars narrat factũ.scõa ibi: vnde.ponit rñsio distinguens.τ scõa subdiuidit.tertia ibi; si vero.ab.si.

a ¶ Furtiue.furtiue pmouet q citra ꝛsciam sui epi τ sine eraminatione pmouet. lxiij. vist. eꝗ ꝛsciam.τ.xxiij.vi. qñ.

b ¶ Archidiacono ꝛ.ar.q̃ archidiaconus pot excõicare.τ q̃ habet iurisditionẽ.s. de electi. vudum.ij.τ.s. de offi.or.cũ ab ecclesiarum.vbi de hoc.

c ¶ Dispenses.hic est op. ar.q̃ epi nõ pũt dispensare cuz illis q excõicati diuinum offiũ exercere presumũt;τ.j.e.c. vlt.vbi ꝓ idez: q̃ eoipo q̃ dicit tuipe p tuo arbitrio dispẽses si excõicatio lata non fuerit:intelligit probibere cum lata fuerit: q̃ sic excõicatus recipit ordinem. arg.xxv.di.qualis. qõ est vez sic.j.de sen.excom.cum illoz. de hoc dictũ s.de cle.ex.mi. clerici. Papa innocẽ.quartus tamen dicit q̃ iste non erat excõicatus.τ tñ pp interminationẽ excõicatiõis solus papa hic dispensat.

d ¶ Si vero interminatio. ar. q̃ si iudex dicat precipio sub interminatione anathematis q̃ ꝛfaciens sit excõicatus. sic.s.ꝰ loca.c.i.qõ nõ est verũ.Expone ergo verba illa τ itellige vt viri.s. de simo.sicut tuis.τ intransitiue intellige ista ꝗba interminatio anathematis idest termiãtio que fuit anathema sub conditione facta vt exponitur in decre.sicut.τ ita nulla ꝗ rietas vel dubitatio est.

e ¶ Misericorditer.nõ tuo iure:sꝫ ꝰ auctoritate pape. vt segtur.aliogn nulla rõne cõcedimus.τ.j.eo.c.vlti.item est hic ar.q̃ ingressus religiõis nõ tollit irregularitatẽ.j.e.c. vlt.de hoc viri.s.de aposta.c.ij.

Cum.b.lator. Prima narrat factum cui secũdo respondendo distinguit ibi: qz vero. Abbas sic.

f ¶ Minores. Hic ergo bẽs expressum q̃ omnes minores ordines vna die ꝛferri possunt ar.ad hoc.s.de tẽp.or.c.i. vbi indefinite loquit de hoc.

g ¶ Permittas.hãc pmissionem intellige fm tenorẽ.s.eo. c.pror.τ.j.c.pri. si excõicatio lata fuit vel nõ fuit:qz tunc nõ pot.als suo iure poterit.

h ¶ Si voluerit.j.de sen.excõ. cuz illorum.tñ si excõicatus ex certa scia ordinez recepisset: nõ posset vt ibi dicitur.

suscepto ministrar vel ad superiorez ascendere nõ potest.sed si excõmunicatio lata non erat epi τ abbas poterunt dispensare.b.d.cuz duobus sequentibus.

Eniẽs ad nos.p. nobis exposuit se furtiue[a] ordinem
v diaco.suscepisse. ¶ Unde .f.t.r.q̃ si non fuit a te vel ab aliquo archidiaconorum[b] vel p̃latorum tuorum sub anathematis interminatione prohibitus:tu ipe pro motione ipsi⁹ ad sacerdotale officium cõdigna satisfactione ipo sita:nisi alia ipediãt,p arbitrio tuo dispẽses[c]. ¶ Si vero[d] subinterminatio anathematis super hoc fcã ẽ moneas eum vt in aliquo mõasterio seu canonica habitum suscipiat regularem:cui ex quo in habitu illo aliquãto tpe fuerit laudabiliter ꝗuersat⁹: poteris misericorditer[e] ꝓuidere : aloqui nulla rõne concedimus eum ad sacerdotalẽ ordinẽ promoueri.

Q Elestinus,iij.

¶ Summariu est supra.c.primo.

Quz.h.lator pstitiũ:sicut nobis sua questione monstrauit:ad tuã ordinationis cã pstitiã accessisset:iurta ꝗsuetudinẽ patrie sibi q̃tuor minores[f] ordines cõtulisti : q̃ bus non cõtentus subdiaconatũ temerario ausu recepit. ¶ Qz vero idem clericus in hoc facto multuz excessit:Mãdamus quatenus eũ in minoribus dumtaxat ordinibus celebrare pmittas[g]. Si vo domũ religionis intrauerit:τ vita τ mores eius exegerint:abbas si voluerit[h] i alijs poterit ordib⁹ dispẽsare

I Dem.

¶ Summatum supra.c.prio.

Innotuit nobis q.g.clericꝰ τ alij duo ꝰ diocesi tua ad.g. quondam segunt.epz : vt ordies[i] reciperent ab eo:accesserũt. Cũq̃[k] ab eodem epo sub excõmunicationis sententia fuissz ꝓhibitũ ne quis se ad duos ordies suscipiẽdos ingereret:predci clerici nihilominꝰ sbdiaconatus τ diaconatus ordinez clandestine susceperunt : τ infra. ¶ Consul.t.t.r.q̃ ordinati in susceptis ordinib⁹ de iuris rigore ministrare nõ debẽt[l]. Verũtamẽ si ad religionẽ aliquã voluerint se trasferre: τ peracta penitẽtia ,p arbitrio tuo eis iiuncta ibidẽ laudabiliter fuerit ꝗuersati processu tẽporis cũ eis poteris de nra inia[l] dispẽsare: vt postmodũ susceptorũ ordinuz executione letentur.

Rubrica De excessibus prelatoruz τ subditorũ.

A Lexandr.iij.

¶ Monet platos abstinet a grauaminibus subditorũ : τ aliqua enumerat:τ geminatã penã imponit contrafacientibus.

Eruenit ad audientiaz
p nostraz τ infra. ¶ Cum autez presbyteros quasi filios τ ffres bẽigne ac fraterna debeatis charitate[m] fouere. ¶ Mãdamus q̃tenus i eos talias τ exactiões[n] idebitas exercere nullatenus presumatis[o] : nec decetero irrõabiliter grauetis vel iboneste tractetis eosdẽ: aut sine iudicio capituli[p] suspendere vel eoruz ecclesias interdicto subijcere attentetis:nec̃ duas ecclesias[q] quarum vnã sufficere vedebitis pmittatis illos tenere:nec aliquez excõmunicare sine ordine iudiciario[r] psumatis. ¶ Scituri pro certo q̃ si hmõi rumores de vobis iterum ad aures nostras peruenerint: pro tãtis excessibus vos taliter puniem⁹[s] q̃ timiꝰ pene uestre ceteri[t] a similib⁹ abstinebũt.

I Dem cant.archiepo.

¶ Non pot eps sine causa ecclesiã alteri subiectaz ab illius subiectione τ obsequio liberare.

A Dhec: quoniã eps plures ecclesias a ꝗsuetudie τ obsequio archidiaconorum liberas ꝗstituit τ immunes:per quod redditus diminuit[v] eorũdem. ¶ Mandamus quatenus factũ epi super hoc corrigas τ emẽdes:τ ita,puideas q̃ p̃fatis archidiaconis ꝗsuetudines[x]

de varijs excessibus tam ꝓlatorũ q̃ subditorũ:nunc subijcit rubricã spãlẽ de prelatorum excessibus.ab.si.

Eruenit. Due sunt ptes.scõa ibi:scituri.ab.si.

m ¶ Charitate.xxj.q.i.pdicator.s.de censi.cũ apostolus.xviij. q.ij.hoc tantum.xciiij.vi.victum.

n ¶ Exactiones. sic.s.de imu.eccle.aduersus.

o ¶ Presumatis. debent n.seruare manus suas in nocias deo τ legi τ principi nullũq̃z pertingere lucrũ.in auẽ. de manda. pn.§.i.col.iij.τ.C.ꝰ supindicto.l. vna. li.r.ff. de vã.infec.ex dãni.i. rñ.et in auẽ.ꝰ col.§.τ hoc quo q̃z. col.ix. nisi ex magna τ grau causa.xxj. q.i.§. nouellarum. τ.s. de cens. cũ apostolus.

p ¶ Capituli.sic.s.ꝰ his q̃ fi.a maio.par.ca.questuit.τ ita eps sniam excõmunicatõis siue suspensionis sine capli ꝗsensu ferre nõ debz.ar.xxj.q. vij. eps nulli⁹.cum hec pena maꝗor sit i ecclesia. xciiij. q.iij. corripiant.ꝰ merito reqrit ꝗsensum capli.

q ¶ Neqz dual ecclesias. q̃rum vna nõ dependeat ex altera.s.ꝰ era.τ q̃li.eã te.vel nisi sint ita paupe res q̃ ꝓpriuz nequeãt sustentare rectorẽ: vt ibidez τ.r.q.iij.vnio. vel vnaz hẽat intitulatã.alia ꝗmẽdatã.xxj.q.i.q plures.

r ¶ Judiciario. τ ita hẽs hic q̃ ordo iudiciari⁹ seruari dz in snia excõicationis siue suspensionis vt ij.q.i.nemo.ar.ij.q.i.de us oipotẽs.τ.s.de ap.reprehensibilis. τ seruat et attendit ordo iste si legitima admonitio fiat vel si non fiat per vnum mensem ingressum ecclesie sibi nouerit interdictũ.j. de sen.excõ.sacro.τ.c.cũ medicinalis.lata tñ tenz.xj. q.iij.si eps forte.

s ¶ Puniemus. ex ordinarie.in auẽ.de san.epi. §. oibus aũt.col.ix.

t ¶ Ceteri.a silib⁹. sic.s. de male.c.i.τ.s. de iude. ad liberandã.τ.s.de offi. ord.irrefragabili τ.ij.q. vij.quapropter.b.

A Dhec Episcopi ecclesias archidiaconis subiectas ab eis liberare non possunt. hoc d. vel generalius sic vt i rubro.scõa pars ibi mandamus.ab.si.

i ¶ Ordines.s.sacros q̃ simul eodẽ die ꝗferri nõ debẽt.s.ꝰ tẽ.or. lꝗas. τ.c.dilectus.ad duos vo minores vel ẽt q̃tuor: pot aliqs pmoueri.s.c. pri.sꝫ idem esset si de mlorib⁹:si ꝓhibitio excõicatiõis scã fuisset de mlorib⁹:lz possit ꝗferre minores qz si nõ vult aliquẽ pmouere ad duos minores vel plures nõ cõpellit imo de iure interstitia ẽt tẽporũ seruãda sũt.lxxvij.vi.singulis.

k ¶ Nõ debẽt.imo de rigore sunt deponendi.j.de sen.ex.cũ illoz.qz ꝗsniaz excõicationis recipiũt ordines.ar.de cle.excõ.mini.latores.

l ¶ Licẽtia.sic.s.e.c.i.sed ad sacerdotiũ p hãc lniam nõ poterit dispẽsare cũ ꝰ susceptis ordinib⁹ hoc dicat.τ est ar.q̃ ingressus religiõis nõ tollit irregularitatẽ.s.eo.c.i.τ.i.q. vii.si quis oẽm.

Rica ne excess. ꝓlatorũ. Supra visum est de varijs excessib⁹ subditorũ sꝫ ne prelati suꝗbirẽt subijcit de eoz excessib⁹: vel aliter τ melius.s. visũ ẽ generaliter

v ¶ Dimiuit.τ male:qz nõ debẽt epi tus suũ alicui dimiuere citra eiꝰ cõsensum.C.de iur.reipu.l.i.li.xj.τ.C.de emã.l. nec anus.τ.s de ec.edi. ad audiẽtiã.ij.τ.C. de cõi agro deserto qcunqz in fi.li.xj.τ est ar.q̃ eps alteri⁹ ꝓiudiciũ nõ pot dare priuilegiũ.ar.ix.q.iij. cõquestus.τ.c.p principalem.nũc vero.lau.sed qd si mortuus sit archidiaconus nunqd eps cũ capto pot ꝓiudicare futuro archidiacono in aliqbus obsequijs liberando clericos vel subtrahẽdo iuri archidiaconatus. vin. dicit q̃ sic.ar.ad hoc xij.q.iij.c. vl.qõ pax facit.xvi.q.i.§.sicut duo.τ.c.statuimus.τ de cõsecrdi.i.oẽs.τ.j.e.sicut.τ ar.s.de cõsti.cũ accessissent.vbi ex toto suppressa fuit dignitas.ar.ꝗ.s.ne se.va.p totũ.τ.s.de consti.c. pe.τ.c. cum accessisent.vbi de hoc qõ verius videtur.

x ¶ Cõsuetudines.ar.q̃ iurisditio archidiaconi potius ex consuetudine q̃ ex iure iuuat.s.de ele.vudum.ij.§.tandẽ.ar.s.de offi.archidia.c.vl.

ar. ꝯ. j. e. cū satis. vbi de b. item ar. q̃ seruitium ex consuetudine prestitum peti pōt. xj. di. catholica. ⁊. xviij. q. ij. seruitium. ⁊ de hoc plene dicitur. s̄. de consue. c. vl. ⁊. s̄. de cen. peruenit. ⁊ intrellige quod hic dicit de consuetudine prescripta.

Audures. Archidiaconi ecclesias sibi subiectas ad suum vsum retinere non pñt. b. d. vel generalius ⁊ sic vt in rubro. p̄ma pars narrat factum. scḋa prouidet ibi: mandamus. ab. si.

quas p̄sbyteri in ecclesijs suoꝝ archidiaconatuum debēt: plenarie cōseruentur: ⁊ illis debitam reuerentiam exhibeant ⁊ honorem.

I Dem exonieñ. epo.

¶ Habens subiectionem vel collationē beneficij illud pro suo vsu retinere nō pōt: seu sibi ꝓferre.

Audures nostras peruēit: q̃ quidam archidiaconi tui se in ecclesias que in suis archidiaconatibus vacant auctoritate ppria intrudere[a] nō verētur: ⁊ ifra. ▽ Mādamus quatenus eos q̃ tali mō ecclesias occupāt uel occupatas detinēt ad easdē dimittendas cēsura ecclesiastica compellas ⁊ easdem ecclesias de personis idoneis ordinās prefatos archidiaconos p tāta p̄sumptione debita cures animaduersione punire[c].

I Dem in cōcilio lateranen.

¶ Cōtra naturā incōtinētes si sūt clerici deponunt vel in mōasterio detrudūtur: si laici excōicātur.

Clerici: ⁊ infra. ▽ Quicūq̃ illa incōtinētia que cōtra naturam[b] est, ppter quam ira dei venit in filios diffidentie[c]: ⁊ quinq̃[f] ciuitates igne cōsumpsit: deprehēsi fuerint laborare: si clerici fuerint deijciantur a clero: vel ad agēdam penitentiam in monasterijs detrundātur. ▽ Si laici excommunicationi subdantur[g] ⁊ a cetu fideliū fiāt penitus alieni. I Dem.

¶ Subditus nō tenet parēt superiori aliquid exigēti vel petēti cōtra tenorē sui priuilegii.

Sane si epi aliquid ab abbatibus preter debitam obedientiam[h] contra libertatem ordinis a pre. nostris ⁊ a nobis indultam exigūt: liberum sit abbatibus auctoritate apo. quod petitur denegare[i].

I Dem norwiceñ. epo.

¶ Vicarius ecclesie vsurpās sibi ipsius ecclesie personatus cōtra p̄stitum iuramentum: ad officij sui

Cum ad. Snia excōicationis lata ꝯ subditū onerantē p̄curationē exactā vltra numerꝯ ꝓcilij lateran. nō tg. b. d. vl generalius sic vt i rubro. scḋa ps ibi: ideoq̃. Ab. si.

n ¶ Cōcilio. s̄. de cēsi. cū apostolus.

o ¶ Auctoritate ap. spāli: idē iñ posset iure cōi: vt vt sicut signa rebus eis impressa, ppria auctoritate deponā. C. vt nemo pri. ti. re. su. ipo. l. i. ⁊. ij. ⁊ melius ff. de aq̃ quoti. ⁊ esti. l. i. §. trebatius. ⁊. §. item q̃rit. ⁊. r. q. iij. q: cognouimus. ⁊. s̄. eo. sane. ⁊ q̃ eps iniuste abstulit in q̃druplū ēstituat. xviij. d. qm̄ i fi. ar. C. ad. l. iul. repetū. l. i. ⁊ i auē. vt litigā. in exor. lit. iu. §. ⁊ hoc quoq̃. col. ir.

p ¶ Non tenere. ar. ꝯ. xj. q. iij. c. i. ⁊. ij. ⁊. ff. de no. ope. nūci. l. i. in p̄n. sol. q̃ hic dr verū est: q: snia talis nō tenet auctoritate priuilegij istis ꝓcessi super h ⁊ in hoc exempti sunt a iurisditione epoꝝ. vnde snia lata ꝯ p̄uilegiū pape nulla est: tanq̃ a nō suo iudice lata. ⁊ temerarium est ⁊ indignum sua auctoritate p̄sumere q̃ alicui spāliter ē ꝓcessū. j. d. p̄ui. sane. ⁊ ita inq̃tū isti erēpti sūt: Quanda sūt sua p̄uilegia. j. ti. ij. Cū capell. ⁊ sic intellige. s̄. e. sane. als dr si p̄uilegiū tale nō haberēt: ⁊ eps p̄dictū nūerum excederet: vel als vltra tenorē ꝓcilij eos grauaret: licite pñt denegare de iur. r. q. iij. q: cognouimus. ⁊ auctoritate ꝓcilij lateran. cū apostolus. tñ si excōicaret eosdē tūc teneret excōicatio: lz ipe male faceret. ⁊ ipsi possent agere ꝯ epm ad ꝓtiere: q: iniuste illos excōicauit. j. de sen. excō. sacro alij dicunt q̃ hoc est ius cōmune, sed hoc non credo.

Sicut. Abbas subiect epi scopo monasteriū suum alteri subijcere vel vnire nō pōt sine ꝓsensu diocesani etiā cū cōsensu metropolitani. b. d. vel generalius sic vt in rubro: ⁊ ē casus allegabilis. diuiditur. nam primo ponit quandam cōsuetudinem. scḋo narrat factum q̃ infirmari mandat ibi: cum q̃. tertio soluit obstaculum ibi: nō obstante. ab. si.

q ¶ Pertinere. no. q̃ quedam sibi intantū sedes apo. reseruauit que ab alijs ipune p̄sumi ñ pñt. xvij. dist. huic. solus papa restituit depositos epos. ij. q. vj. ideo. ⁊ deponit eosdem. iij. q. vj. accusatus. quāuis dudū. ⁊. s̄. de translat. inter corporalia. diuidit episcopatum in duos. xvj. q. i. precipimus. §. sicut vnit duos in vnum: vt hic. ⁊ xvj. q. i. tpis qualitas. ⁊ erimit epos ⁊ abbates. xvj. q. i. frater noster. probat scripta aliorum: ⁊ xilia. s̄. de sum. tri. c. ij. in ñ. ⁊. xvj. di. sancta romana. ⁊. xvij. dist. regula. ⁊. ij. q. vij. iō. articulos fidei soluit. xiiij. q. i. quotiēs qm̄ vet. ⁊ cū dubitat de aliquo articulo. s̄. de hereti. cū xps. synodū facit generalē: vt. xvij. di. c. i. ij. ⁊. iij. transfert sedem episcopalem de loco ad locum. vij. q̃de. i. ⁊ tpis qualitas. mutat epos. vij. q. mutatiōes. ⁊. s̄. d trāsla. p totū. appellat nullus ab ipo. ir. q. iij. cūcta. vnde versus. Restituit papa: solus deponit ⁊ ipse. Diuidit ac vnit: erimit atq̃ probat. Articulos soluit: synodūq̃ facit generalem. Transfert ⁊ mutat: appellat nullus ab ipso.

r ¶ In tua dioce. vñ ipo iure ad curā ipi pertinet: ⁊ ptātes. s̄. d p̄sceri. cū nō liceat. ⁊. xviij. q. ij. abbates. ⁊. c. se. ⁊. c. i. ⁊. s̄. de relig. do. d renouatis. nisi sint exempta. xvj. q. ij. c. i. vbi priuilegiū erēptionis ostendatur. c. di. ꝯ morem.

s ¶ Requisito. q̃ fieri nō debet in alienationibus. xvii. q. iiii. in venditionibus xij. q. ij. abbatibus. Ber.

t ¶ Auctoritate nra. nā auctoritate sua facēt nō posset: vt vt maxime si aliud monasteriū sit subiectū alij: q: nō posset esse iudex in cā sua. C. ne qs in cau. sua

excutionē admitti nō debet.

Illud etiā de vicarijs qui p̄sonis fide ⁊ sacramento obligati sunt duximus statuendū: q̃ si personatus sibi falso[k] assumentes ꝓtra p̄sonas se exercerint ⁊ sup hoc iure ꝓfessi fuerint: vel ꝓuicti[l]: decetero in eodem[m] episcopatu ad officij sui executionem nullatenus admittantur. Clem. ē. s. iij.

¶ Excommunicatio lata contra subditum quia nō paret: cōtra priuilegium sibi a superiore concessum non tenet.

Cum ad quorundam: ⁊ infra ▽ Idcoq̃ dis. v. ap. auctoritate concedimus vt si ecclesiarum prelati numerū euictionis ⁊ personarum in lateranen. concilio[n] constitutum quum ecclesias visitant excedere forsitā presumpserint: ⁊ pro illis procurationem exegerint: liberum sit vobis auctoritate[o] apo. denegare. ⁊ si propter hoc ecclesias vestras vel clericos aliquam sentētiam promulgauerint: ipsam decernimus nō tenere[p].

Celestinus. iij. faustino epo.

¶ Prelatus inferior citra epm nō potest suam ecclesiam vel sibi subiectam alteri vnire sine episcopi consensu etiam metropolitani auctoritate interueniente.

Sicut vnire epatus atq̃ potestati subijcere aliene ad sūmū pōtificem pertinere[q] dignoscitur: ita epi est ecclesiarū sue dioce. unio ⁊ subiectio earundem. ▽ Cū itaq̃ prior grādeñ. monasterium suum quod est in tua dioce[r]. ⁊ in tuo dbet ordinari consensu: monasterio de accato tuo assensu minime requisito[s] subiecerit siue vnierit: quod fecit te inconsulto: tibi liceat auctoritate[t] nra sicut iustum fuerit infirmare. ▽ Non obstante assensu vel cōfirmatione quem metropolitanus interposuisse proponitur: cum in diocesi sui suffraganei absq̃ ipsius

ius ff. di. l. vna. si aūt vtrūq; esset de sua iurisditione: satis credo q̄ sua auctoritate hoc facere posset. ar. bui⁹. c. q: vt h dicit sine suo ꝓsensu fieri nō debuit.

a ¶ Attentare. ar. et hoc q̄ archiepō nō est iudex ordinarius toti⁹ ꝓuincie. archiepō. n. oīuz epōr̄ sue diocesis est ordinari⁹. sed nō subditor̄ suorū eporum. s. de offi. ordi. pastoral. nisi i casib⁹ ibi notatis. alās. n. nisi i casib⁹ illis nihil pōt disponere in diocesi suffraganei vt dicūt ꝓtōnes de quib⁹ hic fit mētio. ir. q. iij. c. i. ⁊. ij. ⁊ c. archiepō. ⁊ duob⁹. c. sequen. ⁊. s. de of. or. romana. b.

Quam sit. Clericus qui de crie publice gloriatur pp qd scandalū secutū est ab officio ⁊ beneficio suspenditur. h. d. ⁊ per hoc cōe sūmarium nimis restringitur sensus lfe qa vt exposcere scandalū qd vt ꝑ pn. c. ⁊ ib simpliciter pōt fic sūmari: vt in rubro. scda pars ibi idqz. ab. si.

b ¶ Publice cōfiteri. ar. q̄ cōfessio extra ius facta preiudicat qz nō refert vndecūqz crimina claruerint vt puniant. xxiij. q. iij. crimina. si. ff. de adimi. tu. pt. §. vl. alās est. §. sub illa quidem vecedens. §. vlti. qualiter cūqz inotuerit tutori q̄ sit tutor statiz piculuz ad ipm ptinet vt ibi dr. si. xij. q. v. h videt. sed ꝑ s. de iudi. at si clerica. ⁊ nemo sine accusatore dānari dz. xxiij. q. iiij. si quis ptātē. ⁊. ff. de mu. ⁊ bono. rescripto. §. si quis. qd verum est: vnde iste non deponit: sed suspendit. ⁊ ex illa confessione non punit: nisi occasione aliter. sz pp scandalū ⁊ infamiam oriam iter mulierē ⁊ virū q pp h eā expulit suspēdit: alās si fuisset suspēsus pp tale cōfessionem. qn qs punire possit sine accusatore. notat. s. vt eccle. bene. sine diminu. ꝓfe. vt nostrū. ⁊ de cōfessionib⁹ ⁊ in alijs casibus nota. s. de ꝓfe. c. vlt.

c ¶ Officiū. i. debitum carnale ⁊ alia ꝓsueta.

Si literis. Eps cuius auctoritate homicidiū cōmissum est a ministerio altaris ⁊ officio pōtificali ⁊ epat⁹ administratione deponitur. h. d. vt sic. eps prestans cām directe: vel indirecte homicidio cōmittendo eo cōmisso priuari debet officio pontificali ⁊ sacerdotali ⁊ ab administratione epat⁹ remoueri. vel tertio ⁊ breui⁹ vt i rubro. prima pars narrat fcm̄ scda diffiniēdo committit ibi: nos igitur. ab. si.

d ¶ Cādentis. hec purgatio p hibita est. s. ne de. vel mona. sniam. ⁊. j. de pur. vulg. p totum. vsi hoc solo q̄ in hoc consensit: fuit puniēdus.

e ¶ Cōsuluit. nō phibet h quin epi possint dare ꝓsilium principibus i crībus. xxiij. q. vl. pessima in fi. nā clericus pt dare cōsiliū ita ꝓsiliū i genere dicēdo fures talr puniēdi sunt. arg. v. q. vi. ōlato. dūm̄ ponus opera ꝓsulētis q̄ suggerētis fungat. ⁊. ff. de qd. l. i. §. q rōnem. itē licite pōt clerici q̄relā iudicib⁹ deferre de furib⁹ ciuiliter. ar. xxiij. q. v. nō vos. ⁊. ff. de bomi. postulasti. ⁊ lz aliqs rūdeat de facto furis extra iudiciū lz ille fur puniatur nō imputat illi. s. de bomi. tua. hic. n. expressit fines ꝓsilij dicēdo maluz est si fur sic euadat ⁊ presens fuit in suspendio.

f ¶ Talibus verbis. q̄ sequuntur auditis ⁊c.

g ¶ A nostra discessit. vnde pinde est ac si nō venisset. s. de iudi. c. i. ⁊. xj. q. iij. certā c. aut et si latitaret post colūnas. ff. et q. cau. in poss. catur falcini⁹. §. il.

assensu nō debeat aliqd cōtra cōstitutiones canonicas attētare[a]: nos quoqz id decernimus irritandum

Innocentius tertius archipresbytero sancti andree de pal.

¶ Suspēdi debet clericus qui de suo crimine gloriatur.

Quaz sit graue crimē in clericis cum male fecerit gloriari nullⁿ sane mentis ignorat. ▽ Accepim⁹ sane q̄ cum. r. deserieñ. p. filiā suā cuidā. J. nomine tradiderit i vxorē. p. diaconus nō erubuit publice[b] ꝓfiteri se multerez p̄dcāz carnalr cognouisse vnde fcm̄ ē q̄ vir ad. p p̄a eā remitteret cui fuerat matrimonialiter copulata. ▽ Jōqz mandam⁹ q̄tenus si tibi ꝓstiterit de p̄mis ap. ces. prefatum clericū ab officio ⁊ beneficio suspēdere non postponas: cōpellens virum vt vxorē suā recipiat: eiqz sicut iustuz ē officiuz[c] exhibeat maritale.

Dez epō hiponeñ. ⁊ abbati de tileto visitatoribus lombardie.

¶ Clericus auctoritatē vel ꝓsiliū directe vel indirecte homicidio p̄stans irregularis efficitur.

Ex lfis vestris accepim⁹ q̄ cū ad albiganēsem ecclesiā vna cū pisano archiepō tunc episcopo vercellē. accessissetis visitatiōis officiū impleturi: albiganeñ. eps iter cetera q̄. pposita fuerāt ꝓtra ipsum ore. ppō est ꝓfessus: q̄ cū qdā i villa q̄dāz ad eius iurisditionē spectātē ifamaret de furto: ⁊ idē illud ifiaret oino: offerēs q̄ cādētis[d] ferri iudicio se purgaret: ⁊ vt suspendio puniret si deficeret in codē: dictus eps requiuit a iudice qd super hoc videretur eidez: ⁊ cum iudex rūdisset vt fieret sicut fur ipse diserat ferrū cādēs in ipsi⁹ p̄nitia epi est allatum: quod cū accepisset fur ille cōbustus est: unde index pauefact⁹ qd sibi sup hoc videretur cōsuluit[e] epm memoratum. Qui rūdit q̄ si fur sic euaderet malū ēt quāquaz affirmet se verbis[f] talibus vsum fuisse: auditis quātus ē clamor populi: oēs dicūt malū est si sic euaserit ipunit⁹: ⁊ sic eps ⁊ iudex villaz ipāz cū multudine sunt igressi: in q̄rum p̄nitia predictus fur est suspensus: pp qd ipm cuz lfis vestris ad

lud sciendum: et. s. vt lit. nō conte. qm̄. §. i.

b ¶ Pergsit⁹. no. q̄ sufficit absentē requiri: lz pemptoriū ad ei⁹ noticiaz non peruenerit. s. de do. ⁊ ꝓtu. cām que. c. vl. ⁊. s. de de. nō resi. et tue. C. de iudi. pperandum. §. ⁊ si quidem. ff. de euic. si vo. ⁊. l. si dictū. §. si pōte. ⁊. ff. locati. itē querit. §. exercitu. ar. ꝑ. s. vt lit. nō conte. qm̄. §. ij. ⁊. ff. que sen. sine appel. resun. l. j. §. cum eo. non enim statim contumax videtur q̄ vocem preconis nō eraudit. ff. de in integ. restitu. minor. l. penul. que incipit ⁊ ius. C. quomodo ⁊ qn̄ iudex. ea que. ⁊. iii. q. ir. caueāt. sed certe ibi nō tenuit sniā: qz ibi reus nō fuit citatus Joan. hic. n. citatus venit ad preceptū ingsitoriū: ⁊ ꝓtumaciter recessit: ⁊ adhuc papa mādat vt moneatur.

i ¶ Noscit deliqsse. relatione iudicū ghus creditur xxiij. di. de concilijs. do nec pbetur ꝓriuz. s. de testi. cum a nobis. b.

k ¶ Corporalē. vnde incidit in illam constitutionē s. ne cler. vel mona. sniaz ⁊ auctoritatez prestando ⁊ presentiam: vnde merito deponi debuit: qz fuit homicida. supra de homi. significasti. ij. ⁊. s. de cler. pug. in duello. c. ij. l. distin. si quis viduam. quia non refert an facto vel consilio seu auctoritate fiat homicidiuz: vt ibi dicitur.

l ¶ Ministerio. ar. q̄ nō pōt qs esse eps nisi pmo fuerit sacerdos. de hoc di ri. s. de cle. per saltuz promot. c. vno.

m ¶ Cedat. cuz pp culpā suā factus sit irregularis alias enim si esset impotens daretur ei coadiutor. xxij. questione. j. quāuis. triste. vin.

Inter. Ab obtinēda dignitate repellitur vsurarius ⁊ public⁹ aleator. h. d. vel sic vt in rubro. diuiditur. nam p̄mo narrat decisi factum secundo diffinit ibi: nos igitur que subdiuiditur. nam prima diffinit de. p. secunda de. b. tertia de cantore. secunda ibi. preterea. tertia ibi: quia vero. Ab. si.

n ¶ Aleatorem. quod hodie prohibet. s. ō vi. ⁊ bonesta. de. clerici. tamē videt q̄ pp hoc nō dz p̄uari iure suo si vellet se corrigere. xxv. disti. c. i. idem vt de vsura. xxij. disti. c. i. sed aliud est i obtento aliud in obtinendo. pp vsuram idistincte repellitur ab obtinēdo. lxxij. di. de petro. ⁊ hic: sed in obtēto bñficio pōt eps facere gr̄am: si se libēter corrigat de iure tm̄ pōt deponi. xxiij. q. iiij. si qs oblitus. ⁊. c. qm̄ multi. b.

o ¶ Xj. pro. xij. hec vsura centesimam excedit. qm̄ illa in anno sorti adeqt C. de vsuris eos. ff. de condi. inde. si non sortem. hic vsura vna die posset excedere sortem.

p ¶ Voluptuosos. cōiugij tm̄ cū ludere lz. ff. de aleato. qd si quinio.

q ¶ Deuenit. est ergo ludus no. iu. cum affectu in culpa. ff. ad. l. aquil. nam ludus.

a Excusandas. hec verba posita sunt. xvj. q. i. predicator. ⁊. s. de cõsue. quanto. b Auctoritas vsurpat. q peccatum suum defendit auctoritate: seu consuetudine: magis peccat: ⁊ iõ magis puniri debꝫ. xxiij. q. iiij. nemo. ⁊ hic. ⁊ de pe. di. vj. c. i. in fi.

c Dignitatis. ar. q succentoria est dignitas.

d Sãctiones. C. ò dig. neqꝫ famosis. li. xij. C. de insam. l. vna. li. r. si. s. de iureiur. querelam.

e Depositionibus. vt s. de elec. cũ dilectus. no. q ꝓ iudex de eo qõ fit coraꝫ eo põt in testẽ duci. b.

f Vel procurauerit. si. s. de resti. spo. cũ ad sedeꝫ in fi. lꝫ enĩ iste obtinuerit litteras ⁊ vsus fuerit eis non tñ ꝑsumit ꝓ eas falsauerit: sicut nec ibi presumitur vt deiecisse: lꝫ ipse possideret ⁊ aduersarij probassent se expulsos. volꝰ enim non ex peesumptionibus sed ex ꝓspicuis idicijs probari dꝫ. C. de vo. dolum. vñ qui dolũ allegat dolũ probare tenetur ff. de proba. quotieng. §. q dolo. sed ꝗ arg. hẽs. s. de cri. fal. ad falsariorum. vbi dicit ꝓ postq̃ litteris falsis vsus fuerit: non poterit pretendere excusationem. ⁊ hic vsus est falsis litteris: nec tñ ex hoc punit. so. illud spãle ẽ in litteris dñi pape que prius diligẽter examinãde sũt nec pena ad lĩas aliorum prelatorum extendit: imo ⁊ aliud spãle ẽ in illis qõ nõ in alijs: qa ibi tradit curie seculari statim: sed alij non traduntur.

g Postmodum. vnde non valuit ꝑma nõ cassata: sic. s. de cõce. preben. ad electionem in fi. sed qd si prima nulla fuisset ipo iure: puta qꝫ persona fuit indigna ⁊ scienter electa nunqd valuisset scõa videtur ꝓ sic. s. de elect. bone. i. ⁊. s. de app. constitutis. ⁊. s. de iurepa. illud. c. cum laici. sed ꝗrium est verum ꝓ nõ valꝫ scõa. qꝫ ipso iure priuatus fuit eligẽdi ptãte illa vice vnde scõa nõ valet. s. de elect. cũ in cunctis. ⁊. c. cuꝫ vintonen. ⁊. c. scriptuꝫ in fi. s. de supplen. neg. plato. lꝫ. ⁊. c. vl. sed. c. illa illud ⁊. c. cũ laici ꝗdicere videntur: qꝫ ibi ab eadẽ ꝑsona scã fuit prima concessio: ⁊ secũda: ⁊ tñ tenuit secũda

plectibilis fit offensa: ꝑ quos ad excusandas[a] excusationes i culpis de linquendi auctoritas vsurpatur[b] qõ circa eundẽ. p. de succẽtoria factuꝫ esse dignoscitur ꝓꝓ idignitateꝫ ⁊ vilitatem ipsius durimꝰ irritandũ cuꝫ ꝑsonis vilibus ⁊ indignis porte dignitatis[c] patere nõ debeãt iuxta legitimias sãctiões[d]. Preterea contra prefatuꝫ. b. fuit manifeste per testes ꝓbatum: qꝫ de conscia iudicuꝫ vltia clausula inserta nõ fuerat in litteris eorundẽ: sicut i ipsoꝝ depositiõibus[e] exprimit euidenter: ⁊ infra. Unde pars altera ꝓponebat: qꝫ cũ predicus. b. scienter vsus fuerat lĩris sic falsatisõbeat tãquã falsariꝰ oino repelli. verũ nos attẽdentes qꝫ ⁊ si ꝓstaret qꝫ dicta clausula lĩris illis fuisset apposita preter cõsciam iudicũ predicto rũ: qꝫ tamẽ fides facta nobis nõ fuit qꝫ dictus. b. allaꝫ clausulaꝫ apposuerit vel procurauerit[f] vt ab alio poneret vel ẽt qꝫ sciẽter usus fuerit litteris sic falsatis ab huiusmõi falsitatis obiectu eũdeꝫ duximus absoluẽduꝫ: maxime cuꝫ postquaꝫ sibi hoc obiectum fuit pretermiserit vti eis: ⁊ infra. Cuꝫ igitur per depositiones duoruꝫ testium nobis constiterit qꝫ concessio. p. facta precesserit: q̃ q̃ ꝓꝓ indignitateꝫ eusdeꝫ meruit reprobari concessionẽ postmoduꝫ[g]. b. factam irritaꝫ[h] decernimus ⁊ inanem. Quia vero cantor adeo inhonestuꝫ se habuit in hoc facto: vt prima donatione nõ reprobata secundaꝫ facere attẽtauerit: ⁊ digniuꝫ sit vt in eo quis puniat i quo[i] visus est deliquisse: i hoc eius duximus varietatis incõstantiam puniẽdaꝫ: vt concedẽdi succentoriam ipaꝫ hac vice[k] nullaꝫ habeat facultatẽ ꝑtitũ uobis auctoritate mãdantes cõcedimus quatenus eandem auctoritate nostra suffuiti persone idonee assignetis.

I Deꝫ in concilio generali.

Cognoscere ò causa matrimoniali. item pnias publicas ⁊ indulgentias ꝓcedẽ spectat ad dignitatem epãleꝫ. Ande inferior ꝑlatus de hiꝰ se intromittere nõ debet nisi ei ꝓpetat de iure spãli.

Accedentibꝰ ad nos de diuersis mũdi partibus episcoporuꝫ querelis intelleximꝰ graues ⁊ grandes quorundaꝫ abbatũ excessus q suis finibꝰ nõ cõtenti[l] manus ad ea que sũt epãlis dignitatis[m] extendũt: de causis matrimonialibꝰ cognoscendo iniungẽdo publicas pnias[n] concedendo etiaꝫ indulgẽtiaruꝫ litteras ⁊ similia presumendo: vnde contingit interduꝫ qꝫ vilescit epãlis auctoritas apud multos. Volẽtes igitur in hiꝰ ⁊ eporuꝫ dignitati ⁊ abbatuꝫ prouidere saluti pñti decreto firmiter ꝓhibemus: ne qs abbatũ ad talia se ꝑsumat extẽdere si propriuꝫ voluerit periculum euitare: nisi forsan qsquã coruꝫ spãli ꝓcessiõe vel alia legitima[o] cã hmõi valeat se tueri.

K Onorius. iij. p. ti. sancte prudẽtiane presbytero cardi.

Ad reuelandum peccatoreꝫ sine peccatũ in pnia confessum sacerdos cõpelli non potest.

Dilectus filius ioannes presbyter exposuit cõquerendo qꝫ rectores fraternitatis vrbis ipꝫ ad reuelanduꝫ fures ⁊ quod super quodaꝫ furto sibi tanquam sacerdoti fuerat reuelatum vel ad satisfaciendum erinde damnuꝫ passo arctare nitentes in eũ nisi alterũ ꝑmissoꝝ efficeret tulerũt sniam interdicti. Quia igitur pniciosum esset predictum presbyteruꝫ sibi taliter credita reuelare[p] ac cogi ad id qõ nõ rapuit[q] exsoluenduꝫ dis. t. mandamꝰ quatenus ꝑfatos rectores corã te ꝓueniens iniungas eisdem vt a memorati ꝑsbyteri grauamine penitus conquiescant.

I Dem preposito. r. ⁊ archidiacono sueseñ.

Primari homines regulariter ne quidẽ cõstituẽ collegiũ ⁊ hẽ signa collegij: nisi eis aliter ꝓcedat.

i In quo. sic. s. de temp. ordi. lĩras. ⁊. s. de iurepa. pastoralis. ⁊. s. de de. excõmini. postulastis. k Hac vice tñ. s. de ele. cũ in cũctis. ⁊. c. cum vintonien. vñ si istoꝝ electio qbꝰ scribit nõ hẽt effectũ: statiꝫ posset iste eligere. b.

Accedentibus. Abbates de mrimoniis cognoscere ⁊ publicas pnias ĩiungere: ⁊ lĩras idulgẽtiaꝝ ꝓcedere nõ pñt: nisi eis cõpetat ò iure spãli. b. d. vel sic. ⁊ generalius vt in rubro. primo ponit epoꝝ querelam cui scõo ꝓuidet ibi: volẽtes. ab. si.

l Nõ cõtenti. cũ qlibet suis finibꝰ ꝓtẽtus esse debeat: nec terminos patrũ transgredi debeat. s. de sepul. c. i. ⁊. ir. q. ij. c. i. ⁊. c. se. ad idem eque possunt induci. xxiij. qõ. i. c. i. ⁊. s. de statu mona. recollentes.

m Dignitatis. que enumerant. lxviij. di. q̃uis corepis. ⁊ c. corepi. ⁊ sic vꝫ ꝑ hãc constitutionem ꝓ cognitio causarum matrimonialium ad epm ò iure cõi spectat. arg. xxv. q. vj. multoꝝ. ar. ꝗ. s. de cõsan. ⁊ af. er litteris. dicas ꝓ alij ꝑlati q cognoscunt de causis mrimonialibus: siue sint abbates siue alii faciunt ex cõsuetudine prescripta siue spãli concessione: fꝫ ꝓ hic in fi. dicit. ar. s. de rescri. auditis. alias de iure cõi ad solum epm hoc spectat. vt hic pꝫ. ⁊. l. di. in capite. ⁊. s. de of. ord. c. i. Ber.

n Publicas. pnias. hoc ad solũ epm ꝑtinet. l. dis. i capite.

o Legitima. puta consuetudo prescripta q̃ dat iurisditionem s. de offi. arch. c. vlt. ⁊. s. de ꝑscrip. auditis. s. de foro competen. cum contingat. s. de offi. ordi. irrefragabili.

Dilectus. Primo ponit querela presbyteri cui secundo ꝓuidet expꝑssa cã ibi: qa igitur. ab. si.

p Reuelare. ad ĩ cogi nõ poterat qꝫ fm leges nemo potest compelli ad furem ĩdicãdũ. ff. de prescrip. ver. solent. ⁊. ff. de ꝗdi. ob tur. cau. tdem. §. si tibi. argu. s. de furtis q cũ fure. sed ibi soluit: sed alia rõne non debuit cõpelli: qꝫ q peccatoreꝫ in pnia cõfessum publicat: ꝑ mundũ ꝓpellit pegrinari: vt vit de cre. de pe. di. vj. sacerdos. hodie ñ deponi debet ⁊ in mõasterium detrudi. j. de pe. ⁊ remi. omnis. sed nunquid ille sacerdos fuit suspensus: qꝫ non faciebat qõ alterũ precipiebat: vꝫ ꝓ sic. xj. q. iij. snia. sed nõ vꝫ duplici de cã: qꝫ ipse nõ sciebat furtuꝫ illud vt homo: ⁊ de tali potest intelligi ꝗrium signatũ s. de furtis q cum fure. sed vt deus. s. de of. or. si sacerdos. ⁊ in hoc maior erat ipsis rectoribus: ar. xciij. di. c. vl. ⁊. xciiij. di. c. i. qꝫ dei legatõe fungit. ergo ꝑ ipm interdicere vel excõdicare nõ poterãt. s. de maio. ⁊ obe. cũ iferior: ⁊. xxj. di. inferior. itẽ qꝫ ista snia continebat itolerabilẽ errorẽ: vnde nõ tenuit. j. de sen. ex. p tuas. vñ papa non dicit ꝓ absoluat: sed ꝓ illi desistant a grauamie qõ de facto inferebant: ⁊ qꝫ iniquũ erat: vt teneat reddere qõ nõ rapuit: ⁊ ita q̃tũ ad vtranqꝫ ꝑtem dlsiuncte nõ valuit interdictũ: vel qꝫ sub cõditione tulerunt: nõ tenuit interdictũ ⁊ ipse sacerdos pendẽte conditione cõquest[o] fuit ꝑ pape pinde fuit acsi appellasset: vnde suspensum fuit interdictũ. s. de ap. dilectis. ij. ⁊ papa mandat ipsum vlterius nõ molestari. sic excõdicatio sub cõditione suspenditur ꝑ appellationẽ. s. de ap. preterea. ij. b.

q Quod nõ rapuit. nisi illud a raptore sciẽter susceuisset: tunc nõ cõpelleret: qꝫ tenetur illud restituere cum succedit in vicium. s. de resti. spoli. sepe. ⁊. s. de iudi. qꝫ. v. ⁊. ff. de iureiur. si duo. §. idem iulianus. ⁊. ff. de condi. furti. l. ij. ⁊. l. et furtiua. ⁊. C. de fur. l. ij. ⁊. l. ciuile est. B.

DIlecta. Non possunt subditi singulares in p̃iudicium prelati erigere si gna collegii. h. v. vel sic vt in rubro. prima pars ponit querelã. secunda dat iudicẽ ibi discretionem. ab. si.

a Corpus. no. q̃ q̃ nõ sunt de vno collegio vel ẽt de vna societate nõ dicunt vnum corpus: vt hic p̃z: q: clerici isti erant clerici iotrẽsis ecclesie deseruientes ibidẽ q̃ ñ dicunt facere collegium sed sunt ibi bñficiati: lz oẽs subessent abbatisse: vñ nõ sunt vnum collegium siue vnũ corpus: nec pñt ꝓstituere vnum p curatorẽ siue actorẽ pro aliqua cã. ff. qõ cuiusq̃z vniuersi. l. i. §. i. illi ergo soli faciũt vnũ corp̃ qui sunt in vno collegio vel societate. vt. l. predicta. vñ not. q̃ corp̃ multis modis dr. oẽs enim fideles possunt appellari vnũ corpus siue vna ecclesia p fidẽ ꝛ charitatẽ siue pfectionez gr̃e. s̃. de sũ. tri. c. ij. cui̇ caput est xp̃s. iij. qõ. iiij. engeltrudã. ita q̃ alter alterius onera portet. l. vi. ponderet. item collegium siue vniuersitas dr vnum corpus. cuius platus dr caput s̃. de bis q̃ fi. a pla. sine consensu ca. nouit. ꝛ tale corp̃ potest habere sigillũ. s̃. de ap. significanit. ꝛ. lxxiij. vi. in nomine i fi. ꝛ actorem ꝛ archã cõem: vt. ff. quod cuiusq̃z vniuer. l. i. sed cũ isti clerici taliter nõ fuerit vnũ corpus sigillum cõe bẽre nõ debant. vt hic patet. Item vnũ dicitur corpus qõ vno claudit spũ: vt homo signum animal. aliud dr corpus quod habet p tes ĩtegrales seu coherẽtes: vt domus. aliud qõ bz partes distãtes. vt grex pp̃ls collegiũ. ff. de vsuca. l. rerũ mixtura. si. n. petisti in iudicio corpus qõ bz p tes integrales: vt domuz ꝛ succubuisti: si postea petas aliqd de domo: puta cementa vel lignum puta cum fuerit dissolutum a domo: non obstat excep tio rei iudicate. ff. de excep. rei iudi. si quis cum totum. §. Item si qs fundũ. Si vero petas totum corpus qõ habet ptes distantes: puta gregem. ꝛ succubuisti: si postea petas aliquod caput de grege qõ fuit ibi: obstat exceptõ. si vero nõ erat ibi non obstat. ff. de excep. rei iud. si cum argentuz. §. i. item eps cum capitulo facit vnum corpus: cuius ipse est caput: sed cũ clero ciuitatis vel diocesis nõ dicitur facere vnum corpus. s̃. de testa. reqsisti. §. secus. ꝛ. j̃. de ver. sign. cum clerici. sic abbatissa ista cum clericis ecclesie iotrẽsi. lz ipsa sit caput non facit vnum corpus.

b Inbibeatis. sz q̃re pbibet istis bẽre sigillũ cũ qlibet possit bẽre sigillũ: rõ quare tã reddita est superius: q: cũ isti nõ essent vnum corpus: volebant facere sigillũ cõe tanq̃ essent vnum corpus siue collegiũ. ꝛ p hoc videbat fieri p̃iudiciũ abbatisse: cui suberãt quasi p se forte expedirent negocia que sub ipsa vel auctoritate ipsius tractari debebãt qz ꝛ hoc premisso aliud attentarent in preiudiciũ monasterij: sed si qlibet rector p se vel cuz collegio suo vellet habere sigillũ: non probibet.

DIlecta in christo filia abbatissa iotren. nobis insinuare curauit: q̃ cum presbyteri ꝛ clerici iotrẽsi. ecclesie meldẽsi. dioce. nõ consueuerint proprium habere sigillum nec sint vnum corpus ita q̃ capitulum appellaret: nihilominus ꝓtra voluntatem ipsius que ipsorum caput est ꝛ patrona sigillum habere cõtendũt ꝛ infra. ¶ Di. v. mãdam̃ quatenus si vobis constiterit ita eẽ dictis presbyteris ꝛ clericis auctoritate nostra inhibeatis expresse ne presumãt vel de nouo fabricare sigillũ vel vti eo si forte nouiter fuerit fabricatum.

I Dem sci auberti archi. abbati ò annona ꝛ preposito cameracẽsi.

¶ Qui ꝓtra iuramẽtũ negat platum dominum suũ: vel coram iudice seculari de ipso cõqueritur vel ipm̃ inuadit: deponi debet.

GRauem ꝛ doloſ non vachã ꝛ infra. ¶ Di. v. mandamus quatenus si vobis cõstiterit archidia. semel ꝛ secundo contra fidem homagij prestiti ac debitã reuerẽtiã epm̃ suum esse dominũ negasse vel in foro seculari deposuisse ꝓtra eũ super reb̃ spũalib̃ qõnez aut tam inuasoribus episcopi ꝛ sociorũ eius q̃z fratri eius vel cõplicibus suis causam uel consiliũ prebuisse: ipsum tãquã membrum putridum ab ambianẽsi. ecclesia perpetuo abscidatis: beneficia sua faciẽtes p̃sonis idoneis per illos ad quos donatio pertinet assignari.

¶ Regori̇. ix. vniuersis eccl esiarum prelatis.

¶ Ponit. xv. grauamia illata religiosis a quib̃ precipit plates abstinere.

NImis iniqua ꝛ infra. ¶ Cũ religiosi viri abnegantes salubriter semetipsos elegerint i paupertate christo pauperi ad placitũ famulari tanquam nihil habentes ꝛ omnia possidentes: non desunt plericq̃z tam ecclesiarum prelati q̃z alij qui ceca cupiditate seducti propẽ auiditati subtrahi reputãtes q̃c quid predictis fideliuz pietas elargitur quietez ipsorũ multipliciter inquietant. ¶ Volunt nanq̃z cõtra regulam a se. aposto. approbatam̃ ꝛ sui ordinis instituta ipsis inuitis eorum confessiones audire: ac eis iniungere pnias: ꝛ euacharistiam exhibere nec volunt vt corp̃ xp̃i i eorum oratorijs reseruet ꝛ fratres ipsor̃ defũctos apõ ecclesias suas cõpellũt sepeliri ꝛ cor̃ exequias celebrari: ꝛ si quis decedẽtiũ fratruz alibi q̃z i suis ecclesijs eligat sepulturã fuñ p̃ro ad ecclesias suas deferri cogũt vt oblatio suis vsibus cedat nec sustinentes eos bẽre cãpanã vel cimiteriũ bñdictũ: certis tñ tp̃ib̃ pmittũt ipos celebrar̃ diuia. volũt q̃q̃z in domib̃ eor̃ certũ numerũ fratrũ sacerdotũ clericor̃ ꝛ laicor̃ necnõ cereor̃ lãpadar̃ ꝛ ornamẽtor̃ p̃ volũtate sua taxar̃: ac ffiduũ cereor̃ qñ nouiter apponũtur exigũt ab eisdẽ: nec pmittũt q̃ sacerdotes eor̃ alibi q̃ i ecclijs suis celebrẽt p̃mas missas: eos nihilomiñ ꝓpellẽtes vt i q̃tidianis missis q̃s i suis locis ꝛ altarib̃ celebrãt oblatiões ad op̃ eor̃ ꝛcipiãt: ꝛ ñ p̃uẽt qcqd ẽt eis dũ celebrãt missar̃ solẽnia ĩtra domor̃ suar̃ ãbitũ pia fideliũ deuotione dõat̃ ab ipis extorq̃re oblatiõis noie ꝓtẽdẽtes qõ eisdẽ tã in ornamẽtis altaris q̃z i libris ecclesiasticis absolute cõferr̃ vẽdicãt pperã iuri suo. ¶ Quocirca mãdam̃ quateñ vniuersi ꝛ singuli a prenotatis grauaminib̃ desistatis: subditos uestros ab huiusmodi arcti̇ compescendo.

I Dez vniuersis ecclesiar̃ platis

¶ Ponit. xij. grauamia predicatorum ꝛ minor̃ a quib̃ p̃cipit prelatos abstinere.

NImis praua: ꝛ ifra. ¶ Cuz qdã uiri religiosi: vt puta frẽs p̃dicatores ꝛ minores quor̃ ordinẽ ꝛ regulã se. apo. noscit̃ approbasse: i arctissima paupertate xp̃o paupi famulẽt̃: plericq̃z p̃lati ꝛ alij eos adnuerũt ppter deũ in pluribus: vt in lr̃a patet.

e Negasse. ipso facto veniendo ꝑ fidelitatẽ ꝛ debitã obedientiã dãdo cõsilium inuasori epi ꝛ fratri eiusdem archidiaconi ꝑ ipm̃ epm̃ qui trahit ipz ad iudicẽ secularẽ. ꝛ ibi forte publice ipm̃ dñm suũ eẽ negauit. ꝛ ita semel ꝛ scõo venit ꝑ fidem. vnde puniri debuit.

f Deposuisse. arg. est ò manifestũ q̃ sola ꝓuentio sufficiat ad hoc vt cadat a iure suo: lz non fuerit litẽ cõtestatus: de hoc dcñ est. s̃. de so. ꝓpe. si diligenti. sed forte hoc ẽ qa deliqt ꝑ dñm suuz. vnde fortius puniri dz: ar. ff. ò re mi. oẽ delictum. i. rñso §. i. quia oĩs contumacia aduersus presidem capite puniend a est vt ibi dr. vnde iste omni offõ ꝛ bñficio p̃uatur.

g Cõsiliuz. si dedit consilium ꝑ dñm suũ: cui fidelitatem suam dz seruare: venit ꝑ fidem pmissam ꝛ iuramentum fidelitatis. s̃. de iureiu. ego. M. ꝛ. c. q̃relã. vñ indigñ ẽ beneficio qõ bz ab eo. xxj. q. vl ti. de forma. ꝛ ideo p̃uari dz beneficio. arg. xcvj. d. si iperator. ꝛ. s̃. ò postul. c. vltimo. sic. n. iste ingratus fuit ꝑ epm̃ suuz a quo beneficium habuit quare ipso priuari debuit. s̃. de dona. ppter eius ingratitudinem. C. de reuoc. dona. l. vl. b.

b Putriduz. ergo abijciendũ est ab ouili ne inficiat sanas oues. s̃. de sta. monacho. ea que. i. rñ. in fi. ꝛ. xlv. vi. sed illud. ꝛ. xxiij. qõe. iij. resecande. Ex tribus causis archidiaconus iste reddidit se indignum. Primo quia negauit epm̃ suuz dñm suũ eẽ. Scõo q: trahit illũ ad iudiciũ seculare. Tertio q: dedit cãm siue consilium ꝑ dñm suum. ꝛ sic venit ꝑ fidelitatez.

i Abscindatis. ꝛ ita persniaz perdit beneficia nõ ipso iure ò qui trahit alium inuetium examen p dit cãm per sniam nõ ipso iure. prout nota. s̃. de so. cõpe. si diligẽti. in gl. sed nunquid. b.

NImis. Due sunt partes. prima narrat grauamina. secunda ibi: quo circa. mandat abstinere. Ab. si.

k Rimis iniqua. in. c. sto reprehendit auaritia siue prelatorum auiditas quam exercent ꝑ viros religiosos q̃ oĩa renuncia

l Donatur. hoc nullo mõ debent prelati ecclesiarũ sibi vsurpare quod pia deuotione fidelium cõferr̃ religiosis in vita. s̃. de sepul. de bis. ꝛ. s̃. de sta. mo. c. i. ꝛ hoc solum debent ibi habere qõ canones permittunt. xviij. q. ij. hoc tñ q̃ sit luminoso.

m In ornamẽtis. de bis. n. relictis ꝛ alijs que ad diuinũ cultũ ptinẽt: nihil pcipere debẽt. q̃uis de alijs rebus relictis in testamento possunt percipere suam partem. s̃. de testa. c. vlti. ꝛ iõ ab his p̃cipue ꝛ ab alijs graua mimbus debent humiliter abstinere: cũ omnia dimiserint ppteer deum ꝛ elegerint in paupertate dño deseruire. j̃. c. pri. in pn.

NImis. Due sunt partes vt in precedenti. secunda ibi: quo circa. abbas si.

n Ad synodos. oẽs enim religiosi qui populum nõ habent ad synodus ire nõ tenentur. arg. j̃. de priuileg. ex ore. in fi. ꝛ. xviij. qõne. ij. §. vlti. ꝛ

b Inbibeatis. Rationem. Primo decise narrat factũ. qõ sub triplici disiũctiua puniri mandat ibi: discretioni. ab. si.

c Archidiaconum ambiacẽsi. s.

d Homagij. hic appellat fidelitatem ꝛ obedientiã: quã rõne archidiaconatus prestitit epo: quod lz. xxiij. vi. quãquã. s̃. de iureiuran. nullus. alias non lz erigere homagium. j̃. de regu. iur. indignum. ꝛ. s̃. de simonia ex diligenti ꝛ sic iste archidiaconus fidelitatem ꝛ debitam reuerentiam violauit multipliciter pout sequitur: merito ergo punitus fuit.

xviij. distio. in illa palea eps. que est concilij turoneñ. de hoc dictuz ē. s. de offi. or. c. dilectus.

a ¶ Juramēto. ab alijs. n. ministris siue rectorib⁹ ecclesiarū quib⁹ aliq̃ cura commissa est: hoc requirit. xxiij. di. quãquã. ⁊. s. de iureiur. nullus. ab huiusmodi ffes pdicatores ⁊ minores sunt exempti. Et illud videtur intelligi de perpetuis rectoribus: sed isti non sũt perpetui: imo quasi annuatim mutantur.

b ¶ Fructibus. de his. n. nullas religiosi decimas soluere tenent. s. de decimis. ex parte: ⁊ leprosi ēt ꝓ non sunt pfessi de hortis decimas non soluunt s. de eccle. edi. cum dicat apostolus. ó hortis ergo ⁊ de domibus decimas nulli religiosi soluere debent.

c ¶ Domibus. Judei. n. de domibus ⁊ alijs possessionibus si quas colant decimas soluant. s. ó de ci. de terris. ⁊. s. de vsuris. quanto.

d ¶ A prenotatis. i omnibus. n. supradictis predicatores ⁊ minores fratres exempti sunt: nec possũt compelli ad aliqua supradicta facienda.

¶ Anta est.

Violans interdictuz iurisdictione ⁊ clauiuz potestate se priuat. hoc dicit vel aliter ⁊ sic vt i rubro. prima ponit ⁊ aggrauat culpas episcopi. secunda ibi: ꝓ autem recitat cessionē ipsius ⁊ culpas aliorũ fautorum ⁊ irritos decernit actus post interdicti sententiam violatuz. tertia ibi: quia vero punit fautores qui beneficia receperunt ⁊ qui interdictũ violarunt: ⁊ q illud seruãtes oppresserunt: ⁊ eos citari mandat ad curiam. Ub. sic.

e ¶ Romanã. vnde magis puniendus fuit q̃ deliquit in principem ⁊ sine restõne damnandus. xxj di. in tñ. Imo culpã ⁊ offensam. quã in deuz ⁊ romanam ecclesiam commisit: remittere non posset. xxiij. q. iij. si is q ⁊. lxxiij. di. salonitane.

f ¶ Petri claues. de quibus habes. xxi. dis. in nouo. vnde habet potestatẽ ligandi ⁊ soluendi. xxiiij. q. i. quodcũq̃z. Iste enim cõtẽpsit petri claues violando sniam interdci taz per se q̃ per alios quos ad hoc cõpulit. ⁊ tũc suspẽsus fuit violando iterdictũ. vt dr. j. Ber.

g ¶ Non seruare. pp hoc non excusantur cũ pro nulla pena tẽporali deberent iterdicti sniam violare. xij. qõ. v. ita ne. ꝓ culpam eoꝝ attenuet s. qõ me. cau. sacris. ar.

h ¶ In exemplũ. vt p hoc ēt fiat ceteris interdictio delinquẽdi. ij. q. vij. q̃ propter. s. e. c. i. ⁊. s. de iudeis. ad liberandaz i fi. q: facilitas venie ictentiũ tribuit delinquẽdi. xxiij. q. iiij. est iniusta. b.

i ¶ Inanes. no. q̃ q nõ seruat sniam interdicti beneficia vel dignitates cõferre non põt tanquã suspensus. s. de cõcessio. preben. q: diuersitatẽ ⁊ hic patet manifeste. item nec talis põt aliquez excõicare. cũ quãtum ad sacramenta ecclesie excõicatus reputet: q: ex eo qõ dicit irritas: patet q̃ institutiones ⁊ excõicatiõis snie nulle fuerũt. xxiij. q. j. audiuimus. tamẽ Jo. dicit ibi: q̃ suspensus tñ ab officio põt excõicare: ꝓ hoc non videtur q: cum ipse sit offõ priuatus alium p̃uare non põt: vt hic videt: q: si snia talis tenuisset: illos absoluisset vt in sententijs excõicationis fieri ꝓsueuit: ꝓ h sniias illas decernit irritas ⁊ inanes. ar. s. de cle. ex. mi. si celebrat: ꝓ hic longe magis excessit q̃ ibi: ⁊ est diuersus casus: ibi loquitur de suspensione canonis per participationẽ. h de suspensione hoꝝ. item collatio pdictoꝝ nulla fuit: q: illi qbus collatio fcã fuit nõ seruauerũt iterdictũ: nec excõicationes ꝓferre possunt multo fortius. s. de cle. excõi. mi. postulastis. §. ii. ⁊. s. de ete. ⁊ q̃li. cum bone. Quidã dicũt q̃ h plus fuit processuz. s. q̃ executores: q posuerũt iterdictũ excõicauerũt violatores iterdicti. ⁊ sicrecte dicit irritas ⁊ inanes. ꝓ ex lr a buⁿ decre. nõ colligit hoc si etiã excõicati fuerũt violatores iterdicti. s. ó cleri. ex. mi. postulastis. §. ij. de constitutionibus ⁊ destitutionib⁹ nulla dubitatio est: q: sine culpa ⁊ absq̃z ordine iuris fuerũt destituti ⁊ ita si nulla fuit õstitutio nulla fuit institutio. iij. qõ. vj. hoc qppe. ⁊. s. de accu. ad petitionẽ: ⁊. j. de pur. ca. c. p. ⁊ ita dubitatio tñ remanet circa snias excõicationis ⁊ iterdicti ⁊ ó illis idẽ credo vt dictum ē: ex eo. n. q̃ tñ excessit: vt patet i pn. decre. suspensus fuit a iurisdictiõe. ꝓtennẽdo. n. claues ecclie amisit potestatẽ clauiũ sicut q nõ ē ligatus: et cõtẽptu ligat ꝓ. q. iij. §. cum ergo. ⁊. xxij. q. iij. notanduz in fi. locus. n. interdicit pp homies ⁊ ita hoies sunt interdicti ⁊ suspensi ⁊ non locus: q: cũ locⁿ sit res inanata nec suspendi nec iterdici pt ⁊ ita dicit interdico locum talez: hoc est dicere: iterdico homines illius loci ⁊ celebrãtes ibidem. ⁊ ita celebrantes in loco iterdicto: iterdicti sunt ⁊ suspensi ⁊ irregulares. ⁊ ita nec eligere nec eligi nec ēt postulari possunt. s. de postu. c. j. ⁊. s. de elec. cum inter. r. ⁊. s. ó cõsue. cuz dilectus. s. de cler. ex. mi. aplice. ⁊ sic est eps q violauit iterdictũ quod ab initio ceperat obseruare suspẽsus fuit ⁊ irregularis. vñ postea i alios sniias excõicationis seu iterdicti aut suspensiõis ferre nõ potuit ⁊ solus papa cum talibus dispensare põt. s. de re iudi. cuz eterni. ⁊. j. de sen. excõ. cum medicinalis. lib. vj. arg. ꝓ. s. q̃ non sit irregularis vel suspensus. s. de cleri. ex. mi. postulastis. §. vlti. ⁊ hic vbi dicit suspensas omnes ⁊c. sed istud ad factum refertur cum ēt iaz essent suspensi violando interdictuz: sed qui cõmunicat aut etiam celebrat excommunicatis non est suspensus proprie nisi a perceptione sacramentorum aut irregularis: ꝓ alias sit puniendus: vũ modo non in contemptu ⁊ contra prohibitiones superioris. s. de cleri. ex. mi. si celebrat. cum h in iure non inueniatur statutum: ⁊ ideo non debet extendi h pena. Ber.

k ¶ Vindicandum. q: vbi maior est culpa: maior ⁊ arceri debet vindicta. s. de hereticis. excõicamus. §. credentes. vbi inuenies cõcordantias plures de h. si. s. ó etate ⁊ quali. cum bone.

l ¶ Beneficio. hec est pena illorum qui non seruant interdictũ. s. de cle. excõ. mi. postulastis. §. questuistis.

m ¶ Secularis. vt. s. de of. ordi. c. j. ⁊. c. qm̃ in plerisq̃z in fi. ⁊. s. de iudi. cũ nõ ab hoie: vbi enĩ ecclesia amplius facere non põt implorare debet auxilium seculare ⁊ compellere. ⁊ econuerso. s. de maledi. c. ii.

synodos suas cogunt accedere ac suis constitutiõibus subiacere: nec bis contenti capitula ⁊ scrutinia in locis fratrum pro his corrigendis facturos se cõminantur fidelitatez iuramento firmataz ab eoruz ministris ⁊ custodibus exigentes eis quoq̃z vt taz extra ciuitates q̃z itra cum eis processionaliter veniant ex lege causa mãdãtes excõicatiõis sniam fulminanit in benefactores ipsorum ⁊ idipsuz fratribus cõmorantes eos de locis in quibus dño famulantur satagunt amouer: nisi eis obediant in omnibus supradictis. Ad hoc ne fratres ad bonorabiliores ciuitates ⁊ villas: vbi religiose ac honeste valeant ꝓmorari a populis deuote vocati accedẽ audeant inhibentes taz in accedẽtes fratres q̃z in receptatores eorũ presumunt excõicatiõis sniam promulgare. ab eis ēt de hortoruz fructib⁹ decimas necnon de habitaculis fratruz sicut de iudeoruz domibus cõtendũt redditus extorq̃re. asserẽdo q: nisi fratres morarẽtur ibidem: ab alijs habitatoribus prouentus aliquid soluerentur: ⁊ vt ipsos sue subdant totaliter ditioni eisdez ministros ⁊ custodes volũt preficer pro sue arbitrio voluntatis. Quocirca mãdamⁿ quatenⁿ vniuersi ⁊ singuli a p̃notatisⁿ grauaminib⁹ desistatis: subditos vestros ad huiusmodi arctius cõpescendo.

I Dez archiepo brachareũ.

¶ Non seruans interdictũ suspẽsus est ab officio ⁊ beneficio. h. d. ꝓ vnum intellectum.

¶ Anta est clauis petri ⁊ infra. Ad confusionem. p. epi quõdam colubriesi. nõ potest in memoriam non venire quantum in nos ⁊ ecclesiaz romanaz deliquerit: de sperneret petri claues ⁊ ecclesiasticã leserit potestatem: cum non solum iterdci sniaz quaz seruauerat ab initio temere violauit: verũ etiã iduxit alios imo cõpulit non seruare ⁊ quos inducere mõitis ⁊ flectere minis ac terroribus ad violandã interdicti sniaz nulla potuit rõne: post atroces iniurias amissionẽ bonoꝝ spoliationez parentum dignitatib⁹ pbẽdis ⁊ beneficijs spoliãs coegit miserabiliter exulare: ea suis in hac tpe fautorib⁹ nõ absq̃z p̃sumptiõe temeraria cõferẽdo: que oia idem episcopⁿ in nra ⁊ fratrũ nroruz pnitia publice recognouit. Licet autẽ memoratⁿ eps in manibⁿ nostris spontanea cesserit voluntate volẽtes tñ vt hi q huiusmõi sententiã iterdicti nõ sũt veriti temeritate pp̃a violare ac recipe dignitates pbẽdas ac bñficia alioꝝ q absq̃z culpa ⁊ sine cã rõnabili eis fuerant spoliati: seueritatẽ nõ effugiãt canonice vltionis: ne sci peruersitas trãseat p̃sũptorib⁹ i exemplũ auctoritate dei oiporẽtis oẽm institutionem destitutionẽ collationez prebendaruz beneficiorũ ac dignitatum presumptas per eundez eps ⁊ excõicationis seu interdicti sniaz in quocunq̃z hac occasione, platas ab eo post interdicti violationem eiusdem decernimus irritas ⁊ inanes. Quia uero ubi magis excedit ibi est seuerius vindicanduz: Mãdamus quatenⁿ oibus quos predictⁿ episcopⁿ in supradicta bñficia pbẽdas ⁊ dignitates intruserit non solũ a beneficijs ipsis pbendis ⁊ dignitatib⁹ verumetiam ab alijs beneficijs si qua obtinẽt: ⁊ ecclesijs prorsus amotis tã presũptores eosdem q̃z oes alios qui prefatuz interdictum dãnabiliter violarunt suspendas auctoritate ap. ab officio ⁊ bñficio. Illos q̃z quos in personas ⁊ res predictorum canonicorum prelatoruz ⁊ clericorũ manus temerarias constiterit extẽdisse: ad nostram venire cõpellas p̃nitiaz pro meritis recepturos: iuocato ad hoc si opus fuerit auxilio brachij secularis.

Rubica De noui op̃is nunciatione.

I Acius. iij paduano epo.

¶ Etiaz ecclesia edificata post nũciationem noui operis destruen-

Supra visuz est de excessib⁹ prelatoꝝ i genere: nunc

restat videre in specie de excessu q̃ fit ĩ edificando. ab. si.

Vtellerimus. Edificiũ post denunciationem noui opis demoliri debet expensis ꝓstructis. b. d. vel aliter ⁊ sic vt in rubro. ĩ pma cõsultatio. ĩ scõa rñ. ibi. qr. ab. si.

a ¶ Non dedignant. ĩ auc. vt cle. apud ꝓprios epos ad fi. col. vj. ⁊ in auc. de ec. ti. in pn. col. ix. ⁊. ij. q. iij. §. hinc colligitur.

b ¶ Adiuuantur. ⁊ ita ĩ cã ecclesiastica leges possumus allegare vt ẽt si canones ofici̇ãt possit iudicari fm leges. x. di. lege. ⁊. c. si ĩ adiutoriũ. xxiij. q. ij. historia. liiij. di. et antiqs arg. ꝯ. xxiij. q. ij. iter hec. xxij. q. iiij. nemo. Dicas q̃ legibus vrẽdũ ẽ ĩ ecclesiasticis causis nisi canonibus ꝯdicant: qr tunc nõ. x. di. c. j. ⁊ b ĩ fi. de. ⁊ facit ad hoc. C. de no. co. cõpo. hec q̃ ibi: preterq̃ si iurisditiõe aliqua adiuuet. s̃. de male. c. ij. vbi de hoc.

c ¶ Iniuria. hoc sumptuz ẽ. ff. de no. ope. nun. l. pretor. §. ait ꝑtor. ⁊. l. ij. ⁊ ẽ sile in excõicatõne que tenet semp siue iusta siue iniusta. ir. q. iij. ca. j. tanta est. n. vis denunciatiõis vt si aliqd fiat post denũciationem ante remissionẽ vel satisdationem de opere demoliendo. ẽt si ius hẽat edificãdi ĩ totum dz demoliri. l. pdi. ꝑtor. §. j. ⁊ hic ⁊. ꝯ. c. pri. ⁊ b denũciatio facienda est ĩ re pñti ⁊ ĩ ipso opere ⁊ nõ tñ dño: ꝫ illis q̃ ibi sunt ff. e. de pupillo. §. nunciare. ó hoc dr. ꝯ. c. pri. ⁊ hoc ideo qa nunciatio ista in rem ẽ ⁊ non ĩ personaz. ff. eo. de ope. no. nũ. vnde cuicunqz fiat: tenet. ff. e. cuilibet. alibi facta quam ĩ re non tenet. ff. e. de pupillo. §. si quis forte: quod põt intelligi q̃ nõ tenebit buo ad hoc vt ñ teneat demoliri opus fcñ: cũ sus habet edificandi quod fieret si esset facta in re: vt hic dicit. ⁊ no. q̃ tot debent esse denunciatiões ⁊ tot remissiones quot sunt loca in quibus edificatur. ff. e. ti. de pupillo. §. si in plurib⁹. Lau.

d ¶ In preiudicium. hec ẽ alia cã demolẽdi edificium. in preiudicium. n. ecclesie parochialis alia fieri nõ dz. xvj. q. j. ecclesie. ⁊. c. qcũqz. ⁊. s̃. de eccle. edi. ad audiẽtiam. i. nisi iusta cã subsit vt ibi dr. ⁊ tũc id fieri dz de auctoritate epi.

Quam ex. Primo mãdat opus demoliri ⁊ irritat qcqd ex illo secutũ fuit sed reprehendit archiepm q̃ nõ curauit scãdalũ subdito ꝯ ibi: super eo. tertio orat eum vt parcat ibi: filius. ab. si.

e ¶ Expensis. ꝫ quare suis expẽsis dz destruere cũ nõ fuit ei denũcaitũ mouũ op⁹. qr absens fuit vt hic segr in lra: ĩmo sufficit q̃ pstet patiẽtiã: vt monachi destruant. ar. ff. de alie. mu. iu. cau. fac. l. iij. §. itẽ si. ⁊ heres in penã nõ succedit: vñ sufficit patientiã prestare. ff. e. l. pe. sed dic q̃ denũciatio fuit fcã pdecessori: vñ tenet iste sicut ille: cũ ei successerit in vitiũ. s̃. de iudi. qr. v. ⁊. s̃. ó resti. spo. sepe. ⁊ bo. edcñ vat heredi ⁊ ĩ heredẽ cũ ĩ vitiũ succedit: ⁊ ẽt post annũ. ff. e. l. ꝑtor ĩ fi. si. s̃. de testi. significauerũt: ⁊ sic suis expẽsis dz demoliri. s̃. c. pri. ⁊. C. e. l. vna. si ꝓ edificatũ sit dño iuito. tunc sufficit pstare patiẽtiã vt si fuꝰ sine iussu dñi hoc fecit. ff. qõ vi aut clã si aliq⁹. i. rñ. ⁊. l. deniqz. §. vlt.

f ¶ Cautum sit. ff. e. l. j. §. in operis: denegatur huic actio: qr fecit ꝯ denunciationem ante remissionem.

g ¶ Nunciatũ. denunciatio noui opis ad ea tñ ptinet: q̃ solo ꝓiũcta sunt vel in solo fiunt nõ ad alia. ff. e. l. j. §. hoc aũt edcñ. opus aũt nouuz facit q̃ edificando vel detrahendo prstinã operis faciẽ imutat. ff. e. l. j. §. opus nouũ. nõ aũt sigs reficiat antiquũ. ff. e. l. j. §. sigs edificium. ⁊. s̃. de iudeis cõsuluit. illõ preterea scias q̃ qui denunciat nouum opus primo iurare debet: q̃ nõ calumnie cã denũciat. ff. e. de pupillo. §. q̃ opus: ⁊ hoc iuramentum auctore pretore exigitur anteqũ iuret: vt ibi dr. ⁊ q̃ simplici verbo nunciat: hoc ipso constituit ipsum qui edificat possessorem: secus si per iactuz lapilli. ff. e. l. j. §. in operis. ⁊ .l. de pupillo. §. meminisse. Et ideo melius est hoc facere per lapillum: ⁊ hec denunciatio locum habet: siue fiat ipso dño siue procuratori seruo vt puero vel ipsi fabro qui edificat. ff. eo. de pupillo. §. nunciare. dumtamẽ in psente re: vt ibi dicit: vt viri. s̃. c. prori. Competit autem denunciatio non tantum domino: sed etiam emphiteote ⁊ creditori. ff. eodem in prouinciali. §. vltimo. ⁊. §. sic ego. ⁊. l. creditori. ⁊ si edificetur in publico: quilibet ciuis admittitur ad denunciandum. vt. l. predicta in prouinciali. §. vlti. Item competit vsufructuario: sed non contra dominum ita tamen q̃ vsufructus non sit deterior. ff. de remis. l. j. §. ij. Item seruus nunciare non potest: sed ei potest denunciari. ff. eo. de pupillo. §. j. nisi nomine alterius nũciet. ff. quod vi aut clam. l. iij. Item si antequam edificatum esset aliquis ageret cum vicino ne altius tolleret edes: nec res defendatur hoc facere debet pretor vt ille prestet cautionem non prius edificare q̃ vltro agat ius sibi esse ff. e. si prius.

da est expensis constructis. hoc dicit cum sequenti.

Vtellerim⁹ ex lfis tuis q̃ cũ causa que vertitur inter ꝓres sancti cypriani ⁊ clericos ó rodigio sup capella q̃ in piudiciũ baptismalis ecclesie de costa ab eisdem clericis est constructa. f. t. delegata fuisset. ⁊ ifra. ¶ Quia vero sicut leges nõ dedignantur[a] sacros canones imitari: ita ⁊ sacrorũ statuta canonũ pncipũ cõstitutionib⁹ adiuuãt[b] .f. t. mãdamus quatenus diligẽter cõsiderans q̃ post denũciationem noui opis siue iure siue iniuria[c] aliquid cõstruatur legalib⁹ debet cõstitutiõib⁹ demoliri: ⁊ qr nulla ecclesia in preiudicium[d] est cõstruẽda negociũ ipsorum fm leguz ⁊ canonuz statuta nõ differas terminare.

I Vno. iij. cant. archiepo.

¶ Sũmatur vt supra. c. primo.

Quam ex. Primo mãdat opus demoliri ⁊ irritat qcqd ex illo secutũ fuit sed reprehendit archiepm q̃ nõ curauit scãdalũ subdito ꝯ ibi: super eo. tertio orat eum vt parcat ibi: filius. ab. si.

e ¶ Expensis. ꝫ quare suis expẽsis dz destruere cũ nõ fuit ei denũcaitũ mouũ op⁹. qr absens fuit vt hic segr in lra: ĩmo sufficit q̃ pstet patiẽtiã: vt monachi destruant. ar. ff. de alie. mu. iu. cau. fac. l. iij. §. itẽ si. ⁊ heres in penã nõ succedit: vñ sufficit patientiã prestare. ff. e. l. pe. sed dic q̃ denũciatio fuit fcã pdecessori: vñ tenet iste sicut ille: cũ ei successerit in vitiũ. s̃. de iudi. qr. v. ⁊. s̃. ó resti. spo. sepe. ⁊ bo. edcñ vat heredi ⁊ ĩ heredẽ cũ ĩ vitiũ succedit: ⁊ ẽt post annũ. ff. e. l. ꝑtor ĩ fi. si. s̃. de testi. significauerũt: ⁊ sic suis expẽsis dz demoliri. s̃. c. pri. ⁊. C. e. l. vna. si ꝓ edificatũ sit dño iuito. tunc sufficit pstare patiẽtiã vt si fuꝰ sine iussu dñi hoc fecit. ff. qõ vi aut clã si aliq⁹. i. rñ. ⁊. l. deniqz. §. vlt.

f ¶ Cautum sit. ff. e. l. j. §. in operis: denegatur huic actio: qr fecit ꝯ denunciationem ante remissionem.

g ¶ Nunciatũ. denunciatio noui opis ad ea tñ ptinet: q̃ solo ꝓiũcta sunt vel in solo fiunt nõ ad alia. ff. e. l. j. §. hoc aũt edcñ. opus aũt nouuz facit q̃ edificando vel detrahendo prstinã operis faciẽ imutat. ff. e. l. j. §. opus nouũ. nõ aũt sigs reficiat antiquũ. ff. e. l. j. §. sigs edificium. ⁊. s̃. de iudeis cõsuluit. illõ preterea scias q̃ qui denunciat nouum opus primo iurare debet: q̃ nõ calumnie cã denũciat. ff. e. de pupillo. §. q̃ opus: ⁊ hoc iuramentum auctore pretore exigitur anteqũ iuret: vt ibi dr. ⁊ q̃ simplici verbo nunciat: hoc ipso constituit ipsum qui edificat possessorem: secus si per iactuz lapilli. ff. e. l. j. §. in operis. ⁊

denunciari precipimus absolutos cum. n. ammodo non teneat principale q̃ qd ex eo vel ob id secutũ est sub premissa districtione decernimus irritandũ: ⁊ ifra. ¶ Sup eo quoqz non sufficim⁹ admirari q̃ cuz viri religiosi monachi cantuariẽ. q̃ oia dimiserũt ꝑ rpo tot laboribus ⁊ periculis ꝑsonas ⁊ res nõ dubitauerit frequẽter exponere qõ ñ[k] fecissẽt nisi cognoscerẽt pmissa respicere in graue cãtuariẽ. ecclesie detrimentũ: cu saltez ꝑ vitãdo tã graui scãdalo ꝑior: ab huiusmodi ẽt tibi ꝑhibitis nõ cessasti cum sacre scripture testimonio debueras didicisse: q̃ hz opa illa q̃ sine mortali peccato omitti nõ pñt: nõ sunt ꝑ vitãdo scãdalo dimittenda: nec ea debeant ꝑ scãdalo vitãdo cõmitti q̃ sine mortali peccato cõmitti nõ possunt: ab his tamẽ q̃ sñ mortali peccato ꝯmitti pñt pariter ⁊ dimitti sit ꝑ scandalo tollẽdo cessandũ ⁊ eis ẽt ꝑ vitando scãdalo[m] insistẽduz. Unde apostolus si scãdalizatur frater non comedam carnes in eternum. Et dñs in euãgelio contra eos q̃ scandali prestãt materiam. ve inqt homini illi per quẽ scãdalũ vẽit ⁊c. Et hz maior[n] scãdalũ sit vitãdũ: vitandũ est etiaz scandaluz pusillor iuxta testimonium veritatis. qui scãdalizauerit inquit vnum de pusillis istis qui in me credũt ⁊c. ¶ Finis ergo his taliter a te impõatur q̃ pterite ꝯtradictiõis rebellio per virtutẽ sequẽtis obediẽtie valeat expiari.

K. Onorius. iij.

¶ In optione est nunciantis nouum opus an ifra tres menses de piudicio suo debeat ostendere: ⁊

h ¶ Remissionem. remissio quandoqz fit expresse. ff. eodẽ non solum. §. sciendum. ⁊ tacite scilz morte: vt ea. l. §. morte. Si autem qui denunciauit non vult remittere renũciationem cautione etiam sibi oblata: debet peragere causam si potest vsqz ad tres menses et alter tenetur expectare: non obstante cautione oblata. si non completuerit causam vsque ad tres menses iusta causa impediente: caueat postea de opere demoliendo ⁊ edificet. C. eodẽ. l. de operis. quidam non habent ibi hanc rubricam. sed est in titu. de edi. pri. ⁊ sic intelligi. ꝯ. e. c. vlti. ⁊ c. prorimo qui enim statim vult vocere de iure suo non tenetur recipere cautionem vt ibi: nisi p⁹ tres menses: vt ibi dictum est.

i ¶ Principale. destructa enim re destruuntur priuilegia. argumẽ. ꝯ. de verbo. significa. abbate ĩ fin. ⁊. xvj. qõ. vij. ⁊ de hoc vidimus. ⁊. s̃. de fi. ĩ stru. iter dilectos. §. cum igitur. C. de legi. nõ dubium. ff. de colle. illicitis l. iij. ⁊. xviij. q. ij. ĩ nullo. ff. de reg. iur. nihil volo in fi. ff. de fideiusso. fideiussor obligari.

k ¶ Non fecissent. no. ar. pro monachis: q̃ semper presumuntur iustam litem mouere: cum ipsi sua dimiserũt pp deum. s̃. ti. prori. nimis iniqua in prin. vnde nõ est presumendũ q̃ appetãt aliena: arg. xij. q. j. expedit ĩ fi. ⁊ est simile. ix. q. iij. lugduñ.

l ¶ Dimittenda. no. q̃ pro aliquo scandalo vitãdo non debet qs mortale peccatum cõmittere: qr vnius scandalum nasci permittitur q̃ veritas relinquatur. ꝯ. de re. iur. q̃ scandalizauerit. ⁊ illud sinite illos: qr ceci sũt xj. q. iij. iter verba. s̃. de his que vi me. cau. c. sacris. ⁊. xxiij. q. v. ita ne: ⁊ j. q. vij. ⁊ si illa. als si aliqua possint fieri vel omitti sine mortali: detrahẽdum ẽ iuri: vt hic dicit ⁊ sic possunt ĩtelligi illa iura. l. vi. vt constitueret ⁊ oia cõsimilia: put b seqtur i lra.

m ¶ Pro scandalo tollendo. propter quod detrahendũ ẽ quãdoqz seueritati. l. vi. vt constitueret: ⁊ ius relaxatur ꝑpter scandalũ siue multitudinem. s̃. de temp. or. c. ij. vbi de hoc. ⁊ ꝑpter scandalum etiaz matrimonium impeditur. s̃. de spon. cum ĩ tua. ⁊. s̃. de cogna. spiri. super eo. s̃. ó cle. cõ. cum olim.

n ¶ Licet maiorum. i. diuitum ⁊ potentum qui sociam habent multitu-

dinem.xxiij.q.iiij.nō pōt.ber.

Significantibus. In pma parte narrat factū appellatōis remedio relatum.i scōa dat iudicē ibi:iōqz.ab.si.

a ¶ Incontinenti. marie qz idem esset si vsqz ad tres mēses.j.c.pr.⁊.C. e.l.vna: vt plene dcm ē i.c.pr.sed multo fortiꝰ si ꝑ icontinēti probare volebant:qz restitutio etiaz differt si icontinenti offerant pbationes.s.de restitu.spo.lr̄as.⁊.ff.vt in pos.leg.si is a quo.i pn. ⁊.ff.ad exhi.l.iij.§.ibidē. si.s.de or.cogn.cum dilectus.

b ¶ Decreuit.⁊ bene qa nō obstante cautione illa oblata tenebat expectare vsqz ad tres mēses adversarios volentes probate de iure suo.j.c.pri. ⁊.C.e.l.vna. put dictuz est in.c.prori. que determinatur per hanc decre. sequentem.

c ¶ Prouocauit. ꝑ omisso epo appellatum est ad metropolitanum.⁊ ideo cōtra.s.de appel.dilecti. ij.vbi hec materia plene expeditur.

d Si cui opꝰ.non obstante:sed cōtra vt qz si ille cui nouuz opus denūciatur : satisfecerit de opere demoliendo: si apparuerit eum iniuste edificasse: vel per eum nō steterit: quominus satisfecerit:licite pōt edificare.ff.eo.non solum.§. si cum possez.⁊.§. sciendum ⁊.l.pretor.§.j.⁊.§.hoc interdictum.⁊.§.deinde.⁊ l.stipulatio.alias incipit de noui operis.§.j.sed ꝑ intelligenda sunt fm hec que hic ⁊ l.c.prori.dicuntur.⁊.C.de edifi. priua. l.vlt.⁊ si statim vult probare preiudicium suum vel vsqz ad tres menses auditur nō obstāte cautōne que sibi offertur. vt ꝑ dicitur: als recepta cautione edificat vel statim vel post tres mēses: ⁊ sic intelligunt ꝯria.⁊ ita est in optione denūciantis an velit statim vocere de iure suo vel vsqz ad tres menses: an statim recipere cautionē de opere demoliendo.⁊ postea procedatur in opere. Alij dicunt qꝫ est in ptāte illius qui edificat dare statim cautionem vel expectare vt incontinenti vel vsqz ad tres menses probet.sed contrarium verum est. vt ꝑ patet.

interim cessetur ab opere : an uero recepta cautione de opere demoliendo statim edificari permittat.h.d.cum sequenti.

Significātibus canonicis scē oportune innotuit nobis : qꝫ cū super eo qꝫ N.ciuis parisieñ.in quadā platea ecclesie sue eis probibētibꝰ in suum edificabat preiudicium ⁊ grauamē deposuerunt coram officiali parisieñ.archidi.cōnez eis offerētibꝰ incontinenti [a] pbare preiudiciuz ⁊ plateam ad suā ecclesiam pertinere: ac petentibꝰ vt nō obstāte qꝫ dictꝰ N.cautionē de demoliēdo opere offerebat: edificiuz pbiberet. Et quia idē officialis interloquendo decreuit [b] pbationes eorū admittēdas ē: ac ab operē interim quiescēduz: idez. N.ad senonen.ecclesiaz puocauit [c]. Sed cuz senoñ.officialis eadem interlocutoria reuocata decreuerit ad opꝰ sub cautione de demoliendo ipso non admissis eorum probationibus,pcedēdū: predicti canonici nostram audientiam appellarunt: ⁊ infra.

[f] Iōcz mādamus ꝗtenus si ē ita reuocato in irritū quicquid post appellationē hmōi iueneritis attentatum ⁊c. ¶ Rego.ix.

¶ Summatim est.s.c.proximo

Si cui opꝰ nouū te nūciasse,pponis: nō obstāte [d] cautione q̄ offeretur ab ipso de ope dstruēdo si nō iure edificatū existat : tenet te p triū [e] mēsiū spaciuz expectare iuris tui preiudiciū pbare volētem.

Ꝗtica de priuilegijs ⁊ excessibꝰ priuilegiorum. L. Eo papa.

¶ Epalis dignitas non debet tribui nisi locis insignibꝰ ⁊ populosis

Piscopalia gubernacula nō nisi maioribus [f] populis et frequentioribus ciuitatibꝰ pfidet oportet. ne honor cui debent excellentiora ꝯmitti: sui numerositate vilescat [g].

e ¶ Trium mensium.ꝑ sumptū ē de illa.l.C.d edi.pua.l.vlt.b.

Rubrica de priuilegijs. Supra de excessibus plator: ſ qꝫ qñqz dlinquūt subditi excedēdo terminos priuilegiorꝫ suorꝫ: ⁊ dubitari posset de itellectu priuilegiorꝫ dō de priuilegijs ⁊ excessibus eorꝫ posuit.d materia tractat.xv. q.ij.per totum.facit qd babetur.iij.di.priuilegia.ix.q.iij.§.sola vsqz ad fi.xj.qd.iij.c.priuilegium.xij.q.ij.c.qui ex humanis.⁊ reperitur in. vj. ⁊ cle.Abbas.si.

e Piscopalia. Maiores ciuitates vtitarat priuilegio epatus sunt honorāde.h.d. vl alr ⁊ sic vt i rubro.ab.si.

f ¶ Maioribꝰ.lxxx.di.epi. vbi idē dr.ar.j.xciij.di.legimus.ibi si auctoritas q̄rit post mediū.c.i auc.de referendarijs.§.j.⁊.si.ſ ꝑ intellige quantum ad vulgi opinionē: qꝫ vbicūqz ē nomē epi hz: vt i.c.legitimus. ⁊ sic referas ad factū qd ꝑ dicit.

g ¶ Vilescat.simile est qꝫ sponsa non est statim tradenda: ne sponsus hēat eam minus charam.xxvij.q.ij.istitutum.

b Sicut priudicātibꝰ.i.priudiciū facere volentibꝰ ecclesie: qz ēt si peteret aliū eorꝫ nō pp ꝑ priudicaret ecclesie.s.d of.or.c.j. Et sic ē ar.qꝫ ecclesia nō vult ius alteriꝰ sibi arrogare: qz iurisditio distincta ē dz.sic.s.d iudi.nouit vbi d hoc.⁊.s.q si.fint leg.cām q.ij.vbi d ꝑ.

¶ Rego.ix.p.subdiacono.

¶ Nō obstāte priuilegio fori potest laicus ecclesie malefactor per ecclesiam puniri.

Sicut in iudicijs laicorū priuilegia turbare nolumꝰ: ita eis preiudicantibus [h] nobis moderata voluimus auctoritate resistere. Violētos itaqz laicos cohercere nō ꝯtra legē ē agere: ſz legi facere subsidiū A Lex.iij.in ꝯcilio lateran.

¶ Religiosi etiaz erēpti ecclesias ⁊ decimas nō debēt a laicis recipere sine consensu diocesanorū.h.d. vsqz ad.§.excōicatos.

Quam ⁊ plantare sacrā religionez ⁊ plantatam fouere modis oibus debeamus: nusquā hoc melius exequimur qꝫ si nutrire ea que recta sunt ⁊ corrigere que pfectū virtutis impediunt cōmissa nobis auctoritate curemꝰ. Fratrum autē ⁊ coepiscoporuz nostrorꝫ conquestiōe ꝯperimꝰ qꝫ fratres tēpli ⁊ hospitalis ⁊ alij religiosi indulta sibi ab apo.se.priuilegia excedētes [k] ꝯtra episcopalē auctoritatē multa psumūt que ⁊ scādalū faciūt ⁊ grauc pariūt piculū aiarū: ⁊ ifra. Ecclesias igitur ⁊ decimas [l] de manu laicorū sine ꝯsensu episcoporū taz illos qꝫ etiam quoscūqz alios religiosos recipere,phibemꝰ: dimissis quascunqz cōtra tenorē istuz aliquo tpe [m] fceperūt. ¶ Excōicatos [n] quoqz ⁊ noiatim [o] iterdictos tā ab illis qꝫ ab alijs oibus iurta episcoporū sniam statuimus euitandos.

¶ In ecclesijs vero suis q̄ ad eos pleno iure [p] nō pertinēt istituēdos psbyteros episcopis repñtent: vt eis de plebis cura rñdeant. Ipsis vero pro rebꝰ tpalibꝰ rōnē exhibeāt ꝯpetētē. Institutos ēt icōsultis epis nō audeāt remouere. ¶ Nō si tēplarij ⁊ hospitalarij ad ecclesiam venerint interdictam non nisi semel in anno [q] ad ecclesiasticum

i ¶ Cohercere.si aliqd d iure ecclie sibi vsurpare presumpserint.s.de imuni.ec.nō minus ⁊.c.aduersus.s.de so.cōp. cuz sit generale.⁊ q malos cohercet minister dñi ē.xxiij.q.v.q malos:⁊ ministeriū prebet legi: vt ea.cā.⁊.q.ea. hōicidas ⁊ hic.ad hoc.n. facta sūt iura vt mali puniant. vt.iiij.di. facte sūt:p leges.n.nemo bene. facere cogit sed male agere ꝑ hibet.xxiij.q.v.ad.fi.

Quam. Io.an.diuidit totam decretalem in tres ꝑtes.nā in pma ponit exordiuz ⁊ querelā epoꝰ decisam. scōo puidet.tertio progat ⁊ penaz ponit scōa ibi ecclesias .tertia ibi:quod aūt.⁊ scōa pncipalis subdiuidit i qnqz que ola patent ex summario ⁊ intellectu. ista diuisio ē bona.ab.si.

k ¶ Excedentes.vnde illa pdere debēt.xj.q.iij. priuilegium. lxxiij.di.vbi.

l ¶ Decimas.sic.xvj. qd.vij. decimas.iiij.⁊.s.d iurepa. qꝫ aūt.de cōsensu epoꝰ pñt ecclesias recipere.s.de iurepa. cura.decimas quas hñt laici in feudū ⁊ nō als pñt recipe d cōsensu epoꝰ.s.de his q̄ fi.a prela.cū apostolica in fi.decimas tñ de laboribꝰ suis nō soluūt. s.de deci.ex parte.

m ¶ Tpe.nisi pscriptōe muniti fuerint vel postea cōsensum epi hūerit.s.d iurepa. cura.

¶ Excommunicatos.

Excōicati ⁊ interdicti oso nō debent admitti ad diuīa ēt p religiosos erēptos.h.d. vsqz ad.§ in ecclesijs.

n ¶ Excōicatos. quos vitare tenenē.nō obstāte aliquo priuilegio.j.d sen.excō.nulli. ⁊ de iure cōi qlibz tenet.xj.q.iij.ex excōicatos.qd ius priuilegiū ñ tollit: vt i decretali pdcā nlli.

o ¶ Noiatim.noiatim dr iterdictus siue excōicatus:qñ pro prio noīe expsso aliqs iterdicit vel alijs circūstātijs.istit.d beredi.libe.§.noiatim.

¶ In ecclesijs. Religiosi ēt erēpti i ecclesijs ptinentibꝰ ad eos pleno iure nō istituunt nec destituūt icōsultis epis: ſz rōnem exigunt de tplibus ab institutis.h.d. vsqz ad.§.qd si

p ¶ Pleno iure.i. vtroqz iure quo ad spūalia ⁊ tpalia.j.c.qñ.ſz a ꝯrio vt qꝫ si vtroqz iure ptineat ad illos:qꝫ eps nihil possit attentare i illos.qd vez est: ⁊ ita istitutio ⁊ destituto quo ad tpalia ⁊ spūalia ad ipos priet. xvj.q.ij.c.j.⁊. j.e.qñ.⁊ sic ecclesie iste eodē gaudent priuilegio quo ⁊ isti priuilegiati als d si pleno iure ad eos nō ptineāt ꝑuabit qd ꝑ dicit.ſz cū pleno iure iste ecclesie ptineāt ad istos religiosos ex priuilegio pape: qs dponet presbyteros. Pōt dici qꝫ illi pmo vocabnt epm dioc. vt p eum adiūctis sibi alijs epis depositio fiat: sicut faciūt in alijs sacris.⁊ ꝑ collige fm tenorem priuilegiorꝫ vt sic pmo debēt recipe sacramēta ab epo dioce.fm qꝫ i priuilegio ponitur vel etiaz a quocūqz:⁊ fm hoc vocabūt isti priuilegiati quoscūqz epos voluerit. als pñt puari offō ⁊ beneficio per abbates iusta cā iterueniente: sed deponere nō possunt: cum ad offm abbatū ꝑ nō ptineat.

¶ Quod si templarii. Hospitalarij ⁊ tēplarij semel i āno celebrāt i ecclia posita i loco interdicto ibi tñ nō sepeliuntur corpora mortuorꝫ.hoc.d. vsqz ad.§. tribus.Abbas si.

q ¶ Semel i anno.de hoc habes.j.c.priuilegia.§.illō hodie.an ⁊ quādo possit

celebrari in ecclesia i loco interdicto. vide bo. ter. l. c. fi. de senten. excõ. in. vj. l fi. ⁊ qõ ibi no. ab. si.

¶ De confratribus Cõfres exẽptor seu ipsorũ oblati: q in totũ nõ se transtulerunt iudicari pñt ab ordinarijs locor. h. d. vsqz ad fi. ab. si.

a ¶ Nullatenus erimãt. sic. j. e. tuar. ⁊. c. pe. ⁊ h iõ qr p ꝓfessionẽ talem ñ sũt conuersi illor: nec oblati sed aliquã remissionẽ ꝓsequunt. j. e. vt priuilegia. vñ dicit oino nõ reddiderit ⁊ ita remanẽt ò iurisdictione eporum. alꝯ pro tribus vel qtuor denarijs posset quis eximi a iurisdictione sui epi qõ esset iniquũ. j. e. vt priuilegia. §. h aũt.

b ¶ Priuilegior. sic. j. e. porro. in fi. ⁊ iõ nõ debẽt hre fructũ illor ex quo ea nõ seruant j. e. tuar. ⁊. c. petistis. ⁊. ca. vt priuilegia. xj. q. iij. priuilegiũ. ⁊ ita p abusum siue p delictum pdit priuilegiũ: qre subiacebũt pp h interdicto eporum: vt in fi. segtur. si. s. de here. ad abolẽdã in fi. vbi de h.

Decreti. In prima ponit querelã. in scõa ibi p certo. puidet. Eb. si.

c ¶ Nõ vultis. vñ pñt cõueniri qr iusticiã facere nolũt. xxiij. q. ij. dñs. ⁊ i auc. vt di. iu. §. pe. ⁊ vlt. col. ir. ⁊. xxiij. q. v. administratores. ⁊ sic iudex facit litẽ suã pp volũ suũ ⁊ ẽt pp alios. vt. ff. ò iudi. filiusfamilias.

d ¶ Cõtẽnẽtes. ar. j. iudices q pbationes diligẽter nõ attendũt. ar. xxx. q. v. iu dicãtẽ.

e ¶ Decurtabimꝰ. nõ sunt ei sua iura suãda: q ius alienuz violare nõ metuit. lxxxiij. di. vbi. ⁊. xxv. q. ij. decet. ⁊ ò mu. pe. c. j. ⁊. ij. ⁊ ar. xcv. di. esto subiectꝰ: ⁊ q qsqz iuris in alterũ statuit: vti dz codẽ. s. de consti. cũ oẽs ⁊ ecclesiasticus ordo ꝓfundit: si cuilibet ius suũ nõ suat. xj. q. j. puenit. iispiciãt ergo priuilegia istor: ⁊ fin qõ ibi ꝓtinet: ita obseruet. j. e. porro. ⁊ ita tãq̃ cõtẽptores ⁊ negligẽtes puniunt. Ber.

Abec. Etiã priuilegiati q sepeliũt mortuos excõicatos eos ertumulare tenẽtur. h. d. vl sic vt i rubro. ab.

f ¶ Sepelierit. ita cõicãdo eis i morte iciderũt i excõicatiõez qr cui nõ cõicauimꝰ viuo non cõicemꝰ ⁊ mortuo. xxiij. q. ij. c. j. ij. ⁊. iij. ⁊. s. de sepl. sacris.

g ¶ Eijciãt. si potuerit viscerni ossa eor ab ossib⁹ fideliũ alꝯ nõ. s. de sepulturis sacris. ⁊ ni si forte tales fuerit q petierũt absolui: ⁊, p eos ñ steterit quominꝰ fuerit absoluti ⁊ qr post mortẽ sũt absoluẽdi. j. de sen. ex. a nobis. ij. vscñ suũ isti emẽdare tenent. si. lv. penitẽtes: aliogn nrchieps h faciet i eor epbrobriũ. alꝯ.

h ¶ Iõ terra. ãnos. ar. j. s. ò pscrip. ò qrta. xvj. q. iij. §. qs actões: ⁊ ẽ expsſtũ. j. e. accedentibus: vbi tm. xl. ãnor spacio pdit priuilegiũ. vbi de h.

i ¶ Tpe. sic pz q priuilegiũ pdit: nisi qs vtat ipo. j. e. accedentib⁹. sic ẽt leges p dissuetudinẽ abrogant. de legib⁹: de qb⁹. multo fortiꝰ priuilegiũ: qr res de facili ad suã naturã reuertit. ff. de pac. si vnꝰ. §. q si nõ totũ: fz pp h qtũ ad alios nõ pdit.

k ¶ Renũciare. sic. j. e. accedẽtib⁹. ⁊. s. de reg. ad apostolicam ⁊. c. statuimus. ⁊. vij. q. j. q̃ periculosum. ⁊ remittentib⁹ actiones suas nõ est vlteriꝰ regressus ad eas. ff. de edil. edic. l. qrit. §. si venditor. ar. j. s. de foro cõpe. si diligẽti. vbi plene ò h tractat.

Porro. Priuilegior tenor inspiciẽdus ẽ ⁊ suãdus. h. d. vel aliter: ⁊ sic vt in rubro. ⁊ pòt exẽplari tertꝰ p. c. nup. s. de decimis. ab. si.

l ¶ Quãuis. i. qr in antiq̃ erat qm̃ ⁊ meliꝰ. sile q̃ uis. s. de iureiur. quemadmodum ibi; q̃uis iterdũ ⁊c, vel quãuis. i. cũ. sed ppie nõ videtur posse stare officiũ admittantur: nec tũc ibi sepeliãtur corpa defũctorũ. ¶ De confratribus hoc ꝓstituimus: vt si nõ se pdi cris fratribꝰ oio reddiderint: sed in ꝓprietatib⁹ suis oimodo durerint remanẽdũ: pp hoc ab eporũ suorum snia nullatenus eximantur: sed ptãtẽ suã i eos sicut i alios parochianos suos exerceant cuz pro suis fuerint excessibus corrigẽdi. ¶ Quod aũt de predictis fratribꝰ dictũ est: ab alijs quoqz religiosis qui presũptione sua eporũ pcipiũt iura: ⁊ cõtra canonicas eorũ snias ⁊ tenorẽ priuilegiorũ nostror venire pesumũt pcipimus obseruari. Si cõtra institutũ hoc venerint ⁊ ecclesie in quibꝰ ista presũpserint subiaceant interdicto: ⁊ qõ egerint irritum habeatur.

I Dem archiepiscopis ad quos littere iste peruenerunt.

¶ Suis priuilegijs priuandus est qui alienis derogat.

Oblecti filij fres hospitalis hierosolymitãi trãsmissa nobis ꝓqõne mõstrarunt: q vos eis de malefactoribus suis iusticiã facere nõ vultis priuilegia ipsor recipere ꝓtẽnẽtes: ⁊ ifra. ¶ Pro certo sciatis: q nos ꝓcessa vobis priuilegia decurtabimꝰ cũ ecc. ro. scriptis autenticis obuiare minime timeatis.

I Dẽ cãtuariẽn. archiepo.

¶ Etiaz priuilegiati nõ pñt admittẽ excõicatos ad sepulturã ⁊ si admiserint: ò bent ide eos eijcere: ⁊ si non fecerint episcopus supplebit.

Abec ⁊ ifra. Mãdamꝰ quatenus hospitalarijs precipias vt si quos in excõicatiõe defunctos in cimiterijs ecclesiaruz sepelierit eos extra cimiteria eijciãt: qõ si facere noluerint tu hoc ò bis quos i excõicatiõe defunctos esse constiterit exequaris.

I Dez abbati ⁊ monachis sancti andree cisterciẽn. ordinis.

¶ Contra priuilegiũ ecclesie pscribitur spacio. xxx. annorũ. hodie uero. xl. vt infra eo. accedẽtibus.

m ¶ Libertatẽ. supple quã in alijs: ꝯmo habẽt eandem in his quã i alijs possessionib⁹: h tñ deph̃ẽdit ex eo dẽ priuilegio. vt. j. dicit. ⁊ ita res ad eos deuoluta censet eodẽ priuilegio cũ alijs. ff. de vsu. cũ quidã. §. si debitores ⁊. ff. de iure fi. fiscus.

n ¶ Et iispectõe. ⁊ ita iispiciẽda sũt priuilegia: ad h vt sciat qd ꝓtẽat i eis j. e. recepimꝰ. ⁊. s. de fi. i stru. accepimus. ⁊ i auc. de manda. princi. §. siqs autẽ. ⁊ est argu. q iudex debet facere copiam rescripti partib⁹ adꝯ iispiciẽdũ: nec sufficit sola recitatio rescripti: quia falsitas posset ibi eẽ q̃ ex sola lectione deprehẽdi nõ posset ⁊ ex eo qõ dicit ita obseruues. ꝯo. nõ esse recedendum a forma verbor. s. ò decimis ad audientiaz ⁊. s. de trãsla. inter coporalia. ⁊. ff. de leg. iij. non aliter. ut ẽ ar. fines mandati diligẽter seruandos. s. de rescript. cum dilecta. item ar. nulli esse credendũ q dicit se hre priuilegium: nisi illud oñdat. s. ò offꝯ de leg. cum in iure. ⁊ argu. ad h. xlij. di. gesca scamus. ⁊. c. di. j. morẽ. ⁊ j. eo. cũ capella. B.

o ¶ Tenorẽ. sic. s. e. cum ⁊ plantare in fi. ⁊. j. e. petistis: ⁊ ita priuilegium i sua forma tñ seruari dz ⁊ nõ vltra extẽdi: alꝯ priuilegium non defendet in alijs. h.

Recepimus. Solutio census nõ pbat quẽ exẽptum nisi ex alio deprehenditur vt qr soluit ad indiciuz pcepte libertatis. h. d. vel aliter ⁊ sic vt in rubro. primo ponitur cõsultatio. secõ rñsio ibi: ceterũ. ab. si.

p ¶ Dẽs. sic templarij: ⁊ hospitalarii ⁊ cistercien. q censum non soluũt: rõe ecclesie sicut credo.

q ¶ Inspiciẽda. ve hoc dictum est. s. c. pri.

r ¶ Libertatis. vbicunqz inueneris hec vba in priuilegiis: statiz intelligas illo esse in toto exemptos a iurisdictione eporum vt h patet.

s ¶ Protectionis. Iz papa recipiat aliquos sub sua ꝓtectione: non sũt p pterea subtracti a iurisdictione eporum. j. e. ex pte. ij. ⁊ sic per cõfirmationez in forma cõi nõ piudicatur epo loci. s. de confir. vti. c. vlt. ⁊ quasi p totuz arg. s. de maio. ⁊ obe. p tuas ar. j. s. de cle. peregri. c. vno. Quid ergo valet talis ꝓtectio: certe parum sicut parũ valet confirmatio i forma cõmuni: tñ aliqua reuerẽtia plus debetur illis q̃ alijs. argu. decre. predi. per tuas. ⁊ forte citius papa mouetur pro eis cum iniuste grauentur ad h̃as concedendas.

Sane. Priuilegiũ nõ extenditur ad psonas i eo nõ expssas. h. d. vl aliter ⁊ sic vt i rubro. ⁊ solet quotidie allegari. ab. si.

t ¶ Temerariũ. h iõ dicit: qr q p priuilegiũ ꝓcedunt: nõ debẽt trahi ab alijs auctoritate ppria i exẽplũ vt h. xvj. q. j. hinc ẽt: qr priuilegia cõem legez nõ faciũt. xvi. q. ij. nõ exemplo. s. de cõcess. preben. ꝓstitur⁹ i fi. ⁊. ff. ò ꝓstitu. l. j. C. de legi. leges i fi. ⁊. vij. q. j. petisti. ⁊ argu. c. di. j morem. argu. j. qr qõ vni psone concedit ceteris denegari non dz. v. distin. ad eius vo ⁊. iiij. di. deniqz. non sũt j qr loquunt de cõi iure: qõ. n. de iure cõi vni cõceditur omnibus concessum intelligitur: secus de iure speciali in quo ca

Sit terra quã habetis i parochia canonicorum de plantio p. xxx. ãnos⁹ eis decimas persoluistis: eas sibi ò cetero integre psoluatis. Nz. n. priuilegiorũ ro. cc. bñficio fratribus cistercien. ordis indultũ fuerit q⁹ de laboribus suis nullas ò cimas persoluere debeant: de priuilegio tamen indulto tanto tẽpore vobis detrahere voluistis cũ liberuz sit vnicuiqz suo iuri renũciare eoqz mõ nõ potestis vos i hac pte tueri. I Dez ambiañ. epo.

¶ De priuilegijs nõ est iudicandũ nisi eorũ tenor iispecto: ⁊ fz cõtinẽtiã eor ab oib⁹ subditis sunt suãda

Porro quãuis tẽplarij ⁊ hospitalarij multa sint libertatis progatiua dõati nõ dubitamꝰ qui aliã libertatẽ hẽant i locis in qbꝰ añq̃ puenisset ad eos fuerãt habitatores: qõ totũ ex inspectiõe priuilegior suor pleniꝰ aduertere potes: ⁊ fz qõ iueneris ita obsues. Sic. n. eos volumꝰ priuilegior suor suar tenorẽ q⁹ eor metas transgredi minime videãt. I Dẽ. j. ap. se. le.

¶ Per solutiõez cẽsus que fit romane ecclesie ñ pbat exẽptõ a iurisdictione eporũ.

Recepimꝰ lras q̃s ò ecclesijs cẽsualibꝰ direristi. ¶ Ceterũ diligẽtiã tuã volumꝰ nõ latẽ: q⁹ sicut nõ oẽs q spãliter beati petri iuris existũt ãnuati apo. sed. censũ ex soluũt: ita ñ oesꝰ cẽsuales ab eor subiectione hñtur imunes. Inspiciẽdaꝰ sũt ergo ecclesiar priuilegia: ⁊ ipsor tenor est diligẽtius attẽdẽdus vt si fuerit deph̃ẽsuz q⁹ ecclia q̃ cẽsũ soluit spãliꝯ bti petri iuris existat ⁊ ad iudiciũ pcepte libertatis cẽsus annuꝰ ꝓferat: nõ imerito poterit spãli progatiua gaudere. Si uero ad indiciũ pcepte ꝓtectionis cẽsus psoluit: non ex hoc iuri dioẽpi aliqd vl eẽ subtractũ. I Dẽ

¶ Priuilegiũ vni ꝓcessũ nõ pòt ad aliũ extẽdi pp idẽtitatẽ rõis. h. d. ⁊ solet quotidie allegari.

Sane ⁊ ifra. Temerariuz est arg. s. de maio. ⁊ obe. p tuas ar. j. s. de cle. peregri. c. vno. Quid ergo valet talis ꝓtectio: certe parum sicut parũ valet confirmatio i forma cõmuni: tñ aliqua reuerẽtia plus debetur illis q̃ alijs. argu. decre. predi. per tuas. ⁊ forte citius papa mouetur pro eis cum iniuste grauentur ad h̃as concedendas.

Sane. Priuilegiũ nõ extenditur ad psonas i eo nõ expssas. h. d. vl aliter ⁊ sic vt i rubro. ⁊ solet quotidie allegari. ab. si.

r ¶ Temerariũ. h iõ dicit: qr q p priuilegiũ ꝓcedunt: nõ debẽt trahi ab alijs auctoritate ppria i exẽplũ vt h. xvj. q. j. hinc ẽt: qr priuilegia cõem legez nõ faciũt. xvi. q. ij. nõ exemplo. s. de cõcess. preben. ꝓstitur⁹ i fi. ⁊. ff. ò ꝓstitu. l. j. C. de legi. leges i fi. ⁊. vij. q. j. petisti. ⁊ argu. c. di. j morem. argu. j. qr qõ vni psone concedit ceteris denegari non dz. v. distin. ad eius vo ⁊. iiij. di. deniqz. non sũt j qr loquunt de cõi iure: qõ. n. de iure cõi vni cõceditur omnibus concessum intelligitur: secus de iure speciali in quo ca

su loquuntur prime concordantie.

a ¶ Certa ratione. no. priuilegium nō est vādā nisi certa ratione ispecta. vt. ij. q. j. peristi. ⁊ nō subdito: sed cū magna deliberatione. xxiij. di. cōmunis filius. ⁊. xxvj. q. j. in parochia.

b ¶ Singularib⁹. bñficijs. i. priuilegijs q̄ singularia sunt ⁊ priuata a lege cōi. iij. di. priuilegia.

PAtentibus.

Due sūt partes cōsultatio ⁊ rñ. secunda ibi respōdemus. ⁊ tene mētem istm ter. qz quotidie allegat ⁊ est in vsu. ab.

c ¶ Non lz: nec ēt missas ibi celebrare. de cōse. di. j. vnicuiqz: ⁊. c. clericos. ⁊ c. siquis.

d ¶ Potius p te. argu. q̄ erēpti si excedāt metas priuilegiorum siue publice deliquerint: q̄ possint ab epis coberceri. arg. j. c. priori. vbi de hoc: arg. opti. s. de sta. regula. c. recolentes.

e ¶ Nō ipediāt. argu. q̄ papa sic indulget priuilegium. vt non ledat siue ispediat iusticiā aliorum ff. ne qd i loco publi. l. ij. §. siquis a principe. ⁊. s. de vsu pal. et tuarum. xj. q. iij. si quis nō obediat: ⁊. xxiij. q. ij. primuz. ⁊. ff. de condi. inde. nam bis: ⁊. s. de consue. cum olim ⁊. s. de eccle. edi. ad audientiam. ij.

TVarum nos.

In prima ponitur q̄ rela ⁊ cōsultatio. in scōa rñsio ibi: verum: ⁊ in prima ponunt q̄tuor excessus istorum hospitalariorum. ab. si.

f ¶ Collata. nō pleno iure. vt. j. patet.

g ¶ Ad reconciliationez. per aquaz benedictaz cū vino ⁊ cinere ⁊ p epm tātum ⁊ non per simplicez sacerdotez. s. de ꝓse. ecclesie vel alta. proposuisti. ⁊. capitulo aqua. sz nōne ex priuilegio saltem semel in anno possent ibi celebrare ante reconciliationem. vt. s. e. cum ⁊ plantare. §. quod si. ⁊. j. eo. vt priuilegia. dicas q̄ priuilegium non extenditur ad hunc casum q̄ diu fuerit sic execrata. vt. j. eo. c. ibi donec reconciliata fuerit ⁊c. ⁊ qz hē interdictum iuris ⁊ non hominis qui celebrat in tali ecclesia nō est suspēsus nec irregularis. hic tamen ecclesia fuit interdicta a iure ⁊ ab homine ⁊ sic diuersa ē hec pena. arg. s. de cleri. excō. mini. si celebrat. ⁊. c. postulastis. §. questuisti. Ber.

h ¶ Emancipare. i. liberare de potestate episcoporum.

i ¶ Amittere. xj. q. iij. priuilegium.

k ¶ Signatos. per hoc patet q̄ lz poteat aliquis habitum regularem nō obligatur. dummodo constet q̄ non animo obligandi hoc faciat: vt isti faciebant: qz in tali casu habitus non facit monachum. s. de regula. porrectum. argu. contra. s. eo. titu. statuimus: sed illud verum est: cum constat q̄ animo vouendi habitum recepit professorum. nec obstat. xxvij. di. q̄ interrogasti. ⁊. s. de regula. vidua. xx. q. i. quem progenitores. quia illa intelligebantur olim: quando ab initio factum erat ambiguuz. ⁊ per hoc videtur solui questio de eo qui simulando se monachuz corrupit monialē. quia non est compellendus ad monachatum: alias tamen puniendus est exilio: etiam si iocose scemate monachi vsus est. in auc. de sanctis. epis. §. vlti. col. ix.

l ¶ Exhortationis. i. predicationis.

m ¶ Beneficio. puniant enī isti tanq̄ falsarij. s. de cri. fal. c. ij. laici enīz excōican tur. eo. ti. ad falsariorū.

n ¶ Priuilegij. bñficio. sic ergo vt q̄ ordinarius possit pūire exemptos cum publice delinquunt: qz hic priuant officio ⁊ beneficio nuncij istoruz ⁊ episcopis interdicitur officiuz exhortationis ab ordinario ⁊ supra ō bere. ad abolendam in fine: sed ibi dicitur tanq̄ a se. aposto. delegatus ⁊ indignum aliquē sibi sua auctoritate presuere: quod romana eccle. alicui certa ratione[a] inspecta singularib⁹[b] voluit bñficijs indulgere.

CElesti n⁹. iij. abulen. epo.

¶ In oratorijs priuatis campāe publice teneri non possunt etiā per religiosos.

PAtentibus litteris certificari desideras: vtrū templarijs hospitalarijs ⁊ alijs oratoria i domibus suis habentibus liceat campanas in eis ponere publiceq̄z pulsare. Respondemus autem consultati. t. q. nō lz[c] eis hoc agere: qn potius[d] per te per censuram eccles. appel. re. cobercēdi sunt vt ita sint suo iure contenti q̄ iusticiaz nō impediant[e] aliorum.

I Ano. iij. archiepo. lugdun.

¶ In tota puncas exhortationis officio priuātur hospitalarij q̄ mittūt p elemosynis cruce falso signatos: ⁊ si missi sunt laici excommunicātur. si sūt clerici ab officio ⁊ beneficio suspenduntur: ⁊ eadem suspēsione puniūtur qui ante reconciliationem in polluta ecclesia celebrāt ⁊ suspēsi p epos exemptos absolui non possunt. ⁊ fratres p̄uilegiatorum qui ad eos se oino non trāsferunt priuilegiati nō sūt.

TVarū nos tenor doculit litterarum: q̄ fratres hospitalis scī ioannis laicos ⁊ illitteratos mittunt pro elemosynis colligendis: ⁊ infra. Cum in quadam ecclesia baptismali eis a predecessore tuo collata[f] quidam eorum percutiens vicarium sacerdotem ipsam ecclesiam sanguinis effusione fedasset: vsqz ad reconciliationē[g] diuia ibi dez interdixisti officia celebrari: sz nihilominus ipsi in ea diuina officia celebrarūt. Alios vero presbyteros ab officio suspēsos per episcopos suos ijdem cum sint laici ad diuina officia restituunt exequēda. Quosdam preterea qui cuz vxoribus suis in domibus pprijs commorantur: eo q̄ eis de suis aliquid conferunt annuatiz: ita emancipare[h] contenduntur vt aliquib⁹ secundum legez terre de sibi obiectis respōdere minime teneātur. Verum quia priuilegium merek amittere[i] qui pmissa sibi abutitur pōtestate: mandamus quaten⁹ si quos clericos aut laicos a dictis fratrib⁹ pro colligendis elemosynis cruce falso signatos[k] inueneris: his a q̄bus ipsos missos esse constiterit p totam prouinciam suam exhortationis[l] officium interdicas. Missos si laici fuerint excommunicationis mucrone percellas: si clerici ab officio beneficioq̄z[m] suspendas nullo priuilegij[n] prorsus beneficio vel appellationis fmedio preualente. Eos vero quos in predicta ecclia lege tibi diocesana subiecta post interdictum tuum diuina celebrasse cognoueris: eadez pena suspensionis[o] inuolueris in ea donec reconciliata fuerit officia non permittas celebrari diuina. Presbyteros etiam suspensos ab episcopis suis ⁊ predictos fratres ad vnde non videtur q̄ iure suo ⁊ rōne delicti sortitur gs forū vi. q. iij. placuit. ⁊ s. de fo. cōpe. c. vlt. ⁊. iij. q. vij. ibi causa agat. ⁊. s. e. cum ⁊ plāntare in fine. ⁊. s. c. priori. ⁊ ratione delicti perditur priuilegium. vt hic dicitur. ⁊. xj. q. iij. priuilegium. Item reatus omnē bonorem excludit. C. vbi sena. vel clarissimi. l. j. ⁊ qua in prouicia quis deliquerit huic iuri subiaceat omni priuilegio cessante. C. vbi de crimi. agi opor. autē ti. qua in prouincia: nec enim pretextu priuilegij flagitiorum cresset auctoritas. C. de priuileg. scbo. l. ij. libro. xij. ⁊ remissio peccatorum non dat licentiam delinquendi. j. qōne. vij. erigūt. ō peni. distin. iij. sane. ⁊ dicit Imperator. non pmittas delinquentes aliquib⁹ priuilegijs vti. i auc. ō manda. prin. §. q̄ si delinquentes colr. iij. Sed contra videtur q̄ nō possint illos punire. xxj. qō. j. frater noster. ⁊. s. de supplen. negli. pla. sicut nobis. ⁊. j. eo. cum capella. si enim tales possent puniri vt alij: inutile esset eorum priuilegiuz. Item procōsul nō pōt se intromittere ō causis fiscalibus qui est maior omnibus post principem. ff. ō offi. procō. si in aliquem. §. ij. alias est lex ⁊ icipit nequaquā Vlp. dicit q̄ ordinarius si potest interdicere eoruz ecclesias quando totam terram subijcit generali interdicto. Sed ꝓra hoc est. s. de consuetu. cum inter vos: ⁊. j. de verbo. signifi. cum in partibus. Sed verius dicas: q̄ licet non posset interdicere illorum ecclesias ipsi tamen de iure communi tenentur seruare interdictū generale: vt dicūt iura duo prorima alias posset illos punire. s. c. priori. cum publice delinquūt Itē pleuibus ⁊ minimis causis non possunt episcopi se intromittere: nec excommunicare eos: vel si aliquis illorum esset infamatus: non potest cōpelli vt se purget. Nam papa nihil aliud eis concessit: nisi q̄ eos filios suos fecit: sed in alijs cum publice delinquūt nō abstulit eis jurisdictionem: alias nihil aliō esset nisi dare materiam delinquendi. ⁊ q̄ possint puniri quando publice delinquunt: hic patet. ⁊. s. c. pri. ⁊ hoc idē dicit Tan. Alii dicunt: q̄ nullo modo potest eos punire: ⁊ papa sibi hoc seruauit. ⁊ hoc volūt sic pbare. Papa bene scit q̄ templarij ⁊ hospitalarij ⁊ alij erēpti sempsunt in aliena parochia: ⁊ scit q̄ delinquūt: ⁊ dicit q̄ non puniātur: vt p iura patet in contrarium allegatata. ⁊ quia si aliqui dicuntur curiales puniuntur vbi inueniūtur: nisi sint in armata militia: tunc conueniuntur sub magistro militū nisi habeāt priuilegiū iperiale. C. vbi qs de curiali vel coartali aliaue cōdi. puni. l. ij. ⁊ illustres nō puniunt nisi sub iudicibus a pncipe specialiter ōputatis. C. vbi sena. vel clarissi. l. iij. circa medium. Jo. distinxit ita. si p̄uilegiatus delinquit circa rem nō exemptā: vt in contractu vel maleficio occidendo hominem vel adulterando. tale delictū potest punire episcopus loc: qz ⁊ si psona sit exempta res tamen in quam deliquit nō ē exēpta: ⁊ ita q̄st rē ne rei in quā deliquit sortit qs forū ⁊c. s. de fo. compe. c. vlt. si vo deliquit circa rem exemptā puta male gerēdo se in officio suo: vel alienando res ecclesie tunc a solo papa punit: qz in his exemptus est: vbi enī factum eor preiudiciuz: affert nō exemptis: ibi bene punit episcopus eos: secus si non tangit. ⁊ hoc pbatur satis. j. eo. cuz capella. si vo aliud specialius in priuilegijs suis inuenit illud seruetur. s. e. porro. Inno. papa statuit: q̄ exempti subsint ordinarijs: nō ne delicti siue contractus aut ratione rei de qua contra ipsos q̄stio mouet ⁊ coram eis possunt conueniri: sed si delictum commissum sit in loco exempto siue contractus initus: aut res litigiosa sit in loco exempto tunc non possunt conueniri coram ordinarijs: vt dicit in quadam constitutiōe Innocentij quarti eodem titulo volentes.

o ¶ Pena suspensionis. s. officij ⁊ beneficij: ⁊ potest hoc referri ad factum cuz de iure sint suspensi violando temere interdictuz. put notatur. s. de excess b⁹ platorum. c. vlt. in magno no. sed si scienter celebrent post interdictum iuris debēt suspendi. ⁊ tunc ppie dic suspendi. b.

a ¶ Reducas.i.ostendas illos ab eis nõ fuisse absolutos.hoc est sicut de facto fuerunt absoluti ita de facto reducas illos in eãdẽ sni am.

b ¶ Nolumus excusari.sic.s̃.e.cũ ⁊ plantare.§.pe.⁊.j.e.c.pe.

Cum olim. Priuilegium deperditũ docto de pditione ⁊ eius tenore per testes innouatur.b.d, vel aliter ⁊ sic:priuilegiũ pdituz de cuius veritate ⁊ tenore ⁊ perditione constat per testes potest innouari b.d.⁊ est casus no.in prima pte ponitur processus narratõ. in scõa'oiffinitio ibi:nos vero põt etiam tertio sũmari: ⁊ sic vt in rubro ⁊ non est alibi casus ita clarus. Ab.si.

c ¶ Lucij.qõ postea fuit amissum.vt.j.sequit.

d ¶ Onus.ideo.n.isti apud sedem apo.testes suos pducere debent:qꝛ pars altera suos ẽt ibi pduxit: vt sic hinc inde seruetur equalitas.

e ¶ Fratrũ.istis non creditur tanq̃ testibus:cum iurati non fuerunt.qꝛ inducti non fuerit testes:sed qꝛ ipsi viderant pui legium credit eis papa tanq̃ fratribus suis ⁊ honestis viris sed non probationem:sed presumptionez inducũt ⁊ coadiuuant testes inductos.

f ¶ Diocesani.⁊ ideo nullum ius reseruauit sibi epo in monasterio illo ex quo verba plene exceptionis continebant ĩ pũilegio illo.vt.s̃.patet.⁊ ar. s̃.eo.recepimus.

g ¶ Ligatum. cum non esset iudex suus.s̃.de consue.ad nostram.⁊.ij.q.j.in primis.⁊ sic ipso facto denunciauit ipm fi ligatum.⁊ sic sententia a non suo iudice lata seruari nõ debet.s̃.de iudi.at si clerici. ar. cõtra.j.de sen.excom.cum de sideres.§.i.⁊.c.vlt.⁊.c.si aliquãdo.vbi de hoc.

h ¶ Sine reprehensione. hoc est no.dignuz: q̃ si aliqs vult probare amissionem instrumẽti oportet q̃ plura pbz: videlz tenorem instrumenti ⁊ pterea q̃ sit sine aliquo vitio quo posset argui falsitatis: vt hic pz ⁊ ar.C.de fi.istru.l.vlt. ſz nunquid legatus põt probare pari ratione amissionem instrumẽti sue legationis.dico q̃ fi. s̃.de offi.delega.cũ iure.arg. C.de man.prin.l.vna:qꝛ non est aliquis ibi supior corã quo fieret probatio:alias tñ si honestus ⁊ notus esset potest ⁊ ỏ bet ei credi.ar.xcvj.distin. nobilissimus. Jtez quandoqz sũf ficit pbare tantum amissionez instrumenti:lz alia nõ probentur.C.de proba.si de possessione:sed hoc est in odium illiꝰ qui fuit instrumentum furatꝰ: alias nõ sufficit probaſ sol am amissionem vt hic patet.C.de testi.testum in fi.item si instrumentum fuit exhibitum in iudicium:⁊ ei fides est imposita si postea perdatur adhuc potest aduersarius instrumentum reprobare: prestito iuramento tñ q̃ maliciose hoc nõ opponat.C.de fide instru.l.vl.si queras qualꝛ pbaſ pditio instſi: dic q̃ p iuramẽtũ illius q pdidit:ar.predi.l.pri.sic ⁊ amissio aliaꝝ rerꝝ probaſ per sacramentum.C.vnde vi.si quando.⁊.s̃.q̃ me.cau.c. vlt.⁊.j.q.ij.ĩ primis.hac eadem ratione videtur:q̃ si impetrasti litteras ad ỏlegatos ⁊ eas amiseris:si probas amissionem ⁊ tenorem litterarum q̃ fuerint sine aliqua falsitate ⁊ sine vitio suspitionis per legitimos testes qui discreti essent cognoscere litteras de vitio falsitatis posset dici q̃ postea possunt procedere.argu.huius ỏcre. Ber.

Ex parte. Primo ponitur appellãtium cõquestio pũilegij productio ⁊ de ipsi⁹ innouatiõe decisa petitio in secũda ꝓbi:nos autem ipsi⁹ innouatio ⁊ pstatio. ab.si.

i ¶ Nulla mẽtio.vñ videtur q̃ lſe nõ valebãt.s̃.ỏ rescri.cũ ordinem.

k ¶ Nõ erat ignarus.vñ videbant valere lſe cũ ex certa sntia ẽitas sit suppſ sꝰ talis q̃ expssa lſas nõ habuisset.s̃.de rescrip.su plſis.vin.

l ¶ Specialiter pertiere. ⁊ ita sentẽtie ñ tenuerũt tum qꝛ post appellationẽ tum quia specialiter sedi apo. subiecte sunt.sic.s̃. c.priori.sic.s̃.de religio. do.cũ dilectus.vñ papa omittit alias snias tanq̃ nullas.vt.s̃.c.pri.

m ¶ Innouandũ.si ꝯdictũ fuisset tali innouatõi papa nõ statim innouasset.s̃.c.pri.

n ¶ Sed antiquum ius. no.ergo.q̃ p innouationez nihil iuris acqrit sed antiquũ reseruaſ.argu. rij.dist.preceptis.⁊.s̃.de ꝓfit.vti.vſiuſ.dilecta:⁊ j.eo.qꝛ intentionis.

Cum olim. Habet multa dcã sed quo ad titulum.b.d. vt in rubro.pma ps narrat factũ.scõa ponit diffinitionẽ ibi iudices.tertia petitionẽ mõasterij ꝯ sentiã ibi:tandẽ.qrta ponit sntiam pape: ⁊ primo interlocutoriã. scõo diffinitiuã ibi:distinguentes. ab.si.

o ¶ Appellatuz.ex parte canonicorum.

p ¶ Prefigendũ.ad instantiam epi.

a ¶ Reducas.i.ostendas illos ab eis nõ fuisse absolutos.hoc est sicut de facto fuerunt absoluti ita de facto reducas illos in eãdẽ sni am.

b ¶ Nolumus excusari.sic.s̃.e.cũ ⁊ plantare.§.pe.⁊.j.e.c.pe.

Cum olim. Priuilegium deperditũ docto de pditione ⁊ eius tenore per testes innouatur.b.d, vel aliter ⁊ sic:priuilegiũ pdituz de cuius veritate ⁊ tenore ⁊ perditione constat per testes potest innouari b.d.⁊ est casus no.in prima pte ponitur processus narratõ. in scõa'oiffinitio ibi:nos vero põt etiam tertio sũmari: ⁊ sic vt in rubro ⁊ non est alibi casus ita clarus. Ab.si.

c ¶ Lucij.qõ postea fuit amissum.vt.j.sequit.

d ¶ Onus.ideo.n.isti apud sedem apo.testes suos pducere debent:qꝛ pars altera suos ẽt ibi pduxit: vt sic hinc inde seruetur equalitas.

e ¶ Fratrũ.istis non creditur tanq̃ testibus:cum iurati non fuerunt.qꝛ inducti non fuerit testes:sed qꝛ ipsi viderant pui legium credit eis papa tanq̃ fratribus suis ⁊ honestis viris sed non probationem:sed presumptionez inducũt ⁊ coadiuuant testes inductos.

f ¶ Diocesani.⁊ ideo nullum ius reseruauit sibi epo in monasterio illo ex quo verba plene exceptionis continebant ĩ pũilegio illo.vt.s̃.patet.⁊ ar. s̃.eo.recepimus.

g ¶ Ligatum. cum non esset iudex suus.s̃.de consue.ad nostram.⁊.ij.q.j.in primis.⁊ sic ipso facto denunciauit ipm fi ligatum.⁊ sic sententia a non suo iudice lata seruari nõ debet.s̃.de iudi.at si clerici. ar. cõtra.j.de sen.excom.cum de sideres.§.i.⁊.c.vlt.⁊.c.si aliquãdo.vbi de hoc.

h ¶ Sine reprehensione. hoc est no.dignuz: q̃ si aliqs vult probare amissionem instrumẽti oportet q̃ plura pbz: videlz tenorem instrumenti ⁊ pterea q̃ sit sine aliquo vitio quo posset argui falsitatis: vt hic pz ⁊ ar.C.de fi.istru.l.vlt. ſz nunquid legatus põt probare pari ratione amissionem instrumẽti sue legationis.dico q̃ fi. s̃.de offi.delega.cũ iure.arg. C.de man.prin.l.vna:qꝛ non est aliquis ibi supior corã quo fieret probatio:alias tñ si honestus ⁊ notus esset potest ⁊ ỏ bet ei credi.ar.xcvj.distin. nobilissimus. Jtez quandoqz sũf ficit pbare tantum amissionez instrumenti:lz alia nõ probentur.C.de proba.si de possessione:sed hoc est in odium illiꝰ qui fuit instrumentum furatꝰ: alias nõ sufficit probaſ sol am amissionem vt hic patet.C.de testi.testum in fi.item si instrumentum fuit exhibitum in iudicium:⁊ ei fides est imposita si postea perdatur adhuc potest aduersarius instrumentum reprobare: prestito iuramento tñ q̃ maliciose hoc nõ opponat.C.de fide instru.l.vl.si queras qualꝛ pbaſ pditio instſi: dic q̃ p iuramẽtũ illius q pdidit:ar.predi.l.pri.sic ⁊ amissio aliaꝝ rerꝝ probaſ per sacramentum.C.vnde vi.si quando.⁊.s̃.q̃ me.cau.c. vlt.⁊.j.q.ij.ĩ primis.hac eadem ratione videtur:q̃ si impetrasti litteras ad ỏlegatos ⁊ eas amiseris:si probas amissionem ⁊ tenorem litterarum q̃ fuerint sine aliqua falsitate ⁊ sine vitio suspitionis per legitimos testes qui discreti essent cognoscere litteras de vitio falsitatis posset dici q̃ postea possunt procedere.argu.huius ỏcre. Ber.

officia sua temere restitutos in eandez sentẽtiam suspẽsiõis reducas[a]. Illos vero quos ad rñdẽdũ alijs secũdũ legẽ terre ꝓ pmissa cã asserunt nõ teneri:nolumus excusari[b] quin eos ad respõdenduz sub apo sto.ipediměto cõpellas.

I Dem abbati ⁊ conuẽtui sancti petri eugub.

¶ Cõtenta in istrumẽto pdito ꝓ bari pñt p testes q illõ plegerũt: si ỏ ponũt ỏ tenoꝛ ⁊ q̃ erat sine vitio.

Cum olim essemus apud perusiũ constituti: ⁊ tu fili abbas pũilegiũ lucij[c] pape nobis pñtans postulaueris innouari: pp cõtradictionẽ eugubini epi asserẽtis hoc ĩ suuz preiudicium redundare: non fuit effectui mãcipatum: ⁊ ifra. Te igitur ⁊ pfati epi procuratoribus ĩ nostra pñtia ꝓstitutis.b.basilice.xij apostolorũ presbytero cardi.dedimus in mãdatis vt sup amissione ac tenore pũilegiorũ testes recipet quos duceres pducẽdos.q̃ fideliter redegit in scriptis depositiões .x.testiũ iuratorũ: quorũ depositionibus publicatis dci procuratores ad pducẽdos testes per q̃s iductos a parte aduersa repellerẽt inducias postularunt: quas sub eo tenoꝛ illis duximus cõcedẽdas: vt apud se.apo.pbarẽt q̃ vellent: vbi onꝰ pbationis pars altera subijsset: et ifra. Nos vero taz p depositiones testiũ q̃z assertiones quorundam fratrũ nostroruz liquido cognoscẽtes talem dicti pũilegij fuisse tenorẽ: q̃ videlicet cenobiuz vestrũ nullo mediãte ad ro.eccle.pti neret: ⁊ q̃ ñ liceret alicui epo eidez monasterio ⁊ eius ecclesijs excommunicationem idicere: vt fratres illic dño seruiẽtes ab oi ptãte liberi ro.ec.libertatis gratia potirenꝭ. et q̃ nulla in eis mẽtio dioce. epi habebatur. Illud ẽt attendẽtes: q̃ cũ tu fili abbas tpe celestini pdecessoris nostri ad ipi⁹ pñtiã accessisses: ipe inspectis ecclesie tue priuilegijs lz excommunicatꝰ ab eugubiñ.episcopo dicereris: tanq̃z non ligatũ[a] admisit ad osculũ: quod presumitur nõ fecisse nisi mõasterium vñz cognouisset ad ro.eccle. spãliter p tinere: decernimꝰ priuilegium illõ lucij pape: quod sine reprehẽsiõe[b] bulle charte vel lſe apparebat quãdo fuit nobis ostensum: illius fuisse tenoris cuius per depositiões testium ⁊ assertiones fratruz nostrorum noscitur extitisse.

I Dez catbalenen.electo ⁊ abbatibus fontium.

¶ Innouatio priuilegiorum ius non tribuit: sed antiquũ conseruat .b.d.quo ad titulũ.

Ex parte abbatisse ac sororum iotren.ecclesie extitit intimatũ q̃ meldeñ.eps cõmissiõis occasione cuiusdã per litteras ad iudices delegatos obtẽte: in qua nulla mẽtio habebatur de ipsaꝝ priuilegijs que illas ⁊ earũ ecclesias clerum ⁊ populũ iotreñ.ad apo.se.nullo mediante spectare declarant: quoruz ipse non erat ignarus[k] eas incepperit grauiter molestare obdientiam ab ipsis ac clero ⁊ populo iotrẽ.subiectionem omnimodã requrendo ⁊ ifra. Verũ cum iudices ipsas valde grauarẽt ad ap.beneficiuz cõuolarũt: ⁊ infra. Sed iudices ap.non deferentes nec fragilitati sexus cõpatientes earum in abbatissam excõicationis ⁊ in clerũ ⁊ in populũ iotreñ.iterdicti sntias,ptulerunt. Sane cum iaz nũcij iotreñ. ecclesie pdicta ⁊ alia in nostra pñtia retulissent: priuilegium nobis apostolicũ ostenderunt per quod ecclesiam iotreñ.cõstabat ad ro.ecclesiam spãliter pertinere. Nos autem eosdem nũcios propter appel.predictam diutius detinẽtes: qꝛ tandem nullus apparuit idoneus responsalis qui partem defensaret aduersaz:priuilegium apostolo. se.ecclesie iotreñ.cõcessũ duximus innouãdũ[m]: ita tamẽ vt per innouationem ipsius eidẽ ecclesie non plus iuris accrescat q̃z per priuilegia pdecessorum nostrorum obtinuit: cũ per hoc non nouum ei cõcedere sed antiquũ[n] ius cõseruare velimus.

I Dem columbriẽ.episcopo.

¶ Ecclesia vtẽs duplici pũilegio erẽptiõis lz succũbat ex vno: põt nihilominus ex alio se iuuare ⁊ obtinere: nec tenetur erẽptus ꝓmittere obedientiam diocesano. vigore tamẽ exemptionis non potest sine licentia diocesani ecclesiam construere in loco nõ erẽpto: ⁊ si exemptus de facto in loco nõ erẽpto cõstruit ecclesiã cedit iuri epi.

Cum oli propter questiones aduersus priorem ⁊ canonicos monasterij sancte crucis habebas: pro quibus ad audientiaz nostram fuerat appellatum[o] moram feceris longiorem: quia pro parte altera nullus comparuit respõsalis: eisdem certum terminuz duximus prefigẽdum[p] in quo venirẽt vel mitterẽt super priuilegijs omnibus ⁊ libertatib⁹ que a ro.ponti.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

a Diffinitiuaꝫ: hoc ideo dicit: quia iam processum fuerat in causa ad plenũ per iudices a quibus fuit appellatum: alias hec non haberent locum.

b Et monacho. nota ꝙ causa delegatur monacho. s. ó fo. competen. cõquestus: quod est veruꝫ expresso nomine monachatus: quo tacito non valerẽt: qꝛ per surreptionem essent obtente: quoniam monachi a strepitu causarum remoti esse debent. s. de sindi. c. vno. vnde oportet ꝙ in litteris fiat mentio de monachatu. s. de prescript. cuꝫ ordinem. ⁊. s. de confirma. vtl. porrecta. similiter nec procuratoꝛ esse potest: etiam pro utilitate monasterij sine licentia abbatis. xvj. questione. i. monachi. ⁊. ca. presentium. abbas tamen potest esse procuratoꝛ. s. de censibus sopite. ⁊ supra de transac. contingit. hodie non committitur causa a papa vel ab eius legatis: nisi personis in dignitate cõstitutis vel canonicis in cathedralibus ecclesijs vel alijs collegijs venerabilibus vt in decreta. Innocenti. iiij. in concil. lugdunensi presenti decreto de prescrip. nec debent committi nisi in ciuitatibus vel alibi vbi possit haberi copia peritoꝝ vt ibi dꝓ.

c Quibus. Sed cuꝫ appellatuꝫ fuerit ab istis iudicibus quomodo debẽt se amplius ĩtromittere? Dic ꝙ hoc fuit de voluntate partium: alias non compellerentur. ⁊ poterunt canonici appellationi renunciare sic supra ó exceptioni. significauerunt: ⁊ quia papa hoc mandat. ⁊ quia non fuerunt ꝓsecuti appellationẽ perinde est ac si non appellassent.

d Ac probandum. et hoc additum erat in litteris: vt si de partium ꝓcederent voluntate diffinitiuam sententiam promulgarent: vt probant sequentia.

e In expensis. quia ꝓ monasterio ij non fuit ꝓsecuta appellationeꝫ vnde debuit condemnari in expensis. supra de appellatio. sepe. ⁊. capitulo reprehensibilis: de hac materia dicitur supra de dolo. finem. certa quantitate expressa: ⁊ taxatione ꝓmissa.

f Juraueras. probatio ista expensarum ꝓ iuramentum solum fit vt hic patet. ⁊. C. de iudi. sancimus: taxatione premissa. vt eadem. l. ⁊. iij. q. iij. offeratur. ⁊. s. de procur. constitutis. ⁊. s. qó me. cau. c. vlt.

g Extorto. consensus seu confessio per metum extorta non valet. xv. q. vj. c. j. ⁊. ij. ⁊. C. de his que vi metusue cã fiunt. l. iij. ⁊. s. eo. ti. platum. ⁊. xxij. q. ij. lotharius. Ber.

h Restitutionem. qꝛ quicquid post suam cõsecrationem acquisiuit: episcopatui acquisiuit: quare donare illa nõ potuit: qꝛ qui nihil habet: nihil donare potest. xviij. q. j. statutum. liiij. distin. abbati. ⁊. s. de iure patro. ꝙ autem in fi.

vel ab. m. quondam columbrien. episcopo se habere dicebant: ⁊ super alijs questionibꝰ aduersus eos a colũbrieñ. ecclesia intentatis diffinitiuaꝫ sententiã recepturi: ⁊ ifra. Interim autẽꝫ vtriq; parti liceret coram dilectis filijs tuis de alcobacia ⁊ de serra abbatibus ⁊. f. monachoᵇ alcobacie quibusᶜ causa prius fuerat delegata proponere ac probare si quid aliud proponẽduꝫ duceret ac probandumᵈ: ⁊ ifra. Judices autem sufficienter actum esse de causa credentes monasterium sancte crucis in expensisᵉ quas per quadriẽnium occasione huiusmodi negocij iurauerasᶠ te fecisse dãnarunt: infirmantes suaꝫ sententia libertatem quã dictus. M. columbrien. episcopus contulerat monasterio sancte crucis canonicorum assensu per portarium regis extortoᵍ. Preterea quia idem. M. predecessor tuus fuerat canonicus regularis: ⁊ duo milia marabanitorum que acquisierat in episcopum iam promotus monasterio dederat memorato: ipsum ad restitutionemʰ eorum iudices condẽnarunt Insup ecclesias omnes quas monasterium preter episcopi columbrieñ. assensum propria auctoritate fundarat: quia pars sãcte crucis nec prescriptiõe nec defensiõe alia nec probationibus contra se factis obstiterat: iudicarũt in ius columbrieñ. ecclesie cum fructibus medij temporis reuocariⁱ: ⁊ infra. Tãdem procurator monasterij ꝓposuit sentẽtiam non valere nec tenereᵏ: Quod si alias etiam sententia mẽmorata teneret: quia tamẽ monasterium fuit indefensum: nec exhibita fuerant coram eis priuilegia libertatis: ne delicrum personeˡ in damnumˡ ecclesie redundaret: debebat ad exhibitionem priuilegiorum suoruꝫ admitti: quod sibi concedi de solita benignitate sed. aposto. postulauit. Nos igitur attendentes ꝙ eadem priuilegia nõ solummodo pro libertate monasterij faciebant: sed etiã exhibebant ius nostruꝫ: ⁊ eccle. rom. iusticiam tuebãtur: ne in nos monasterij lesio redundaret: ad priuilegia exhibenda partem eius de gratiaᵐ duximus admittendam: ⁊ infra. Distinguentes itaq; inter libertatem per predictum episcopum ecclesie ipsi concessaꝫ: ⁊ libertatem quam ei longe ante tempus ipsius episcopi aposto. sed. idulsit: quia nobis constitit extortuꝫ fuisse in episcopi cõcessione canonicoruꝫ assensum: ⁊ concessionis paginaꝫ in aliquot lineis habuisse rasurasⁿ ⁊ subscriptiões ᵒsingulas fuisse singulis subscribentium manibus adnotatas: scriptum autem quod uobis exhibitum fuerat nec rasuram pretendere nec esse varijs subscriptionum manibus variatum: sed a primo ad vltimuꝫ eadem manu conscriptum: libertateꝫ ab ipso episcopo concessam per extorsionem irritamᵖ decernimus ⁊ inanem: super hoc sententiam delegatorum iudicum confirmantes. Quia vero euidenter agnouimus ex priuilegijs antedictos pdecessores nostros ecclesie sãcte crucis libertatis priuilegiuꝫ indulsisse ⁊ q; ea i possessione tandiu fuerat libertatis: q; alijs etiam cessantibus prescripsisset libertateꝫ ei a predecess. nostris indulteꝫ auctoritate apo. confirmamus tibi super hoc silẽtium imponẽtes. Super hoc autẽꝫ i nullo sentẽtie delegatorum iudicum deprecamur cũ ipsi de hac nõ cognouerint libertate ⁊ infra. Cũq; libertatem a predecessoribus nostris ĩdultam monasterio cõfirmamus ad ius professionisᵗ quod est cõtrarium libertati: monasterium decernimus non teneri: nõ derogantes iudicibus delegatis quibus libertatis priuilegia nõ fuerant presentata. in ceterisᵗ autem lataꝫ a pdictis iudicibus sentẽtiam pro colũbriẽ. ecclesia ꝓfirmamus.

I Dem episcopo et magistro. g. lemonicen.

Contra priuilegia ecclesie minori spacio. xl. annoruꝫ nõ prescri

i Reuocari. no. ꝙ ecclesia sine auctoritate episcopi edificari non dꝛ etiã si sit aliquis exẽptus. de conse. distinc. i. nemo. ⁊. j. questione. ij. placuit. ⁊ in auẽ. de ecclesi. tit. §. si qs autem col. ix. quod si fecerit episcopꝰ ecclesiarũ ad suum dominiũ reuocabit vt hic patet: nisi abbas illã prescripsisset: vt. s. dicit. ⁊. xij. q. ij. apostolus.

k Non tenere. forte diceb at sniam latam contra absentes non contumacem: vnde nulla erat. iij. q. ix. omnia. ⁊. ff. de re iudi. contra pupillum: ſz hoc non erat verũ: vt hic patet per finem: vbi confirmatur sniaꝫ p parte.

l In dãnum ecclesie. xvj. q. vj. si epm. ⁊. ff. qũ ex fac. tuto. l. ob volum vel culpam.

m De gratia durimus. Et sic bñficio restitutionis admissum fuit monasteriũ ad exhibenda ꝓuilegia que omiserat s. de in integ. restitu. auditis. ⁊ alijs pluribus capitulis: sed iure communi non admittere tur pretertu illorum instrumẽtorum. ⁊ sibi imputet ꝙ omisit illa. s. de re iudi. inter monasterium. ⁊. c. aborta. tamẽ in causa appellatiõis bene auditetur ó iure communi ad exhibitionem priuilegiorum: qa tũc possunt induci noua ĩstrumenta: ⁊ noua exceptio opponi. s. de fide istru. cum Joã. ⁊ C. senten. rescin. non posse. l. ij. ⁊. C. de tempo. appellati. ꝓ banc. ⁊ hic non fuit appellatum a sententia. quia si appellatuꝫ fuisset: non fuisset admissum monasteriuꝫ hac via. quã diu enim competit ordinariuꝫ auxilium non datur extraordinarium. ff. de mino. in cause. ij. in pan.

n Rasuras. in loco suspecto alꝫ non obesset. s. de fide istr. et litteris. s. de relig. do. cum venerabilis.

o Subscriptiones. et hoc nõ deberet esse suspectũ: qꝛ quot sunt subscriptiones subscribentium tot diuersitates scripturarũ debent esse: ⁊ dissimilitudo debet esse. vt patet ipso facto ꝓ subscriptiones. vix enim possent esse similes. Quod singuli subscribere debeant: probatur. C. qui testa. fac. po. hac consultissima. sed reprobatuꝫ fuit hoc instrumentuꝫ ex eo ꝙ habebat rasuras in loco suspecto: ⁊ ꝙ falsum videbatur: qa scriptum aliud fuit exhibitum quod fuit eadem manu confectum ⁊ conscriptum. ⁊ ideo nõ fuit illi instrumento habita fides. sic. s. de excep. cum venerabilis.

p Irritam. ⁊ inanem. ex hoc patet: qꝛ ſz snia per falsa instrumenta lata nulla est. iteriꝫ tamen quandiu non constet de hoc bñ aliqua. s. de fide istru. accepimus. vbi de ho.

q Prescripsisset. si allegasset prescriptionẽ noie romane ecclesie. s. de prescrip. cum ex officij.

r Cum ipsi. de hac. sed tantum de libertate ab episcopo concessa que non valuit ⁊ ita patet qꝛ ſz snia iudicis retractetur: non est presumenduꝫ ꝓpterea cõtra ipm: quod aliquid fecerit fraudulenter nisi in contrariuꝫ ꝓbaret. ij. q. vj. hoc etiã placuit.

s Ad ius ꝓfessionis. i. ad ius obedientie: vel fidelitatis quod est ꝓriũ libertati. s. de simo. ne dei.

t In ceteris. s. quo ad expensas: ⁊ in restitutiõe marabanitoruꝫ: ⁊ in restitu-

tione ecclesiarum. ⁊ sic sententia pro parte tenet ⁊ pro parte reuocat. si. s. de testi. raynucius. ⁊. c. raynardus.

Accedentibus. Primo ponitur partium comparitio ⁊ actoris narratio. scdo iudicii datio seu cause cõmissio ibi: discretioni. ab. si.

a Per. xl. an. ⁊ sic patet q̃ contra p̃uilegiũ p̃scribit. ar. ꝯ. xxv. q. ij. c. i. ⁊. ij. vbi dicit q̃ p̃uilegia ecclesiarũ ⁊ monasteriorũ cũctis tpib⁹ inuiolata pmaneãt: sed illud loquit de alio p̃uilegio: qõ potius ptinet ad libertatem ⁊ immunitatem ecclesiarũ de generalibus statutis: qb⁹ ecclesia regitur: ⁊ illa ĩtemerata semp erũt. itẽ vt q̃ vno actu perdatur priuilegium: C. de pac. iter emp. ⁊ ven. l. cõmissoria. ⁊. C. de iure do. ĩpe. l. ij. de hoc plene dicũ est. s. de cõsti. cum accessissent. Preterea ad hoc vt pdatur priuilegiũ: sufficit q̃ p. xx. an. non sit vsus p̃uilegio s. eo. si de terra: ⁊ hic dicit de quadraginta. ad hoc diterũt qdam q̃ et vnico actu pditur hoc priuilegium: sed rndet de quadraginta ⁊ ibi de triginta q: sic de facto accidit. si. ff. ꝯ peti. here. Itẽ venit. §. aptãda. ⁊ hoc pbare voluerunt: vnde audiendi erãt. s. de resti. spolia. ca. i. ⁊. ff. de probationib⁹ circa eum: ⁊ sic vnico actu pdit priuilegium: ⁊ redit res ad ius cõe: si. ff. de pac. si vnus. §. q̃ si nõ totum. ff. de adimẽ. leg. l. iiij. que continuat p̃cedenti. ⁊. xxv. di. ab exordio. Ad hãc solutionẽ consueuit distingui priuilegium: aut datur ad agẽdum aut excipiendum ⁊c. q̃re hanc distinctionẽ de ꝯstõ. cum accessissent: sed hoc non credo q̃ hoc priuilegium vnico actu tollatur. ar. ad hoc. C. de ercusa. tuto. volũtarie. ⁊. C. de epi. ⁊ cleri. auẽ. presbyteros: ⁊ credo standũ huic decretali: ⁊ valebit priuilegiũ istõ: nisi pbet q̃ quadraginta annis nõ fuit vsi p̃uilegio solũdo decimas gete. arg. opti. s. de prescrip. cum nobis. ⁊ ita pdit priuilegium eodem tempore quo ⁊ p̃scribit ꝯ ius cõe vñ cõtinue debent isti pbare pceptionem ẽci may quolibet ãno: vt dicit lẽ vnde isti si vellẽt pbare interruptionẽ: ⁊ possent: admitterent vel p retentionẽ decimarũ: vel ẽt p lit. ꝯte. scãm: ⁊ hec indicãt ẽba illa ꝯtinue pceperint sine lite. ⁊ ita qõ dr. s. eo. si de terra ẽ. xxx. an. nõ tenet: vt. s. ẽ p̃scrip. ad audiẽtiã. ⁊. c. illõ.

b Renunciasse. tacite. s. e. si de terra: vbi de hoc. s. de his q̃ fi. a maio. par. ca. ex ore. s. ẽ of. dele. gratũ. sed nũqd talis renunciano posset ei obijci ab alijs qbus decimas nõ soluũt arg. q̃ sic. s. de cõsti. cũ accessissent. s. de preben. p illorũ sed hoc nõ credo q̃ ꝯpter hoc perdãt priuilegiũ quo ad alios: sz ẽ p̃uilegio tãtũ detrahitur. s. e. si de terra.

Cum. Rõne vnius beneficij dr ille subiectus q̃ rõne alterius ẽ exempt⁹. h. d. vel aliter ⁊ melius vt in rubro. ⁊ est ter. no. ⁊ multum allegabilis. ĩ p̃ma pte ponit querela: in scũda p̃uisio ibi: quocirca. ab. si.

c Inquãtum exempti. qõ colligit ex forma ipsi⁹ priuilegij. s. eo. pono. ⁊. c. recepimus. ex hac decre. soluit qõ de abbate q̃ acqsiuit priuilegiũ: qõ monasterium suũ esset exẽptũ cũ oĩbus capellis: tempore succedẽte acqsiuit capellas quas cõtendit eodem p̃uilegio retinere epo loci ꝯdicẽte. Et ẽ distinguẽdũ p hanc decre. vtꝫ acqrat nouas capellas prioribus accessorias: an q̃ bẽant se principaliter ab illis oĩno segregate. in pmo casu participant eodẽ p̃uilegio. ⁊ scdo casu nõ. ar. ff. de li. le. l. vl. §. caio. ff. de le. iij. vtori. j. rñ. ⁊. l. cũ quis in fi. ar. ꝯ. ff. de ẽb. ob. cũ stipulamur. huic decre. ꝯ videtur. ⁊ vi. q. j. frater noster. ⁊. xij. q. ij. cognouimus: q̃ vna ⁊ eadẽ res nõ debet duplici iure censeri. ⁊. s. de deci. cũ in tua. sic enim vt q̃ isti sint partim liberi partim serui: quod est contra illud. ff. de sta. lib. si duobus: sed non obstat quia quãtum ad capellam istam sunt liberi ab epo ⁊ in his que spectant ad ipsam: in his ĩ quibus subsunt epo non sunt exempti: ⁊ diuerso iure cẽsent quo ad diuersa non ad idem sicut pot habere qs plura domicilia. s. de fo. compe. ex pte. ⁊ quo ad vnum forum pot censeri vno iure: ⁊ quo ad aliud alio. ⁊ sic tenet vtriq̃: ⁊ ẽ si. s. de maiori. ⁊ obedientia per tuas. ⁊. j. c. pro. ri. ĩ fi. ⁊ sic exemptus seu priuilegiatus potest iudicari ab episcopo loci: sed non in his in quibus exẽptus vel priuilegiatus ẽ nisi prout dicit. s. eo. tuarum in fi.

Ex ore. Abbas monasterij exempti pro membris non exemptis ad synodum episcopalem accedere: et episcopo parere tenetur. hoc dicit. vt aliter ⁊ melius vt in rubro. primo premittit exordium. secundo narrat factum ⁊ partium allegationes ibi: cum igitur. tertio diffinit ibi: nos. Abbas si.

d Rectissima. cum ius faciat quo ad omnes qui similiter iudicare tenentur. s. de re iudi. in causis: ⁊ ideo cum multa p̃uidentia ⁊ deliberatione est promulganda. xxv. q. ir. apostolice. ⁊. c. sententiam in fi.

e Nulli parcat. vbi scãdalum non timetur als detrahere debet seueritati. l. vi. vt constitueretur ⁊. xliij. distin. cõmessationes. ⁊. xxiij. qõne. iiij. nõ pot. ⁊. s. de no. ope. nun. cum ex iniũcto.

f Quod suum est. sic. s. in cõstitu. gregorij in pnci. libri huius. ⁊ insti. de iusticia ⁊ iure. in pricipio ⁊ summum bonum est rebus iusticiam colere. xij. questione. ij. cum deuotissimam.

g Ad synodum. episcopalem cum iusta causa exiterit. xviij. di. eps. ij.

h Recipere. ac seruare xviij. di. decernimus.

i Aliqua de suis. ar. q̃ quãdo hec dictio qr: vel ẽ dictio sicut ponitur ĩ p̃uilegio q̃ per hoc ponitur aliqd: als nihil ẽt. ar. j. de ẽb. sig. c. abbate ⁊. j. eo. in his. ⁊. ff. de cõdi. ⁊ demon. qbus diebus. §. dñs. ff. de lega. i. si fu⁹. §. si fus. ⁊. §. q̃ qnq̃. ⁊. l. si sit. §. j. ⁊. C. ẽ fal. cau. adiecta. l. ij. ar. cõtra q̃ potius intelligitur conditionaliter. ff. de contraben. emp. sigs fundum. ⁊. l. si debitor in fi. Jo.

k Prescriptio. in his. s. q̃ p̃uilegiũ non erant exempta in quibus obtinet eps. ⁊. j. sequitur. ⁊ sic est ar. q̃ abbas pot p̃scribere ius cõe ĩ capellis ꝯ epm in his que pot possidere. s. de p̃scrip. audito.

bitur. h. d. secundũ verũ intellectũ

Accedẽtibus ad presentiam nostrã abbatis ⁊ conuẽtus naugiacen. ex vna parte: ⁊ tẽplariorũ de toceñ. ex altera, pcuratorib⁹: pcurator mõachorũ ppposuit: q̃ cum decimas terrarũ ẽ sarcole diu gete possederint: antequã ad templariorũ dñium peruenissent: ⁊ post quã templarij terras acquisiere p̃dictas decimas earũdem p. lx. an. ⁊ ãplius pacifice possedissent nunc eis ipa subtrahere nõ verent: ⁊ in fra. Di. v. mandamus quatenus si abbas ⁊ mõachi sufficiẽter ostẽderit q̃ a tẽplarijs decimas de terris predictis p. xl. an. cõtinue percceperint: sine lite vos ad prestationẽ ipsarũ templarios conpellatis. Cũ. n. tpe tanto contra inducta p̃uilegia decimas solueriut eis renũciasse tacite presumũtur. Qõ si in pbatione defecerint: ab ipsorũ impetitõe tẽplarios absoluatis: ipis sup hoc silentiũ ppetuũ iponentes

I Dez epo lingosi.

Exempt⁹ rõne certe rei vel certi loci nõ censetur exẽptus r̃spectu alterius loci seu rei.

Quz capella ducis burgũdie gaudere dicat huiusmõi priuilegio: q̃ nullus archiepiscop⁹ vl eps in psonas canonicorũ eiusdem capelle suspẽsiõis vel excõmunicatiõis aut interdicti sniam audeat pmulgar: quidã capelle supradicte canõici q̃ parochiales ecclesias a te tenẽt occasione priuilegij preliati in his etiã quarũ iurisditio ad te pertinet: ita se dicũt exẽptos: ut quantũcunq̃ grauiter interduz excedant: tue correctioni recusant ⁊ snie subiacere. Quocirca mãdamus quatenus inquantum exempti sunt eiusdẽ ratiõe capelle apostolicis p̃uilegijs deferas reuerenter: sed inquãtũ ratione parochialitatis ecclesiarũ vel alias in iurisditionem tuam respicere dignoscunt: officij tui debitũ in eosdẽ libere p̃sequaris.

I Dez abbati ⁊ fratribus euasin. cenobij.

Per exemptionem concessam mõasterio: capelle sibi subiecte nõ censentur exẽpte.

Ex ore sedentis in throno, pcedit gladius bis acut⁹: quoniam ex ore ro. põ. rectissima⁹ dz exire snia que ꝯtra iusticiã nulli parcat: sed reddat vnicuiq̃ quod suũ ẽ. Cum igitur iter nos ⁊ vigoriensem epm sup mõasterij vestri subiectione ac libertate cõtrouersia uertere tur: mõasterij vestri ppposuit pcurator: q̃ idẽ mõasteriũ ab ipsa sui fũdatione liberum extitit ⁊ exẽptum ⁊ ad hoc probandum priuilegia p̃decessorũ nostrorũ inducens: unum constantini: ⁊ alterũ alexandri: nec nõ indulgentias de. ⁊ cel. quorum vsum cõtinuũ a longis retro tẽporibus per depositiones testiũ ostẽdere nitebantur ⁊ infra. Porro i p̃uilegio ꝯstã. quoddã contineri, p spicitur: per quod idem cenobium videt ad iurisditionẽ episcopi pertinere: videlicet q̃ abbas eiusdem primũ locũ post vigoriensem presulẽ semper obtineat: vnde cum locum ipsum obtinere non possit in generali cõci. neq̃ in prouinciali: quoniam absonum esset vt abbas primus post illũ super illos epos resideret relinquitur ergo q̃ locũ illũ in episcopali synodo intelligatur habere: quare tenetur ad synodũ epalẽ acedere ac per hoc ipsi⁹ statuta recipere ac seruare. In p̃uilegio vero alexandri pape quoddã aliud cõtinet per quod diocesanus eps in eodem cenobio iurisditionẽ suã ⁊ si non i oibus i quibusdam tamẽ retinuisse vt cum in isto dicatur: q̃ uigoriẽ. epi ab eiusdẽ loci fr̃ib⁹ aliqd iniuste nõ exigant: sed his tantum cõtenti permaneãt que predecessores eorũ antecessoribus suis ꝯstat rõnabiliter ipendisse. vñ cõstat q̃ abbates epis aliq̃d de suis exhibere tenerẽtur. Nos igit his et alijs diligẽter auditis cũ a neutra parte sit probata p̃scriptio: sentẽtialiter diffinimus q̃ euasen. cenobiũ liberum est in capite tãquã ab episcopali iurisditione prorsus exemptum: ⁊ soli ro. eccle. subiectũ: tutela tamẽ ipsius cãtuariẽ. archiepiscopo

m Aliqua de suis. ar. q̃ quãdo hec dictio qr: vel ẽ dictio sicut ponitur ĩ p̃uilegio q̃ per hoc ponitur aliqd: als nihil ẽt. ar. j. de ẽb. sig. c. abbate ⁊. j. eo. in his. ⁊. ff. de cõdi. ⁊ demon. qbus diebus. §. dñs. ff. de lega. i. si fu⁹. §. si fus. ⁊. §. q̃ qnq̃. ⁊. l. si sit. §. j. ⁊. C. ẽ fal. cau. adiecta. l. ij. ar. cõtra q̃ potius intelligitur conditionaliter. ff. de contraben. emp. sigs fundum. ⁊. l. si debitor in fi. Jo.

n Prescriptio. in his. s. q̃ p̃uilegiũ non erant exempta in quibus obtinet eps. ⁊. j. sequitur. ⁊ sic est ar. q̃ abbas pot p̃scribere ius cõe ĩ capellis ꝯ epm in his que pot possidere. s. de p̃scrip. audito.

a ¶ Que non pdantur. ergo lz quis pbet exemptionē capitis nō ideo p bauit exemptionem membroꝝ: ar. s. c. pri. arg. contra: qr totum ⁊ pars debent eodem iure censeri. dist. c. i. ⁊. ii. ⁊. xii. q. ii. cognouimus: ⁊. ii. q. vii. si quis episcopus: ⁊. ff. pro derelicto. an pars.

b ¶ Tenetur. Et sic ē ar. q aliquis potest esse vasallus multoꝝ. sicut iste abbas sz est pape: ⁊ epo p capellis: vt. s. c. proti. ff. de ope. lib. l. duorū.

c ¶ Ex parte. declarantur. sic. s. eo. recepimus. ⁊. s. de maio. ⁊ obe. per tuas.

d ¶ Subtrahunt. sic ergo talis protectio iutilis est sicut ꝓfirmatio in forma cōi de qua dicit. s. ō concess. preben. qr diuersitatē. Ad qd ergo impetrant: qr solet plus timeri quod spāliter pollicetur ꝗ quod generaliter impetrat. s. de bere. si aduersus. ⁊. xiii. dist. c. quāq.

e Pastoralis. ꝓtinetur expressiz. ar. q priuilegiuz semp ītelligitur cōcessum sine lesione alterius. s. ō offi. ordi. lz. ⁊. s. de vsupal. ex tuaꝝ. s. de eccle. edi. cum dicat apostolus: ⁊ c. ad audiētiam. ii. ⁊. C. ō inof. te. si qñ. ar. s. eo. parentibus.

f ¶ Inconsulto: sic licet ler concedat libertatem seruo vendicādi necē domini a iudice tñ danda ē. C. p qui. cau. ser. accipi. premi. liber. l. i.

g ¶ In possessionē. quaz nunquā habuerunt. ⁊ b ideo: qr nemo sua auctoritate rem suam accipere debet. C. vñ vi. si qs in tantā: ⁊. xvi. q. vi. placuit. ⁊. C. de acqui. pos. improba. ff. de acquirē. pos. si ex stipulatione. secus si possessionez būissz. s. de resti. spo. cum venissent.

h ¶ Indulgentiam. Si de duabus seruitutibus altera remittat alia remanet in suo statu. ff. de ser. vrba. pre. si domus tua. ⁊. s. de vsu pal. ex tuarum ita b. nec huiusmodi generali ꝓcessione cōcedūr qō spāliter nō fuisset concessurus. ff. de pecul. qui peculij. ff. de pig. veniqz. ⁊. l. obligatione. ⁊. s. de elec. ecclesia vestra. ibi ueqz enim tē. C. de inoffici. testa. si qñ. Ber.

Petisci. Quandiu templarij vel hospitalarii non seruāt interdcm pro eis in loco prolatū alij seruare nō tenent. h. d. vel sic ⁊ pinguius ut in rubro. Et secunda pars ibi ad quod. Ab. si.

i ¶ Ridere: si. j. de sen. excō. si vere. si dicit ipe rator Iudices iubemus esse sollicitos ne turpi colludio queratur et miseris precium gaudioꝝ. C. eo. lib. xii. in fi. li.

k ¶ Quandiu: sic. vi. q. ii. si tantum ⁊. c. placuit.

l ¶ Celebretis. Non enim debēt alijs legē imponere quā ipsi negligūt obseruare. s. de prebē. p illoꝝ. nec tenet alius seruare priuilegiū qō ille nō seruat cui cōcessum. est. j. de senten. excom. in audientia. ⁊ qui priuilegiū alterius nō seruat eius priuilegiū non est seruandum. s. de ap. an fit deferēdum. s. de elect. bone: ⁊ qō ab alijs eriget dz: multo fortiꝝ a seipo. ff. ō neg. ge. si pupilli. §. vl. ⁊. ff. ō admi. tu. quotiēs. §. si tēporali. ⁊. ff. si ser. vend. l. altius. ⁊. s. ō nat. ex li. ven. c. vno.

m ¶ Quoniā per ꝓfessionē. vtroqz iure. s. i spūali bꝰ ⁊ tpalibꝰ. s. e. cū ⁊ plātare. §. i ecclesijs. ⁊. xvi. q. ii. c. i. Illud itelligit cū tradit ecclesia pleno iure. vide qualiter interpretatur h verbuz vtroqz iure cuz tñ vtroqz iure posset ecclesia aliqua monasterio esse subiecta lz eps aliq tpalia ibi recipiet. s. ō cēsi. cū venerabilis.

n ¶ Synodare. i. ad synodnz vocare.

o ¶ Permanentibus: similis interpretatio ē. xvi. q. i. generaliter. ⁊. si. j. de verb. sig. abbate ī fi. ⁊ ita licet persona sit excēpta tan ē ratione rei quaz possidet nō exempte ē subiecta. s. eo. cū capella. ⁊. c. ex ore. in fi. ⁊. s. de ma. ⁊ obe. per tuas.

p ¶ Utroqz iure. i. in spūalibꝰ ⁊ tpalibus. ut. s. patet. h.

Q Uia. Cōmunis diuisio scōa paro ibi: sup quo.

q ¶ Epalibꝰ de quibus loquūtur canones. xii. q. ii. nobis. ⁊. c. concesso.

r ¶ Canonicas sanctiones: puta de ꝓsensu ca. xii. q. ii. nobis sine exceptione. ⁊. s. ō bis que fi. a priela. si. cō. ca. cū nos: nec l enorme detrimentū facta fuerit: qr p hoc posset reuocari. s. de dona. apostolice.

s ¶ Indefinite: ar. q indefinita egpollet vniuersali. xix. dist. si romanorum.

t ¶ Nihil exceperit. sic. s. de iurepa. ex litteris.

u ¶ Beneficijs: si. s. de dona. pastoralis. cum dilectus. in fi. ⁊. j. de verb. si. olim. ff. de constitu. prin. l. vlt.

x ¶ Sed futuri. ar. q in priuilegijs verbum generale ⁊ ſdefinite ꝓlatum ad futurum extendit. xii. q. ii. cognouimus. ⁊. s. de deci. ex pte. ⁊. C. que res pig. ob. pos. l. vlt. ff. ō ser. vr. pre. si seruitus: ar. j. s. de cen. q̄to. ⁊. s. de deci. cuz in tua: ⁊. s. eo. cum capella. ff. ō ꝗben. emp. ī lege. ⁊. l. rutilia pella. ff. de vā. infec. oāni. §. si is q. Sed dic ideo ꝗ vātem fit interpetatio ne excogitata fraude sue obuiet lizitati. xvi. q. ii. c. i. C. de dona. si qs argentum. §. vlt. secus vbi certa ꝛba ponuntur in eo casu non extēdūtur ad alia. sed ita seruandū ē priuilegiū: q̄tenus tenor priuilegii se extendit. s. eo. porro. ⁊. e. recepimus. sed vbi verbuz generale ponit ad oīa appellatiua extendit. sic. s. de deci. et multipli. i. Si aūt eque pōt

reseruata: in membris autem q nō probātur[a] exempta dio. epo ipsum subiacere decernimus. propter qō abbas ad sydonum eius debet accedere: primūqz locum post vigorieñ. episopum obtinere. pro ipsis quoqz mēbris non exemptis idem abbas tenet[b] vigorieñ. episcopo exhibere reuerentiam obsequium et honorez. quibus vigorieñ. episcopus sibi competenter exhibitis debet manere contentus.

I Dem ausoneñ. epo.

¶ Receptus sub protectione pape per hoc non censetur exemptꝰ.

Ex parte tua fuit quesitū: vtrū clerici ⁊ laici qui litteras protectionis ostendūt: in quibus perso ne sue nomine cum omnibus rebꝰ suis sub apostolica protectione consistere declarantur[c]: a iurisditione episcopi diocesani sint exempti.

Nos aūt. T. R. q p lras huiusmodi ab episcoporum suoruz potestate minime subtrahuntur[d].

I Dem elideñ. epo.

¶ Religiosi qbus a papa cōcessū ē vt ecclesias eis subiectas possint ī proprios vsus conuertere: non auctoritate propria sed a diocesano loci possessionem illarum ecclesiarum recipere debent nisi in priuilegio aliud exprimatur.

Pastoralis officij: ⁊ infra. Interrogasti vtrum viri religiosi qbus a se. ap. est indultū: vt ecclesias suas in proprios vsus possint cōuertere: decedentibus personis eaꝝ liceat auctoritate ꝓpria possessionē earūdez intrare: vel p dioce. epm in ipa sint potius inducendi.

Ad qd. R. nisi forte in idulgētia sūmi pontificis id contineat[e] expssum: suo epo inconsulto[f] in possessionem[g] ipsaruz eis non est licitum introire: quia per indulgētiam[h] huiusmodi episcopali iuri non credimus derogari.

I Dem epo ⁊ capitulo tripol.

¶ Si is pp cuius delictuz posituz est interdictuz illud non seruat alij nihilominus seruare tenētur. secus si ille non seruat in cuius fauorem latum fuit.

Petistis p se. ap. edoceri: vtrū cum propter hospitalarios vl templarios ciuitas vestra generali supponitur interdicto: eisdem non seruantibus uos illud teneamini obseruare. Ad quod durimus respondendum. q illorum excessus vobis non prebet licentiam excedendi. Sed si prefati hospitalarij vel templarij priuilegiorū suorum fines excesserint violando temere interdictuz quod pro eis fuerat pmulgatum: ne videantur de aliorum fletu ridere[i]: vos in penā presumptionis eorum quādiu[k] ipsi violauerint interdictum de nostra licentia celebretis[l].

I Dem.

¶ Priuilegium cōcessum monasterio vt eius mōachi excōicari nō possint: intelligit mōachis existentibus ī monasterio vel in ecclesijs sibi subiectis vtroqz iure. h. d. ⁊ est casus quotidianus.

Quoniam per confessionem constat partis aduerse: q ne pbestus episcopus ius episcopale percipit in ecclesia sancti basilij deflage. credimus q non obstante illo capitulo pūilegij quod monasterio est indultuz ut nullus episcopꝰ ecclesias vtroqz iure[m] illi subiectas interdicto supponere vel mōachū seu clericum eiusdez monasterii synodare[n] vel excōicare ēpsumat: prefatus episcopus possit interdicere dictam ecclesiam ⁊ excōicare monachū seu clericū vestrū ad eius regimen deputatū: cū alterutrū de iure fuerit faciendum: qñ illud capitulū esse intelligendum vt de monachis aut clericis in ipo monasterio pmanētibus[o] uel ad ecclesias ō stinatas vtroqz[p] iure sibi subiectas.

I Dem londoneñ. archiepiscopo ap. se. legato.

¶ Eps remittēs alicui ecclesie decimas epales indefinite: remisisse videt non solum preteritas sed et futuras. ⁊ est casus not.

Quia circa: ⁊ ifra. Quesiuisti vtrū mōachi oium sanctorū priuilegiuz predecessoris tui super epalibus[q] decimis retinendis idultuz extēdere valeāt ad possessiōes acqsitas ⁊ postmodū acqrendas.

Sup quo tale damꝰ rñsum: q si decimarū illaꝝ remissio facta extitit fm canonicas[r] sanctiōes: predecessor tuus idefinite[s] decimas epales mōasterio remittendo cū nihil excepit[t] ⁊ potuerit excepisse: ac ī bñficijs[v] plenissima sit iterpretatio adhibenda: nec dēat vna eadēqz substātia diuerso iure cēseri: intellexisse videt nō solū de decimis possessionū illius tpis sed futuri[x].

I Dem in cōcilio geñ.

¶ Ponit ꝓcilū ordinē quatuor patriarchalium sedium vsqz ibi fuata. vbi ponit tria priuilegia ipsarum: primum quia dant pallium: fm qr ante se crucē deferri faciunt preterquā in casibus hic exceptis: tertium quia ad ipsos appellatur ⁊ in hoc protestatur

colludio queratur et miseris precium gaudioꝝ. C. eo. lib. xii. in fi. li.

k ¶ Quandiu: sic. vi. q. ii. si tantum ⁊. c. placuit.

l ¶ Celebretis. Non enim debēt alijs legē imponere quā ipsi negligūt obseruare. s. de prebē. p illoꝝ. nec tenet alius seruare priuilegiū qō ille nō seruat cui cōcessum. est. j. de senten. excom. in audientia. ⁊ qui priuilegiū alterius nō seruat eius priuilegiū non est seruandum. s. de ap. an fit deferēdum. s. de elect. bone: ⁊ qō ab alijs eriget dz: multo fortiꝝ a seipo. ff. ō neg. ge. si pupilli. §. vl. ⁊. ff. ō admi. tu. quotiēs. §. si tēporali. ⁊. ff. si ser. vend. l. altius. ⁊. s. ō nat. ex li. ven. c. vno.

m ¶ Quoniā per ꝓfessionē. vtroqz iure. s. i spūali bꝰ ⁊ tpalibꝰ. s. e. cū ⁊ plātare. §. i ecclesijs. ⁊. xvi. q. ii. c. i. Illud itelligit cū tradit ecclesia pleno iure. vide qualiter interpretatur h verbuz vtroqz iure cuz tñ vtroqz iure posset ecclesia aliqua monasterio esse subiecta lz eps aliq tpalia ibi recipiet. s. ō cēsi. cū venerabilis.

n ¶ Synodare. i. ad synodnz vocare.

o ¶ Permanentibus: similis interpretatio ē. xvi. q. i. generaliter. ⁊. si. j. de verb. sig. abbate ī fi. ⁊ ita licet persona sit excēpta tan ē ratione rei quaz possidet nō exempte ē subiecta. s. eo. cū capella. ⁊. c. ex ore. in fi. ⁊. s. de ma. ⁊ obe. per tuas.

p ¶ Utroqz iure. i. in spūalibꝰ ⁊ tpalibus. ut. s. patet. h.

Q Uia. Cōmunis diuisio scōa paro ibi: sup quo.

q ¶ Epalibꝰ de quibus loquūtur canones. xii. q. ii. nobis. ⁊. c. concesso.

r ¶ Canonicas sanctiones: puta de ꝓsensu ca. xii. q. ii. nobis sine exceptione. ⁊. s. ō bis que fi. a priela. si. cō. ca. cū nos: nec l enorme detrimentū facta fuerit: qr p hoc posset reuocari. s. de dona. apostolice.

s ¶ Indefinite: ar. q indefinita egpollet vniuersali. xix. dist. si romanorum.

t ¶ Nihil exceperit. sic. s. de iurepa. ex litteris.

u ¶ Beneficijs: si. s. de dona. pastoralis. cum dilectus. in fi. ⁊. j. de verb. si. olim. ff. de constitu. prin. l. vlt.

x ¶ Sed futuri. ar. q in priuilegijs verbum generale ⁊ ſdefinite ꝓlatum ad futurum extendit. xii. q. ii. cognouimus. ⁊. s. de deci. ex pte. ⁊. C. que res pig. ob. pos. l. vlt. ff. ō ser. vr. pre. si seruitus: ar. j. s. de cen. q̄to. ⁊. s. de deci. cuz in tua: ⁊. s. eo. cum capella. ff. ō ꝗben. emp. ī lege. ⁊. l. rutilia pella. ff. de vā. infec. oāni. §. si is q. Sed dic ideo ꝗ vātem fit interpetatio ne excogitata fraude sue obuiet lizitati. xvi. q. ii. c. i. C. de dona. si qs argentum. §. vlt. secus vbi certa ꝛba ponuntur in eo casu non extēdūtur ad alia. sed ita seruandū ē priuilegiū: q̄tenus tenor priuilegii se extendit. s. eo. porro. ⁊. e. recepimus. sed vbi verbuz generale ponit ad oīa appellatiua extendit. sic. s. de deci. et multipli. i. Si aūt eque pōt

retorqueri ad ius cõe sic ad priuilegiũ potiꝰ videt iterpretatio facienda ꝗ ius ꝗ fin priuilegiũ. s. de ꝓsue. cũ dilectꝰ. ⁊ ut nemini sit onerosa ar. s. ó testi. cũ tu. ⁊ ut ñ sit captiosa. ff. de reg. iu. quotiẽs ⁊ ꝗ illũ potiꝰ iterpretatio ꝗ fieri qui potuit legẽ aptius dicere. ff. de pac. uetericꝰ ⁊. ff. de ꝓhen. emp. l abeo ⁊ ut fiat fin cõem modũ loquẽdi. s. de spon. ex litteris. nã cõsuetudo interpretat vocẽ. j. ó ver. sig. abbate: ⁊ semper in tutiorem ptẽ fit iterpretatio. s. de spon. inuenis. j. de reg. iu. c. ii. si enĩ neutra eẽt tutior in benignorez. ir. di. c. vlti. ff. de re. dub. cum in testamento Joan.

Antiqua. Diuidit ut in rubro. scõa ibi: vñice tertia ibi: in oibus. quarta ibi. saluis. Ab. si.

a ¶ Renouãtes. xij. dis. renouantes.

b ¶ Alexãdrina. scõz. s. constãtinopolitanã. ⁊ ꝓstantiuopolitana pmum post romanã: oliz vero alexãdrina fuit pma post romanam: vt. xii. di. renouãtes: ⁊ sic puata fuit iure suo sine culpa: qó eẽ nõ debet regulariter. s. de ꝓsti. cognoscẽtes ⁊. s. de eo qui cog. cõsang. vr. sue discretõez. ⁊. c. vl. ⁊. xvi. q. vlt. iuẽtũ. ⁊. l vi. di. satis puer suz. sed hoc tñ nõ fit sine cã. s. ut lit. non ꝓtes. qm̃. §. ii. qó fit plurib⁹ modis. vnde versus. Pauperias odiũ vitiũ fauor scelus ⁊ ordo. Personas spoliant ⁊ loca iure suo. vñ ppter pauptatẽ vniunt due ecclesie vt vnꝰ sit sacerdos vtriusque. x. q. iii. vnio. cũ vtraqz cõsuetuit suũ habere ppriũ. pp odiũ ut. lxx. dist. neminem. xxvi. q. vii. decernimus. pp vitiuz vt. s. de cleri. egro. tua. pp fauorẽ vt hic: ⁊. xxii. dis. renouãtes ⁊ pp vim seu fauorẽ ꝓsecrationis. xiii. q. vi. cõperimus. quãdoqz ẽt fauore religiõis. s. de ec. edi. ad audiẽtiã. pp scelus ẽt puniũtur illi q nõ peccauerũt. xx v. q. ii. ita nos. pp ordinẽ priuat vñs seruo suo. liiii. di. ex antiqs. ⁊. c. frequens. qm̃ qz pp defectum sacri. xxiiii. di stin. si cuius. ⁊. c. lector.

c ¶ Obedientie. Sic ergo pri arche: ⁊ illi q nullo medio subsunt vño pape: iurãt ei fidelitatẽ ⁊ obediẽtiã: vt hic dicit ⁊. s. de iureiu. ego. Sl. sic ⁊ suffraganei suo metropolitano obediẽtiã ⁊ reuerẽtiã prestare debent fin q isti prestant pape. s. de ma. ⁊ obe. c. dilecti.

d ¶ Professionẽ. i. obediẽtiã ⁊ reuerẽtiã. s. de simo. ne dei ecclesia. ad quã nõ tenent erẽpti epo dio. cũ illud sit contrarium libertati. s. eo. cũ olim. ii. in fi. Bernar.

e ¶ Nisi i vrbe. arg. q minor nõ potest exercere iurisdictionẽ psente maiore. xxi. dis. deniqz. xcv. di. pbyter. ff. ó offi. proconl. vlt. ⁊. s. de offi. leg. volẽtes. ar. ꝗ. xcv. di. ecce. ⁊. xi. q. i. puenit. C. de dona. in hac sacratissima.

r ¶ Ab oibus. Hoc est priuilegiũ apostolice sedis: ut omissis oibus possit appellari ad ipsam: vt ꝗ inuit. ⁊. ii. q. vi. ad romanam. Sic etiã intelligit qó dicit iperator hz similia priuilegia cũ romana ecclesia in auten. de eccle. ti. in pncipio col. ir. ⁊. lxv. di. mos antiquus.

Vt priuilegia. Diuidit ut in rubro. scõa ps ibi: illud. ab. si.

g ¶ Intellecta: qui maliciose priuilegiũ principis interpretat: infamis efficitur. C. de leg. ⁊ consti. l. ii.

h ¶ Nõ negat: ex hoc loco pz. q tpe iterdicti venagat ecclesiastica sepultura.

Antiqua patriarchaliũ sediuz priuilegia renouantes[a] sancta vniuersali synodo approbante sancimus vt post ro. ec. q̃ disponente mino sup oẽs alias ordinarie ptãtis obtinet principatuz: vtpote mr vniuersorũ christi fideliũ ⁊ magra cõstantinopolitana primũ: alexandrina[b] scõm: antiochena tertũ: hierosolimitana q̃rtũ locũ obtineant. Seruata cuilibet ppria dignitate ita q ꝓstq̃ ãtistites earũ a ro. põ. receperint palliũ qó ẽ plenitudinis officij põtificalis isigne: pstito sibi fidelitatis ⁊ obedientie[c] iuramento licenter ⁊ ipsi suis suffraganeis palliũ largiant: recipientes p se pfessionẽ[d] canonicã: ⁊ pro ro. ec. sponsionẽ obedientie ab eisdez. ¶ Dñice vero crucis vexillũ añ se faciant vbiqz oferri: nisi in vrbe[e] romana ⁊ vbicũqz sũmus põtifex psens extiterit aut eiꝰ legatus vtẽs isignijs apostolice dignitatis. ¶ In oibus autẽ puncijs eorũdez iurisditioni subiectis ad eos cũ necesse fuerit p uocet. Saluis appellationibꝰ ad sedẽ apo. iterpositis qbus ẽ ab oibꝰ[f] humiliter deferendum.

Idem in eodem.

¶ Priuilegium religiõi cõcessũ vt possit sepelire ꝓfratres suos tpe iterdicti itelligit de illis cõfratribꝰ q lz maneãt i seculo obtulerũt se tñ ordini mutato habitu seculari: vel de illis q bona sua eis dederũt vsufructu retẽto. h. primo. priuilegiuz religiosis cõcessuz quo eis venientibus ad locũ iterdictũ semel i ãno aperiantur ecclesie vt celebrent in eis diuina intelligitur q vna tãtuz sola ecclesia aperiatur in loco.

Vt priuilegia q̃ qbusdam regiosis ro. cõcessit ec. pmaneant icõcussa: q̃dã in eisdẽ duximus declarãda: ne minꝰ sane itellecta[g] ptrahant ad abusuz: pp quem possint merito reuocari: qz priuilegiuz mereꝯ amittere q cõmissa sibi abutit ptãte. Sane qbusdaz regularibꝰ ap. se. idulsit: vt his q fraternitatez eorũ assumpserint: si forsan ecclesie ad q̃s ptinẽt a diuinis officijs fuerit iterdicte: ipsoqz mori cõtigerit sepultura ecclesiastica ñ negetꝯ[h]: nisi excõicati vel noiati fuerit iterdicti. Suos quoqz cõfratres quos ecclesiarũ prelati apud ecclesias suas ñ pmiserit sepeliri: nisi excõicati vel iterdici fuerit noiatiz: ipsi ad ecclesias suas deferãt tumulãdos. Hoc ãt de illis ꝓfratribus itelligimꝰ vel qui adhuc manentes in seculo eorũ ordini sunt oblati mutato[i] habitu seculari: vel eis qui bona sua dederant inter viuos retento sibi ẽz diu i hoc seculo vixerit vsufructu: q tñ sepeliant apud ipsoꝝ regularium vel aliorum iterdictas ecclesias i q bꝰ elegerit sepulturã ne si de qbuslibet ipsoꝝ fraternitatẽ assumẽtibus fuerit itellectũ. p duobꝰ[k] aut tribus denarijs annuatim sibi collatis dissoluat piter ⁊ vilescat ecclesiastica disciplina certã tñ ⁊ ipsi remissionẽ obtineãt ab apo. sibi sede cõcessaz. ¶ Illud ẽt qó bmõi regularibꝰ ẽ idultũ: vt si q fratrũ suoꝝ q ab eis missi fuerit ad recipiẽdas fraternitates siue collectas in quãlibet ciuitatem castellũ vel vicũ aduenerint si forte locus ille a diuinis officijs sit iterdictꝰ: i eoꝝ iucũdo aduẽtu semel i ãno apiant[l] ecclesie: vt exclusis excõicatis diuina ibidez officia celebrẽt: sic itelligi volumꝰ q i eadẽ ciuitate aut castro aut villa vna tãtũ ecclesia eiusdẽ ordinis fratribus semel vt dictũ ẽ apiat i anno: qz lz pluraliter[m] dictũ sit q i eoꝝ iucundo aduẽtu ecclesie apiant: nõ tñ ad ecclesias ciusdẽ loci diuisiz sz ꝑdictoꝝ locoꝝ ꝓiũctiz sano referẽdũ ẽ itellectu: ne si hoc mõ singulas ciusdẽ loci visitarẽt ecclesias nimiũ vilipẽdi ꝓtigeret sniam iterdci. Qui vo ꝗ ꝗ ꝗclaratões ꝑdcãs qcquã ꝗbi vsurpare ꝑsumpserint graui subiacent vltioni. Idem eodẽ.

¶ Tpe gñalis iterdicti epi non p hibitiq non fuerũt culpabiles interdicti dam celebrare possunt: ⁊ hodie istud nõ ẽ priuilegiũ eporũ sed ius cõe vt i. c. fi. de snia excõ. i. vi. ⁊ ibi plene habet an ⁊ qñ ⁊ q̃liter possit celebrari tempore interdicti.

Quod nõnullis ẽ religiosis i dultũ in fauorem põtificalis officij ad epos extẽdẽtes ꝓcedimꝰ vt cum cõe[n] terre interdictũ fuerit: excõicatis ⁊ interdictis exclusis possint qñqz[o] ianuis clausis suppressa

[1] ¶ Mutato habitu seculari. ita q habitꝰ illos distiguat ab habitu seculari: lz ex toto nõ habeãt habitũ monachalẽ. ar. xxiii. q. i. qó ó pari. ⁊ talis largo mõ ecclesiastica psona cẽset. xxvii. q. i. vt lex. ⁊. xii. q. i. duo

k ¶ Pro duobus: qd si medietatẽ bonoꝝ daret nunqd dicẽdi sunt fratres? non. nisi maiorẽ p tem: ar. ff. de ꝓhẽ. emp. in modicis q non credo ⁊ si daret totũ dũ tamẽ non se reddãt: qz res nõ persona sunt accessorie.

l ¶ In anno. Sic patz q in ecclesia iterdicta celebrat ⁊ canonice: qz tunc de spãli priuilegio relaratum ẽ interdictum ⁊ nõ sublatum vnde idem interdictũ manet non nouum creatur. ar. ff. de p cario. sed si manente. ⁊ xxiiii. q. i. achati⁹. ⁊. xii. dis. preceptis. Sed videtur potiꝰ ut dicit. q iterdictũ nõ relaxet. sed i ecclesia interdicta celebratur de licentia pape. s. eo. petistis in fi. nec tunc cõmittit contra interdictuz. Sic aliquis potest predicare ⁊ loqui excõicatis de his q̃ptinẽt ad correctiõez eoꝝ nec incidit in excõicationẽ. j. ó senten. excõ. rñso: ⁊. c. cum voluitate in pn. ⁊ semel tñ in anno hoc eis licet ⁊ non pluries. ut hic pz. Sed si p cẽtũ annos stetissent q nõ venissent ad ecclesiã istã q̃ sepe fuit interdicta. nunqd pscribit ꝗ illos videt q sic. s. e. accedentibus vbi isti tẽplarij pdunt istud priuilegiũ qz nõ sunt vsi isto spacio. xl. an. arg. ff. de nũdi. l. i. Sed ꝗ credo in casu isto qz nõ nocet eis Sed nunquid de auctoritate epi posset aliqs celebrare in ecclesia interdicta ab epo. videtur q sic eadez rõne de hoc dixi. s. de ap. ad hec.

m ¶ Pluraliter. Not. q pluralis locutio non semp ifert suos singulares: sic. i. dis. oẽs leges. sic. s. de ap. significauit. s. de preben. cũ iam vudum sic. ii. q. i. in primis ibi alij accusatores. ff. de condi. ⁊ de mõ. falsa. §. si quis legauerit. ⁊. ff. de sta ho. summa. ar. ꝗ. s. de rescrip. olim de hoc plura ar. inuenies. s. de rescrip. c. ii.

Quod. Diuiditur qz primo ponit priuilegium. Secũdo põit exceptionem ibi: nisi. tertio õnũciationẽ ibi. vex

n ¶ Cõe terre. iterpretatiõez hui⁹ verbi hẽs. j. de verbo. sig. cũ i ptibus.

o ¶ Quãdoqz. p hoc videt q sepius possint q̃ semel i anno. ut sit priuilegiũ epoꝝ maius q̃ priuilegiũ ꝑcedentis. c. sed diuersa sũt priuilegia epoꝝ ⁊ illoꝝ. hic enĩz itelligit de ecclesijs sibi subiectis. sz ꝑcedentes in ecclesia vna tñ semel i anno celebrare possunt. ⁊ exponẽ qñqz. i. qñcũqz vel dic. q cũ illud priuilegiũ generale sit in parochia altertus epi poterit eps celebrare sicut in sua si alius eps hoc pmiserit. Sed nunqd canonici pñt interesse cũ epo nõ. ita q celebrẽt pricipaliter cũ ipo more solito lz intersint ut audiãt sicut alij extranei q nõ sunt iterdicti cũ ipsi canoni

ti nõ hãt priuilegiũ: ne p hoc vilescat rigor. ſ. c. pr. vel põt exponi qñq; .i. nõ ſemp: qr ſi ex tali celebratione oriret ſcãdalũ: nõ deberẽt ſemp cele brare: ſed aliqñ ita q̃ non eſſet ſcandalum.

a ¶ Cauſam. Nic dicunt qdam q̃ illi nõ deliquerũt: nec aliquã cãz ve derũt. vt poneret interdictũ: lz forte in loco iterdicto iteresse nõ debeãt diuinis cũ illis q priuile gium hãt: tñ extra terrã illam hñ pñt audire diuina ⁊ pcipe ſacramẽta. Credo q̃ nõ debeãt admitti ad aliq̃ officia: vel facra: vt ipſi p hoc citi? ducãtur ad ſatiſfaciendum: ⁊ vt ſnia magis timeat: qr q ſuſpẽſus vel interdict? ẽ in vna eccſia: ĩ oibus eſt iterdict? vel ſuſpenſus. hoc expſſe vñ in ter. ⁊ ĩ glo. iiii. q. v. quiſq; ⁊ ar. bo. ad hoc. j. de pe. ⁊ remi. qõ ĩ te. vbi õ hoc no. in fi. Ber.

b ¶ Iniquum. No. occaſione iuris ad iniquum diſpendium trahi nõ debere. C. de vſuca. p empt. eũ qui. ſic. ſ. de tranſla. iter corporalia. ⁊ a ꝯrio ſenſu. ⁊. xlv. di. lz.

Q Uanto. Priuilegiati qui excõicari non poſſunt ab ordinariis non debent excõicari etiaz indirecte. h. d. vel generalius: ⁊ ſic vt ĩ rubro. in pma qõ in ſcõa p uiſio ibi: volentes.

c ¶ Sola verba: ⁊ male certe: qr cõſiderãda eſt mẽs potiuſq̃ verba. naz verba deſeruiũt ĩtẽtioni ⁊ nõ ecõuerſo. j. de verbo. ſi. intelligentia. ⁊. i. .q. i. marchiõ: ⁊. ff. de legi. ⁊ ſe. ꝯſul. ſcire leges. ⁊ potior ẽ mẽs q̃ verbũ docẽtis. ff. de ſuppel. le. .l. labeo in fi. ⁊ ar. ff. de fun. inſtru. l. cum delamonis. §. aſinã. in fi. ⁊ ĩ teſtamẽtis conſideratur mẽs teſtãtis potiuſq̃ vba. ff. de leg. i. l. pe. ⁊ in ꝯctibus potius ſuſcipit voluntas q̃ verba. C. q̃ res pig. obli. non poſ. l. pe. ⁊ vlt. ⁊ nõ tñ verba edicti ſeruãda ſunt: imo ſnia potius. ff. de legi. ⁊ ſe. cũ ꝯ legem h non ſeruabant vim ⁊ ptãtem verbor: vt vſ: qr indirecte videbant excõicari ex quo ſubtrahebatur cõio alior: ſic iudei excõicantur. ſ. de vſuris poſt miſerabilẽ: ⁊. c. quãto: ⁊. ſ. de iudeis. iudei. c. ad hec. ⁊. c. ſi iudeos. in fi. ⁊ ſic indirecte faciebãt ꝯ priuilegia pape. vñ pcipit q̃ decetero hoc nõ faciant vbi aũt res dubia eẽt potius ſeruãda ſunt verba edicti. ff. ꝯ exerci. l. i. §. ſi is q. Et ẽ decre. iſta ꝯ ciuitates q̃ qñq; cõſimilia faciũt ꝯ eccleſiaſticas pſonas ⁊ ſic nõ violãt eccleſiaſtica libertatẽ. ⁊ tales ſnie nõ valebãt: nec timẽde erant: ſz quo ad factũ tñ referr: qr cõtra priuilegia pape. ſ. de excef. prela. cum ad quorundam.

d ¶ Quodãmodo. q̃ſi diceret nõ vere excõicabant illos: ſz ſubtrahebant alios ab eor cõione. ⁊ iõ excõicati videbant: qr excõicatio ẽ a ffna ſocietate ſepatio. iii. q. iiii. engeltrudã. ⁊ ſic quodãmodo excõicabãt eos. B.

e ¶ Iudeor. ĩ hoc vident iudicari iudeor iudicio: qr cũ eccſia excõicare iudeos nõ poſſit: qr nihil ad nos de his qui foris ſunt. ii. q. i. multi. q̃ſq; excõicant xpiani cõicantes eis: vt. ſ. dictũ eſt: ita iſti cũ nõ poſſent iſtos excõicare pp priuilegiũ excõicabant cõmunicantes eis.

f ¶ Maiorẽ excõicationẽ. Qui. n. pticipat excõicatis excõicat? ẽ minori excõicatione. xi. q. iii. cũ excõicato. ⁊. ſ. de excep. a nobis. ſz iſti qui pticipabãt iſtis monachis ĩ predictis: erant excõicati excõicatione maiori. ⁊ ita maiorẽ excõicationẽ incurrebãt q̃ alias pticipando excõicatis.

g ¶ In fraudẽ. ⁊ ſic pz q̃ ſi nõ pñt illos excõicare nihil facere debent per qõ ad idẽ redeant. qr ſi denegatur eis vna via denegata itelligit ⁊ alia .ſ. de procu. tue. Sic ergo iſti in fraudẽ priuilegior nõ ſunt excõicãdi: ſicut nec in fraudez canonis aliqd factẽdũ eſt. ſ. de ꝯceſ. preben. ꝯſtitutus: nec in fraudẽ legis. ff. ad mace. l. iiii. §. is aũt ad fi. Elñ no. q̃ ꝯtuor modis fit fraus legi ſi tue canoni. Prio de pſona ad pſonã. vt ſi vror velit donare viro: vel ecõuerſo: cũ nõ poſſit. ſ. de dona. iter virũ ⁊ vro. c. vlt. ſuppõit aliã pſonã cui donat nõ valet donatio. ff. de dona. inter vi. ⁊ vro. hac rõe. §. non tñ. xl v. di. ſicut non ſuo. De re ad rez pbitũ eſt: ne filiofamilias pecunia mutuet. ſi tñ aliqd in fraudẽ factũ fuerit puta õdiſti frumẽtũ: vel aliõ cõſimile qõ vẽderet: vt pecuniã hẽret fra? fit legi. ff. ad ſe. cõ. mace. ſz iulian?. §. mutui. alias licpit. itẽ ſi fili?. ⁊. l. iii. §. i. ⁊ ĩ vſura. xiiii. q. iii. pleriq;. ⁊. i. q. i. ſũt nõnulli. De ꝯctu ad ꝯctũ: vtputa vror nõ põt donare viro: vt victũ eſt vult ei vẽdere: vt ſic h mõ poſſit dõare nõ valet. ff. ꝯ dona. inter vi. vr. ſi ſponſus. §. circa. ſic. ⁊ vi. .q. iii. ſi ſacerdotes. Itẽ ꝯ ꝯctu ad ꝯctum alio tñ mõ q̃. ſ. vt cũ mulier p alio fideiubere nõ poſſit: pncip alẽ ſe facit debitricez: h nõ valz: qr facit in fraudẽ legis. ff. ad ſenatuſcõ. vell. q̃uis. §. ſi cũ eẽm. Et ſic pz q̃ q facit in fraudẽ legis ꝯ ipam legẽ videt facere. ff. de legi. ꝯ legẽ. ⁊. l. ſe. vñ tales ſnie ĩ veritate nõ tenebãt. ⁊ h pz: qr papa nõ mãdauit eos abſolui.

h ¶ Ex parte. Cõiter ſummat vt in rubro. ſz qr hz varios itellect? põt ẽt altiſ modis ſũmari: ⁊ ſic ſola aſſũptio: vel reaſſumptio tõſure poſt õ lictũ cõmiſſũ nõ facit delinq̃ntẽ haberi p clerico. vl tertio: ⁊ ſic. Si poſt clericatũ aſſũptuz imiſcuit ſe clericus enormitatibus: ⁊ diu ĩ illis pſeuerauit dimiſſis habitu ⁊ tõſura: ⁊ ĩ delicto deꝑhendit ñ poterit ſe õfendere p clerico quomin? puniat p ſecularẽ iudicẽ. Et iſte ĩtellectus eſt aliquãtulũ piculoſus: ſz põt pcedere ſz vnã opinionez de qua in. c. ppendim? õ ſnia excõica. ⁊ ibi plene dicã an ſit vere attigẽdo opi. ⁊ materiã. diuidit. in pma enĩ pte ponitur querela ĩ ſcõa puiſio ſcõa ibi: ne igit. Alb. ſi.

i ¶ In delicto fuerint deꝑhenſi. Sz vt ꝯ q̃ lz clerici ĩ delictis fuerint deꝑhenſi: nõ tñ capi vl õtineri pñt ſine lnia plator ſuor: nec puniri pp penã excõicationis. j. de ſen. ex. vt fame. Itẽ ꝯ vt. j. de ſen. ex. ſi vero ⁊. ca. ĩ audictia. vbi clericus hz priuilegiũ ſi ſecularitẽr viuit. ſ. de vi. ⁊ bone. cleri. c. vltl. Dicas q̃ nõ ꝯdicũt illa: qr loquunt ĩ eo caſu cũ certũ erat illos eẽ clericos vñ ſemp retinẽt priuilegiũ: niſi poſt trinã admonitionẽ fuerit ĩcorrigibiles: vt dicit illa decreta. ĩ audictia: h aũt loqt de his q p oia tãq̃ laici in oibus ⁊ ab oib? hẽbant vt h dicit ⁊ maliciose aſſumebãt tonſurã. vel ſi aliq̃ fuerãt clerici nõ ꝯſtabat ⁊ ſic ipſo facto priuilegio renũciauerũt clericali. ſic. ſ. ꝯ cleri. ꝯſug. c. pe. vñ hic nulla poterat fieri admonitio: ideoq; ꝯ fraude vl ꝯ malicia ſua ꝯmodũ reportare nõ debẽt: nec icurrũt excõicationẽ q tales puniũt: vt h pz: qr ĩ delictis deꝑhendebant: vñ h ipſo amittebãt priuilegiũ. j. de ſen. excõ. cũ nõ ab hoſe. ⁊. c. perpendimus. Contraria intelligunt q̃ñ contempto habitu nõ incedũt vt laici: nec deꝑhenditur in delictis.

k ¶ Malicijs. ſi. ff. de rei ven. in fundo. ſ. de reſcrip. plerũq;. ⁊. c. ſedes. ⁊. ſ. q matri. accu. poſ. ſignificante. Ber.

S Uper. Primo ponit pbibitiõis rõem. ſcõ pbibitionẽ: tertio penam ꝯfacientibus. ſcõa ibi. firmiter. tertia ibi: ⁊ qui. Alb. ſi.

l ¶ Nõ reſpuat famulatũ. ſ. ꝯ no. ope. nũc. c. i. ⁊. r. di. lege. ⁊. c. ſi ĩ adintoriũ.

m ¶ Nõ vtunt: cũ tñ ab oib? debeãt obſuari. C. ꝯ legi. leges: ⁊. l. leges ſacratiſſime. ⁊ lz ab oib? de facto nõ ſeruent: qr nõ ſubſunt imperatori: de iure debẽt ſubeſſe: ⁊ pcipue iſti qbus pbibentur. xi. q. i. nolumus ⁊ domin? totius mũdi rum noſtror decetero non feratis. qr ſi ſup hoc ad nos denuo clamor aſcenderit: non poterimus cõniuẽtibus oculis pertranſire: qn pmulgatores talium ſniarum ſeueritate debita caſtigemus.

I Dem. E. quondam anglorum regine illuſtri.

¶ Qui in bitu ⁊ tonſura ⁊ ceteris vt laici cõuerſant: deprehẽſi in maleficijs ſe pro clericis nõ defendũt.

Ex parte tua fuit, ppoſitum q̃ nõnulli lrati quos nec habit? nec tonſura clericos pfitentur ĩ terra tue iuriſdictioni ſubiecta degẽtes cuz deprehenduntur ĩ aliquibus foriſfactis: vt iuriſdictionẽ tuam eludant ⁊ debitam pro delictis vltionẽ euadãt: aſſumũt ſeu ẽt reſumunt tonſurã abiectã ſeu habitũ clericalẽ lz ante, p laicis ab oibus haberent. Ne igitur tonſura vel habitu ſic reſumpto malitia foueatur: ſi tuaz iuriſdictionem exerceas in huiuſmodi delinquentes q ſine tonſura ⁊ habitu in delicto fuerint deprehenſi equanimiter durimus tolerandu cũ malicijs boium indulgeri non debeat: ſed potius obuiari.

I Dem.

¶ Pariſius ⁊ in locis vicinis ius ciuile legi non debet.

S Uper ſpecula: ⁊ infra. Sane lz ſancta eccleſia legũ ſecularium non reſpuat famulatum: q̃ equitatis ⁊ iuſticie veſtigia imitantur: quia tamen in francia ⁊ nõnullis prouincijs laici romanorum imperatorum legibus non vtuntur ⁊ occurrũt raro eccleſiaſtice cauſe tales que nõ poſſunt ſtatutis canonicis expediri: vt plenius ſacre pagine inſiſtatur: ⁊ infra. Firmiter interdicimus: ⁊ diſtrictius

a Quindecim. Nic dicunt qdam q̃ illi nõ deliquerũt: nec aliquã cãz vederũt. vt poneret interdictũ: lz forte in loco iterdicto iteresse nõ debeãt diuinis cũ illis q priuilegium hãt: tñ extra terrã illam hñ pñt audire diuina ⁊ pcipe ſacramẽta. Credo q̃ nõ debeãt admitti ad aliq̃ officia: vel facra: vt ipſi p hoc citi? ducãtur ad ſatiſfaciendum: ⁊ vt ſnia magis timeat: qr q ſuſpẽſus vel interdict? ẽ in vna eccſia: ĩ oibus eſt iterdict? vel ſuſpenſus. hoc expſſe vñ in ter. ⁊ ĩ glo. iiii. q. v. quiſq; ⁊ ar. bo. ad hoc. j. de pe. ⁊ remi. qõ ĩ te. vbi õ hoc no. in fi. Ber.

b ¶ Iniquum. No. occaſione iuris ad iniquum diſpendium trahi nõ debere. C. de vſuca. p empt. eũ qui. ſic. ſ. de tranſla. iter corporalia. ⁊ a ꝯrio ſenſu. ⁊. xlv. di. lz.

c ¶ Sola verba: ⁊ male certe: qr cõſiderãda eſt mẽs potiuſq̃ verba. naz verba deſeruiũt ĩtẽtioni ⁊ nõ ecõuerſo. j. de verbo. ſi. intelligentia. ⁊. i. .q. i. marchiõ: ⁊. ff. de legi. ⁊ ſe. ꝯſul. ſcire leges. ⁊ potior ẽ mẽs q̃ verbũ docẽtis. ff. de ſuppel. le. .l. labeo in fi. ⁊ ar. ff. de fun. inſtru. l. cum delamonis. §. aſinã. in fi. ⁊ ĩ teſtamẽtis conſideratur mẽs teſtãtis potiuſq̃ vba. ff. de leg. i. l. pe. ⁊ in ꝯctibus potius ſuſcipit voluntas q̃ verba. C. q̃ res pig. obli. non poſ. l. pe. ⁊ vlt. ⁊ nõ tñ verba edicti ſeruãda ſunt: imo ſnia potius. ff. de legi. ⁊ ſe. cũ ꝯ legem h non ſeruabant vim ⁊ ptãtem verbor: vt vſ: qr indirecte videbant excõicari ex quo ſubtrahebatur cõio alior: ſic iudei excõicantur. ſ. de vſuris poſt miſerabilẽ: ⁊. c. quãto: ⁊. ſ. de iudeis. iudei. c. ad hec. ⁊. c. ſi iudeos. in fi. ⁊ ſic indirecte faciebãt ꝯ priuilegia pape. vñ pcipit q̃ decetero hoc nõ faciant vbi aũt res dubia eẽt potius ſeruãda ſunt verba edicti. ff. ꝯ exerci. l. i. §. ſi is q. Et ẽ decre. iſta ꝯ ciuitates q̃ qñq; cõſimilia faciũt ꝯ eccleſiaſticas pſonas ⁊ ſic nõ violãt eccleſiaſtica libertatẽ. ⁊ tales ſnie nõ valebãt: nec timẽde erant: ſz quo ad factũ tñ referr: qr cõtra priuilegia pape. ſ. de excef. prela. cum ad quorundam.

d ¶ Quodãmodo. q̃ſi diceret nõ vere excõicabant illos: ſz ſubtrahebant alios ab eor cõione. ⁊ iõ excõicati videbant: qr excõicatio ẽ a ffna ſocietate ſepatio. iii. q. iiii. engeltrudã. ⁊ ſic quodãmodo excõicabãt eos. B.

e ¶ Iudeor. ĩ hoc vident iudicari iudeor iudicio: qr cũ eccſia excõicare iudeos nõ poſſit: qr nihil ad nos de his qui foris ſunt. ii. q. i. multi. q̃ſq; excõicant xpiani cõicantes eis: vt. ſ. dictũ eſt: ita iſti cũ nõ poſſent iſtos excõicare pp priuilegiũ excõicabant cõmunicantes eis.

f ¶ Maiorẽ excõicationẽ. Qui. n. pticipat excõicatis excõicat? ẽ minori excõicatione. xi. q. iii. cũ excõicato. ⁊. ſ. de excep. a nobis. ſz iſti qui pticipabãt iſtis monachis ĩ predictis: erant excõicati excõicatione maiori. ⁊ ita maiorẽ excõicationẽ incurrebãt q̃ alias pticipando excõicatis.

g ¶ In fraudẽ. ⁊ ſic pz q̃ ſi nõ pñt illos excõicare nihil facere debent per qõ ad idẽ redeant. qr ſi denegatur eis vna via denegata itelligit ⁊ alia

h ¶ Ex parte. Cõiter ſummat vt in rubro. ſz qr hz varios itellect? põt ẽt altiſ modis ſũmari: ⁊ ſic ſola aſſũptio: vel reaſſumptio tõſure poſt õ lictũ cõmiſſũ nõ facit delinq̃ntẽ haberi p clerico. vl tertio: ⁊ ſic. Si poſt clericatũ aſſũptuz imiſcuit ſe clericus enormitatibus: ⁊ diu ĩ illis pſeuerauit dimiſſis habitu ⁊ tõſura: ⁊ ĩ delicto deꝑhendit ñ poterit ſe õfendere p clerico quomin? puniat p ſecularẽ iudicẽ. Et iſte ĩtellectus eſt aliquãtulũ piculoſus: ſz põt pcedere ſz vnã opinionez de qua in. c. ppendim? õ ſnia excõica. ⁊ ibi plene dicã an ſit vere attigẽdo opi. ⁊ materiã. diuidit. in pma enĩ pte ponitur querela ĩ ſcõa puiſio ſcõa ibi: ne igit. Alb. ſi.

i ¶ In delicto fuerint deꝑhenſi. Sz vt ꝯ q̃ lz clerici ĩ delictis fuerint deꝑhenſi: nõ tñ capi vl õtineri pñt ſine lnia plator ſuor: nec puniri pp penã excõicationis. j. de ſen. ex. vt fame. Itẽ ꝯ vt. j. de ſen. ex. ſi vero ⁊. ca. ĩ audictia. vbi clericus hz priuilegiũ ſi ſecularitẽr viuit. ſ. de vi. ⁊ bone. cleri. c. vltl. Dicas q̃ nõ ꝯdicũt illa: qr loquunt ĩ eo caſu cũ certũ erat illos eẽ clericos vñ ſemp retinẽt priuilegiũ: niſi poſt trinã admonitionẽ fuerit ĩcorrigibiles: vt dicit illa decreta. ĩ audictia: h aũt loqt de his q p oia tãq̃ laici in oibus ⁊ ab oib? hẽbant vt h dicit ⁊ maliciose aſſumebãt tonſurã. vel ſi aliq̃ fuerãt clerici nõ ꝯſtabat ⁊ ſic ipſo facto priuilegio renũciauerũt clericali. ſic. ſ. ꝯ cleri. ꝯſug. c. pe. vñ hic nulla poterat fieri admonitio: ideoq; ꝯ fraude vl ꝯ malicia ſua ꝯmodũ reportare nõ debẽt: nec icurrũt excõicationẽ q tales puniũt: vt h pz: qr ĩ delictis deꝑhendebant: vñ h ipſo amittebãt priuilegiũ. j. de ſen. excõ. cũ nõ ab hoſe. ⁊. c. perpendimus. Contraria intelligunt q̃ñ contempto habitu nõ incedũt vt laici: nec deꝑhenditur in delictis.

k ¶ Malicijs. ſi. ff. de rei ven. in fundo. ſ. de reſcrip. plerũq;. ⁊. c. ſedes. ⁊. ſ. q matri. accu. poſ. ſignificante. Ber.

S Uper. Primo ponit pbibitiõis rõem. ſcõ pbibitionẽ: tertio penam ꝯfacientibus. ſcõa ibi. firmiter. tertia ibi: ⁊ qui. Alb. ſi.

l ¶ Nõ reſpuat famulatũ. ſ. ꝯ no. ope. nũc. c. i. ⁊. r. di. lege. ⁊. c. ſi ĩ adintoriũ.

m ¶ Nõ vtunt: cũ tñ ab oib? debeãt obſuari. C. ꝯ legi. leges: ⁊. l. leges ſacratiſſime. ⁊ lz ab oib? de facto nõ ſeruent: qr nõ ſubſunt imperatori: de iure debẽt ſubeſſe: ⁊ pcipue iſti qbus pbibentur. xi. q. i. nolumus ⁊ domin? totius mũdi

est.ff. ad.l.rhod.de precario.7.vii.q.i.in apibus.

a ¶ Locis vicinis.7 ita rōne vicinitatis sentit qs cōmodū vel icōmodū:ō pe. vi.i.sed ꝓtinuo.7.xliiii.vi.§.i.7.ff.de ꝑben.emp.q sepe.§.vlt.7.xvii.q.iiii.si qs ꝓtumar.ar.ꝗ.qz lupanaria ñ ifamāt castitatē.xxxii.q.v.tolerabilio.

b ¶ Alia intētionis:nouū.sic pz q inouatio ꝑuilegij nihil noui ꝓfert.si.ꝗ. de ꝓfir.vti.vel ſuti.cū dilecta 7.ꝗ.e.ex parte abbatisse.xi. dist.ꝑceptis:si.xxiiii.q.i.acha tius sic p ꝑcurationē nō dimi nuit ius epi.ꝗ.e.ex pte tua.sic 7 ꝓfirmatio i forma cōi obtēta .ꝗ.ō ꝓces.ꝑbē.qz diuersitatē. Qñqz tñ p ꝓfirmationē aliqd iuris accrescit.qz transactio q erat ꝑsonalis p cōfirmationē fit realis:7 perpetua: vt.ꝗ.de trāsac.veniens.7.c.i.

Ibis. Primo ponit exordiū 7 facti narratio nē.scdo ꝑuidet. Et rōnez red dit.ibi.cum aūt.ab.si.

c ¶ Ad cultū diuinū.de his q ad cultū diuinū reliquūt i testamēto ipsi⁹ fauore nō detra bit quarta.ꝗ.de testa.c.vlt.

d ¶ Sine ꝑiudicio.7 ita i ꝑiu diciū alteri⁹ nō dat ꝑuilegiū graue.sic.ꝗ.ō vsu pal.ex tua rū.ꝗ.de eccle.edi.ad audiētiā .ff.ne qd in loco pub.l.ii.§.si qs a ꝑncipe.7.ff.de admi.tu. q ꝑuberi.7.C.ō emanci.nec nuus.7.C.de ꝑci.imper.offe. quotiens.7.j.c.pri.

e ¶ Nimis stricte.qō eē si dz: qz ꝑncipis ꝑuilegiū latissime ſterpretādū est.j.de ēb.si.olī 7.ff.ō ꝓsti.ꝑn.l.vl.7.ii.q.iii. .§.notādū i fi.nec nimis large ſterpātari dz.ꝗ.e.vt ꝑuilegia ibi apiant eccſic.7 illis ēbū nō ita large accipit:vt ibi dicit.

f ¶ Publicare:ut nullus poſ ſit se p ignorātiā excusat.ꝗ.ō postu.c.i.7.xvi.di.qō dicitis. 7.xii.q.ii.q 7 humanis.ff.de insti.sed si prescribere.

g ¶ Ex idulgētia. Indulgētia enī semp dz aliqd ꝓferre:ut h pz.7. C.de thesau.l.i.lib.xi.7 .ff.ad munici.l.i.7.ff.de leg. .i.si qñ.7.ff.de vsu 7 habi.di uus.7 potius laborandum est vt res valeat q̄ vt pereat.ꝗ.ō fide instru.inter dilectos.7.j. de ver.si.abbatē.ff.de re.du. quotiēs.ff.de actio.7 ob.quo tiens.ff.de reg.iu.in ꝑbēda. alias delusoria eēt indulgētia ꝑncipis.Ber.

Udnz. In prima poni tur facti narratio.i scda decisio ibi.de ꝓsilio.ab.si.

b ¶ Tempore illo.Si possi dēbāt decimas illas iure suo tā q̄ sibi debitas: ꝑuilegiū sup his obtētū siue idulgētia nō valet:q ab sorbet ius alterius .C.ō ꝑci.ipe.of.quotiēs:qz ꝗ ius ē.C.e.ti.rescripta.xxv.q.ii.rescripta.ac si lite pendēte fuisset ipetrata q̄re nō valēt.sic.ꝗ.ō testi.cāz q.in aūt.i me.li.nō fieri sa.iussi.§.si vo col.ir.7.ꝗ. vt lit.pēdente.c.vl.sic ꝑuilegiū obtētū tacita ꝓsitiōe nō valet.ꝗ.ō deci.ex ut sic aliquē fructū hēat ex talib⁹ idulgētiis als inutiles eēnt:ut.ꝗ.c.pri.

i ¶ Nō faciētes. vñ p surreptionē obtēte fuerūt:7 talē videlicet q si exp̄ssa fuis set:eas nō hūissent.7 marime si ledcret ꝑo:7 quēt⁹.ꝗ.ō rescrip.sup lr̄is.j.de ō.si.si qd p nouale.7 ita idulgētia nō valet tacita ēitate sic nec rescriptū:ut in ꝑscri.veniens.Et sic pz q papa ꝓcedēdo idulgētiā seu ꝑuilegiū nō intendit aliū ledere:vt.ꝗ.c.pri.ubi de hoc inuenias concordātias.

Uidā. Cōis diuisio.scda ps ibi:uerum.ab.si.

k ¶ Morā.7 ita nō sufficit sola receptio:nisi seq̄t trāslatio plēa.sic.xxi. .q.ii.si qs iā trāslatus. Sicut nō dī qs esse de numero militū ꝑuilegū sit inter eos numerat⁹.ff.de milu.testa.ex eo tpe.Et sola rō possessionis nō est idonea ad munera initungenda.ff.ad munici.libertus.§.sola.sic 7 mi les ꝓmeatu accepto si remaneat i domo sua nō hz ꝑuilegiū.ff.ex qbus cauſis maio.l.miles:ar.ꝗ.ff.de bo.poſ.ex testa.mili.l.vna.in fi.vbi dī q ꝑuilegiū militis hz q nōdū peuenit ad milites

l ¶ Persoluenda.sic.ꝗ. eo.cū 7 plātare.§.pen. sic.ꝗ.e.ex parte.7.ꝗ.de maio.7 obe.tuas.

¶ Insultationi. Primo ponit di ctum.scdo rōnē.ibi: cū als.ab.si.

m ¶ Nō extat memoria .j.de ver.sig.quid per notale.

n ¶ Perpetuo debet. Sic ergo patz.q ex quo fuit semel nouale semp erit nouale: quātū ad h q decie nō soluāt ō tali terra. Nec videbat for te dubitatio:si post lōga tpa q̄ sufficerēt ad ꝑscri ptionē canonicam dz ta lis terra dici nouale:vt postea cēseret iure cōi cū alijs: vt decime postea soluerētur qō h determi nat.Et est ar.q ꝑncipi um ꝓsiderandū est.ꝗ.de cēsi.sciētes.7.ꝗ.de elec. dudū.i qb⁹ de hoc. Itez ar.q ex quo res ē semel ꝑuilegiata.ꝑuilegia enī ꝑpetua sunt.xxv.q.ii.c. .i.7.ii.nisi ꝑdant: qz illi qbus ꝓcessa sunt:eis nō vtunt.ꝗ.e. accedentib⁹ 7.c.si de terra.

o ¶ Indulgētiā.isti enī hēbāt ꝑuilegiū de nō dā dis decis noualiū vñ du bitabāt: vtrū lapsu tpis redirent illa noualia ad ius cōe cū alijs terris qō si eēt ꝓtingere posset:q plus dispēdij ꝓsequerēt ex illo nouali q̄ utilita tis:puta per magnas ex pēsas q̄s facerēt in seducēdo terrā illam inutilez ad culturam.

Rica De purga.cano.

Supra visum est de va rijs ōlictis tā platorū q̄ subditorū.verū qz ifama ti ex delictis q ꝓuinci nō ꝑnt debent cōpelli ad se purgādū ideo subijcitur ista rubrica.ab.si.

Obilis. Due sunt par tes.sa ibi si āt.

p ¶ Ingenuus. Ingenuus est q stati vt nasci t liber est.instit.ō inge.l ꝑn.7 dī h ingenuo q als nō ē nobilis: vt differat sic ab eo qō dicit nobil.

q ¶ Fidelē.i.fide dignum qui de facili nō deieraret.

r ¶ Sciuerit.ipsa synodus: vel alias extra synodū iuder.

s ¶ Duodecim.hoc intellige si visuz fuerit iudici q tot habeat:qz nume rus ꝓpurgandōrū arbitrarius est.ar.j.e.ex tuarū.7.ii.q.v.oibus.

t ¶ Expurget.intellige de eo qui est infamatus.

u ¶ In furto. Qui.n.ꝓdēnatus est vel pact⁹ de furto:infamis est.ff.de his q no.ifa.furti.§.pact⁹:7.l.i.q̄re vlteri⁹ ad iuramētū nō admittitur.

x ¶ Periurio. Periurus nō admittit āplius ad iurādū.vt.vi.q.i.qui cuiqz.xxii.q.v.puuli: qz ꝑsumit ꝗ ipz ex añcedenti vita.ar.ii.q.i.i ꝑnis ad fi.ff.ō acc.si cui.7.ff.ō re mili.nō oēs.§.a barbaris. Idē est ō eo q fal sum facit testimoniū q piur us est:7 in tribus peccat.ꝗ.de cri.fal.c.i.

y ¶ Ingenuus.ar.q ꝑp crimē ꝑdit nomē dignitatis: sic ꝑ monachatū

inhibemus:ne parisius vel in ciuitatibus seu alijs locis vicinis[a] quis quā docere vel audire ius ciuile p sumat. ¶ Et qui cōtrafecerit non solū a cārum patrocinijs interim excludat:uerū et p eēm loci excōicationis vinculo innodetur.

I Dem episcopo baiorenſi.

¶ Innouatio ꝑuilegij ius nouuz non inducit: sed vetus conseruat.

Quia intentiōis nostre:7 ifra. Cū inouatio nec ius nouuz[b] cōferat nec et tollat vetus: te in co statu eē volumus in q̄ tpe impetra te innouationis dignosceris extitis se.Ceterū nullū p hoc itendim⁹ iu ri alias eidem monasterio cōpeten ti ꝑiudicium generari. I Dez.

¶ Priuilegiati vt vbiqz possint cū altari viatico celebrare hoc pos sunt sine licentia prelatorum.

IN bis q̄ ad cultū[c] diuinuz fa cere dignoscunt:nō maligna sz benigna esset potius interp̄tatio faciēda.Uū mirari compellimur: q cū fratrib⁹ p̄dicatorib⁹ 7 mino ribus durimus idulgendū: vt vbi cūqz fuerit sine pochialis iuris pre iudicio[o] cū altari valeāt viatico ce lebrare:qdam nimis[c] stricte interp̄ tando indulgentiam nostrā nituntur asserere q p eaz predicti fratres p ter p̄latorū assensuz facere hoc non possint. pp qō eos celebrare iuxta i dulgētiā ap.nō ꝑmittūt. Cū autē eis nihil cōferret memorata indul gentia sine q̄ id p̄latis annuentib⁹ liceret eisdez.f.t.mādamus q̄tenus iterp̄tatiōe hmōi reprobata: dūtā ab alijs q̄ iure pochiali proueniunt prorsus abstineant: datā eis sic licē tiam celebrandi auctoritate nostra non differas publicare[r] ita q dicti fratres aliquā ex indulgentia[s] nfa videantur in hoc gratiam ꝓsecuti.

¶ Regorius.ix. maioris ecclesie 7 christianitatis decano 7 archid. linco.

¶ Priuilegiū de decimis nouali um nō soluēdis nō cōprehēdit deci mas tpe ꝑuilegij impetrati posses sas ab alijs nisi de possessione alte rius in priuilegio fiat mentio.

Udū iter porem 7 cōuētum de buteñ.ex pte vna 7 prioris saz 7 moniales de cāpesse ex alia su p decimis lite mota:7 infra. ¶ De ꝓsilio fratrū nostrorū ōcernim⁹ iuri p̄dictorū poris 7 quēt⁹ sup ōcimis noualiū in quarū erant possessione tpe[b] illo quo indulgentie apostolice impetrate fuerūt a pte altera de de cimis noualiū nō soluēdis: ndn de bere p eas nō facientes[r] de hoc aliquā mētione ꝑiudicium generari.

I Dem.

¶ Cōfratres ꝑuilegiatorum nisi se ad eos in totum transtulerint ad episcopalia iura tenentur.

Quidā sicut asseris: in priuile giatorū fraternitate recepti: nolūt tibi de iurib⁹ ep̄alib⁹ rñdēr. ¶ Uerū q̄z diu hmōi fratres morā[h] i domibus suis fecerit: eos cōpelle re poteris ad dicta iura tibi ītegre persoluenda[i].

I Dem arelatenſi.capitulo.

¶ Quo ad ꝑuilegiū retētiōis de cime: semel nouale sp ē nouale.

Insulatiōi vstrre.b.r. q ter ra ō q̄ nō extat[m] memoria q aliqñ culta fuisset: fdacta p religio sos viros nouiter ad culturā ꝑpe tuo[n] dz quo ad imunitatem ō non soluendis decimis nouālium iure cēseri. ¶ Cū aliaſ nōnūquā cōtinge ret idulgentiā[o] ō nouālib⁹ plus eis dispendij q̄z vtilitatis afferre.

Rubrica De purgatiōe canonica.

Ex concilio triburiensi.

¶ Infamat⁹ fidedign⁹ p iuramē tū se purgat alias secus: 7 cēsēt nō idoneus enormiter peccans.

Obilis homo vel inge nuus[p] si i synodo accu sat⁹ crimē negauerit: si fidelē[q] eū eē sciuerit[r]: cū xij.[s] ingenuis se expur get[t]. ¶ Si aūt antea deꝑhēsus fu erit i furto[u] aut piurio[x] aut falso te stimonio:nō admittat ad iusiuran dū sed ei sicut q ingennus[y] non est pur gatio indicatur.

Ex conci.agatenſi.

[a] Locis vicinis. Ita ratione vicinitatis sentit qs commodum vel incommodum: de pe. vi. i. sed continuo. 7. xliiii. vi. §. i. 7. ff. de ben. emp. q sepe. §. vlt. 7. xvii. q. iiii. si qs tumar. ar. ꝗ. qz lupanaria ñ infamat castitatē. xxxii. q. v. tolerabilio.

[b] Alia intentionis: nouū. sic pz q inouatio ꝑuilegij nihil noui ꝓfert. si. ꝗ. de ꝓfir. vti. vel ſuti. cū dilecta 7. ꝗ. e. ex parte abbatisse. xi. dist. ꝑceptis: si. xxiiii. q. i. abbatius sic p ꝑcurationē nō diminuit ius epi. ꝗ. e. ex pte tua. sic 7 ꝓfirmatio i forma cōi obtēta. ꝗ. ō ꝓces. ꝑbē. qz diuersitatē. Qñqz tñ p ꝓfirmationē aliqd iuris accrescit. qz transactio q erat ꝑsonalis p cōfirmationē fit realis: 7 perpetua: vt. ꝗ. de trāsac. veniens. 7. c. i.

[c] Ad cultū diuinū. de his q ad cultū diuinū reliquūt i testamēto ipsi⁹ fauore nō detrahit quarta. ꝗ. de testa. c. vlt.

[d] Sine ꝑiudicio. 7 ita i ꝑiudiciū alteri⁹ nō dat ꝑuilegiū graue. sic. ꝗ. ō vsu pal. ex tua rū. ꝗ. de eccle. edi. ad audiētiā. ff. ne qd in loco pub. l. ii. §. si qs a ꝑncipe. 7. ff. de admi. tu. q ꝑuberi. 7. C. ō emanci. nec nuus. 7. C. de ꝑci. imper. offe. quotiens 7. j. c. pri.

[e] Nimis stricte. qō eē si dz: qz ꝑncipis ꝑuilegiū latissime ſterpretādū est. j. de ēb. si. olī 7. ff. ō ꝓsti. ꝑn. l. vl. 7. ii. q. iii. §. notādū i fi. nec nimis large ſterp̄tari dz. ꝗ. e. vt ꝑuilegia ibi apiant eccſic. 7 illis ēbū nō ita large accipit: vt ibi dicit.

[f] Publicare: ut nullus poſ sit se p ignorātiā excusat. ꝗ. ō postu. c. i. 7. xvi. di. qō dicitis. 7. xii. q. ii. q 7 humanis. ff. de insti. sed si prescribere.

[g] Ex idulgētia. Indulgētia enī semp dz aliqd ꝓferre: ut h pz. 7. C. de thesau. l. i. lib. xi. 7. ff. ad munici. l. i. 7. ff. de leg. i. si qñ. 7. ff. de vsu 7 habi. diuus. 7 potius laborandum est vt res valeat q̄ vt pereat. ꝗ. ō fide instru. inter dilectos. 7. j. de ver. si. abbatē. ff. de re. du. quotiēs. ff. de actio. 7 ob. quotiens. ff. de reg. iu. in ꝑbēda. alias delusoria eēt indulgētia ꝑncipis. Ber.

[h] Morā. 7 ita nō sufficit sola receptio: nisi seq̄t trāslatio plēa. sic. xxi. q. ii. si qs iā trāslatus. Sicut nō dī qs esse de numero militū ꝑuilegū sit inter eos numerat⁹. ff. de milu. testa. ex eo tpe. Et sola rō possessionis nō est idonea ad munera initungenda. ff. ad munici. libertus. §. sola. sic 7 miles ꝓmeatu accepto si remaneat i domo sua nō hz ꝑuilegiū. ff. ex qbus cauſis maio. l. miles: ar. ꝗ. ff. de bo. poſ. ex testa. mili. l. vna. in fi. vbi dī q ꝑuilegiū militis hz q nōdū peuenit ad milites

[i] Persoluenda. sic. ꝗ. eo. cū 7 plātare. §. pen. sic. ꝗ. e. ex parte. 7. ꝗ. de maio. 7 obe. tuas.

[m] Nō extat memoria. j. de ver. sig. quid per notale.

[n] Perpetuo debet. Sic ergo patz. q ex quo fuit semel nouale semp erit nouale: quātū ad h q decie nō soluāt ō tali terra. Nec videbat fore dubitatio: si post lōga tpa q̄ sufficerēt ad ꝑscriptionē canonicam dz talis terra dici nouale: vt postea cēseret iure cōi cū alijs: vt decime postea soluerētur qō h determinat. Et est ar. q ꝑncipium ꝓsiderandū est. ꝗ. de cēsi. sciētes. 7. ꝗ. de elec. dudū. i qb⁹ de hoc. Itez ar. q ex quo res ē semel ꝑuilegiata. ꝑuilegia enī ꝑpetua sunt. xxv. q. ii. c. i. 7. ii. nisi ꝑdant: qz illi qbus ꝓcessa sunt: eis nō vtunt. ꝗ. e. accedentib⁹ 7. c. si de terra.

[o] Indulgētiā. isti enī hēbāt ꝑuilegiū de nō dādis decis noualiū vñ dubitabāt: vtrū lapsu tpis redirent illa noualia ad ius cōe cū alijs terris qō si eēt ꝓtingere posset: q plus dispēdij ꝓsequerēt ex illo nouali q̄ utilitatis: puta per magnas expēsas q̄s facerēt in seducēdo terrā illam inutilez ad culturam.

[p] Ingenuus. Ingenuus est q stati vt nasci t liber est. instit. ō inge. l

[q] Fidelē. i. fide dignum qui de facili nō deieraret.

[r] Sciuerit. ipsa synodus: vel alias extra synodū iuder.

[s] Duodecim. hoc intellige si visuz fuerit iudici q tot habeat: qz numerus ꝓpurgandōrū arbitrarius est. ar. j. e. ex tuarū. 7. ii. q. v. oibus.

[t] Expurget. intellige de eo qui est infamatus.

[u] In furto. Qui. n. ꝓdēnatus est vel pact⁹ de furto: infamis est. ff. de his q no. ifa. furti. §. pact⁹: 7. l. i. q̄re vlteri⁹ ad iuramētū nō admittitur.

[x] Periurio. Periurus nō admittit āplius ad iurādū. vt. vi. q. i. qui cuiqz. xxii. q. v. puuli: qz ꝑsumit ꝗ ipz ex añcedenti vita. ar. ii. q. i. i ꝑnis ad fi. ff. ō acc. si cui. 7. ff. ō re mili. nō oēs. §. a barbaris. Idē est ō eo q falsum facit testimoniū q piurus est: 7 in tribus peccat. ꝗ. de cri. fal. c. i.

[y] Ingenuus. ar. q ꝑp crimē ꝑdit nomē dignitatis: sic ꝑ monachatū

amittit qs nobilitatē.xxvii.q.ii.scripsit. vnde p̄uilegio ingenui gaudere nō debet: qui ingenui mores abiecit. J. de sen.excō. in audientia ⁊ §. de vi. ⁊ bone. cleri. c. ulti. ⁊. §. de cler. coniu. c. penul. ⁊. §. de apostata. c. i. ⁊. §. ne cleri. vel mo. c. ii. expurgauit ergo se quasi seruꝰ siue libertinꝰ ad arbitrium iudicis. ⁊ aliter q̄ ingenuus.

S J quis. Suspectꝰ qui tertio monitus se non corrigit cum possit ab officio suspenditur .h.d. vel sic ut in rubro. Ab. si.

a ¶ Negligens: q negligit famā crudelis ē. xii. q. i. nolo. ⁊. xi. q. iii. non sunt.

b ¶ Juramento. xxxv. q. vi. eps in synodo. ⁊. §. ō testi. co. preterea.

c ¶ Christianitatis. idest sub pena fidei siue.

d ¶ Admoneat. ii. q. i. si peccauerit.

e ¶ Emendauerit. negligentiā. s. reddens se operibus bonorum actuum vt sic suspitionem prauā depellat.

f ¶ Suspendat. Hic est ordo qualiter procedat contra infamatum: non enim incipiendū est a suspensione: sed ordo capituli est inspiciendus. ar. .ii. q. i. nomen. ⁊. lxxiiii. dist. bonoratus. ⁊. xxiii. .q. iiii. forte. ō ordo seruādus est ut plene dicit .J. e. inter. Ber.

M Oniales. Potest sic summari fm intellectū glo. purgatio indicenda ē regularibus fm tenorem regule. b. d. vel aliter fz aliū intellec. ut in rubro: ⁊ quilibet intellec. est bonus in se. naz regulares iudicātur nō solū fm regulā sed ēt fm canones: ut in. c. fin. de statu reg. Ab. siculus.

g ¶ Ualuerint. p testes vel per aspectū corporis xxvii. q. i. nec aliqua.

h ¶ Erga regulaz. i. fm tenorem regule.

i **S** J quis de gradu. consensorem. Qui enim ꝓsentit qñq; vt faciens punit. J. de sen. excō. quante. ⁊. xxvii. q. iiii. omēs ecclesie. ⁊. lxxxviii. di. facientis. ⁊ qui crimina que corrigere pōt nō corrigit ipse committit. xxiiii. q. vii. preterea.

k ¶ Prodiderit. in iudicio timore probatiōis als si occulte cōfiteretur sacerdoti non repelleret dūmodo esset occultum. .§. de simo. ex tue.

l ¶ Verisimilibus. suspicio temeraria semper repellitur. ii. q. i. ⁊ primo. vi. q. i. oues. verisimilis inducit purgationē vt ō violentia sufficit ad sniam. xxxii. q. i. dixit dominus.

¶ Jnfamatus tertio monitꝰ se nō corrigens vsqz ad purgationez ab officio suspenditur.

S J qs presbyter negligens[a] vite siue prauis exēplis mala de se suspicari permiserit: ⁊ populus ab eō iuramēto[b] seu banno xp̄ianitatis[c] astrictus infamiā eius patefecerit: certiqz accusatores criminis eiuz defuerint: admoneat[d] primo seorsuz ab eō: deide sub duobus vel tribus testib⁹. ⁊ si non emendauerit[e] eps euz publica increpatione admoneat. Si vero nec sic se correxerit ab officio suspendat[f] vsqz ad condignam satisfactionē: ne populus fideliuz in eo scandalū patiat.

¶ Ex concilio meldeñ.

¶ Etiaz regulares purgant se de delicto fm regulam canonicam.

M Oniales si libidinib⁹ iseruire accusent: ⁊ manifeste detegi non valuerint[g]: erga regulam[h] sue opinionis malā famam canonice purgare cogantur.

¶ Ex eodem.

¶ Si delictū ē pbabile nō indicit purgatio: alias sec⁹. b. d. quo ad ti.

S J quis de gradu ecclesiastico raptoribus alienaz sponsaz se consensorem[i] vel interuentorem manifeste pdiderit[k]: a ppio gradu repellat. ⁊ Et si verisimilibus[l] exinde suspitiōib⁹ fuerit ppulsat⁹ canonice se expurget.

J Nnocen. papa tertius aquilegiē. patriarche ⁊ mantu. episcopo.

¶ Jnfamatus contra quē crimen pbari nō pōt debet se purgare iuramēto ō veritate: cōpurgatores vero de credulitate.

Q Uotiens tridētinus eps de simonia impetitus sit vos latere nō credimꝰ: sed accusatores[m] scrīptū afferentes testes fm formā canonicam producere nequiuerūt .s. q; ecclesiaz sancti petri p̄sbytero .p. dederit, p ūtuor modijs frumēti: ⁊ infra. ⁊ Cōi fratrū. n. consilio iudicamꝰ: vt tertia mānu sui ordinis[n] ⁊ quarta abbatū ⁊ religiosoz[o] sacerdotuz de supradicta simonia debeat se purgare. ¶ Porro purgationis tenor erit huiusmodi. episcopus iurabit primū super sancta dei euangelia q; pro ecclesia sancti petri presbytero. p. vanda nec ipse per se nec p submissam[p] ꝓsonaz nec aliquis pro eo se sciēte preciū recepit: deinde purgatores sup sancta dei euangelia iurabunt q; ipsi credunt[q] eum verum iurasse.

A Lex. tertius.

¶ Episcopus pochianū suum ifamatū cōpellit ad se purgandū nisi ab eo legitime appellauerit.

D Os iter alios: ⁊ ifra. Quia nos. c. f. cōsulere voluit vtrū episcopus parochianū suū ad purgationē cogere possit. ⁊ Consul. c. t. r. q; si de aliquo crimine publica laborat ifamia accusatore ⁊ testib⁹ deficientibus[r] ad purgationem est per ipsum episcopum cōpellendus nisi forte sup ipso ad superiorem iudicem duxerit appellādum. Sane si appellauerit[s]: eius parebit iudicio ad cuius examen cām voluerit per ap. transferre.

L Dem gaietañ. electo.

¶ Cōpurgatores debent esse bonesti ⁊ notū habere cū quē purgāt nec debēt a iudice vel alio ipediri. ⁊ deficiens in purgatione punitur vt conuictus.

Q Am. p. manconella p̄sbyter: ⁊ infra. ¶ Purgatores illiꝰ honestatis ⁊ opinionis[t] esse volumus quod verisimile sit eos nolle amore vel odio seu obtentu pecunie deierare. ⁊ Ut autē idonee appareāt: necesse ē vt eius quē purgare debēt vitā ⁊ cōuersationē agnoscant. ¶ Deficientē vero in purgatiōe omni officio ⁊ bēficio ecclesiastico priuare[v], pcures. ¶ Precauēs q; si qui purgādo i sua voluerit purgatiōe assistere: nullam eis maliuolētiā[x] vel indignationē ostēdas: nec eos ipedias: vel ab alijs quantuz in te ē impedire pmittas.

L Acius tertius.

¶ Absolutio facta fz purgationē vulgarē nō tenet: ⁊ ea non obstāte potest idici de nouo purgatio ⁊ admittitur accusatio.

E Xtuarū intelligimus cōtinētia lrāz q; cū. h. p̄sbyteruz qz infamabatur de homicidio a sacerdotali officio suspendisses[y] predecessoris tui litteras tulit in mediuz quibus apparuit euz iudicio aq; fri tellige accusatores idest delatores vel denūciatores. §. de accusa. cū oporteat. ⁊ hoc satis videt: qz si fuissent accusatores: si nō probauerint puniri debēt pena talionis ad quā se iscribere debuerūt. §. ō simo. lz bely. aliter nō admittit accusator ut ibi. tñ denūciās si non probat puniri debet extraordinaria pena ad arbitrium iudicis. §. de calum. c. ii.

n ¶ Sui ordinis. scilz eporuz. Et ita est arg. q; episcopalis dignitas sit ordo. xxi. dist. de ros. lxxxix. di. ad hec.

o ¶ Religiosoruz. Nota q; cō purgatores debēt eē bone opinionis ita q; nō sit verisimile eos velle deierare: ⁊ ab eccl̄ia tollerētur. J. eod. cum. p. ⁊. c. constitutus. ⁊ qui eius conuersationem agnoscant. J. eodem inter.

p ¶ Submissam. Nō enim lz mihi per aliū quod per me nō lz. i. q. vii. sancimus. ff. de ad mi. re. ad ci. perti. l. ii. ⁊. ff. ad senatusconsul. macedo. filium habeo. ⁊ qui per aliū facit per seipsuz facere videt. J. ō sentē. excō. mulieres. ⁊. ff. ō admini. tu. ita. §. gessisse.

q ¶ Credunt eum verū. sic. J. eodem. c. ult. in fi. ⁊. §. de test. quotiens. alias enim subirent anceps periurium si precise iurārēt de alieno facto. ff. de in lit. iurā. videamꝰ. ff. re. amo. .l. marcellus. Qualiter iurare debeant qui purgantur: dicitur. J. e. c. ulti. in fi.

N Os. Cōmunis diuisio secunda pars ibi: consultationi. Ab. si.

r ¶ Deficientibus. Uel etiam nullis apparentib⁹ er quo euz infamatus est apud bonos ⁊ graues. ⁊ si nullus apparet accusator cōpellendus est ad purgationem. i. q. v. si mala. ⁊. J. eo. inter. Sed nunquid episcopus potest de quolibet crimīe contra parochianū suū taliter pcedere: nō credo. ⁊ hoc ītelligo in criminibus q; spāliter pertinent ad ecclesiā: puta de heresi. §. de here. excōdicamꝰ. .§. adijcimus. vel ō adulterio si cōsanguineus teneat cōsanguineaz ⁊ vxorē alterius. uel nisi habeat iurisditionez temporalem. als nō videtur q; de quolibet crimine ō possit. ar. ⁊ contra. §. de iudi. nouit.

s ¶ Appellauerit. dumtñ iustā habeat cām appellandi puta qz excedit modū eps in purgatione: uel als cū grauat. §. ō offi. ordinarij irrefragabili. ⁊. c. lz. alias nō admittitur appellatio: ⁊ p̄cipue ī huiusmodi crimine uel lfamia. §. ō ap. cum sit romana in fi. ⁊. c. ut ō bitus.

Q Am. p. Scēa pars ibi: ut aūt. tertia ibi: deficiētē. quarta ibi: p̄canens. ⁊ ē ps .c. cū. p. §. ō accu. Ab. si.

t ¶ Opinionis. sic. §. e. constitutus. ⁊ qui vitā eius preteritā ⁊ modernā agnoscant. J. eo. inter.

v ¶ Priuare. Qui deficit in probatione ⁊ p cōuicto habetur ⁊ punit tanq̄ probatū sit crimen. sic. §. de simo. de hoc insinuatū. ⁊. J. e. inter.

x ¶ Maliuolentiam. arg. xcv. di. subiectus. lxxxvi. dist. quādo. ⁊. ff. ō offi. presi. obseruandum.

E Xtuarum. Cōis diuisio. scēa pars ibi: qz ergo. Ab. si.

y ¶ Suspendisses. pp enormitatē delicti suspenditur statim quis ab officio ⁊ beneficio. J. eo. inter. vbi de hoc dicitur.

a ¶ Purgauisse. hec purgatio ē ꝓhibita siue ferri cādētis vel duelli: q; tales deū tētare videnk. j. ti. pr. p totū. ⁊. ii. q. v. mennā. ⁊ clerici tales purgatiōes hādicere nō debēt. s. ne clc. uel mo. snīaz. ⁊ ideo hec pro nō pstita habek.

b ¶ Peregrina. i. extranea ⁊ reprobata aliter accipit iudiciū peregrinū p iudicio nō sui iudicis. iii. q. vi. peregrina. ⁊. c. seq.

c ¶ Nō putātes. Idē cēt si coā iudice suo non se purgasset. j. e. c. penul. i fi. Ulñ nota reprobatā purgationē ñ facere fidē. ñ. ff. de pig. ac. elegāter. §. qui reprobos. ⁊. C. ne de statu defunc. ñ pater tuꝰ. ⁊ q iurat aliter q̄ debeat: ex integro est iurādū. ff. ō iureiu. nō erit. §. ditus. Et ē h ar. q̄ si aliqs vocetur ad extraordinariū iudicē: p hoc qō fit ibi: iterrūpit pscriptio vt. l. pdicta. Itē ar. q̄ snīa que nulla ē nō liberat aliquē.

d ¶ Annūciās. ñ. rii. q. v. hz h ō cō. di. ii. ego berēgariꝰ ad fi.

e ¶ Absoluas. q̄tū in te ē: q; infamiā facti oino remouere solius dei est. arg. ff. de obse. a ll. ⁊ li. pstā. l. ii. sed nūqd post ꝓpurgationē pōt accusari. vñ quidā q̄ si accusatore pñte se purgabit: nō accusabit euz postea sicut in absolutiōe: nisi in casu. ff. ō puari. l. iiii. ⁊. ff. ō acca. ñ cui. secus si nō accusatus purgek nisi publice victuz eēt q̄ qcūqz vellet ipz accusare extret infra certuz terminū. ii. q. i. multi. Lau. dirit q̄ pꝰ talē purgationē ō eodē crīe accusari nō pōt: q; iusiurandū maiorē auctoritatē hz q̄ res iudicata. ff. ō iureiur. l. ii. Idez. n. p iusiurādū ꝓsequmur q̄ p snīaz. ff. ō iureiur. sed ⁊ ñ. §. ñ cū de hereditate. qm̄ ptor iusiurādū tuek. ff. e. l. iii. §. i. ⁊ publica actio. ſ. popularis ꝓsumtk p iusiurādum: nisi per collusionez sit actū. ff. e. eū qui. §. i popularis bꝰ. solū. n. deū hz vltorē. C. de iureiur. l. ii. ⁊ penā a deo expectat. C. ō arbi. auē. ōcernimꝰ. ar. ō. ff. ō iureiu. ñ duo pfoni in fi. sed ibi ꝓstat de periurio.

¶ Onstitutus. In pma facti narratio ⁊ reprehēsio. in scōa puisio ibi: sanc.

f ¶ Cōmēdasses. i. probasses ⁊ examinasses personas ⁊ famā ipsoꝝ. ar. i. q. i. multi.

g ¶ Ingreres. Nimia examinatio uel indagatio qñqz vitā da est. ff. de noua. doli mali. i fi. ff. mā. ñ fideiussor. §. i. ff. q. mo. pig. ul' hypo. sol. sicut i recōpali. §. ⁊ debitori. rrriiii. di stin. fraternitatis. ⁊. ō. ō dolo. c. i. ⁊. rlv. di. sunt nāqz. argu. contra. ff. ad. l. aquil. ita vulneratus in fi. Itē simīlis inquisitio reprobatur. ō. de iudi. cum deputati.

b ¶ Ordinādos. ergo ordinādi ita subtiliter sunt examinādi: ⁊ īquirēdū est de natiōe in qua nati sunt. ſ. an sint de illa diocesi. ō. ō cleri. pegri. c. ulti. ⁊ de natione. ſ. an legitime nati. ō. de fil. pſby. c. i. an sint bone fame: q; i nullo debet eoꝝ opio vacillare. rrriii. di. laici. ⁊ an sint crīosi. rrriii. di. c. ul.

i ¶ Immunis. i. q̄ illa crimina de qbus īfamatꝰ fuit: nō cōmisit sicut credūt sic debet suppleri: alꝰ hec forma reprobari videk. j. e. c. vlti.

k ¶ Juramētū. sicut credunt: alꝰ temere iurarent.

l ¶ Tolerenk. ⁊ q̄ sint bone fame ut h dicit. j. c. pri. ⁊. ō. e. c. cū. p. ſz crimen ei obiici nō pōt postq̄ ab ecclesia tolerak: ut a purgatiōe repellak: secꝰ est i illis testibus qui ad testimoniū īducunk. ō. de testi. testimoniū cū suis ꝓcor.

m ¶ Condēnati. Ex quo. n. ꝓdēnati sunt de crimīe. ⁊ factū ē crimē notoriū nō tolerank. ō. de cohabi. cleri. ⁊ mulie. c. ul. vñ tāq̄ criminosi a iuramēto repellēdi sunt: ut. ō. de testi. testimoniū. Quid si in modū exceptiōis crimē fuerit probatum cōpurgatorūbus: nūquid possunt repelli eo ptertu: si ex eo īfamati erāt siue eoꝝ opinio grauata est: repellank ut in decre. pdic. testimoniū in fi. qa debent esse bone opinionis: vt hic dicitur.

gide suā innocētiaz purgauisse[a]: ⁊ cpm suis cum litteris absoluisse. Quia vero pegrina iudicia[b] sunt ꝓhibita: purgationē quā prestitit sufficere non putātes[c]: mādam[g] quatenus si accusatores idonei non apparuerint: vt cū. vij. aut. v. manu sui ordinis sicut expedire cognoueris p purgationē canonicā innocentiā suā oñdat: sibi inūgas. quā cuz pstiterit suspēsiōem sine difficultate relaxes: ⁊ cū testimonij bōi vīri annūciās[o] ab īfamia homicidij nullus ꝓdictōe vel ap. ob. absoluas[e].

Dem vintoñ. episcopo.

¶ Sufficit q̄ cōpurgato: sit tolleratus ab ecclesia bone fame nec de crimine suspectus cōdemnatus.

Onstitut[o] i pstitia nr̄a. p. dia. ⁊ infra. Preterea illud nobis nō modicā admirationē īducit: q̄ purgatiōem oblataz rcipe noluisti nisi pri[o] cōmēdasses[f] noia singulorum q dictū. p. purgare volebāt ⁊ de natiōibus ⁊ ceteris circūstantijs prius inquireres[g] diligēter tāq̄ esses ordinatiōes facturus: vtinam sic discuteres ordinādos[h]. ¶ Sane i purgationib[o] faciendis cū satis sit illis q̄ p purgādo exhibent iuramentū fm ppriā ꝓsciaz ⁊ opinionē iurare q̄ purgandus a crimine sit īmunis[i] vel bonū exhibuit iuramentū[k] si purgatores ab ecclesia tollerētur[l] ⁊ sint bone fame i suis ordinib[o] ministrātes nec in iudicio p crimine ꝓdēnati[m] pculdubio sunt absqz vllꝰ indagine admittendi.

Uno. iij. senoñ. archiepiscopo.

¶ Propter magnitudinez criminis īfamatꝰ suspēdi pōt nedum ab officio sz ēt bene ficio donec se purgauerit. hoc primo. ⁊ augeē pp hoc numerꝰ purgatoꝝ. hoc scō. ex cā iterdū post purgationē prestitaz suspendik qs ad tps. hoc tertio. ⁊ deficiens in purgatiōe punitur vt cōuictus. hoc quarto.

Ater sollicitudīes nostras illa dz esse pcipua: vt capiamꝰ vulpeculas: ⁊ infra. ¶ Licet ergo ecclesiastica ꝓstō[n] tales ab offō tātū vsqz ad purgationē canonicam doceat suspēdēdos: q; tñ eum ēt a bñficio pp īmanitatē criminis suspēdisti nolumus īmprobare. Nec illud ēt īprobamꝰ q; lz ꝓtra eum nullus accusator legitimꝰ appeat: ex offō tuo tñ fama publica deferēte voluisti plenꝰ ingrere veritatē. ¶ Attē dētes aūt vulgatā īfamiam graue scādalum ⁊ vehementē suspitionē ex testiū dictis obortam[o] q̄ que cōtra decanū facere videbātur. cū pp eorū quodlibet ei eēt purgatio īdicenda: ⁊ seruātes iusticiā ⁊ moliētes[p] rigorē purgationē ei. xiiij. manus[q] sui ordinis durimus indicendam. Ipsum igit ad te remittētes vt ibi purgek vbi noscitur[r] īfamatus: mādam[g] q̄tenus accitis tecū nouenē. ⁊ parisiē. epis īdictā ei purgationē accipias. Ita tñ vt q̄ ad eiꝰ purgationē pceſſerit ꝓbādaz sint fide catholici ⁊ vita pbati: q̄ ꝓuersatione ⁊ vitā ipsius ñ tā moderno[r] tpe nouerint q̄z transacto. ¶ Purgatiōe vero recepta bñficium ei restituere nō postponas. In penam autem familiaritatis[t] illius quā cū hereticis sciēter bñisse dignoscitur eū ab officio volumus manere suspēsuz donec scādalū sopiak: ita tamen vt publice familiaritatez hereticorū abiuret[v]. Precipias insup ei districte vt i dicta: ⁊ alijs villis circū positis pfiteak ⁊ pdicet fidē catholicā ac ꝓfundat ⁊ detestek hereticaz prauitatē: sic deinceps vitā suā bonis adornās opibus vt infamia cōuertak i bonā famam ⁊ omne scandalū ⁊ suspitio de catholicoꝝ mentib[o] deleak. ¶ Quod si forsan in purgatiōe defecerit cū ecclesiastice discipline mucrōe pcellas ⁊ ab officio ⁊ beneficio depositum ad agen

Ater Diuidit in quattuor ptes vt pz in sūmario. scōa ps ibi: attēdentes. tertia ibi. purgationē. quarta ibi: qō ñ.

n ¶ Cōstitutio. que hic dicit q̄ īfamati deficiēte accusatore admonitiōe pmissa ñ se nō corrigāt ab officio suspēdank. ii. q. v. pſbyter. ñ. ō. e. c. ii. Ulñ no. qs sit modus pcedēdi in purgatiōe īdicēda. Si qs clericus apd iudicē sit īfamatus prefigat eps terminum accusare volentibus. ⁊ si aliquis cōparuerit andiak. ii. q. v. oibus. ⁊. rv. q. v. c. i. ⁊ si conuincatur canonice puniatur ut ibi. Si nō appareat accusator: moneat ipsuz fm q̄ dicit. ō. e. c. ii. ⁊ si se non corrigit: tunc suspēdatur ut ibi dr. ⁊. rrrii. q. iiii. forte. ⁊. lrriiii. di. honoratus. ⁊ sic intelligitur qō dicit h tales ab offō tñ ꝛē. ⁊ sic intelligit Jo. illud. c. ii. q. v. pſbyter. tñ ñ mala fama illiꝰ crebrescit: pōt eps īquisitionez ex offō suo ꝓ illuz facere. ō. ō accusa. q̄liter ⁊ qñ. ubi plene dicit ō inquisitione. ⁊. lrrr vi. dis. ñ qd vero. ⁊ ita cū a contumacia īcipit: taliter pcedere dz pl'atus. ut. ō. eo. c. ii. Qñqz tñ ppter enormitatē delicti ⁊ scādalū ⁊ ī famiā magnā inde ortā statī pōt eps ipm suspendere ab officio ⁊ bñficio: ut h factū ñit. ii. q. v. sup cā. ⁊ sic pōt ēt intelligi. c. illud pſbyter ñ. ⁊ hoc innuit bñ lra illius. Et hugo sic intelligit illud cuz vero incipit eps a crimine pcedere ꝓ aliquez seruabit illud qō dr. ō. de iudi. cū non ab hoīe.

o ¶ Obortā. arg. q̄ ille cui pbak crimē in modū exceptiōis habeat se purgare si īde remaneat infamatus vñ nō poterat pmoueri ante purgationem. ō. de testi. testimoniū. ar. lz. n. exceptio nō īfamat. ō. de ordi. cog. cū dilectꝰ i fi. tñ sigillat opinionē īfamati. ff. de doli excep. apud celsum. §. aduersus. ⁊ opinio ordinandi in nullo vacillare dz. rrriii. dis. laici. ar. ō. de excep. deniqz.

p ¶ Mollientes. Iudex enim dz habere misericordiā ⁊ rigorē. rlv. dis.

disciplina. ⁊. c. sunt nāqz. ⁊. c. vera.

q ¶ Xiiij. manꝰ. h excedit numerꝰ ꝓpurgatoꝝ pp īmanitatē crimis. Arbitrariꝰ. n. ē talis numerꝰ tii. q. v. presbyter ñ. ⁊ diminuit qñqz in epo. j. e. cū i iuuētute ad fi. ⁊ habito respectu ad criminis enormitatē indicēda est purgatio qñqz cū pluribus qñqz cū pauciorib[o]us: fm q̄ō visum fuerit īponenti. Ordinaria purgatio ꝓuenit notari qbusdā versibus. Pontificē pariū manꝰ purget duodena. Quinta sacerdotē: leuitā tertia pena. Maior maiori: minorē adhibēda minori. Quē plebs accusat purgabit īmanifesto. Quē chorus: añ choꝝ sua fit purgatio pſto. Laurē.

r ¶ Noscit. ij. q. i. ñ peccauerit. ⁊. q. v. mēnaz. rrriii. di. illud. ⁊. ō. ō elec. postq̄. rv. q. v. de crimine. ⁊. C. vbi de cri. agi opoꝝ. auē. qua i puincia.

s ¶ Moderno. q; debent esse vicini ⁊ noti. j. c. pri. ⁊. ō. e. ex tuarū constitutus. ⁊. c. cum. p.

t ¶ Familiaritatis. ex qua orta fuit īfamia ꝓtra eū. ñ. rrriiii. di. quorundam. ⁊. ō. de accu. nulli. ⁊. j. e. cum in iuuentute. Et est hic argu. q̄ presumitur contra aliquē vel de aliquo ex societate.

u ¶ Abiuret. Qui. n. est īfamatus de hoc crimīe: purgare se dz iurta cōsiderationē epi. ō. de heret. excōicamus. §. q aūt. merito iste dz abiurare

familiaritatē ex qua fuit ifamatus. In quibusdā.n.casibus tenet gs iurare se similia nō facturū: sicut glibet absoluēdus.ri.q.iii.cū aliqs ⁊.j. de sen.ercō.ex tenore. Itē incēdiari⁹.xxiii.q.vl.pessimam ⁊ heretic⁹ pro ut hic dicit.⁊.i.q.vij.quotiens.⁊ de ꝓse.di.ii.ego berēgarius.⁊ ī quolibet uefando crimine.xii.q.ii.de viro.Jo.

a ¶ In arctum monasterium: imo vt ꝗ depositus tradi debet curie seculari.s.ō here.ad abolendā.§.i.i.rū.⁊.c.ercōi cam⁹.§.dānati. Quare ergo iste nō traditur curie degradatus cū deficiens in purgatione ꝑ cōdēnato habeat. Respondeo psumptio.n.ista licz sufficiēs sit ad pnationē officij ⁊ bnificij ⁊ ēt pepositionez: non dz ꝓpterea tradi curie seculari qz directe ꝓdēnatus nō est: sz psuptiue.⁊ ꝓria loquuntur cum aliqs ꝓdēnatus est vere non psumptiue huic.n.nō fuit ꝓbatum ꝗ sit hereticus verus sz ꝗ bēat familiaritatē cū eis. vū pp hmōi presumptiōes nō debuit taliter dānari.ar. s.ō psump. lras ⁊ dānati vere ō heresi si redire uolūt ī perpetuū carcerez detrudūtur.s.de here. ca.pe.§. pe.qbus ī iure cōparat quo ad penā quodāmō.

b ¶ Um dilect⁹.vicine. Ex hoc presumit ꝗ eius vitā ⁊ cōuersationē agnoscāt.s.ō psump.quosdā.⁊.c. quanto. Nō.n.idoneus est q factū ignorat.s.de iur. calum.in ptractandis.

c ¶ Honeste.⁊ sufficit ꝗ ab ecclesia tolerētur nec sint de crimine ꝓdēnati .s.e.constitutus.

¶ Um. Nō semper pp infamiaz est indicēda purgatio.pōt tū qnqz indici ēt vbi nō est indicēda ad instātiā purgandi.b.d.vel aliter et melius ⁊ sic vt in rubro Et est casus no.scōz istū intellec. Diuidit prima ps narrat factū ⁊ petitionē ꝓcuratoris.scōa petitionē iprobat.tertia petitionē cū q̄dā ꝓtestatione admittit.scōa ibi: vnde tertia ibi.ceteruz.ab.si.

d ¶ Corrigit.v.q.v.nō osculatur.xxiii.q.v.non putes.

e ¶ Ab illius. s.neptis sue cū q̄ vicebat vormisisse.s.de psump.cū in iuuētute.q̄ ēps istius: ⁊ hec continuatur ad finē illius. Ber.

f ¶ Sequit: qz pnior est ad malum q̄ ad bonuz ois etas ab adolescentia .xii.q.i.omnis ⁊ humana natura facile ꝓlabitur ad delicta in auē.de mona.§.si quis.circa fi.col.i.

dam penitentiā in arctuz monasteriuma detrudere non omittas.

I Dem abbati sancti dionysij ⁊ p̄ sbytero sci martini.

¶ Breue ē nec pōt aliter sūmari.

Um dilect⁹: ⁊ infra. Illud aūt vos attendere volumus ⁊ mandamus vt tales ad purgationē admittant persone que vicineb sint ⁊ honestec. I Dem.

¶ Si ifamia ortū non bz ex pbabilibus cōiecturis nō ē ō necessitate idicenda purgatio pōt tū indici ad instantiam purgandi.

Um in iuuentute sua: ⁊ infra. Quia vo pr̄ filiū quē diligit corrigit⁰: nos qnqz ecclesieū.ep̄o p lras nostras ad maiorem cautelaz iniunxim⁹: vt ab illius familiaritate cessando taliter se haberet ꝗ sinistra ō ipso suspitio non possit haberi: sed inimicus hō rescriptū lrarū surripiens apud regē ⁊ regni magnates ipsum negter publicauit vt sic deberet ampli⁹ ifamari. Unde nos tātā emulox negtiā attēdētes licet pulsati fuerim⁹ multotiēs ꝗ eū nunqz tū aduersus ipsū potuimus cōmoueri: sciētes ꝗ dictuz facile seqt multitudo. vbi vero idē ep̄s ad strigoneū.metropolim extitit postulat⁹ qdā q sup ipsa postulatiōe aduersabātur eidē vt ꝓmotionē ipsius facilius ipedirent: illi⁹ criminationis carbōes reaccēdere sunt moliti. vū qdā ꝓcurator ipsi⁹ ō ꝓsilio amicox suox q sup hocbonū zelū hēbāt sed nō fm scientiā cepit cū istātia postulare quatenus eidē ep̄o purgationem canonicā faceremus idici vt suā inocentiaz demōstraret: nos aūt postulationem hmōi min⁹ ꝓuidā reputātes ꝓcuratorē ipsū ad ea sepe voluimus reuocare: ⁊ infra. Ceterū qz ꝓcurator istabat cōpulsi fuim⁹ nō iuris necessitate sed iportunitate petētis vt per nos ei purgationem canonicā cū duobus abbatib⁹ mandaremus idici quātuis fuerim⁹ ꝓtestati ꝗ ex alia cā talis petitio min⁹ ꝓuide tūc fiebat qz strigoñ.ecclesie suffragānei vix eo tpe purgarēt eūdē q ī facto postulatiōis ꝓdicebant eidē ⁊ suffraganei colocen.ecclesie ipm minime tunc purgarēt qz inter euz ⁊ colocen.archiep̄m de strigō.metropoli contentio vertebatur. Unde cū non sint alij pōtifices ī vngaria merito videbat ꝗ per ep̄os regni sui ñ posset ī illo articulo se purgare. I Dem trieñ.archiep̄o.

¶ Compurgator iurat de credulitate.

Et testibus: ⁊ infra. Illi vero qui ad purgandā alicui⁹ ifamiam inducuntur id solū tenentur iuramēto firmare ꝗ veritatez credunt cum dicere qui purgatur. I Dem florentin.ep̄o.

¶ Infamat⁹ sup defectu nataliuz nō dz ꝓmoueri nisi pri⁹ se purget.

Accēdēs ad pētiaz nostraz.i. dia.humili nobis insinuatione monstrauit ꝗ cuz a suis emulis diceretur ꝗ ēt filius sacerdotis tu eū nec ꝓmouere voluisti nec ꝓmi fisti ab alio ꝓmoueri. Quo circa mādam⁹ quatenus si publice fuerit nota respersus ⁊ de ipsa tibi legitime constare nō poterit purgatione ab ipso recepta ipsuz non differas propter hoc ad sacerdotis officiuz promouere: qz ⁊ si non sit nota delicti est tū nota defectus ipediētis ad sacros ordines promouendum. I Dem eugeñ.abbati ⁊ scholastico mutiñ.

¶ Super notorio crimine nō ē idicenda purgatio: ⁊ pēdēte cā sup criminib⁹ corā papc delegato purgatio ab ordinario super eis recepta non tenet.

Um dilectis filijs.h. p̄sbytero ⁊.g.ꝓcuratori. o .clerici.t. capellanū nostrū cōcesserim⁹ auditorē: idē ꝓcurator ꝓposuit ꝗ cum dictus p̄sbyter sup incestus crimine fuisset publice infamatus: ꝓstātiñ. ep̄s ordinari⁹ iudex ei purgationē indicit q cuz se.purgare nequiuisset ab ipso fuit suis ecclesijs sinialiter ō stitutus quas ipse nihilominus detinuit per violentiam occupatas.

¶ Cunqz idem presbyter cuiusdaz ꝓsanguinei sui vxorē publice detineret ad petitionez plebani de benisa ⁊ quorūdā alioxꝫ clericoxꝫ constantien.dio. iudicib⁹ dicimur litteras destiasse vt si dictus p̄sbyter super crimine adulterij ⁊ incestus coram ipsis se purgare nō posset: ipsuz pena debita castigarēt: qui cum costitisset eisdem ꝗ idez p̄sbyter pro eo ꝗ in purgatione defecerat ab ep̄o memorato fuerat cōdēnat⁹: ipsum vtpote ꝓtumacē p̄dictis ecclesijs psniam priuauerunt maxime cuz de incestu ⁊ adulterij crimine tanquaz de notoro liqueret eisdem: abbatis: fz ꝗ papa b̄ inuit ex eo ꝗ dicit ñ iuris necessitate. vel pōt dicit q ñ excedit mādatū si facit qd ē vicinū mādato.s.ō elec.in causis.ff.iudi.sol.iā tū.§.vlt. Vl dicas ꝗ ꝓcurator ad hoc mādatū hēbat ꝓut satis colligit ex ipsa littera.

i ¶ Importunitate: si.de pe.di.i.importuna.C.de pe.bo.subla.l.i.li.x.

k ¶ Tūc purgarēt. Presumit ergo ꝗ suffraganei ptē sui metropolitani fouent quo ad ea q̄ spectāt ad honorem ipsius vnde possunt recusari ī factis ipsius ut.s.vt. li.non conte.accedens.

l ¶ Nō sint. Notabile ē ꝗ aliquis per se ipz possit purgari sine aliqbus sui ordinis.si oēs alij sūt inimici eiꝰq sūt sui ordinis.ar.ii.q.v.si legitimi: ⁊ tūc alijs inferioris ordinis pōt se purgar: ⁊ ēt cū laicis si clerici deficerēt ex eadē cā.ar.ii.q. .v.oibus ⁊ ēt cū feminis.arg. xviii.q.ii.in decima.Jo.

m Et testibus: credūt.sic .j.eo.c.vlt.in fi.s.e. quotiēs.⁊.s.ō testi.quotiens als anceps subirent piuriū ad qd nemo cōpellit.ff.ō in lit. iur. videamus: ⁊.ff.re.amo. marcell⁹ qd ēēt si ō facto alteri⁹ pcise iuraret vt ibi: ⁊ sic iurat ō credulitate in iuramēto calūnie.C.ō iura.calū.l.ii.§. qd obfuari ī fi.sic ⁊ alibi.vbi ferī testimoniū ō auditu.ff.ō proba.si arbiter.

Accedens. Prio ponit conquestio.scōo prouisio ibi: quo circa. Ab.si.

n ¶ Voluisti.si.s.de testi.sup eo.Et.s.ō spō.pterea.ff.ō ritu nup.adoptiuus.§.seruiles in fin.

o ¶ Purgatione: ⁊ quō purgabit se ꝗ nō sit filij sacerdotis: qz negatiua ꝓbari nō pōt directe ⁊ pretera tale est factū qd ꝓbari nō pt.ff.de ꝓdi.⁊ ō mon.l.luci⁹. Nūdebo hoc īdirecte ꝓbabit.s.ꝗ fuerit filij talis laici ⁊ vxoris eiusdē quā ꝓ legitima tenebat ⁊ hoc notuz ⁊ publicū erat: ⁊ ꝓbabit se nō fuisse filiū sacerdotis. Itē quo ipso ꝗ ꝓbat se filiū vxoris tue quā tu tenes pro vxore ꝓbabit se filiū tuuz esse: argu.ff.de in ius no.qz mater.⁊ sic purgat aliquis nō solū a crimine: sed ēt ab irregularitate: vt pz h: ⁊ laici etiaz se purgant.s.eo. nos inter.⁊ etiaz femine.s.c. moniales.bene potest etiā iurari sup conditione psone.ff. de iureiur.l.iii.§.i.

p ¶ Delicti: qz nō ē culpa eiꝰ qui gignit: sed q generat.l vi. vi.nasci.de adulterio.

¶ Um dilectis. In prima pte ponit auditoris datio.in scōa actoris petitio.ī tertia rei nūsio.ī q̄rta diffinitio scōa ibi: cūqz idē.tertia ibi dict⁹ vero.q̄rta ibi: his igit.

q ¶ Destitut⁹.q deficit ī purgatione deponit: vt.s.e.cū ī ter. ⁊.c.cū.p.⁊.s.de simo.de B isinuatū.⁊.xxx.di.c.vl.sz in casu isto si ōbuit ꝓuari sz suspēdi ab offō: nisi tu vellet eqpar crimē icestus crimini simonie ⁊ heresis.s.e.iter ī pn. Tū papa nō iprobat fcm epi ꝓstā.qz de hoc nō agebat. Sz credo ꝗ bñ fecit ep̄s qz p̄ sumptiue ꝓuictus est ⁊ talis presumptio transit in violentiam.

r ¶ Pena. vt priuaretur officijs suis: dictum est in pristina notula.

s ¶ Cōtumacē: ⁊ male: vt pz p sequentia: qz nō seruauerūt ordinē iuris debe-

g ¶ Ubi.i.postquam.

b ¶ Postulare: sz qualiter potuit hoc postular cū ei b nō fuerit iniūctū ⁊ ꝓcurator nō possit deferre iuramētū nisi specialiter sit ei hoc mādatū .ff.de iureiu.iusturādū.§.vl.vūs nō tenebat ratū hēre factū ꝓcurato

bant inquirere ad petitionē eorꝝ: qꝛ impetrauerūt inquisitionem uocato pſbytero vt haberent facultatē se defendendi. s. de accu. qualiter ⁊ qñ. §. debet. nō obstāte facto ꝓstan. epi: cū de illo nihil de eis cōmissum fuisset: ⁊ sic ordo iuris in inquisitione seruari debet pꝛecipue circa clericos seculares. b.

a ¶ Iuris ordie: si iuris ordo q ē ō substātia iudiciorꝝ nō fuerit: nihil agit. ii. q. vi. §. diffinitiua. alius ordo q ñ est ō substantia iudiciorꝝ lz nō seruet sñia tenet: nisi per appellationē releuet. C. de ap. l. .i. Jo. Et ō hēs: q̄ cassato pn cipali cassatur accessorium: vt .s. de no. ope. nūci. cū ex iniun cto. s. de accusatio. ad petitio nem.

b ¶ Repugnātia: vñ nō sunt audiēdi. s. de ap. sollicitudinē ⁊. xxiii. q. vii. quod autem. Et imputandum est illis qui aliter retulerunt: cū possent rela tionem suam diligētius auertisse. s. de fi. instru. iputari. ⁊ .C. eo. ti. scripture. ⁊ ideo pcessus illorꝝ ⁊ quicquid occasio ne illius processus factꝝ est irritatur. s. concessio ecclesiarū. si. s. de fi. instrumen. inter.

c ¶ Notorū. qualiter quid dicatur notorium habes supra ō cohabi. cleri. ⁊ mulie. capitulo vltimo.

d ¶ Indicēda. qꝛ nec probatio ne opus erat. ii. q. i. de mānifesta. s. de accusa. euidentia. cita tio tñ facienda est. xxiii. q. iii. ō illicita. ⁊. ii. q. i. deus omnipo tens: ⁊ sñia preferēda ut hic di citur. ⁊. s. ō ap. cū sit romana ⁊. c. ō manifesta. nec requirit purgatio vt hic. qꝛ illa nō ha bet locū nisi cū factū dubiū est deficientibus accusatoribus ⁊ testib⁹. vt. s. pz i multis. c. nec probatio: vt. ii. q. i. deus omipo tens ⁊. c. scelus de manifesta. ⁊ sic pz q̄ in notoriis quantū ad sñiaz tñ alique sunt partes iu dicis. Qñqz tñ recipiunt pba tiōes et abundāti. s. de ele. bo ne. xxiiii. q. i. pudenda i fine ⁊ .ff. de manumis. cām in prin. nihil. n. tam indubitatuz qō nō recipiat quādam solicitam dubitationez in auc. ō tabel. in medio. col. iii.

e ¶ Apud bonos ⁊ graues. No. q̄ dicit apud bonos ⁊ gra ues fuerit ifamat⁹ p hoc videt q̄ nō refert vndecūqz orta fue rit ifamia: et quo apud tales tam laborat. sufficit ad purga tionē indicendā. xxiiii. q. iii. ec ce. ⁊. s. e. accedēs. arg. j. s. de accu. q̄liter ⁊ qñ. ⁊. xi. q. iii. in cunctis. ii. q. v. omnib⁹. Per hec iura scō iducta dicūt qui dam q̄ si infamia orta sit a vilibus ⁊ emulis nō cōpellit ad purgationē. Alij dicūt qō videt verius q̄ ex quo aliquis infamatus ē apud bonos ⁊ graues cō pelli dz ad purgationē: ne apō illos icredibilis remaneat p iura pmo iducta: ⁊. ii. q. v. olbus. ⁊. c. qualiter ⁊ quando non contradicit.

f ¶ Ordinarius: cuz cā illa delegatis iudicibus cōmissa fuisset. ⁊ sic eps nullā habeat turisdictionē quantū ad cām ea pendente: verū purgatio tāq̄ a nō suo iudice indicta nō valet. s. de consue. ad audientiam cū suis cōcor. ⁊. s. de offi. leg. licet. Et ita purgatio minus iusta nō facit fidē. s. eo. ex tua: nec ēt delegatus ipsum tenet audire: qꝛ eo omisso accessit ad ordinariū. ff. de arbi. lz ⁊ si .§. vlti. ⁊. l. seq. imo videt q̄ talis cām perdere debet. C. de asser. tol. l. i. §. vl. ⁊ argu. s. de rescrip. ex tenore.

A Ecepimus. Quattuor sunt partes. In prima iudicū cōsultatio sup formā purgationis quam purgādus offerebat. In scōa ibi: ꝓpe' vo: pur gādi supplicatio. in tertia ibi: porro: ipsius forme reprobatio. I q̄rta ibi: ideoqz cōmissio cum expressione debite forme. Ab. si.

g ¶ Curastis. ō istis bisuntiñ. habuisti. vt credo. s. ō acc. licet. ⁊ ibi cōmisit pa pa inquisitionem contra ipsum ⁊ eisdem iudicibus scribit. b.

ti sancti galli ad quē illaꝝ ecclesiaꝝ donatio pertinebat: ptātem liberā cōcedentes ecclesias illas personis alias cōferendi qui eas postea su pradicto. o. clerico assignauit: ⁊ in fra. ¶ Dictus vero pſbyter inter cetera respondit: q̄ pcessus iudicū predicorū debeat merito retracta ri cū lite nō ꝓtestata, pcedere psum pserint contra eū: adijciens q̄ pur gationem indictam ab electo con stātinen. curauerit exhibere ⁊ infra. ¶ Mis igitur ⁊ alijs plenius intel lectis: licet littere ille q̄ ad pdictos iudices ipetrate dicuntur: vel ipsa rum trāscriptū ostensum nō fuerit coā nobis: qꝛ tñ ex tenore relatiōis ipsorum quam dictus procurator exhibuit: ac si lre ipse ostense fuissēt nobis constitit euidenter iudices ip sos pretermisso iuris ordine process fisse: tam processum eorum q̄z con cessionem ecclesiarum a pdicto ab bate de mandato ipsorum factā au ctoritate ap. retractamus: presertiz cum relationis ipsius series repu gnantia[b] contineat ⁊ aduersa. dici tur enim q̄ crimē eiusdē presbyteri vsqz adeo publicum fuerat ⁊ noto rium q̄ nullus inficiatiōi locus pe nitus existebat: vtpote cui⁹ vniuer se vicinie populus testis erat: ⁊ tñ ibidem permittitur: q̄ eidem pre sbytero terminū peremptoriuz pre fixerunt in quo si posset super infa mia predictorum criminum cano nice se purgaret: cuz nimirum si cri men notorium[c] existebat nō erat il li indicenda[d] purgatio sed in eū cō dēnationis sententia promulgāda ⁊ infra. Si ō nul⁹ apparuerit legiti mus accusator: ⁊ ipsum inueneritis apud bonos ⁊ graues[e] super predi ctis criminibus vel ipsorum alte ro infamatum purgationem ei ca nonicam indicatis non obstante q̄ coraz predicto electo dicitur se pur gasse cum iudicio pendente coram iudicibus delegatis nō obuerit or dinarius[f] purgationez indicere in famato. I Dem.

¶ Non sufficit prelato de crimini b⁹ infamato iurare cū se purgat q̄ sit immunis ab illis criminibus: sed iurare debet q̄ post suā promotionem illa crimina non commisit.

A Ecepim⁹ litteras q̄b⁹ nobis intimare curastis[g] q̄ apostolico mādato sup idicēda purgatōe archiepo bisuntiñ. recepto ipsuz ci tastis vt decuit: qui ad diem pfixū cōparuit coā vobis iuramentum purgationis offerēs sub hac forma vz q̄ imunis erat ab illis crimini bus super quibus se purgare debe bat ⁊ infra. ¶ Ipse vero ad presen tiam nostrā accedens humiliter sup plicauit: vt saltem sup purgationē incontinentie dignaremur tempe ra rigorē: qꝛ nō deberet asserere q̄ a natiuitate[b] sua nunquā passus fue rit lapsum carnis. ¶ Porro cū ab eis non credatur exactum fuisse hu iusmodi iuramentum potius forte psumimus[i] q̄ alia de cā volebat sub pscripta forma iurare: videliz q̄ imunis erat ab illis criminibus de quibus fuerat infamatus tanq̄z dimissis per penitentiā esset immu nis ab illis: sed hoc iurare non par uc temeritatis existeret: cuz beatus iob dicat etiaz si simpler fuero hoc ipsuz ignorat[k] anima mea: et infra. ¶ Ideoqz prescriptā purgationis formam fm quaz idē archieps ob tulit se purgare: reprobam⁹ vtpo te indiscretā temerariā ⁊ ineptam. iniungentes eidem vt si voluerit: ⁊ potuerit fm hāc formam se purga re fz sanum intellectū quem ei du rimus exprimendum: videlicet q̄ illa crimina grauiora[l]. i. simoniam venditionē[m] iusticie atqz incontinē tiam de quibus infamatus extitit[n]: iuret se minime[o] cōmisisse postq̄z[p] ad archiepiscopalē promotus est di cie. Iusticia vēdi nō dz. iiii. q. v. non sane. ⁊. xi. q. iii. non lz: ⁊. s. de vi. ⁊ bone. cle. cum ab ol specie: ⁊ in tantū reprobata est: q̄ venalis etiam sen tentia nulla ē. i. q. vi. §. venales. ita q̄ nō est appellare necesse. C. quā do prouo. non est neces. venales. ⁊ non solum iusticia imo iurisdictio non debet vendi. s. ne prela. vi. su. c. i. ⁊. ii.

n ¶ Extitit. sup his tñ ⁊ nō sup alijs debet se purgare. nec ingsitio nec receptio testiū sup alijs fieri debet qō si fiat: nō valet. s. de accu. inquisi tionis. §. i. ⁊. c. qualiter ⁊ quando. ii. Ber.

o ¶ Minie cōmisisse. Nec ē ergo ōbita forma purgādi sine aliquo stru pulo duplicitatis: qꝛ ⁊ si egisset sic de illo crimīe penitentiā: adhuc infa mia remaneret de facto. que p penitentiā non tollitur. ii. q. iii. §. hic col ligitur. ff. de obse. a li. ⁊ li. prestan. l. ii. vnde purgatio dicta non sufficie bat directe: ergo debuit purgare scōm hanc formā. sic. s. e. quotiens.

p ¶ Postq̄: ergo de preterito se nō purgabit: qꝛ cum tpe sue pmotiōis nō fuit infamatus: qñ alias nō debuit pmoueri. lxxi. di. tantis. ⁊. s. ō accu. oipotēs ⁊ tali mō nō purgabitur: qꝛ approbauerunt mores ipsius vnde ipz postea reprobare nō pñt. viii. q. ii. dilectissimi. ⁊. xx. q. v. bo-

b ¶ Al natiuitate, imo oporteret vel sufficeret q̄ post baptismū illō vitiū non cōmiserit ēt si taliter se purgare deberet. xxv. di. c. vlt. sed hodie ri gor illius canonis nō seruat: qꝛ defectus nostri corpis districtionis illi nō patit manere cēsurā. xxiiij. di. fraternitatis. ⁊ sine vitio carnis pau ci inueniūtur. l. di. qꝛ tua. qꝛ difficile est cōtinere. xxiiii. q. v. q sitit. Qua re dicit papa q̄ non credit ab eo taliter iuramē tum exactū. qꝛ nec debuit. vt pz. j.

i ¶ Presumimus. arg. q̄ ea que dubia sūt quo animo fiant in tutiorem partē facienda est interpretatio. j. de reg. iu. c. .ii. ff. e. ti. semper in dubijs. ⁊. l. ea que. verbum illō q̄ erat immunis du biū erat vt pz. ⁊ ideo pa pa interpretatur illud in securiorē partē. qꝛ sic iu rare fatuū esset: vt sequi tur. ber.

k ¶ Ignorat anīa mea. Et ideo semper debet ti mere: qꝛ bonaꝝ mentiū est ibi culpā timere: vbi ēt culpa non est. s. de ob ser. icin. consiliuz. §. ii. ⁊ .v. dist. ad eius vero: qꝛ si diserimus q̄ peccatuz non habemus: veritas i nobis non est: de pe. di. .ii. si enim ingt. ubi sunt verba Job ꝓtinētia hāc sententiam. Et sepe di misso peccato alicui⁹ pu nitur ille post peccatum dimissum. de pe. di. i. si peccati. ⁊ sic iste temera riā ⁊ dubiā purgationē volebat subire: quasi an ceps periuriū qō fieri nō dz. ff. de in lit. iurā. vi deamus. ⁊ ideo papa ta lem reprobat purgatio nem tāq̄z ineptam ⁊ do losam. j. s. eo. ꝓstitutus huic standum est. ⁊ expo ne ibi a crimīe immūis .i. non cōmisit illa crimi na de quibus ifamatus erat episcopus vt credūt ⁊ ita debent intelligi: vt ibi notatur ⁊ sic potest pstare.

l ¶ Grauiora. s. simoniaz. cuius cōparatione cetera crimina p nihilo reputant. i. q. vi. c. vlt. ⁊ ita simonia inter grauio ra peccata reputat ⁊ homicidio quandoqz comparatur. s. de accusa. in quisitionis.

m ¶ Venditionem iusti cie. Iusticia vēdi nō dz. iiii. q. v. non sane. ⁊. xi. q. iii. non lz: ⁊. s. de vi. ⁊ bone. cle. cum ab ol specie: ⁊ in tantū reprobata est: q̄ venalis etiam sen tentia nulla ē. i. q. vi. §. venales. ita q̄ nō est appellare necesse. C. quā do prouo. non est neces. venales. ⁊ non solum iusticia imo iurisdictio non debet vendi. s. ne prela. vi. su. c. i. ⁊. ii.

n ¶ Extitit. sup his tñ ⁊ nō sup alijs debet se purgare. nec ingsitio nec receptio testiū sup alijs fieri debet qō si fiat: nō valet. s. de accu. inquisi tionis. §. i. ⁊. c. qualiter ⁊ quando. ii. Ber.

o ¶ Minie cōmisisse. Nec ē ergo ōbita forma purgādi sine aliquo stru pulo duplicitatis: qꝛ ⁊ si egisset sic de illo crimīe penitentiā: adhuc infa mia remaneret de facto. que p penitentiā non tollitur. ii. q. iii. §. hic col ligitur. ff. de obse. a li. ⁊ li. prestan. l. ii. vnde purgatio dicta non sufficie bat directe: ergo debuit purgare scōm hanc formā. sic. s. e. quotiens.

p ¶ Postq̄: ergo de preterito se nō purgabit: qꝛ cum tpe sue pmotiōis nō fuit infamatus: qñ alias nō debuit pmoueri. lxxi. di. tantis. ⁊. s. ō accu. oipotēs ⁊ tali mō nō purgabitur: qꝛ approbauerunt mores ipsius vnde ipz postea reprobare nō pñt. viii. q. ii. dilectissimi. ⁊. xx. q. v. bo-

rendus. ⁊ s. de iureiur. quēadmodū. ff. de adul. l. si vxor. in fi.

a ¶ Credunt: si. s. e. quotiens.

Rubica De purgatione vulgari. Quia duplex est purgatio quedam canonica: quia canon inuenit eam de qua supradictum est: quedam vero ē vulgaris q̄ vulgus introduxit eam: ideo sequitur videre de se. Abbas sicu.

Ura. Due sūt partes huiꝰ. c. cōsultatio ⁊ rñsio. secunda ibi tue. Ab. si.

b ¶ Aliquatenus: tolerare. In nullo enim casu talis purgatio debet tolerari: nec ob. q̄ possit obijci de golia q̄ pugnauit cum dauid. ii. q. v. monachū quia illud fuit factū instinctu spiritus sancti: sic̄ petrus excusatur: qui geminum fecit homicidium. xxiii. q. vi. occidit ⁊ patriarche excusant̄ ab adulterio. s. ō diuor. gaudem. Nec purgatio ab ecclia reprobat: cum deum potius tēptare videat. j. eo. c. vlti. ⁊ fabricante diabolo facta est vulgaris purgatio. ii. q. v. mēnam. et c. cōsuluisti. vnde q̄ i culpa nō est. punit. j. c. primaz q̄diu hz homo quid faciat nō vz deum tentat̄. xxii. q. ij. queritur cur patriarche ⁊ athlete fm leges non hūt locum. C. de gladia. l. vna li. i.

Ignificantibus. In pma pōitur qō. i secunda prouisio ibi: vnde. Ab. si.

c ¶ Restituant. Sz qualiter B eē pōt qō retractaretur snia a qua non fuit appellatum cum iā transiuerit i rē iudicatā: licet veritas aliter se hēat: ēt ex ipsa sententia ius fcñ est q̄tum ad litigātes. s. de re iudi. cum inter vos ⁊ per ea que postea emergūt snia non retractatur. s. de re iudica. inter monasterium. ⁊ c. fi. ⁊ talis error detectus sniam nō retractat. ff. fa. bercis. cuz putarez. ⁊ C. de condi. in de. l. i. Ad hoc vicas q̄ ppter probabilem errorez bene retractat̄ snia. s. ō frigi. fraternitatis. xxxii. q. i. c. ii. ff. qñ ac. ō pecul. est an. l. ii. als est. §. prime. l. ⁊ incipit quesituz ⁊ plerunqz veritate comperta retractatur snia. ff. de condi. sine causa. si fullo. ⁊ ēt pp delictuz aduersarij. s. ō diuor. ex lris. ⁊ ff. de iureiur. admonēdi. C de transac. si ex falsis. Sic ergo modō apparet q̄ sententia falso lata nulla fuit: auctoritatis nullius: ⁊ reprobate probationis de vtroqz iure: ergo debuit merito retractari. Io.

Dilecti. In pma pte ponit q̄rela i scōa dat iudices ibi: cum igit.

d ¶ Mouiter: pp qō cū eis mitꝰ ē agēdū. j. ō pe. ⁊ remis. is q. ⁊. s. ō diuor. is q. quousqz fuerint i firma radice plātati. xxxv. q. iii. qō scripsi.

e ¶ Interdictū: vt. ti. q. v. mēnaz. ⁊ c. cōsuluisti. ⁊. s. ti. prori. ex tuarum: ⁊ s. ne cle. vel mona. sententiam. ⁊ C. de gladia. l. vna. li. ri.

f ¶ Tentari. qō fieri nō vz: iuxta illud. Nō tētabis dñz deū tuū ⁊c. xxii. q. ii. q̄ritur cur patriarche. ⁊. xxiii. q. vlt. si nullus. Ber.

Rubica De iniuriis ⁊ damno dato. Supra de varijs excessibus dcm ē tā p̄latoꝝ q̄ subditorum. Verum q̄ ex eis frequenter iniurie ⁊ damna inferuntur merito de his subijcit. Ab. si.

g Irrati. impensas. Operas aūt amissas ⁊ ipensas in curatione p̄stabit vt dic̄. ⁊. ff. si qua. pau. fe. di. l. ex hac. ⁊. ff. ō eiec. ⁊ effu. l. vlti. ⁊. ff. ad. l. aquil. qua actione in p̄n. Deformitatis aūt ē ratio nō habebitur: q̄ liberū corpus nō recipit estimationē: vt i p̄mis duabus legibus. ⁊. ff. ad. l. rhodi. de iac. l. ii. §. corporum. ⁊. ff. de eiec. ⁊ effu. l. i. §. sed cum homo tamen si liber homo perijt. l. solidorum fit condemnatio: vt. §. sed cum homo. illud fit pro pēa: non pro estimatione.

Irrati fuerint homines ⁊ percusserit alter proximum suū lapide vel pugno ⁊ illo mortuꝰ nō fuerit: si iacuerit in lecto: q̄ percusserit: operas eius ⁊ impēsas ꝯ medicos restituat. I. eodē.

¶ Breue est: ⁊ iō nō sūmatur.

Si quis aperuerit cisternam: ⁊ foderit ⁊ non operuerit eā ceciderit q̄z bos vel asinus in eaz: dominus cisterne reddet precium iumentorum: q̄ō aūt mortuū est ipsiꝰ erit. I. Dem.

¶ Breue est: ⁊ ideo nō sūmatur.

Si bos alienus cornupeta eēt ab heri ⁊ nudiustertius: ⁊ non custodiuit euz dñs suus: reddet bouem pro boue ⁊ cadauer integruz accipiet. I. Dem.

¶ Breue est ⁊ non sūmatur.

Si leserit quispiaz agrū vel vineam: ⁊ dimiserit iumētū suū vt depascat aliena: pro damno estimationē restituet. I. Dem.

¶ Breue est et non sūmatur.

Si egressus ignis cōprehēderit aceruos frugū siue stantes segetes in agris: reddet dampnuz qui ignem succenderit.

Ex peniten. romano.

¶ Breue est quasi idem cum precedenti.

Si quis domū vel areā cuius quam incenderit voluntarie: sublata et icensa omnia restituat ⁊ tres annos peniteat.

Ex no. iij. epō bonosi.

¶ Secularis potestas qui clericū bāniuit cōdēnari vz p̄ iudicē ecclesiasticum fm estimationem iniurie in expensis et damnis.

Olim scribentibus nobis epō mutiñ. vt p̄tātem cōsiliarios et populum ciuitatis florentiñ. ad satisfaciendum de dānis et iniurijs irrogatis epō et ecclesijs felulan. cen. ec. coartaret: idē testes lite non cōtestata recepit. Quare nos eiꝰ processu penitus renocato cōc florē. quia banniuerat episcopum felulanum contra deum et ecclesiasticam libertatē: pp iniuriā bāni expensas

b Si quis: reddat precium. si ē fecit in publico: si vero in priuato loco vbi consueuerunt fieri non tenetur. ff. ad. l. aquil. qui foueas: quia qui occasionem damni dedit tenetur. ff. ad. l. corn. nihil interest: ⁊. ff. ad. l. aqui. qui occiderit. §. penul. ⁊. j. eodem. ca. ultimo.

i Si bos: custodiuit: supple ⁊ alterius bonē occiderit vnde tenetur: quia culpa siue negligentia ipsius damnum datum est qui debuit diligentiam adhibere: vt j. c. vl.

k ¶ Reddet bouem. hic intelligit cum bos ille q̄ damnuz dedit aggressus ad alium: ⁊ occidit: sed econuerso non tenetur. ff. si qua. pau. fe. di. l. i. §. cum arietes. ff. ad. l. aquil. itaqz sed cum dubium est quis bos primo aggressus est. ff. ad. l. aql. scientiam. §. cum stramenta: ⁊ si alias animal tuum mihi dānum dedit: tu teneris. j. eo. c. vlti. ver. q̄ si. ⁊. j. c. prorimo.

l Si leserit. estimationē: restituet nisi dādo animal velis liberare teipsum. j. codē capt. vlti. vltra enim estimationem non tenetur conuentus ō pastu pecoris in actione in factum conuenitur. ff. de pscrip. ver. qui seruandarū. §. si glās ⁊ expellet debet animal q̄ō dānum dedit: ⁊ tanquam suum non includere illud: cuz dominus illius teneatur ad damnū. ff. ad. l. aquil. quintus mutius. §. pomponius. Ber.

m Si egressus. reddet damnuz. si fuerit i culpa dū apposuit istuz ignem: nec adhibuit diligētiam quam debuit. ff. ad. l. aquil. qui occidit. §. in hac. ⁊. j. eodem capitulo vlti. alias si nihil de contingentibus omisisset: non tenetur. j. eodem capitulo vltimo.

n Si quis domuz. voluntarie. secus si contra volūtatem dum tamen nihil de cōtingentibus omiserit. j. codez. c. vlti. in fi.

o ¶ Restituat: in quadruplu infra annum: post annum in simplū. ff. de cens. l. i. §z si negligentia in simplū: sed si dolo fecerit fm leges concremabit. ff. eo. qui edes.

Olim. Diuiditur. quia primo recitat processum delegati quem secundo reuocat ⁊ causam diffinit ibi: quare. hodie adde penam in cle. i. de penis. Abbas siculus.

p ¶ Reuocatio: lite ꝯo nō contestata non valet processus: vt hic patet. ⁊. s. ut lite nō cōtest. accedēs. ⁊. s. de elec. dudum. ii. ⁊. s. de pur. ca. cum dilectus.

q ¶ Banniuerat. tale bannum nullum fuit: quia nullam habet iurisdictionez in ipsum. laico enim non licet de clerico legem dare. xcv. distinctione bene quidem. xvi. q. vii. non placuit. immo tanq̄ sacrilegus fuerat puniendus eadem causa. ⁊. q. ca. si quis principum: ⁊ quia in eo offendit ecclesiasticam libertatē: ⁊ propter hanc iniuriam punitur ad expensas quas propter hoc fecit: ⁊ damna que pertulit tali occasione vt patet.

a ¶ Taratione: dz iudex ꝓmo tarare de erpēsis ⁊ dānis l iudicio petitis. iii. q. iii. offerat. v. q ꝑ fieri. ⁊ postea dz iurare: ⁊ tali iuramēto stabit tāq legitime ꝓbationi. C. vñ vi si qñ. ⁊. ii. q. i. in ꝓmis. §. de his que vi metusue cau. fiunt. c. vlt. vbi de hoc. Ber.

b ¶ Vsualis monete: ⁊ si de hac non fuisset dictum: de illa tamen intelligeretur. ff. de leg. i. si seruus plurium. §. vlti. ⁊. ff. ó ꝑben. emp. imperatores. ⁊ si plures essent vsuales monete: videtur de minori intelligendum. ff. de leg. iii. nūmis. ⁊. §. de censi. ex parte.

In nostra. Qui iurat statutū super non repetendis dānis hoc nō obstāte erpēsas repetēt poterit. h. d. uel sic vt in rubro. Iuridik qz in ꝓma pte ponit decisa cōsultatio. in secunda rñsio ibi: cū igitur.

c ¶ Dānorꝫ. No. ergo q̃ diffe rētia ē ĩter dānū ⁊ erpēsas vt h pz. ⁊. §. c. pr. ar. vñ iuramentū sup vno factū non ertendit ad aliud: cuz sint diuersa puta si pp discordiā domus aliqua destructa fuerat possessio aliq̃ sterilis remāsit: vt qz negociari nō potuit: hmōi dāna remissa sūt ⁊ iuramēto firmata. Qō dam enim damnuz siue interesse dī circa rē puta subtraxisti instrā quibus possessio ecclesie firmatur vel alteri⁹ teneris ad illud dānum qō ꝓtingit pp absentiā instrumētorꝫ. xii. q. ii. si qs de cleri. ⁊. ff. de actio. emp. ⁊ ven. iulianus in ꝓnc. Quod dam dicitur extra rem puta ō bui tibi frumentū ⁊ qz nō dedi suo tpe: familia tua fame perit illud dānū nō ꝓsequeris sed pretium frumēti vt vini. ff. eo. sterilis. §. cū per vendito rē expense dicuntur quas quis facit circa sumpt⁹ litis ⁊ circa aduocatos. C. ó iudi. sancimus. De istis erpēsis mētio fit. §. vt lite non cōtestata. qñ. §. in alijs: ⁊. §. de dolo finem. ⁊ cōsimiles erpense fuerūt h quas faciebāt eundo ⁊ redeundo: vel erpendendo pecuniam suam faciendo maiores erpēsas q̃ ꝓsueuerunt: ad istas erpensas iuramētū nō ertenditur nī si itellerisz de hmōi erpēsis: ⁊ de his intenderunt iurare. ⁊ hoc constaret ⁊ sup his fieret interpatio sicut credo: sed hic simpliciter dictum fuit de dānis quare ad ea tantum restringit iuramētū: ⁊ sic aliud dānū: ⁊ aliud erpēse: sicut dī aliud pena ⁊ mulcta ⁊ aliud fraus: ⁊ aliud dolus. ff. de ꝟbo. sig. aliud fraus.

d ¶ Cōtribuat: ꝓ bono cōcordie: vt hic dicit: sic fit cōtributio qñ iactus merciū factus ē. ff. ad. l. rhod. de iac. l. i. ⁊. ii. §. cum in eadē. ⁊. l. amisse. Sic ergo ĩ casu isto equum est fieri contributionem propter bonum pacis ⁊ cōcordie: ne forte hac occasione concordia non seruetur.

e Si culpa. nota q̃ ad hoc vt teneat q dānū dedit seu iniuriam irrogauit: necesse est culpā interuenire alioquin nō tenet. vñ infantes ⁊ furiosi non tenent si dānū dederint qz iudiciū animi nō hūt. ff. ad. l. aquil. sed ⁊ si. §. iniuriarū. ⁊. §. igitur. ⁊. xv. q. i. impubes tñ doli capax tenet vt hic in. c. illud. ⁊. §. igit. ⁊ ille nō tenet de culpa qui ad sui defensionem ⁊ incōtinenti ⁊ eodem modo dānū dedit. ff. e. sciētia. §. qui cū aliter. ⁊ leuissima culpa qs tenet ĩ casu isto. ff. e. l. ii. ⁊ ille ercusat a culpa: qz alterius impulsu vel violentia ventorꝫ dānū dedit. ff. e. quemadmodū. §. si nauis. ⁊. §. item ꝓ abeo.

f ¶ Tulisti. No. q̃ nō solū q dānū dedit seu iniuriā irrogauit: sed qui opē tulit tenet: puta si vnus tenuit ⁊ alius interemit ille q tenuit q̃si cām mortis dedit iōqz actione in factū tenet. ff. e. item mela. §. si alius. ⁊. §. itē cū eodē. ⁊. ff. ó iur. nō solū in pn. ⁊. §. si mādato. sic ope ⁊ cōsilio furtū ꝓmittit. ĩsti. ó ob. q̃ ex delic. nas. §. ope ⁊ homicidiū ope ⁊ cōsilio cōmittit. §. de homi. sicut dignū. §. illi q. ⁊. §. vlti. ⁊. §. hi q. ⁊ si. ff. de adul. is cuius. §. vlt.

g ¶ Imperitia: que annumerat culpe insti. ad. l. aqui. §. imperitia. ⁊. ff. ó reg. iur. ĩperitia. ⁊. ff. loca. si qs fundū. §. celsus. Idē intellige ó negligentia pro vt hic: dicit ergo siue culpa siue imperitia vel negligentia dānū ōderis vel si iniuriam irrogaueris vel dātibus opem dedisti: teneris etiam si negligentia tua aliquod minus bene fecisti: ⁊ ob hoc dānū datum sit teneris. ff. ad. l. aql. si seruus. ii. §. si ex plaustro ⁊ lege q occiderit. §. in hac: ⁊ negligentia imputatur. ĩ. de pe. ⁊ remis. q̃situm vbi de hoc.

⁊ dāna tali occasiōe secuta taratione[a] iuramento premissa in mille libris vsualis[b] monete predicto ēpo snialiter durimus condemnandū.

¶ Rego. ix.

¶ Statutū sup dānis nō repetendis ad erpensas non extenditur.

In nostra ⁊ fratrū nostrorꝫ pnitia ꝓposuistis: q̃ olim ciues bixi eñ. pro restaurationibus dannorū[c] illatorꝫ ad inuicē que pp multas ciuiles discordias incurrerant plurimū aggrauati statutum editū de nō petendo vel recipiēdo ĩ posterū restauratōes hmōi a cōi generaliter approbarūt ⁊ firmarūt ēt iuramēto: ⁊ infra. ¶ Cū igit aliud sit dānorum restauratio q̃ satisfactio erpēsarū: ⁊ iō ĩ iuramento exhibito sup dānorum articulo itelligi non debeat q̃ factuz erpensarum fuerit cōprehensuz: mādamus quatenus iuramento non obstāte ꝑdicto auctoritate nra, puideas q̃ dcñ cōe, ꝓ bono cōcordie ad erpensarū satisfactionē cōtribuat[d] iuxta tue discretionis arbitriū a te sicut expedierit moderandum. I Dem.

¶ Habet plura dicta ⁊ se sumat.

Si culpa[e] tua datū est damnuz vt[f] iniuria irrogata: seu alijs irrogantibus opē forte tulisti[f]: aut hec imperitia[g] tua siue negligentia euenerunt: iure sup his satisfacere te oportet nec ignorātia[h] te excusat scire debuisti ex facto tuo iniuriam verisiliter posse ꝓtigere vel iacturā. ¶ Quod si aialia tua nocuisse ꝓpōas: nihilomin⁹ ad sacti factionē teneris: nisi ea dando passis dānū velis liberare teipsuz. qō tñ ad liberationē non pficit si fera aialia[i] vel que cōsueuerit nocere fuissent: ⁊ quā debueras non curasti[k] diligētiā adhibere. ¶ Sane licet qui occasionem damni[l] dat: damnum videatur dedisse. secus est tñ ĩ illis dicendum qui vt non accideret: ó cōtingentibus nil omisit[m].

Rubrica De penis.

¶ Ex concilio toletano.

¶ Totiens puniendus est crimio sus quotiens ōlictum iterat.

Atque frequenti preuaricatione iterant frequēti snia condēnentur[n].

¶ Ex concilio triburiensi.

¶ Interficiens presbyterum puniēdus est. ⁊ pene pars ecclesie cui prefuit. alia pars pro eius anima distribuitur.

Presbyteri interfecti compositio[o] episcopo ad cuius parochiā ptinet soluat: ita vt medietatem vtilitatibus[p] ecclesie cui⁹ prefuit tribuat: alteraz in ei⁹ elemosynā iuste dispartiat. ¶ Quia nullus ei⁹ heres proximior videtur q̃ qui ip sum domino sociauit[r].

Alexander tertius cantuariensi archiepiscopo.

¶ Non debent plati, ꝓ crimino sis suslinēdis pecuniā exigere: nec etiam correctionis cā ex cupiditate penam pecuniariam imponere.

b ¶ Ignorātia. h non ercusat ignorātia a culpa si potuit scire ex facto suo cōtingere iacturā vel iniuriā puta mihi lz pcutere pcutientē me si cū vel lē eū percutere: aliū pcussi: imputat mihi. ff. ad. l. aql. sciētiā. §. pe. ⁊. ff. de iniur. eū q. §. si iniuria. ar. ꝑ. ff. eo. si cū seruo. debuit ergo adhibuisse diligentiā in facto suo: vt dicit in fi. ⁊ sic non imputaret. Et illud scias qō iniuria fit aut re aut verbis. re quotiens manus ĩferitur. verbis. quotiēs cōuicium dī. ff. ó iniur. l. i. ⁊. §. de re iudi. cum te. ⁊ iniuria ꝓ dissimulationē aboletur. ff. e. non solum. §. i. Et illud scias q̃ conuētus ó dāno dato si negauerit: ⁊ probatum fuerit: condēnatur in duplū. ff. ad. l. aql. l. ti. ⁊. C. e. ti. ꝑ negantem.

i ¶ Animalia tua. Sic ergo si q̃drupedes tua siue animal dānū dedit: ad ertimationē teneris: qz nō custodiuisti aialia tua tñ si velis dare animal ꝓ dāno liberare te potes: vt h dicē. ⁊. ff. si q̃ pau. fe. di. l. i. circa prin. ⁊ ĩsti. eo. ti. in prin. vnde sumpta fuerūt hec verba ⁊ hoc habet locum in bis animalibus q̃ꝫ naturaz mouēt: vtpote si bos cornupeta solut⁹ fuit vt equ⁹ calcitrosus: vt dī in predictis. l. Ĩ feris aūt animalib⁹ q̃ naturali sua feritate dānū dederunt: h nō hz locuz: qz illud animal dādo ñ liberaberis: qz non adhibuisti diligētiaz quā debuisti: vt hic. ĩ. dicē nihilominus vt h dī saltē directa actiōe vt vtili potius. Si vero aufugit ⁊ nocuit: nō pt dñs quōdam conueniri: quia desinit dñs ēē: vt. ff. eo. l. i. §. in bestijs. ⁊ ĩsti. eo. §. i. Fere bestie sūt vt vrsus ⁊ cerui: que sunt animalia siue volatilia fera dicuntur. insti. de re. di. §. fere. ⁊ ĩ alijs. §. sequentib⁹. Qū. n. liber hō dānū dat: locū hz actio. l. aqui. duz ꝟo q̃drupes siue aial locū hz actio ó paupie. cū ꝟo fuus. tūc locū hz actio noralis ⁊ tūc licitum est fuum dare ꝓ dāno dato. insti. de uora. circa pn.

k ¶ Nō curasti. qz hmōi aialia nō debēt ōtineri ĩ publico vbi publicū iter est ĩsti. si q̃dru. pau. fe. di. §. h quoqz als. §. cetery. si ꝟo teneant ĩ publico ⁊ dānū ōderit tenet dñs ĩ duplū: ⁊ nihilomin⁹ actio ó paupie locū hz qz cū plēs actiōes ꝓcurrūt penales ĩ eadē re vna nō tollit aliā insti. e. §. fi.

l ¶ Occasionē. ff. ad. l. aql. q occiderit. §. ĩ hac. ⁊. §. ó homi. ōcetero: vbi ó hoc. ⁊. §. ó testi. sic ĩ gl. q̃ ĩcipit ar. q̃ vi.

m ¶ Omisit. No. q̃ nō ē ĩputandū ei q de ꝓtingētib⁹ nil omisit. ff. ad. l. aql. q occidit. §. in hac. ⁊. l. q foueas. ⁊. l. si putator. ⁊. l. di. si duo: ⁊. §. de homi. c. vlt. ⁊ antepe. b.

Atque. Pone erēplū ĩ. c. pia ó ercep. li. vi. vbi ercōicatōis erceptio pt ꝑ actorē pluries opponi ⁊ ibi dī q̃ quotiens deficit ĩ pbādo totiens dz puniri ĩ erpēsis: vt infra ēt subijciā. ab. si.

n ¶ Condētur: sic. vi. q. i. imitare: ⁊ de pe. di. i. mēsurā ⁊ ita quotiēs quis deliq̃rit totiens puniri dz sicut in ꝑtib⁹ ꝓsueuit dici: ut pena soluta contractus maneat in sua firmitate. ff. de transac. q fidē. sz ēt arbitrio qs stare nō cogit pena soluta nisi id erpsse dicat. ff. de arbi. si duo in fi. ⁊ sic ē arg. quotiēs clericus in delicto reptus fuerit totiens erigatur ab eo pena. arg. xxiii. di. q̃ꝫ in fi. ⁊. ff. de ꝟbo obli. si sic stipulatus.

Presbiteri. Dicit qd faciēdū sit ó pena quā soluit iterfector pb̃yteri. h. d. vt sic ut ĩ rubro. ꝓmo ponit vnū dictū. Fo ibi: rō. qz. h.

o ¶ Cōpositio p. l. lōbardā ē sercētorꝫ solidorꝫ. xviii. q. iiii. q subdiaconū.

p ¶ Vtilitatib⁹ ecclesie. hoc iō qz ⁊ sic ecclie iniuria facta fuit ⁊ ĩ suū ministrū iuxta illud. Qui vos tāgit: me tāgit. ii. q. vii. accusatio. ⁊ ē ar. q̃ penas pecuniarias q̃s recipit eps nō lucrat ipe. sz in vtilitatē ecclie ꝓuerti debēt: vel diuidēt illas. ar. ⁊. i. di. ius militare. et. xvii. q. vi. c. i.

q ¶ Cui. scilicet ecclesie.

r ¶ Sociauit. baptizando ⁊ ordinādo illum.

Licet. Archidiaconi ⁊ alii plati qui in criminibus dispensare non pñt: penam pecuniariã imponere non pñt vbi a iure statuit. primo ponitur archidiaconorũ actus reprehensibilis. scõo mandat illis inbiberi ⁊ cõpesci ibi: mandamus. ab. si.

a ¶ Laicis. Sed quare a laicis: q; forte sunt de sua iurisditione temporali: vel de consuetudine hoc habent.

b ¶ Penã pecuniariam. Ex hac decre. videt q; p criminibus pena pecuniaria exigi nõ debet: cum papa ꝗ eã pbibeat. arg. .xvi.q.vi. cognouimus. ⁊.c. de lapsis. ⁊.c. epo: ⁊ illud. i.q.i. nullus epus ⁊.s. de simonia nemo. ⁊ .lxxiii. di. si qs eps. arg. contra. xiii.q.v. si vos. Unde nota q; cũ ius statuit penam pecuniariam infligendã: quicunq; cognoscit de illo crimine illam põt infligere. ff. de iudi. l. ii. §. vl. ⁊. s. de rapto. in archiepa. ⁊. xii.q. .ii. cum deuotissimam xvii. di. qm̃. si vo ius solã penã spũalem vel corporalem super crimĩe statuit: iudex nec dz nec põt illã in aliã ꝛmutare. sed ille tm̃ qui de illo crĩe pt dispensare. Et cum ō pena criminis nihil de iure cautum est an pecuniariam vel aliam infligat: iudicis arbitrio cõmittit. s. de offi. dele. de cãis. Cũ iudex sup crimine dispensare põt bñ põt infligere penam pecuniariam vel aliam. sed archidiaconi isti sup his criminib⁹ dispensare non poterãt vñ nõ debebãt penam pecuniariã infligere: sed ꝛponere spũalem: ꝫm q; qualitas criminis exigebat. argu. s. de iudi. atsi clerici. Hugo dicit: q; illa pena est infligenda q; magis timeat arg. xxiii. .q.iii. ea vindicta: ⁊. q. .v. pdest. ⁊. s. vt lit. non cõtestata qm̃ in fi. Sz ꝗ intellige habere locũ. cũ iudex talis est q; possit dispensare ⁊ cõmutare penas. sz isti archidiaconi hoc non possunt ala.

c ¶ A vicarijs. ꝗ erat simoniacum. cum ordo sit sacramentum. cui adheret executio si ergo vnuz vendunt ⁊ reliquuz. i.q. .iii. si quis obiecerit. ⁊.c. saluator.

Licet iuxta apostoluz: ⁊ infra. Accepimus q; archidiac. conuentreñ. episcopatus pro corrigendis excessibus ⁊ criminibus puniẽdis a clericis ⁊ laicis[a] penaz[b] pecuniariaz exigunt: pro annua exactione persouas quandoq; suspendunt ecclesias interdicunt: a vicarijs[c] denarios vt eos in ecclesijs cantare p mittant exigere non formidant: ⁊ alia agunt que canonum obuiant institutis ⁊ de radice cupiditatis ⁊ auaritie prodire videntur. ⁊ infra. ℣ Mãdamus quatenus archidiaconis predicti episcopatus hoc districtius interdicas. si autem cõtrauenire pãsumpserint eos ap. ces. ec. cen. compellas.

Idem in concilio turoñ.

¶ Victus condemnatur victori i expẽsis etiam in causis pecuniarijs ⁊ vnum casum excipit.

Alumniam ⁊ audaciaz temere litigantium condemnando in expensis ⁊ alio[o] multiplici remedio sanctio imperialis cõpescit. ℣ Qm̃ igitur sacris institutis cõsonare dignoscit: pcipimus vt decetero i causis pecuniarijs victus victori[e] in expensis legitimis cõdẽnetur: nisi snia[f] pro absente feratur.

Innocentius tertius in dronien si archiepiscopo.

¶ Clericus cãm seu operam prebens bello deponendus est.

Quod i dubijs: ⁊ infra. Quia vero tã sacerdotes q; gubernant naues ad pugnam cũ qui personaliter exercent conflictum: ⁊ bi qui alios incitant[g] ad pugnãdum: omnes enormiter peccant: de rigore canonico eos credimus deponẽdos.

Idem lundonensi episcopo.

¶ Clericus pro magno scelere ab eo commisso ōponi debet. ⁊ i monasterio detrudi ad agedum penitentiam.

Tue discretionis prudentiam ⁊ infra. Ad illud quod a nobis tertio requisisti qualiter clerici in latrocinijs vel alijs magnis sceleribus deprehensi[b] puniri debeant. ℣ Respondemus: q; a suis ordinibus degradati: detrudi debeãt in arctis mõasterijs[i] ad penitẽtiã peragendam.

Idem pori sancti fridiani ⁊ magistro. b. canonico pisano.

¶ Si testis propter vacillationez incarceratur infamiaz nõ incurrit.

Super his de quibus nos consulere voluisti: ⁊ infra. Clericus autem qui pro eo q; variauerat[m] ⁊ vacillauerat coraz vobis de mandato nostro captus est ⁊ detentus: infamiam non incurrit[n].

Idem spoletano epo.

¶ Obligatus ad certam quãtitatem certa die sub pena soluenda: si partem ifra terminuz soluit ad penam integram non tenetur.

Tua ad nos rectores clericoruz sancti fortunati querimoniaz transmiserunt: q; cum tibi essent in. xl. libris p quoddã arbitriũ condemnati essetq; pena. xxx. librarum apposita nisi eas soluerẽt i termino constituto: tãdẽ. xxxiij. libris in termino persolutis[o]: occasione .vij. residuarum per quasdam nostras litteras veritate tacita impetratas obtinuisti eos i prefatis. xxx.

Abbas ⁊ clericus in magnis crimib⁹ deprehensi post depositionem detrudi debent in monasteriũ ad agẽdũ penitẽtiã. Et diuidit: primo ponitur cõsultatio. scõo rñsio ibi: respondemus. Ab. si.

b ¶ Deprehensi. ⁊ cõuicti sola. n. deprehẽsio nõ sufficit. s. de iudi. cũ nõ ab homine: uel itellige deprehensi ita q; factũ sit notoriũ per euidẽtiã facti: tales. n. statim condẽnari possunt. C. ō defen. ciui. l. defensores: ⁊ ar. .s. de coha. de. ⁊ muli. c. vlt. ⁊ .ij. q.i. de manifesta ⁊ talis deprehẽsio auctoritate sui prelati fieri ōbet: ne ultra se extẽdat violẽtia q; exegerit defẽsio de ricorum. j. de senten. excõ. vt fame: alias capiẽtes essent excommunicati ut ibi.

i ¶ Monasterijs. si. xvi.q.vi. de lapsis: ⁊. l. dist. si ille. ⁊ si incorrigibiles fuerint p secularẽ iudicẽ postea deprehẽdant. s. de iudi. cum non ab hole.

Institutus. Primo ponit diffinctionem. scõo cãm interserit ibi: cum ab.

k ¶ Et cõfessiõe: cõfessio enĩ i iure facta preiudicat. s. de trãsac. pterea. ii. ⁊. s. de pcess. cum sup. ⁊.c. vl. vbi hoc. ⁊. C. e. .l. vna. ⁊. ff. eo. l. i.

l ¶ Vtrãq; .sz vt q; eps nõ ici derit in penã. nã cuz altera ps ei subtraxit pẽsionẽ: licite potuit petere ꝓcurationẽ: q; fidem nõ seruãti fides nõ ẽ seruãda. s. ō iureiu. puenit. ii. nã licitũ est redire ad porẽ accusationez cuz ex parte altera nõ paretur pacto. ar. s. de pac. cũ pridẽ. de ꝗ dcm̃ fuit. s. ō elec. cũ iter. r. Econtra vt q; illi potius preiudicet q; vltio icidit i penã. nam si vterq; ẽ i mora semp vltima mora nocet. ff. de peri. ⁊ cõmo. rei vẽ. illud. respõdeo ꝗ pp par delictũ neuter incidit in penaz .ff. de re iudi. cũ par. ⁊ in delictis mutua fit �compensatio. s. de adul. c. pe. ⁊ vl. xxx.q.vi. nihil ⁊. ff. solu. matri. viro. io. cõpẽsatio mutua fit. ff. de cõpen. si ambo: ⁊. ff. de dolo si duo. ꝗ decre. decisa fuit in fine hui⁹ ō cre. s. ō reli. do. cõstitutus ⁊ p illã poteris intelligere istã. b.

m ¶ Super his. variauerat: ⁊ ideo nõ fuerat ei credẽdũ. iiij.q.iiii. §. q; falso. ⁊. s. vt eccle. bene. vt nostrum.

n ¶ Nõ incurrit: q; genus pene p se nõ ifamat: nisi snia precedat. C. q. ex cau. infa. irro. l. i. ⁊. l. nullã. lz gr̃an⁹ alr senserit. iii.q. vii. §. tria. i fi. vicen.

Tuam. Diuiditur: i prima questio. in secunda p uisio ibi: q; igitur. Ab. si.

o ¶ Persolutis. eoipo q; sortẽ recipit pene renunciasse vt .ff. de eo. qõ cer. lo. l. vlti. in fi. ⁊. ff. de leg. commis. post diem. Et ita vt q; eaz vlteriꝰ petere nõ possit p hoc ꝗ hic dr nisi aliter cõuenerit iter eos cũ sortẽ recipit. s. q; sors ⁊ pena peti possit. ar. ff. de transac. qui fidem. C. dr transac. cũ p ponas. ff. si qs cau. l. ii. i. rñ. Et sic vt ex hac decre. q; nõ ꝓmittat pena in totũ cũ effectu: lz sors in totũ soluta non sit. vñ habes ꝗria plura. ff. de verbo. obli. stipulationũ. §. si sortem. super hoc ꝓsuetuit distinguere: aut enim illud qõ ꝓmittitur sub pena consistit in dãdo aut in faciendo: si cõsistit in dãdo i totũ cõmittitur pena: lz i parte sit satisfactum. ff. fami. ber. heredes. §. i illa in fi. ⁊. ff. ō ꝟbo. ob. stipulationũ. §. si sortẽ: ⁊. l. in executionibus. §. itẽ si ita: ⁊. ff. de pig. sed an a me ar. Si vo cõsistit in faciendo: ⁊ illud qõ promissum ẽ sub pena sed idiuiduũ tunc idem est qõ in primo casu quia in totum committitur pena. ff. fami. bercis. heredes. §. an ea stipulatio. ⁊. ff. de verbo. ob. eadẽ. §. cato in pn. ibi ab oib⁹ factum ꝛc. ⁊. l. in executionibus. §. scõa. Sed i pmo casu cũ consistit in dãdo dixit. M. q; opposita exceptiõe repellit a pena pro rata solute partis ar. .ff. si qs cau. si seru⁹. §. i. ⁊. ff. de ꝟ. ob. l. ii. §. vlt. ad fi. ⁊ ar. ff. depo. si duo here-

des.⁊.ff.de ver.ob.in executionibus.§.Insolidũ.⁊ hãc equitatẽ seruat hic in no. Nec ẽ seruãd⁹ ille rigor vt in totũ pena ecigat qꝛ nõ debet qs cũ aliena iactura ditari: vt h̄ dꝓ.⁊.xxii.q.ii.primũ.⁊.ff.de ꝓdi.Ide.nã hoc.qꝛ nõ interest illius penã recipere ꝑ soluta sorte:⁊ iõ qꝛ placuit eqtatẽ ꝓferri stricto iuri.C.de iudi.placuit. vnde lꝛe sup hoc impetrate nõ valuerãt quod pz ex eo qꝛ vicit veritate tacita. Alij doctores legũ fuãt illũ rigorez. Si vero factũ sit diuiduũ pro pte tñ cõmittit.ff.rez ra.ba.si procurator:⁊ ar.ff.de verbo.ob. eadez .§.cato.ibi.at si de eo cautum ꝛc.Sed ꝯrariũ videt in.l.predicta.ff.si qs cau.si seruus vbi cõmittit pena in totum:lz det exceptio pro alia pte ⁊ factũ videt diuiduum.Sz dici ꝓsueuit qꝛ illud est spãle in iudicio: qa ⁊ ibi mora purgat.ff.si qs cau. ⁊ si post tres .sed ĩ penali stipulatione nõ purgat.C.ꝯ ꝯbẽ.⁊ cõmittẽ.stipu.magna.qꝛ tpꝰ ibi ĩterpellat.s̄.de loca.c.vlt.

a ¶ Modestie obliuisci.ꝓferẽda est enim estimatoris opinio pecuniario ꝓmodo.ff.de solu. cuz ex pluribus cãis.ff. de vsuris in pecudum.§.vlti.

b ¶ Pẽa: vt ergo ex hoc qꝛ ecclesiastica persona ñ possit exigere penã nec ab eo exigi: ar. xii.q.ii.fraternitas.ar.ꝯ.s̄.e. cõstitut⁹. De hac materia dictũ est.s̄.de arbi.dilecti filii.

Aures Diuidit hec decre. Nam primo recitat penalẽ sniam.scõo aggrauat ibi:qꝛ igitur.ab.si.

c ¶ Restituantur.immo vt qꝛ maiori pena puniẽdi sũt ut ñ solũ ea restituant.sed oia alia bona sua ecclesie cui iniuria facta ẽ tradãt ppetuo.xvii.q.iii. si qs desceps.⁊ anathematizẽtur. vt ibi dꝓ.lz ipo iuꝓ sint excõicati.e.cã.⁊.q.iiii. si qs suadẽte. Itẽ alia pena ĩponit.ꝯ. eo.c.pri.s.in qbusdã.⁊ si iterũ alig suũ episcopũ interficiãt p nãtur epo.xxv.q.ii.ita nos.

Dilectus Qui iudici iniuriant per superioris arbitriũ puniri debent hoc.d.vt sic vt in rubro.ab.si.

d ¶ Assertionẽ.ar.qꝛ verbo iudicis est credendũ.nisi ꝯriũ p bet vt hic dꝓ.argu.s̄.de pba. post cessionẽ:arg.ꝯ.s̄.de testi. cũ a nobis:⁊.s̄.ꝯ proba.qm̃ ꝯ falsam.cui standũ est. Sed qꝛ dicit h̄:qꝛ puniri dz litigator verũ est cũ temere ꝯdicit iudicis assertioni:puta cũ iudex h̄ qꝛ dicit ofdit p acta: vel cũ litigator nihil ofdit cõtra excõicationis sniam:tũc puniat in sũptibꝰ.ꝯ.de sen.excõ.sacro:arg.s̄. .e.calũniã vt als ꝑm arbitriũ superioris: vt h̄ dicit.⁊.s̄.ꝯ of fi.delega.de causis.

A quibusdam Diuiditur. Nã ꝓmo recitat triplex patronorꝫ delictũ:scõo ibi.cũ igit.puidet ⁊ primo ꝯ ꝑmũ:⁊ scõo ꝯ secũdũ vtrũqz prohibẽdo.scõo ibi sacri:cõtra scõm illud primo puniendo in factoribꝰ scõo aggrauãdo penã in posteros ibi:⁊ ne minus. Ab.si.

e ¶ Defensionis.patroni enim ecclesiã defendere debẽt.xvi.q.vlt.filijs. hãc defensionẽ nõ debent extendere ad grauamẽ: vt hic dicit.sic.s̄. de ap.c.iii.⁊. .c.cũ spãli.§.porro.⁊.s̄.de iureiur.q̃to.⁊.xxii.q.iiii.Iter cetera.

f ¶ Iure pmissũ. Permissuz patronis est pñtare rectorẽ ⁊ habere ius professionis:⁊ si ad inopiã vergat:ei ab ecclesia succurrit.s̄.de iurepa.nobis.⁊.xvi.q. vii.quicunqz sit epꝰ nõ dz plus petere a subditis q̃ sit permissum a iure.xviii.q.ii.hoc tñ.⁊.x.q.iii.qꝛ cognouimus.⁊.s̄.de cen.cũ apostolis.als restituet duplum.s̄.de immu.ec.qꝛ pleriqz.⁊.s̄.de cen.procurationes.in fi.

g ¶ Presumpserint:nisi forte in casu quẽ habes.ꝯ.de sen.excom.si vero cũ moderamine inculpate tutele: alias non.

b ¶ Prorsus amittãt:⁊ ⁊ deuoluantur ad ecclesiam cui facta est iniuria .xvii.q.iiii.si qs deinceps.⁊.c.quisqs ut victũ ĉ.s̄.eo.ad aures.⁊.xxvii. .q.i.si quis rapuerit. Sic ergo ecclesia non habebit patronum:sic ⁊ vasallus amittit feudũ: vt hic patet si non seruat fidelitatez dño.xii.q.vlti. de forma ⁊ i libro de feudis.quẽadmodũ feudũ amittat.⁊.xcvj.di.si imperator.si.s̄.de postula. .c.vlti.sic ⁊ donatio reuocat pp talẽ ingratitudinẽ ⁊ ppter alias ĉt.s̄. de dona.c.vlt. vbi de h̄ .C.de reuo.dona.l.vlti.

i ¶ Ad heredes: ⁊ descendentes per lineã directã vsqz ad quartaz generationez: vt hic dicit. quia vsqz ad quartaz generationẽ extẽdit consanguinitas.s̄. de consanguinitate. nõ debet ⁊ est spãle h̄ qꝛ filius punitur hic pro delicto patris: sicut i crimine lese maiestatis. vi.q.i.§. Verum. ver.si quis cum militibus.⁊ in heresi.s̄. de heret. vergentis als bona dãnatorũ ꝯuoluuntur ad heredes.C.de bo. dam.auct.bona.

k ¶ Prelationis. Sed ꝯ videt:cuz ingressus religionis tollat irregularitatẽ.s̄.de filiis ꝓs by.c. .i.⁊ in auct.de mo.in pri. ci.col.i.dic vt.s̄.de apo sta.c.ii.

l ¶ Dispensatũ:cuz non determinet a quo possit dispẽsari.dicit ꝯ.qꝛ eꝑus potest dispensare:ex quo papa specialiter non retinuit sibi dispensationem ar.ꝯ.ꝯ sentẽ.excõ.nuper. Nonestum est qꝛ nullus eꝑs sine licentia pape dispensaret cũ talibus: vt alij saltez timerent cũ viderent illos vsqz ad vltimã generationẽ puniri.

Grauem. Primo ponit querela.scõo puisio ibi:licet igit . ab bas ficulus.

m ¶ Claues. vatas petro.xxi.dis.c.i.⁊.xxi.distin.i nouo.⁊ petro date sunt ecclesie claues.xxiij. .q.i.quodcunqz.⁊ cuilibet eius successori: arg. .s̄.de trãsla.qm̃ . ber.

n ¶ Cõtẽnendo.⁊ si alias ligatus nõ fuisset:ex contemptu ligarẽt.xi . q.iii. .§.cum ergo sniã in fi.⁊ .xxiiii.q.iii. notandũ nõ enim debet cõtemni cuz

Libris tibi ꝑ delegatũ iudicẽ ꝯdemnari. Quia igit te nõ decet in tñ pontificalis modestie obliuisci: vt in honestis q̃stibus anhelando ꝓsideres cũ aliena iactura ditari: mãdamꝰ q̃tenus septẽ librarũ solutione ꝯtentus sup pena .xxx. librarũ memoratos rectores decetero nõ molestes. • Idem.

Occidẽtes platũ ꝑuãt bñficijs ⁊ feudis q̃ bñt ab ecclesia cui ꝑerat plat⁹ ille.nec eis vel heredibus restituẽt.nec alia de nouo cõcedi dñt ꝗ hodie aucte sunt similes pene de abus in cle. si quis suadẽte.eo.ti.

A Aures nri apostolatus peruenit qꝛ cuz quidam pochiani tui ausu diabolico bone memorie.i.vicẽtinũ epꝰ pdecessorẽ tuũ neqter pemisserint: feuda ⁊ bñficia que illi a vicẽtina ecclesia obtinebãt ipsis ꝑ sniaz fuerũt cũ multa deliberatio sublata. Quia igit maiori sũt aiaduersione plectendi: nos tã tibi q̃ successoribꝰ tuis auctoritate approhibemus ne ipsis aut heredibꝰ eorum beneficia predicta restituãt seu de nouo eis alia quelibet conferantur. Idem.

Prorumpens contra iudicem arbitrio superioris punitur.

O Dilectus filiꝰ electus sancti.p. ad montes: ⁊ infra. Ne iudicialis euanescat auctoritas: cũ de litigatoris iprobitate constiterit aduersus assertionez iudicis temere,prũpẽtis: iuxta supioris arbitriũ digna poterit aiaduersiõe puniri. Idem in concilio generali.

Patrõi aduocati vel vicedñi vẽdicãtes sibi in ecclesijs plusquã iura pmittãt ꝑ censurã ecclesiasticã cõpescũtur: ⁊ si occidũt platuz vel clericũ ecclesie ꝑ se vel per alios perdũt qõ bñt ab ecclesia.⁊ eorum posteri vsqz ad quartam generationẽ non admittuntur ad clerum nec in religionibus preficiuntur.

I Aquibusdam prouincijs ecclesiaruz patroni ⁊ aduocati seu vicedomini se in tantam insolẽtiam erexerunt qꝛ nõ solum quum vacãtibus dz ecclesijs ꝓ pastoribꝰ idoneis ,puideri difficultates ingerunt ⁊ malitias: verꝫ etiã de possessionibus alijsqz bonis ecclesiasticis pro sua voluntate ordinare presumunt:⁊ qõ horrendus est dicere in necem prelatorum ,prũpere nõ formidant. Cũ igitur qꝛ ad defensionis subsidium est inuentum: ad depressionis dispendiũ nõ debeat retorqueri: prohibemꝰ expresse ne pfati vl aduocati seu vicedomini sup premissis decetero plus vsurpent q̃ reperiatur in iure pmissuz ⁊ si ꝯtra presumpserit: ꝑ seueritatẽ canonicam districtissime cõpescãt.

Sacri nihilominus concilij approbatione statuimus: quatenus si patroni vel aduocati aut feudatarij seu vicedomini aut alij bñficiati alicuius ecclesie rectorem vel clericum alium ipsius ecclesie ꝑ se vel ꝑ alios occidere vel mutilare ausu nefando presumpserint: pfati ius pfonatus aduocati aduocatiaz feudatarij feudum vicedomini vicedominatum ⁊ beneficiati bñficiuz prorsus amittãt. Et ne minꝰ vindicte q̃ excessus memoria prorogẽt: non soluz de premissis nihil ꝑueniat ad heredes sed etiã vsqz ad quartã generationem posteritates taliuz in clericoruz collegiũ nullatenus admittantur: neqz in domibꝰ regularibus alicuius prelationis assequantur honorẽ nisi cuz eis fuerit misericorditer dispensatum.

H Onorius.iij.ꝓposito archidi. ⁊.h.canonico suessiẽsi.

Domino excõicato manẽte subditi fidelitatẽ nõ debent.⁊ si longo tpe i ea pstiterit ⁊ monitꝰ nõ paruerit ecclesie ab eiꝰ debito absoluunt.

G Rauem capituli lũd. recepimus qõnem: qꝛ cum comes registren. ꝑ multis iniurijs quas irrogarat eisdẽ ꝑ iudices a se ap.ꝓ le. excõicationis vinculo fuerit innodatus: idẽ ꝑ duos annos ⁊ amplius in excõicatione persistens iuri parere ꝑtinaciter renuit: claues ecclesie ꝯtẽmnẽdo. Licet igitur hmõi ꝑtinacia nõ careat scrupulo heretice prauitatis: volẽtes tñ nobilitati parcere comitis sup̃dicti: dis.v.mãdamus q̃tenus si comes fuerit medicinalis.ii.questione.i.multi.

o ¶ Heretice prauitatis: hoc iõ dicit qꝛ q propter suspitionẽ heresis excõicatur: si ꝑ annũ steterit in excõicatiõe: postea tanq̃ hereticus habetur.s̄. de here.excõicamus.§.i.tñ si pro contumacia excõicetur siue per annum siue per plures in excõicatione steterit non habetur vt hereticus: sed alias contra eum proceditur. vt.h.d.

p ¶ Nobilitati. Nota qꝛ parcitur nobilitati cicapenas vt aliter puniatur nobilis q̃ ignobilis.xxiiii.q.i.q contra pacem.⁊.l.distin.contumaces.⁊ in beneficijs etiam magis prouidendum est nobilitati.lxxvi.dis.non satis. versic. Item si consideranda est.argu.contra qꝛ eque puniatur.s̄.de sta.regu.ea que.vbi de hoc.

a ¶ Ecclesias. aliquod ius. forte ius patronatus: vel qcqd aliud possit ab ecclesia pcipere: vt si ecclesia aliquo debito teneat eidē vt interim ecclesia rndere nō teneat: vt. s. de hereti. excōicamus. §. credentes. ⁊. c. vlt. ⁊. xv. .q. vi. alius nos sancto⁊. ⁊ ipso iure absoluti sūt tales. ⁊ h pcipitur ꝙ denūcient solūmodo absoluti: vt in fi. dicit. Et est argu. ꝙ crescente contumacia crescere debet pena. s. vt lit. nō ꝓtestata. qm̄ in fin. ⁊. ff. de penis .l. relegati.

Rica de penitentiis ⁊ remissionibus. Supra visum est de penis que imponuntur in foro iudiciali nunc competenti ordine subnectitur de his q̄ ponūtur in foro penitentiali: vez q: hmōi pene seu pnie qnque relaxantur p idulgentias seu remissiones ideo subijcit ō remissionibus. ab. fi.

b Anisesta: occulte imo qui
m publice peccāt publice coniplantur. ii. q. i. si peccauerit. ⁊ de cōse. disti. ii. ego berengarius. in fi. ⁊ hoc siue sint grauia siue leuia: vt vitet scandalū. solēnis tm̄ penitētia clerico imponi non dz nec etiam publica nisi deposito. ar. .l. di. alienū. ⁊. c. confirmandum. j. e. quesitum. vbi de hoc. ⁊. xxvi. q. vi. .c. vltimo. laurē.

e Qui presbyterū. an nox. arg. j. xxiii. .q. ii. hoc ipsum. ⁊. c. admonere. Sol. ordinariuz est ꝙ p mortali crimine septēnio penitētia iniungatur vt ibi sed pp enormitatē maior: vt h ala. ⁊ sacerdoti imponitur qm̄ qz penitentia. xii. an. xxx. .q. i. non debet.

d ¶ Canones: penitentiales.

e ¶ Cingulo: deponitur iste a dignitate sua ut clericus: ne arma vlterius ferat. de peni. disticti. v. falsas. ⁊. xxxiii. qōe. ii. admonere.

f ¶ Absque spe coniugii. Quedā crimina ipediūt matrimoniū ꝓbendū: vt incestus. s. ne eo q cog. ꝓsan. vro. sue. c. i. ⁊. ii. ⁊ .c. trāsimisse in fi. xxxii. q. vii. si qs viduā. Itē raptus spōse alteri⁹. xvii. q. .ii. statutū. Itē si qs vxorē suā interficiat. xxxiii. q. ii. admonere. Itē si qs baptizauerit filiū suū vt separet sic ab vxore. xxx. q. i. de eo. Itē q moniale scīēter in mrimonio accepit. xvii. q. i. bi q ⁊ in casu pnīti. Hec impediūt sed nō dirimūt. alia sunt q̄ impediūt ⁊ dirimūt: de qb⁹ habuisti. s. de eo q dux. in matri. quā pol. cū haberet. ⁊ in alijs pluribus. c. ibidem.

Significauit. Primo ponit petitio. secō. puisio ibi: qm̄. ab.

g ¶ Urbe. i. roma. appellatione. n. vrbis roma itelligit. ff. de verb. sig. vrbis. ⁊. l. q in ꝓtinētib⁹. Sicut cū dr apostolus paulū intelligimus anthonomasice. b.

h ¶ Visū fuerit. ⁊ sic pnie arbitrarie sunt. xxvi. .q. vii. tempora. de pe. dist. i. mensuram. j. eo. quesitum.

i ¶ Misericorditer: ar. p misericordia impēdenda. l. di. pōderet. xlv. di. lz. ⁊. xxv. q. vii. allegant. lau.

k ¶ Pro libertate. hec ē insta cā pugnādi: si modus seruet. xxiii. q. vlti. omni timore. ⁊. c. hortatu.

l ¶ Deuotiōe. q̄uis bōa itētiōe fecerit modū tm̄ excessit qō pz ex eo ꝙ penitētia ipōit. ar. xxiii. q. iiii. q peccat. ⁊. s. de resti. spol. cū olim. i. in fi.

m ¶ Retardentur. ar. mitius agēdū cū aliquibus: ne a seruitio ecclesie retrahantur. ar. xii. q. i. certe. C. de penis bonor.

Quod aūt. In pma ponit ꝓsultatio. i fa rnsio ibi: h volumus.

n ¶ In dedicationib⁹. Hodie idulgētia que in ꝓsecrationib⁹ ecclesie fit nō dz excedere annū: sine fiat ab vno siue a plurib⁹ epis in anniuersario cōsecrationis ⁊ in aliis casibus vltra. xl. dies huiusmodi indulgentie hodie non excedant. j. eo. cum ex eo. §. vlti.

supradict⁹ post cōmonitōez vestrā nō puerit plene iuri: vos ecclesias[a] i quib⁹ ius aliquod habet dignoscitur ab eius debito absoluētes: fideles ipsius quādiu i excōicatiōe perstiterit: ab ei⁹ fidelitatis iuramento denuncietis penitus absolutos.

Rubrica De penitentijs ⁊ remissionibus.

Alexander papa.

¶ Pro manifesto peccato penitētia publica imponi dz.

Anisesta peccata nō sunt oc
m culte[b] correctione purganda.

Ex concilio mag.

¶ Ponit penitentiaz occidentis presbyterum.

Qui presbyteruz occiderit. xij. annorum[c] pennitentia ei secūdum canones[d] imponatur: ⁊ infra. Conuictus vsqz ad vltimū tp̄s vite sue militie cingulo[e] careat ⁊ absqz spe[f] coniugij maneat.

Alexander tertius mediolanēsi archiepo ⁊ suffraganeis.

¶ Consideratis circunstantijs arbitraria penitentia indicenda est ei qui modū excessit se defendendo.

Significauit nobil⁹ vir nobilis .P. q. F. dicto iperatori cuz olim rediret ab vrbe[g] castrū verui ce negauit ⁊ infra. Unde contingit q. iiij. castris destructis plusquam duo milia domoruz destructa fuerunt: multi homines interfecti: ⁊ alia mala ibi commissa: que longum esset per singula enarrare.

Quoniam igitur prefatus. P. deo exide recōciliari ōsiderat: mādamus quatenus ipsi penitentiam secunduz q̄ visuz fuerit[h] misericoriter imponatis. attendentes q⁹ p libertate[i] sua ⁊ ecclesie ōuotōe[k] hoc fecit. quare in his ōbetis talē discretionem habere vt alij ⁊ ipe idē pro austeritate pnie a fuitio ecclesie nullaten⁹ rerardētur[m] nec aliqō salutis periculū debeāt formidare.

Idem archiepo cantuariē.

¶ Indulgentie que conceduntur per prelatos non subditis non prosunt nisi proprij iudices hoc concedant.

Quod autez consuluisti: vtrū remissiones que fiunt in ōdjcationibus[n] ecclesiarum aut conferentibus ad edificationem pontiū alijs prosint q̄z his qui remittentibus subsunt. Hoc volumus tuam fraternitatem tenere: q⁹ cum a non suo iudice[o] ligari nullus valeat vel absolui: remissiones p̄dcās prodesse illis tatūmodo arbitramur quibus vt prosint[p] proprij iudices[q] specialiter indulserunt[r].

Idem beluecen. epo.

¶ Non est vere penitens q peccādi animum non deponit: tm̄ recipitur eius confessio.

Quod quidaz ad ꝓfessionem de crimibus veniant ⁊ quāuis confiteri velit: se tamen asserūt abstiere nō posse. Cōsul. t. t. r. q⁹ eorum confessionē recipere debes ⁊ eis de crimibus cōsiliū exhibere: quia licet non sit vera hmōi pnia[s]: admittēda[t] est tamē eoruz cōfessio ⁊ crebris ⁊ salubribus monitis penitentia indicenda.

Idem triburien. archiepo.

¶ Qui ex penitentia dz certa die i pane ⁊ aqua ieiunare pōt deficēte pane alijs cibarijs vti.

o ¶ A non suo iudice. j. e. oīs. §. i. s. de iudi. at si clerici. ⁊. s. de consue. ad nostrā. ⁊. C. si a nō cōpe. iudi. l. i. pōt epom. i. a nō suo iudice factas.

p ¶ Vlt. psint. Quid ualēt tales remissiōes: vet⁹ ē querela: adhuc tm̄ satis vubia. Quidā dicūt q⁹ valēt tm̄ quo ad deū: nō quo ad ecclesiā. quo ad deū: qm̄ si qs sine mortali ōcedat. si tm̄ acta ꝓdigna pnia de peīs: penā purgatorii minsentiet. p mō remissiōis sibi facte i vita: ista eccia tm̄ viuēti ob hoc debitā satisfactionez nō relaxat. alij dicūt q⁹ valent quo ad ecclesiā: sed tūc tm̄ cuz peccatū p ꝓtritionē vel p satisfactionē sufficiēter punitum est tunc enim qō er supabundāti ecclesia īposuit: quo ad deuz ⁊ quo ad ecclesiā ēo per tales remissiones remittit. Alij ēt dixerūt q⁹ oīno put dant pficiūt ⁊ quo ad deū ⁊ quo ad ecclesiam: sed qui eas faciunt se onerāt: tenent. n. elemosynis suis ⁊ orationib⁹ eas supplere: alioquin graniter i purgatorio putent. Alij dicūt q⁹ valent tm̄ ad remissiōez illi⁹ pnie q̄ negligēter ē cōmissa. Sed ex hoc. c. vius colligit q⁹ q liūgit pnias sic sibi vt īponit ꝓcedit ut eā p has remissiōes vel i totū vel in partez redimat. qō si fecerit ut h dr valēt remissiōes ad relarationē initūcte pnie alioqui non. Hoc tm̄ verū est q⁹ lz non valeāt ad relarationē initūcte pnie quo ad ecclias valēt tm̄ ad minorē penā petī quo ad deuz sicut alia bona. sic ergo si iuder initūgit alicui septēnē penitētiā: ⁊ nō ꝓcedat vt possit redimere: lz ipse vel alius p eo generalē faciat remissionē ad pōtē vel aliū locū q pōti ꝓfert de suo quātitatē pnie sibi initūcte quo ad ecclesiā non diminuit ala. ⁊ h qō dr in hac lra: itelligē verū cū peccatū p ꝓtritionē oīo dimissum est. Nā p oī peccato duplex pena debet: tpalis ⁊ eterna: de pe. di. i. si peccatū dauid. ⁊. c. sicut pmi. sed p contritionē pena eterna dimittit. de pe. di. i. verbum dei. tpalis vo. s. p satisfactionē vt i pdicto .c. si peccatū. Et p ista pena q̄ litercūqz satisfaciat ecclesie dū modo nō decipiat ecclesia: sufficit: ⁊ absolut⁹ est quē absoluit ⁊ ligatus quē ligat. xxiii. q. i. quodcūqz. sed imposita alicui septēni pnia datis. vii. denariis: hz. vij. ānos remissionis valituros sibi precepto īponētis sibi pniaz nūqd vltra ieiūare tenet. rndet: si i vitate satisfecerit ecclesie: ñ tenet ex necessitate ieiunare sz ex honestate: ⁊ si cōtēnat: peccat mortaliter p ꝓtēptu. dz. n. sp dolere de pctō. de pe. di. iii. pditor. q: nescit an dimissa sunt ei pctā. ar. s. ō pur. ca. c. vl. ibi. ⁊ si simpler fuero ꝛc. cū suis ꝓcor. ⁊ si cōmode pt adeqrī pena cū pcedēti culpa saltē dz. ar. ō pe. di. i. vide benignū. Ut ñ apostol⁹ sic exhibuistis mēbra vra ꝛc. xl vii. di. oēs hui⁹ seculi. ⁊ punire i se qō deligt. ō pe. di. i. si peccatū. ⁊ de pe. di. iij. pnia est.

q ¶ Iudices. i. epi q: alii iferiores plati hmōi remissiōes facere nō pnt. s. ō excl. pla. accedētib⁹. Vel dic iudices. i. pprij sacerdōtes cū iniūgūt pnias suis pochianis: pnt eis ꝓcedere q⁹ tales remissiōes sibi psint: si ō bonis suis ꝓtulerint pdictis locis: ⁊ hoc fauor penitentie vt sic diuersis modis possint liberari a peccatis.

r ¶ Indulserūt ar. q⁹ cleric⁹ sine lnia epi sui aliū iudicē ēt ecclesiasticū eligēt si pōt. j. e. oīs vtriusqz. §. i. ⁊. s. de fo. cōpe. significasti. vbi est hoc expressum.

Quod. Non est respuēda ꝓfessio nō valētis abstinere a peccato sed dz recipi ⁊ sibi exhiberi. putdū ꝓsiliū. b. d. vl sic vt i rubro. pmo ponit ꝓsultatio. secō rnsio. secā ibi. ꝓsultatiōis. ab. b.

s ¶ Pnia: tal pnia ñ ē fa. i. fructuosa quo ad vitā eternā tm̄ valet ei q: sentiet fructū ei⁹: cū ō alio crie pniaz egerit ō pe. di. iii. §. pe. ⁊. vl. ⁊ iō tal ꝓfessio admitti dz put h dic. sz pōe q⁹ si peniteat ō alijs valebit ei pnia: vtiqz. nā oīa bōa q̄ qsqz facit i vita ista: illa psūt ei ad vitā eternā pmerēdā vl saltē ad min⁹ suppliciū subeūdū: ō pe. di. iii. §. pe. ⁊ ici pit si qs āt. Itē ad bonū tpale obtinēdū. ō. pe. di. iii. cauēdū. ⁊. xii. q. ii. si q̄libz culpa. aut ad h vt de⁹ citi⁹ illustret eo: ei⁹ ad verā pniaz. de. pe. di. v. falsas. ⁊.

t ¶ Admittēda. Ar. cōtra. xxiiii. q. ii. legatur. xc. dis. si quis contristat⁹. ⁊ certe

si adhuc facit nō penitet. de pe. di. iii. penitētes. ⁊ de nūq̄ aliquē sanauit quē nō oīno liberaret. di. ea. sunt plures. Itē ar. ꝛ. xxvii. q. i. que christo. ⁊ c. deuotā. Sol. pma ꝓtraria. s. legat: penitētes sunt plures: intelligunt de vera ⁊ fructuosa pnia. in. c. cōtristat⁹: cōpellit qs recipere satisfactionē: illa duo. c. deuotā. ⁊ q̄ christo intelligunt non de pnia: sed de fructu pnie. i. eucharistia.

is ita vltra vnam colū.

o ¶ Confessionis formā. i. confiteor deo.

p ¶ Orationem dominicam. s. Pater noster.

q ¶ Symbolum. scilicet Credo in deum.

r ¶ Consuetis. ꝛ. eo. omnis vtriusq̄. ⁊ de conse. di. ii. seculares.

L Icet. Primo ponit dictum. secundo eius determinationē ibi: discretioni. ab.

a ¶ Legumīb⁹. ar. q̄ si alicui ē iniūctū vt ī pāe ieunet a aq̄ nō d̄z aliud sumere; q: iam nō staret in finibus pnie: ⁊ hoc est verū nisi necessitas eū artaret ar. lxxxii. di. p̄sbyter. necessitas. n. semp intelligit excepta q̄ legē ñ hz ō ꝓse. di. i. sic ō re. iur. q̄ nō ē. ⁊. s̄. de cōsue. quanto.

b ¶ Nō ad delitias. phibetur enīz sepe nō cibus sed abusus vt. xci. di. c. i. ii. ⁊. iiii. ⁊ est arg. ad hoc. iiii. di. deniq̄z.

Q Uesitum. Sacerdotes greci pcurantes vel studiose negligentes oppressionēz filiorū suorū deponuntur ⁊ si est publicū publice puniunt. b. d. vel sic vt in libro. primo pōit qō. scō rñsio ibi: huic. ab.

c ¶ Mrimonio ꝛcto. ī laicali hitu vel dū erāt ī minorib⁹ ordinib⁹. s̄. ō cleri. ꝓiug. cū oli.

d ¶ Negligētibus: negligētia enīz imputat. s̄. ō iniur. ⁊ dā. ca. vl. q: dissoluta negligētia ppe dolū est. ff. mā. si fideiussori. i. rñ. l. di. sepe. ⁊ dissoluta negligētia hētur p ꝓscētia. ff. de edil. edi. cū ser. q̄lis est ignorātia iudeorū q nolūt intellige re vt bene agāt. i. q. iiii. §. vl. sic. xxxviii. distin. c. vlti. b.

e ¶ Nisi id in publicū: tunc. n. sacerdos publicā pt facere penitētiā. xviii. di. p̄sbyter. vbi ō hoc. ⁊. xxx. di. si qs p̄sbyter. ꝛz nō solēnez. de q̄ habes. l. vi. i capite. ō q̄ etiā ītelligūt illa. c. l. vi. ꝓfirmādū illud alienū qnā clerici facere nō debēt: sed depositus solēniter publice penitere pōt. de pe. dis. vi. sacerdos. ⁊. xxx. q. i. si qs sacerdos. de pen. distinctione. vi. sacerdos. Itē ar. s̄ id qō dicit de publica pnia. lxxxii. di. p̄sbyter si. vbi dicit p̄sbyter publice penitere nō d̄z. sed exponit publice. i. solēniter. Si aūt occultū est peccatū. nec publicaz sacerdos facere d̄z pniaz vt h̄ pz. ⁊ sic potest intelligi illud. lxxxii. di. pre sbyter si: ut non peniteat publice cū peccatū ē occultū. Sed ī casu isto posset agere pniam ⁊ solēnē cū sine spe restōnis ō tali crie pūatus sit. s̄. de tēp. or. c. vl. ergo mlto forti⁹ publicā et quo crimē vēit ⁊ta ī publicū.

f ¶ Penitentia d̄z. de hoc dictum est. s̄. de his qui fi. occi. ō infantibus.

g ¶ Incuria: qō prima facie presumendum est. ar. s̄. de prisump. afferte. Nā ēt dicit lex q: repentini casus iniquitas per iacturam paterne pietatis emendanda est. C. de inoffi. testa. si mater.

h ¶ Arbitrio. xxvi. q. vii. tempora penitudinis. ⁊. ꝛ. c. pri.

i ¶ Deus qui. arbitrium. s̄. c. pri. de pe. di. i. mensuram.

k ¶ Cicūstātiis. ꝛ. eo. oīs. ar. q̄ circūstātie aggrauāt pctū. s̄. de homi. sicut dignū. i. rñso. rl. di. homo rpianus. de pe. di. i. c. v. xxxii. q. viii. occidit.

l ¶ Nouitate: propter nouitatē detrahendū est iuri: vt. xxx v. q. iii. quod scripsi. ⁊. s̄. de diuor. is qui.

m ¶ Prout saluti: q: hoc solū hñ agit vt vita hoīuz corrigat. xxiii. q. v. pdest

n ¶ Paulatiz. xii. di. nouit: quia paulatiz lupus comedit agnum. xiii. q. i. §.

L Icet tam veteris q̄z noui testamēti pagina ⁊ infra. ¶ Si aūt illi q aliquos dies ī pane ⁊ aqua ex intuncta sibi pnia tenētur pagere panem quo vescant non hñt: legumi nibus aut piscibus aut alijs cibarijs reficiāt si necessitas id exposcat.

r Discretione tñ adhibita q̄ eis ñ ad ōlitias: ꝛz ad sustētationē vtāt.

Q Lemens. iij.

¶ Sacerdoti greco procurāti vel studiose negligenti oppressionē filiorū non īponit pnia publica: sed d̄z abstinere ab altaris officio ⁊ aliter ī secreto agere pniam: ꝛz si delictū ē publicum d̄z publice agere pniam.

Q Uesitū ē: vtruz sacerdotib⁹ grecis qbus legitio mrimonio ꝛz vti pnia publica sit īponēda si eā sibi postulēt p filijs oppressis iniungi. r Huic igit ꝓsul. t. r. r. q̄ si ipsis pcurātib⁹ vel studiose negligētib⁹ filij ī lectis reperiunt oppressi ab officio altaris debēt ppetuo abstinere: ⁊ eis grauio: q̄z laicis: non tñ publica nisi ī publicū id veniat pnia d̄z īponi. verum si ex icuria ipsorum mortui inueniant ī cunis: ⁊ illud fuerit occultū: eis pnia p arbitrio pniarij īponat: ⁊ in terroreꝛ alioruū ad tps abstineant a celebratione missarum.

I Ano. iij. liuon. episcopo ⁊ eis q cum ipso sunt fratribus.

¶ Sacerdos pniam arbitrari d̄z fm q̄ntitatem excessus penitētis cōtritionem ⁊ alias circunstantias.

D Eus q ecclesiā suam: ⁊ infra. Ceterū cū pnia nō tā fm quāntitatem excessus q̄z penitentis ꝓtritionē p discreti sacerdotis arbitrium sit moderanda pēsata q̄litate p sonaruz sup fornicatione adulterio homicidio piurio ⁊ alijs criminibus ꝓsideratis circūstantijs oībus ⁊ pēsertim nouitate liuonien. ecclesie cōpetētez pniam delinquētibus imponatis put saluti coꝛ videritis expedit. Apostoli aūt vestigijs iherentes dicētis lac vobis potuz dedi non escaz: paulati cos istruatis ī fide: ꝓfessiōis formā: oīonē dominicā: ⁊ symbolū illos sollicite edocētes: interim tñ corporis ⁊ sanguinis domini sacramentū renatis fōte baptismatis ꝓsuctis festiuitatib⁹ ⁊ ī mortis arti. tribuatis.

I Dem sancti lau. in lucina p̄sbytero car. ap. se. le.

¶ Audit mulieris cōfessio q̄ sibi partū alienū supposuit vel ppriū ex adulterio suscepit: nec illud marito vult detegere.

O Fficij: ⁊ ifra. Significasti q̄z dā mulierē ī pnia tibi fuisse ꝓfessaz q̄ timēs ne viri possessio ō uoluerēt ad alios quarūdam herbarū succū potauit ⁊ sic venter eiꝰ iunuuit: ⁊ inde grauidam se ostendēs sibi partū supposuit alienuz timēsq̄z maritū nō vult facinus ipsi detegere q̄ plē credit sine dubitatione q̄libet cē suā. r Quoniā igit postulas edoceri vtrū ei hac fraude durante sit pnia iniūgēda rñdem⁹ q̄ sicut mulieri q̄ ignorāte marito de adulterio plem suscepit: q̄z uis id viro suo timeat ꝓfiteri: nō ē pnia deneganda: ita nec illi debet pnia denegari: maxime si p alios ī telligas alienos ad quos timeat possessionē viri deuolui: ꝛz ꝓpetēs satisfactio per discretū sacerdotem ei debet iniungi.

I Deꝛ valēt. ⁊ burg. episcopis ⁊ abbati de. n. cistercicū. ordinis.

¶ Abbatissa moniales benedicere: confessiones audire: ⁊ publice predicare non potest.

N Oua quedā nñis sūt auribus intimata q̄ abbatisse moniales ppias benedicūt: ipsaꝝ quoqz cōfessiones in criminibus audiunt ⁊ legētes euāgeliū presumūt publice pdicare. r Cū igit absonuz sit pariter ⁊ absurdū: mandam⁹ ētenus ne id ōcetero fiat curetis firmiter inhibere. r Quia ꝛz beatissima virgo Maria dignior ⁊ excellentior fuerit apostolis vniuersis: nō tamē illi sed istis dñs claues regni celorum cōmisit. I Dem.

¶ Tēpore generalis interdicti cōcedit pnia ⁊ viaticū morientib⁹. h. pmo. Clerici q seruarūt interdictuz pōt cum filētio ī cimiterio sepeliri. h. scō. In conuētualib⁹ ecclesijs clerici bini vel trini possūt horas sū

s ¶ Mortis. ꝛ. eo. q̄ in te. ⁊. l. di. ex penitentib⁹. ⁊. s̄. de spon. non est.

O Fficii. Primo ponitur consultatio. secūdo rñsio ibi: qm̄.

t ¶ Supposuit: criminis suppositi partus accusatio nullo tempore claditur etiam post mortē. ff. ad. l. coꝛ. de fal. qui falsaz licet alia crimina claudatur. C. eo. querelā. ⁊. C. si reus vel ac. mor. fu. l. ii. ⁊. xxiii. di. quorum dā. Et nota q̄ hec accusatio non datur cuilibet de populo: ꝛz propinquis aut his qbus ea res pertinet. ff. ad. l. coꝛ. l. i. vin.

u ¶ Denegando: hoc mirum est q̄ durante suppositione per quā fraudant sanguinei ōbita successione: h mulier penitere pōt contra illud. xxiii. q. vi. si res: ⁊ de pe. distin. iii. penitentes. sed ipsa non pōt detegere suppositionē q: ei non creditur constante p̄sumptione q̄ haberet ex matrimonio: q̄ filius natus sit ex nuptiis. ff. de his qui sui vel alieni iuris sunt: qui filium. ⁊ etiam periculosuz esset mulieri illud ōtegere. Lauren.

x ¶ Penitentia. Hoc tamen scias q̄ q̄diu est in mortali: nec deponit animū peccandi non vz ei talis pnia. xxiii. q. vi. si res: nā ad pniaz admitti d̄z. ꝛz est ei vicendū q̄ nō ē ei fructuosa quo ad vitā eternā. s̄. c. q̄ qdaz de pe. di. iii. §. pe. ⁊ vlti. ⁊ ō pe. di. v. falsas. Io.

y ¶ Allienos: Ad quos ab ītestato ñ deuoluerēt hereditas: si. n. aliqui tales sint ad quos ab intestato deuoluerēt: erbere dari non debēt. Sed pone q̄ tales non sunt: ad huc tñ peccat īpediendo liberā testī factionem. C. si qs aliū testa. phi. l. i. ⁊ ii. ⁊ ideo dicit marie. vi.

N Oua. Primo ponit excessus quos secundo prohibet ibi: cum ergo. tertio causam reddit ibi: quia licet. Abbatisiculus.

z ¶ Euangelium: in matutinis forte poterant legere euangelium. vnde etiam diaconisse appellantur. xxvii. q. i. diaconissam.

a ¶ Predicare. Mulier enī nec pdicare nec docere pōt: q: hoc offīū exneū ē mulierib⁹: nec sacra vasa ꝓtingere. xxiii. di. sacratas. c. c. mulier. ⁊. xxxiii. q. v. mulierē. īmo nec laici predicare vel docere debēt. s̄. de here. cū ex iniucto. nec possunt velare moniales. xx. q. ii. statuimus. nec absoluere eas. ꝛ. ti. pri. de monialibus. nec iudicare. xxxiii. q. v. mulierem: nisi forte aliqua nobilis hoc habeat ex cōsuetudine. s̄. de arbi. dilecti filii. nec arbitriū in se suscipere vt ibidem. ⁊. C. de arbi. l. vlt. nec pcuratrix ē pōt in iudicio. C. de procura. q̄ te abūte. ⁊. l. alienā. nisi forte pro patre morboso aut etate īpedito ageret. ff. de pcur. feminas. nec aduocare pōt īu-

dicio.iii.q.vij.tria.⁊ generaliter viri officiũ mulieribus ē interdictũ.ff. de re.iur.l.ii. Sed nunqd abbatissa pōt instituere vel suspendere: ō hoc dictum est.s.de maio.⁊ obe.vilecta.

Quod in te. Quattuor sūt ptes put q̄tuor sunt dicta: scōa ibi licz. tertia ibi.⁊ in cōuētualibus. quarta ibi recipientibus. Ab.si.

a ¶ Dengek: tpe interdicti.j.ti.pri. pmittim⁹

b ¶ Concedim⁹. Ista.n. duo sacra sive tria semper excipiunt in quolibet interdicto. scilz baptisma puuloꝝ.⁊ pnia morienti tiũ.in quo itelligit viaticuz prout hpz ⁊ dr viaticũ q̄si a via.qr sūt in via recedendi de hac vita. Nec est istud sacm necessitatis. tm cōcedendũ est decedentibus etiam tpe interdicti vt pz hic.

c ¶ Ex gra. Si ex gratia concedit clericis qui seruauerūt interdictuz ergo videt q̄ ius non sit cōe: ergo non ꝓpetit nisi ipetret: cum nemo sit exemptus ab illa generalitate interdicti nisi q p pūilegiū excēptus ē. Vel pōt dici q̄ p istud ius clerici canonicis regularib⁹ eq parentur si.s.de pūile. q̄ nonnullis. Jo.

d ¶ Audiri: pz ergo q̄ cū excōicato non lz stare ex ecclesiā: cum ēt interdicto prohibeat audire exterius. Jo.

e ¶ Pnia: hoc est specialе in istis personis vt sine necessitate vel periculo mortis admittātur ad penitētiā. Sz h ē necessitas qr hoc eis nō cōcedit nisi cū pficiscūtur ⁊ ita q̄si in via dicuntur: sicut illi qbus dat viaticum. Idem pōt dici si aliq pficiscūtur ad iustū bellū: qr ibi ē iusta cā timoris. Itē idē esset si aliq eēnt excōicati vt in iusto bello: qr pñt absolui a quocunqz alio q̄ ab excōicatore ar.j.ti.pri. decetero.de conse. di.iiii.sancтum est baptisma.⁊.xxxiii.q.ii.c.in adolescētia. Sed qd si in ciuitate interdicta aliqui vellēt satisfacere. nunquid in eis relaxādū est interdictum non qr aliqui sine culpa sua interdicunt.s.ō spō. nō ē vobis.⁊ qr sic rigor ecclesie dissolueret. arg. .s.de pūile. vt pūilegia Jo. Et. dixit: q̄ si aliqui vellēt iurare stare mandato ecclie q̄ eēnt admittēdi. Sed finis iste videtur ꝗdicere: qr h spāliter hoc cōcedit recipientibus signū crucis ⁊ peregrinis ergo alijs intelligitur ꝓhibere sicut qō de vno negat de alio cōcedi tur.xxv.di. qualis qō verius puto lz inuenias contrariū dictum.

Omnis. Tria sunt dicta principalia. scōa ibi: si qs. tertia ibi: sacerdos. Abbas siculus.

f ¶ Discretionis.i.cū est doli capax qr tūc pōt peccare.s.ō delic.pue. puerīs.C.si aduer.delic.l.i.⁊.C.si minor se ma.dixi.l.iii.ar.contra de ꝓse. dist.iiii.eos.⁊.C.de fal.mo.l.i.

g ¶ Ola sua peccata. als nō eēt fructuosa pnia vt dictū est.s.e.q̄ qdam ubi de hoc.nō tm venialia qr illa tollūt p oōnē dñicā vel p aquam bene dictā ō pe.di.iii.de quotidianis di.vi.q vult.tm si recolit confiteat illa

missa voce dicere.h.tertio. cruce signatis ⁊ peregrinis tpe interdicti penitentia concedi pōt.h quarto.

Quod i te: ⁊ ifra. In alio vbo per penitentiam morientib⁹ non negamus viaticum: ēt qō vere penitentibus exhibetur intelligi volumus vt nec ipsum decedentibus denegetur[a]. ¶ Licet āt p generale interdictū denegēt oibus tā vnctio q̄z ecclesiastica sepultura: cōcedimus[b] tm ex gratia[c] vt clerici decedentes q tm seruauerit interdictum i cimiterio ecclesie sine cāpanaꝝ pulsatiōe cessantib⁹ solēnitatib⁹ oibus cū silētio tumulent. ¶ Et i conuentualibus ecclesijs bini ⁊ bini vel simul tres horas canōicas valeāt legere non cantare ianuis clausis ⁊ interdictis ⁊ excōicatis exclusis ⁊ voce ita dimissa q̄ exterius audiri nō possint: cum ⁊ regularibus fm priuilegiū se.ap.sit idultū: vt cū generale interdictū terre fuerit: liceat eis ianuis clausis excōicatis ⁊ interdictis exclusis nō pulsatis campanis suppressa voce celebrare diuina.

¶ Recipientibus āt signum crucis nō negamus quominus eis ob reuerentiaz crucifixi pnia[e] cū postulauerint iniungatur: qō ⁊ alijs peregrinis: pr misericorditer idulgeri.

I Dem i concilio generali.

¶ Famosum ē ⁊ multū allegabile ⁊.h.d. qlibet doli capax tenet saltē semel i anno cōfiteri ꝓprio sacerdoti vel de eius lnia alteri ⁊ eucharistie sacramentū adminus i pasca recipere ⁊ sacerdos reuelans confessionem deponendus est ⁊ i monasterio ad agendā perpetuam penitentiam detrudendus.

Omnis vtriusq̄z sexus fidelis postq̄z ad annos discretionis[f] peruenerit: oia[g] sua solus peccata saltē semel in anno fideliter confiteatur proprio[h] sacerdoti ⁊ iniunctā sibi pniaz ꝓprijs viribus studeat adimplere suscipiens reuerēter adminus i pasca eucharistie sacramētū nisi forte de ꝓprij sacerdotis cōsilio ob aliquā rōnabilē cām ad tēpus ab hmōi pceptione duxerit abstinēdū: alioqui ⁊ viuēs ab ingressu ecclesie arceat ⁊ moriēs xpiana careat sepultura[k]. Ali hoc salutare statutum frequenter in ecclesijs publicet ne qsquam ignorantie cecitate velamen excusationis assumat.

¶ Si qs āt alieno sacerdoti[l] voluerit iusta de cā sua cōfiteri peccata: licentiam prius postulet ⁊ obtineat[m] a proprio sacerdote: cum aliter ipse illū ñ possit absoluere vel ligare[n].

¶ Sacerdos āt sit discretus ⁊ cautus vt mos periti medici supinfundat vinū ⁊ oleū[o] vulneribus saucia ti: diligenter inquirens peccatoris[p] circūstātias: ⁊ peccati: quibus prudenter itelligat quale debeat ei pbere cōsilium ⁊ i huiusmodi remedium adhibere diuersis experimentis[q] vtendo ad saluandum egrotū. Caueat autem oio ne verbo aut signo aut alio quouis mō aliq̄tenus prodat peccatorem. sed si prudentiori consilio idiguerit: illud absq̄z vlla expressione persone caute requirat: quoniaz qui peccatum i penitentiali iudicio sibi detectū pfitēri pserit reuelare: nō soluz a sacerdotali officio deponendū[r] decernim⁹ verū etiam ad agendum ppetuam penitentiam i arctum monasteriuz detrudendum.

I Dem i eodem.

¶ Medici vocati ad ifirmos debent ante oia iducere ifirmum ad confessionem: nec quicquam psuadere pro salute corporis tendens i animarum periculum.

Quam ifirmitas corporalis nō nunquaz ex peccato proueniat dicente domino languido quē sanauerat: vade ⁊ amplius noli peccare: ne deterius aliquid tibi cōtingat. ¶ Presenti decreto statuim⁹ ⁊ districte precipimus medicis corporum: vt cum eos ad ifirmos vocari contigerit: ipsos ante omnia moneant ⁊ inducant ꝯ medicos aduocent animarum: vt postquaz fuerit infirmo de spirituali salute ꝓuisum ad corporalis medicine remedium salubrius procedatur: cum causa cessante[s] cesset effectus.

¶ Hoc quidem inter alia huic causam dedit edicto q̄ quidam i egri

b ¶ Proprio sacerdoti. nisi ille sit imperitus tunc de ipsius licentia vt hic dicit q̄rat discretum. de pe. di. vi. placuit. Ber.

i ¶ Ad minus in pasca. de conse. di. ii. ⁊ si non frequentius.

k ¶ Sepultura. hoc ē ꝗ regulā illā cui cōicam⁹ viuo cōicare debem⁹ ⁊ mortuo Fallit ēt i alio casu. xxiii.q.v. placuit. ⁊.s. de statu mo. monachi. ⁊.s.ō torne. .c.i.⁊.s. de vsuris qr in oibus ⁊.s. de rap. super eo.

l ¶ Alieno sacerdoti. executio nē hñti. hoc dico pp illos sacerdotes sive seculares sive regulares q nō hñt ordinis executō nē sacerdotalis: vt sunt illi q nō sūt a populo electi. vel qab epo populo nō pfitiunt. xvi.q. .i.§.ecce i hoc.⁊.§.ecce sufficiēter. Sed ecce si predicatores ⁊ fratres minores vel alij religiosi nō hñtes ppm hñt priuilegiū vt alienos pochianos possint recipere ad pniam: nūqd sufficit pūilegiū: vt parochianū alterius possint recipere ad pniaz sine licentia ꝓprij sacerdotis? Dicas q̄ nō sufficit pūilegiū sine licētia ꝓprij sacerdotis: pūilegiū.n.eqparat eos illis q a populo sunt electi. vel illis q ab epis populo pficiūt: ⁊ dat eis solā executionē.⁊ ita necessaria est adhuc licentia ꝓprij sacerdotis: vt h dicit. Si enim de duabus seruitutibus vna tollit: remānet altera quod bene ꝓbat.s.ō vsu pal. ex tuarum:⁊.s.de pūile. postoralis. ff. de serui. vr. pdio. si domus tua.⁊ ideo dic alieno ⁊ nō alii Nec papa per talē indulgētiā intendit preiudicā proprio sacerdoti: vt.c. predi. ex tuarum cū suis silibus:⁊.j.ti. pr. cum desideres: in fi.⁊ hoc idem dixit Aug. xvi.q.i.c.i.⁊ in predictis.§.bernar.

m ¶ Obtineat. Quid si ille maliciose recusat? Argumentum q̄ potest ire ad alium.s.de regul. licet. vel vadat ad eius superiorem si potest vt illum cōpellat. vel ipse dabit licentiā. argumentum supra de iurepatronatus nullus. Argumentum. C. de tempo. appel. l. vltima.§. vltimo. Argumentum.j.eodem capitulo vltimo ad finem.

n ¶ Vel ligare.s.eo.q̄ autez .ix.q.ij.ca.i.⁊.ij.⁊.s. de paroch. nullus ⁊ est arg. q̄ clericus sine licentia sui epi nō pōt in non suū iudicem consentire .s.eo.q̄ aūt.⁊.s. de foro ꝓpe. si diligenti.⁊.c. significastiv bi de hoc.⁊.j.eo.c. vlti. ber.

o ¶ Vinum ⁊ oleū. i. misericordiā ⁊ disciplinam. xl v. dist. disciplina. omnis qui. sunt nāq̄z vera iusticia.

p ¶ Circunstātias: sic supra eodem deus qui: ⁊ supra de homici. sicut in prin. ⁊ de pe. di stinctione. v. consideret. Ber.

q ¶ Diuersis experimentis: non tm sicut imperitus medicus. xxix. dis. necesse. sed diligenter experiat vires ipsius qualem pniam posset portare. ar. xxvi.q. vlti. alligant sic. vt potius reddat rōnem de misericordia q̄ de crudelitate vt ibi.⁊.lxxxiii. di. nō satis vltra medium.⁊.xi.q.iii. nemo peritorum. b.

r ¶ Deponendū m: olim etiam alia pena imponebatur de pe. distinctiōe. vi. sacerdos. hodie hec imponitur.

Quam infirmitas. Diuidit. nā primo pōit vnā ꝓstōnis cām: scōo cōstitutionē. tertio aliā cām. quarto penā trāsgressionis. quinto quādā ꝓhibitionē. scōa ibi. pñti. tertia ibi. hoc qdē. quarta ibi. si qs. qnta ibi. ceterū. ab.

s ¶ Cā cessante. s.ō iureiu. ⁊ si xps ad fi. ⁊.s. de renū. post trāslationē vbi ō h.

a ¶ Arceatur. per sententiam nō ipso iure. qō male vel nullo mō seruatur.
b ¶ Preciosior. xii. q. i. pcipimus. xxiiij. q. iij. si habes. C. de sacrosan. ec. l. sancimus in fi. ⁊ ideo potius est cōsulendum anime ꝙ corpori: qr vbi maius est periculum cautus est proponendū. xlij. distin. quiescamus: ⁊. vij. q. vij. capitulo vltimo: ⁊. ff. ad carbo. l. §. ij. Bernar.

Cum ergo. Quattuor sūt ptes principales scōa ibi: formam. tertia ibi: qui autem. quarta ibi: ad hec. ab. fi.
c ¶ Litteras. sic ergo credetur litteris episcopi si vere sint. s. de pbr. post cessionez: ⁊. xi. q. iii. cure.
d ¶ Propogere: qr in talibus diligens inquisitio facienda ē xlij. vi. quiescamus.
e ¶ In tabernis: si enim ibi publice deliquerit possūt a diocesano puniri lz sint exēpti. s. de priui. tuarū. vbi de hoc.
f ¶ Claues ecclesie cōtēnuntur ꝙ esse nō dz. si. s. ti. pr. c. vlt. de priuil. vt priuilegia.
g ¶ A pluribus. quid si quilibet indulgeat annū nūquid valet huiusmodi indulgentia cōtra statutū istud: videt ꝙ non. s. de excess. prela. cū ad quorūdam. ⁊. c. sane. ⁊. c. pr. Credo ꝙ teneat lz ipsi faciāt ꝯ mādatum istud: qr non adijcit hic ꝙ si secus fecerit: decernim⁹ non valere prout dicit i illa decre. cū ad quorundā. arg. ad hoc. s. de preben. inter cetera: vbi enim huiusmodi clausula non apponitur in mandato lz fiat ꝯ mandatum tñ tenet qō factum ē. s. de preben. dilect⁹. ii. arg. ptra. j. eo. c. pri. in fi. hodie p. c. fi. eo. ti. li. vi. disponit ꝙ indulgentia cōcessa a p̄lato vltra numerū hic taxatuz ē ipso iure nulla ⁊ vide ibi gl. que disputat nunquid excedēdo hūc numerū corrumpat indulgēria in totum an vero teneat vsqz ad facultatē cōcessā ⁊ intelligit ꝙ usqz ad cōcessum numerum cōclusiue tenet: ar. in regula vtile p inutile. li. vi. ⁊. l. sancimus. C. de dona.

Nostro. Diuiditur primo ponitur consultatio. secūdo rñsio. scōa ibi. nos igr.
b ¶ Postulasti. ꝙ per prouinciam. Nō. ꝙ archiepⁿ p totaz puinciam suā pōt facere remissiones: put hic colligit: ⁊ eps in sua diocesi. lz ipse archieps non sit iudex ordinarius oīnz de puincia sua. s. de of. or. pastoralis ⁊ iurisditionez cōtentiosam nō hz i sua puincia nisi in certis casibus. vt dicit in decre. pastoralis. sed volūtariā sicut pconsul: cū vrbē egressus fuerit iurisdionē hz nō cōtentōsam: sed volūtariā. ff. ō offi. proconsul. l. ii. ⁊ legatus pōt i sua puincia facere remissiōes qr ⁊ statuta ppetua facere pōt. j. de offi. leg. c. vlti. ⁊ est hoc epōrum ⁊ archiepōrum. s. facere remissiones. nisi ex speciali cōcessione vl alia legitima cā cōpetat alijs inferioribus prelatis. s. de excess. prela. accedentibus. ⁊ priuilegia pōt concedr̄ episcopi ⁊ archiepiscopi. ꝯ. de his que fi. a prela. sine cōsen. capituli quāto. ⁊ arg. s. de iure pa. nullus.
i ¶ Non excedas. s. eo. c. pori.
k Nec pro dilatione piculū imineat: sic pp periculum mortis datur absolutio statim: que alīs nō valet. j. ti. pri. nup. i fi. ⁊. c. sacro. ⁊. s. ō off. ordi. ad reprimendam. ⁊ ppter periculum anime statim infans baptizat. v. di. baptizari. ⁊ de consecra. dis. iiij. ne quod absit. ⁊ dilatō propter periculuz tollit: ne interim aliquod cōtingat periculum de conse. dis. iiij. iudei. Et est ar. qō vbicunqz periculuz timetur dilatio sine mora vitanda est. xxviij. dist. de syracusane. Item argu. ꝙ sacerdos statim debet currere ad infirmuz quādo vocatur. qr vitaz admit quisquis morienti penitentiam denegauit. xxvi. q. vi. si presbyter ⁊. c. sequen. ⁊ re⁹ erit animarum. vt ibi dicitur.
l ¶ Permittimus. sic ergo videtur ꝙ epi vel alij inferiores prelati exempti ante istam permissionez non poterant se subijcere alicui confessori sine licentia sui superioris. s. eo. c. omnis vtriusqz. quia nullus clericus sine licentia sui episcopi potest eligere iudicium non sui iudicis persone vel rerum. s. de fo. compe. si diligenti. ⁊ capi. significasti: ⁊. iij. q. vi. nō liceat. ergo multo min⁹ iudicium anime qō maius est.
m ¶ Prouiduz qui sciat ligare ac soluere de pe. distinctione. vi. qui vult. ⁊. s. eodem omnis. §. sacerdos. ⁊ qui diligenter inuestiget qualitatem criminis ⁊ psone de pe. distinctione. v. cōsideret.

Rubrica De sententia et communicationis.

Supra visum est de penis que imponuntur tā in foro contentioso quaz penali. Verumtamē qa excōmunicatio est pena delicti cum fertur a iur. cum vero ab homine est pena contumacie: merito post rubricas precedentes subijcit ista. Abbas siculus.

a ¶ Arceatur. per sententiam nō ipso iure. qō male vel nullo mō seruatur.
b ¶ Preciosior. xii. q. i. pcipimus. xxiiij. q. iij. si habes. C. de sacrosan. ec. l. sancimus in fi. ⁊ ideo potius est cōsulendum anime ꝙ corpori: qr vbi maius est periculum cautus est proponendū. xlij. distin. quiescamus: ⁊. vij. q. vij. capitulo vltimo: ⁊. ff. ad carbo. l. §. ij. Bernar.

Cum ergo. Quattuor sūt ptes principales scōa ibi: formam. tertia ibi: qui autem. quarta ibi: ad hec. ab. fi.
c ¶ Litteras. sic ergo credetur litteris episcopi si vere sint. s. de pbr. post cessionez: ⁊. xi. q. iii. cure.
d ¶ Propogere: qr in talibus diligens inquisitio facienda ē xlij. vi. quiescamus.
e ¶ In tabernis: si enim ibi publice deliquerit possūt a diocesano puniri lz sint exēpti. s. de priui. tuarū. vbi de hoc.
f ¶ Claues ecclesie cōtēnuntur ꝙ esse nō dz. si. s. ti. pr. c. vlt. de priuil. vt priuilegia.
g ¶ A pluribus. quid si quilibet indulgeat annū nūquid valet huiusmodi indulgentia cōtra statutū istud: videt ꝙ non. s. de excess. prela. cū ad quorūdam. ⁊. c. sane. ⁊. c. pr. Credo ꝙ teneat lz ipsi faciāt ꝯ mādatum istud: qr non adijcit hic ꝙ si secus fecerit: decernim⁹ non valere prout dicit i illa decre. cū ad quorundā. arg. ad hoc. s. de preben. inter cetera: vbi enim huiusmodi clausula non apponitur in mandato lz fiat ꝯ mandatum tñ tenet qō factum ē. s. de preben. dilect⁹. ii. arg. ptra. j. eo. c. pri. in fi. hodie p. c. fi. eo. ti. li. vi. disponit ꝙ indulgentia cōcessa a p̄lato vltra numerū hic taxatuz ē ipso iure nulla ⁊ vide ibi gl. que disputat nunquid excedēdo hūc numerū corrumpat indulgēria in totum an vero teneat vsqz ad facultatē cōcessā ⁊ intelligit ꝙ usqz ad cōcessum numerum cōclusiue tenet: ar. in regula vtile p inutile. li. vi. ⁊. l. sancimus. C. de dona.

Nostro. Diuiditur primo ponitur consultatio. secūdo rñsio. scōa ibi. nos igr.
b ¶ Postulasti. ꝙ per prouinciam. Nō. ꝙ archiepⁿ p totaz puinciam suā pōt facere remissiones: put hic colligit: ⁊ eps in sua diocesi. lz ipse archieps non sit iudex ordinarius oīnz de puincia sua. s. de of. or. pastoralis ⁊ iurisditionez cōtentiosam nō hz i sua puincia nisi in certis casibus. vt dicit in decre. pastoralis. sed volūtariā sicut pconsul: cū vrbē egressus fuerit iurisdionē hz nō cōtentōsam: sed volūtariā. ff. ō offi. proconsul. l. ii. ⁊ legatus pōt i sua puincia facere remissiōes qr ⁊ statuta ppetua facere pōt. j. de offi. leg. c. vlti. ⁊ est hoc epōrum ⁊ archiepōrum. s. facere remissiones. nisi ex speciali cōcessione vl alia legitima cā cōpetat alijs inferioribus prelatis. s. de excess. prela. accedentibus. ⁊ priuilegia pōt concedr̄

tudinis lecto iacētes cum eis a medicis suadetur de animaruz salute disponant in desperationis articulum incidūt vñ facilius mortis piculuz incurrūt. ¶ Si quis medicoruz hmōi nostre ꝓstitutiōis postq̄ p plaros locorum fuerit publicata trāsgressor extiterit tādiu ab ingressu ecclesie arceat donec p trāsgressione hmōi satisfecerit competēter. ¶ Ceterū cū anima sit multo pciosior corpore sub interminatiōe anathematis ꝓhibemus: ne qs medicor p corporali salute aliqd egroto suadeat qō i piculū aie cōuertat

I Dem in eodem.

¶ Elemosynarum questores sine apostolicis vel diocesanorum lr̄is admitti non debent. nec cū ꝓponūt vltra id qō i ipsis litteris ꝓtinetur. b. primo. ⁊ debēt esse modesti: ⁊ a locis ⁊ expēsis incōgruis abstinere. b. scōo. In dedicatione basilice vltra annum: ⁊ in anniuersario dedicationis: ⁊ i litteris indulgentiaruz ꝓcessis ab alio q̄ a papa vltra. xl. dies remissio excedere nō dz. b. d. vsqz ad finem.

Cum ergo: ⁊ infra. ¶ Elemosynaruz quoqz questores quorū qdam se alias mētiēdo abusiones nōnullas in sua p̄dicatiōe proponūt admitti: nisi apostolicas vel diocesani episcopi litteras veras exhibeant ꝓhibemus: ⁊ tūc preter id quod in ipsis continebit lr̄is nihil populo proponere ꝓmittātur. ¶ Formam vero quaz cōmuniter talibus apo. se. indulget: duximus exprimēdaz: vt scōm eaz diocesani episcopi suas litteras moderētur. Ea siquidē talis est: quoniaz vt ait apostolus: Omnes stabimus ante tribunal christi recepturi ꝓut in corpore gessimus siue bonum fuerit siue malum: oportet nos diem messionis extreme misericordie operibus preuenire ac eternoruz intuitu seminare in terris quod reddente domino cuz multiplicato fructu recolligere debeamus in celis: firmā spem fiduciamqz rectam tenentes quoniam qui parce seminat parce ⁊ metet: ⁊ qui seminat i benedictionibus de benedictionibus ⁊ metet vitam eternam. Cum igitur ad sustentationem fratruz ⁊ egenorū ad tale confluentium hospitale ꝓprie non suppetant facultates: vniuersitatem vestram monemus ⁊ exhortamur in domino atqz in remissionem vobis iniungimus peccatoruz quatenus ō bonis vobis a deo collatis pias elemosynas: ⁊ grata eis charitatis subsidia erogetis: vt p subuentionez vestrā ipsoruz iopie ꝓsulatur: ⁊ vos per hec bōa ⁊ alia que domino inspirante feceritis ad eterna possitis gaudia peruenire. ¶ Qui aūt ad querendas elemosynas destinantur: modesti sint ⁊ discreti: nec i tabernis aut in alijs locis incōgruis hospitentur: nec inutiles faciant aut sumptuosas expensas: cauentes omnino ne false religionis habitum gestēt. ¶ Ad hec quia per indiscretas ⁊ superfluas indulgentias quas quidaz ecclesiarū ꝓlati facere nō verētur: ⁊ claues ecclesie cōtemnuntur ⁊ penitētialis satisfactio eneruatur: decernimus vt cum dedicatur basilica: nō extē datur indulgentia vltra annum siue ab vno solo siue a plūbus ēpis ō dicet: ac deinde in anniuersario dedicationis tpe. xl. dies de iniunctis penitentijs indulta remissio non excedat: ⁊ infra. Hunc quoqz dieruz numerum indulgentiarum litteris precipimus moderari: que p qbuslibet casibus aliquotiēs ꝓcedūt: cū ero. pont. qui plenitudinē obtiet potestatis hoc in talibus moderamē consueuerit obseruare.

K. Onorius tertius.

¶ Archieps intra ꝓuinciā suā potest cōcedere indulgētiā sm formaz cōcilij generalis. b. d. ⁊ loquitur ō capitulo precc. in fi.

Nostro postulasti certificari responso vtrū p tuā ꝓuinciaz possis cōcedere remissiōis litteras generales. ¶ Nos igitur. T. F. T. breuiter. R. ꝙ per ꝓuinciam tuaz libere potes huiusmodi concedere litteras: ita tñ ꝙ statutuz generalis concilij non excedas.

G Reg. nonus.

¶ Episcopus ⁊ alij de quibus in littera possunt sine licentia superiorum sibi eligere prouidum confessorem.

Nec pro dilatione penitētie periculum imminet animarū permittimus episcopis: ⁊ alijs superioribus necnō minoribus prelatis exemptis vt etiam preter sui superioris licentiaz prouidū ⁊ discretum sibi possint eligere confessorem.

Rica De sntia excōicationis.

A. Lex. m. senoñ. archiepo.

¶ Impubes qui clericum percussit ab epo absolui potest ⁊ qui loco vel causa disciplinę percussit clericum etiam si sit maior excōicatus nō est qui vero ex odio sic ⁊ per papā absoluitur.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

Aper. Tres sunt partes. Secūda ibi: nec clerici. Tertia ibi: ceterū. Ab. si.

a ¶ Percusserint. trato alo. alias non inciderent i canonem put sequentia ꝗba declarant: ⁊ .xvij. q. iiij. si quis suadente.

b ¶ Excusat: nō ab excōicatiōe: sed quo ad hoc ꝙ non sunt mittendi ad curiā pro absolutione: vt .j. e. Quis: ⁊ .c. vlti. Et ita est ar. ꝙ etas excusat de con. di. iiij. eos. C. de fal. mo. l. i. in fi. ⁊ .xxiij. q. ij. in adolescentia. ar. cōtra: qr maloruz mores Ifirmitas animi non excusat. C. si aduer. delic. l. ij. ⁊ ff. de mino. auctlium. §. in delictis. Ber.

c ¶ Nec clerici supple sūt excōicati qm̄ sola temeritas in hoc casu reprehēditur siue violentia pro ut sequitur ⁊ pz ex illo canone. .xvij. q. iiij. si quis suadente.

d ¶ Discipline. vel rōne prelationis. Idem est ēt de patre qui filium ī minoribus ordinibus pōt corripere sine pena ista: vel de propinquo. j. eo. ex tenore: ⁊ .c. cum volūtate: vbi de hoc. ar. ō pe. di. i. §. aut facta. ⁊ .xiiij. q. v. circūcelliones.

e ¶ Violenta notari. Ē rō quare non incidunt ī canonem. i. sniam.

f Monachi. quocūqz mō. duz tamē ñ enormiter vt ī epz: aut ī abbatē aut ī clericum secularē manꝰ inijciāt violentas. j. eo. cum illorū.

g ¶ Sui abbatis. si vero monachū alteriꝰ monasterij percusserit p abbatem vtriusqz monasterij dz absolui. j. eo. canonica. sed si monialis monialē vel conuersam vel cōuersuz aut clericuz percusserit per epm absoluatur. j. e. de monialibus.

Si vero. Quatuor sūt partes. Secūda ibi officialis. Tertia ibi: nec ille. Quarta ibi ceterum. Ab. si.

h ¶ Absolui. ergo excōmunicatꝰ: q̄re intelligenduz est de eo qui animo iniurandi hoc fecit: ⁊ hoc nota quod dicit malignatus. alioquin nō esset excōicatus cum canon dolosos ⁊ violentos tiā teneat: vt. s. e. c. i. ⁊ .xvij. q. iiij. si quis suadente.

i ¶ Grauiter vulnerauit. casus iste semper excipitur. j. e. cum illorum.

k ¶ Officialis. i. iudex vel apparitor alicuiꝰ ptātis vel principis.

l ¶ Laico. supple ēt qui de mādato sui prelati hoc faceret: nihilominꝰ ī cidit in canonē. j. e. vniuersitas. nisi clerici deliquerit: nec aliter possūt ad iudiciū trahi. tunc de mādato prelatorum capi possunt: vt traditur. j. e. vt fame.

m ¶ Fortuito. tūc. n. nō iputat: qr casus fortuiti preuideri nō possūt. s. ō homi. Joānes: ⁊ .c. vlt. ⁊ s. de ꝛmo. ca. vno. ⁊ ff. de admi. re. ad. ciui. perti. l. ij. §. si eo tpe. ⁊ ff. de custo. ⁊ exhi. reo. nō est. ⁊ l. mlites ī fi. quia nulla temeritas vel violentia in eo notari pōt: sed excusat rōne officij als nō excusaret: qr ōbuit ꝓuidere an ex facto suo posset iniuria irrogari. ar. s. de iniurijs. c. vlt.

n ¶ Inferentē. tūc. n. excōicatus nō ē cū licitū sit se ōfendere. j. e. ex tenore fuato moderamine inculpate tutele. supra ō homicidi. significasti. ii.

o ¶ Vim ut. ff. ō iu. ⁊ iur. vt vim. ⁊ ff. ad. l. aquil. sciētiā. §. qui cū aliter ⁊ s. de homici. significasti: vbi de hoc.

p ¶ Omnes leges. ō hac materia loquētes: ⁊ ita vniuersalis restringit. sic. i. dist. oēs leges. sic ⁊ in diffinitiua. s. de priuil. vt priuilegia.

q ¶ Cum vxore. idez est in sponsa de presenti: qr ⁊ lex permittit illā accusare iure mariti. ff. de adul. si vxor. §. i.

r ¶ Matre. nūquid noīe matris itelligimꝰ oēs ascendentes ꝓz. i. vt ꝙ sic. ff. ō v. sig. appellatione. ⁊ noīe filij oēs ēt descēdentes vt ler dic. ff. eo. liberoꝝ: per leges istas vt ꝙ sic. in casu isto nō credo hoc extendēdū ad ascendētes vel ō scendentes cum minor fiat iniuria vnde nō est extendēda licentia. s. de deci. c. tue. Ber.

s ¶ Turpiter. huic eniz parcit canō: qr tā iustū dolorē ꝓpescere ñ posset. C. ad. l. iul. ō adul. gracchꝰ: ⁊ ler pmittit illū occidere sic iuentuz. ff. de adul. ꝙ ait ler. §. ꝙ ait. alias ex iterualo nō liceret.

t ¶ Nō ꝓtingit: qr tunc nihil ī terest eiꝰ: imo culpa ē ī miscere se rei ad se nō pertinenti. ff. de reg. tur. culpa. Ber.

Si vero. Tres sunt partes. Scōa ibi: vel si. Tertia ibi: ab illo. Ab. si.

u ¶ Ignorauerit. ita ꝙ ignorātia probabilis fuerit alias non excusaret. s. ō cler. ex. mt. apostolice. ⁊ s. de eo q renū. epa. .c. i. ⁊ ij. Quid si tonsuraz vidit ⁊ eū clericū nō credit. respō deo incidit in sniam dū tā ille clericus sit. Quid si in veritate nō erat clericus: lz tonsurā ō ferret: ⁊ illū pcusisti credens illū clericū: pp ꝓscīam teneris. nisi postea certꝰ efficiaris. ar. .xi. q. iii. qm̄ multos ꝓz vnū casum. qd si crediderit pcutere ticiuz laicū: ⁊ in psona errans pcussit martinū clericum. Alavirit ꝙ in sniam īcidit qr iniuriari voluit. ff. ō iiurijs eū q. §. si iniuria. ⁊ s. ō iniurijs. c. vl. Tā. dirit ꝙ nō īcidit in canonē qō pbat p hanc lfam: qr dicit hic si pcutiat clericū quē credebat laicū nō est excōicatus vt ꝗ dicit: sola. n. temeritas ⁊ violentia in hoc ꝓsideratur. ar. s. eo. c. i. ⁊ j. e. veniēs: ⁊ ff. de iniurijs illō. §. vl. ⁊ l. se. iniuriā tā fecē: vt dicit ala. ⁊ p eadē iura potiꝰ credo opi. alani tutioreꝫ.

x ¶ Propria manu. soli sacro credit qm̄ de ꝓscia alicuiꝰ dubitatur vt q̄ritur. vt ꝗ pz. .xxxiiij. q. ij. in lectū. .xxi. q. ij. si verū. ff. de re mil. nō oēs. §. a barbaris. .xvi. q. iiij. dilectio. ⁊ .xxxv. q. iiij. extraordinaria: ⁊ s. de exce. pastoralis. ar. s. qō me. ca. .c. vlt. cū suis ꝓcordantijs postis ibi.

y ¶ Noluerit. hoc ipso ꝙ iurare nō vult pēsumptio est ꝑ eū ꝙ tanq̄ excōicatus vitabit: si. s. de here. excōicamus. §. q vero. cū ꝓstet ꝙ violētas manus in illū iniecit: sic. n. pro cōuicto habetur qui se nō purgat. s. de simo. de hoc. ⁊ s. de pur. can. cū. ꝗ. ⁊ .c. inter in fi. Item hic habes ꝙ licet clericus nō seruet habitū suum adhuc retinet priuilegium suum. vnde ꝓtra. j. eo. in audientia. hoc intellige ante trinā admonitionē: illud cum suis ꝓsimilibꝰ post qr tunc perdit priuilegiū.

z ¶ Non dubiū. religiōis ꝓuersos. j. eo. ex tenore. ex eo ꝙ dicit religiōis vt ꝙ ꝓuersi secularīū ecclesiarum non hēant hoc priuilegium. argu. .xxvij. q. i. ler ꝓtinentie. Sed dicēdū est ꝙ ex quo .radiderunt se ⁊ sua diuino obsequio siue in seculari ecclesia siue in regulari: iā cēsent ecclesiastice psone. ⁊ ex toto trāslati sunt in fōr ecclesie. vnde habent īmunitatē ecclīastīcā. .xvij. q. .iij. quisqs: ⁊ dicit decretū ꝙ sūt trā duo genera xpiāorū. vnū qō dedicatū est diuino obsequio: vt clerici ⁊ ꝓuersi. aliō genꝰ vt laici. .xij. q. i. duo sunt. Quidam tā volunt dicere contra: sed benignius ē dicere ꝙ sic: vt eōr gaudeāt priuilegio quorū vitā ⁊ religionē assumunt: ⁊ s. de sta. mona. recolentes.

a ¶ Ex ꝓstitutiōe ꝓcilij. .xvij. q. iiij. si quis suadēte. in qua ꝓstitutione nulla fit

Aper eo vero ꝙ consiliū postulasti: ⁊ infra. Respōdemus ꝙ si clerici ifra puberes annos se adinuicez aut vnus alterum pcusserint: non sunt ad ap. se. mittendi: qr eos etas excusat. ¶ Nec clerici si sūt plene etatis: ⁊ nō odio vel inuidia vel indignatiōe sed leuitate iocosa se ad inuicem percutere contingat: neqz magister si scholarez clericū intuitu discipline uel correctiōis percusserit: qr nō pōt in ipsiz iniectio manuuz violenta notari. ¶ Ceterum si ex odio ijdem scholares vel seculares clerici sese percusserint: p sua absolutione debēt ad apostolicam sedem venire. I Dem.

¶ Monachos se adinuicez pcutentes absoluit abbas. itē ī canōicis regularibus ⁊ abbatibus discretōe deficiente recuritur ad epm.

Monachi vero ⁊ canonici regulares quocūqz modo se ī claustro percusserint: non sunt ad apostolicam sedem mittendi: sed secundum prouidentiam sui abbatis discipline subdātur: ⁊ si discretio abbatis non sufficit ad eorū correctionē est prouidentia diocesani episcopi abibenda. I Dem.

¶ Hostiariꝰ q clericuz pcussit non graniter ab epo absolui pōt. b. primo. officialis ōliberate inijciēs manū in clericuz p papā absoluit: hoc secūdo: q repellendo vi vi clericuz pcutit excōicatus nō est. b. tertio. q pcutit clericū turpiter inuētuz cū p pinqua excōicatꝰ nō ē: secus cuz remota: ⁊ dr ppinqua vt in litera.

Si vero alicuiꝰ potestatis hostiarius sub pretextu sui officij malignatꝰ clericū leserit: ab episcopo suo potest absoluiꝰ nisi forte eū clericuz grauiter vulnerauit. ¶ Officialis vero p iniectiōe manuum in clericū non potest sine mādato ro. pon. absolutionis beneficium promereri: qr nulli laico sup clericuz tanta datur auctoritas: nisi forte turbā arcendo irruentē non ex deliberatione sed fortuito casu clericum ledat. Si vero clericū viz sibi inferentez vi quis repellat vel ledat: non debet ppter hoc ad se. ap. trāsmitti: si incōtinenti vim vi repellat cuz vim vi repellere omnes leges oiaqz iura permittant. ¶ Nec ille compellendus est ad se. ap. venire qui in clericum cum vxore mfe soore vel filia propria turpiter inuentū manus iniecerit violentas. ¶ Ceterum si in stupro vel adulterio quod committit cum ea que ipsum ita proxima consanguinitatis linea nō ꝓtigit: ceperit: aut in cuz violentas manus iniecerit: non erit a sententia illiꝰ excōmunicationis immunis. I Dem.

¶ Qui percutit clericū ignorans pbabiliter eū clericū excōmunicatꝰ nō est. ignorantiaz tā probare dz p iuramentuz: ⁊ si hoc pstare recusat pro excōmunicato haberi debet.

Si vero aliquis in clericuz nutrientem comam manus iniecerit violentas: ppter hoc non debet apostolico psentari cōspectui: nec ēt excōicatiōe notari dūmodo ipsum esse clericum ignorauerit. ¶ Vel si hoc dubiuz fuerit: ppria manu dūtaxat pstiterit iuramētuz q eū esse clericū ignorasset. ¶ Ab illo aūt si pstare noluerit iuramētū qr violētas manus cōstat cuz in clericū iniecisse: sicut ab excōicato: donec de mādato sūmi pontificis absoluat ꝓuenit abstineri. I Dez.

¶ Percutiēs clericū vt religiosū excōicatus ē: nec ab alio q̄z a papa absoluit: pter q̄z i mortis articulo

Non dubiuz est ꝙ hi qui violentas manus i clericos vel canonicos aut cuiuslibet religiōis cōuersos inijciunt ex cōstitutione concilij sniaz excommunicationis

y ¶ Noluerit. hoc ipso ꝙ iurare nō vult pēsumptio est ꝑ eū ꝙ tanq̄ excōicatus vitabit: si. s. de here. excōicamus. §. q vero. cū ꝓstet ꝙ violētas manus in illū iniecit: sic. n. pro cōuicto habetur qui se nō purgat. s. de simo. de hoc. ⁊ s. de pur. can. cū. ꝗ. ⁊ .c. inter in fi. Item hic habes ꝙ licet clericus nō seruet habitū suum adhuc retinet priuilegium suum. vnde ꝓtra. j. eo. in audientia. hoc intellige ante trinā admonitionē: illud cum suis ꝓsimilibꝰ post qr tunc perdit priuilegiū.

z ¶ Non dubiū. religiōis ꝓuersos. j. eo. ex tenore. ex eo ꝙ dicit religiōis vt ꝙ ꝓuersi secularīū ecclesiarum non hēant hoc priuilegium. argu. .xxvij. q. i. ler ꝓtinentie. Sed dicēdū est ꝙ ex quo .radiderunt se ⁊ sua diuino obsequio siue in seculari ecclesia siue in regulari: iā cēsent ecclesiastice psone. ⁊ ex toto trāslati sunt in fōr ecclesie. vnde habent īmunitatē ecclīastīcā. .xvij. q. .iij. quisqs: ⁊ dicit decretū ꝙ sūt trā duo genera xpiāorū. vnū qō dedicatū est diuino obsequio: vt clerici ⁊ ꝓuersi. aliō genꝰ vt laici. .xij. q. i. duo sunt. Quidam tā volunt dicere contra: sed benignius ē dicere ꝙ sic: vt eōr gaudeāt priuilegio quorū vitā ⁊ religionē assumunt: ⁊ s. de sta. mona. recolentes.

a ¶ Ex ꝓstitutiōe ꝓcilij. .xvij. q. iiij. si quis suadēte. in qua ꝓstitutione nulla fit

mentio de cõuersis: sed ꝑ hoc ⁊ infra ex tenore extenditur ad cõuersos. sic qõ dicit de monachis extendit ad regulares. ē. de postul. ex pte: ⁊ ita ꝑ cõsequẽs ad oẽs conuersos: vt victũ est. ī. e. canonica. Ber.

a ¶ In articulo mortis. ⁊ ī alijs casib⁹ q̃ habent. ī. e. ꝗuis: vbi ō hoc. ¶ Mulieres. Tria sunt victa. Secũda ibi: de his vero. Tetia ibi illi vero. Ub. si.

b ¶ Cui iuris. vt sunt serui. ſz hoc intellige ſz distinctionem illius decre. ī. e. relatuz. Nec ī telligas hoc ꝟbũ de filijsfamilias qui duz sunt in patria potestate non dicunt sui iuris: q̃ tales habẽt ad curiã mitti: nisi sint infra pubertatẽ. infra eodem ꝗuis: ⁊ c. vlt. Ber.

c ¶ Laborem veniendi. hoc referas ad arbitriũ episcopi. ar. ff. de ver. ob. cõtinuus. §. cuz ita. Et si videbit eꝯo ꝙ laborez eundi nequeat sustinere ꝑp periculum more illum absoluere potest recepta sufficienti cautione ꝙ parebit consilio siue responso pape. ar. optimũ. ē. ti. pri. c. vlti. ⁊ ī. e. decetero. ⁊ c. sacro. Si vero periculum non timetur consulatur papa ãte ꝙ absoluatur: ⁊ hoc videtur dicere littera ista.

d ¶ Auctoritate vel mãdato. sic. ē. de resti. spol. cuz ad sedez ad finẽ: ⁊ ille dr̃ facere qui ꝑ aliuz facit. ff. de admi. tuto. ita tamen. §. gessisse. ⁊. xvi. q. vi. cõsuetudo in fi. ⁊ ī. e. vt fame. §. vlti. ⁊ C. ō accusa. ñ ideo. ⁊. ff. ad. l. aquil. liber hõ ī pn. ⁊. ff. de iurisdi. om. iu. si quis id. §. vlt. ⁊ qui cãm ꝑbuit: vel opẽ tenetur. ff. vi. bo. raptoꝝ. l. iiij. si cum seruã. ⁊. ē. de homi. sicut lignũ. §. ij. ⁊. ē. de iniurijs. c. vlt. Sed dr̃ ꝙ ille qui mãdato alteri⁹ hoc facit nõ teneat maxime si bẽat in illo ptãtẽ vel ei subiectus sit. ar. ff. de regu. iu. nõ videtur. ⁊. l. predicta. ff. ad. l. aquil. liber homo. ij. Sz cõtrarium verꝝ est: q̃ preceptũ iniustũ fuit cui nõ ōbunt obedire sed deo potuisꝯ homini. ī. e. relatuz. ⁊. xi. q. iij. iulianus nõ semp: ⁊. xxiij. q. i. quid culpat ī fi. ⁊. ff. de vi ⁊ vi ar. l. i. §. quotiẽs: ⁊. ī. e. vniuersitas: q̃ nec illa potestas data est laico sup clericum. ē. e. si vero. §. i. sed pone ꝙ mãdauit: sed ãte manuũ iniectionẽ penituit quid erit? rñdeo nihilominus in canonẽ incidit: nisi reuocauerit mandatũ: ita ꝙ reuocatio ad ipz pueneritar. ff. man. si mãdasset. ⁊. ff. ad mace. si tamen. ⁊. l. si filius: ⁊. ff. qõ iussu. l. i. responso. i. ⁊. ē. de ꝓcu. mãdato: ⁊. c. ex insinuatione. ⁊. ē. ō rescrip. ex pte. iij. Sz pone ꝙ mãdator ante iniectionẽ manuz moriat: tunc nõ erit excõicatus: q̃ mandatũ morte extinguit. ff. man. inter ceteraz. §. i. ⁊. ē. de offi. ōle. relatũ. ⁊. c. lz: ⁊ ecclesia nõ ligat sub terra. ar. ī. e. a nobis: ⁊. xxiiij. q. ij. legatur argu. a ꝗrio. Itẽ pone ꝙ non mandat sed ratum hz ex post facto: nũqd incidit ī canonẽ. Quidã dicunt ꝙ sic qm̃ ratihabitio locũ hz ī maleficijs. ff. ō vi ⁊ vi ar. l. i. §. quotiẽs. ff. de his qui no. infa. quid ergo. argumẽ. C. ō incest. nup. l. iij. ⁊. ē de resti. spo. cum ad sedẽ in fi. ar. cõtra. ff. man. si vero. §. si post. non credo ꝙ in casu isto incidat in sñiam: lz ex postfacto ratum habeat cũ hoc fecerit cã sui ⁊ eius noĩe: secus si potuit ꝓhibere ⁊ non ꝓhibuit. de hoc dicet infra eodem quante presumptionis. Ber.

e Porro si aliqui. qui nõ sũt fratres illoꝝ quos leserunt qm̃ si fratres eẽnt ⁊ se ad inuicez percussissent abbas eos absoluere pōt. ē. e. mõachi. ⁊. ī. e. cũ illoꝝ: vel pōt ītelligi de alijs ꝙ de monachis. qõ verꝰ videt. ⁊ loquitur epo. f ¶ Suos. alia lra hz tuos: ⁊ planior est lra: ⁊ sic est ī ãtiqua. q. vi. si res. ⁊. xxiiij. q. ij. legatur. de pe. di. i. neminem.

g Nulli. vitare. ē. de priui. cũ ⁊ plãtare. ⁊. c. vt priuilegia. ad hũc. n. casuz priuilegiũ non extẽditur. Sed nũquid papa cõmunicãdo excõmunicato incidit in canonẽ. dic ꝙ nõ: licet alias malefaciat. ō hoc dicitur. ī. e. si qm̃ princeps legibus solutus ē. ff. de legi. princeps. ⁊. C. e. digna vor. ipse. n. solus interpretatur leges. ī. e. inter alia vbi de hoc. Ber.

incurrunt. nec nisi in articulo mortis sine ro. ponti. absolutionis pñt beneficium impetrare.

I Dem.

¶ Mulieres q̃ iciderũt ī canõez si qs suadẽte absoluunt ab epo: idez in pſonis q̃ nõ sunt sui iuris vel delicati de qbꝰ dubitabat q̃ non possent cõmode accedere ad curiam. ⁊ madans clericum percuti excõmunicatus est sicut percutiens.

Mulieres vel alie pſone que sui iurisᵇ non sunt ab episcopo dioce. absolui possunt si manus in clericũ iniecerit violẽtas. ¶ De his vero qui magne sunt potentie ⁊ ita delicati q̃ laborem[c] veniendi ad se. ap. nequeunt sustinere: r̃ndendum q̃ status pſone prius ⁊ veritas negocij est intimãda ro. põt. ⁊ ꝓm ꝗsiliuz eius tales erũt de commisso scelere corrigendi. ¶ Illi vero qui nõ ꝑ seipsos sed eorũ auctoritate vel mãdato alij violẽter iniciunt manus in clericos: ad se. ap. sunt mittẽdi: cũ is ꝗmittat vere cuius auctoritateᵇ vel mãdato ōlictũ committi probatur. I Dem.

¶ Excõmunicatus per iniectionẽ manuum in clericũ: licet occultus absoluitur per solum papam.

Porro si aliquiᵉ violẽtas manus in fratres suosᶠ inijciunt ⁊ ducti pnia nõ conuicti sed priuati a te veniã postulãt: eos monere debes ⁊ iducere: vt his quos leserũt ꝗgrue satisfaciantᶠ ⁊ ap. se conspectui repræsentẽt: cũ a te vel alio sine speciali mandato ro. pont. absolui non possint. I Dem.

¶ Etiam priuilegiati tenẽtur vitare excõicatum: ⁊ per iniectionem manuuz in clericuz excõicati sunt.

Nulli se possunt ꝑuilegio ap. se. tueri quominꝰ excõicatos vitareᵍ debeãt: ⁊ pro violenta manuum iniectiõe in clericos sicut excommunicati vitari.

I Dem episcopis ⁊ alijs prelatis per galliam constitutis.

¶ Percutiẽs monachũ vel ꝗuerſuz religiosuz dz ōnũciari excõicatꝰ donec fuerit per papaz absolutus

Parochianos vestros si qui ī monachosᵇ vel cõuersosᶠ ꝑfati ordinis violentas manus iniecerint: sub ap. re. ꝓm tenorem generalis decretiᵏ excõicatos pu. nuncietis: ipōsqz faciatis sicut excõicatos artius euitari donec lesis congrue satisfaciantᶠ ⁊ cũ lr̃is vestris apo. se conspectui repræsentent.

I Dem genuen. archiepiscopo.

¶ Ponitur forma ꝓcepti: quod sub virtute iuramẽti fieri debet illi q̃ ꝑ violenta manuuz iniectione in clericum excõicatus absoluitur.

Ex tenore lr̃arũ tuarũ nobis ī notuit. q̃. B. canonicꝰ ī quẽdã subdiaconũ manꝰ iniecit violẽtas: ⁊ ifra. ¶ Mandamꝰ itaqz q̃tenus recepto ab eo iuramẽto ꝙ tuo debeatᵐ mãdato ꝓere: ipōz vice nostra a ſnia q̃ tenet absoluas: sibiqz ī virtute iuramẽti ꝓcipias: nec decetero[n] in clericũ monachuz vel alicuius religionis conuersuz mãnus iniiciat violentas: nisi se defendẽdo aut de mãdatoᵒ suozuz fecerit prelatorum: vel nisi super eum prelationisᵖ ministerium aut magisterium habeat: aut cum ipso in eadem

b Parochianos. in monachos. sed nunquid monachus poterit agere ratione iniuriarum? dic ꝙ nõ: sed actio competit mõasterio: ⁊ aget sindicus monasterij: sicut actio iniuriaꝝ ꝗpetit dño si iniuria fit seruo ēt aget dñs ⁊ nõ seruꝰ ĩsti. de iniurijs. §. seruꝰ aũt. quid si remittit monachus iniuriã nihil agit qn̄ posset agere mõasteriũ. sic lz filiusfamilias remittat iniuriã factã sibi: pater nihilominꝰ agere potest pro iniuria filio irrogata. ff. de pac. in pſona. imo ⁊ si iniuria fieret filio volenti pr̃ agere posset. ff. de iniurijs. l. i. §. vsqz. in monasteriũ vero iniuriã factã monacho põt remittere secus in ecclesia seculari: q̃ non posset remittere iniuriã factã clerico. argu. xxvij. q. iiij. qsqs. vin.

i ¶ Cõuersos. sic. ī. eo. c. pri. ⁊. ē. e. non dubium: vbi de hoc.

k ¶ Decreti. xvij. q̃stio. iiij. si quis suadente.

l ¶ Satisfaciant. sed cui dabit satisfactio. ꝑ lr̃am istã videt ꝙ ipsi monacho vel conuerso leso: vt dicit hec littera: sed ꝗra videtur. xij. q. i. nõ dicatis. ⁊. ff. pro socio. l. si inter fr̃es. §. vlt. de iniuria facta a seruo dic vt isti. de iniur. §. ꝙ si vsufructus: ⁊. §. se. in monacho vero vel conuerso qui ꝑ pnium non habet satisfactio dabitur monasterio ⁊ qõ dic ꝑ lesis si dat leso satis dat monasterio: q̃ quicqd monacho datur monasterio acquiritur. ē. de sta. mo. cuz ad monasteriuz. clerico aũt seculari ōbet dari qui lesus est: si clericꝰ inde decedat: dic vt. ē. de pe. ꝑ. sbyteri. ⁊ ex iniuria plures oriuntur actiones. ff. de iniur. l. i. §. vlti. sed coram quo estimabit ꝑ iuria? respondẽt quidam ꝙ coram iudice percussoris. insti. de iniur. §. sed postea. ⁊ sic interdum in foro seculari. Ulp. dixit ꝙ rõe accessiõis estimabit coꝝ iudice ecclesiastico. sicut dr̃ ī vote. ar. ē. de ꝗiu. ser proposuit ī fin. ⁊. ē. de vote post diuor. rekti. c. i. ij. ⁊. iij. sed hoc intellige cũ querela excõmunicationis deferr̃ ad ecclesiasticum iudicem: tunc estimabitur iniuria coꝝ ipso: q̃ aliter nõ absoluitur: vt hic dicitur. si vero clericus simpliciter vult cõqueri de iniuria sibi irrogata satis dr̃ ꝙ debeat sequi forum rei: papa tamẽ quotidie dat litteras clericis ꝗtra laicos nomie etiã suo: ⁊ de ꝑ. ri. q. iij. c. vlti. Ber.

Ex tenore. Primo ponitur forma ꝓcepti. Scõo delicti correctio secunda ibi: mandamus.

m ¶ Debeat. qui sit iurat nõ est astrictus nisi ad iustum mandatũ: ar. ē. de elec. causam que: ⁊. ē. de iniur. veniẽs. ⁊. c. quintauallis. ⁊. ff. pro socio si societatẽ: ⁊. ff. de ope. lib. si libertus: ⁊ idem est sic iurare ac si iuraret stare mandatis ecclesie ⁊ illa est recta forma: ⁊. ē. de appel. ad hoc per hoc iuramentũ hoc tantum precipere potest prout hic segtur ī lra. ⁊ ꝙ satisfaciat leso. ē. c. pro ri. ⁊. ī. e. c. noscitur.

n ¶ Ne decetero. sic. ī. eo. grauem.

o ¶ Defendẽdo. ē. eo. si vo. i. Ber

p ¶ Mandato suoꝝ. dum tamen mandatum sit iustum. vel saltem si dubitetur. xxiij. q. i. quid culpatur. in fi. si autem sit iniustum nõ est obediendum. ri. q. iij. nõ enim. ⁊. c. iulianus: si dominus. exemplum de mãdato habes. ī. eo. vniuersitatis. ⁊. c. vt fame. §. i. alias nõ excusatur. ē. eo mulieres. ⁊. ī. eo. vniuersitatis. Ber.

q ¶ Prelationis. idez est si habet officium in ecclesia ratione cuius corrigere potest inferiores clericos vel magisterium vt hic: ⁊. ī. e. cuz voluntate: vbi de hoc. ⁊. ē. e. c. i.

a ¶ Socius. h dictũ est pp assiduã ꝓuersationẽ. vnde presumit q̃ facili man⁹ iniciant i seipsos: quãdoqz ventũt ad ẋba ⁊ sic ad factuz. ⁊ rõne presumptionis non precipitur de socio sic pp presumptionẽ iuramentũ quãdoqz nõ indicitur clericis. s. de coha. cle. ⁊ multi. clericos: ⁊. s. de presump. litteras.

DEcetero. Due sũt ptes. Secũda ibi: sed est. Ab. si.

b ¶ Iustas excusationes no. q̃ Nomini edicto itel ligitur rationabilis excusatio: vt h pz quantuz cũqz precise scribatur exceptiones legitime excipiuntur vt. s. de offi. dele. ex parte. ij. ⁊. s. de rescrip. si quando. In quibus casibus quis ab itinere excusẽt. hẽs. j. eo. q̃uis: ⁊ in lra: ⁊ in glosa.

c ¶ Licet diocesano. nũquid ⁊ presbytero: respondeo in sũma necessitate lz. argu. xvij. q. iiij. si qs suadente: ⁊. s. eo. nõ dubiuz. alias non nisi hoc faceret de mandato episcopi. xxvi. q. vi. c. vlt. qz episcopus hãc absolutionem bene potest cõmittere. s. de offi. or. c. vlti.

d ¶ Iuramẽto. vt dictuz est. s. eo. c. priori. ⁊. j. eo. quãuis in fi.

e Susceptur us. nõ dicit absoluendus: qz iam erat absolut⁹ q̃ obligatio semel extincta nõ reuiuiscit: de con. dist. iij. queris ⁊. xxiij. q. iiij. si illic de pen. dist. iiij. diuina clementia. ff. de solu. quires. §. aream. C. de remis. pig. cuz ex cã. Quidam dicunt q̃ opportunitate recepta recidunt i excõicationem ar. xxvi. q. vi. qui recedunt. c. de his. vero. ⁊. C. de his qui bon. ce. pos. l. pe. ⁊. s. de solu. c. pe. quod non placet: libertas enim quãuis indebite obtẽta nõ retractat. C. si aduer. lib. l. i. ⁊. ij. qõ si non fecerit tãquaz piurus habebitur ⁊ posset compelli vt iuramẽtum seruet. argu. s. ꝏ iudi. nouit. B.

f Ad hec. h decreerat de rescrip.

g ¶ Alijs. imo primo loco remittitur absolutio suo excõmunicatori. s. de rescript. ab excommunicato: ⁊ hoc cuz sententia lata est contra formã cõcilij vt ibi dicitur quod habes. j. eo. sacro. Et est arg. q̃ semper rescriptum debet esse obtentũ ꝑm stilũ romane curie. als suspectum habetur. s. de cri. fal. quã graui in fi. Item est ar. ex eo q̃ fieri consueuit. xxviij. di. de syracusane. ⁊. s. de cle. cõiug. diuersis. ⁊. ff. ad sena. cõsultum mace. l. iij. ⁊. l. itẽ si filius. §. qõ dr.

h ¶ Sufficienti. cũ quis excõicatur p iniectiõe manuuz in clericos sola cautio iuratoria sufficit. s. e. ex tenore. ⁊. j. e. cum desideres. Cũ ꝏ p ꝓtumacia vel crimine mãifesto sufficiens dz cautio prestari. j. ti. pri. ex parte vbi de hoc. sic etiã cum data est possessio causa rei seruande. s. de sequestra. ad hoc in fi.

QAnoscitur. Primo exceptionẽ põit. Secũdo regulã ibi: alios. Tertio quãdã ꝏterminationẽ ibi: si ꝏ. Ab. si.

i ¶ Mulieres. s. e. mulieres. ⁊. j. e. q̃uis vbi multe tales pſõe excipiũt

ecclesia socius[a] esse noscatur.

Item cenonameñ. epo.

¶ Excõicatũ p percussiõe clerici absoluit eps si sine periculo papã adire nequit. dz tamen sibi mandare q̃ adeat papã impediměto cessante.

OEcetero noueris q̃ si qs p violenta manuũ iniectiõe in clericum est vinculo excõicationis astrictus ⁊ habeat capitales inimicitias vel alias iustas[b] excusationes quibus ab itinere rationabiliter excusetur: ita q̃ sine periculo ap. se nequeat cõspectui presentare: lz dio.[c] epo recepto iuramẽto[o] secundum morẽ ecclesie sibi absolutiõis grãz impetrari. ¶ Sed est illi sub iuramenti debito iniũgẽdũ: vt quãcitius opportunitatez habuerit ro. põ. adeat mãdatũ aplicũ susceptur us[e]. Urbanus. iij. senoñ. archiepo.

¶ Cũ papa absolutionẽ excõicati delegat: mandat recipi cautionem de parendo mandatis ecclesie.

AD hec[f] cum inter parochianos tuos: ⁊ infra. ¶ Ro. ecde. absolutionẽ snie delegatorum iudicũ nequaquã consueuit alijs[g] ꝏ legare nisi in litteris cõmissiõis cõtineatur expresse de sufficienti[h] cautione pstãda ab his q̃ solui debent q̃ iudicio ecclesie debeãt obedire.

QClemens. iij.

¶ Excõicatus p canonẽ si qs suadẽte diues vel pauper p papã absoluẽdus ẽ: vel eius legatum. fallit in muliere sene ifirmo vel mutilato qui per epm absolui possunt.

QAnoscitur: ⁊ infra. ¶ Consul. T. T. durimus respondẽdũ: q̃ mulieres[i]: senes: ⁊ valitudinarij[k] seu mẽbrorum destitutionibus impediti: lz ad ap. se. non veniant ab episcopis valeant fidelium communiõi restitui: satisfacto iuxta facultates[l] his quib⁹ per eos constiterit iniurias irrogatas. ¶ Alios aũt siue pauperes[m] siue diuites se. ap. vel legato[n] eius vt beneficiũ absolutionis obtineant necesse est presentari. ¶ Si vero infirmitatis tempore timore mortis beneficiuz fuerit absolutionis indultum: iuramento pstito iniungatur eisdez vt postquam sanitati fuerint restituti ad ro. ec. vel eius legatũ accedant mãdatũ ap. sup talib⁹ recepturi[o].

Item.

¶ Añ denunciationẽ vitãdus est excõicat⁹ p violenta mãũm iniectione i clericos: nisi sit occult⁹. h. prio. Interficiẽs clericũ q̃ contẽpto clericali habitu se enormitatibus i miscuit excõicat⁹ nõ ẽ. hoc scõo.

QAnil nõ ab hoie: ⁊ infra. Cõsul. T. T. R. q̃ a cõione illi⁹ qui pro sacrilega manuũ iniectiõe in clericũ in edictum excommũicationis icidit licet denunciatus[p] non sit debes abstinere nisi forte id tibi soli pateret i quo casu ipsum quatim tãtũmodo euitabis quãdiu ab ecclesia toleratur: vt saltẽ verecundie rubore suffusus, p latenti excessu satisfacẽ cõpellatur. ¶ In articulo secunde questiõis respõdem⁹ q̃ occisores clericorũ aut presbyterorum qui contempto[q] clericali habitu tyrannidi ⁊ enormitati se inuerecunde immiscent: in odium clericalis excessus ⁊ terrorẽ atqz correctionẽ simliũ canone late sententie minime coercentur[r] iniũgatur tamẽ eis pnia cõpetens aliquãtulũ asperior[s] q̃ si i laicos talia cõmisissent.

Item.

¶ Infamato de excõmunicatione cõmunicãdũ nõ ẽ nisi se purget vel ad cautelam[t] absoluatur.

QAm desideres: ⁊ infra. Fuit aũt prie questiõis tenor huiusmodi: vtrum alicui excommunicato qui mandato ecclesie stare iurauit: ⁊ ante absolutionez episcopus ei cõionem[u] reddidit: sit communicandũ ab alijs ⁊ an eps id facere ꝏ beat. ¶ Cui questioni. T. R. q̃ cuz cautio iuratoria quaz hodie qui excõicati sunt prestãt: poti⁹ ad cautelam[v] ex consuetudine ecclesie quam rigore canonum sit inducta: neqz momenti tam validi reputetur: q̃ nisi absolutionis beneficum subsequatur: ille qui excommunicatur fuerit ab his q̃ ante denunciationez nõ est vitandus.

k ¶ Valitudinarij. isti pp infirmitatẽ absoluũtur ita tñ q̃ si qualuerint sedem apostolicã visitabũt mandatũ apostolicũ recepturi. s. eo. ꝏcetero. ⁊. j. qõ de his: ⁊. c. quãuis. in fi. ⁊ hic in fi.

l ¶ Iurta facultates. h semp intelligendũ ẽ ꝑm q̃ satisfacere põt satisfaciat: q̃ si nõ põt in penã aliã põt cõmutari. ar. s. de maledi. c. ij. vel spectet q̃diu facere possit cautiõe recepta. s. ꝏ solu. c. pe. vbi de h. nã inanis ẽ actio quã excludit inopia debitoris. s. de resti. spol. oliz. ij. ff. de dolo. l. nam is. Ber.

m ¶ Pauperes. j. e. qõ ꝏ his ⁊. c. quãuis ꝓtra. Sol. ibi loqtur de his qui tãta pauptate laborant q̃ ad curiam ire non pñt. hic ꝏ his qui possunt ire lz pauperes sint.

n ¶ Legato. j. e. ad eminentiam. ⁊. c. quanuis qõ ex officio legatiõis lz. s. ꝏ offi. le. q̃ trãslationẽ. alij vero legati qui ꝏ latere pape nõ mittunt fuent ꝑm q̃ dr. s. de offi. le. c. pe.

o ¶ Recepturi. s. eo. ꝏcetero vbi de h.

QAm non Duo sũt dicta. secundum ibi: in articulo. Ab. si.

p ¶ Denunciatus nõ sit. ⁊ sic quãcito scio aliquẽ excõicatuz stati debeo ipsum vitare quãuis nõ sit denũciatus nisi solus h sciaz: vt hic dicit. ⁊. vj. q. ij. si tantuz ⁊. c. placuit. ar. ij. q. vi. p. eriqz qui eñ scit certiorari nõ debuit. ff. de ac. ẽp. ⁊ vẽ. l. i. in fi. ⁊. xcij. dis. si inimicus. qz excõicatio executionẽ secũ trahit. s. de appel. pastoralis. ⁊ denũciatio nõ fit nisi pp ignorãtes de⁹ eniz ligat ⁊ nõ hõ. xij. q. iij. nemo ꝓtẽnat Io. fauẽ. contradicit: ⁊ male: q̃ ante denunciationez nõ est vitandus.

q ¶ Cõtẽpto clericali. pp hoc solũ nõ perdũt priuilegiuz. s. eo. si vero aliqs nisi post tertiã admonitionẽ. j. e. in audientia ⁊. c. contingit. ij. ⁊. s. de aposta. ca. i.

r ¶ Minime cohercent. sic. j. eo. perpendim⁹: ⁊. s. ꝏ apost. c. i. arg. ꝗ. j. eo. in audientia. ⁊. c. cõtingit. ij. vbi expectatur admonitio. hoc intelligitur ꝏ his qui nõ sunt contenti arma portare: sed seuis enormitatibus se imiscẽt: vt h pz. ⁊. s. de aposta. c. i. ⁊. j. e. ppẽdim⁹. Cõtraria intelligũtur ꝏ his qui taliter nõ excedunt lz portent arma. vnde illi vsqz ad trinã admonitiõez gaudeant priuilegio suo vt ibi dr. si. s. de vi. ⁊ bone. cler. c. vlt.

s ¶ Asperior. no. q̃ ex psona augetur crimẽ. rl. di. hõ. ff. de re mili. omne delictum. §. i. de pe. di. i. §. aut facta. ⁊. s. titu. pri. q̃situm. Ber.

QAm Ante absolutionẽ cõicãdũ nõ ẽ excõmunicato licet iurauerit parere mãdatis ecclesie vel cõposuerit cũ offenso. h. d. vel sic vt in rubro. Quatuor sunt dicta. secũdũ ibi: cui qõni. tertiũ ibi: secunde qõni. quartum ibi: tertio loco. Ab. si.

t ¶ Cõionẽ reddidit. ⁊ male: qz cũ ipe debeat alios pbibere ipe hoc facere nõ dz. ff. si serui. vẽ. l. altius. s. de na. ex li. vẽ. c. vnico. vbi de h in auẽ. vt dis. iudi. §. hec aũt oia. in fi. col. ir. ⁊. xvi. q. i. in canonib⁹.

u ¶ Ad cautelã. vt post absolutionẽ timore iuramẽti similia pertimescat. xxiij. q. vlt. pessimã. ⁊ sic iuramẽtuz nõ est de substantia absolutiõis: vt. j. dicã. Item arg. q̃ aliqd faciendũ est ad cautelam futuronum. xxiij. dist. in nomine dñi. ⁊. s. ꝏ elec. lz: ⁊. lxiij. di. cum adrianus: ⁊ exempla presentia nos precauere faciunt in futuꝝ. lxxxij. di. plurimos ad fi. ⁊. ff. loca. si quis domum. §. i.

a ¶ Prestitū. Sm q̃ dictū est. s. e. ex tenore. sz forma ecclesie obseruari generaliʒ debet nec omittitur nisi ex cā. j. e. super eo. sed si iuramentum omittatur ñ tenet absolutio.

b ¶ Cōtrahit. nisi in casib⁹ qui ꝓtinētur in his ꝝsibus. Nec anathema qdē soluunt ne possit obsse. Utile lex humile: res ignorata necesse. Utile. pp vtilitatē meā ⁊ ne ille ꝓmodū habeat possuʒ cōicaʒ excōicato. j. e. si ve. Itē pp vtilitatē excōicati possuʒ ei cōicare ī his que pertinēt ad eius salutem. j. eo. rñso. ⁊. c. cū volūtate in p̄n. ⁊ ꝓ. q. iij. aficessor ⁊. c. se. ⁊. c. cuʒ excōicato. Lex. pp eādē legē q̄ ē viro ⁊ vxori vxor pōt cōicare viro. xi. q. iij. q̄ñ multos: ⁊. j. e. inter alia. Humile. sicut est in filijs seruis ancillis mercenarijs vt in ꝓri. cōcor. Ignorata vt ꝑ ex eo q̄ vigit scienter ⁊ ī. c. q̄ñ ⁊. s. ō homi. sicut. §. illi p̄terea ita q̄ ignorantia nō sit crassa. s. de cleri. ex. mi. apostolice. ⁊. xij. q. ij. qui ⁊ humanis. Necesse in. c. q̄ñ multos: ⁊. j. e. inter. ⁊.

c ¶ Si publica fama. no. q̄ si fama ē aliquē ē excōicatū vitādus ē. si. s. de cle. ex. mi. c. illō. ⁊ ita fama facit ꝓbatiōez ⁊ fama īpedit mrimōiū ꝓbēduʒ. s. de ꝓsan. ⁊ affi. c. sup eo.

d ¶ Ad cautelaʒ. j. e. venerabili. ⁊. s. de appel. ad p̄ñtiam ⁊ de conse. di. iiij. si nulla. ar. vt sic fama tollatur.

e ¶ Quaʒ offendit. quā ille vmittere non potuit. xxiij. q. iiij si is q. ⁊. lxiij. vi. salonitane. ⁊ ē arg. q̄ ꝑ iniuria nō solū fit iniuriato: sz toti ordini clicali. j. e. ꝓtingit si. s. de fo. ꝓpe. si diligenti. vñ iste non potuit paciscī sup iniuria q̄tenus ecclīaʒ cōtingebat nisi forma ecclesie fuerit obseruata: vt ꝑ dicit.

f ¶ Nisi forma ecclesie. vt. s. iuramēto prestito q̄ stabit mandato ecclie absoluat: vt. s. eo. ij. rñso in fi. ⁊. s. eo. ex tenore ⁊ c. decetero. Sed quid si iuramēto omisso fuēit absolut⁹. ar. ē ꝑ q̄ nō teneat absolutio ⁊ ꝑ quidā ꝓcedūt. Sed ꝑ non credō: q̄ iuramētū nō est de substātia absolutionis: sed recipit poti⁹ ad cautelā ne decetero talia p̄sumāt vt. s. e. c. ī p̄n. ⁊ aliqui absoluūt sīñ iuramēto qō nō fieret si eēt de substātia. j. e. sup eo ⁊. j. e. a nob. in fin. ⁊ sic tenet absolutio sz non debeat sine iuramento absolui q̄ libtas vbicūq̄z obtēta fuerit nō reuocat. C. si aduer. li. l. i. ⁊. ij. ⁊ sic sz ꝓposuerit necessaria ē absolutio secus est in cautione facta pp nouum opus nūciāti vbi nō ē op⁹ vt post cautionē remittat. ff. ō remis. l. i. §. i. ibi plane. ⁊ qō dicit nisi forma tē. intelligēdū ē p̄ncipaliʒ ō absolutione cū iuramento que tamē quātū ad veritatē eadē est cū illa que fit sine iuramēto: sz forma ecclesie generaliʒ dz obseruari: nec dz omitti nisi ex cā. j. e. sup eo. sz si iuramentum omittatur nihilomin⁹ tenet absolutio.

Deniens. In p̄ma ponit cōqō. In scōa p̄uisio ibi: iōqz. Ab. si.

g ¶ Celebrationē. ex ꝑ p̄sumit q̄ bono zelo ⁊ nō aīo iniuriandi manus in eū apposuit: sola enī temeritas ⁊ violētia notat. s. eo. c. i. ⁊. xvij. q. iiij. si qs suadēte. Et ita pz q̄ sacerdos turbātē officiū diuinū sine pena excōicatiōis pt expellere ō ecclesia ⁊ quilibet ali⁹ rōne officij qō obtinet in ecclesia ⁊ etiam seniores ō ipsa ecclesia. j. e. cū voluntate. §. ij. vbi notat in quibus casibus ex cōicat⁹ nō est q̄ manus mittit in clericū.

h ¶ Et ꝑ ipm. i. ex hac tali ⁊ leui castigatiōe nō incidit in canonē: ⁊ marime quā in ꝓpa p̄sona voluit exercere. arg. j. eo. vniuersitatis. ff. loca. item q̄rit. §. iulianus. ff. ad. l. aquil. sed ⁊ si q̄cūq̄z. §. vlt.

Peruenit. Legit multis modis. sed sm cōem lec. h. d. vt in rubro: ⁊ est ter. sing. sm hāc lec. Ab. si.

i ¶ Arbitrio. ala. dicit q̄ ista decre. ꝓtinet spālē indulgētiaʒ: alij dicunt q̄ ius cōe ꝓtinet. ad quod ergo posita eēt. xix. di. romanorum: vt officeret potius q̄ ꝓdesset ⁊ in errorē duceret: qō cōtineat ius cōmune ē arg. s. in consti. gre. in p̄n. libri: ⁊ sic per hoc licitum est epis tales absoluere, p modica iniuria ⁊ leui irrogata: ⁊ hmōi leuis iiuria pōt leuiter emēdari. s. de accusa. cuʒ dilecti. i. q̄ ēt non infamat. s. de re iudi. cū te. vnde satis possunt epi hñficio huius decre. absoluere tales ex generali ꝓcessione vel dicas: vt ala. qō est securius.

Peruenit ad nos: ⁊ infra. De his absoluendis q̄ clericis ñ enormē: sz modicā ⁊ leuē iniuriā irrogarūt: tue fraternitatis arbitrio duxim⁹ ꝓmittēdū. I Dez.

¶ Clericus qui scienter ⁊ spōte ꝓticipat excōmunicato in diuinis officijs excōicatus est maiori ⁊ tantuʒ absoluendus per papam.

Significauit nobis: ⁊ infra. Ceterū clericos qui scienter ⁊ spōte participauerūt excōicatis a nobis ⁊ ipsos in officijs receperūt eadē[k] excōicatiōis snia cū ipis ñ dubitam⁹ inuolui: quos etiā ꝓ hñficio absolutōis habendo ad nos volumus cum litterarum tuarum insinuatione remitti. I Dez.

¶ Excōicatus p iniectiōe manuū in clericum vel incendiarius p⁹ publicationē a solo papa absoluit.

Tua nos duxit fraternitas cōsulēdos ⁊ infra. Fraternitati tue taliter respondemus. q̄ cū non solū q̄ clericos temerarias man⁹ inijciūt: sed etiā icendiarij[m] ex quo sunt p ecclesie sniam publicati[n] pro absolutionis beneficio ad apo. se. sunt mittendi. I Dem.

¶ Legati de latere absoluere possunt excōicatos pro iniectione manuum in clericos.

Ad eminentiaʒ sedis apostolice: ⁊ infra. Sicut ex parte tua nostris est auribus itimatuʒ tibi ex tat dubiū vtrū absolutōis beneficium assequantur qui ꝓ iniectione manuū ī clericos vel alias religiosas p̄sonas excōicatiōez icurrerūt ⁊ a legatis cardinalibus q̄ a latere[o] romani pōtificis destinant ꝓ tpe[p] cōicatū euitasti ⁊ facis ab alijs euitari. Ideoq̄z mādam⁹ quaten⁹ si res ita se habet cū decetero nō euites: cū ex hoc ipm[b] excōicatum nullatenus videamus. I Dem.

¶ Excōicati p leui manuū iniectōne in clericum p̄ñt p epm absolui.

Peruenit ad nos: ⁊ infra. De his absoluendis q̄ clericis ñ enormē: sz modicā ⁊ leuē iniuriā irrogarūt: tue fraternitatis arbitrio[l] duxim⁹ ꝓmittēdū. I Dez.

¶ Clericus qui scienter ⁊ spōte participat excōmunicato in diuinis officijs excōicatus est maiori ⁊ tantuʒ absoluendus per papam.

Significauit nobis: ⁊ infra. Ceterū clericos qui scienter ⁊ spōte participauerūt excōicatis a nobis ⁊ ipsos in officijs receperūt eadē[k] excōicatiōis snia cū ipis ñ dubitam⁹ inuolui: quos etiā ꝓ hñficio absolutōis habendo ad nos volumus cum litterarum tuarum insinuatione remitti. I Dez.

¶ Excōicatus p iniectiōe manuū in clericum vel incendiarius p⁹ publicationē a solo papa absoluit.

Tua nos duxit fraternitas cōsulēdos ⁊ infra. Fraternitati tue taliter respondemus. q̄ cū non solū q̄ clericos temerarias man⁹ inijciūt: sed etiā icendiarij[m] ex quo sunt p ecclesie sniam publicati[n] pro absolutionis beneficio ad apo. se. sunt mittendi. I Dem.

¶ Legati de latere absoluere possunt excōicatos pro iniectione manuum in clericos.

Ad eminentiaʒ sedis apostolice: ⁊ infra. Sicut ex parte tua nostris est auribus itimatuʒ tibi ex tat dubiū vtrū absolutōis beneficium assequantur qui ꝓ iniectione manuū ī clericos vel alias religiosas p̄sonas excōicatiōez icurrerūt ⁊ a legatis cardinalibus q̄ a latere[o] romani pōtificis destinant ꝓ tpe[p] videt q̄ hēret locū publicatio: ⁊ sic est argu. ꝓtra. xxiij. q. vltī. pessimam vbi p̄ecipiūtur excommunicati. vnde quidam restringunt ꝑ ad incendiarios ecclesiarū ⁊ religiosorū locorum. j. eo. cōquesti. ⁊. xi. q. iij. canonica ⁊. xvij. q. iiij. omnes ecclesie. vnde post publicationem a papa tñ sunt absoluendi. ⁊ hoc in odiū eorū statutū fuit. hic ad terrorē aliorum: sic quādoq̄z p̄uantur aliqui ecclesiastica sepultura ad terrorē aliorum. s. ō tome. e. i. ⁊ ō rap. super eo. sed q̄ ꝑ nō distinguitur de oīb⁹ intelligas. Tñ nō credo q̄ oēs incendiarij generaliter ipso iure sint excōicati nisi de icēdiarijs ecclesiarū cum ō alijs nō inueniā. Et per hāc decre. nō ꝓbat q̄ ipso iure sint excōicati sed illis primo excōicatis ab epis sub secuta publicatione ac ōnūciatiōe: papa p hāc ōcre. reseruat sibi eorum absolutionē ad terrorem vt dicit: alias epi possent absoluere oēs icendiarios. j. eo. nuper.

Ad eminentiam. Primo ponit dubitatio. Scōo dubitationis ōcisio: scōa ibi: sup quo. Ab. si.

o ¶ A latere. q̄ dicūt missi a latere dñi pape hēs. s. de of. le. c. pe. ⁊ vltī. ꝓst. Inno. iiij. e. ti. officij nri.

p ¶ Pro tpe. i. postquā egressus ē vrbē quousq̄z reuersus ē sz iurisditio

nem non habeat nisi in ea puncta que sibi decreta est.ff.de offi.pcõsul. .l.i.ꝛ.vlt.ꝛ hoc ex officio legationis lꝫ eis:quãuis de hoc nõ habeãt speciale mandatũ:vt hic dicit:ꝛ.s.ꝺ offi.lega.ꝑ translationẽ.ꝛ.j.e.quãuis:ꝛ.s.e.ea noscitur:de alijs qui nõ sunt missi de latere pape an possint tales absoluere habes.s.de offi.lega.c.pe.ꝛ.vlt.

A Nobis. Primo ponitur questio. Secũdo solutio ibi:ad quod. Ab.si.

a ¶ Quisquis furtũ:hac forma verborꝫ oẽs notatim intelligũtur excõicati qui furtum committũt taḉ expressis propris nominibus.ff. de condi.et demon.notatim.ꝛ insti. de exhere.libe.§. masculos.

b ¶ Nõ nisi subditi. Sꝫ contra videtur:qꝛ ratõe delicti efficit qs de iurisdictiõe illiꝰ qui tulit sententiã.vi.q.ij.placuit ꝛ .iij.q.vi.ibi cã.C.vbi ꝺ cri.agi oport.auẽ.qua in prouin.ꝛ.s. de priui. extraarum.vbi de hoc.ergo vniuersi ligantur cũ quantũ ad ꝑ sint eiꝰ subditi. Nõdeo si generaliter intellexit qsqs furtuꝫ fecerit vbicũqꝫ clausula ista non refertur:nisi ad subditos:vt hic dicit quoniã extra parochiã suam nullam habet iurisdictionem:vnde illa sententia non extenditur vltra terminos sue iurisdictiõis .ff. de iurisdi. om. iu. l. vlti.ꝛ.s.ꝺ offi.lega.nouit. Comprehendit ergo tantum subditos suos ẽt delinquentes in eius parochia cũ ex hoc ipsi subditi sint. nam ratione delicti sortitur qs forum.s. de fo.compe.c.vlti.ꝛ in predicta concor.nam ꝛ pses prouincie aduersus extraneos hoies hꝫ imperium cũ malum cõmiserint.ff.de off .presi.l.iij. nec distinguitur vñ sint vt ibi. Sed vt ꝗ p tales sententiam non sint ligati alij de alia puincia cũ ipsi ignorent talẽ sententiam:lꝫ ibi delinquant ꝛ efficiãtur de foro illius: vt p hoc illos possit punire. snia enim non ligat ignorantes:ꝛ precipue illos quibus publicata nõ est.lxxxij.di.proposuisti.xvi.di.quod dicitis.dicas ꝗ bene sũt excõicati:qꝛ incidũt in factũ dãnatum:ꝛ qcũqꝫ facit factũ:iam per snias excõicationis dãnatũ iudicatur excõmunicatus quasi a canone.ar.xxiiij. .q.i.c.i.ij.ꝛ.iij.ꝛ ꝓpter delictũ ibi cõmissum intelligunt eẽ ꝺ parochia sua:ꝛ sic excõicati sunt:nec excusant eo ꝗ dicũt se ignorasse sniaꝫ:qꝛ ipsi cũ rem illicitã ꝛ ꝓhibitã faciant statim sũt in culpa:ꝛ poterũt querere ꝺ hoc. Quid si moriatur vel transferat ad illã ecclesiam qui tulit aliã sententiã nunquid tenet post mortẽ vel recessum: vt qui cõtra faciẽt sunt excõicati. vt ꝗ sic:qꝛ scripta epoꝝ anathematizant etiam post mortẽ ꝛ facere possunt decretũ ita vt q cõtra facit punit.iij.q.iiij.nullꝰ.ꝛ.s ꝺ maio.ꝛ obe.c.ñ.ꝛ.s.de offi.leg.c.vlt.ar.contra dicit lex ꝗ interdictum nõ durat vltra iurisdictionẽ interdicẽtis.ff.de pe.l.vlt.dici põt ꝗ interdictum siue snia excõicationis simpliciter lata nõ durat vltra tempꝰ ꝓsentis:nisi successor eã cõfirmet:ꝛ ratã habeat. Sed cum diffiniẽdo statutũ siue decretuꝫ aliquod facit:ligat etiã post recessum:qꝛ statuta talia ꝓpetua sunt.s.de offi.leg.c.vlt.xff.ꝺ of.prefe.vr.l.i.§.vlt.C.de postu. .l.i.nisi expressum per successorem reuocetur.

c ¶ Nisi forte plus.ar.ꝗ snia que nulla est potest rata haberi:ꝛ erit absoluũtur:cũ ijdẽ legati mãdatũ super hoc nõ ostendant expressuꝫ. ☞ Super quo id a te volumus observari vt eos habeas absqꝫ oi hesitatiõis scrupulo absolutos quos constiterit a talibus beneficium absolutionis adeptos. ¶ Dem.

¶ Generalis excõmunicatio non ligat nisi subditos proferentis.

A. Nobis fuit ex parte tua questum vtrũ si quis ita pronũciauerit: quisquis furtum fecerit excõmunicatus sit.hec generalis clausula ad ipsius excõicatoris subditos referatur:an generaliter extendat ad dẽs qui non sunt de iurisditiõe illius. ☞ Ad qõ dicimꝰ ꝗ hac snia nõ nisi subditi obligant: nisi forte plus contulerit maior ꝛ largior auctoritas delegantis. ¶ Dem.

¶ Qui cuꝫ effractione spoliant ecclesias excõicati sunt ꝛ per papam tantũ post denũciationẽ absoluunt

O Nonquesti sunt nobis regiñ. canonici: ꝗ.i. de malafrẽa ꝛ eius sequaces quasdaꝫ ecclesias regiñ.eꝑatus violenter confregerũt easqꝫ spoliat minime dubitarunt. ☞ Quoniã igit grauia sũt:nec dausis debent oculis preteriri: mandamus quatenus si ẽ ita memoratos sacrilegos excõicatos nuncietis.ꝛ faciatis sicut excõicatos artius euitari: donec passis iniuriaꝫ congrue satisfaciant:ꝛ dãna pro eis data resarciãt:ꝛ cũ litteris vestris rei veritatẽ cõtinẽtibus ap.se.cõspectui representent. ¶ Dem.

¶ Percutiẽs vel ẽt iterficiẽs clericũ se dimisso clericali habitu sceleris enormitatibꝰ imiscentẽ nõ tenetur ire p absolutiõe ad sedem apsicaꝫ.

P Erpẽdimus ex lr̃is tuis ꝗ q dã sacerdos p eo ꝗ se filiũ regis falso noiare presũpsit:ꝛ armis acceptis seditionẽ fecẽ:ꝛ guerraꝫ:a B.comite iussus ẽ fustigari:ꝗ postea eius mãdato traditus patibulo expirauit ꝛ ifra. ☞ F.t.durimus respondendũ ꝗ si memoratus sacerdos tali modo excessit:ꝛ non p pulsando sed inferendo iniuriam fuit occisus:nõ videt nobis ꝗ interfectores eius propter hoc ad obtinendã absolutionẽ ap.se.adire cogãtur. Ꝗ vero qui merita ꝓsonaꝫ benenosti penitentiam eis cõpetentem iniungas. ¶ Dem.

¶ Iudex ecclesiasticus faciẽs pauci clericũ p laicũ: ẽt cã discipline: excõicatus ẽ ipse:ꝛ verberãs pro absolutione tenetur ire ad papam.

O Niuersitatis vestre consultationẽ accepimus qua nos requisistis vtrũ laicus incidat in excõmunicatiõis edictũ: q ad iussiones abbatis in cuius seruitio cõmorat in clericũ monachũ aut cõuersum temerarias manus presumit inijcere: maxime vbi cã non subest pro pter quã debeat verberari. ☞ Nobis aũt videtur ꝗ nisi causa regularis disciplie hoc faciat abbas i ꝓpria persona: vel si necessitas vrget per clericum vel monachuꝫ fieri iubeat:tam qui tales verberari precepit qꝫ illi q verberant ẽt si causa subesset:excõicationis sententiã donec ad apo.se. veniãt neq̃quaꝫ euadunt. ¶ Dem.

¶ Clericus vt laicus incedens tertio monitus non resipiscens perdit priuilegium clericale.

I N audientia nostra talis fuit ex parte tua ꝓposita consultatio: vtrũ clerici qui arma militaria relicto habitu clericali gestare nullatenus erubescũt: si eis fuerit iniuria corporalis illata: vel se a captione redemerint: illa clericorũ debeant immunitate gaudere q̃ ꝓ temeraria manuuꝫ iniectione facta i clericum excommunicatus quis ipso qua.ij.q.i.in primis.

Q Onquesti. Primo ponit querela. Secũdo iudicũ datio: secũda ibi: quoniã igit. Ab.si.

d ¶ Excõicatos nũcietis.ergo vt ex hoc ꝗ ipso iure sint excõicati huiusmodi sacrilegi:ꝗ vex est ꝺ huiusmodi violatoribꝰ ꝛ effractoribꝰ ecclesiaruꝫ siue incendiarijs.xi.q.iij.canonica:ꝛ .xij.q.iiij.oẽs ecclesie de quibus intelligunt illa duo.c. Illij ꝺo nõ sunt excõicati ipso iure: sꝫ excõicãdi: vt dictũ est.s.eo. tua. Nu.tñ dixit ꝗ illa capitula nõ sũt late snie:sꝫ ꝺ ꝺcre.s. rium oñdit:ꝛ ita ẽt fuat:sꝫ hu. itellexit.c.illa non ꝺ effractoribus ecclia:sed ꝗ his q aliũde aliũ rapiũt preter effractionẽ.

e ¶ Representent. Ex quo.n. incendiarij vt effractores ecclesiarum publice denũciati sunt nõ possunt absolui nisi a papa sed ante bñ si satisfacere volũt qꝛ cõditor canonis ante ꝺnunciationẽ eorũ non retinuit sibi eoꝝ absolutionẽ.j.e.nup:ꝛ ꝑ ad terrorẽ oiuꝫ statutuꝫ fuit ꝓp enormitatẽ excessus.s.e.tua.

P Erpendimus. Legitur varijs modis: sed generaliter sic summari ꝑt vt in rubro. Primo ponitur cõsultatio.Secũdo rñsio ibi: fraternitati tue.Ab.si.

f ¶ Nõ ꝓpulsãdo: nã vim vi repellere lꝫ.s.e.si vero.§.ij.et .s.ꝺ homi.significasti vbi ꝺ ꝑ

g ¶ Absolutionẽ: sic.s.e.cum nõ ab hoie:ꝛ.s.de aposta.c.i. .j.e.in audientia.s.sed illõ solutũ est.s.e.cũ non ab hoie.

h ¶ Cogãtur.sed cõtra vt:clericus nõ põt renũciare priuilegio suo.j.eo.contingit.i.ꝛ.s. de fo.compe.si diligenti.dic ꝗ manẽdo clericus nõ põt renunciare: vt in contrarijs:sed apostatãdo ab habitu suo post trinam admonitionẽ vel imiscẽdo se enormitatibꝰ priuilegiuꝫ amittit: vt ꝑ pꝫ:ꝛ.s.e.cum nõ ab homine:ꝛ.j.eo.in audientia:ꝛ.c.contingit.ipso eniꝫ facto se priuant talia faciẽdo.s. de vi.ꝛ ho.cle.ca.vlti.ꝛ.s.pe cle.cõiug.c.pe.arg.

i ¶ Cõpetẽtẽ.paulo maiorẽ q̃ si i laicos talia ꝓmisissent.s.e. cũ nõ ab hoie i fi.sꝫ q̃re iponit ei pnia:qꝛ q auctoritate iudicis malos interficit minister dei ẽ .xxiij.q.v. miles:ꝛ.c.qui malos.satis põt dici ꝗ ad cautelã imponit pnia si comes ille habeat ptãtẽ ꝑ faciẽdi:alias secꝰ ẽ vt ꝑ ꝛ l.c.cũ nõ ab hoie in fi.

k ¶ Subest. Jõ dicẽ marie qꝛ idẽ ẽ ẽt si cã subeẽt: vt.j.seqt.sꝫ ꝑ executor ñ ꝓsidet at q ereq dꝫ siue snia sit iusta siue iiusta.s.ꝺ of.ꝺleg.pastoralis.§.qꝛ ꝺo.

l ¶ Persona.sic.v.q.v.illi q ar.s.xxxvi.di.ñ liceat:ꝛ.C. ꝺ epi.ꝛ cle.auẽ.sed neqꝫ.So.illõ ẽ in epo ꝓpãle q suis mãibꝰ nullũ percutere dꝫ cui scitas ignoscẽdi gliã ꝺreligt.C.ꝺ epi.ꝛ cle.si qs i ꝑ:sꝫ abbas ꝑ facere ꝑt vt ꝑ:ꝛ.xlv.di.cũ beatꝰ.

m ¶ Fieri iubeat.moderate ita ꝗ ñ excedit ꝺbitã correctionẽ als ꝑt appellari ab ipo.s.ꝺ of.or.irrefragabili:ꝛ pũiri ẽt dꝫ.s.de appel.ꝺ pote.ꝛ ciderei i canonẽ:qꝛ leuis ꝛ moderata castigatio ꝓmissa ẽ.j.e. cũ volũtate.§.ij.vbi ꝺ ꝑ

n ¶ Subeẽt.lꝫ iusta cã subsit q alit q̃ ꝑ dẽat facit ñ excusat.j.e.sacro.ꝛ sic neqꝫ i fcõ neqꝫ i mõ faciẽdi dꝫ eẽ ꝓtñ:sic.s.de re.spol. pisanis.ar.s ꝗ potꝰ cã fci q̃ ipꝫ factũ ꝓsiderari dꝫ.xxiij.q.vlt.occidit.ꝛ.s.de ac.cũ dilecti.i.ff.ꝺ fur.vex.nec refert vñcũqꝫ cria claruerit vt corigãt.xxiij. .q.iij.ꝑ. o ¶ Neq̃q̃ euadũt.ẽt si mõachꝰ ꝓtiret.j.e.ꝓtigit ar.s.j.e. vt fame vbi clici p laicos capiũt. Nõ ẽ s qꝛ i alio casu diuerso loqt.ibi ꝺ clico q alit capi ꝛ corrigi ñ põt:nisi ꝺ mãdato ꝓlatoꝝ capiat:ꝛ ad iudiciũ adducat.

I Audientia. Clericꝰ qui a prelato tertio monitꝰ arma militaria nõ

deponit perdit omne ꝑuilegiũ clericale.b.d. vel generali⁹: vt in rubro. ¶Primo ponitur ꝓsultatio. Secudo rñsio ibi: ad hec. Ab.si.

a ¶Frustra ecclesie.s.ō imu.ec.c.vlti.ꝛ.s.ne cle. vel mo.c.ij.ꝛ.vij.q.iiij.frater.s.de vsur.q; frustra.ꝛ.ff.ō mino. auxiliū in fi.ꝛ.ff.qō me.cau.isti quidē.

b ¶Ver.ff.de iniur.itē apud.§.si quis virgines.

c ¶Iniuriaruz. nō.n.iniuriat mrimonio q ipsum ignorauit .C.ō adul.si ea.sic nec militie aut ēt clericali qui militiam ignorat.ff. loc.si ignorans.s. .e.si vō aliqs.Quid si pcussi laicū credēs ꝛ volēs percutere clericū nūquid incidi i canonē arg.q̃ sic.s.de biga.nuper.ꝛ .c.vlt.ff.ad.l.aq̃l. sciētiam.§. .ij.ar.ꝝ.ff.ad.l.cor.de sicca.l. .i.§.diu⁹.vbi iudicat ꝗz quod fit ꝛ nō fm q̃ facens intendit .ff.de iniur.si cuz ꝗo.ꝛ.l.prece.I fi.sed in veritate nō est excōicatus:lz de iniuria teneat.

d ¶Heretricali.ꝛ sic perdit priuilegiuz.ff.de ritu nup.senatoris filia.

e ¶Tertio.si.s.ō vi.ꝛ ho.cle. c.vlti.ꝛ.j.e. cōtingit.ar.p̄.s. de aposta.c.i.ꝛ.s.e. perpendimus:ꝛ.s.e.cū nō ab hoie:sed ibi soluit. Itē arg.p̄.s.ne cle. vel mo.c.i. Sol.ibi nō logt ō tali captione:sed ō illis q ōprehendunt i administratiōe:nec fit ibi mentio de manu iniuriosa ꝛ ecclesia nō ōfendit illos q in fraude deprehendunt quomin⁹ teneant:ꝛ sic ñ tāgit h.

Quod. Enumerat quedaz ipedimenta pp q̃ excōicati propter iniectionē manuū in clericos absoluunt ab epo:ita tñ vt cessante ipedimēto visitent papam.b.d. vel sic vt in rubro.ꝛ primo ponit regulaz.secūdo casus exceptos. tertio quādā determinationē. secunda ibi:nisi.tertia ibi ceterum. Ab.si.

f ¶Paupertate.si.j.eo.quānis.contra.s.e.ea noscitur.sj ibi soluit

g ¶Visitare. sic.s.e.decetero ꝛ.c.ea noscit:ꝛ.j.e.q̃uis.in fi.

Cum. Excōicat⁹ ex pluribus causis si in absolutione oēs nō exp̄ssit ñ habet p absoluto.b.d. vel sic vt i rubro.p̄ima ps narrat casuz sēda dat iudicē ibi: discretioni. Ab.

h ¶Ob duplicē cām.s.q; manus violētas iniecit i fratrē:ꝛ q; imunitatē ecclesie violauit. Et sic colligitur ꝗ ar.q̃ sacrilegi q ī munitatē ecclesie violant sunt excōicati:ꝛ ita idē esset si laicum verberasset in claustro.arg.xvij.q.iiij.oēs dic q̃ icidit ī minorē excōicationem:q; priuatus est cōione ecclesie ex eo q̃ immunitatē ecclesie violauit.xvij.q.iiij.si quis domū.ꝛ si nō satisfecerit post tertiaz admonitionem maiori excōicatiōe notabitur vt ibi dicitur;ꝛ ita nō sunt oēs sacrilegi excōicati ipso iure maiori excōicatiōe:ꝛ q; iste nō satisfaciebat fuit excōicat⁹ a suo prelato:ꝛ ita ob publicam causaz innodat⁹ fuit maiori sentētia: vt.j.dicit:ꝛ illud.c.omnes.restringitur ad suum casum ad violatores ecclesiarū: vt dicit.s.e.tua.ꝛ.c.conquesti. vel forte lata erat sententia: vt quicūqz violaret immunitatē ecclesie esset excōicatus.

i ¶Tanq̃ excōicatū.istud tanq̃ exp̄ssiuū ē veritatis: vt dictū ē:ex hoc pz q̃ si aliquis plurib⁹ ō causis fuit excōicatus:ꝛ vnā expressit in absolutiōe ꝛ aliam tacuit adhuc remāeat excōicat⁹.ar.s.ō of.or.ex pte.ibi ēt tāgit ō hoc:q; p surreptionē absolutio est obtēta.j.e.officij. Quot.n.sunt excōicatiōes tot ōbent esse absolutiones:sicut quot sunt accusatiōes:tot ꝛ absolutiones.ij.q.iij.§.notādū.vsi.plura.ꝛ ō pe.di.v.c.i.vbi dr ō oīb⁹ erit ꝑdulgētia petēda:sicut ꝛ in denūciatione noui opis quot fiunt ōnunciationes tot erunt remissiones.ff.de no.ope.nuncia.ō pupillo.§.si ex plurib⁹:sic ꝛ ī libertate si p obreptionē obtēta fuerit nō valet:lz sit fauorabilis.ff.ō fideicō.libe.cū vero.§.subuētū ecōtra vt q̃ nō sit excōicat⁹:q; libertas semel data cōpetit siue ex iusta:siue ex iniusta cā data sit nō reuocat.insti.qui.ex cau.ma.non pos.§.semel:ꝛ.s.de consan. q; circa.ar.s.ō ꝓuet.ꝓtug.ex parte.ꝛ.ff.ō ma.vin.iusta.§.i.ꝛ.l.si pater.§.i.itē si quis per dolū est liberatus:tenet liberatio:sed agit ō dolo .ff.de dolo si seru⁹.ꝛ.l.se. Itē pignus liberatur nō obstante dolo.ff.de pigno.ac.si rē.§.ols. Sol.si dicatur q̃ semel excōicatus amplius excōicatione durāte excōicari nō possit:tūc tenet absolutio:lz alias causas ñ expresserit si expresserit illam causam pro qua primo fuit excōmunicatus: sed hoc non est verū. Si autē dicatur q̃ excōicat⁹ posset iteruz excōicari qō vez ē:refert an exp̄ssa sit cā absolutionis an non. si nō est exp̄ssa:sed indeterminate absoluit tunc ab oēbus est absolutus: sz si vna causa tantū fuit exp̄ressa tunc absolutio ñ extendit ad ea que nō fuerunt expressa. arg.ff. de accep.pluribus.C.de procur.maritus.vel distinguit an per ignorantiaz omiserit an scienter. arg.s.de rescrip.sup litteris: ita dicit Jo. Sed ego in hoc casu non admitto illaz distinctionē. Alij dicunt illū absolutū idistincte:sed cogit redire ad curiā:ꝛ satisfacere iniuriato.tā.dicit q̃ si aliquis est excōicatus pp plures cās:sz vnica rātū snia q̃uis aliqs cās taceat dū absoluit absolutus est:sz dz compelli satisfacere pro alia iniuriā passo:ꝛ fm hoc istud tāq̃ est similitudinarium. Si vō pluribus ꝛ diuersis excōicationibus sit ligatus ex causis diuersis si aliqs supprimit nō est absolutus: sed remanet excōicatus p alijs:ꝛ fm hoc istud tanq̃ est expressiuuz veritatis. Ego credo q̃ qualitercūqz sit aliquis excōicat⁹ siue vna sentētia siue plurib⁹ sententijs ꝛ pluribus ꝛ diuersis causis qui vere vult absolui omnē cām pro qua vel pro quibus fuit excōicatus dz exprimere in absolutione sua q; pro vnaquaqz sola fuit excōicatus:ꝛ vna sentētia sufficit ad excōicationem:ꝛ sic vna sententia absolutiōis sufficit ad plures excōicatiōes dūmō exprimant oēs cāe poris excōicatiōis:alꝭ nō tenet absolutio p surreptionē obtēta. vt bene colligit.j.e.officij:lz qdā dicant q̃ Jnno.non rñdit ad ꝗ in.c.officij:ꝛ premissas solutiones nō multū approbo.

Nobis. Excōicatus in quo apparuerunt euidentia signa cōtritionis absoluitur post mortē ab eo a quo viuus fuerat absolucē⁹ ꝛ ad satisfaciēdū pro eo ꝓpellunt heredes. vel sic vt in rubro. Due sunt partes principales. Jn prima ponit bimēbris questio. Jn secūda soluno ibi:nos igit. Secunda subdiuidit in.vij.partes. ¶Primo distinguitur dupler vinculū peccatoris. Secūdo er distinctiōe solutionē q̃stionis infert ibi vnde quātūcūqz. Tertio ꝓuisionē annectit ibi pōt. Quarto soluit duo obstantia ibi:nec obstat. Quinto subnectit quādaz determinationē ibi: vt aūt. Sexto tractat ō forma absolutiōis ibi absoluit. Septimo de satisfactione ꝛ cōpulsione heredis ibi heredes: Ab.si.

k ¶A fidelibus sit orandum.ꝛ est dicendum q̃ nō:nisi prius fuerit absolutus.j.e.sacris.

l ¶Nec fallitur.xxiiij.q.iij.deus q.de con.di.ij.panem.

m ¶Judiciū aūt ecclesie. Judiciū.n.ecclesie diuinū dz imitari iudiciuz inquantū potest.xx.q.iij.tunc vera est.

n ¶Opinionē seqtur.ꝛ ideo sepe fallit.s.de re.iu.lator.ꝛ.c.ꝓsanguinei ꝛ.s.de frigi.fraternitatis.ꝛ.xxiij.q.iij.si quis non recto.ꝛ cum de erro-

iure notat. ¶Ad hec tibi breuiter rñdem⁹ q̃ cum frustra ecclesie imploret auxiliuz qui committit in ipsam:ꝛ ler⁹ secularium principuz huic responso satis efficat afferat argumentū:qua manifeste cautū habet matronā cuius pudicitia attentata fuerit:non posse iniuriarum agere si in veste meretricali fuerit deprehēsa:huiusmodi clerici si a prelatis suis tertio ꝓmōiti militaria noluerint arma deponere ō priuilegio clericoruz subsidium aliquod habere non debet. I Dem.

¶Excōicatus pp iniectionem manuū in clericū ipeditus ire ad curiā pōt ab inferiore absolui: sed ipedimēto cessante tenet curiaz visitare suscepturus mādatū apostolicum.

Quod de his:ꝛ ifra. F.T.ouximus respondendum:q̃ is qui asserit se in canonē late snie incidisse:nō aliter q̃z per se.ap. vel ei⁹ legatū absolutionis pōt beneficiuz obtinere. ¶Nisi forte i mortis articulo vl pauptate aut ifirmitate vel senecute tāta grauaretur q̃ ad ec. romanā laborē subire non valeat veniendi: vel ab hoc alio ipedimēto canonico retrahat. ¶Ceterum ab his i forma sacramēti erigi consueuit vt resumptis viribⁿ ꝛ opportunitate cōcessa ro.ec. ipropria pso na ōbeāt visitare. I Ano.iij. archiepo ōcano ꝛ pcētori lugduñ.

¶Ligat⁹ plurib⁹ excōicatiōib⁹ lz ex eodē facto obtinēs absolutionē exp̄ssa vna cā seu vna excōicatiōe nō habet p absoluto quo ad aliaz.

Cum pro cā que iter.G.ꝛ.F. cabilon. ecclesie archidiaconū vertebat:cis concesserimus auditorem: procurator. G.allegauit q̃ cū archidiaccon⁹ i succētorē i cōi dormitorio māus iniecisset temere violētas: ꝛ cum trahisset ōberā do p claustrū:tu frater archiepiscope eum ob violentā manuum iniectionez ꝛ violationē immunitatis ecclesie fecisti excōicatū publice nunciari:ꝛ ifra. ¶Dis.U.mandamus quatenus si vobis ꝓstiterit dictum F.archidia. ob duplicē cām excōmunicatum fuisse: ꝛ expressisse tm alteram in litteris quas super absolutiōe sua ipetrauit:ipz tāquā excōmunicatum satisfacere ecclesie sue p altera monitiōe p̄missa cogatis I Dem abbati sancti andree.

¶Excōicato decedenti in excōicatione:quantūcunqz ꝓtritus decesserit nō ē cōicanduz ante absolutiōez nec p eo orāduz:lz sit quo ad deuz absolutus sed si constat ecclesie de ꝓtritiōe p̄cedēti absoluetur ēt post mortē ab eo a quo viuus fuerat absoluēdus:ꝛ heredes ei⁹ cōpellunt p ecclesiā ad satisfaciendū pro eo.

A Nobis ē sepe quesitū: vtrū si aliquis excōicatus in quo iudicia fuerit penitentia manifesta:nec per eum steterit quominus reconciliaretur ecclesiastice vnitati:non suscepto bñficio absolutōis decesserit pro absoluto ab ecclesia sit habendus:ꝛ vtq̃ pro tali recipiēda sit elemosyna:ꝛ a fidelibus sit orandus ꝛ infra. ¶Nos igit consul. T.breuiter. R.q̃ iudiciū dei veritati que non fallit nec fallitur semp initit:iudicium autem ecclesie nonnūquaz opinionem sequitur: quaz ꝛ fallere sepe cōtingit ꝛ falli. propter quod contingit interduz vt qui ligat⁹ est apud deum:apud ecclesiaz sit solutus:ꝛ qui liber est apud deū ecclesiastica sit sententia inodatus. Vnculum ergo quo peccator ligatus est apud deum in culpe remissione dissoluitur:illud autem quō li-

re constiterit renocatur quod factũ est vt tribus primis concordantise: .xxv.q.ir.§.his ita.

a ¶ Relatat.hic surgit rõ ꝗre qs põt absolui ab excõicatione post mortẽ: ⁊ nõ baptizari post mortẽ: qꝛ sñia ecclesie ligat corp⁹ ⁊ etiã aiaz ⁊ lz sit iniusta aufert sepulturã: baptismus ẽo caracter est aie: vñ post mortẽ ñ est q̃ valeat baptizari. argu.xxij.qõe.ij. licite. Alin.

b ¶ Lazart.xi.q.iij.tunc vera est.

c ¶ Nõ potuerit.si talis ĩ extremis posit⁹ habuisset copiam sacerdotis ab eo posset absolui.ꝫ.e.nõ dubium ⁊.c.quod de his ⁊.ĩ.e.quãuis.sed ex quo iaz mortu⁹ ẽ nõ pt absolui nisi p papã vel ek⁹ legatum vel a quo debuit viuus absolui. Nungd a laico pt absolui in articulo mortis.ar.q̃ sic.de pen.dist.i.quem penitet de ꝓse.di.iiij.scñ est.vbi laic⁹ absoluit p extremã necessitatem quem eps absoluere debuit.l.dis.ĩ capite.Lau.

d ¶ Sup terram. xxij. .q.i.quodcũq̃z. Ber.

e ¶ Non ꝓtẽpt⁹ religionis.h ẽba habes de cõ. dis.iiij.baptismi.Alin.

f ¶ Mortuos.puta ĩ beresi.xxiij.q.ij.sane proterk.no.q̃ si agat cõtra psonaz vel de psona tñ post mortẽ q̃ri non dz qꝛ crimĩa morte extinguũt .xxij.di. quorundã.C.si re.vel acc.mor.fuer.l.i. ⁊.ij.nisi in beresi: vt.c. sane.⁊ h: vbi ẽo agitur pp bona vel cõtra psonã potest.C. si pen. appel. mors interue. l. quãuis ⁊ sic post mortem agitur de matrimonio pp bona.s.qui si. sint le.cãmque.

g ¶ Rigorez.xlv.di.disciplina.⁊.c. sunt nãq̃z. ⁊.s. de pur.cano.inter.

h ¶ Ceteris indulgem⁹. .i.indultum esse ostendimus: qa cum eos absoluere possent viuos iure cõi: ita etiam absoluere possunt post mortem ex cã pmissa.i.si de ipsoꝝ penitentia per euidentia signa constiterit.

gatus est apud ecclesiam: cum sñia remittitur relaxatur[a] qõ in suscitatione lazari[b] sermo euãgelicus manifestat: quẽ prius dñs suscitauit ⁊ apostolis precepit postmodu solvere suscitatũ. ¶ Unde quãtũcũq̃z se quis iuramento pstito q̃ ecclesie mãdato pareret humiliare curauerit: quãtũcũq̃z pnie signa precesserint: si tamẽ morte preuentus absolutionis nõ potuerit[c] beneficiũ obtinere: quãuis absolut⁹ apud deuz fuisse credatur: nõdum tamen habendus est apud ecclesiã absolut⁹. ¶ Põt tamẽ ⁊ debet ei ecclesie bñficio subueniri: vt si de ipsius viuẽtis pnia p euidẽtia signa ꝓstiterit õ fũcto ẽt absolutiõis beneficiũ impẽdat. ¶ Nec obstat: q̃ ecclesie legitur attributa potestas ligandi atq̃z soluẽdi homines super terrã⁹: tanquã non possit soluere ⁊ ligare sub terra sepultos. ⁊ quod legitur: non cõmunicet mortuo cui nõ ẽ cõicatũ ⁊ viuo. cuz ⁊ si cõicatũ non fuerit cõicãdũ tñ illi fuisset quẽ nõ ꝓtẽpt⁹ fligiõis[e]: ſz necessitatis articul⁹ ipe diuit ⁊ in certis casibus a canonib⁹ õnotatis ligasse legat ecclesia mortuos[f] ⁊ soluisse. ¶ Ut ãt i vno pariter ⁊ eodẽ negocio ⁊ seruem⁹ rigorẽ[g] ⁊ mãsuetudinẽ oñdam⁹ statuimus: vt illi⁹ mortui absolutio a se. ap.reqrat q̃ cũ viueret ab ea fuerat absoluendus: aliorum autem absolutionez ex premissa causa ceteris[h] indulgemus a quibus dum viuerent fuerãt absoluendi. ¶ Absolutionis autem forma[i] seruetur vt fiat cum penitentiali psalmo ⁊ tam ꝗone dñica q̃z alia cõsueta. ¶ Heredes[k] quoq̃z ipsius ad satisfaciendum pro ipso si monitione premissa noluerint p dist.ec. compellant.

I Dem, vratislamenen.epo.

¶ Detinens clericum in custodia vel vinculis sine lesione excõmunicatus est.b.prio. Cõicãs excõicato scienter in crimine excõicatus est: ⁊ nisi difficultas ĩpediat absolui debet ab excõicatore cuz iuramento. Cõicans vero extra crimẽ reconciliari põt per simplicẽ sacerdotez sine iuramẽto.b.d.vsq̃z ad si.

Nuper a nobis tua discretio requisiuit: quid de illis laicis fit faciendu q̃ clericos sine lesione tamen in custodia detinẽt publica vel priuata vel ẽt detrudunt ĩ vincula. ¶ Et vtrũ qui nominatiz excommunicatis scienter communicant absolui ab excõicatiõe possint per ꝓfessionem a simplici sacerdote: vel episcopi seu archiepi fit ab eis absolutio expetẽda. ¶ Nos igitur ingsitioni tue ex ord. R. q̃ in p̃mo consultationis articulo nõ credimus laicos penam excõmunicationis euadere quamuis per eorũ factũ corporalis lesio[l] non fuerit secuta: citra quam violentia sepius circa clericos nequiter ppetaratur. ¶ In secunda vero questione credimus distinguendum: an is qui noiatim excõicato cõicat: scienter ĩ crimine cõicat criminoso ei ꝓfiliũ[m] impendendo auxilium vel fauorẽ aut alias in oratione vel osculo: aut orando secum aut etiam comedendo[n]. ¶ In primo quidem articulo. cũ talis cõicet[o] crimini: ⁊ participet criminoso: ac per hoc ratione damnati crimis videat in eũ deliquere q̃ dãnauit: ab eo vel ei⁹ supiore merito õlicti tẽ erit absolutio[p] fgrẽda cũ faciẽtẽ[q] ⁊ ꝓfitẽtẽ par pẽa ꝓstrigat. ¶ In ẽo vo casu a suo epo vel a ppo sacerdote poterit absolutionis bñficiũ obtinere q̃z uis eni ⁊ tũc non iudicis: sed iuris sñia excõicato cõicãs sit ligat⁹: qꝛ tñ ꝓditor canonis ei⁹ absolutionez sibi spãliter

m ¶ Cõsiliũ ĩpẽdẽdo: qõ aliter nõ erat facturus. ar.ff. de his qui no.infa.l.i.l ſi.⁊.s.de homi.sicut.§.q ẽo.nõ refert.n.an de bono malum vel de malo deteriorẽ fecerit.ff.de ser.cor.l.i.§.q igit.alꝭ ñ tenet quis õ ꝓsilio nisi ille aliter nõ fuisset factur⁹.ff.mã.si remunerãdi.§.si tibi in fi. vel nisi sit fraudulẽtũ.ff. de reg.iur.consilij.Lau.

n ¶ Comedẽdo: tũc ĩ istis casib⁹ nõ cõicat illi ĩ crimĩe: ſz ex: vñ pp hoc ñ est ligatus eadẽ sñia cuz illo quare si ꝓtra ipm ĩ accusationẽ psiliret ercipe poterit alter ꝫ illũ nec hẽbit locũ replicatio cõionis.s.ẽ excep.a nobis.

o ¶ Cõicet crimini pone casuz p illã decre.s.eo.significauit: vel p illam.ĩ.e.si concubine.

p ¶ Tũc erit absolutio: colligitur hic q̃ si ego excõico parochianũ meũ pp crimẽ: ⁊ parochian⁹ alteri⁹ ei cõicat fauorẽ ĩpartiendo in delicto suo ĩ me vl̃ delinq̃re. Et eadem sñia ligat ⁊ nõ sñia canonis qꝛ tũc a suo epo vl̃ẽt ppo sacerdote absoluerek: vt.ĩ. seqtur. ⁊ sic iste pp delictuz ligat sñia mea ⁊ a me dz absolui ⁊ cũ iuramento vt.ĩ. dicit ⁊c.si.s.e.a nobis.i. vbi large appellat subdit⁹ ratione õlicti. Sz q̃ri pt cũ excõicationis sñia extẽdatur ad alienũ parochianũ q̃re nõ extẽdat similr idulgentia vel remissio vt.s.ẽ pe.⁊ re.q̃ aũt. Alin. dirit q̃ vtrobiq̃z aie consulitur: ⁊ ideo in idulgẽtijs illud obtinet vt diuti⁹ affligat qs p peccatis ⁊ sílr ĩ excõicatione vt diutius affligat: nec excõicatio est mortalis: sed medicinalis. ij. .q.i.multi. ⁊.xxiij.q.iij.corripiantur: vel dic aliã rationem indulgentia nõ transit ad alienũ parochianũ: qꝛ eps in eum nullã hz iurisdictionez: vñ sua indulgẽtia vel remissio nõ põt illũ soluere: qꝛ ipñ nõ ligauit qꝛ q̃ ñ pt ligare ñ pt absoluere ⁊ econuerso.xxi.dist.inferior: ⁊ .xi.q.ij.c.i.⁊.s. de pe.⁊ re.oñs vtriusq̃z.ſz ĩ sñia excõicationis sec⁹ ẽ qꝛ ille pp delictũ siue rõe delicti efficit de foro excõicãtis .s.de fo.cõpe.ca. vlt. vñ.pp h pt illũ ligare ⁊ absoluere ⁊ ille incidit pp delictũ in suã sñiam ⁊ sic ligat⁹ est ab eo: vñ ab eo dz absolui ⁊ qõ puisuz fuit ad penã trahi nõ dz ad gḡaz.s.ẽ trãsla. iter corpalia ſz etiaz mirum vl̃ q̃lr sñia excõicatiõis liget illos de qb⁹ non fuit dcñ. vel cogitatũ: ⁊ res iudicata solum illis nocet cõtra quos iudicat.s.ẽ fi.istru.iter dilectos.⁊.c.pe.⁊.ff.de excep.rei iudi.cũ querit.⁊.l.rei iudicate.nec ex postfacto pt augeri obligatio.ff.de dã.ifec.dãni.§.his q.⁊ ex quo p⁹ sñiaz aliqd accedit noua iterpellatiõe op⁹ ẽ.ff.ẽ iudi.nõ pt. Itẽ icõueniẽs est q̃ aliqs excõicetur q̃ nõ est admonit⁹: nec citat⁹. ĩ.e.sacro. Item fm h talis sñia ñ differt a canone late sñie cũ tñ hec sñia nõ sit generalis: ſz tñ vnã personã cõprehendit. Jo. dirit q̃ h distinctio q̃ fit hic in lfa habet locum in eo casu cum sub hac forma fit excõmunicatio: excõmunico te cum omnibus communicãtibus tibi: ⁊ tũc distinguat ibi qualiter et cõmunicet: vt.ĩ.e.c.pri.ad fi. ⁊ sic nõ obstãt pmissa. Sed hec nõ credo: immo credo illuz esse excõicatũ ex eadez sñia ex eo q̃ crimine ĩuoluitur: qꝛ incidit ĩ factũ quasi dãnatũ: ⁊ sñia trã fit ad eũ p talẽ participationẽ. ĩ.e.si cõcubine. ⁊ est si. de ĩmu.eccle.aduersus: vbi succedit in viciũ ⁊ hic accedit ad crimẽ. ergo eadem lepra qua ille punit ⁊ iste etiã accedens teneri dz. ar.i.q.i.cito turpem. sicut per participationem solam ĩ locutione ꝓtrahitur excõmunicatio minor ita per cõmunionem ĩ crimĩe contrahitur maior excõmunicatio: qꝛ tunc plus deliquit: vnde non est necesse vt noua contra tales sententia pcedat quia alieno facinori suã cõmunionem comiscent.xxiiij.q.i.c.i.ij.⁊.iij.

q ¶ Facientem ⁊ consentientẽ. h est probatio q̃ eadem sententia ĩuoluat. sic .ĩ.e.quante.xxij.q.iiij.oẽs.⁊.s.de offi.dele.c.i.

a ¶ Non retinuit. similiter pretor magistratib⁹ quedã cõmittit. s. cautionẽ ⁊ i possessionẽ ex pmo decreto. cã dãni infecti. ff. ō dã. infec. vies cautiont. sed missionẽ ex secũdo ōcreto sibi reseruauit. ff. ō iuris. om. iu. iubere. ⁊ est hic argu. epos posse dispẽsare vbi spãliter dispẽsatio nõ ẽ inhibita. ar. s̄. de spon. cũ apō ⁊. xvi. q. i. sũt nõnulli. ⁊ ꝛcessum videt qō nõ est ꝓhibitũ. ff. ex qui. cau. maio. l. necnõ. §. q⁹ et.

b ¶ Iusta cã sic. j. e. sacro ⁊ si. s̄. ti. pri. c. vlt.

c ¶ Mandato. sic. s̄. e. ōcreto: ⁊. j. eo. quãuis.

d ¶ Sacerdote: sic ꝗ simpler sacerdos potest absoluere. xxvij. q. vi. c. vlt. sic ⁊ ligare. ij. q. i. nemo. Ber.

Q Uod. Tria sunt victa. Scõm ibi nullus autẽ. Tertũ ibi: illi aũt. Ab. si.

e ¶ Donec p ecclesiam. si. s̄. eo. cũ desideres: ⁊. c. a nobis. nec etiã p platũ suũ dz ei cõicari vt ibi: q: qō alijs ꝓhibet ipe facẽ nõ dz vt ibi no. Itẽ pmittitur alicui tãgere sacra cui nõ pmittit ingredi ad ipsa: ⁊ sic contra illud quod dicit. v. vi. ad eius vero: ⁊ contra id. xcv. dis. illud vbi dicitur q⁹us reliqua sacramenta negantur quō vnuz genus sacramenti conceditur ꝗsi diceret nõ.

f ¶ Qñ mltos. hoc hẽs. xi. q. iij. qñ multos. ⁊. j. c. pri.

g ¶ Participatiõe: q: hic non distinguit an in crimine. an in alijs cõicent eis. videbat q⁹dam q⁹ si in crimine cõicent incidãt solũmō i minorẽ excõicationẽ qō nõ ẽ ver: vt pz. s̄. eo. c. pri. cũ talis absoluat cũ iuratoria cautione: vt ibi dicitur.

h ¶ Cõmoniti: iuder nõ dz excõicare pticipãtes cũ excõicatis ab ipo nisi canonica monitiõe pmissa alias excõicatio ñ tenet vt in decre. noua. j. eo. statuim⁹. ista hẽtis tertiũ casuz in quo excõicatio ñ tenet circa aliquã appellationem.

i ¶ Innodãdi. q. n. psumptuose pticipat excõicato excõicãd⁹ est maiori excõicatione: vt hic dicit. ⁊. xi. q. iij. q cõicauerit. ⁊ est ꝫ notabile: q: ⁊ ipse claues ecclesie contẽnt ꝗre puniri dz. ar. s̄. de. pe. c. vlt. ⁊. s̄. de excess. prela. c. vlt. vbi de hoc in notula magna.

k ¶ Participib⁹. s. in crimine

l ¶ Incurrũt: eãdẽ. s. quã ⁊ pncipales. xi. q. iij. excellentissim⁹ ⁊ bi nominatim dicunt excõicati. ff. de ꝓdi. ⁊ demõ. nõatim. ⁊. ff. si cer. pe. certũ. sic etiã excõicant xpiãi ne pticipẽt iudeis ẽt ex crimẽ. s̄. de vsur. post miserabilẽ. ⁊. c. quãto. Tñ ꝫ itellexit Io. ibi pticipent in crimie i quo casu intellexit. s̄. c. pri. als nõ eẽnt excõicati: ꝫ post admonitionẽ excõicarent: vt hic dr: sed qd si alteri⁹ parochian⁹ pticipat tali post talẽ sniaz nũqd erit excõitatus maiori excõmunicatione: dic vt. s̄. ca. priori. si participat in crie sic: aliter nõ est excõicatus nisi minori: vt ꝫ patet in punci.

I Ter alia. Primo ponit dubium: vnde fuit ortuz. Secundo solutionem ibi: vt igitur. Ab. si.

m ¶ Quoniaz multos. xi. q. ij. qñ multos. ⁊. j. c. pri.

n ¶ Occasio disputandi. si. s̄. de voto. ex multa.

o ¶ Presertim. si illud presertim ponit ꝓ tantũ veruz dicũt put sequit ō q-

nõ retinuit[a] episcopo ꝛcessisse videtur facultatẽ alijs relaxãdi. Is aũt qui iurta primum modũ excõicato cõicat cũ iuramẽto debet absolui: qui vero iurta secundũ moduz recõciliari poterit sine iuratoria cautione. ¶ Aez si difficile sit ex aliq̃ iusta causa[b] q⁹ ad ipsuz excõicatorẽ absoluẽdus accedat: concedimus indulgẽdo vt prestita iusta formaz ecclesie cautiõe q⁹ excõicatoris mãdato[c] parebit: a suo absoluat epo vel proprio sacerdote[d].

I Dem strigo. archiepo.

¶ Iuramẽtũ excõicati de stando mãdatis ecclesie nõ dz viz absolutionis. hoc prio. Excõicato nullus cõicaꝫ teneꝫ pter pſonas exceptas als cõicans excõicato incurrit minorẽ ⁊ est excõicandus maiori: nisi ille eẽt excõicatus cũ participibus: tũc esset excõicatus maiori.

Q Uod in dubijs: ⁊ infra. Respõdemus q⁹ excõicato licet q⁹ stet mãdato ecclesie iuramento firmauerit cõicari non dz. donec[e] p ecclesiã fuerit absolut⁹: aliogn post iuramẽtũ non esset absolutio necessaria. ¶ Nullus autem sciẽter nominatim excõmunicato cõmunicare tenetur: nisi quedã pſone q̃ p illud greg. pape capituluz quoniã[f] multos spãliter excusantur. ¶ Illi autẽ qui nominatim excõmunicatis presũptuose pticipant pter personas i dicto canone ãnotatas: nisi ab eorũ pticipatione[g] cõmoniti[h] forte destiterit excõicationis vinculo sunt inodandi[i]. secus autẽ si sciẽter cõicãt ei qui cum participibus[k] suis est vinculo excõmunicationis sententialiter innodatus: tunc eniz ⁊ ipsi sententiam excõmunicatiõis incurrunt[l].

I Dem doctoribus decretorum bonoñ.

¶ Excõicato cõicaꝫ tenent q̃ pus erant ei obligati ad obsequiũ familiare. alij vo nõ tenent de necessitate. lz iterdũ pñt necessitate vrgẽte.

I Ter alia que strigoñ. archiepõs proponi fecit: nos recolimus respondisse: q⁹ nullus nominatim excõmunicato scienter communicare tenetur nisi quedaz persone que per illud greg. pape. c. quoniã multos[m] spãliter excusantur. verũ ex hac respõsione orta est occasio[n] disputandi alijs ꝛcedentibus q⁹ excommunicato cõmunicare tenentur persone in predicto. c. nominate: pſertim[o] que prius ad cõmunionez eoruz ex debito tenebant: alijs asserẽtibus eos cõicare licite posse si velint: non tamẽ ad hoc necessitate teneri. ¶ Ut igitur vnde ius p dict iterpretatio[p] quoqz procedat: ãbiguitatem huiusmodi taliter duximus absoluendã: q⁹ cum quedã persone i pmisso capitulo denotate illis i quos lata fuerit excõmunicationis sententia ante prolationẽ ipsius obsequio tenerẽtur familiariter adhereꝫ: neqz postmoduz ad ꝓtrariũ teneant: cũ adhuc debituz duret[q] beneficio canonis[r] id agẽte[r] a priore non sunt obnoxietate solute: sed ad familiare tenentur obsequiũ: et ita per consequẽs ad cõmunionem teneãtur: sine qua illud nequeunt exhibere: illud autez nõ ad omnes personas capituli credim⁹ referẽdũ: vt videlicet obnoxietati huiusmodi sint subiecte cũ viatores peregrini et mercatores a communione talium personarum nisi articulus necessitatis[t] imineat: debeant abstinere vt in fine colligitur manifeste: sed ad illas dũtaxat que talibus artiori tenẽtur[v] obnoxietate cõstricte. quibus tamẽ in his pro quibus sunt excõmunicatione notate vt i crimibus[x] cõicaꝫ ñ dñt: sed ab eis penit⁹ abstineꝫ.

I Dem.

¶ Si excõicat⁹ p manuũ iniectõe sciẽter recipit ordines: si ẽ cleric⁹ secularis deponẽdus ẽ: si regularis ab executiõe ordinis ẽ suspẽsus: q ignorãs ius vel factũ sicut excõicatus recipit ordines: si ẽ cleric⁹ secularis dispẽsat cũ eo solus papa: si regularis dispẽsat abbas si ignorãtia ẽ pbabilis et factũ nõ ẽ graue.

Q Uz illorũ[y] absolutio: q. p violẽta manuũ iniectione in clericos labẽ excõicatõis icurrũt: qbusdã casib⁹ a pdecess. n. exceptis sedi dũtaxat ap. reseruetur[z]: nõnulli ecclesiastica sciam negligẽtes i excõmũicatiõe positi ecclesiasticos ordines accipe ñ formidãt. qd ãt ō his fieri dẽat apostolicũ sepi⁹ oraculũ i plorat. ¶ Circa quos credimus distinguẽdũ q⁹ tales vel sciũt[a] excõicatiõis se vinculo irretitos vel non recolũt factũ, p quo i late snie canonẽ iciderũt: vel fcñ qdẽ scientes iuris ignari nesciunt[b] exinde se teneri: primos si fuerint seculares clerici ea noscitur: quod ō his. ⁊. j. e. quãuis. Ber.

b ¶ Hominibus nõ dz excõicare pticipãtes cũ excõicatis ab ipo nisi canonica monitiõe pmissa alias excõicatio ñ tenet vt in decre. noua. j. eo. statuim⁹. ista hẽtis tertiũ casuz in quo excõicatio ñ tenet circa aliquã appellationem.

c ¶ Innodãdi. q. n. psumptuose pticipat excõicato excõicãd⁹ est maiori excõicatione: vt hic dicit. ⁊. xi. q. iij. q cõicauerit. ⁊ est ꝫ notabile: q: ⁊ ipse claues ecclesie contẽnt ꝗre puniri dz. ar. s̄. de. pe. c. vlt. ⁊. s̄. de excess. prela. c. vlt. vbi de hoc in notula magna.

d ¶ Participib⁹. s. in crimine

e ¶ Incurrũt: eãdẽ. s. quã ⁊ pncipales. xi. q. iij. excellentissim⁹ ⁊ bi nominatim dicunt excõicati. ff. de ꝓdi. ⁊ demõ. nõatim. ⁊. ff. si cer. pe. certũ. sic etiã excõicant xpiãi ne pticipẽt iudeis ẽt ex crimẽ. s̄. de vsur. post miserabilẽ. ⁊. c. quãto. Tñ ꝫ itellexit Io. ibi pticipent in crimie i quo casu intellexit. s̄. c. pri. als nõ eẽnt excõicati: ꝫ post admonitionẽ excõicarent: vt hic dr: sed qd si alteri⁹ parochian⁹ pticipat tali post talẽ sniaz nũqd erit excõitatus maiori excõmunicatione: dic vt. s̄. ca. priori. si participat in crie sic: aliter nõ est excõicatus nisi minori: vt ꝫ patet in punci.

f ¶ Quoniaz multos. xi. q. ij. qñ multos. ⁊. j. c. pri.

g ¶ Occasio disputandi. si. s̄. de voto. ex multa.

h ¶ Presertim. si illud presertim ponit ꝓ tantũ veruz dicũt put sequit ō q-

i ¶ Hominibus nõ dz excõicare pticipãtes cũ excõicatis ab ipo nisi canonica monitiõe pmissa alias excõicatio ñ tenet vt in decre. noua. j. eo. statuim⁹. ista hẽtis tertiũ casuz in quo excõicatio ñ tenet circa aliquã appellationem.

k ¶ Innodãdi. q. n. psumptuose pticipat excõicato excõicãd⁹ est maiori excõicatione: vt hic dicit. ⁊. xi. q. iij. q cõicauerit. ⁊ est ꝫ notabile: q: ⁊ ipse claues ecclesie contẽnt ꝗre puniri dz. ar. s̄. de. pe. c. vlt. ⁊. s̄. de excess. prela. c. vlt. vbi de hoc in notula magna.

l ¶ Participib⁹. s. in crimine

m ¶ Incurrũt: eãdẽ. s. quã ⁊ pncipales. xi. q. iij. excellentissim⁹ ⁊ bi nominatim dicunt excõicati. ff. de ꝓdi. ⁊ demõ. nõatim. ⁊. ff. si cer. pe. certũ. sic etiã excõicant xpiãi ne pticipẽt iudeis ẽt ex crimẽ. s̄. de vsur. post miserabilẽ. ⁊. c. quãto. Tñ ꝫ itellexit Io. ibi pticipent in crimie i quo casu intellexit. s̄. c. pri. als nõ eẽnt excõicati: ꝫ post admonitionẽ excõicarent: vt hic dr: sed qd si alteri⁹ parochian⁹ pticipat tali post talẽ sniaz nũqd erit excõitatus maiori excõmunicatione: dic vt. s̄. ca. priori. si participat in crie sic: aliter nõ est excõicatus nisi minori: vt ꝫ patet in punci.

n ¶ Quoniaz multos. xi. q. ij. qñ multos. ⁊. j. c. pri.

o ¶ Occasio disputandi. si. s̄. de voto. ex multa.

p ¶ Interpretatio. ad quẽ pertinet iuris ꝓstitutio ad ipz pertinet interpretatio. C. de leg. l. vlt. xi. q. i. §. ex his omnibus.

q ¶ Duret. ex sui natura.

r ¶ Canonis. xi. q. iij. qñ multos.

s ¶ Agente. p declarationẽ. In qbusdã. n. casibus illius. c. est declaratio: vt in filijs seruis ancillis ⁊ vxore. in qbusdaz est ꝓstitutio iuris: vt i rusticis ⁊ mercenarijs: ⁊ q⁹ hoc ius nouuz ꝓstituat p illud. c. circa personas mercẽnarioũ rusticorũ satis vſ: q: p pora iura eos vitare tenebant. xv. q. vi. nos sanctoruz iuratos. xi. q. iij. excõmunicatos quousqz.

t ¶ Necessitatis: nunqd magne an cuiuslibet tñ nã aliq̃ sustinẽda ẽ incõmoditas vt ecclesiastica iusticia seruetur. xix. dis. in memoriã. ⁊. s̄. de offi. vel. dilect⁹. si tñ magne cuius arbitrium spectabitur vſ q⁹ supioris. ar. s̄. de vo. qō sup his. ⁊. c. et multa. So. in trãseuntib⁹ res ista dilationez nõ capit qsqz suo relinquat iudicio de cõsuetudine. xi. q. iij. qō predecessor. In peregrinis aũt q vltra mare aliquã diu ⁊ rome p q̃dragesimã ꝓmorari solẽt supioris iudiciuz requirat: q: nemo sibi regulariter iuder esse põt. ff. de iudi. si aliter. ⁊ ar. s̄. de elec. venerabilem. §. idem.

u ¶ Tenent. vt sũt domestici filij serui mercenarij: ⁊ vxor.

x ¶ In criminib⁹: in talibus nulli ꝓsentiẽdum est nec obiciendum est. xi. q. iij. qui resistit iulianus. ⁊. xxxij. q. v. ita ne. als si cõicarent illis in criminibus eadẽ snia tenerẽtur. s̄. e. nuper. ij. ⁊. j. e. si cõcubine.

Q Um. In prima parte põitur ꝗstio. in secũda rñsio ibi: circa quos. Et ibi ponitur distinctio bimẽbris. Et pmũ membr prosegꝫ ibi. Si vo claustralis ⁊ ibi. pmo tractat de taliũ absolutione vsqz ibi: si aũt ibi qõnem pncipalez solut. Ab. si.

y ¶ Cuz illor. ꝫ pz exp̃sse q⁹ edictuz illius canonis: si qs suadente ꝓhibitoriũ est: q: oẽs debẽt ad se. ap. mitti nisi quorum absolutio inferioribus prelatis i certis casibus reseruaꝫtur.

z ¶ A predecessore nro: s̄. e. decetero. mulieres

a ¶ Reseruꝫ. p canonẽ illum. xvij. q. iiij. si quis suadente.

b ¶ Vel sciunt: q: aliud est quod studio ōtinquitur aut ignorantia. xi. q. iij. excellentissimus.

c ¶ Nesciunt. pone exemplum. vbi quis nõ crederet se teneri. s̄. e. nup

.l.ꝓiso.ꝛ.c.mulieres in fi.

a ¶ Ordinib⁹.sibi ꝛ de bñficijs.s.de cle.ex.mi. postulastis. ꝛ.c.latores. sic excõicati ꝓcipiũt ordies ꝛ excõicat⁹ ꝓfert ordies.s.ō eo q renũ.epi.c.ij

b ¶ Interdicta.xvij.q.iiij.si qs suadẽte.sz nũqd poterũt dispẽsare p⁹impetratã absolutionẽ. vt q nõ p id qõ segt:sed si nõ eẽt iterdicta dispensatio posset. ar.s.e. nup. Et ẽ ar. q dispensare pñt vbi nõ est ꝓhibituz .ff.ex q.cau.ma.necnon .§.quod eis.

c ¶ Minora.mꝗora vocat absolutionẽ maiora dispẽsationẽ ꝛ ita cui ꝓhibet min⁹ ꝛ mai⁹ ꝓhibituz itelligit.lxxiiij.di. gesta.xcv.di.illud. ꝛ.ff. de sena.q idignus.ꝛ eõ uerso cui cõcedit maius ꝛ minus.s.de dect.ex p te.iij.ber.

d ¶ Rigorem.eqtas rigorez mitigat.vñ equitas intelligit iuris rela ratio ꝛ eqtas rigori preferk.C.de iudi. placuit. .xxiiij.di. fraternitatis. ꝛ.s.de tran.c.vlt.

e ¶ Claustrales.hoc respicit quod.s.dixit secũlares.

f ¶ Alexandro.s.e.monachi.ber.

g ¶ Alibi dicak.nõ habes hodie illã:sed in antiqua compilatione consuluit titu.eo.

h ¶ Commisisse.ante ingressum supple.

i ¶ In religionis fauore immo vt q de iure cõi non est .n.illi necessaria certa ōlicti satisfactio cuius totum vite tps obediente impẽditur sui cõditoris.de pe.distic.i.§. bis auctoritatib⁹ post illud.ca.mensura.si.s.de vo.scripture.xxxiij.q.ij. admonere.Lau.

k ¶ Talib⁹. absolutiōis hoc intellige de illis qui inciderũt in canonez añ ingressum:qꝛ de his qui incidũt post ingressuz cõcessum erat p alexãdruz .s.eod. monachi. vnde quoad alios dicit indulgemus.ber.

l ¶ Membri.ꝗ intellige simpliciter ō oib⁹ monachis q hoc cõmiserũt siue añ ingressuz siue post .i.e.canonica.nec ẽ distinguendũ inter mẽbrũ ꝛ mẽbruz.s.de cle.egro. .c.ij.ꝛ.s. de cor. vicia. exposuisti. als excessus difficilis vel enormis relinqt arbitrio iudicis cũ excessus notorius est tũc abbas ipm absoluere nõ pōt ꝓpter scandalũ vt hic dicit.

m ¶ Sanguinis effusionẽ.quid si modicũ valde lesit cũ sanguis effusione qꝛ de facili sanguis effũdit qñqz.nũqd idẽ erit ac si enormiter lederet satis crederẽ ꝓmittẽdũ arbitrio iudicis:puta epi ꝛ abbatis lz lꝛa ista simpliciter loquat: ōbũ enĩ effusionis abũdantiã significãt.xvi.q.i. reuertimini.ꝛ.xli.di.sepe.ar.sed ibi nomẽ effusionis significat viciũ.b.

n ¶ In epm.ex ꝓsona augek crimen:de pe.di.i.§.aut fcã istitu.de iniu. .§.atrox.ꝛ.ff.de re mi.omne delictũ.§.qui manus.ꝛ.ff.de iur.itẽ apud .§.quod ait pretor:sicut ex atrocitate facti.xvij.q.iiij.qui subdiaconũ.ꝛ ex ꝓsona ei⁹ q fecit crescit iniuria.ff.e.sed si.§.qdã.ꝛ.lx.di.bõ rpianus.

o ¶ Abbatẽ ꝓpriũ.multa.n.ꝓmittunt nobis ĩ hominẽ nostre religiōis q nõ ꝓmittũt ĩ alijs.xvij.q.i.c.i.ꝛ.ij.q.vij.si heretic⁹. Quid si abbatẽ a susceptis ordinib⁹ censem⁹ impetuũ deponendos: in reliquis casibus tam archiepiscopi q̃z episcopi absq̃z mãdato sedis ap.spãli dispensandi facultatẽ se nouerint nõ habere: quibus etiam est absolutio taliũ iterdicta.ꝛ maiora intelligãtur illis ꝓhibita quib⁹ vetita sũt miora: poterunt tamẽ huiusmodi ro.pon. auribus intimari vt ab eo secunduz rigorem vel equitatem responsum procedat, put discretio sua viderit faciendũ. qui si claustrales huiusmodi fuerit: licz ab alex. papa fuerit constitutũ q monachi ꝛ canonici regulares quocũq̃z modo se ĩ claustro percusserint non sũt ad ap. se.mittedi: sed secundum, p uidẽtiã sui abbatis discipline subdantur ꝛ si abbatis discretio ad coruz correctionez non sufficit prouidẽtia est dioce.episcopi abbibenda ꝛ alibi dicatur q ō seculo fugiẽtes qui religionis habituz in monasterium receperũt: ꝛ inter cetera post moduz confitentur se tale cõmisisse delictũ propter quod ipso actu excommunicationis sententiam incurrerunt: sine licentia ro.pon. abbas ñ pōt nec dz eos absoluere: q̃z uis ꝓsumptionez delinquentiũ debita possit aĩ aduersiõe pũir. Nos tamen in religiōis fauorẽ ꝛ vt euagãdi materia subtrahat maiorẽ eis grãz exhibere volẽtes: eoꝝ ꝓlatis q etiã talibus absolutionis beneficũ ĩparturi valeãt ĩdulgemus: nisi excessus ipsorũ extiterit difficilis ꝛ enormis vtpote si ad mutilationẽ mẽbri vel effusionẽ sanguinis est processuz: aut in episcopuz: aut abbatez violenta mãus iniecta: cuz excessus tales ꝛ similes nequeãt sine scandalo preteriri. ¶ Si vero claustralis aliquis in religiosam ꝓsonam alterius claustri man⁹ iniecerit violentas: ꝓ abbatem ꝓpriũ ꝛ eius qui passus est iniuriam absoluatur. Quod si clericũ percusserit secularem nõ nisi per aposto.sedẽ vt scandaluz euitetur absolutio nis gratiã poterit, ꝓmereri. ¶ Si autẽ hos ad ordines, ꝓmoueri contingat: iurta ꝓmissaz distictionẽ q scienter ĩ cõtemptu ecclesiastice discipline se fecerint ordinari ab executione suscepti ordinis ꝛ officij ōcernimus manere suspensos. Circa reliquos vero facti memoriam vel iurisperitiã nõ habem⁹ monasteriorum vtilitate pensata post mũ ctam regularem penitentiã et peractã abbates ipsorum poterũt dispensare nisi graue fuerit ꝛ notabile factũ: aut is qui fecit adultus fuerit ꝛ discretus vt violẽter cõtra obliuionem vel ignorantiã presumatur. Precipim⁹ autem abbatib⁹ vt formam istam diligenter obseruent: ne priuilegiũ mereatur amittẽ qui sibi permissa abutitur potestate.

p ¶ Passus ẽ: qꝛ ille vt iniuriã passus.ar.ĩsti. de iiuris.§. ij.sicut iiuria fcã filio ꝓfez cõtingit ꝛ agere pōt.tñ si pt remittit iiuriã filio agere nõ pōt nisi pt vilis ꝓsona fuerit ꝛ filio honesta.ff.de iiur.sed ꝛ si.§. filiofa.sic ꝛ si abbas remittit iniuriã factã mõacho monach⁹ agere ñ pōt aliquo casu: vt tñ q fin forũ rei ꝗ dz fieri.iij.q. vi.c.i.ꝛ.vi.q.iij.placuit.sz nõ ẽ ita ĩ casu isto:ꝛ sufficit q ita ꝗ cauek.vi.q.iij.scriptum est. ꝛ.ff.qui ꝛ a qui.l.prosperit.

q ¶ Promereri. sz nõne dak ꝗ euagãdi materia q̃re ĩ ꝗ casu ñ absoluit eũ abbas sic absoluit illũ q añ monachatũ deliqt. Sed rõ ẽ qꝛ añ ingressum erãt eiusdẽ ꝓditōis ꝛ ꝓ ingressũ facile tollit obligatio.xix.q.iij nõ liceat.ꝛ.q.ij. due sunt. io. sz rõ ꝗa reddit in lꝛa.s.pp scãdaluz.scãdalũ.n.est q monachus unijciat manũ in maiorẽ qꝛ vir bonus monachus facit bonũ clericũ.xvi.q.i.c.legi.

r ¶ In ꝓtẽptũ:qõ sp presumit nec admitti dz ꝓbatio in ꝓriũ sic.liiij.di.ffnitatis.s.ō iudi. c.vl.ꝛ cũ istis ñ dispẽsabit.ab.

s ¶ Iurisperitiã. no. q miti⁹ agit cũ ignorãte ius positiuũ sec⁹ iure naturali vbi nec rusticitati ẽt pcit.C.ō ĩ ius vo.l.ij. sic nec pcit mulieri ꝗ mꝛimoniũ suũ.ẽ.n.de iure naturali: vt.s.de diuor.gaudem⁹.vin.

t ¶ Dispẽsare.pt ergo abbas dispẽsare cũ monacho circa ordines: vt ꝗ.ꝛ.s.de eo q furti. ordi.re.c.ij.

u ¶ Et discret⁹:ꝛ ita nõ sufficit q sit adult⁹ nisi sit discret⁹: qꝛ ꝗ discretũ de facili ꝓsumit.C. q.ꝛ aduer.quos.l.i.ff. de pbati.cũ de ĩdebito. Et indiscret⁹ iniuriã facere nõ pōt. pati vo pōt.xv.q.i.illud.ꝛ.ff.ō iniur. .l.illud.ꝛ.ff.ad.l.cor.de sic. si infans: sed de talib⁹ nõ intelligitur hic.qꝛ tales nõ indigẽt dispensatione.

x ¶ Presumak.ar.q nõ semp credẽdũ est confitenti peccatuz in pnia.ar.s.s.ō homi. significastl.ij.qꝛ non est ꝗsimile q aliquis sit ĩmemor sue salutis .i.q.vl.sancimus.

De monialibus.

Monialis excõmunicatas ꝓ iniectione manuũ absoluit eps.h.d.vel aliter.ꝛ sic vt in rubro. Primo ponit ꝓsultatio. Secundo responsio ibi: super quo. Ab.si.

y ¶ Per eps.ĩpedit.n.sexus mulieris ne abbatissa possit absoluere moniales sicut ꝗ pz: nec ꝓfessionẽ earũ audire nec eas bñdicere vel euangeliũ legere: qꝛ serui feminino claues ecclie ꝓmisse nõ fuerũt.s.ti. pri.noua.ꝛ ar.s.de maio. ꝛ obe.dilecta.vbi ō hoc:sz eps illas absoluit auctoritate pape sibi ꝓ hãc decr. indulta tãq̃ delegat⁹ ad hoc.ꝛ sic absoluat oẽs tã erẽptas q̃ nõ erẽptas.ꝛ ẽ si. .s.de here.ad abolendã ĩ fi.ꝛ.s.de of.or.irrefragabili.§.ceterũ.ꝛ eo iure quo absoluit alias mulieres.s.e.mulieres.sed qd si monasteria essent in diuersis epatib⁹ ꝛ vna monacha peccaiat monachũ vel monachã vel ꝓuersuz vel clicũ alteri⁹ epat⁹.ꝓueniat vterqz eps vel alter deleget alteri vicez suã.s.c.pri.b.

Si uere. Si locanti operã ꝓsonalẽ soluisti preciũ vel ei⁹ partẽ ꝛ postea fuit excõmunicatus vel ẽt pus sed ignorabas: si ad satisfaciẽdũ nõ pōt induci

in opa sic locata sibi poteris cõicare.b.d. vel breuius ⁊ sic vt in rubro. Et primo ponit pmissionem quã scõo pbat tribus rõnibus.prima ibi:cuz enĩ: scõa ibi:est autem.tertia ibi:preterea. Ab.si.

a ¶ Sub spe venie.ar.ꝗ.qz sub spe venie nõ peccare dz.s.de cle.er.mini.illõ ⁊ de cõ.di.iiij.quãto qs.ſz tñ ꝑ nõ credo eos ex hoc peccare cũ papa hic pmittat ⁊ ne ipsi ex suo volo cõmodum hẽant:ſz iõ dicit:qz bona nay mẽtiũ ẽ ibi suas culpas timere vbi ẽt culpa nõ ẽ.s.ꝺ ob. ieciu.ꝓsiliuz.§.ij.v.di. ad eiꝰ. ar.bo.ad h.s.de pur. ca.c.ij.

b ¶ Reportare.qõ esse non dz xvi.q.i.legi.⁊.s.de rescrip. ex tenore.nec ipsi dñt ridere de fletibꝰ aliorꝝ.s.ꝺ pnil.petistis qz nõ de iprobitate sua ꝓsequẽt actionẽ.ff.ꝺ fur.itaqz fullo.§. .i.ꝺ.ſz nemo.nec stulti dñt esse melioris cõditionis q̃ piti.ff. qõ vi aut clã.seruꝰ.⁊ qz delinquũt non debet esse eorum cõditio melior.ff.de dona. inter vir.⁊ vro.l.iiij.§.i.

c ¶ Exigi.s.de erce.cũ inter.⁊ .s.de here.excõicamꝰ.§.credẽtes.ꝓuenire tñ alios aut recõnire nõ pñt:Hercipe bñ vt ĩ pri.ꝓcor.⁊ appellare⁊ pseq appellationẽ.s. de excep.c.vlti.

d ¶ Necessaria emere. Hic habes duos casus in qbꝰ excõicatis licite participat.alij notantur.s.e.cũ desideres.

e ¶ In excõicatoꝝ.ar.ẽ ꝑ q̃ si socꝰ meꝰ incidit ĩ excõicatõez ñ statĩ teneor ipz ꝺserere:nec ipe tenet statĩ viuidere societatẽ ꝑ ĩtellige si sine magno dãno ꝑ fieri nõ possit.ar.xi.q.iij.añcessor.xxiij.q.iiij.c.i.xli.di. qsqs .xij.di.illa.⁊.viij.di.q ꝗ mores.arg.ꝗ.s.de maio.⁊ ob.illud.⁊.xxiiij.q.i.oẽs qui.

f ¶ Nõ poteritis:supple ꝓmoꝰ qz illud dicimur posse qõ sine cõmõ possumus.ff.de v.si. nepos in fi.ff.de ꝓdi.istitu. filius q ĩ fi.xxij.q.ij.faciat hõ. Ber.

Ot fame. Ponit duo dicta que patent. Secundum ibi:laici. Ab.si.

g ¶ Carcerem.i. ipsum claustrum qõ eis est carcer.

h ¶ Mancipari.sine pena excõmunicationis.

i ¶ Corrigere.s.de of.or.c.i.⁊ .s.de accu.q̃lr ⁊ qñ.ij.ne sanguis eoꝝ de suis mãibꝰ reqrat .s.ꝺ of.or.irrefragabili. vbi ꝺ ꝑ.⁊.s.de sta. mona.ea q̃. ⁊.c. cum ad monasterium ad fi.

k ¶ Impunita:ad publicã vtilitatẽ respicit vt crimina puniant:vt.ff.ad.l.agl.ita vulneratus.i.ñso in fi. ⁊.ff.de solu.stichũ.§.i.ff.de iu.si longius.§.i.⁊.ff.de fideius.si a reo.§.id qõ.⁊ .C.de pe.si operis.ne ad maleficia quisq̃ psiliat:vt.l.si operis.⁊.xxiiij.q.iiij. est iniusta.ff.de pe.l.capitalium.§.famosos.

l ¶ Incorrigibiles. hi deponi pñt ⁊ tradi curie seulari.s.ꝺ iud.cũ nõ ab hoẽ xvij.di.nec licuit:ſz ñ ad sanguis effusionẽ.⁊ sic itelligit.s.ꝺ iudi.at si clerici.

m ¶ Trabers.possunt. sic.C.de his qui ad eccle.ꝓfu.l.iij. vbi seruus absq̃ sacrilegio ab ecclesia extrabitur.

n ¶ Violẽter.ar.ꝗ.s.e. vniuersitatis:hoc itelligẽdũ ẽ ꝺ icorrigibili.illõ ꝺ eo q corrigit:⁊ vberat a laico ꝺ mãdato abbatis qõ ñ lz vt ibi dr: ⁊ ita ñ se tãgũt.

o ¶ De mãdato:⁊ nõne suffit generale mãdatũ qõ ꝓtinet.xiij.q.v.c. pnceps regũ.so.spãle mãdatũ hic expectãdũ ẽ.q̃ diu.n.nõ est notũ ipsos eẽ icorrigibiles ⁊ traditos curie seculari nõ licet sine mãdato platoꝝ:qz adhuc sub regula clericali tenẽt ẽt depositi.lxxi.di.dictũ. vel nisi se imisceãt enormitatibꝰ.s.e. cũ nõ ab hoẽ.⁊.c.ppẽdimꝰ.

p ¶ Quoꝝ auctoritate.q.n.p aliũ facit per seipsum facere intelligit.s.e.mulieres.⁊.ff.de admi.tu.ita tñ.§.gessisse.b.

q ¶ Nõ amplisꝰ:qz cũ moderamine inculpate tutele: alias si excederẽt modũ tenerent.ar.s.de resti.spo.oliz ĩ fi. vbi ꝺ hoc:si.ff.ad.l.agl.si ex plagis.§.tabernarius:⁊ ita pz q̃ clericus depositus adhuc gaudet pnilegio clericali.

Oportingit. Casus est no.cõis diuisio. Secũda ibi:nos aũt. Ab.si.

dolore tamẽ ⁊ amaritudĩe cordis ⁊ sub spe venie[a] cõicãtes eisdẽ. Cũ enim iã a vobis maiores nauli receperit quãtitatẽ:nec ad eã possint restituẽdã induci aut ẽt coartari:si aliter fieret videremini vos dãnũ de pnia ipi vero premiũ ex ꝓtumacia reportare[b]: cum ad hoc debitum exsoluendum ipi vobis manean obligati: ⁊ ab excõicatis exigi[c] possit:⁊ recipi qõ debeẽ. ¶ Est aũt cautũ in iure q̃ si qsquã per terram hereticorũz aut quorũlibet excõicatorꝝ transiret: necessaria[d] emere ac recipere poterit ab eis dẽ. ¶ Preterea si paterfamilias domus excõicatiõis sniã fuerit inodatus:a participatione illius familia excusatur Licet ergo dur venetorũ dominꝰ nauium tanquã paterfamilias domus ĩ excõicatiõe persistat. vos tamen tanquã ipsius familiã dũ ĩ navibus eius fueritis: ipsi[e] excõicatio non continget:⁊ excusabiles eritis apud deum: si in excõicatorum[f] navibus existentes cuz dolore cordis sub spe penitẽtie cõicaueritis ipsis in quibus eorũ communionem nõ poteritis[g] euitare.

I Dem londo.epo.

¶ Põt plat[h]:⁊ dz clericũ incorrigibilẽ ĩcarcerare: ⁊ laici circa metũ excõicatiõis de platoꝝ licẽtia capere pñt clericos ⁊ ad iudiciũ ducere.

Ot fame tue:⁊ ĩfra. Sãe ꝓsuluisti nos vtruz clerici grauiter excedentes: qui tute non possũt monasterijs ad agendum pniaz ꝺ putari: quoniã cũ nõ peniteãt ꝺ cõmissis oportunitate fugiẽdi capta carcerem[i] fugerent claustri ⁊ prioribus se sceleribus scelestius immisceret:a te vel alijs platis suis arte possint custodie mãcipari[k] ⁊ infra. ¶ Ñ ñdem[l] q̃ cuz prelati excessus corrigere[m] debeant subditorum:⁊ publice vtilitatis interſit ne crimĩa remaneãt impunita[n]:⁊ per impũitatis audaciam fiant qui nequam fuerãt nequiores:nõ solũ possũt ſz debẽt etiã clericos postquã fuerit ꝺ crimĩe canonice cõdẽnati sub arta custodia detinere: qui cũ sint incorrigibiles[o] nec monasterijs valeant custodiri ad similia vel peiora facile laberẽtur. ¶ Laici vero citra excõicatiõis sniam capere clericos:⁊ ad iudiciũ trabere[m] possũt si oportet etiã violẽter[p] dum tamen id ꝺ mãdato[q] faciãt prelatorũ quoꝝ illi sũt iurisditioni subiecti:⁊ quorũ est corrigere criminosos: cuz hoc ipsi sed illi quorũ auctoritate[p] id faciunt: facere videãtur: duz tamen nõ amplius[q] corũ violẽtia se extendat q̃ defensio vel rebellio exigit clericorum.

I Dem bracar.episcopo.

¶ Excõicatꝰ ẽ q ĩ clericũ etiã volẽtẽ manꝰ iniecerit violẽtas .ẽt si hoc faciat ĩ satisfactionẽ pcedẽtis iiurie

Ontigit interdum: q̃ clerici si quẽ offendant:⁊ satisfacere velint offenso secundum morẽ patrie quẽ inter se laici obseruant: corpora sua sponte supponũt. xxx.seu pluribus aut pautiorꝰ percussionibus fustiũ.⁊ infra. ¶ Nos autez .f.t. super hoc.r.q̃ huiusmodi manus iniectio ⁊ si non violenta tamẽ iniuriosa[r] videtur cuz ille canõ nõtaz in fauorem clerici ordinati[r] q̃ in fauorem[r] ordinis clericalis fuerit,pmulgatus: ideo ⁊ volumus ⁊ mandamus vt id decetero ꝓhibeas[r] attentari: si quis autez clericus post,pbibitionẽ huiusmodi sponte se subiecerit excõicetur: ꝓuiso vt clericꝰ iniuriã passo sine iniuria clericali satisfaciat competenter: quatenus inter eos parvaleat rationabiliter reformari.

r ¶ Iniuriosa:qñq̃z fit iniuria siue violẽtia ⁊ tũc incidit in canonẽ.s.e. nup.i.ñso.⁊.c. vniuersitatis. Sed q̃re hic dr iniuriosa cum violẽti nõ fiat iniuria.xiij.q.v. voluit.⁊ de iniur.l.i.§. vsqz adeo.C. de trans.cum donatiõe.ff.ꝺ reg.iur.l.nemo videt:sed dic q̃ iniuria illa dr fieri ecclesie.qz ea que in nos delinquũt possumꝰ remittere:ſz nõ q̃tũ ad ecclesiaz .xxiij.q.iiij. si is q.⁊.s. eo.cũ desideres.⁊ sic filius põt remittere iniuriã quãtũ ad se:ſz nõ quãtũ ad patrem.ff.de iniur.l. .i.§. vsqz adeo.⁊ quãtuz tangit cõmodũ nostruz: ⁊ nõ quãtum tangit cõmodum aliorum .ff. de pac.iurisgen.§. si paciscar.lxiij.dis. saldĩtane. Sed nunqd põt episcopus solus remittere iniuriã factaz ecclesie sine capitulo. vr q̃ sic:qz actio iniuriarũ nõ est ĩ bonis nostris ante lit. ꝓte. .ff.de iniur. iniuriaruz. ergo solus eps põt eam remittere.arg.s. de his que fi.a prelato si. ꝓsenca.cũ apostolica.cuz enĩ episcopus sit pater.xcv. dr.esto subiectꝰ.⁊ pater possit remittere iniuriaz factã filio.ff.de iniu.l. si vnus.§.filiusfa. ergo solus ꝑ facere põt: sed nõ videtur cũ episcopus sit pcurator: ⁊ non dominus.xij.q.i.ca. vlti.⁊.s. de donꝰ.fraternitatem. qz ꝓditionem ecclesie facere deteriorez nõ potest vt ibi dicit:sed quare excusatur qui ioco peccit clericũ: lz iuitũ.s.e.c.i. ⁊ non iste qui peccit volentẽ:rõ est:qz ille temerarias manus inijcit.s. eodem vniuersitatis. ſz ille non:⁊ causa vlciscendi iniuriã suã hoc videt facere.item qz hui[s] manus seuit.licet non iniuriando.arg.xiiij.q.vi.si res sed nõ illius qui ioco. Joan.

s ¶ Ordinati.in quoris ordĩe.xxi.di.clericos vũ nõ nõ ꝓbat secũdas nuptias.lxxxiiij.di. quisqs ẽt si sit clericus cõiugatus.argu.s.de vi.⁊ hoc cleri.clericis.⁊ hoc itellige si vult deferre coronam ⁊ gaudere priuilegio clericali: alias si nõ vult hꝰ pnilegiũ clericale põt depõere.s.ꝺ cleri.ꝓiuga. Jo. vbi de hoc. Itẽ ⁊ clericus depositꝰ hz hoc pnilegiuz q̃diu vult viuere sub regula clericali.lxxi.di.dictuz.⁊.s.c.pri.ff.de decu.l. pe. Item nisi imisceret se enormitatibꝰ.s.e.cũ non ab hoẽ.⁊.c. perpendimus. vel vsqz ad trinã admonitionẽ ꝓtẽpto habitu clericali.s.e.ĩ audientia.⁊.j.e.ꝓtingit. Itẽ quid de excõicatio deposito si verberet an ĩcidat in canonẽ vr q̃ nõ:qz nihil ad nos de his qui foris sunt.ij.q.i. multi.qz iam est membrũ diaboli ⁊ ab ecclesiã eiectus.xi.q.iij.oẽs xpianus. ⁊.c.se.⁊ qz nõ possit aliũ excõicare.xxiij.q.i. audiuimus.eadẽ rõne non erit excõicatus qui clericũ excõicatũ ẽt depositũ verberat qõ quidã ꝓcedũt. Alin. distinxit an excõicatio precedat depositionẽ:⁊ tunc adhuc retinet priuilegiũ clericale:si vo ꝓsequatur ⁊ icorrigibilis fuerit eo tradito curie seculari amittit pnilegiũ.s.de iudi.cũ nõ ab hoẽ:q̃ aliz aliuz clericum excõicatũ verberat. vr fin hoc excõicatus multofortius q̃ q verberat excõicatũ clericũ ante depositionem fin qõ distinguit vin.

t ¶ Fauorem ordinis:cui renũciare nõ potest.s.de fo.cõpe. si diligenti. ⁊.c.significasti. Ber.

u ¶ Prohibeas attẽtari.nõ vr ñdere ad qõnez que fuit an huiusmodi percussores incidãt ĩ canonẽ:ſz dic qõ bene sũt excõicati: qz iniuriosas ⁊ temerarias manꝰ inijciũt ⁊ satis innuit dñ dicit tã in fauorem clerici q̃

ordinis ꝛc. ex eo qd dicit ,puiso: vt clericus sine iniuria clericali ꝛc. clericus q ad hoc consentit excõicetur: vt. j. sequitur.

R Elatum. This diuisio. Secũda ibi: quocirca. Ab. si.

a Domini. xi. q. iij. qsqs metu. ꝛ. c. iuliano. ꝛ. ē. de voto ex multa. ꝟ. in tanta ꝛc. ꝛ. xij. q. v. c. ij. ꝛ. iij. aggrauatur enim culpa ex psona iniuriati. ē. eo. cũ illoꝝ. vbi de hoc.

b Sine culpa. tunc. n. possunt absolui per epm vt hic dicit. ꝛ. ē. e. mulieres. j. eo. quãuis ĩtelligi debent fm hãc distictionem vñ sine culpa puari nõ debent. ē. ō eo qui cogno. ꝟsan. vxo. sue. discretionē. ꝛ. c. vlt. ꝛ. ē. vt li. nõ ꝟte. qñ frequẽter. §. ij. ꝛ. ē. de ꝟsti. cognoscẽtes. alias si essent domini i culpa tam ipsi q̃ serui sunt excõicati puta si mandassent: qꝛ q ꝑ aliũ facit per sepsuꝫ facere videt. ē. eo. mulieres. ꝛ ca. vt fame.

c In vtrolibet casu. s. cũ serui ꝗ faciũt fraudulenter vel cũ dñs nullaꝫ culpã ꝟmisit: ergo videt idẽ dicendũ in viro si in fraude vxoris sue faciat ꝛ i liberto q opas ꝑstare tenet. ar. xxix. q. i. prelatum. Sed hoc nõ credo cum non iueniã qꝛ ꝗ edictuꝫ vt oẽs ad curiã mitantur qui expresse nõ excipiunt ,phibitorium est ar. ē. e. cũ illoruꝫ in ꝑn.

d Recompensationē: sic. ē. de vo. qõ sup his. ꝛ. c. magne. ad fi.

e Enormis. ē. e. cũ illoruũ: vbi de hoc.

f Sacris. volũtariꝰ. secꝰ si absolute fuerit attractus. ē. de his q̃ vi metusue. cã sacris. ꝛ. l. di. ꝑsbyteros. ꝛ. ē. de bap. maiores ad fi. ꝟ. ille ꝟo qui nunquam.

g Dorrigẽde. xxiiij. q. ij. c. ij. ꝛ. iij.

h Cõstitutionis. ē. eo. a nobis. cũ fuerit absolutꝰ tunc orabit ecclia ,p eo ꝛ recipiet oblationē ,p eo sicut alijs defunctis.

Sicut. Excõmunicato q vicit se absolutũ nõ creditur nisi ꝑbet. h. d. vel sic vt in rubro. In ꝑma ponit decisa ꝟsultatio. In secunda rñsio ibi: fraternitati. abbas siculus.

i Litteras nostras. sed vꝰ q eis credendũ sit: qꝛ de uemine presumẽdũ ē q̃ sit ĩmemor sue salutis. i. q. vl. sancimꝰ. ꝛ arg. ꝟtra de ꝟse. dis. iiij. cum itaq. ꝛ. c. si nulla extant sed non est verum. ē. de offi. ordi. ex parte. ꝛ. viij. q. v. c. vno. ꝛ. C. de man. ꝑnci.

Idem lugduñ. archiepo.

Seruꝰ excõicatꝰ ,p iniectiõe manuuꝫ i clericũ tenet ,p absolutõe ire ad se. apo. sed si ex hoc dñs q nõ fuit i culpa graue dãnũ patiat vel seruus hoc fecit in eiꝰ fraudẽ: absolui ꝑt ab epo: si lesio ñ fuit enormis.

R Elatũ ē nobis q̃ cũ aliq serui ꝑ iniectionē manuũ in clericũ violẽtam in canonem incidunt snie promulgate: allegãtibꝰ dominis eorũdẽ q̃ carere mãcipijs suis nolunt: veniũ ad se. ap. absoluendi nõ curãt per occasionem huiusmodi eludentes ecclesiasticam disciplinam. ꝟ Quo circa madamꝰ quatenꝰ eos venire cõpellas ad se. ap. absoluendos: cum plus sit deo q̃ hominꝰ deferẽdum nisi fecerit hoc i fraude vt subtrahãt se obsequio dñoꝝ: aut ipsi dñi ꝑ hoc sine culpa sua graue dãnũ icurant. tunc in vtrolibꝫ casu poterit eos ex indulgentia nostre ,pusionis absoluere cũ nimis sint ab ap. se. remoti. sed i recõpẽsationem laboris quez i itinere sustierent: alia eis satisfactio i iũgatur: dũmodo nõ sit tã granis ꝛ enormis excessus vt ꝑ vitãduꝫ scãdalũ ꝛ tollendũ exẽplum hmõi serui ad serũ seruoꝝ dei vẽire debeant absoluendi.

Idem strigoneñ. archiepo.

Excõicatꝰ ꝑ ꝑticipationē cũ excõicato: ꝫ cũ postea impugnet: ex hoc solo ,p absoluto ñ est habẽdus

Sacris est canonibus institutũ ꝛ ĩfra. Licꝫ is q voluntariꝰ excõicatis illis cõicauerat qui cum oibus fautoribꝰ ꝛ participibus suis excõicatiõis snia sũt astricti: ad correctiõẽ de mãdato ecclesie excõicatos quos priꝰ fouerat expurgauerat: nõ tamẽ priusquã absolutiõis gratiam ꝑceperit habẽdus ē absolutus: nec nisi succũbat i huiusmodi bello sunt absolutiones vel oblationes recipiende ,p eo vel orationes dño porrigendẽ. nisi cũ de ipius viuentis penitentia ꝑ euidentia signa constiterit: ꝛ iuxta cuiusdã cõstitutiõis nñe tenorem defuncto ẽt absolutõis bñficium impendatur.

Idem assuntiñ. epo.

Semel excõicatus debet vitari semper vt excõicatus: nisi legitie ,p bet se fuisse absolutũ.

Sicut nobis: ꝛ ĩfra. ꝟ. F. T. R. q, nisi excõicati ad te sup absolutiõe sua litteras nras uel illius cui vices nras in hac pte cõmisimus reportauerit: aut alio mõ legitime de illorũ absolutõe tibi constiterit: tũ ipsos pro excõicatis vt ꝑ us habeas ꝛ facias euitari.

Idem senoñ. archiepo.

Si excõicatꝰ ab epo ad metropolitanũ appellat ab eo absolui ꝑt metropolitanꝰ tñ volẽs suo suffraganeo deferre põt illũ sibi remittere absoluendũ: ꝛ tenet ẽt remittere qñ ꝑ manifestũ excessuꝫ fuit excõicatꝰ: ꝛ añ absolutionē ñ audit volẽs ,pbare se iniuste excõicatum secꝰ si ,pbare vult sniaꝫ esse nullam.

Per tuas lras ꝛ ĩfra. Videtur aliqbus q̃ cũ ad metropolitanũ per appellationē questio non deferꝫ: excõicatus aũt vocẽ non hẑ at appellandi vtpote ab ecclia separꝰ: siue appellauerit siue non metropolitanus ei nõ dꝫ absolutiõis bñficium exhibẽ. ꝟ Nec ex verbis cuiusdã epistole quã scholastici ab alex. papa emanasse ,pponũt: bẽtur q̃ si ante appellationē in aliquẑ excõicatiõis snia fuit ,pmulgata: metropolitanus ante litis ingressum ab eo iuramẽto recepto ꝫ ecclesie consuetudinē dꝫ ipm absoluẽ nisi euoluerit epo dioc. deferre: ipumq̃ ad eũ remittere absoluẽduꝫ: vbi ẽt cõsequenter inferꝫ: q̃ nec excõicati sunt audiendi priusquã fuerint absoluti: nec sũt ad illos a quibus appellauerãt remittendi. ꝟ In sardiceñ. autez ꝟcilio reperiꝫ: vt is q ab epo est abiectꝰ finitissimos epos i terpellet: ꝛ cã eius audiat: ꝛ diligẽti pertractetur. epꝰ aũt q iuste vel iiuste abiecit cũdẽ patiẽter accipiat ut discutiatur negocium: quatenus uel probetur eius a pluribꝰ snia vel etiã emendet: prius tamen q̃ omnia diligenter exãminata fuerit nullus ãte cause cognitionem cõioni eũ sociare ꝑsumat qui fuerat cõione priuatꝰ. ꝟ Nos igitur credimꝰ distinguendum vtrum qs proponat se post appellationē legitimaꝫ iterpositã excõicatiõe fuisse notatũ vel i forma excõicatõis itolerabilẑ

Quarta ibi: nos igitur. Ab. si.

l Aliquibus. ꝛ male qꝛ nõ appellat ad metropolitanũ tñ põt excõicatũ absoluere si eꝰ ipsum absoluere nollit. ē. de offi. ordi. ad reprimendã. Ber.

m Appellandi. vt ꝑ ꝗ ab excõicatiõis snia releuet: vt. ē. ō appel. pastoral. nec interdictũ: vt. ē. e. ti. ad hoc qñ. sed vt cãm trãsferant ad superiorẽ bene tꝫ appellatio. iij. q. ir. reuera.

n Cuiusdã epistole. quã habuisti olim in antiq̃ cõpilatione. ē. de offi. ordi. q̃situm cuiꝰ snia ꝛ ẽt ꝟba ,p maiori pte ponũtur ꝗ ꝛ icipiũt hic qõ si añ.

o Iudicẽdi sunt. si agant. ē. de here. excõicamꝰ. §. credẽtes ē. de excep. cũ inter. ꝟueniri tñ bene põt. ē. e. si vere. ꝛ. §. ꝑdi. credentes.

p Remittendi. remittit quã doqꝫ aliqs ad eũ a quo appellauit si maliciose appellauit. ē. de appel. cũ in ecclesia. ꝛ. c. vt debitus. vel si nõ fuerit ,psecutus appellationē in termino cõstituto: vt eo. ti. ꝑsonas. vel si appellãs ꝗ petierit. ē. de ap. interposita. §. ille alias obtinet q̃ ꝗ dꝫ. ꝛ. C. ō. appel. eos ꝛ. ij. q. vi. §. vlti.

q In sardiceñ. ꝟcilio. xi. q. iij si eꝰ forte. quod iducit hic cõtra decre. alexandri. vñ no. q̃ fm ãtiquos canones qlibꝫ excõicatus audiebatur q̃ ãte absolutionē volebat ,pbare se iniuste excõicatũ. xi. q. iij. si eꝰ forte. cuius tenor ꝗ pomit. hodie ꝟo nõ audit nisi in duobꝰ casibus si dicat sniam latam post appellationē fuisse vel si dicat ꝛolerabilem errorẽ in ea fuisse expressuꝫ vt ꝗ dꝫ. Sic ergo distinguas si aliqs conquerit suspicion de iusta excõicatiõe: aut appellauit ad eũ aut nõ: si appellauit ꝑmo prestabit cautionez q̃ stabit mãdatis ecclesie: tũc est i optiõe ipsius supioris an velit eũ absoluẽ an remittere ad eũ absoluẽdũ a quo appellauit: vt ꝗ seqꝫ i decre. ale. Si vero nõ appellauit: sed ꝑ simplicẽ q̃relã adiuit ipsuꝫ: dꝫ eũ remittere ad iferiorẽ vt ipsuꝫ absoluat ꝛ si iferior ipꝫ absoluere nolit archiepꝰ ipsum absoluat. ē. de of. ord. ad reprimẽdã. si tñ periculũ esset i mora ꝑ huiusmodi remissionez ipsuꝫ statĩ absoluat. j. e. sacro. ꝛ ar. ad ꝗ. ē. ti. pr. c. vl. ꝛ si viderit sniam excõicationis ab epo latam esse iniustã euidenter poterit archiepꝰ declarare subditũ irrationabiliter fuisse ligatũ. ꝫ nõ sit appellatuꝫ ad ipuꝫ. ē. de appel. sollicitudinẽ. similiter ꝛ ecõuerso si viderit eã iustã tenet remittere ipsum absoluendũ ad inferiorem. vt ꝗ. in fi. Io.

r Nullus ante. ergo nec archiepꝰ. ar. ē. e. cũ desideres: ꝛ. c. qõ in dubijs in ꝑn.

s Distinguẽdũ. ad soluẽdũ ꝟrietatẑ ꝟcilii: ꝛ decre. aler.

t Inrolerabilẑ errorẽ. Error itolerabilis ꝑt dici qõlibꝫ pcñ vt si excõicet iõ qꝛ nõ furat: vel qꝛ ñ ducit ei aliquã meretricẽ: vl qꝛ nõ ē iobediẽs suo ꝑlato vel si ꝑcipiat aliqõ ipossibile vel turpe vt dcñ ē: talis snia nulla ē nec aliquã obligationē iducit i facto vel de iure. fi. ē. de pac. c. vlt. ar. j. ē. de ꝟdi. appo. c. vlt. in fi. Vin. ꝗ itelligit tñ de errore iuris. vñ in ꝑdictis exẽplis tꝫ excõicatio vt si dicat sic excõico illũ qꝛ nõ adulterat: qꝛ nõ interficit illũ tꝫ excõicatio. Itẑ itolerabilis põt dici error si eꝰ se ,pnũciat ꝗ ius scriptũ vt si dicat ,pnũcio excõicationē valere: qꝛ est lata post appellationē legitimã ꝛ a tali snia nõ ē necesse

appellare.ij.q.vj.§.diffinitiua.ff.que sen.fine ap.re.l.i.§.i.⁊ idē est dicēdum vbicūqz ponit iudiciū retro nullū fuisse nisi velit qs ad cautelā appellare.C. de pcu.lz.⁊.s̄.de pcu.in pñtia i fi.⁊.s̄.de cri.fal.sup eo.⁊.s̄.de re iudi.c.i.sec⁹ est si errorē nō exprimit in sentēria:⁊ tamē pnūciaret contra ius tz qdem tunc sentētia nisi fuerit appellatiōe suspensa.s̄.de re iudi.cū iter vos:⁊.ff.e.cū platis.sed si error est i facto vt si h mō dicatur.excōico te qr erpo liasti talē lz manifeste sit falsū tz sua qr talis cā possibilis est lz sit falsa nec cōtinet errorē ⁊ snia siue iusta siue iniusta timēda est.ri.q.iiij.c.i.⁊.ij. ar. ꝑ qꝰ talis error facit eā nullā si cut error calculi.ff.q̄ sen. fine ap.re.l.i.§.i.⁊ talis error fac erheredationē nullā.ff.ō lib.⁊ post.l.si posthum⁹.§. vlt. ⁊.l. seq.sicut nec valet decretū de datiōe tutoris vbi error facti ē expressus.ff.de tuto.⁊ cur.l.tu torū.⁊.l.scie.sic ⁊ obligatio p errorem facti nō tenet.ff.si qs cau.sed ⁊ si.§. vlti.⁊.ff.de fide ius.si quis postq̄. Jo.qd dices credo qꝰ in sentētia excōmuni cationis lata p errorē facti: vt dictum est tuius est dicere qꝰ teneat ⁊ qꝰ absoluatur quo ad ecclesiā vel saltē ad cautelā.qr quo ad deū nō est ligatus nisi ꝯtēneret eam: vt.j.sequitur.⁊ xxiiij.q.iij.notandū in fi.s̄.de testi. veniens.

a ¶ In quib⁹casib⁹. duob⁹.s. premissis cum dicitur sentētia lata post appellationē legiti mam ⁊ cū dicitur ꝯtinere itol lerabilē errorē ⁊ in casib⁹ istis intelligitur.c.ꝯcilij sardi.cui⁹ teno: hic ponitur.sic.s̄.ō offi. deleg.cū ꝯtigat.in casib⁹istis primo admittit pbatio vt appareat an absolui debeat: an denūciari non ligatus vt ibi in.c.cum ꝯtingat.

b ¶ In alijs.sic intellige qꝰ di cit in alijs.s.qr nō auditur in alijs negocijs vel factis iudi cialib⁹ vt actor tāq̄ excōicat⁹: sz extra iudicium nō dz vitari vt.j.e.ti.solet.nisi i hoc vt.p bet errorē vl sentētiā latā post appel.legitimā ⁊ in h ꝯcordat ꝯciliū sardicen.⁊ iterpretat papa ꝯcilium vt ibi qꝰ si absolutionis bñficiuz bu militer postulauerit ⁊c.ab inde vsqz ibi:qꝰ si forsan iterpretat decre. aler. Et sic distinctio Jnno.ꝯcordat ꝯcilium sardi.⁊ decre.aler.q̄ videbant ꝯria: sz nō est qr in diuersis casib⁹ loquūtur vt pz p iterpretationem Jnno.

c ¶ Ad cautelā.sic.j.e. venerabilis.⁊.s̄.e.cū desideres.§.secūde.⁊.s̄.ō ap.ad pñtiā.⁊.s̄.ō testi.veniēs.nō obstāte ꝑdictiōe excōicatonis vel aduersarij: vt in pdi.decre.solet.nisi diceret excōicatus p manifesta offensa i quo casu dz hꝰ terminū octo dierū ad pbandū manifestā offensaz: vt i decre.pdi.solet.b.

d ¶ Verum in alijs.dixit Jo.in alijs dubijs.s.habēdus ē p excōicato.s̄.e.cū desideres.§.secūde. Et tu dic in alijs.s.excōicationib⁹cū qs dicē se excōicatuz iniuste vel quocūqz mō appareat ipm esse excōicatū maiori excōicatiōe:qr tūc nō dz audiri vt actor nisi grām ⁊c.⁊.s̄. vbi dicit:nec excōicati sūt audiēdi ⁊c. exceptis duob⁹ pdictis casib⁹⁊ h dicit lra sequens ne snīam ꝯtēnere ⁊c. qr hoc ipso ligarek ex ꝯtēptu:sec⁹ī eo q petit in seruū q pendēte cā audit ꝯtra alios: sed ꝑ illū q dicit se dñm illi⁹ non.ff.de libe.cā ordinata.b.

e ¶ Cōtēnere videat:no.cāz q̄re h tz snia lz iniusta.xxiiij.q.iij.notādū l fi.⁊.i. .q.iii.§.cū q̄.alia etiā recitat.s̄.de appella.pastoralis. vbi de hac materia in notula q̄ incipit h rō.⁊.s̄.de cle.excō.si celebrat in fi.

f ¶ Quod si absolutiōis:h iterpretat decre.aler.q̄ itelligit i eo casu cū excōica tio pcedit appellationē quā dicit iniustā.ꝯciliū i eo casu qñ appellatio pcessit: vel qñ intolerabilis error expressus ē in snia ⁊ sic planū ē.q̄ fuit ergo dubitatio illius diuersitatis. Anthisiodorenſ.eps excōicauit archipsbyter suū archipsby ter coā archiepo senon.obtulit cautionem stādi iuri humiliter petēs absolui: archieps deferens episcopo sepe monuit ipsum vt eum absolueret:qō cū face re nollet archieps ipsum absoluit quē eps nō habebat pro absoluto dicens qꝰ eꝰ absolutio nō pertinebat ad archiepm: pro quo videbat facere decr. aler. p epo conciliū sardicen. vñ archieps questuit a papa qd iuris ēt:⁊ ipe rñdet vt patet ex lra.⁊ h sume casum.

Si aliquando. Primo ponit dictum. Secundo causam reddit ibi: cuz per ignorantiam. Ab.fi.

g ¶ Salutatiōis.excōicati enī salutādi nō sūt.xi.q.iij.excōicatos.xxiiij. .q.i.oīs qui.ne per salutationē videat eis aliqs ꝯsentire.ar.lxiij.di. cū adrianus.⁊ vt facilius resipiscant cū viderint se ꝯtēni.s̄.de excep.pia i fi.qr grauis pena est iter boīes esse ⁊ eorum carere suffragio. C. de apo sta.bi qui.sed quamuis eos non debeamus salu tare possumus tamē eis loqui de his q̄ pinēt ad eorꝰ salutē.⁊ lz alia ōba icidēter ꝓponant nō no cet.j.e.rñso.⁊.c.cuz vo lūtate.i.rñso. ⁊.xi.q.iij. cū excōmunicato.sz po ne qꝰ papa ex certa scien tia salutet excōicatuz nū qd habebit p absoluto. arg.ē qꝰ nō:qr certa forma tradit preter quā ex cōicatus nō vt absolut⁹ .s̄.e.cuz desideres ad fi. ⁊.c.quod i dubijs i pñ. .⁊.c.sacris.argu.ad hoc .C.ō libe.causa inbem⁹ ⁊.C.de pba.non epistolis.arg.contra.s̄.de pri uil.cū oli essem⁹.⁊ papa nō subiacet legibus.C. de reg.vigna vor.⁊.ff.e. titu.princeps. Ergo vi det qꝰ eo ipso sit absolu tus qꝰ papa scienter tali cōicat ⁊ papa dat aucto ritatem canonibus ⁊ ab eo vigorez sumunt ⁊ nō ecōuerso.s̄.de ele. signi ficasti. Dicūt quidaz qꝰ ꝓpter hoc h nō ē absolu tus nisi dicat absoluo te sz de plenitudjne pñtis satis videtur qꝰ sit abso lut⁹ dumtū papa volue rit ipsuz ꝓpter h absolu tum esse: vt hic ꝯstat.⁊ ē hic ar.qꝰ sic ex eo qꝰ dic p ignorātiam.ergo a ꝑ rio aliud si p sciētiā. als non esset maior potestas ipsi⁹ q̄ aliorū iudicum quātūad hoc: sed nūqd incideret i canonē si per talez participationē no lit ipsum esse absolutum vt dcm̄ est non.qr legibus est absolutus.

h ¶ Occupationē: vñ nō valet.sic.s̄.de capel.mo.ex pte.⁊.s̄.ō rescript. .c.ij.⁊.c.si qñ.ar.idē ēt ⁊ si p ipportunitatē petētis:qr dic ipator:sepe.n. p ipportunitatē petētis nō ꝯcedēda ꝯcedim⁹.C.de peti. bo. sub.l.i.li.r.b.

i ¶ Per surreptionē.s.hoc tacito qꝰ ēt excōicatiōis vinculo inodat⁹ quo dicto lras nō dedisset.s̄.de rescrip.mp lris. vbi de hoc satis dictū est.

Officij. Excōicatus a plurib⁹ platis nō ē cōmunioni restituēdus: si ab vno tm̄ absoluit.h.d. vel aliter ēt sic vt i rubro. Et scēa pars ibi:super hoc. Ab.fi.

k ¶ Excōicatiōis vinculo:sic pz qꝰ excōicat⁹ iterū pōt excōicari.iiij.q.iij. egeltrudā.vbi tractat de hac materia.⁊.s̄.ō iude.ita quorūdā.⁊.ff.ō ri tu nup.palā.§. vlt. Et sūt duo effect⁹ excōicatiōis expellēdi ex ecclia ⁊ eiectū ꝯfirmādi:q̄tū ad pmū excōicari nō pōt.q̄tū ad scōz bñ qr tripler funtcul⁹ difficile rūpit.s̄.ō treu.⁊ pa.c.i.sz q̄lr talis absoluet:pōt dici qꝰ vna absolutiōe oēs excōicatiōes tollāt sic vna acceptilatiōe plures obli gatiōes tollūt.C.de trāsac.⁊.ff.de accep.plurib⁹ vel vn⁹ ꝯmittat alteri vices suas ⁊ illō ꝯpetēti⁹ fiet vel glibz absoluat a sua excōicatiōe ⁊ vltia ꝯfirmabit pcedētes.ff.de ser.rusti.pdi.p fundū:sz q pmo absoluit nō de nūciabit ipm absolutū:nec est ei cōicandū donec absolut⁹ fuerit p alio: qr q ē excōicat⁹ in vna ecclia excōicat⁹ est quo ad oēs vt.xiij.q.v.qsqs.

l ¶ Surrepta nō pdest:ō h ēt dictū ē.s̄.cū p cā. Et dic qꝰ nō pdest q̄tū ad salutationē.s̄.ti.pri.qō qdā: valebit tm̄ quantū ad minūs suppliciū subeūdū: vt ō pe.di.iij.ad fi.⁊.c.si qs autē.⁊.§.se.i fi.vi.Ber.

m ¶ Exhibere nō dz.ar.ꝑ.s̄.ti.pr.qō qdā.⁊ de pe.di.iij.ad fi.c.si qs āt ⁊.§.se.dici pōt ñ dz exhibere cū effectu vt eū denūciet absolutū vt dcm̄ ē donec ab alio fuerit absolut⁹ vl ñ dz nisi caueat qꝰ absoluat ab alia ēla ta ōnūciatiōe ⁊ iteriz ei ñ cōicet nisi tūc demū cū ab alia fuerit absolut⁹ sed ipsum simpliciter nō dz absoluere vt hic dicitur.

Responso. Sunt due ptes pncipales. Secunda ibi:preterea. Et

cōtingit hmōi litteras ipetrari.

¶ Dē.c.sancti Laurētij i lucina p sbytero card.ap.se.legato.

¶ Excōicatus a plurib⁹ platis ob plures causas ñ ē cōioni restituendus lz ō vna cā velit satisfacere:⁊ si ipetratur absolutio tacitis alijs:nō valet absolutio.

Officij: ⁊ infra. Postremo q̄ fuisti vtruz is q propter plu res excessus a plurib⁹ platis ius in ipsuz habentibus excōicatōis ē vi culo innodatus:⁊ vni prelatorum de vno tantum satisfacere vult ex cessu ab eo sit absoluendus de quo satisfacere vult eidem.⁊ cum ō alio nō satisfecerit alij absolutus valeat nunciari:⁊ ifra. Sup hoc articu lo respondemus quod supprimēti veritatez absolutio surrepta nō p dest:⁊ veritatez intelligens absolu tionez homini exhibere non dz.

Idem ferrarien.episcopo.

¶ Excōicatis ⁊ interdictis pdica ri pōt licite vbū dei:⁊ tpe generalis interdicti ꝯcedi pōt baptism⁹ ⁊ chris matio in fronte: ⁊ pnia morientium.

Respōso nro postulas edoce ri an cū ferrarie. ciues excōi cationis ⁊ interdicti sententijs sint ligati: liceat tibi viros ⁊ mlieres se mel in hebdomada: uel i mēse apō aliquam ecclesiam conuocare qui bus predices verbum dei: ⁊ eos dem ad correctionem inducas.

Sup quo rñdem⁹ qꝰ sine scrupu lo cōsciētie hoc facere poteris cum

Si aliquando. Primo ponit dictum. Secundo causam reddit ibi: cuz

Responso. Sunt due ptes pncipales. Secunda ibi:preterea. Et

quelibet subdiuiditur in psultatione ⁊ risione ⁊ ptes patent. Ab. si.

a ¶ Cū videris expedire. ri. q. iij. a cessor. j. c. cum volūtate.

b ¶ Interdicto. supposita. sic ergo ciuitas subiicit interdicto sic puniunt qnqz q nō peccauerūt. sic. s. de spon. nō est vobis. ⁊. s. de offi. vele. sane. .ij. ar. j. xxiiij. q. iij. si bēs. sed id de excōicatione ds non de interdicto.

c ¶ Preter baptisma. b duo sacra semper excipiuntur de interdicto: vt. s. de spō. si est nobis. ⁊ viaticū et decedētibus cōcedit qd p pniam intelligit s. ti. pri. qd in te. sed vnctio. denegatur: vt ibi.

d ¶ Ad ꝓfirmationē. sine q nō ē plene xpianus qui eam ꝓtemnit de ꝓse. di. v. omnes de bis i fi.

¶ Aquisitioni. Diuiditur: nā primo casuz de quo qrit di stinguit: ⁊ pmū mēbruz psequit ibi: verū. ab. si.

e ¶ Humiliter sustinet. sic. s. de resti. spoli. lras. versus fi. sz poti⁹ dz oia mala pati q̄ j conscīam peccatū operari mortale. xxij. q. v. ita ne: ⁊. s. d bis que vi metusue cā fi. sacris.

f ¶ Leui et temeraria. quē dicit leuē puta si audiuit ipedimentū a leuibus ⁊ forte a paucis quibus credere si tenet talē credulitatē vel ꝓsimilez dz remouere quam non euadet nisi deponat errorez. s. de simo. p tuas ij. ⁊. ri. q. iij. cui ē illata.

g ¶ Explosa. i. expulsa.

h ¶ Reddere. sed exigere. ar. xxiiij. q. i. quid cū patur in fi. ⁊. s. de spon. iuuenis.

i ¶ Probabili ⁊ discreta: sed quā dicis probabilē puta: qr vidit viruz cū ꝓsanguinea sua in locis suspectis ⁊ hora suspecta solum cum sola ante matrimoniū. huiusmodi presumptiones pbabilē inducūt credulitatem vt qr publice ds ab oib⁹ ad hoc facit. s. de psūpt. tertio. ⁊. c. lris. ⁊ idem intellige d viro si vidit cō sanguineum suū cū vxore sua ante matrimoniū

Contingit. Clericus qui nec in tonsura nec i vestimētis nec in negocioꝝ qualitate de clericatu qcq̄ ostendit ⁊ tertio monit⁹ se nō emendat pdit pūilegiū clericale. b. d. vel sic vt in rubro. In prima ponitur comitis querela. in secunda prouisio ibi: verum. Ab. si.

videris expedire: dūmodo cōtra formā interdicti nullū eis diuinum officiū celebretur. ¶ Preterea q̄siuisti cū ferrarie. ciuitas sit interdicto suppositа: ⁊ iō sint ibidem preter baptisma puuloꝝ ⁊ pnias morientiū vniuersa sacramenta ecclesiastica interdicta: an liceat tibi baptizatos pueros in frontibus consignare. ¶ Super quo respondemus: q̄ sicut baptizari possunt pueri: sic ⁊ baptizari ad cōfirmationē i frontibus a te possunt sacro chrismate deliniri. I Dem.

¶ Si cōiunx scit, p cetero ipedimētū matrimonij: non dz reddere debitū: sz potius excōicationez pati. si aūt hoc credat ex cā probabili ⁊ discreta. pōt reddere debitū nō autē exigere: sz si ex leui ⁊ temeraria cā: ōposita ꝓscia pōt reddere ⁊ exigere.

I Aquisitioni tue respondētes credim⁹ distinguendum vtrū si alter coniuguz pro certo sciat impedimentum cōiugij propter qd sine mortali peccato non valeat carnale ꝓmertiū exercere: quāuis illd apud ecclesiaz ꝓbare nō possit: an nō sciat pro certo: sed credat: in primo casu dz potius excōmunicationis sniam humiliter sustinere q̄ p carnale comertium peccatum operari mortale. ¶ In secūdo distinguimus vtrum habeat conscientiam huiusmodi ex credulitate leui ⁊ temeraria an pbabili ⁊ discreta: ⁊ qdem ad sui pastoris ꝓsilium ꝓscientia leuis ⁊ temerarie credulitatis explosa: licite potest non solum reddere sed exigere debitum cōiugale. ¶ Verum cum cōscientia pulsat animum ex credulitate probabili ⁊ discreta quanuis nō euidenti ⁊ manifesta: debitum quidem reddere potest: sed postulare non debet: ne in alterutro vel ꝓtra legem cōiugij vel ꝓtra iudicium cōscientie cōmittat offensam. I Dem.

¶ Per dimissionem habitus et tonsure nō perdit clericus ante trinā monitionē priuilegiū clericale.

Contingit interdum: ⁊ infra. ¶ Sane sicut accepimus insinuante comite flandren. in dioc. Tur. quidam existunt qui nec i modo tonsure nec i vestimētorum forma nec i qualitate negociorum de clericatu quicq̄ ostendunt: ad pene subterfugium se clericos exhibētes: cum super excessibus quos seculari luxu cōmittunt ad publica iudicia ꝓtrahūtur: circuncisis crinib⁹ vt possint circūuenire vindictaz ꝓ clericis se repsentant: clericalis fori pūilegium labijs allegantes q factis paulo ante negauerant clericatum: ⁊ infra. ¶ Verum qa pūilegium meretur amittē qui permissa sibi abutitur potestate: ac frustra legis auxilium inuocat qui ꝓmittit i legez: volumus ⁊ mandamus: vt tales si tertio a te cōmoniti seipos ꝓtempserint emendare: illius efficiātur imunitatis extores que pro clericorum tutela ⁊ laicorum violentia coercēda dignoscit istituta. I Dem.

¶ Excōmunicati denunciatiōe repellit qui nō pmonuit ⁊ ei cōicauit.

I Aprīcia dilecti filij: ⁊ infra. Nec canonici suo decano excōmunicationez possunt obijcere. ¶ Euz sup hoc cōmonitus nec impetitus fuerit: neqz ipsi ꝓpter hoc cum duxerint euitandum. sz eos i mensa: ⁊ canonici cōicauerit ei et in diuinis. I Dem.

¶ Excommunicatus est dolose p mittens clericum percuti ex quo poterat prohibere ⁊ non prohibuit.

Quante presumptionis ⁊ temeritatis existat in rectores ecclesie manus inijcere violentas ⁊ infra. ¶ Ne autem solos violentie huiusmodi auctores aliquoruz presumptio estimet puniendos: facientes ⁊ ꝓsentientes pri pena plectēdos catholica ꝓdemnat auctoritas. ¶ Eos delinquentibus fauere interpretamur qui cum possint ꝓtrariis. Item ar. j. s. de de. ꝓiug. c. pe. ⁊. c. io. ibi statim perdūt priuilegiū: sed ibi loqtur de ꝓiugatis q nō possunt nec debent pūilegio clericali gaudere vt ibi ds ⁊ preterea de alio pūilegio ds ibi q̄ hic vt dicit in. c. Joan.

o ¶ Cohercēda. no. q nō solū in fauorē clericoꝝ: sz et in modū laicoꝝ b fuit institutū cū laici oppido sunt clericis infesti. ij. q. vij. laicos. vñ ē ar. q clericus huic pūilegio renūciare nō pt. s. e. ꝓtingit. i. sicut nec illi de fo. cōpe. si diligenti. vbi de b. si. ff. de iniur. l. i. §. vsqz adeo. ⁊. l. si qs seruū. ea enī que trīnos ꝓtingunt ⁊ nō alios possumus renūciare. s. de ar. cū tpe idē est vbi pactū i odiuz criminis statutū est arg. C. si māci. ita ali. fue. ne pstitu. l. i. secus si nō i detestationē criminis. arg. C. si man. alie. vt manumit. l. i. hec decre. olim nō fuit in compilatione inocentij.

¶ A presentia. Ponit dictum rationez subdens ibi: cum super. Ab. si.

p ¶ Euitādū. s. de excep. a nobis j. Sol. excipi pōt j excōicatū accusantē vel agentē: qr nullū crimē obstat volēti excipere. s. de excep. q̄ iter. ⁊. c. dilecti filij. sed secus ē vbi denūciat excōicatio alicui⁹ vbi repellitur denūciās vel agēs rōne cōionis vt hic: qui enī aliū denūciat debuit illū pmonuisse alr repellit. s. de accu. cū dilect⁹. ij. eps. n. excipe non pōt ꝓtra clericū ipm accusantē cui prius cōicauit ⁊ b in odiū ei⁹ s. d accu. nulli. cū debeat hre secum honestos viros. ij. q. ij. cū pastoris. ⁊ sic p patiētiā perdit qs beneficiū exceptiōis: sic ff. de adul. si vxor. l fi. ff. de aq̄ plu. ar. labeo. ff. de pub. si ego. §. i. xxiij. q. v. honendus. ⁊. s. de eta. ⁊ q̄li. accepim⁹. Item pōt hic sumi. ar. q si passus suz excōmunicatuz litē ꝓtestari q ātmodo non possum excipere j ipm: sed hoc non est vex: qr exceptio excōicationis in q̄libet pte litis pōt opponi et si omissa fuerit a reo maliciose: sz ipe tunc in expensis punit ⁊ iudex ex officio suo ⁊ si reus nihil dicat repellet dz excōicatū vt. s. de excep. exceptionem. ⁊ ex. eo. Inno. iiij. i. c. pia cōsideratiōe i fi. Sz hodie p illā decre. pia. si i pte aliqua litis excōicationis exceptio obijciat ⁊ pbetur nō ꝓdēnat in expensis sed ea q̄ acta sunt valent ⁊ i sequentibus nō audit donec fuerit absolutus: de hoc no. i. c. pdicto exceptionē in glo. q̄ icipit et si excōicatio. ff. de postu. quos p hibet. ff. de peti. here. l. vlti. in fi. ⁊. s. de electione. nil est. Jo.

q ¶ In mensa. si. s. de de. excōmuni. mini. proposuit: in fi.

r ¶ In diuinis. qd facere non debuerunt. s. eo. significauit.

Quante. Legitur duob⁹ modis in glo. ⁊ tertio modo ex glo. Et fm primuz modū. b. d. Excōmunicatus est q̄libet pmittens clericū pcuti si pbibere pōt. Secundū aliū itellectū. b. d. Excōmunicatus est pmittens clericum percuti: si ratione officij poterat prohibere ⁊ non pbibuit. fm tertiaz ⁊ veram lec. b. d. vt in rubro. Diuiditur qr premittit culpā quā secundo aggrauat ibi: ne aūt. tertio aggrauationem declarat ibi: eos. Ab. si.

s ¶ Consentiētes. hoc itellige p compitionē pstādo auctoritatē: qr tūc eadē pena puniūt ⁊ faciētes ⁊ ꝓsentiētes ⁊ sic itelligūt ꝓba ista vbi inuenies ea. s. d of. de le. c. i. vbi de b. ⁊. ij. q. i. votū. ⁊. xxij. q. iiij. oēs. sic. s. e. mulieres. ⁊. c. nup.

t ¶ Interptamur. sic. lxxxiij. di. §. i. v. q ē grādis. ⁊. c. se. ⁊. lxxxvi. di. pasce. ff. de li. agno. necare. ⁊ ita vt peccare oīs q nō defendit aliū si pōt. xxiij. q. iij. non i ferēda. ⁊. c. vlt. ⁊ si nō possit aliter ōfendere saltē ōfendat clamore. ff. ad silla. l. ij. §. hoc aūt. Sed non vt q̄ teneat defendere: qr licitū est recipere pecuniaz

k ¶ Factis. ipso enim facto renunciat quis suo priuilegio. s. de vi. ⁊ hone. cleri. c. vlt. ipso enim facto quis negat deum. xi. q. iij. estimant. ⁊ ipo facto mentimur. xxij. q. v. caute. ⁊ ipso facto quis appellat. s. de appel. dilecti. ij. vbi de hoc habes plures ꝓcor. ber.

l ¶ Priuilegium. xi. q. iij. priuilegium. s. de priuil. tuarum.

m ¶ Frustra legis. s. de vsur. qr frustra. ⁊. s. e. in audientia: ⁊. s. de immu. eccle. c. vlt. cum suis concordantijs.

n ¶ Tertio. hec est legitīa admonitio. j. e. sacro. ⁊. xvij. q. iiij. de presbyteroꝝ. ⁊. xvi. q. vij. oēs decime. ⁊ ita isti nō pdūt priuilegiū suū vsqz ad tertiā admonicionē. s. e. in audientia. ⁊. s. de vi. ⁊ ho. cle. c. vlt. ar. ꝓtra s. eo. cum non ab hoīe. ⁊. c. ppendimus: ibi soluit. Illa enī intelligunt de bis qui grauiter excedūt vt ex lra pz hic. ⁊ illa decre. i audiētia loquitur de bis qui in modicis excedūt. vnde bz hic locū admonitio sed nō i

q ¶ In mensa. si. s. de de. excōmuni. mini. proposuit: in fi.

r ¶ In diuinis. qd facere non debuerunt. s. eo. significauit.

Quante. Legitur duob⁹ modis in glo. ⁊ tertio modo ex glo. Et fm primuz modū. b. d. Excōmunicatus est q̄libet pmittens clericū pcuti si pbibere pōt. Secundū aliū itellectū. b. d. Excōmunicatus est pmittens clericum percuti: si ratione officij poterat prohibere ⁊ non pbibuit. fm tertiaz ⁊ veram lec. b. d. vt in rubro. Diuiditur qr premittit culpā quā secundo aggrauat ibi: ne aūt. tertio aggrauationem declarat ibi: eos. Ab. si.

s ¶ Consentiētes. hoc itellige p compitionē pstādo auctoritatē: qr tūc eadē pena puniūt ⁊ faciētes ⁊ ꝓsentiētes ⁊ sic itelligūt ꝓba ista vbi inuenies ea. s. d of. de le. c. i. vbi de b. ⁊. ij. q. i. votū. ⁊. xxij. q. iiij. oēs. sic. s. e. mulieres. ⁊. c. nup.

t ¶ Interptamur. sic. lxxxiij. di. §. i. v. q ē grādis. ⁊. c. se. ⁊. lxxxvi. di. pasce. ff. de li. agno. necare. ⁊ ita vt peccare oīs q nō defendit aliū si pōt. xxiij. q. iij. non i ferēda. ⁊. c. vlt. ⁊ si nō possit aliter ōfendere saltē ōfendat clamore. ff. ad silla. l. ij. §. hoc aūt. Sed non vt q̄ teneat defendere: qr licitū est recipere pecuniaz

pro defensione alicui⁹.ff.qd me.cā metū.§.sed lz.nec reperitur si data fuerit vt ibi dr.ff.de dōa.si pater.§.i.ergo vn⁹ alterū defendere nō tenet qr si ad ꝗ teneret pecunia repeti posset.ff.de cōdi.ob tur.cau.l.vl. Dicit Jo.q̄ quilibet tenet defendere aliū per capitula ꝑdicta.ꝛ.ꝛc.di.ꝑcipimus.ꝛ.iij.q.i. nulla.ꝛ .c.seq.nec ob.qd dr q̄ pōt dari pecunia pro defensore.nam ꝛ officiali dat pecunia qui tamē gratis tenet ī pendere offiū suū.xxiij.q.v.si sane ad defēsionē clericor: qc quid dicas de laicis qlibet tenet:qr hoc ptinet ad publicū ius di.i.ius publicū: vnde ꝓpter publicā vtilitatē ampliāda sūt ꝗba edicti:qr fauore religionis multa ꝗ rōnē īstituūtur.ff.d rel.ꝛ sūp.fu.pfone.ꝗ dicit Jo. Sed hec tria generaliter dicere graue ē qm̄ posset aliqs periculū īcurrere: vnde alij dicūt q̄ ad solos prelatos siue iudices vel alios q̄ habēt aliā ptātē ī alios ꝗ pertinet ꝛ ad hoc tenēt q rōe ptātis ad ꝗ tenent ꝛ ñ alij.xxiij.q.iiij. forte.ꝛ.c.duo ista nota. vñ si ego q̄ si habeo aliquā ptātē video q̄ aliquis vult verberare clericū siue pcutere sine meo cōsilio vel auxilio nō credo q̄ sit excōicat⁹ si nō ꝓhibeo illū licet alias forte peccet:qr ipsum nō defendo cū possit pena.n. nō dz amplius egredi q̄ delictū repiat.s.d bis q̄ si. a ma. par.c.quesiuit.ꝛ.C.d pe.sancim⁹. Et qd dicit q cū possint ītelligo de his q ratiōe ptātis quā hūt in illos ad ꝗ tenēt alias ꝓsentire vident ꝛ pstare auctoritatē si vidēt illū ꝛ nō prohibēt. Alia ē ꝓhibitio socior ꝛ aliorum:qr illi solūmodo admonendi verbis:sed nō factis vt dicit bu.lxxxij.di.error.ar.ꝑ.xxiij.q.iij.non inferenda vbi dr q̄ tenemur īiuriā ꝓpulsare a sotio:sz ibi exponit si pōt.i.si est in ptāte ꝓstitut⁹ ꝛ si ēt tenear iniuriā ꝓpulsare nō tñ pp ꝗ suz excōicat⁹ vt viri.nā nullus est excōicat⁹ ex facto alterius nisi participādo vel in locutiōe: vel in ofone aut ī crimīe.s. eo.nuper. vel nisi mandatū vel auctoritatē prestiterit.s.e.multeres.sz ꝗ nullo tali mō pticipat .capitula que inducit Jo. p se de platis loquūtur.

manifeste facinoribus desinunt obuiare. ¶ De in ꝓcilio generali.

¶ Prelatus excōicare nō dz subditū nisi cōpetēti monitiōe p̄missa ꝛ ex cā manifesta ꝛ rōnabili.ꝛ ꝓtra faciēti iponit pena hic exp̄ssa. Itez punitur subdit⁹ q falso ꝓqrit se excōmunicatū iniuste:ꝛ subijcit quid iuris si plātus dicēs se crasse vult excōmunicatum absoluet⁹ ꝛ aduersarius appellat ne absoluatur.

Sacro approbante ꝓcilio ꝓhibemus:ne quis in aliquem excōmunicationis sniaz nisi cōpetenti[a] admonitione premissa:ꝛ personis p̄sentibus idoneis p quas si necesse fuerit possit ꝓbari[b] monitio: ꝓmulgare presumat: qui si contra p̄sumpserit: etiā si iusta[c] fuerit excōmunicationis sententia: ingressuz ecclesie per mensem[d] vnuz sibi nouerit interdictum[e]: alia nihilomin⁹ pena mulctādus: si visuz fuerit expedire. Caueat etiaz[f] diligenter ne ad excōmunicationem cuiusquam absqz manifesta ꝛ rōabili[g] causa ꝓcedat.ad quam si taliter[h] forte processerit:ꝛ requisitus humiliter processuz huiusmodi nō curauerit absqz[i] grauamine reuocare: grauatus apud superiorem deponat de iniusta excommunicatiōe q̄relā[k].qui si absqz piculo[l] more pōt: ad excommunicatorem illum cū suo mandato remittat ifra cōpetentem terminum absoluendum: alioquin ipe p se,vel p alium,put viderit expedire sufficienti cautione recepta munuz ei absolutiōis ipēdat. Cumqz aduersus excōicatorem de iniustā excōicatōne cōstiterit[m]: excōicator ꝓdēnetur ad interesse[n] excōicato: alias nihilominus si culpe qualitas postulauerit supioris arbitrio puniēdus: cū non leuis sit culpa tantā infligere penam[o] insonti: nisi forsitā errauerit ex causa[p] ꝓbabili: maxime si laudabilis[q] opinionis existat. ¶ Verū si cōtra excōmunicationis sniam nihil rōnabile fuerit a ꝓquerente ꝓbatum: idem super iusta excommunicatōis molestia per penam ad interesse vel alias ꝓm superioris arbitrium ꝓdemnetur: nisi forsan ꝛ ipsum probabilis[r] error excuset:ꝛ super eo pro quo fuerit iusta excommunicatione ligatus per cautionem receptam satisfacere videretur q̄ admonitōe p̄missa posset ēt excōicare sine iusta cā:sz hoc nō ē verū:ꝛ iō dicit:caueat ꝛc.ꝛ ita ordo ꝛ cā in hac snia seruāda sunt.

a ¶ Cōpetēti.tria vz.s.e.ꝓtigit.ij.cū suis ꝓcor.ibi positis.ꝛ.xxiiij.q.iij.d illicita.q̄ dicat ꝓpetēs admōitio dic vt hēt l.c.ꝓstdez.ꝛ.c. statuim⁹.e.ti.li.vj.

b ¶ Probari possit.alias.n.soli nō crederet ī ꝓiudiciū alteri⁹.s.de ꝓba.qm̄. ꝓtra falsam. Et sic est ar.q̄ ordo iuris obseruādus est in snia excōicatōis.ij. q.i.nemo.ꝛ.xxiiij.q.iij.de illicita.ꝛ.s.de excess.pla.c.i.sicut in alijs causis:tñ si nō fuet tz snia.sed ille punit q ea tulit ꝓut segtur snia pastoris siue iusta siue iniusta tz.xi.q.iij.c.i.ꝛ.ij.nisi in duob⁹ casib⁹.s.e.per tuas. Itē ī tertio casu ñ tz snia si admonitio nō ꝓcedat vt ī ꝓcilio lugduñ.e.ti.c.statuim⁹. Ber.

c ¶ Iusta fuerit.ex cā.f.no.q̄ snia excōicationis trib⁹ modis dr iniusta.ex cā: ex ado:ꝛ ex ordīe.hec.n.ē snia iniusta ex ordine ꝛ iusta ex cā:qr cā subest q̄re fuit excōicat⁹ nihilomin⁹ punit:qr ordinē nō seruauit:ꝛ tñ tz snia.de istis trib⁹ modis hēs plene.xi.q.iij.§.si ergo.ꝛ.§.cū ergo.sic ēt stipulatio dr iniusta ex cā. ff.de do.excep.l.ij.§.si quis sine. Itē nouatio.ff.d noua.l.i.Sz qd si iudex ita dicat excōico te:qr pardus curit:qr elemosynaz fecisti: deum coluisti: vel aliud bonū fecisti. Aug. dicit q̄ talis snia ex q̄cūqz cā non tz ñ dr q̄ tinere intolerabilē error: vū dicit excōico te qr deū colis:cū.n.snia iniusta ē ex cā apud deū nō est ligat⁹ nisi ꝓtēpnat.xi.q.iij.§.cū ḡ. Et sic vr ꝓsentire Aug. vt viri.s.e. p tuas. Bādul. dixit ꝗ ꝛ Jo. vt.s.e.p tuas.qd magis placet. Sz illud videt mirū q̄ iniusta excōicatio ex ordine ꝓuat aliquē ingressu ecclesie:qr post latazsniam iniuste excōicans statim ꝓuatus est ingressu ecclesie:nec aliter excōicatus est nisi post latā sniam:q̄liter ḡ ꝓuat⁹ pōt alium priuare īgressu ecclesie ꝛ ĩsimul īcipiūt esse ꝓuati excōicans ꝛ excōicat⁹:ꝛ sic eadē snia priuat excōicantem ꝛ excōicatū:ꝛ ita qs pōt seipsuz ꝓuare īgressu ecclesie qd absurduz vr. Jo. Tu dd dicas q̄ lz Jo. nihil dixerit p eandē sniam nō ꝓuatur excōicās ꝛ excōicatus īgressu ecclesie:subdit⁹ tñ ꝓuat p sniam sui plati.ipe plat⁹ ꝓuat īgressu ecclesie auctoritate hui⁹ canonis eo q̄ facit ꝗ istuz canonē:ꝛ ita vnus punit a iure ꝛ alter a iudice:ꝛ sic nō est verū q̄ eadē snia ꝓiat ꝗ rios effect⁹.

d ¶ Per mensem.hec pena ipso iure inflicta est ꝛ mēse elapso restitut⁹ ē.l.xxi. di.si qui sunt:carebit īsup hoiuz cōione īquātū visuz fuerit suo supiori.xxiiij. q.iij.de illicita. Multiplicē enī penā patit qui iiuste excōicat aliuz. Primo quidē qr priuat⁹ est vno mēse ingressu ecclesie:qr punit ī cōione alior supioris arbitrio. Itē tenet excōicato ad īteresse: vt ꝗ.ꝛ.ꝗ.dr.tenet ēt actōe īiuriar xi.q.iij.illico.ꝛ.c.temerariā. Itē tenet pena sacrilegij.xxiij.q.iij.nō ī ꝓpetuū

e ¶ Interdictū. Sed pone q̄ iniuste excōicatus statiz ab ipso excōicatore suspēso ab ingressu ecclesie petat absolui. vr q̄ ipsuz nō possit absoluere qr cū ipe careat ingressu ecclesie ergo aliū nō potest reconciliare ecclesie. Sed vr q̄ sic:qr dicit īferius ad excōicatorē ipsuz remittat. Quidā dixerūt q̄ a superiore tpe suspensionis excōicatus nō debet absolui:qr cū ipse sit suspensus aliū reconciliare non potest.ar.de con. di.iiij.sancū ē.ꝛ sequēs lra caueat ꝛc. intelligit qñ admonitio precessit ꝛ excōicatio īiusta fuit: p̄ncipiū ca.qñ admōitio ñ precessit. Vel dic q̄ licet per mensem sit p̄uatus ingressu ecclesie nihilominus iurisditionē suaz retinet:qr nō ē ꝓpterea priuat⁹ iurisditione nec est excōicat⁹: vñ ipsuz absoluere pōt.s. de referi. ab excōicato:ꝛ de cle.excō.ministr.si celebrat.ꝛ .ī.e.duobus.

f ¶ Caueat etiaz.dixit q̄ null⁹ excōicet sine admonitione premissa. Et sorte videretur q̄ admonitōe p̄missa posset ēt excōicare sine iusta cā:sz hoc nō ē verū:ꝛ iō dicit:caueat ꝛc.ꝛ ita ordo ꝛ cā in hac snia seruāda sunt.

g ¶ Rōnabili cā.coā ipso ꝓbata.ij.q.i.nemo.

h ¶ Taliter ꝓcesserit.i.sine manifesta ꝛ rōnabili cā.

i ¶ Absqz grauamine.qr nullas expēsas dz pp hoc facere nec iurare si ꝓstat q̄ est iniusta nec aliud sibi ꝑcipere cum snia fuerit iniusta.s.de of. or.ad reprimēdam.ar.ꝗ.ī.e.venerabili.

k ¶ Querelam.de hoc dcm̄ est.s.e.per tuas.

l ¶ Periculo more.mora.n.qñqz ad se trahit piculū.v.di.baptizari.ꝛ pp piculū more gs subijcit iudici nō suo.s.ti.pri.c.vlt.vbi de hoc.

m ¶ Cōstiterit.excōicatore p̄ñte:qr cāe merita partiū assertiōe pādunt .C.si p vim vel alio mō.l.vlt.ꝛ.s.de resti.in īteg.tū ex lr̄is ad si. aut ēt eo abñte per ꝓtumaciā ꝛ lite nō ꝓtes.s.de ꝓp.īterposita.§.vl. si tñ pure ageretur ad reuocandā sniam non vt iudex puniret tūc non ēt necesse ipsum reuocari: vt.ī.ij.q.vj.hoc ēt placuit. Jo.

n ¶ Ad īteresse.i.ad dānationē q̄ sustinuit siue circa sūptus siue ī alijs ꝛ illa declarabit suo iuramēto.ij.q.i.ī pmis.C. vñ vi.si qñ.taratiōe iudicis p̄missa.s.de his que vi me.cā fi.c.vlt.ꝛ.s.de ꝓcura.ꝓstitut⁹.sz nū qd estimabit illud īteresse q̄ eo electo cassata fuit electio pp illā excōicationē ꝛ q̄ bñficia adeptus ēt. Dicit Jo.q̄ sic.qr illud īteresse ē circa rē. xij.q.ij.si qs de clericis.ꝛ.ij.q.v.sup cās.ꝛ.ff.de ac.emp.ꝛ vē.iulian⁹.ī pn.secus si īteresse ē ex rē.ff.e.si sterilis.§.cū p vēditorē. Sed nō credo,q̄ tale īteresse debeat estimari nec venire ī ꝓdēnationē qr ecclia pp hoc puniri non dz.sz si propriū haberet forte puniret.

o ¶ Tātam īfligere penā.qr nulla ē maior ī ecclesia.xxiiij.q.iij.corripiāt̄ur.ꝛ.q.i.non auferam⁹.in fi.qr illa separat a corpe xpi qd ē in eccla.ī. e.c.pe.ꝛ.iij.q.iiij.engeltrudam.

p ¶ Ex cā probabili.qr forsan credidit citationē pueniſse ad ipsuz credēs eū ꝓtumacē cū non esset: vel credebat cām excōicationis sufficiēter ꝓbatā errās in ꝓbationibus dubijs.ar.s.de re iudi.cū bertoldus.

q ¶ Si laudibilis.q̄si diceret nō sufficit ꝓbabilis cā nisi iudex sit laudabilis opionis vt p̄sumat q̄ ꝗ nō fecisset nisi errauerit.alias ꝗ diligentē qñqz p̄sumit q̄ nō errauerit.ff.de ꝓba.cū de īdebito.C.q ꝛ aduer.quos .l.i.sz illud marīe tenet cōparatiue. vñ idē ēt:ꝛ si nō ēt ita laudabilis opionis dū tñ errasset:sz tunc magis p̄sumit ꝓ errore.

r ¶ Probabilis error. Sz qualiter ꝓbabilis error pōt excusare appellātē:qr forte credidit ñ sufficiēter ꝓbatū illud ꝓ quo excōicabat qd tñ erat de quo aliqs bene poterat dubitare in ordine iuris qui seruandus est. in hac snia non posset ita errare reus sed tñ in causa excōicationis. Et ē hic ar.bonū q̄ si aliquis hz ꝓbabilez cām litigādi nō punitur in sum-

pribus litis.ff.de leg.ij.qui solidũ.§.etiã.de hoc tradit.ẗ.de dolo.c.fi.

a ¶ Satisfacere cõpellat.sic pz cp si excõicat⁹ petat absolutionẽ a suo excõmunicatore:ꝛ iurauit stare mãdatis suis eo absoluto:cp primo inquirere:vz an excõmunicatio iusta fuerit:antecp aliquod ei pcipiat.ẗ.de rescri.spo.litteras in fi.ẗ.de offi.ordi.ad reprimendã.si fuerit excõicatio iusta nihil pcipiat ei per turamẽtum:qꝛ in nullo tenetur satisfacere cũ nõ deliquerit:ꝛz si fuerit iusta.tũc pmo recipiet mãdatum:vt hic. Cõtra ꝗ vt quod legitur.ẗ. de rescrip.ab excõicato: qꝛ vt ibi vicitur excõmunicator de suo facto certus eẽ debet sed hoc itellige cũ dubitat an iuste vel iniuste excõicauerit premissa admonitione ibi qñ nõ premisit admonitionẽ ꝛ sic cõtra formã cõcilij tulit sententiã:ꝛ sic nõ contradicit cuz de facto suo certus eẽ debeat.idez est faciendũ cũ aliqs coraz superiore deponit de iniusta excõicatione q̃relã fm qõ hic fit.ẗ.ó of. or. ad reprimẽdam.sed ꝗ ꝛ inqri:an excõicatio fuerit iusta vel ininsta coã arbitris ab excõicatore ꝛ excõicato electis vel apõ synodũ potius.ri.q.i. si clericus vel coã supiore p querelã:vt ibi vf. ꝛ ẗ.de offi.or.ad reprimẽdam. Sed nõne eoipso cp excõicatus petit absolui ꝛ iurat itelligit acgescere sententie vt etiam postea impugnare non possit:Videtur cp postea nihil dicere possit cõtra ipaz.ẗ.ó of.dele.gratũ. ꝛ.ẗ.de his que fi.a ma. par.ca.ex ore.ꝛ.ẗ.ó ap. sollicitudinẽ.ff.de inoffi. testa.l. vlti. Item si non appellat a sententia excõmunicatiõis vsqz ad .x. dies intelligit acgeuisse sententie quod videtur.ẗ.ó re iudi. quod ad cõsultationem. ꝛ.C. eo.ti.ad solutionẽ. Dicas cp non.non enim ex eo cp petit absolui acgeuit sententie cp sit iusta:similiter nec ex eo cp non appellat infra.x. dies acquiescit sententie. Et rõ satis euidens est quare in sniã excõicationis non sit necessaria appellatio:qꝛ appellatio suspendit pnunciatũ.ff. ad turpil.l.i.in fi.sed effectus excõmunicationis nõ potest suspendi p apellationẽ.ẗ.de appel.pastoralis. vnde nec pdest nec est necessaria appellatio:qꝛ per cursuz.x.dierũ nõ trãsit in rem iudicatã. nam absolui potest etiã post.x.dies. vnde p lapsuz tpis nõ sumit aliquã firmitatẽ:ꝛ iõ de iniusta excõicatione qñcũqz põt qs cõqueri cum voluerit.

b ¶ Non deferat in hac parte:qꝛ cessante cã cessat effect⁹.sic.ẗ.ó appel. cũ cessante:ꝛ ita iudex põt suam interlocutoriã reuocare: vt ibi vf: ꝛ.ff. de re iudi.qõ iussit. vel errorẽ suũ corrigere.ẗ.de accu.qualiter ꝛ qñ.i.ꝛ palliare perperã actũ.ẗ.de vsu pal.c.nisi.

c ¶ Dubitari.ergo admittitur hodie appellatio non solum si causa sit probabilis:sed etiã si est dubia.de hoc dicitur.ẗ.de appel. vt debitus. ĩ dubijs enim potius deferendũ est appellationi:qꝛ illud certius est iõqz tenendum.ẗ.de sponsa.iuuenis cum suis concordantijs.sic seruãda est sententia excõmunicationis de qua dubitatur merito.ẗ.ó cleri.excommunicat.illud.

d ¶ Absoluat.appellatio enim nõ tenet quantũ ad hoc qn possit absolui excõicatus propter periculũ more:sed quãtũ ad hoc cp trãsfertur iudicium ab ipso cautiõe recepta cp iuri parebit coã illo ad quẽ appellauit: vt hic vf.ẗ.de appel.qua fronte.Jo.

e ¶ Mentiatur.iudices enim sepe falsa scribũt.ij.q.vi.§.biduum in fi.

facere compellatur: vel in pristinã reducatur sententiam vsqz ad satisfactionem condignam inuiolabiliter obseruandum. Si vero iudex suum recognoscens errorẽ paratus sit saltem reuocare sentẽtiaz ꝛ is pro quo lata fuerat ne bsque satisfactione reuocet illam appellet appellationi non deferat in hac pte⁰:nisi talis sit error ó quo merito debeat dubitari:ꝛ tunc sufficienti cautione recepta cp coã eo ad quẽ appellatũ extiterit vel delegato ab ipso iuri parebit:excommunicatuz absoluat⁰:sicqz pene prescripte minime subiacebit. Cauens omnino ne voluntate peruersa in alterius preiudicium mentiatur errorez: si districtionis canonice vult effugere vltionem.

K Ono.iij.cpo bonosi.

¶ Excõicat hereticos ꝛ quoscũqz violatores ecclesiastice libertatis.

NOuerit.f.t.ꝛ ifra. Excommunicamus omnes hereticos vtriusqz sexus quocũqz nomine censeãtur:ꝛ fautores ꝛ receptores ꝛ defensores eorum:nec non ꝛ qui decetero seruari fecerint statuta edita ꝛ consuetudines itroducta contra ecclesie libertatem:nisi ea ó capitularib⁹ suis ifra duos mẽses post huiusmodi publicationẽ sne fecerint amoueri. ¶ Item excommũicam⁹ statutarios ꝛ scriptores statutorum ipsorum: necnon potestates cõsules rectores ꝛ consiliarios locorum: vbi ó cetero huiusmodi statuta ꝛ cõsuetudines edite fuerint vel seruate. Necnon ꝛ illos qui secundum ea presumpserint iudicare vel in publicã formã scribere iudicata.

I Dem magistro ꝛ fratribus hospitalis hierosol.

¶ Fratres hospitalis hierosolymitani excõmunicati per iniectõez manuum in clericum seu confratrẽ absolui possunt per eorum priorez nisi excessus fuerit difficilis ꝛ enormis.

QAnonica institutione cauet: cp monachi ꝛ canonici regulares quocunqz modo se percusserint nõ sunt ad apostolicaz sedẽ mittendi:sed secundum discretionem ꝛ prouidentiaz sui abbatis discipline subdãtur:cp si abbatis discretio ad eorum correctionem non sufficiat:prouidentia est dioce.episcopi adhibẽda:nisi excessus difficilis fuerit ꝛ enormis propter quez merito ad ec.roma.fit recursus habendus. Nos ergo ad vos statutuz huiusmodi durimus extendendũ auctoritate pre.statuentes vt in tali casu: nisi maioris sit prouidẽtia requirenda:per priorem vestrum qui sicut audiuimus presbyter esse debet:fratrib⁹ vestris absolutiõis beneficium impendatur.

I Dem.ti.sancti praxedis pbytero.cardi.ap.se.le.

¶ Excommunicatus vel suspensus absolui nõ debet nisi perprius iuramento pstito:si tamen sine scã dalo iuramentum haberi non potest: poterit fieri absolutio per manualem promissionem.

SAper eo cp monachi greci ꝛ heremite propter inobedientiam sententia suspensionis ꝛ ex-

ꝛ.C.de arbi.l.ne in arbitris.ff.de custo.ꝛ exhi.re.diuus.ij.ꝛ.ẗ.de pba.qñ ꝛz. que tñ ipsorum malicias refrenat.

f NOuerit. Duas hz partes pncipales. Scõa ibi:nec non.Ab.si.

¶ Excõmunicamus.omnes hereici ꝛ fautores receptores ꝛ defensores hereticoꝝ ipso iure excõicati sunt vt hic pz.ꝛ de here. excõicam⁹.i. in pn. ꝛ.§. credentes.ꝛ.c.pe.

g ¶ Ecclesie libertatem.sic infra eodem grauẽ.qui enim cõtra ecclesie libertatem ventre nitũtur sunt ipso iure excõmunicati: vt hic vicitur.sed q iura ecclesie auferre conatur vel onera ei imponere nisi admoniti destiterint ipso iure sunt excõmunicati.ẗ.de immu.eccle. nõ minus ꝛ ca.aduersus. ar.contra.j.eodem grauem. vbi vicit tales excõmunicandos nisi statuta deleri fecerit. ibi soluitur.

b ¶ Capitularibus.i.libris in qbus statuta sua conscribũt. simile verbuz babes.ri.q.i.§. hoc si quis antiqua.

i ¶ Infra duos menses.sic.ẗ. ó cleri. vel mõa.nõ magno.ꝛ .c.super specula. Tempore enizz publicatiõis currunt isti duo menses:postea vero pstitutio omnes ligat:in autentica: vt facte no.constitu.circa principium.collatione.v.

k ¶ Scriptores.sic.ẗ.ne cleri. vel mona.sententiaz. vbi pbibetur clericis sentẽtiã sanguinis proferre ꝛ scribere eo modo omnes enim qui cõsilium vel auxilium in his prestiterit sunt excõicati: vt hic pz: ꝛ isti statutarij priuãdi sunt feudo qõ habent ab ecclesia.j. eodẽ grauem.

l ¶ Vel seruate.resume vt infra duos menses ꝛc.

m ¶ Qui fm ea.ar.cp illa scripta sunt reprobata quoꝝ damnantur auctores.ẗ.de hereti. fmitatis. vbi de hoc.ꝛ.c. excõicantur.§.credentes.

QAnonica. Statutũ de regularibus excõmunicatis pro iniectione manuũ absoluẽdis per suos prelatos ad hospitalarios extẽdit: vt ipoꝝ prior eos absoluat.h. dicit vel sic vt in rubro.diuidit.nam p mo ponit canonem antiquũ. Secundo illum prorogat ibi:

nos. Abbas siculus.

n ¶ Institutione.quam habes.j.e.c.ij.ꝛ.c.cũ illorum.

o ¶ Enormis.ẗ.e.cum illorum.Ber.

p ¶ Durimus extendendũ.quod enim pcessum fuit monachis ꝛ canonicis regularibus extenditur ad hospitalarios fauore religionis:sic quod victũ erat de monachis extendit ad regulares.ẗ.de postu.ex parte.sic qõ cõcessum fuit religiosis extenditur ad episcopos.ẗ.de priuilegiis quod nõnullis:ꝛ quod dcm fuit de episcopis intelligendum est de electis ꝛ confirmatis.ẗ.de translatio.l. ter.ꝛ qõ dcm est de vrore intelligẽdũ est de sponsa.ff.de iur.do.si sponsa.ꝛ.ff. de sponsalibus oratio.ꝛ.ff.de fun.do.ler iulia.

q ¶ Nisi maioris.propter enormitatẽ excessus: vel ppter maiorẽ personã cui manus intulisset.ẗ.e.cum illorũ.ꝛ.c.monachi.Ber.

r ¶ Presbyter.nisi esset presbyter non pcederet ita de facili vel saltẽ clericus: qꝛ laicis hoc officium licet religiosis non cõmitteretur.xcvi.di.bene qdez: sic nec officium predicandi.ẗ.de here.cũ ex iniuncto.ꝛ petro claues ecclesie commisse sunt q fui sacerdos ꝛ non laico.xxiiij.q.i.quãdocũqz.ꝛ.xxi. distinctione in nouo.ꝛ.xcvi.dist.bene quidem.

s ¶ Fratribus vestris.ergo nõ alijs quod est verum.ꝛ idẽ intellige de abbate cp nõ posset alterius abbatis monachũ vel alium absoluere ex eo cp dicit vris de alijs prohibitũ intelligitur.simile.ij.q.i.vnus ex vobis.xl v.di.disciplina. ibi peccauerit populus tuus ꝛc.priuilegiũ hoc locale est ita cp ipsi extendere ad alios non possunt.

SAper eo. Cõmunis diuisio.Secũda pars ibi:poteris.Ab.si.

a ¶ Formā. quā habes. s. e. et tenore. q̃ obseruāda est in absolutiōe cuiuslibet q incidit in canonem. s. e. cum desideres. i. rūso. in fi.

b ¶ Juramentum. tamen ad cautelam potius introductū fuit vt ibi dicit: vt decetero nō cōmittet talia. si. xxiij. q. vlti. pessim amt. ⁊ infra eo. grauem. ⁊. s. eo. et tenore.

c ¶ Cum promissione. hic euidenter reprobatur opinio illorum qui dicunt q̃ si iuramentum nō interueniat in tali absolutione nō est absolutus. iuramentū enim nō est de substantia absolutiōis: vt hic patet. de hoc dictum est. s. e. cuz desideres in fi.

d ¶ Detrahendum. rōne loci ⁊ temporis detrahēdum est seueritati: vt ḃ dicit. l. dist. vt cōstitueretur. xliij. di. cōmessationes. ir. q. i. ordinationes. xx iij. q. iij. non pōt. ⁊. s. de trāsact. cap. vlti. vbi habes ō hoc satis.

e ¶ Venerabili. ad cautelaz: q: lata erat post appel. vt dicebat. sic. s. eo. p tuas. ⁊ . s. de sp. ad penitētiam. ⁊. s. de testi. dilecti. ij. in fin. ⁊ licet ad cautelam absolutat iuramētū prestat vt ḃ patet: sed et quo ad cautelaz absoluitur nō deberet iurare. hoc fit propter dubium. quia nō constabat de ipsa suspēsione an rite lata fuerit: ⁊ ideo prestat iuramentum: vt si ꝓstiterit ipsum culpabilem extitisse sup eo pro quo sniā lata fuit stabit mandato archiepiscopi ⁊ est notabile q̃ pro suspensione iurat sicut pro absolutione excōmunicationis. Ber.

f ¶ Constiterit. coram quo constare debet: forte coram papa si voluerit vel corā eiꝰ delegato vel si arbitros eligere voluerint. ipse enī archiepiscopꝰ nō debet cognoscere: vt videtur. ar. s. eo. p tuas. ⁊. xi. q. i. si clericus. de hoc dicitur. s. eo. sacro. ⁊ c. arg. et hac decre. q̃ semper iuramentum exigendum est in absolutione vbi nō constat excōmunicationez vel suspensionē iniustam: sed mādatum differtur in euentum cognitionis vt dictuz est. s. e. sacro. vel dic q̃ isti quib⁹ scribitur cognoscent de hac suspēsione.

¶ Rauem. Prima pars ponit querelam. Secunda dat iudices ibi: ideoqz. Abbas siculus.

g ¶ Libertates. sic. s. eodem nouerit.

h ¶ Excolantur. similē penaz habes. s. de priuileg. quanto. sic excommunicātur iudei. s. de vsur. post miserabilem. ⁊. c. quanto. Ber.

i ¶ Sumptibus. volentes ecclesiam subiicere suiituti ⁊ publicis functionibus a qbus sunt omnino īmunes. s. de īmu. ec. non minus. ⁊. xvi. q. i. §. nouarum . C. de sacrosan. ec. placet.

k ¶ Similia decetero. s. eo. et tenore. xxiij. q. vlt. pessimam. ⁊. xij. q. ij. de viro . xi. q. iij. cū aliqs. sicut ⁊ de heretico. i. q. vij. quotiēs. i. de cō. di. ij. ego bere.

l ¶ Promulgare procures. ar. cōtra. s. eo. nouerit. vbi excōmunicati videntur ipso iure consiliarij sicut ipsi statutarij rectores ⁊ ꝓsules: sed illud itelligi pōt nisi infra duos menses ea veteri fecerint: ⁊ hoc intelligit fm illud vt nisi ea veteri fecerint excōmunicentur: ⁊ sic videntur excōmunicati ipso iure: nisi ea veteri fecerint infra terminū dictum ⁊ postea per sentētiam: sed statutarij ⁊ scriptores ipso iure sunt excōmunicati: vt. s. eo. nouerit. Vel dic q̃ ḃ loquitur de alijs consiliarijs ⁊ officialibus qui postea successerūt ⁊ nō de illis quorum consilio vel auctoritate statuta illa edita fuerūt: ⁊ nisi isti ea veteri fecerint excōmunicent: vt ḃ dicit. ⁊ si ea fecerit obseruari nisi infra duos menses ea veteri fecerint ipso iure sunt excōmunicati. s. eo. nouerit. sic . s. de immu. eccle. aduersus. antiqua decre. cōcordat illi decre. nouerit. ⁊ ideo videtur male decisa vt non cōtradicat. sic expone promulgare procures idest promulgatas esse ostendas vel denuncies vel iterum excōmunicātur a iudice alias ſ videtur cessare contrarium. Ber.

m ¶ Priuatos. et hoc videnk q̃ ipso iure sunt excōmunicati ipsi statutarij et eo q̃ dicit ꝑuatos denūcies p decre. s. eo. nouerit. ⁊ quia cōtra fidelitatem veniūt amittere debent feudum. xxij. q. vl. de forma. ⁊ ecclesia pōt illos priuare cum in hoc sint ō foro illius. sic dominus priuat vasallum quando facit felloniam dño de suo feudo in consti. federi. de feu. hac edictali. §. preterea. quia dominus iter vasallos de feudo cognoscit. s. de fo. ꝓpe. verum. et trāsmissa. ſi. s. de hk. . c. vl. arg. xv. q. vi. c. pe. ⁊ vl. sic ⁊ clericꝰ qui contra ecclesiam suā aduocat pdere debz beneficiū . s. de postu. c. vlt.

¶ Tum. Tres sunt partes: vt pz in rubro. Secdda ibi: pdicatores. Tertia ibi: si qui vero. Ab. si.

n ¶ Voluntate ac ꝓposito maleficia: hec verba sumpta sunt ex illa. l. ff. de fur q̃ iniurie. in prin. ad cor enim ⁊ spontaneas volūtates respicit deus: ⁊ non ad actus. xv. . q. vi. ca. i. ⁊. xiiij. q. v. si quid. sola enim temeritas ḃ attēditur. s. eo. ca. . i. ⁊. xvii. qō. iiij. si quis suadente. quia animus punitur non opus. l. vi. contra animum ⁊ duobus. c. se.

o ¶ Ad salutem. s. eo. i. respon. ⁊. xi. q. iij. cuz excōmunicato. vbi pmittitur participare in his q̃ ad salutem pertinēt: vt ḃ dicit: ⁊ quecūqz verba ad hoc proficere possunt excommunicato dici possunt alias non.

p ¶ Vel alios. idest vsurarios: quorum elemosyna recipi nō debet. s. e. de vsu. qz in omnibus.

q ¶ Causam. eoꝝ negociorꝝ gestores: ⁊ ideo possunt eorum elemosynas recipere: vt hic dicitur: qz ipsi quorꝝ res agunk ab illis sua recipere possunt: ⁊ sic isti predicatores licite ea recipiūt ꝑ elemosynis. ⁊ licet res nō hēat effectū: sufficit q̃ ab initio negociū sit vtiliter ceptū. ff. ō neg. gest. §z an vltro. §. is autem qui. ⁊ negociorꝝ gestor: preterea potest agere ad sumptus quos fecerit: vt ibi dicitur. ⁊ est arg. q̃ ille q gerit vicē alteriꝰ honorādus est: sicut ille cuiꝰ vicē gerit. xciij. di. c. vlt. ⁊. xciiij. di. c. i. ⁊. s. de offi. dele. cum olim. i.

r ¶ Presertim. potest exponi pro marime: qz alias tempore necessitatis ab excōicatis possunt recipi necessaria ⁊ emi. xi. q. iij. quoniam multos. alias vō predicatores nō debent recipere elemosynas ab excōicatis vel vsurarijs vel ꝓsimilibus. x. di. oblationes. ⁊. c. eoꝝ. ⁊. xvij. q. iiij. mira

communicationis ligati nolunt ad mandatuz ecclesie nisi per manualem promissionem redire: hoc tibi durimus respondenduz. ¶ Quod si nullatenus possunt induci ad prestandum iurta formam[a] ecclesie iuramentum[b]: ipsos hac vice cū promissione[c] poteris recipere manuali: cum interduz consideratis locorum ⁊ temporum qualitatibus seueritati sit aliqd detrahēdum[d].

¶ Dem bitur. ⁊ carnotēſ. decanſ. ⁊ subdiac. arclatenſ.

¶ Cum de viribus sententie dubitatur: potest quis absolui ad cautelam iuramēto prestito.

Venerabili. f. n. cenomnen. episcopo ⁊ procuratore turoneñ. archiepiscopi in nostra presentia constitutis: pro quadam suspensionis sententia in prefatum episcopum eb eodem archiepiscopo promulgata: nos sententiam ipam relaxamus ad cautelaz[e]: ipso episcopo in presentia dicti procuratoris prestante corporaliter iuramentuz q̃ parebit mandatis que idem archiepiscopus sibi propter hoc fecerit: si constiterit[f] ipsum in eo ꝑ quo fuit lata predicta sententia culpabilem extitisse.

¶ Dem epo senoneñ.

¶ Excommunicātur officiales locorum in quibus sunt statuta cōtra ecclesiasticam libertatem: nisi ea veteri fecerit: ⁊ statutarij feudis ecclesie sunt priuati.

Grauem venerabilis. f. n. pisani archiepiscopi recepimꝰ questionem: q̃ quidam ciues pisani deputati a potestate ac populo ad statuta ciuitatis edenda: in derogationem apostolice sedis ⁊ subuersionem ecclesiastice libertatis[g] edere presumpserunt: q̃ si quis clericus vel laicus contra quemcūqz laicum pisani districtus ad iudicez ecclesiasticum litteras apostolicas impetrauerit: in mille solidis nisi renunciauerit litteris condēnetur: nec redditus possessionum suarum reddantur eidem: vel agri excolā tur[h] illis: sed bāno potius subiaceant potestatis: ⁊ infra. Statuerunt illi preterea: vt clerici suis sumptibus[i] castrum ripe fracte faciant custodiri. q̃ si renuerint: contra eos potestas procedere teneatur: ⁊ infra. ¶ Ideoqz. f. e. mandamus quatenus in cōsiliarios ⁊ officiales ciuitatis ipsius: nisi statuta ipsa de capitularibus suis āteri fecerit: ⁊ idonee sicut exigit res cauerint q̃ similia[k] decetero non debeant attentare excommunicationis sententiam promulgare procures[l]. Ceterum cum ijdem statutarij multa de bonis ecclesiasticis tenere dicantur in fraudem: ipsos fore nihilominus priuatos[m] feudis huiusmodi nunciare procures.

¶ Reg. ix.

¶ Alloquens excommunicatum in tendentibus ad salutem anime etiam ſ alia verba interponat excōmunicatus non est. hoc prio. Predicatores presertim qui alias sustētari non possunt ab excommunicatis ⁊ detuentibus bona aliena elemosynam recipere possunt. hoc secundo. Tertio ponit quosdam casus i quibus percutiēs clericū excōmunicatus est.

Cum voluntate ac proposito[n] maleficia distinguantur: excommunicationis sententiam non incurrit qui excommunicato in his que ad absolutionem vel alias ad salutem[o] anime pertinent in locutione participat: licet etiam alia verba incidenter vt apud eum magis proficiat interponat. ¶ Predicatores quoqz qui penes excōmunicatos vel[p] alios alienarū rerum detentores in predicationibus ⁊ confessionibus quasi gerunt causam[q] vel curam eorū ad quos res ipe expectare noscunk: elemosynas licite possunt ab illis recipere: presertiz[r] ſ alias non valeant in illo loco su-

a ¶ Ratione officij.no.q̃ rõne officij.licet qõ alias nõ liceret:ꝛ hoc iõ q̃ ex quo cõmissum est ei officium ꝛ talia sine q̃bus officiũ cõmode expedire non põt.sicut iudex potest compescere omnes ĩpedientes iurisditionem suã.s.de offi.dele.c.i.ꝛ.c.preterea.ꝛ.c.prudentiã.ꝛ.c. suspitionis. ꝛ.s.de testi.c.tam litteris.imo ꝛ si nõ habeat officium.

b ¶ Alij .s. seniores de ecclesia possunt inferiores in minoribus ordinibus ꝓstitutos coercere etiam turbantes diuinũ officium: vt hic dicitur.

c ¶ In minoribus ordinibus. ergo nõ possunt sic compescere constitutos in sacris ordinib⁹ licet turbent officiuz:quia ex eo q̃ permittit specialiter de istis de alijs prohibet sicut quod de vno negatur de alio concedi tur.xxv. di. qualis.ꝛ.s. de presump.nonne:ꝛ q̃ honorabiliora membra exceptis grauiorib⁹ culpis verberibus subijci ñ debẽt.xlv.dis.cum beatus: puniãtur ergo als admonitionibus: ꝛ si se non corrererint possunt suspendi.s.de cele. mis. dolentes.arg.

d ¶ Turbantes.s.e. veniens.ꝛ.s. de appel.dilectis filijs.

e ¶ Prelationis.sic ergo prelati possunt corrigere subditos ꝛ percutere leuiter sine metu excõmunicationis causa correctionis ꝛ non ex odio s.e.ex tenore.leuiter enĩ hoc facere debent: q̃ leuiter castigatus reuerentiam exhibet castiganti .xlv.di.cum beatus.

f ¶ Magistri.sic.s.e.c. .i.modica enim ꝛ leuis castigatio permissa ẽ doctor.ff. ad.l. aquil.l.v. in fi.ꝛ.l.se. ꝛ humil debet esse doctrina magistri.s.de ma.ꝛ obe. humilis: vbi plures concor.inuenies ad hoc nimia seuicia culpe annumeratur.ff. ad.l. aquil. preceptoris.

stentationez habere. ¶ Si quevero ratiõe officij quod ĩ ecclesia obtinent: aut etiã alij clerici seniores zelo deuotionis pueros vel adolescentes in minoribus ordinib⁹ constitutos turbantes diuinum officiuz:ꝛ hi qui obtentu prelatiõis vel magisterij subditos ꝛ scholares correctõis cã leuiter forte percusserint: excommunicationis sententiam non incurrũt.quod ꝛ de his dicenduz est qui aliquos de familia sua vel propinquos inferiorum graduuz simili modo vt cohibeãtur a suis insolentijs:ꝛ scientia bonisqz moribus informẽtur duxerit corrigendos.

I Dem astoricen.episcopo.

¶ Communicans excõmunicato in crimine damnabili incidit ĩ excommunicationem maiorem.

S I concubine publice clericor ecclesiastice censure districtione notentur: eosdem concubinarios non est dubium sententia maioris excommunicatiõis inuolui qui post latam sententiam communicant in eodem crimine criminosis

I Dem.

¶ Excõicatus minori põt ab excõmunicatõe aliquem absoluere.

O Uobus collata potestas: vt a minori excõmunicatione si in ipsam inciderint: inuicem se absoluant: vtroqz ligato vinculo excommunicationis huiusmodi non expirat.

I Dem.

¶ Permittitur ministris ecclesiarum semel in hebdomada celebrare tempore interdicti concurrenti-

g ¶ De familia.no.q̃ quis familiaz suam corrigere debet cuz ei competat iure patrie potestatis.xxiij.q.iiij. duo ista.ꝛ.xlv. di.§.salomon.ꝛ.c.disciplina.ꝛ qui domesticorum suor curã non habet fidem negauit.xlvij.di.§.necesse.ad fi. vẽr.hinc etiã paulus.ꝛ.C.ꝺ papo.si filius:ꝛ nõ solum pater.sed etiam propinqui domesticos suos corrigere debent.C.de emen.propin.l.vna:ꝛ hoc idẽ dicit.omnes predicte psone clericos inferiorum graduũ corrigere poterũt sine pena excõicationis: vt hic patet de magistris ꝛ prelatis ꝛ nõ distinguit in gradu.hic habes ser casus in q̃bus licet corrigere ꝛ percutere clericũ sine excõmunicatione:qui habẽt officiũ ĩ ecclesia seniores ꝛ prelatus magister dõs domus ꝛ consanguinei.sunt ꝛ alij casus vbi q̃s nõ incidit in canonem si iocosa leuitate clericum percutit.s.e.c.i.itẽ si inueniat eum cũ matre filia vxore vel sorore.itẽ si vim vi repellat incõtinenti.s.e. si vero alicuius.i.§.ij.ꝛ.iij.itẽ si clericus post trinã admonitionẽ nõ se corrigat perdit hoc beneficiũ.s.e.contingit.ij.ꝛ.c.in audientia.

h ¶ Inferiorũ graduũ.secus si fuit in superioribus:puta subdiaconatu vel alijs superioribus:q̃a per sacros ordines liberati sunt a pa.po. vnde nulluz ius habent in eis:sacer enim ordo liberat a pa.po.q̃a liberat a seruili quod plus est.liiij.di.ex antiquis.ꝛ.c.frequens.ꝛ.c.si seru⁹ sciente ꝛ subdiaconus eodem gaudet priuilegio cuz diacono.s.de ser. nõ ordi.miramur. Et ita habes h q̃ clericus q̃diu est in minoribus ordinibus est in pa.po.nisi expresse emancipetur:ꝛ ita no.dignitatẽ sacror ordinũ.Quid si persone superi⁹ in littera nominate excedant modũ nũ quid icidunt in canonem:respondeo nisi irato animo hec faciant ꝛ ex posito non credo q̃ incidant in canonem qui solummodo volum prosequitur qõ colligitur ex verbis canonis.xxvij.q.iiij.si q̃s suadẽte ibi:ma-

nus violentas iniecerit.ꝛ.s.e.c.i. violentia nõ committitur sine dolo:ꝛ huiusmodi man⁹ pdictarũ personarũ nõ sũt dolose sed charitatiue licet fortuito casu excedant modum discipline.qõ pbat ex pn.huius.c.

i ¶ I cõcubine.in eodẽ crimĩe.sec⁹ si alias participarẽt ĩ locutiõe: vl alias q̃ ĩ crimine:tũc non essent excõicati maiori:sed minori.si.s.eo.nuper. vbi satis de hac materia:ꝛ ea q̃ ibi dicta sũt ꝺ posses repetere ꝛ sic sentẽtia p participationez criminis extenditur ad personas cõtra quas lata nõ fuit simile.s. de immu.eccle.adversus in fine.ꝛ.s.eo.nouerit. Ber.

k ¶ Uobus collata.expirat. Si potestas ista absoluẽdi nõ expirat:ergo vn⁹ põt absoluere alium Sz contra vl q̃ cũ vn⁹ sit priuatus a sacris aliũ restituer nõ põt.de cõ.di. tiij.sanctũ:qõ enĩ non hz dare ñ pt.i.q.i.c.i.ꝛ.q.vij.daibertũ.ꝛ.ar.s.de cleri.ex.mi.c.vl. Quid ergo dicit q̃ talis ptãs ñ expirat. Rñ.bene dicit q̃ in veritate ptãs collata ñ expirat propter hoc cũ effectu:sed vormit.i.ptãs illa cũ vterqz sit excõicat⁹ nõ pt hẽ effectũ:q̃ alter alter nõ põt absoluere nisi primo alter eor ab alio q̃ a socio fuerit absolut⁹ tũc ꝺmũ habet effectum.si.s.de offi.dele. prudentiaz.§.serta.ꝛ.s.de cõces.prebẽ.ꝛ eccle.non va.quia diuersitatem.xv.q.vlti.c.pe.ꝛ vl.si.C.de cura.fu.l.pe.vl dic q̃ bene põt alter alter absoluere licet sit ligatus minori excõicatõe:ꝛ ita nullo mõ expirat potestas sed durat cuz effectu. arg.decre.predi.si celebrat:q̃ minor excõicatio priuat solum modo a perceptione sacramentorũz:sed non a collatione: vt ibi dicitur argu.ad hoc.s.eo. sacro.ꝛ.s.de rescrip.ab excommunicato.

¶ Permittimus.

Hodie hoc.c.seruit ꝺ nihilo:q̃ hodie permittit singulis clicis celebrat ianuis clausis excõicatis vl interdictis exclusis: vt hẽtur ĩ.c.fi.§.addicim⁹ ꝛ.§.se.eo.ti.li.vi. Ab.si.

l ¶ Excõicatis.interdictis.ꝛ hoc idem facere debent religiosi:ꝛ alij q̃ priuilegiũ hõt celebrãdi tpe interdicti.s.ꝺ priuil.qõ nõnullis.ꝛ.j.ti.pri.cũ in partib⁹:illud priuilegiũ per hoc.c.extẽdit ad oẽs alios prelatos ecclesiarũ qui pus illud nõ habebãt q̃ semel tñ ĩ hebdomada celebrẽt cã ꝓficiẽdi corp⁹ xpi: ꝛ hic nõ attẽdit fauor psonar sz sanctitas ipsius corporis p̃ncipaliter ꝛ necessitas decedentiũ infirmor.pbyter.n.semp ꝺz habere eucharistiã paratã:sz q̃ñ ꝓsecrat pro populo nihil in crastino seruãdũ ẽ.de cõ.di.ij.tribus.itez alijs cõceditur fauore religiõis siue personar: vt pz ĩ.c.q̃ nõnullis.s.de priuil.

m ¶ Quod decedentib⁹.sic.s.ti.pri.qõ in te.Ber.

n ¶ Quamuis Diuiditur ĩ duas partes:scõa ibi:nisi. Ab.si.

Q ¶ Satisfaciat:lz q̃s satisfecerit iniuriã passo:nõdũ tñ habeat ꝺz absolut⁹ nec ẽ ei cõicãdũ nisi primo absoluat.s.e.cũ desideres.i.rñso.ꝛ vl.oẽs.n. res p quascũqz causas nascit p easdẽ dissoluit.j.de re.iur.c.i.sic.n.excõicatio q̃ñqz solo ꝓbo ꝓbit ꝛ solo ꝓbo tollitur:sed hoc casu ipo facto ĩducit:sz solo verbo tollit:ꝛ sic satisfactio vel iuramẽtũ nõ sunt de substãtia absolutõis.de hoc dictũ est supra eodem cũ desideres.in fi.

o ¶ Mortis.s.eo.nõ dubium.ꝛ.xvij.q.iiij.si q̃s suadẽte.ꝛ.s.e.quod de his.

p ¶ Inimicitia.s.e.ꝺcetero:de ifirmitate inopia senili etate hẽs.s.e.qõ ꝺ his

q ¶ Inopia.si.s.de testi.si qui testium.j.s.e.ea.noscitur.Sol.ibi.

r ¶ Puerili.pueri infra pubertatem nõ mittuntur ad curiã:q̃ etas eos excusat ab itinere.s.e.c.i.§.pri.ꝛ.j.e.c.vlti.

s ¶ Serus.supra eo.mulieres.ꝛ.c.de monialibus.

t ¶ Corporis ipotẽtia.q̃ si fit mutilatus ĩ pede q̃ ire nõ possit vel contractus.

u ¶ Impedimẽto canonico.s.eo.quod de his.Ber.

x ¶ Juris bñficio. vt serui.s.e.mulieres.ꝛ hoc ĩtellige ꝓ distinctionẽ hui⁹.c.s .e.relatũ. y ¶ Quibusdã p̃dicõr.s.q̃ timor mortis ifirmitate inimicitia senili etate ꝓfracti vl ipotẽtia ppetua iopia oẽs isti possibilitate ꝓcepta sedẽ apo

z

bus his que exprimuntur in tex.

P Ermittimus ecclesiarum ministris semel in hebdomada tẽpore interdicti nõ pulsatis campanis voce submissa ianuis clausis excommunicatis ꝛ interdictis exclusis missarum solẽnia celebrare causa conficiẽdi corpus domini quod decedentibus in penitẽtia non negatur.

I Dem.

¶ Satisfaciens clerico quem verberauit non potest propter hoc ab episcopo absolui nisi in certis casibus hic expressis.

Q Uamuis incidẽs in canonez late sententie propter violentam manuũ iniectionez iuxta proprias facultates eis satisfaciat qui bus iniurias irrogauit: non tamen aliter q̃z per se.ap. vel eius legatuz absolutionis potest beneficium obtinere. y Nisi imminente mortis articulo infirmitate inimicitia aut inopia puerili vel senili etate fragilitate serus seu alia corporis impotentia sine quolibet impedimento canonico retrahatur quomin⁹ roman⁹ ponti. possit adiri: vel nisi iuris beneficio a labore huiusmodi excusetur. Ceterum quibusdaz predictorum: videlicet qui tempo rali impedimẽto laborãt exceptis pueris: sub debito iuramẽti: quod secũdum ecclesie formam prestare tenentur: consueuit iniungi: vt impedimẽto cessante ad ap.sed.accedant mandatũ ipsius humiliter suscepturi.

I Dem.

¶ Excõmunicatio simpliciter lata intelligitur de maiori.b.d.

stolicam visitabūt p mādato recipiēdo. vt. j. segk: ⁊. s. co. bcetero: ⁊. c. ō bis.

a ¶ Si quem. Ist ē ter. notabilis ⁊ quotidie allegat. nec viuiditur. Ab. si.
¶ Simili. puta nisi hoc feceris noueris te excōicatū. s. de appel. c. preterea. ij. ⁊. s. de testi. co. c. ij. ⁊. s. de rapto. c. iij.

b ¶ Iudice suo. sētēia iudicis sui siue iusta siue iniusta tenet. xi. q. iij. c. i. ⁊. ij. ſ a non suo iudice lata est nulla ar. s. de priui. cuz olim essem? ⁊. s. de consue. ad adientiaz: ⁊ .s. de iudi. at si clerici: ⁊. s. de offi. ordi. c. pe.

c ¶ Non tantum minor. Sic ergo patet cum dico excōico illum: de maiori intelligitur: minor enim excommunicatio remouet a cōione sacramentorū vt ibi dicitur: maior excōmunicatio a corpore christi quod est ecclesia. s. cōione fideliū. iij. q. iiij. engeltrudā. Est ergo maior excommunicatio a qualibz licita communione ⁊ legitimo actu separatio: vnde adam excommunicatus fuit. esu ligni .xi. q. iij. §. euidenter. Excōicatio que dicitur anathema infligitur tam ab homine q̄ a iure ⁊ pro contumacia ⁊ pro crimine .j. ti. pro. ex parte: ⁊. xvij. q. iiij. si quis suadente: ⁊. xxiiij. q. .i. c. i. ij. ⁊. iij. ⁊ ī titulo isto per violentam manus iniectionē. Minor autem excommunicatio infligitur quandoqz penitēti ⁊ impenitenti: penitenti quādoqz a seipso: quādoqz a sacerdote: ō pe. di. i. facilius. sed melius facit si auctoritate sacerdotis hoc faciat de pe. di. i. ī actione: impenitenti quādoqz adeo imponitur excōmunicatio minor cū propter mortale peccatum deus tradit aliquē satbane ⁊ viscedit a mēte eius. xi. q. .iij. audi. deniqz. Quandoqz ipsemet se suspendit a sacramētis cum nō vult penitere ⁊ putat sibi sufficere: ⁊ male hoc fit: de pe. di. i. sunt qui arbitrank. sed si reputat se indignuz ⁊ abstinet bene facit de ꝓse. dist. ij. qui scelerato. Quādoqz imponitur a sacerdote loco pene: qz nō vult penitere. xxvij. questione. iiij. miror: quandoqz per sententiā canonis .xi. questione. iij. cū excommunicato. ⁊. lxxxi. dist. si qui sunt. Cum inflicta ē excōmunicatio a se vel a deo agat penitentiam ⁊ sequitur recōciliatio. Si vero a sacerdote inflicta fuerit per eū reconcilietur. Cū vero a canone infligik minor excōmunicatio per simplicez sacerdotem potest absolut ⁊ sine iuramento vel aliquo mandato nisi participet in crimine. s. eo nuper ⁊. c. si concubine, qui maiori excōmunicatione est notatus si ab homine semper ab eodem: vel eius superiore debet absolui. s. eo per tuas: nisi incendiarij post publicatiōez supra. eo. tua. si a canone ē notat? a suo episcopo potest absolui: nisi ꝓdito: canonū sibi absolutionē retinuerit supra eo. nuper. sicut in his qui violētas manus mittunt in clericum. xxvij. questione. iiij. si quis suadente: ⁊ supra capitulo proximo.

Pueris. Due sunt ptes. scōa ibi cū propter. Ab. si.

d ¶ Pueris. ītelligē doli capacib? supra de delic. pue. pueris alias iniuriam facere nō possunt. patl vero sic. xv. q. i. illud.

e ¶ Etatis. sic ergo parcitur etati: lz nō ī totum sed quo ad minorē penaz: vt ī delictis. ff. de mino. auxiliū. §. ī ōlictis. in ōlictis enim nō parcitur nisi quo ad minorem penam: vt ibi.

f ¶ Rigor. iuris rigor tempat qñqz rōne etatis vt hic. ⁊. lxxxvi. di. tāta. ⁊ ō cō. di. iij. eos q. xxxv. q. ir. sententiā. qñqz rōne locorum ⁊ temporum. s. eo. super eo. ⁊ qñqz rōne pſone ⁊ cause ⁊ loci ⁊ temporis. s. de transac. c. vlti. ⁊. xxiiij. q. viij. occidit. ⁊. xxix. di. sciendū. qñqz rōne multitudinis ⁊ scandali. l. dis. vt constitueret. cum suis concor.

Rica de verborum significatione. Supra visuz est ō diuersis cōstitutiōib? circa iudices iudicia clericos matrimonia ⁊ crimia. Verūtā quia ī eis ⁊ alijs dispositionib? dubitari pōt de significato verborum ideo in fine operis annectit hanc rubricam. Ab. si.

g ¶ Vnouate. Exponit hic Hieronymus verbum nouale quod scribik osee. x. capitulo. Ab. si.
¶ Nouale. verba sunt hieronymi exponentis verba prophete.

h ¶ Precisus. dicitur in lege terra scilicet precisa que anno cessat. ff. de verborū significatione silua. §. ij. Dicitur nouale terra de novo ad culturam redacta cuius non extat memoria quod culta fuisset. ī. eo qa per nouale: ⁊ qō semel fuit nouale semper erit nouale quo ad decimarū retentionem vel solutionem. supra de pnil. c. vltimo.

Si quem sub hac forma verborūz: illum excommunico: vel simili[a] a iudice[b] suo excommunicari contingat: dicendum est euz non tantuz[c] minori que a perceptione sacramentorum. sed etiaz maiori excōmunicatione que a communione fideliuz separat: esse ligatuz.

Item.

¶ Beneficium indultuz[f] ōne minoris etatis postquam cepit habere locum non extinguitur licet minor peruenerit ad maiorem etatē.

Pueris[e] qui in canonez incideruntsentētie promulgate: siue ante siue post pubertatem postulent se absolui: potest diocesanus episcopus absolutionis beneficiuz impartiri. Luz propter defectū etatis[e] in qua fuit commissus excessus: rigor[f] sit mansuetudine temperandus.

Rubrica De verborū significatiōe.

Hieronymus super osee.

¶ Nouale est terra nouiter ad culturam redacta.

Vnouate nouale[g]: nouale est ager nunc primum precisus[h].

Item super danielem.

¶ Appellatiōe patris veniūt in lata significatione oēs ascendentes.

Nam ⁊ rex nabuchodonosor pater tuus. i. proauus more scripture que auos ⁊ deineps patres[i] appellat.

Item in parabolis.

¶ Non dō natus q statiz decessit.

Nam ⁊ ego vnigenitus fui coram matre mea[l]. Quare vnigenitum[k] se nominat: quez fratrez vterinuz[l] precessisse scriptura testatur: nisi quia ille mox natus sine nomine quasi nunquā[m] esset de vita decessit.

Item super mattheum.

¶ Dictio antecz nō semp iplicat.

Quod dicitur antequam conuenirent: nō sequitur: vt postea conuenirent[n]: sed scriptura qō factum non sit ostendit.

Hieronymus super mattheuz.

¶ Primogenitus dō q primo natscitur etiam si nullus sequitur eum.

Ioseph non cognouit mariā donec[o] peperit filium suū primogenitum. Ex hoc loco quidam peruersissime suspiciantur ⁊ alios filios mariam habuisse: cum mos[p] diuinarum scripturarum sit vt primogenitum non vocent quē fratres sequuntur sed eum q pmo natus fuit.

Hilarius.

¶ Verba sunt intelligenda non secundum q sonant: sed secundum mentem proferentis.

Intelligētia[q] dictoruz[r] ex causis[r] ē assumēda dicēdi: qz nō sermōi res[s] sz rei. ē sermo subiect[t].

Augustinus super mattheum.

¶ Non vitiatur factuz vario modo narratū vbi idem in substantia concluditur.

Nam ⁊ rex.

In prima parte ponuntur verba danielis. in secunda verba hieronymi exponentis illa. secunda ibi: idē proauus. ⁊ videbistoriam. de ꝓse. di. i. in. c. vestimēta. alias incipit vasa. Ab. si.

i ¶ Patres. oēs ascendentes carentes nomīe continentur. ff. de verb. sig. appellatione. ⁊ appellatione filij omnes ō scendentes. ff. e. liberoz. ⁊. ff. de gradi. l. iurisconsultus. §. parentes. vsqz ad tritauum patres dicuntur vltra vero maiores appellāt. liberi vsqz ad trineptē: vlterius inferiores vocantur: ut ibi dicitur: vnde christus dicī pōt filiꝰ dauid. ala.

Nam ⁊ ego.

In prima parte ponunt verba salomonis. in secunda verba hieronym. exponentis illa ibi: quare. Ab. si.

k ¶ Vnigenitum. verba sunt hieronymi exponētis verba salomonis.

l ¶ Vterinū. fratres vterini dicūtur qui ex eodē vtero nati sunt: viuente enim vria concepit bersabee et dauid ⁊ peperit filium qui mortus ē statim: postea cōcepit ex eodem: salomonem: vnde ipse dicit. naz ⁊ ego vnigenitus ⁊c.

m ¶ Quasi nunquā esset. Et ita nō videk fuisse qui non durauit. arg. supra de regu. ad nostrā .lxiij. dist. ꝓto. ff. de in rem ver. si pro patre. §. versum: fic non dicik esse qui minus idoneus est supra de trāsla. inter. ⁊. ff. quod cuiusqz vniuer. .l. i. ad fi. ⁊. C. de episco. audi. de creationib?. ⁊. ix. distin. propter totius. xxiiij. questione. i. paratus.

n ¶ Quod dicitur anteq̄ cōuenirent. verba sunt euangelij matthei q̄ hieronymus hic exponit. si. xxvij. q. ij. priusq̄: nec valet hic ar. a contrario sensu: ⁊ est quidā modus loquēdi sicut ibi: sede a dextris meis donec ponam ⁊c. non tamen sequitur q̄ postea posuerit. respon. ⁊ illud conuus nō fuit reuersus ad archam donec aque siccarētur: sic. j. c. pri. immo ostenditur q̄ non cōuenerunt. contrarium innuitur eius q̄ verba sonare videntur: vt hic dicit in fine ⁊c.

Ioseph. Primo ponuntur verba euangelij. secūdo verba hieronym exponentis illa ibi. Et hoc loco. Ab. si.

o ¶ Donec. simile supra eodem capitulo proximo.

p ¶ Mos. idem dicit lex proximus est quē nemo antecedit ergo ⁊ primogenit? est ante quē nemo nascik qcqd sequak. ff. e. ti. prim?. ⁊. l. proximi.

q ¶ Intelligētia. sic. ff. de reg. iur. in ambiguis. ⁊. xxij. q. v. humane.

r ¶ Dictoz. i. verboz quē prolata sunt.

s ¶ Et causis. nō statim debem? ītelligere: vt ēba pma facie sonare videnk: marie vbi ābigua sunt: sz debem? recurrere ad intēctionē loquētis: vt hic dicit. ar. bo. s. de pbē. c. vlti. ⁊. c. cū cām. ⁊. ff. e. ti. nepos proculo. ⁊. ff. de reg. iur. semp in stipulatiōib? ad cām dicti recurrēdū est. s. de accusa. cum dilecti. sicut ad cāz facti. xliij. q. vlti. occidit. ff. de furtis. verū.

t ¶ Res. i. ītellectus. ff. de suppel. le. l. labeo. xxi. q. i. quō ēginib?: vbi dicitur ser maritos habuisse dūio testante quinqz tātum habuit: ibi enī hieronymus respexit intentionē ⁊ non verba samaritane. Z au.

u ¶ Rei est sermo subiectus. i. intentioni seu ītellectui sermo seruire debet: qz non in folijs: sed in radice rationis ⁊ sensu consistit euangelium .i. questione. i. marchion. ⁊. j. eodem. c. ij. ⁊. c. in his. verba enim instituta sunt: vt per ea qs in alterius noticiam cogitationes suas proferat

xxij.q.ij.is autem.q: sicut animus preferk corpori: ita snia verbis.xxviij. vi.sedulo.ꝛ.xxij.q.v.humane.ꝛ.ff.de legi.scire. Itẽ ar.est q̃ vba ad exneũ sensum sunt trabẽda vbi res aliter salua esse nõ põt.ar.C.de ver.si. cum quidam.ꝛ.C.de legi.cum questio.

NIbil Diuersitas verborum non viciat si idem in substantia concludatur.b.d.vel sic vt i rubro.Ab.si.

a ¶ Diuersitas.quoniaz nomia ꝛ verba transposita idez significant vt dicit Aristo. vt in peryar. est argu.ad hoc.C.de testa.quniam indignum ꝛ vbi eadem dicuntur pro ut sequitur in littera ꝛ b certum sit.ꝛ est ar.bonuz pro testibus diuerso mõ narrantibus.ar.s.de testi.c.cum tu.ꝛ.viij.q.j.l scripturis.d consec.disti. ij.quotidie.ꝛ de pe.di.j. periculose.ar.ꝓtra.xxv. q.vij.de parẽtela.ij.sz illud intelligitur de ꝓtrietate sentẽtie.

b PRopterea.ad interpretanduz.i.ad exponẽdum.

c ¶ Sensum.s.eodem intelligẽtia.

d ¶ Proprietas.non.n. semp ad proprietatẽ verborum recurrẽdum est:sz vidẽdum ẽ quid testator senserit in qua psumptione sunt qui moranti eo loco.ff.de fun.instru.ꝛ instru.le.l.cũ delanionis. §.asinaz. qꝛ potiorẽ mẽs dicẽtis q̃ vox.ff.de supp el.leg.labeo. nec plus verbum q̃ voluntas inspici dz.C. que res pign. ob.pos.l.vlt.ꝛ.xxij.q.v. humãe aures.i.q.i.marcbion.itẽ argu. q̃ vba a sua significatione cadũt cum res aliter salua esse non potest, de qua agitur institu.de inuti.stip. §.quotiens.ꝛ.ij.qõe.ij. omnes.C. an seruus ex suo facto.l.vlt.ff. si quis cau.si eum.§.qui iniuriarum.lv.dist.qui partem ꝛ.l.di.dño sancto.a proprietate verborum nõ est recedendum nisi qñ cõstat voluntatẽ loquentis aliter voluisse.ff.de le.iij.nõ aliter.ꝛ improprietates nõ sunt trabẽde ad ꝓsequẽtiam sed sunt excusande.ala.

Nbil obstat narrandi diuersitas [a] vbi eadem dicant: maxime cuz quisq̃ euangelistarum eo ordine credat se dicẽ quo deus voluit. ¶ Rego.

¶ Sensum non verba considerare debemus.

PRopterea si prolixam epistolam meam ad interpetrãdũ [b] accipere te fortasse cõtigerit: r ogo non verbum ex verbo: sed sensuz [c] ex sensu transferri: quia plerunqz dum proprietas [d] verborum attenditur: sensus veritatis amittitur.

I Sidorus.

¶ Dicit quis ꝓprie sit prepositus.

QUamuis omnes qui presunt prepositi rite [e] uocẽtur: vsus tamen obtinuit eos vocari prepositos: qui quãdam prioratus [f] curam super alios gerunt.

I Dem in li.etbymol.

¶ Non recapit congruaz summationem.

FOrus est exercendarum litium locus: a fando dictus siue a fóroneo rege qui primus [g] grecis legem dedit. Constat [h] autem forus causa: lege: ꝛ iudicio. Causa [i] a casu quo venit. Est enim materia ꝛ origo negocij nedum discussionis examine patefacta: que duz proponitur causa est: duz discutitur [k] iudicium: dum finitur iusticia [l]. Vocatur autem iudicium [m] quasi iurisditio: ꝛ iusticia [n] quasi iuris [o] stat [p]. Judiciũ autem prius inquisitio vocabatur: unde ꝛ auctores iudiciorum prepositos questores vel quisitores vocamus. Negocium [p] multa signat: modo actuz alicuius rei cuius cõtrarium est ocium: modo actionez causẽ [q] quod est iurgiuz [r] litis. ꝛ dcñ est negocium idest sine ocio: negociuz autez in causis negociatio in cõmercijs dicitur: ubi aliquid datur ut maiora lucretur. Jurgium dicitur quasi iuris garriuz: eo q̃ hi qui causam dicunt iure disceptant [s]. Lis [t] autem a contentione limitis prius nomen sumpsit: de qua virgilius [v]: limes erat positus litẽ vt discerneret agri. Causa aut argumẽto [x] aut probatione constat. Argumentum nunquaz testib [y] nũquã tabulis dat probationez: sed sola inuestigatione inuenit vitatẽ vñ dictũ est argumẽtũ quasi argute iuẽtũ. Probatio aũt testib [y] ꝛ fide tabularuz [z] constat. In qi quo q̃z negocio [5] be persone querunt iudex accusator reus ꝛ tres testes [τ]. iudex [?] dictus quasi ius dicens populo siue q̃ iure disceptet. iure autem disceptare est iuste iudicare. non est ergo iudex si non est in eo iusticia. accusator vocatus est quasi causator quia ad causam vocat eum quẽ appellat. reus [ꝓ] a re que petit nũcupatur: quia quamuis conscius sceleris non sit: reus tamen dicitur quãdiu in iudicium pro re aliqua peritur. testes antiquitus superstites dicebantur eo quod super cause statu proferebantur: nunc parte [a] altera ablata nominis testes vocant. Testes autem considerantur: conditione natura ꝛ vita. cõditione: si liber [b] nõ seruus: nam sepe seruus metu dominantis [c] testimonium supprimit ueritatis. natura si uir non femina [d]

q ¶ Actionẽ cãe. in hac significatione sumit. s. vbi dicit origo negocij.

r ¶ Jurgiũ. hic expõit qõ dixit. s. qõ est iurgiũ litis.

s ¶ Jure disceptãt. ar. q̃ iurgia nõ ptineãt ad pẽsbyteros qꝛ nõ tenent esse iurisperiti. xxviij. di. q̃ ipsis. nec aduocare possunt: nisi in certis casib [?] supra d postu. c. vl. secus de archidiacono. xxv. di. c. i. R.

e ¶ Lis aũt. qꝛ fecit mentionez litis. s. vbi dixit iurgiũ litis exponit modo quid sit lis: lis enĩ ciuilẽ cãz oñdit tantum ꝛ non criminalem. ff. e. ti. litis.

u ¶ De qua virgilius. ar. bẽs hic q̃ possumus inducere pro nobis libros gentiliũ siue paganorum. xxvij. disti. si quid veri. ꝛ. i. qõne. i. dominus declarauit ibi: sꝓ ergo ꝛc. Ber.

x ¶ Argumento. argumentũ vocat naturalem probationez que fit p localem argumentationem ꝛ ita arg. q̃ in iudicio valet naturalis probatio. ar. ꝓtra. i. distin. ꝓsuetudo. ꝛ. s. d elec. bone. i. ibi negantis facñ per rerum naturam ꝛc. a ꝓtrario ꝛ nõp testes: vel instrumẽta: vt littera sequens dicit: vñ dic talibus. i. instrumẽtis.

y ¶ Tabularum. hic equiparãtur testes ꝛ instrumẽta: qꝛ parẽ vim habẽt in litibus exercẽdis C. de fi. instru. in exercẽdis.

z ¶ Negocio. nõ notorio quod exercetur in forma iudicij.

τ ¶ Tres testes. ar. cõtra. iiij. q. iij. §. vbi numer [?]. ꝛ. ij. q. iiij. c. i. ꝛ. s. de testi. sz vniuersis. vbi dicitur in ore duorum vel trium testiũ ꝛc. potest dici q̃ d dicit tres testes propter triplicem modum probandi: scilicet per testes istrumenta ꝛ argumẽta: de quibus premisit vel potius dicas confessionem qꝛ quodlibet istorum triuz legitimam facit probationem siue p testes instrumẽta ꝛ cõfessionez s. de restitu. spolia. cum ad sedem. in fi.

? ¶ Jnder. sic. xxiij. qõe. ij. c. i. ꝛ supple hic bonus: qꝛ quandoqz malus est iudex. iij. q. vij. c. iudicet. §. vlti. qꝛ ꝛ p meritis subditorum disponitur adeo vita rectorum. ij. q. vij. c. i. ꝛ. v. q. j. ex merito. ꝛ. viij. q. j. aut acter

[5] ¶ Judiciũ. iudiciũ est legitim [?] act [?] duarũ psonarũ actoris ꝛ rei sup eadez qõne ꝓtractata sub eodẽ iudice ꝓtracta. L au.

n ¶ Justicia. iusticia ẽ ꝓstãs ꝛ ppetua volũtas ius suũ vnicuiqz tribuens insti. de iusti. ꝛ tur. in pn. ꝛ. s. in pn. libri in ꝓsti. grego.

o ¶ Juris status. lex enim dꝓ status inris ꝛ vere: qꝛ p sniam ius non constituitur: sed status iuris declarat. ff. si ser. ven. sicut. §. sed si queritur.

p ¶ Negocium. qꝛ supra fecit mentionẽ de negocio ibi: origo negocij ꝛc. ostendit quid sit negocium: quasi negans ocium.

ꝓ ¶ Reus. a re ꝛ nõ a re atu. xv. q. iij. c. vl. ꝛ. iij. q. xj. nõ est. Ber.

a ¶ Parte ablata. est hic figura que dicit auferesis: cum principiuz dictionis auferk fm quod patet hic. Est ꝛ figura alia que dicitur prosopopeia. i. cõfirmatio noue persone. de conse. di. iiij. queris a me. versus fi. Item antonomasia cum per excellẽtiam aliquid alicui attribuitur quod cõmune est pluriũ. vt cum dico apostolus intelligitur paulus. xxij. q. v. c. si paulus. ꝛ cũ dico vrbs intelligitur roma. s. de pe. ꝛ remis. significauit. Sinedoche cuz pars ponitur pro toto. xxij. q. iiij. meretrices. xiiij. q. v. plane. Antbiptosis cum ponitur casus pro casu. lxxv. di. ordinationes. xviij. q. ij. quidã. Liptote: cũ plus dicitur ꝛ minus significat. xxvij. q. vij. quid in omnib [?]. Pleonasmos: cum superabũdat dictio: vt iste videt oculo monachi regularem. xx. q. iij. presens. Themesis: cum eadem dictio interdicit. ff. de mino. l. quod si de speciali. ff. de rei vendi. si post acceptum. Sincopa: cum quid aufertur de medio dictionis. vij. q. i. audacter: pro audaciter. Jronia: cum quid per derisionẽ. i. per ꝓtrarium dicitur. o quanta integritas. xj. q. iij. ad mensam in fi. Efferegesis. i. expositio pcedentis sermonis. lxvij. di. quoniam. Item antropospatos: cum aliquid attribuit deo qõ ꝓuenit homini. xxiiij. q. i. odi ꝛ proieci. ꝛ. s. de re. ec. alie. vel non si quis presbyterorum. Ala.

b ¶ Si liber. qꝛ seruus testis esse nõ põt. iiij. q. iij. vbi. §. ut̃ serui. sed liberi: vt ibi dicit si. item liberi. C. de testi. auẽ. si dicatur.

c ¶ Dominantis. iiij. q. iij. item idonei. ꝛ. xj. q. iij. quattuor.

d ¶ Non femina. hoc itellige in criminali in quo casu mulier testis eẽ nõ potest secundum canones. xxiij. q. v. mulierem. sed i ciuilib [?] ꝛ matrimonialib [?] bene ferunt testimonium. s. de testi. cum litteris. ꝛ. c. super eo. arg. contra q̃ possunt in crimi nali. xv. q. iii. ex eo. sed aliud secundum leges: tamen in crimine excepto admittit mulier ẽt male fame ad accusationez. s. de simo. tãta. ꝛ in ingsitõe admittit ad testimoniũ siue denũciationẽ. s. d testi. lxis. ꝛ. c. qñ. Itẽ

in testamentis mulier non admittit. institu. de testa. §. testes. Ber.

a Mariū. C. de inoffi. testa. filia. ⁊ arg. C. de insti. ⁊ substi. reprehendenda.

b Iuteger. qz debet cē testis bone fame ⁊ sine omni suspitione. i. q. vij. testes infamis repellitur. supra de testibus cogendis. preterea.

c Fide carebit, non creditur iuramēto suo. ij. q. vij. nō pōt. Ber.

d Iusticia, cuz scelerato: cum sit virtus. xxcij. questione. j. cuz renunciatur: ⁊ est summuz bonum in vita colere iusticiā. xij. q. ij. cum devotissimam.

P Actum dicitur.

Textus iuris ciuilis aliter diffinit in. l. i. ff. de pactis. absiculus.

e Scriptura. ⁊ ēt sine scriptura pactū fit. ⁊ hoc ideo dicit qa sepe interuenit scriptura: ⁊ ad probationem pacti interponitur.

f Legibus. aliter non valerz nisi secunduz leges fieret. ff. de pa. iurisgē. §. pretor ait. ⁊. C. e. ti. pacta. Ber.

g Pactū. dicitur pactū duorum vel plurium consensus idem. ff. de pac. l. j. §. j.

I Us dictum.

Diffinitur hic ius non p̄ut est generale nomen sed prout applicatur ad certam rem quando dicitur habeo ius i tali re tunc enī dicitur ius a iure possidendi. Et ita ītellige istū textum. Sed capiendo ius generaliter dicitur a iusticia ⁊ est ars boni ⁊ eq. vt. l. j. ff. de iusti. ⁊ iure. ⁊ istud generale nomen habet multas species sub se naturale ciuile ⁊ gentium. j. dist. ius. ⁊. §. se. Ab. si.

h Ius dicti. hoc enim iure: hec verba habes. xiij. qō. iiij. qd dicam. in fi.

i Quod iuste. nō tamen ecōuerso fm leges: qz iure possidet qui mala fide p̄scripsit. non tamen iuste. s. de prescrip. vigilanti. secus fm canones: quia qui malam fidem habet non p̄scribit. eo. ti. quoniam omne.

k Alienum. i. alijs debitum

l Male autem. vt auari. xlvij. dist. sicut hi. ⁊. xiiij. qō. iiij. qd dicam.

m Presumit. idest suadit. Bernar.

A Ausa. Prio decise narrat factum. secūdo diffinit ibi: cetcrum. Ab. si.

n Inimicie. qd sint p̄micie dicitur. s. de deci. c. j.

o Solis ecclesiarum. sed qd appellatur hic ecclesia: dominus albericus dixit q bona ipsa sunt loci cōclusi muro ad instar vacantis hereditatis que vicem p̄sone obtinet. ff. de acqrē. re. do. hereditas. alij dicunt q sūt vniuersitatis illi⁹ loci. ar. xij. q. ij. nulli liceat. Aug. dixit q res iste sūt dei ⁊ cū omnia ei⁹ sint ista tñ spālitas. ar. i. q. iij. saluator. xvj. q. j. in canonib⁹. xxiij. q. viij. conuenior. xvj. qō. vij. omnes decime. supra de decimis tua. ij. vbi dicitur q deus in signum vniuersalis dominij decimas sibi retinuit: qnaruz rerum vsum dominus clericis concessit. r.

p Licitis. ⁊ ēt ō illicitis potest fieri elemosyna dummō trāsferat dominiū ⁊ nō ꝓpetat repetitio. xiiij. q. v. nō sane. ⁊. c. g habetis. ⁊. §. se. ⁊ ō hoc plene tractatur. s. de deci. ex transmissa. Ber.

q Potestatē. xij. q. ij. nulli. ⁊. c. geuncz. xvj. q. ij. decimas omnes.

r Sacrilegus. qui bona ecclesiarū rapiūt ⁊ inuadunt sacrilegi iudicant ⁊ ab ecclesia sunt puniendi. xij. q. ij. nulli liceat. s. de foro cōpe. ꝓquestus. ⁊ nō solū sacrilegis: sed ēt inde furi cōparant. xxiij. q. iiij. quid ergo. Ber.

Q Uesiuit Duo sunt dicta: vt pz in rubro. Secundum ibi: festum vero. Ab. si.

s Etiam solus. arg. cōtra in apostolo vbi dicitur firma ur quis in vobis: inducat p̄sbyteros ecclesie qui orent super eum. supra de sacra vnc. c. vno. ⁊ sic videt q debeant esse plures: quia pluralis locutio duoꝝ numero ad minus contenta est. iiij. questione. iij. versi. vbi numerus. hoc in

nam variuz ⁊ mutabile semper femina, pducit. vita: si inocens ⁊ integer actu. nam si vita bona defuerit fide carebit: nō. n. potest iusticia cū celerato bomine habere commercium. Idem

T Dicit qd sit pactuz ⁊ unde dicat

P Actum dicitur inter partes ex pace conueniens scriptura legibus ac moribus comprobata: dictum pactuz quasi ex pace factuz.

I Dem in eodem.

T Hic isidorus ponit etimologiam iuris prout habetur in iure: si prout est generale nomen.

I Us dcm est a iure possidendo. hoc enim iure possidetur quod iuste: hoc iuste quod bene. qō autem male possidetur: alienum est. male autē possidet qui vel suis male utitur: vel aliena presumit.

P Aschalis canonicis sci martini.

T Quicquid fidelis offert ecclesie oblationis nomine cōtinet: ⁊ a secularib⁹ possideri nō debet.

Q Ausa carpensis plebis: ⁊ ifra. Ceterum primitie decime ⁊ oblationes in solis ecclesiaruz bonis precipue numerantur. Oblationes vero decimus quecunque de proprijs ⁊ licitis rebus ecclesie a fidelibus offeruntur. quicuncz igitur eas per potestatem secularem obtinet: proculdubio contra deuz ⁊ sanctorum patrum nititur sanctiones quinimo ⁊ qui accipit: ⁊ qui tradit raptor ⁊ sacrilegus iudicatur.

A Lexander tertius.

T Solus sacerdos potest sacramentum extreme vnctionis infirmo conferre. h. primo. In anno bisexti seruari debet loci consuetudo circa diem sancti matbie festanduz dum tamem vigilia continuetur festo.

Q Uesiuit. F. T. ⁊ infra. Nos itacz tibi ta. duximus rñden

dum quod sacerdos vno presente clerico ⁊ etiā solus potest infirmum vngere. **T Festum vero beati mathie iuxta cōsuetudinē ecclesiasticaz vigilia eatenus precedat vt nec pro bisexto nec pro quolibet alio mō inter se ⁊ solennitatem altaz diem admittat: in qua vtique vigilia nisi venerit in dominica iciuniū celebretur. ipsum aūt festum siue fiat in precedenti die siue in sequenti: qui duo quasi pro vno reputātur: nullus error: sed consuetudo ecclesie teneat.**

A Celestinus. iij.

T Per verbum statuo ⁊ precipio diffinitius sententia ferri potest.

I N his que ambiguitatem cōtinent: ⁊ infra. Innotuit ap. nostro: q cum inter magistrū. M. ⁊ conuersos hospitalis sancti simpliciani super codez hospitali in presentia mediol. archiepiscopi questio verteretur: ipe archiepiscop⁹ post cognitionem cause in prolatiōe sententie his verbis non fuit vsus: talem partem condemno vel talem absoluo sed pronunciauit ita: statuo ⁊ precipio: ⁊ infra. Attendentes igitur quod hoc verbum statuo rē perfectam significat: ⁊ cuz effectu nō verbotenus accipitur. Item secūdum greg. quod precipitur imperatur: ⁊ quod imperatur necesse est fieri: ⁊ aliquando si non fiat penam habet. Considerantes nihilominus: quod nō dz aliquis considerare verba sed voluntatem: cum non intentio verbis: sed verba intentioni debeant deseruire: interpretamur procuratoribus vtriusque p̄tis presentibus ⁊ diffinimus q pre fati archiepiscopi verba tali forma prolata perpetuo valiture sinic obtineant firmitatem.

I Nocen. iij. patriarche grādeñ.

T Beneficiū principis latissime interpretari debet.

tellige in necessitate que legem non habet: de conse. di. i. sicut. ⁊. s. de cōsue. quando.

t Dominica. quoniā isti dominica ꝓpter reuerentiā non est ieiunium celebrandum. xxx. di. c. vlti. sed in sabbato precedenti ieiunandum est. s. de obser. ieiu. c. i.

u Die. scilicet bisextili.

c Quasi pro vno: ⁊ iō quia pro vno reputantur in tempore restitutionis: licet de momēto ad momentum fiat computatio. ff. de minoribus. de niqz. §. inpotem. ⁊. ff. de verborum significatione. cum bisextus. ⁊ propter hoc facit ad titulum. Et argumentum contra hoc. ff. de sta. li. l. iij. §. sicbus. not. q annus solaris habet. cccl v. dies: et sex horas. ⁊ sic quattuor anni habent vltra prefatum numerū diez. xxiiij. horas que coadunate faciunt vnuz die q supabūdat oī qrto anno: ⁊ dr ibi sextus: qz bis sedetur ⁊ statur in vna littera calendarij: ⁊ bi duo dies pro vno computantur: ⁊ interseritur quinto die ante Februario: hoc est sexto calendas martij: et sequenti die debent vigilie beati Matbie celebrari. vnde versus. Bi sextus sexte martis tenuere calende. Posteriore die celebrantur festa mathie. Sed pone aliquem suspensum per annum: ⁊ est tunc annus bisextus nunquid in vltima die posset celebrare videtur q non quia bi duo dies quasi pro vno reputantur. argumentum hic et ff. eodem cum bisextus. ⁊ ff. de mino. veniqz. §. minorem. Lauren. dixit cōtra. argu. l. dicentis. qō si libertas tibi relicta est: si anno seruieris dies illa non computatur in anno sed tantum. cccl v. dies. ff. de statu li. cum heres. §. sicbus. ⁊ satis videtur: quia cum sit pena non debet ampliari: sed potius restringi. de penitent. dist. i. pene. t.

y Consuetudo. supra de obser. ieiu. consilium lxvi. di. vtinam. xj. dis. catholica.

I N his. Due sunt partes. Secunda ibi: Attendentes. Abbbas siculus.

5 Partem condēno. huiusmodi verbis non fuit vsus vel equipollentibus: qz illud sufficeret. ff. de arbitris quid tamē. §. i. supra de appellationibus ad audientiam. ala. vnde videbatur non valere sententia quia non continebat absolutionem vel condemnationem. ij. qō. vj. §. diffinitiua. C. de sen. ⁊ interlo. om. iudi. prese. Item nota q pars si presens est condemnanda est: quis debeat condemnari dñs an procurator: de hoc plene dictum est. s. de elec. querelam.

7 Rem perfectam. sic. ff. quod quisqz iur. l. i. §. vltimo. de pe. distin. i. §. hec autem verba. ff. de vsu. videamus. §. infamia. C. de sen. pas. l. vl. ⁊. j. q. iij. §. notandum. in fi.

? Quod precipit. xiiij. q. i. quod precipitur.

ꝑ Verba intentioni. sic. s. e. intelligentia. ⁊. c. propterea. vbi de hoc: ⁊ i. qōe. i. marchion.

ꝑ Interpretamur. que interpretatio generalis est ⁊ ius facit: ⁊ ab omnibus obseruanda est supra ti. proximo. inter alia. ⁊. C. de le. l. i. ⁊ interpretari debuit potius ut res valeret q̄ periret exquo in dubiū reuocabitur. ff. de re. du. quotiens. ij. ff. de verboruz obliga. quotiens. ⁊. j. eo. abbate.

Olim tibi. Primo ponit mandatum. secundo ipsius interpretationem ⁊ eius cãm ibi: q: vero. Ab. si.

a ¶ Canonico paduano. absenti. alias non esset opus interpretatione: nec haberent causam subtrahendi beneficium suũ: vel male interpretãdi mãdatum pape: forte erat in seruitio episcopi: ⁊ sic seruire intelligebat ecclesie: vnde debebat beneficium suum percipere integre ꝑter victualia. ℣. de cleri. non resi. vecetero. ⁊ c. ad audientiam. vel forte in seruitio domini pape in curia stabat q plus quaz presentes seruire intelliguntur: ideo voluit papa q̃ omnia haberet sicut presentes. ℣. de cleri. non residẽ. cuz dilectus. vel non refert vb esset: quia papa sic voluit: ergo sic seruandum est. licz durum. tit. distin. in memoria. Ber.

b ¶ Manualia. forte q̃ dantur singulis diebus illis tantum qui interfuit diuinis sicut fit in plurib̃ locis.

c ¶ Aliter ꝗ deceat. no. q̃ qui rescriptum principis maliciose vel astute interpretatur infamis ẽ. C. de legi. l. ij. solus princeps ipsum debet interpretari. supra titulo proximo inter alia. vbi de hoc ⁊. ff. de preto. stip. in ꝓto rijs tamen legatus quãdoqz ipsum interpretatur. supra de postula. c. i. versus finem. ⁊ consuetudo legem interpretatur supra de consuetu. cum dilectus. Jo.

d ¶ Largissime. ff. de cõstitu. princi. l. vlti. ⁊. ij. questione. iij. §. preuaricator in fi. ⁊. xvj. qõ. i. frater noster. ⁊. ℣. de vsu palei. c. i. §. ℣. de dona. cum dilectus. arg. contra. C. de inoffi. testa. si quando C. de ꝑci. impe. offe. quotiens. ff. ne quid in loco publi. l. ij. §. merito. ⁊. xxxv. q. iij. quod scripsi. supra de consangui. quod dilectio. ⁊. ℣. de preben. c. vlti. Sed nunquid in rescriptis facienda est larga interpretatio cum ꝗz intellectũ illius q concessit sint intelligenda. ar. q̃ sic. ff. de ver. ob. inter stipulantẽ. dicas q̃ nõ: q: lites potius restringẽde sunt q̃ ampliande. ℣. rescrip. nõnulli. ⁊. c. vlt. ar. ſmo illud qõ indulget bñficium est ita interp̃tandum vt multũ ledat aliũ. ℣. de preben. relatum. ⁊. lxxxv. dist. archidiaco. florentinum. Joã.

Cum in partibus Cõis diuisio. scõa pars ibi: cũ aut. abb. si.

e ¶ Ianuis. ℣. ti. pri. pmittimus. ⁊. ℣. de priui. q: nõnullis.

f ¶ In ꝑuilegijs. quib̃ pmittit vt possint celebrare diuina suppressa voce ianuis clausis ⁊c.

g ¶ Nil expresse dicatur. ergo nec aliquis dz interdictum ad regnũ vel puĩciam restringere: q: si papa de hoc cogitasset illud in ꝑuilegijs expressisset. ℣. de deci. ad audientiam. ⁊. ℣. de trãsla. inter.

h ¶ Nomine terre. vide qualiter verbum simpliciter positu intelligitur generaliter de quacũqz terra parua vel magna. si. tit. di. si romanorũ ⁊. ℣. de priuile. q: circa. ⁊ sic generale dr interdictũ erquo tota terra subiacẽt interdicto. siue sit ciuitas, puincia vel villa: q: generale dr q̃tum ad illum cuz nullus excipiatur.

i ¶ In his locum hẽat. no. hic appellationẽ noĩs ampliari p interpretationẽ. si. xxviij. q. i. idolatria. ⁊ est ar. odiũ ampliari ⁊ fauorẽ restringi. ff. de bis q no. infa. l. ij. §. exercit⁹. ar. ℣. ff. de libe. ⁊ postbu. cũ qdã. sed in veritate nulla est ampliatio. vt viri in priori. no.

Cum tibi. Verbum clericorũ ẽt canonicos comprehendit. h. d. vel aliter ſm intellectũ abbatis antiqui: vt in rubro. Et ꝗz hũc intellec. ẽ cãsuno. Et pone sic casum ſm istũ intellec. I gbusdã ꝑtib⁹ frãcie erat ꝓsuetudo q̃ ꝓpinq succederẽt clericis intestatis ẽt in bonis acqsitis ĩtuitu eccl esie ꝗ bã consuetudinẽ papa ꝓcessit ꝑuilegiũ cuidam epo q̃ ordinatio rer clericor ab intestato ꝑcedẽtiũ cẽt ĩ sua dispositiõe: dubitabat an appellatõe clericor vẽirẽt canonici ⁊ rñdet q̃ sic vt in lra. Cõis diuisio. scõa ibi consultationi. Abb. si.

k ¶ Ordinatio rer. nõ intelligas de rebus clericorũ patrimonialibus vel q̃s intuitu persone acquisiuerint in illis enim proximiores succedunt clericis ĩtestatis. si nõ habent consanguineos: ecclesia succedit eis. xij. q. vlti. c. vlt. in quo casu põt intelligi qõ b dicitur de rebus ecclesiarũ de q bus aliqui n vita sua in egritudĩe poterãt elargiri supra ꝑ testa. ad hec ⁊. c. relatum. ⁊ secundum q̃ ipsi poterant cõcessum fuit huic episcopo ꝑ hanc indulgentiam. alias iniqua fuisset hec indulgentia q̃ in totuz tolleret ius alterius. C. de ꝑci. ĩ pe. offe. quotiẽs. ar. ℣. de offi. ordi. licet cum suis concordantijs: vel põt intelligi vbi clericus bona ꝓpria in pias causas erogari ꝓcepit nõ designando personam ꝑ quã hoc fieret: vel si designauit psonã negligens erat in his casibus pertinet hoc ad episcopum diocesanũ. C. de epis. ⁊ cleri. nulli. ⁊ in auẽ. de eccle. ti. §. si quis autez pro redẽptione. coll. ix. ⁊ supra de testa. tua. ⁊ capi. Joannes. prior expositio melior est cum littera dicat ab intestato decedentium: q: nõ dicitur decedere intestatus qui alij commisit dispositionem rerum suarum supra de testa. cum tibi.

l ¶ Appellatio. clericorũ. largissime sumitur hoc vocabulũ clericorum ꝑ omnibus clericis subditis ipsi episcopo vt cõprehendat canonicos ⁊ omnes alios. quia erquo simpliciter ⁊ indifinite concessa fuit ei ordinatio clericor decedentium ab intestato de omnibus intelligendum fuit. simile supra titulo ꝑ primo: vbi habes cõcordancias de hoc: sic de appellatione bñficiorũ tam maiora q̃ minora beneficia intelliguntur. ℣. capitulo penultimo. strictius tamen sumitur infra capitulo ꝑ primo pro clero tantum cathedralis ecclesie. indulgẽtia enuz large est interpretanda supra eodem cum olim. argumentum cõtra supra de trãsla. capitulo vltimo.

Olim tibi scripsisse recolimus: vt si canonici paduãi magro B. canonico[a] paduano prebendã que tantum residentibus de cõmuni confertur: sicut vni ex alijs de cõmunibus prouentibus ⁊ manualia[b] beneficia non conferrent: tu eos ad id ap. ces. compellẽs procurares. Quia vero quidam mandatum nostruz interpetrari aliter[c] quã deceat moliuntur cuz beneficia principuz sint intepretanda largissime[d]: nostrum aperiendum duximus intellectum: videlicet quod prebendam que tantum residentibus in victu ⁊ vestitu de communi confertur ipsi magistro. B. plene sicut vni ex alijs residentibus iniunximus conferendã.

I Dez colubrien. ⁊ alijs epis in regno portugallie constitutis.

¶ Generale dicitur interdictuz qõ fertur neduz in prouinciaz ſz in villaz vel castrum.

Cum in partibus vestris sepe contingat diuersa loca interdicto supponi: quãdo generale vel particulare dici debeat interdictum apud vos accepimus in dubium reuocari: cum illi qui ab ecclesia ro. decorari priuilegio meruerunt: videlicet vt cum generale interdictuz terre fuerit liceat eis ianuis[e] clausis non pulsatis campanis exclusis excõmunicatis ⁊ iterdictis supressa voce diuina officia celebrare: interdicto particulari se asserant non artari: dicentes interdictuz generale duntaxat cum regnum vel saltem prouincia tota subiacet interdicto ⁊ infra. Cum autem in priuilegiis[f] de regno vel prouicia nil expressc[g]dicatur nomine[h] terre nõ solum regnuz vel prouinciaz intelligi volumus veruz etiaz villaz ⁊ castrum vt i his locuz habeat quod de generali dicitur interdicto.

I Dem altisiodo. episcopo.

¶ Priuilegium contra consuetudinem iuri communi obuiantez large est interpetrandum.

Cuz tibi de benignitate se. ap. sit indultuz: quod ordinatio[k] reruz clericorum abintestato decedẽtiũ in tua dispositione permaneat: nos consulere voluisti: an appellatio[l] vocabuli clericorũ tã ad canonicos q̃z ad non canonicos extendatur: ⁊ infra. Cõsul. t. t. r. q̃ appellatio clericorũ nõ solũ alios ſz etiaz canonicos cõp̃ehendit.

I Dem preposito ⁊ ca. placentino

¶ Jurans obedire prelato ⁊ ecclesie: non clero diocesano ſz capitulo ecclesie cathedralis obedire tenet.

Cuz clerici placentini iuramentũ prestant sub hac forma verboruz: ego talis ab hac hora in antea fidelis[m] ero ⁊ obediens placentine ecclesie ⁊ dñio meo epo placentino: nos consulere voluistis vtrum intelligi debeat clerus totius dioc. an capituluz tm̃ ecclesie cathedralis. Nos igitur taliter rñdemus: q̃ per eccl'e placẽ. vocabulũ[n] in forma iuramenti prescripti non debeat intelligi totius dioc. clerus: ⁊ si capituluz[o] intelligatur ecclesie cathedralis is tamen qui p̃stat huiusmodi iuramentum episcopo tanquã capiti p̃ncipaliter[p] obligatur.

I Dez priori sci fridiani lucanen.

¶ Appellatione ecclesiastice censure comprehenditur excommunica-

Cum clerici Cõis diuisio. scõa ibi: nos igit. Ab. si.

m ¶ Fidelis ero. de hac forma: ⁊ que in ea cõtinent hẽs. ℣. de iureiurando. ego. N. ⁊. xxij. q. vl. de forma. ⁊ si. xxxiij. dist. quãquã.

n ¶ Vocabulũ. stricte sumit hic hoc nomen ecclesie placẽtine: tantum pro episcopo principaliter ⁊ canonicis ecclesie cathedralis ⁊ nõ pro clero dioce. ⁊ merito: quia aliud ẽ dicere cler⁹ ciuitatis: ⁊ aliud cler⁹ dioce. supra de rescrip. rodulphus: hoc nomen ecclesia varias habet significationes. q̃z designat tãtũ episcopũ. vij. qõne. i. scire. q̃z viros ecclesiasticos. lxiij. di. distinctione capitulo primo in fi. q̃z ponitur pro maiori parte capituli. lxvj. distinctione apostolica. quãdoqz restringit ad canonicos matricis ecclesie. lxiij. distinctione. §. vltimo. ⁊. x. qõne. i. antiquos. ⁊. xxij. qõe. i. videntes. ⁊ hic. q̃z designat q̃libet ecclesiam prouincie supra de vsupale. cũ super. sic appellatione clericorũ omnes intelligũtur supra capitulo proximo. quandoqz designat congregationem fideliũ. supra de consecratio. distinctione. i. ecclesia. ⁊ sic sumit iij. q̃stione. iiij. engeltrudam. quod probatur supra titulo proximo. c. penultimo ⁊ vltimo. Ber.

o ¶ Et si capitulũ. ⁊ merito: quia non est tanta communio inter episcopum ⁊ alias ecclesias q̃ tanta inter ipm̃ ⁊ ecclesiam cathedralem supra de testa. re gsisti. vltra mediũ. cũ q̃ ipse efficitur vnũ corpus ⁊ ipsi membra. supra de bis q̃ fi. a pla. sine consen. ca. nouit.

p ¶ Principaliter. ergo secũdario tenet ecclesie qõ videt ꝑ hoc q̃ hic dr: q: si tenet epo tenet ecclie. vij. q. i. scire. ergo videt q̃ habeat plures dominos: qõ nõ est verum q: nõ censentur diuersi.

Aerenti. Cōis viuisto. stōa ibi: rñdemus. ab. si.

a Q. Eam. s. censurā. qō nō est nomen generale ad ea q̄ sequunt: sicut ⁊ verbum connectionis depositionē et ꝓtinet. ar. l. vi. ꝓtumaces. ff. de offi. pf. legatus. ⁊. l. ex oibus. §. de sta. mo. ea que. §. quod si abbas. ar. cōtra nam ⁊ verbum coheredi maiorem animaduersionē cōtinet. ff. de offi. pconsu. meminisse. in fi. argu. tñ cōtrarium videtur: q: si iudex ita pronūciat vim fecisti: nec distinguit de p̄uata intelligit. ff. de penis. si p. ses. ⁊. cū qd icertū mādat. ⁊ si alijs prestationib⁹ cā mandati excoluta sit q̄ qui inherent mādato dum tñ expediat erit actō mandati. ff. mā. si qs pro reo. vin. sic cum dico illum excōico vtranq; sententiam. s. maiorē ⁊ minorem intelligere debes: §. fi. pri. c. penul.

b Persona ꝓ. hoc ideo dicit quia in penis imponendis dignitati deferendum est ⁊ pſone. §. de offi. deleg. sane. ⁊. ca. pastoralis. ⁊ ar. l. vi. contumaces.

c Magis. qa ⁊ plectendo ⁊ ignoscendo hoc solū bene agit vt vita hoīnū corrigat. xxiij. q. v. pdest. sic. §. vt li. nō contestata: qm̄ in fi. ⁊ vt crescente cōtumacia crescat ⁊ pena. ff. de pe. relegati.

Q. Uid. Primo ponit qō. secō responsio ibi: licz in qua primo ponit duas opi. secūdo solvit ibi: nos. tertio moderat ibi: sz nec ō quolibet. ab.

d Duxerint. p legē illā. ff. de ver. si. filia cedua. §. pe.

e Alijs asserētibus. p. l. illaz ff. de termi. amo. l. vl. §. pen.

f Legibus. predictis.

g De nouali⁹. supra ō deci. ex parte.

h De nouo. sic. §. c. i. ⁊ etiaz mācipia dicunt nouicia q̄ āno nōdū seruierunt. ff. de publi. ⁊ vec. l. vlt. §. quotiens. ⁊ vinum dicitur nouū qō non habet annū. ff. de triti. vi. ⁊ oleo. le. l. vetus. ⁊ gre. nouas appellat nuptias que. j. coronaz anni cōtrahuntur. xxxv. q. viij. c. i. sed videt nouale dici debeat terra intra annum culta: sed hoc nō est verū. immo terra erquo de nouo redacta est ad culturā de qua non extat memoria q̄ culta fuerit semp erit nouale quā tū ad ius decimarum erquo semel fuit nouale. §. ō pui. c. vl. ⁊ ar. §. de deci. ex parte.

i Indulgentiam. de q̄ tu habes. §. de deci. ex parte. i. ⁊. c. ex parte. iij.

k Magnos. ergo a contrario sensu videt q̄ si nullos vel modicos consueuit habere nihil habebit ecclesia parochialis de illo nouali etiam post tempora quantūcūq; qō est verū. supra de priuil. capitulo vltio. ar. ꝓtra. xxxv. q. iij. qō scripsi. sicut dī de fūdo votali: q etiā solu. ma. adhuc dotalis dī. ff. de fū. do. et si diruto. arg. j. xxxv. q. iij. qō scripsi. tñ pōt dici vt dixit Jo. ⁊. t. q̄ si ecclesia parochialis et tractu ꝓis incipiat ledi grauiter desinit eē nouale. ar. §. de dona. apostolice. ⁊ ar. hui⁹ decr. lz ꝑ videat respicere pncipiū noualis: si. n. pnilegiū incipiat eē iniquū pdit pnilegiū. §. de deci. suggestū. ar. lxiij. dist. §. verū. ⁊. ff. de vul. ⁊ pu. sub. ex fcō. ⁊ ab eo qō diu equū visum est recedit pp euidentē vtilitatē. ff. de cōsti. p. in. in. l. pe. ergo eadē rōne pp enormē dānū recedit ab eo qō diu obtentū ē: alis semp erit nouale. §. de pui. c. vl.

Venerabili. Per matricē ecclesiā cathedralis ecclesia itelligit non romana. h. d. Vel sic vt in rubro. in pma parte ponit epi q̄rela. in scōa dat iudices ibi: ideoqz. ab. si.

l Per matricem. forte in pnilegio illo cōtinebat saluo iure matricis ecclesie: ⁊ nōe matricis ecclie intelligit q̄libz ecclia cathedralis. lxiij. di. ex his. ⁊. xij. q. i. videntes. ⁊ ꝑ in fi. ti.

m Intelligit. nō attendentes q̄ qui nimis astute interpt̄at pncipis bñficium notat infamia. C. de le. ⁊ se. con. l. ij. Lau.

n Si aliud. puta pnilegiū exceptionis: qm̄ nulla pscriptio ī hoc casu valeret supra de prescripti. cum non liceat. tan.

o Volum⁹. ⁊ nos idem velle debemus: erquo illud precepit obseruari. xj. distinctione. quis nesciat ⁊ eius interpretatio ius facit quo ad omnes. C. de leg. ⁊ se. con. l. finali. Lauren.

tio suspensio ⁊ interdictuz.

Q. Ereti qd per cens. ecclesie debeat intelligi: quum huiusmodi clausulaz in nostris litteris apponimus. Respōdemus q̄ per eā non solū interdicti sz suspensionis ⁊ excōicationis snia ualet intelligi: ni si iudex discretus reruz ⁊ pſonaruz circūstantijs idagatis fuerit quā magis viderit expedire.

I Dez cesarag. episcopo.

In priuilegijs de decimis noualiū non soluendis illud appellat nouale de cuius cultura non est memoria ⁊ quod prius modicuz vel nullū fructū afferebat.

Q. Uid per nouale vocabulum intelligi debeat. t. f. requisiuit Licet autē quidaz dixerint quod nouale sit terra precisa que āno cessat. alijs asserentibus q̄ ex silua que arboribus extirpatis ad cultuz redigitur fieri nouale dicatur: quarum vtraqz interpretatio ex ciuilibus legibus colligitur. Nos igitur inquisitioni tuc. t. r. q̄ eam credimus predecessoruz nostroruz intentionē fuisse quū pijs locis indulgentiam de nouali⁹ concesserūt: ut nouale intellexerint agrum de nouo ad cultuz reddactuz: de quo non extat memoria quod aliquādo cultus fuisset. Sed nec de quolibet tali nouali credimus eis indulgentiaz fore concessam: nisi de illo duntaxat cuius decimaz religiosus potest cōuentus absqz graui detrimēto parochialis ecclesie detinere: cū talis sit sepe locus incultus de quo parochialis ecclesia magnos pcepit decimarū ratione prouentus.

I Dem abbati. f. ⁊. p. monachis alcobatie.

Si ecclesia subiecta epō unitur alteri vel gubernanda cōmittit saluo iure matricis ecclie: p matricē ecclesiaz intelligit cathedralis non romana.

Q. Eneralili. f. n. colubriensi epō didicimus conquerente: q̄ cum fratres sancte crucis monasteriū de argarijs sub protectione sua nuper receperint: qō suis predecessoribus episcopalia iura consueuerat in antiquis temporibus exhibere: nunc quodam de canonicis suis sine suo consensu ibi facto priore occasione cuiusdam priuilegij a. C. papa ueritate tacita ipetrati: eidez episcopo obedientiaz denegat exhibere: inde sumpta occasione q̄ matricē ecclesiā nō cathedralē itelligit sz romanā: ⁊ infra. Ideoque mandamus ātenus si aliud uobis nō occurrerit ꝓ q̄ dictus por non debeat dioce. epō rñdere: uos eū ad eā prestandā eidē sicut pdecessores sui predecessoribus epi consueuerūt uel prestiterūt per cē. eccle. cōpellatis: nō obstante pnilegio in preiudicū collubrien. ecclesie per surreptionez obtento: nos enizper matricē ecclesiaz cathedralem intelligi uolumus nō romanā.

I Dez abbati sancti genouefe decano ⁊ cancellario parisiensi.

Excōicatus vel interdict⁹ p cōtumacia uel offensa dubia absoluit cautione pstita de stādo iuri. Si vero fuit excōicatus uel interdictus p manifesta offensa: tūc prius dz satisfacere antequā absoluatur. ⁊ dicit manifesta de qua constat p cōfessionē uel pbationē legitimā vel rei euidētā. h. d. cū capitulo sequenti.

Ex parte in christo dilecte filie comitisse bleseñ. ⁊ infra.

Proposuerūt nūcij comitisse: q̄ cū ipsius prepositus quēdā latroēz ceperit: ⁊ iusticia fuerit inde facta: latro fuit p capitulū carnoteñ. post factā iusticiā requisitus quia eū in terra sua captū fuisse dicebant: ⁊ infra. Verū cū super hoc de parendo iuri comitissa cautōez offerrz: canonici carnoteñ. nihilominus terrā eius fecerunt interdicto supponi: qō relaxare noluerunt: nisi prius solueretur emenda. dicebant enim in carnoteñ. ecclesie priuilegijs contineri q̄ nemini liceat excōmunicatis vel nominati interdictis pro canonicis carnoteñ. absqz cōgrua satisfactiōe absolutionis beneficium idulgere.

Ad itelligēdā aūt clausulā priuilegij memorati credimus distinguēdum: utrum in aliquem interdicti vel excōicatōis sentētia fit prolata pro contumacia tantū: quia scilicet vel facti euidentiā: vel p ꝓfessionez. j. c. pri. ⁊. §. de coha. ⁊ cle. ⁊ mulie. c. vl. ⁊ ꝓdēnatus de ipso maleficio cū nō satisfaceret fuit excommunicatus: hic talis non debet absolui: nisi primo satisfaciat cū constet de maleficio suo ⁊ tamen hic interuenit contumacia antequaz excommunicaretur: qz non soluit termino statuto. sed hic directe excōmunicatur: quia non satisfecit: sed in alio casu non: nisi quia non venit: idem esset si maleficiū notoriū esset si publice proponatur: quinqz fecit tale maleficiuz satisfaciat leso vsqz ad talem diem. alis sit excōicatus: post terminū non absolueū si veniat ad iudicē ⁊ petat absolui: nisi satisfaciat. xxiij. q. vl. pessimam. ⁊ ita bona est distinctio. Preterea supfluū videbat pnilegiū illō: qz de iure cōi illud competit cuilibet q̄ nullus absoluatur priusq̄ satisfaciat: vt ca. pessi

p Cum ipsius. scilicz comitisse.

q Prepositus. laicus officialis.

r Clausulam. premissā scilicet nemini liceat excommunicatis: vel nominatim interdictis pro canonicis carnotensib⁹ absqz congrua satisfactione absolutiōis beneficiuz indulgere quam habes infra capitulo proximo.

s Pro contumacia. non videtur q̄ hec distinctio locum habeat vtruz quis excomunicetur pro crimine: an pro contumacia: quia nemo excommunicatur nisi pro mortali peccato: ⁊ qui aliter non potest corrigi. xj. questione. iij. nemo. in fine. xv. distinctione: sed illud ⁊. xxiij. questione. iij. tam sacerdos. ⁊. xj. questione iij. ceterum. immo bene habet locum hec distinctio. quicunqz enim vocatus legitime ad iudicium non venit pro quacunqz re contumax reputatur: vnde propter talem contumaciam excommunicari potest: si res talis sit q̄ actor non possit in possessionem mitti supra vt lite non contesta. ⁊ tunc sufficit prestare cautionem standi iuri: quia pro sola contumacia excommuicatus fuit. scilicet. quia non venit: ⁊ non p re aliqua. quia nondum constabat in quo teneretur actori. si pro offensa tunc excommunicatur: puta commisit maleficium: ⁊ illud fuit notorium. vel p sniam

mam: ⁊.s. de offi. dele. ex lris. xvij. q. iij. de pbyteroꝝ. ⁊. rj. q. iij. excellentissimus. in fi. ⁊. s. n. pri. parochianos. ¶ Potest dici q̃ solet plus timeri ⁊c. xxiij. distin. q̃ q̃. ⁊. s. de here. si aduersus. multa enim conceduntur que sunt de iure communi. xxiiij. q. ij. c. sane. in fi. ⁊. xxiiij. q. ij. admonere ita viaticum tibi concedimus. ⁊ tamen omnibus penitentibus in fine datur. s. de penitentiis ⁊ remis. quod in te. ⁊. s. titu. pri. pmittimus. Quid si aliquis ita pauper sit q̃ non potest satisfacere prestet cautionem quod satisfaciat cum peruenerit ad pinguiorem fortunaꝫ s. de solutio. odoardus. Quid si cautionem prestare non potest: tunc iuret. C. de epis. ⁊ de. auc. generaliter prestet quaꝫ potest. s. de do. post diuor. resti. c. pe. licet videretur q̃ talis casus nõ excuset. argu. s. de raptor. sup eo. ⁊. C. de fur. subtracto. nã quandoqꝫ aliqs non absolnitur propter delictum suum sed differtur absolutio. rj. questio. iij. qui iubẽte. ⁊ xxiij. di. si quis adesse. ⁊. xxvj. qõ. vij. sacerdos. s. de offi. ordina. significauit. ⁊. rj. q. iij. si quis episcopus dãnatus. nulli tamen est finaliter penitentia veneganda. xxvj. qõ. vj. si presbyter. ⁊. c. seq. qꝫ ecclesia nulli claudit gremiuꝫ suum. C. de summa tri. l. vl. prope fi.

a ¶ Citatꝰ. trinis edictis vel vno peremptorio pro omissibus. xxiiij. qõe. iij. de illicita. ff. de re iudic. contumacia. vnde videtur q̃ non veniens ad primam citationem non sit contumax. argumen. C. de iudi. sancimus. ⁊. s. de procura. querelam. vbi de hoc: ⁊. v. qõne. iij. si egrotans.

b ¶ Iussus. ⁊ hec contumacia est. ff. de rei ven. qui restituere. ⁊ non excõmunicatur quis nisi pro ꝓtumacia: sed hoc intelligẽ vt viri in magna glo.

e ¶ Sufficiens. sic. s. de sequestra. ad hoc. sufficiens cautio est si pignora vel fideiussores ventur. ff. man. si mandato. §. vlt. de hoc dictum est. s. vt lite nõ cõtestata quoniam. §. in alijs.

d ¶ Manifesta. ex hoc verbo orta fuit cõtentio que determinatur prout dicitur. j. c. prori.

e ¶ Si vero dubia: quõ ergo iussit iudex maleficiũ emendare si non fuit ibi manifestũ. Item si sententiãdo iussit factũ fuit notoriũ p fnam. s. de cohabi. cleri. c. vlti. ergo nõ pot esse dubia offensa. fol. qñqꝫ iubet a iudice sententiãdo. vj. q. iiij. qui iubente. ff. de re iudi. quod iussit. ⁊ hoc fieri nõ debet nisi cũ res est manifesta. rj. q. iij. graue. qñqꝫ iubet iudex nõ sententiãdo: vt si statim cum comparuerint coꝶ eo partes reus cõfitet: q: confessus pro iudicato habet. ff. de cõfes. l. i. C. eo. l. vna. si tñ pcipit vt satisfaciat: nõ hoc faciat sententiando: qꝫ nõ oꝫs vox iudicis auctoritatem rei iudicate cõtinet. C. de sen. ⁊ iterlo. om. iudi. ex stipulatiõe. ⁊. iij. q. vj. hoc qppe. ⁊ adhuc pot reꝰ allegare errorẽ suũ. ff. de ꝓfes. l. ij. vñ nõ est res manifesta: ⁊ ꝗa pot itelligi qõ hic dicit Io. vel sic ad querimoniam alicuiꝰ nõ aliqua offensa eã exprimẽdo iudici ipse iudex pcepit reo vt satisfaceret illi vsqꝫ ad certũ terminũ ⁊ cõpareret coꝶ eo respõsurꝰ alias excõdicabat illũ nisi alterũ istoꝫ facere ⁊ ille nõ venit ⁊ sic fuit excõdicatus si ipse petat absolui sufficit q̃ ipse prestet cautionẽ stãdi iuri: qꝫ offensa nũc dubia ẽ ⁊ si fama sit q̃ id fecerit vel q̃ iudex a pluribꝰ hoc intellexerit.

Cum olim. Cõis diuisio. Secũda ibi: q̃ vo. ⁊ dubiũ emanauit ex rãtione. s. c. pri. abb. si.

citatus[a] stare noluit iuri: vel etiã pro offensa: qa videlicet iussus[b] noluit maleficiuꝫ emẽdare. In primo casu credimus congrue satisfieri: vt sententia relaxetur si prius sufficiẽs[c] stãdi iuri cautio tribuat. In secundo uero si offensa est manifesta[d] nõ credimus satisfieri cõgrue: vt relaxet sententia nisi prius sufficiens prestetur emenda. Si vero dubia[e] est offẽsa: sufficere credimus ad relaxanduꝫ eundeꝫ si parendi mandato ecclesie competens satisfactio prebeat

I Deꝫ comitisse bklsen.

¶ Sũmatũ est supra. c. pri. vl' dic. Manifestum dicitur quod per confessioneꝫ uel probationem legitimã vel euidentiaꝫ rei costat.

Cum olim pro canonicis carnotẽsi. quoddam capitulum contra te fuit allegatum[f]: quod dicebant in ecclesie sue priuilegijs contineri: vt videlicet nemini liceat ex cõmunicatis vel nominatim interdictis canonicis carnotẽsi. absque congrua satisfactione absolutionis beneficiũ indulgere: et infra. Qꝫ vero dum ansam[g] soluimus nondum dicimur ligauisse propter hoc quod eisdem canonicis velut asseris proponentibus[h] illam offensaꝫ esse manifestam: non que iudici[i] nõ que alij sed que sibi tantummodo manifesta videtur: offensam illam nos rescribimus intelligere[k] manifestaꝫ que uel per confessioneꝫ[l] vel probationem legitime nota fuerit: aut euidentia rei que nulla possit tergiuersatione celari.

I Dem episcopo et cantori attrebatẽsi.

¶ Verba priuilegiorum debent intelligi vt aliquid afferãt ⁊ non remaneat ambiguitas ⁊ ideo verbuꝫ ꝗs ⁊ iuxta videntur apposita cãtiue ⁊ nõ conditionaliter.

Abbate sancti siluani alciatẽsi. uiaꝫ vniuerse carnis ingresso cum eiusdem loci monachi elegissent quãdã de ipsius ecclesie gremio in abbatem: et confirmationeꝫ electionis a morinensi episcopo nequiuissent aliquatenus obtinere: eam a sede apostolica petierunt. Ceterum procurator monasterij sancti bertini proposuit ex aduerso quod cum secunduꝫ approbatam consuetudinem[m] ⁊ priuilegia ro. pon. abbates alciatẽ. debeant de monasterio[n] sancti bertini semper assumi: huiusmodi electio erat non immerito reprobanda: ut pote contra consuetudinem diuturnã. ⁊ contra priuile. se. apo. attentata: ⁊ alciatẽ. monachi debeant iure ꝓpelli: ut de monasterio sancti bertini personã idoneaꝫ sibi eligerent in abbatem: ⁊ infra. ¶ Nos igitur depositionibus testium diligenter inspectis inuenimus esse probatuꝫ: q̃ a. xl. annis: ⁊ infra Monachi alciatẽsi. abbatem sibi de sancti bertini monasterio elegerunt: ⁊ infra. Et cuꝫ quadaꝫ vice gartmuꝫ alciatẽsi. monachuꝫ elegissent: eius electio robur habere non potuit: donec apud monasterium sancti bertini ꝓfessione facta post aliquantum temporis quando scilicet eiusdem loci abbati et conuentui placuit in alciatẽsi. extitit abbatem assumptus. Ex priuilegijs quoque ro. põtificis argui poterat alciatẽsi. abbatem fore de sancti bertini collegio eligendum. nam priuilegio paschalis pape huiusmodi capitulum apparet insertum surrogatio

f ¶ Cum olim. allegatum. s. c. prori. quod continetur hic infra ibi nemini ⁊c. vsqꝫ ibi: qꝫ vero.

g ¶ Dum ansam. vt quãdo qꝫ ansa auricula cyphi vel vrcei vel calicis q̃ manu teneꝫ. ff. de rei ven. in rem. §. ij. ꝗ vt ansa nodus cursilis ⁊ facilis ad solue dũ ita factus q̃ si recte trahat caput filij omnimode est solutus nodus si male trahit ligatus remanet ita cõtingit ꝓpter resolutionem qõnis precedentis decre. de offensa manifesta quam modo ꝗ solut inferius aperte.

h ¶ Proponentibus. ⁊ male.

i ¶ Non que iudici. ⁊ hoc fatuum erat dicere q̃ sibi credẽduꝫ esset in preiudiciũ alterius: immo iudex fm motuꝫ animi sui: ⁊ fm sensum iudicare tenetur: s. de consue. ad nostram. ⁊. s. de renuncia. in presentia. ⁊. s. de testi. in nostra. ⁊. iij. q. vij. iudicet. fm q̃ sibi videtur. ff. de arbi. qualẽ. dum tamen fm leges ⁊ canões in auc. de iudi. §. q: vo. colla. vj. in auc. de defen. ciui. §. iusiurandũ. col. iij. sed vt q̃ illud dicat manifestũ quod iudici videtur: sicut illud dicitur probabile quod et videtur. s. de appel. vt debitus. respondeo licet ad opi. iudicis referatur quod dicatur probabile vt per hoc possit ⁊ debeat appellari. de testi. s. de ap. cum speciali. ⁊. s. ti. prori. sacro ad fi. secus est in manifesto illud. n. ꝓ prie dicitur manifestũ quod nõ eget probatione. rj. q. iij. eorũ sed hic sumitur manifestum ꝓ notorio prout in fi. vt: ⁊. ij. q. i. de manifesta.

k ¶ Intelligere. ergo nos quoqꝫ sic intelligere oporteat. s. e. venerab. li. fic. s. de here. cum rps: qꝫ interpretatio principis ius facit. s. ti. prori. inter alia. C. de le. i. l. vlti.

l ¶ Confessionem. per sententiam: sic. s. de cohabi. clerico. ⁊ multe. c. vl.

Abbate sancti. Verba priuilegiorum: largã habent significationeꝫ vnde verbum fm ⁊ iuxta in eis positum causariue tenetur non conditionaliter ita communiter sumitur: sed hec sũmatio videt nimis generalis ⁊ est nõ vera indistincte iudicio meo: priuilegium inquantuꝫ preiudicat alteri seu iuri communi non debet large sed stricte intelligi vt viri in. c. olim. s. e. Ideo potest sic sũmari vt in rubro. ¶ Prima pars narrat factuꝫ. Scõa diffinit ibi: Nos igit. ¶ Prima subdiuidit. nã primo ponit petitio ꝓ parte electi. In scõa ibi: ceterum: petitio ⁊ responsio contra electum. In tertia ibi: Ad hoc prõ electo. In quarta ibi: contra qõ. rñsio ꝗ electum. Abb. si.

m ¶ Consuetudinem. ex hoc videt q̃ fit bene recipiendus talis libellus: petens eligendi rõne cõsuetudinis etiam si causa alia siue titulus nõ alleget: sic s. de can. pos. cũ ecclesia. ⁊. s. de elec. cum ana. ff. cõmu. pre. vẽditor. §. si ꝓstet. ⁊. s. de cõsue. cũ dilectus. que filis est hunc. xxviij. q. ij. seruitiuꝫ. ff. de aq̃ plu. ar. l. i. §. vlt. ⁊. ir. q. iiij. ꝓquestus. lxiij. di. qꝫ. sed ꝗ: qꝫ ex solo cursu tpis nõ tollitur obligatio. ergo nec inducitur. ff. de ac. ⁊ obli. obligationũ. §. placet. ⁊. s. de prescrip. si diligenti. Sol. circa ius eligendi sufficit probare consuetudinẽ prescriptam de hoc dictum est. s. de cã pos. cũ ecclesia. dic vt ibi. Io.

n ¶ De monasterio. Sed cum seruitutem sibi debere dicat quomodo petit vt aliqoid sibi fiat cum seruitus potius sit ne aliqd fiat q̃ vt aliquid fiat. ff. de serui. quotiens. §. i. Solu. iure cõmuni necesse hꝫ eligere: sed iure seruitutis debite petit ne aliunde eligat q̃ de suo etiam monasterio: vt in fine patet. ⁊ ita ne aliqnid fiat petitur: vel verius dicas qõ bene petitur iure seruitutis vt aliqd fiat. ff. si ser. ven. si sorte. §. ij.

o ¶ Alciatẽsi. monachum: hoc modo bene pbatur seruitutis possessio. s. quia prohibitio facta est ne ille esset abbas ⁊ admissa fuit: quia per hoc quod pbibebant credebãt vti iure suo quod erigitur in seruitutibꝰ: hꝫ eniꝫ vtaris nisi credas te iure tuo vti vt paratus sis probibere impedientem nõ aegres fuitutẽ

tempore.ff.de iti.actuq; priua.l.vl.argumen.ff.quem admo.ser.amit.l.vlti. quid enim si vicinus tuus propter paupertatem: vel forte quia non curauit p c.an.habuit edificiũ tuum depressum non erollens illud: nunquid propterea debet tibi seruitutem altius non tollendi? certe non nisi crederes te ius habere quod presumitur si aliquando prohibuisti interrumpere prescriptionem. interpellare enim deberes seruitutem si vsucapere vis.ff. quẽ admod.serui.ami.si quis alia §.si cũ ius habere. vin.

n ¶ Porro. hic incipiũt verba priuilegij Calixti pape vsq; ibi ad hec.

p ¶ Iuxta pascalis.hic allegatur priuilegiũ ⁊ preterea prescriptio vt.s.patet. Sed p̃scriptio priuilegiũ contra sunt quia qui allegat priuilegiũ iuri prescriptionis renũciare videt.s. de prescripti. veniens. q; quod meũ est ex alia tã meũ fieri non potest.s.de fide instr. inter dilectos. Dic vt diri.s. de prescrip.auditis.in glo.q̃ incipit: sic ergo Abbas ⁊c. ibi similiter allegabat prescriptio ⁊ priuilegiũ: vel melius hic allegabat consuetudo ⁊ non prescriptio ⁊ consuetudo debet eẽ prescripta.s.de consue.cũ dilecto.⁊ ita cõsuetudo probat vsũ priuilegiorũ.

c ¶ Spaciũ. s.xl. annorũ.

d ¶ Cõtradictorio iudicio. ad hoc enim vt consuetudo vale at oportet vt sit obtenta cõtradictorio iudicio si ex aduerso neget consuetudo.ff.de leg.cũ de consuetudine. ⁊ alia de quibus habet.s.de consue.c. vltimo. Contradictoriũ iudiciũ dicit pura cũ ego dicerem hanc esse consuetudinem: aduersari dicebat non esse consuetudinem et iudicatũ fuit q̃ erat consuetudo.sicut enim in seruitute: vel libertate prescribenda reg rit protestatio.ff. quemadmo. ser.amit.si qs alia.§.ij. sic videt q̃ regrat in consuetudine prescribenda.Jo.

e ¶ Fiat fides. Ex hoc videt q̃ si in priuilegio aliquo fiat mẽtio consuetudinis. vel priuilegij.q̃ necesse sit illõ p̃nilegiũ exhiberi.c.distinc.contra morẽ lxxvj.distinctio.ieiuniũ.ix.dis. vt veterũ.xxv.qõe.ij.sancim in auẽ. vt spon.lar.§.⁊ hoc in super collatio.ix. arg. contra: quia non videtur quod hoc requiratur in publico instrumẽto.xix.distinc.si romanorũ.et in auẽ. vt fratrũ filij.§.i.⁊.C.de dona.si ea que.ff.de dona. ex hac scriptura. ff.de admi.tutorũ cyrograph. Ad hoc distinguit quidaz iister publica istrumenta ⁊ priuata vt in publico instrumẽto non sit necesse probare vel exhibere illud de quo fit mentio: lz in priuato sic. Sed alij dicunt quod si priuilegio inseritur totus teno: alterius nõ est nec esse illud exhibere. Sed certe illud nõ sufficit: q: adhuc posset eẽ falsitas in bulla ⁊ in alijs.s.de priuileg.cum olim. in fine. Alij.probabilius dicunt quod si auctoritate iudicis priuilegium vel aliquod rescriptũ est reuocatum vel in alio priuilegio insertum nõ est necesse illud exhibere.secus si per tabellionem tantũ: quia publicatio facta coram iudice fidez facit licet postea perdantur per instrumenta: vt.C.de testib publicati. Item q: iudex diligentius singula facit q̃ tabellio: quia non est credendum quod iudex sine cause cognitione aliquid facit sicut verisimile non est quod auferat alicuius legitimas exceptiones.s.de offi.dele.ex parte.sed predictis oibus obuiat.s.de re iudicata cũ inter in fine.⁊.s.de fide instrumentorum inter dilectos. Sed dicas quod si constat quod instrumentũ publicũ sit coram iudice non est necesse illud exhibere nisi aduersarius velit dicere de falsitate illi tunc debet exhiberi lz primo inposita sit ei fides nisi iurauerit se illud perdidisse,C.de fide instru.l.vlti.Joannee.

f ¶ Casualis.vt hec dictio fz accipiatur pro q: vel pro si.Ber.

g ¶ Ad personale,s.hoc verbum concedimus.

nem abbatis penes monasterium sancti siluani apud alciateñ. monachos iusta preteriti temporis morem in uestra semper concedimus dispositione persistere. In priuilegio etiam calixti huiusmodi capitulum inuenitur. Porro[a] iuxta pascalis[b] pape decretum abbatis surrogationem penes alciateñ. non aliunde quã de uestro monasterio fieri apo.auctoritate decernimus. ¶ Ad hoc autem pars aduersa respondit quod si etiã probaretur quod infra predicti temporis spaciuz[c] de monasterio sancti bertini semper fuerit abbas alciateñ.assumptus: ex hoc dici non poterat quod consuetudo aliqua quasi contradictorio[d] iudicio fuerit introducta: cuz in memorati garini electione pro bono pacis extra iudicium processum taliter dignoscatur: ⁊ infra. ¶ Preterea cũ pascalis papa surrogationẽ abbatis sancti siluani mõasterio sãcti bertini iuxta morez preteriti temporis duxerit concedandaz: nec de more preteriti temporis fiat fides[e] per eius priuilegium ⁊ similia nulluz super hoc alciateñ.monasterio poterat p̃ iudiciuz generari. ¶ Contra quod fuit ex aduerso responsũ: quod hec determinatio secundum preteriti temporis morem: ⁊ casualis[f]: ⁊ cõditionalis potest intelligi: ⁊ taz ad personale[g] quã ad impersonale verbum referri. Si eniz impersonale[h] verbuz determinet: conditionalis intelligitur: ⁊ est sensus[i]: cõcedimus surrogationez abbatis sancti siluani apud alciateñ. M.in.v.s. dispositione consistere secundum preteriti tẽporis morem. idest si mos preteriti temporis talis fuerit. Si vero verbum determinet personale: casualiter debet intelligi: vt sit sensus: cõcedimus secundum preteriti temporis morem idest quod mos preteriti temporis sic obtinuit surrogationem ⁊ cetera. Hic autem sensus rectior esse videtur: quia cũ priuilegium sit lex priuata[k] ⁊ lex non debeat esse obscura vel captiosa[l] sed certa et manifesta: nec esset priuata nisi aliquid specialter indulgeret: p fecto sic intelligenda sunt illa verba vt res de qua agitur valeat possit potius[m] q̃z perire: maxime cum supradictus. C. papa qui eidẽ paschali e vicino[n] successit verbis equioribus vsus determinationẽ illã prorsus amouerit: vt ãbiguitas tolleretur ⁊ quod dicebat in cõcessione paschalis vt videlicet surrogatio abbatis sancti siluani apud alciateñ.i dispositione abbatis ⁊ fratrum sancti bertini semper existeret: ipse mutauerit decernens surrogationẽ ipsius abbatis nõ aliũde quã de monasterio sancti bertini faciendaz. ¶ His igitur diligenter auditis monasterio sancti bertini adiudicauimus huiusmodi diligentiaz: vt quotiẽs in alciateñ.mõasterio abbatis electio imminet facienda alciateñ. monachi[o] de cenobio sancti bertini personã[p] idoneaz sibi eligant in abbatẽ: ita videlicet vt tandiu monasteriũ ipsũ hac honoris debeat p̃rogatiua gaudeat donec ibidẽ[q] viguerit obseruantia regularis vt idonee persone inueniantur in illo que possint in abbatẽ assumi.

I Dem comiti tolosan.

¶ Dicit qui dicuntur heretici manifesti.secũdo que sint pedagia guidagia ⁊ salinaria interdicta. tertio dicitur quomodo intelligitur preceptum factuz laico quod de se con

b ¶ Impersonale.s.hoc verbum consistere.

i ¶ Sensus.s.q̃ referat ad p̃sonale verbum.

k ¶ Lex priuata.vi.iij.p̃uilegia.

l ¶ Captiosa.distinct.iiij.erit autem. vnde statutum fuit vt per consequẽtiam litterarum scriberetur lex.C.de ve.iur.enu.l.i.in fine.ff.ad mu.l.i. in fine.

m ¶ Potius.s.ff.de vsu ⁊ habi.diuus in princi. ff.de re dubi.quotiens. ff.de seruitu.si cui.⁊.l.sequenti.s.de priuileg.in his.xxij.questione.iiij. c.i.⁊.xxj.qõe.ij.st quos.⁊ qõ.v.quia.s.de conuer. coniug. quidam. arg.s. de fide instru. inter dilectos.arg.contra.s.de offi.delega. cũ sup.⁊.ff.de iure codic.l.i.⁊.ff.ꝗ her. insti.quotiens.

n ¶ Vicino.idest proximo.

o ¶ Monachi. vide qualiter papa pronunciat.⁊ scõm priuilegium ⁊ fm commune ius: scõm ius commune adiudicat electionem ipsi capitulo sancti Siluani alciateñ. fm p̃uilegiũ vt eligant de monasterio sancti bertini et sic habent electionem sed non liberam: q: non eligũt vndecũq; volunt sed reducit priuilegiũ ad ius cõe.s.de consue.cum dilectus. Joã.

p ¶ Person.m.idoneaz ⁊ si hoc non esset dictum tamen subintelligebat. s.de electio.causam que. ff.de ser.si cui.⁊ pater cõcedens vxori vt filiam cõmunem cuiq; voluerit copulet: non tamen intelligitur vt eam copulet tutori.ff.de ritu nuptiarũ. q̃quam.

q ¶ Donec ibidem.arg. quod si priuilegium detur alicui monasterio destructo monasterio destruetur ⁊ priuilegiũ.ar. xxj.qõe.vij. ⁊ hec scripsimus xxv.q.ij.§.vlt.in fi. Item arg.q̃ cessante cã cessat priuilegium.s.de deci.suggestũ.⁊.xxj.q. ne.i. generaliter. C. de testa. mil.l. vltima.⁊ in stit.de auc.tu.§.vl.⁊ isti. de pupil. substitu.§. quaratione.lxiij.di.§.verum.⁊.lxj.distin.§.his omnibus.s.de vita ⁊ hone. cle.c.vlti.⁊.s.de no.ope.nũcia.cum ex iniuncto. Sed pone q̃ nullus reperiatur idoneus in monasterio sancti bertini dum vacat monasterium alciateñ. vel quod ibi nõ obseruatur obseruantia regularis: si eligant de alio monasterio nunqd fit eis preiudicium quominus teneantur eligere in alia electione de monasterio sancti bertini si persona est idonea vel obseruantia est reformata.quod preiudicetur eis est arg.s.de consti.cuz venissent.⁊.s.de prescrip.constitutus.q: vnico actu perditur priuilegiũ vt ibi dicitur: ⁊ hec littera etiam multum facere videtur ad hoc sed non credo quod fiat propter hoc preiudicium cum postea aliquis erit idoneus arg.s.de elec.quia diligentia.⁊.ff.de serui.rustico.predio.⁊ artilicinus.⁊ hec littera non contradicit: quia non priuantur nisi cũ persona non inueniretur idonea vel ordo regularis non viget: sed cessante causa illa priuilegium locum habet.argumen.C.de cur.fur.l.pe.⁊.s.ti.prori.duob fm vnum intellectum.⁊ melius.s.de offi.delega.prudentiam.§.vi.Sz pone q̃ ille electus virit.xl.an.nunquid prescriptio est contra priuilegiũ videtur sic.s.de priuileg.accedentibus.s.de causa posses. cum ecclesia. a contrario: nec adhuc credo q̃ perdant priuilegium: quia nõ potest vti illo tempore priuilegio: vnde non obstet.arg.l.predicte.⁊ artilicinus: q: priuilegiũ non perditur nisi per abusum: vel si vis dicere q̃ currit prescri

ptio restituuntur et clausula generali.ff.ex quibus cau.maio.l.j. quod ĩ nuitur.in.Latilicinus:secus videtur si ibi non viguit obseruantia regularis:quia culpa illorum contingit ⁊ culpa imputetur:contra videtur q̃ delictum ipsorum non debet tollere priuilegium monasterij.xvj.qõe.j. episcopum.

Super. Tria sunt dicta vt patet in ru bro.Secundũ ibi. Preterea. Tertium ibi. cum a legato. Abbas siculus.

a Publice pdicant. ⁊ isti euidentia rei notorij heretici sunt cum eorum factum non possit aliqua tergiuersatione celari. istis enim modis qui hic enumerantur manifestũ quod probari debet redditur notorium.s. de cohabi.clericorum ⁊ mulierum.c.vlt.

b Defendunt. ⁊ isti defensores hereticorum sũt excõmunicati.s. de heretic. excommunicamus.§. credẽtes.⁊ tales damnabiliores sunt quam ipsi heretici.xxiij. questione iij.qui aliorũ.⁊ est ad ĩ argumentum.C. de his qui latro.oc.l.j.⁊.ij.

c Cõdemnati.s. de here.ad abolẽdam.

d Confiscantur. supra de hereticis. excommunicamus primo responso.

e Puniuntur.per iudices seculares etiam si clerici fuerint pri⁹ a suis ordinibus degradati presente iudice seculari qui ipsos recipit in suum forum.s. de here. ad abolẽdam .§.i.⁊.c. excommunicamus primo responso de quorũ notatur pena supra de hereticis. capso penult.

f Pedagia. pedagia dicuntur que dantur a trãseuntibus in locis constitutis a principe. vt hic sequitur Guidagia dicũtur que dantur pro ducatu per terras alicuius vt securus vadat. Salinaria dicuntur que dantur pro sale:omina ista dicũtur portitoria.C. de vec. ⁊ commis.l.iij.nec danda sunt illa nisi cum negociationis causa aliquid portatur:secus si ad propriam vtilitatem vel ad vtilitatem fisci aliquid feratur. C.eo. titulo vniuersi.Joan.

g Imperator.solus igit princeps hoc pot cõstituere.sed nõ ciuitas.C. no.vec.insti.non pos.l.ij.⁊.iij.

h Lateranen. cõcilii.s. de censi.inno.que ĩ lateran. cõcilij.

i Nõ extat memoria.nota diligenter q̃ illa consuetudo cuius non extat memoria ius siue priuilegium inducit.ff.de aqua quoti.⁊ esti.hoc iure.§. ductus.ff.de aqua plu.arcẽ.l.j.§.vlti.iij.q.vj. hoc quippe.xj. questione.iij.conquestus.⁊.lxv.distinctione:mos antiquus.⁊.C.de testa.testamenta.⁊ per hoc videtur q̃ cum talis consuetudo ius inducat non sit necesse titulum allegare licet hoc requiratur quandoq̃ in consuetudine xxx.annis de hac materia dictum est.s. de consue.ca. vltimo.Item arg. quod per mandatum generale non prohibẽtur nisi illicita.xxiij. questione.ij.quos deus.xj.questione.iij.quod predecessor.ff.de iurepatro. adigere in fi.Joan.

k Delegati arbitriũ.pp hoc verbũ facit ad ti.qõ ĩ declarat.

l Intelligendũ.vide qualiter intellgatur generale mãdatum restituendo illud:sic.s. de iureiurando ad nostram.ij.

m Personarum.de iurisdictione ecclesie:q̃ actor forum rei sequitur.s. de foro compe.cum sit generale.⁊.xj.q.j.experientie.⁊.c.sequẽti.⁊ comes est ĩ reus.⁊ subest in hoc ecclesie.

n Rerum.q̃ comes conuenitur hic:l̃ habeat superiorem in temporalib⁹.s. regẽ frãcie.tenetur respondere ĩ iudicio ecclesiastico ex mãdato legati ĩ omni causa que pinet ad forũ ecclesie siue ratione personarum que sunt ĩ iurisdictione ecclesie:siue rõne rerum.s.spiritualium ecclesiasticarum ⁊ etiam ciuiliũ que sũt in iurisdictione iudicis ecclesiastici.Item viduis ⁊ pupi.⁊ orpha.⁊ miserabilibus psonis ⁊ pro pace seruãda.

n Rerũ.cum res de qua q̃ritur est in su.idest ecclesie iurisdictione:qa rõe rei fortũ qs forum.s. de foro compe.sane. ⁊.c.vltimo.

o Pro pace.q̃ hoc pinet ad ecclam.s. ĩ iudi.nouit.

p Viduis.ex hoc videt q̃ cã viduar ad ecclesiam spectet. argu.s. de vot.post viuor.re. nuper.⁊.s. de fo.cõpe.ex tenore.⁊ hic dic vt ibi.

Quinus expedire. Diuiditur.nam ⁊ pmo premittit questionẽ iuris quaz solut ibi. Cum enim. Secũdo ad causam facti respondet ibi: pro illo. Ab.si.

q Antiquis canonib⁹.xj.q. j.siquis sacerdotum.⁊.iij.q.iiij.clericus.

r Decreto.s. de crimi.falsi. ad falsariorũ.

s Tradatur.hoc intellige ĩ illo qui penit⁹ est incorrigibilis:nec obstat.s de iudiciis at si clerici in fi.⁊ de illis q̃ deprehenduntur in maiori crimine puta heresi ⁊ crimine falsi. s. de heret. excommunicam⁹.i. respõso:⁊.c.penultimo.⁊.s. ĩ falsa.ad falsariorũ:⁊ in casu. xi.q.i.si quis sacerdotũ.Quidam tamẽ casũ istũ vltimum ĩ telligunt si fuerit incorrigibilis.⁊ benignius est talis intellectus.vt.s. de iudi.cũ nõ ab hoie.als non debet qs statim post depositionem tradi curie seculari puniẽdus.

t Et plurib⁹.licet sit a pluribus approbata:tamen stabimus ei quod papa hic dixit vt expresse tradatur ⁊ non p consequentiam.

v Doc.scilicet vitium falsitatis.Ber.

x Aliud flagitiũ.puta hẽsis

y Intercedet.xij.q.iiij.rex.C. de his q̃ ad eccle.cõfu.l.presenti.arg.intercede re dico pcib⁹ nõ p excõmunicationem.

z Includas.magis rigide cum eo agitur.s. de crimine fal. ad falsariorũ.sed hic sic pape placuit.

a Doloris.xxiij.q.iiij.guilisarius.

b Non committat.hec est vera pnia.de pe.dist.iii.in pnci.⁊ expone q̃ nõ cõmittat idest propositum ⁊ voluntatem habeat similia decetero non committere.quilibet enim qui accipit pniam illius propositi ⁊ volũtatis eẽ debet: als non eẽt penitentia.

Dilecto filio. In pma parte recitat tenorem indulgentie. In secũda declarat illã ibi: auctoritate. ab.si.

x Dilecto.archiepo turon.cõtrouersiam hẽbat cum venetis ⁊ procuratore eorũ super ecclesia sancti marci de tyro.causa commissa fuit tempore Jnr eẽ ad petitionem archiepiscopi: veneti cõtati legitime nõ venerunt: vnde archiepiscop⁹ missus fuit in possessionem illius ecclesie causa rei seruande.archiepiscopo deinde absente ex causa necessaria iste iacobus procurator venetorũ volebat recupare possessionez ⁊ stare iuri:sed quia archiepiscopus absens erat iu-

querentibus in ecclesiastico foro respondeat.

Super quibusdam mandatorum articulis:⁊ infra.Tua venotio postulauit a nobis:qui sint dicendi heretici mãifesti. Super quo tibi duximus respondẽdum illos intelligendos esse manifestos hereticos qui contra fidem catholicam publice predicant[a] aut profitẽtur seu defendunt eorum errorem vel qui coram prelatis suis conuicti sunt vl cõfessi vel ab eis sententialiter condemnati[c] super heretica prauitate: quorũ bona propria cõfiscantur[d] ⁊ ipsi iuxta sanctiones legitimas puniuntur[e].

Preterea cum pedagia[f] guidagia salinaria tibi legatus interdiserit memoratus:auctoritate apostolica duximus declarandũ illa esse pedagia salinaria guidagia interdicta que non apparent imperatorum[g] vel regum vel lateranensis concilij[h] largitione concessa: vel antiqua consuetudine a tempore cuius non extat memoria[i] introducta ⁊ infra.

Cum a legato receperis in mãdatis: vt de te conquerentibus fm suum vel alterius legati seu iudicis ordinarij, vel delegati arbitriũ[k] iusticiam exhiberes:hoc taliter intelligendũ[l] esse censemus: vt in omni causa que ratione personarũ[m] vel rerum[n] ad ecclesiasticum forum pertinet ac super vniuersis capitulis q̃ pro pace[o] seruanda sunt per dictum legatum statuta vel auctoritate apostolica statuenda.Item viduis[p] pupillis orphanis ⁊ personis miserabilibus tenearis in iudicio ecclesiastico respondere.

Dem epo parisiensi.

Clericus traditur curie seculari quia degradatur seculari potestate presenti cui denunciatur vt in suum forum illum recipiat hoc dicit vsq̃ ad.§.pro illo. Et ille.§.non facit ad titulum sed ponit gratiaz secundũ quosdam.

Quinus expedir: vt verbũ illud quod in antiquis[q] canõibus ⁊ in nostro decreto[r] contra falsarios dicto continetur: videlicet vt clericus per ecclesiasticũ iudicem ĩgradat⁹ seculari trãdat[s] curie puniẽdus:apertius exponam⁹.[t] Cũ enim quidaz antecessorum nostrorum super hoc consulti diuersa responderunt ⁊ quorundaz sit opinio a pluribus[t] approbata: vt clericus qui propter hoc[v] vel aliud flagitiũ[x] graue non solũ damnabile sed dãnosum fuerit degradatus tanquaz exutus priuilegio clericali seculari foro per consequentia applicetur: cum ab ecclesiastico foro fuerit proiectus eius est degradatio celebranda seculari potestate presente: ac p nunciandum eidem cuz fuerit celebrata vt in suum forum recipiat degradatum: ⁊ sic intelligitur tradi curie seculari: pro quo debet tamẽ ecclesia efficaciter intercedere[y]: vt moritis periculuz circa eum sententia moderetur.

Pro illo vero falsario scelerato quẽ ad mandatum nostrum capi fecisti: hoc tibi duximus consulendum: vt in perpetuũ carcerem ad agendaz penitentiã ipsuz includas[z] pane doloris[a] ⁊ aqua angustie sustẽtãdũ: vt commissa defleat ⁊ flenda vlterius nõ cõmittat[b].

Honorius .iij.archiepiscopo turonen.

Si papa indulget reo: qui propter absentiaz actoris possessionẽ recuperare nõ potest: q̃ ei lapsus anni non noceat: intelligitur hec indulgentia secundũ ius cõe.

Dilecto filio iacobo barba: ⁊ infra. Quia te pro causa ne-

sta de causa nō potuit ia reh abere. vnde papa idulsit illi procuratori vt lapsus anni non abesset quominus postea recuperare posset possessionem: archieps postea hoc audiens dubitabat an p talē indulgentiā posset ille recuperare possessionē ecclesie quandocūqz et post annū. cum simpliciter in ipsa indulgentia vicerek q̄ vecetero ei lapsus anni non obstaret quominus possessionē recuperet vnde ipe significauit pape q̄ tpe idulgētie concesse tantū tps effluxit quod faciebat ei ad verā possessionē fm concilium generale. s. annō. vñ timebat archieps q̄ idulgētia pcluderet ei viam ad verā possessionē. et si forte tps ipm añ predictam cōfessionē non effluxerat quare quesuit a papa iterpretationē illius indulgētie: et papa rñdit q̄ nō fuit intētio sua ius auferre quod ei cōpetebat et possessione quā habuit añ absentiā vl̄ et post reuersionē: et sibi imputet pars aduersa si negligens fuerit siue ante siue post reditū archiepi.

a Necessaria. puta causa rei publice: forte i fruitio romane ecclesie. s. ō dila. c. vlti. vnde sibi iputari non potuit nec debuit. Idē et contingit siquis ē absens ex causa pbabili: q̄ nō fit restitutio spoliato. s. ō offi. delega. cōsultationib̄. Si ō fuisset absens cōtumaciter vl̄ ex volūtaria causa tunc facta ōnūciatiōe ad ecclesiā suā mitteretur iste pcurator venetor̄ in possessionē cā rei suande sicut archieps primo fuit missus pp contumaciā procuratoris quousqz vēiat archieps et vterqz iurabit ō suis expēsis et fiat hincinde compēsatio expēsar̄ et satisfactio ei qui plus expēdit quādo quis restituat ex causa pbabili et necessaria: vl̄ probabili tm̄ vl̄ necessaria tm̄ notat ti. q. vj. §. biduū. ōsi. si aduersus absentē. sed hic non habet locum: quia non agitur ō restitutione tali.

b Indulsim̄. sed nonne de iure cōmuni poterat ipse pcurator interrūpere annalē pscriptionem offerendo cautionē in pnitia pape: lz archieps eēt absens. certe sic. s. ō offi. ordi. pastoralis. s. ō eo qui mit. i pos. causa rei ser. cum sicut. et. xvj. q. iij. §. potest. ō. is cuius. quid ergo indulsit sibi papa paruz vl̄ nihil: nisi q̄ solet plus timeri et. xxiij. di. q̄q̄. et. s. ō heretics. si aduersus: qñqz. n. ius cōe conceditur. s. de iureiu. et si tps in fi. sz archieps timebat ne absorberet ius ipsi̇ vt quādocūqz vellet recupare posset possessionē.

c Generalis. s. ō dolo et cōtu. cōtingit.

d Declarannus. talis declaratio ius facit. C. de le. l. vlt. Ber.

e In tentionis. nota q̄ recurrendum est ad intentionē cōcedētis priuilegiū siue beneficium. s. de preben. c. vlt. et. c. cuz causaz. Itē habes hic q̄ papa non intendit iuri alterius per suam idulgentiam derogare. s. de vsu pal. ex tuar̄ et. s. de of. ordi. lz. jr. q. iij. conquestus. et. xj. q. j. peruenit. lxxv. dist. archidiac. florentinum. et. s. de consue. cum olim. et hoc ideo: q̄ nemini cōsululendum est cū alterius iniuria. xxij. q. ij. primum. ff. de cōdi. indebi. nā hoc natura. et. xxiiij. q. v. deniqz: et. C. de eman. li. nec annus. et rescriptum quod in totum absorbet ius alterius nō tenet. C. de preci. impe. off. quotiens. vnde ista indulgentia intelligenda est ne alterum ledat et reducit ad ius commune. ar. s. eodē abbate. et. s. de cōsue. cum dilectus.

f Ex futura. et ita tempus absentie et necessaria cā subducit de medio et cōtinuat tps penitētie ante absentiam: et post reuersionē continuat tps pnitie siue etiā sit primū medium vltimum. C. de rest. mi. q̄ tpe militie. ff. ex quib̄ cau. ma. necnon. §. siquis sepius. et. l. sed et si per pretorem. §. si ferie: et. §. quotiens verbi gratia. archiepiscopus fuit presens post missionez in posses. per. vi. menses postea fuit absens per alios sex vel quatuor: post reuersionē bēbit. vi. mēses: i quibus procurator venetorū adhuc poterit recuperare possessionem: et tempus illud subducitur de anno. et si postea per illos. vi. mēses negligens fuerit venetorū pcurator sibi iputabit: q̄ vlterius non audietur super possessione si medio tēpore nō poterat: sic tempus vacantis ecclesie subducitur de prescriptione et continuantur tempora extrema et tēpus scismatis. s. de prescrip. de quarta. c. audītis. et. c. cum nobis.

g Negligens. si ergo negligētia procuratoris nocet dño qñ iputek fcñ procuratoris et qñ nō dk s. vt lite non contesta. ad hoc. sibi ergo imputet q̄ nō egit cuz temp̄ habuit si. C. de pba. et persona. C. de diuidē. tu. l. vltima. ff. de his q̄ in fraud. cre. cū pupillus. et. C. de his qui a non do. ma. l. vlti. in fi. et. s. vt lite non contestata. quoniaz. i. respō so. et. s. de rescrip. si autez. et. c. plerunqz: et cuz potuit noluit. s. de offi. deleg. cum super.

h Cessante impedimēto: cessante causa cessat effectus. de hoc plene dicitur. supra de renuncia. post translationem. et. s. de iureiurando. et si epus ad fi.

Qam inter vos

Primo ponitur q̄stio pria et eius decisio p inno. Secundo ponitur secūda questio et eius decisio per eundem Inno. Tertio ponit tertia questio et decisio per honorium. secū ibi: vez. Tertia tia ibi: at capellani. ab.

i Per. xl. annos. vnde legitime prescripserūt illam tertiam oblationem quia quadragenalis prescriptio omnez tollit actionem. xvj. questione. iij. §. quas actiones: sub illo §. potest. et supra de prescrip. de quarta. et capso ad aures.

k Amplius. hec adiectio ad modicam quantitatem refertur. ff. de verborum significatione. hec adiectio. et lz ad modicaz referatur tm̄ si ponatur i libello debet exprimi illō amplius. s. de vilationi. c. littere.

l Necessarias. sed nonne iuste mouebatur iste sacerdos si nolebat retinere expensas necessarias pro fabrica capelle: quia quarta decimarū ad ecclesie fabricam deputatur. vt. x. questione. iii. vnio et nullus casus interuenire potest qui hoc genus expensarum impediat. ff. familie herciscundo fundus qui dotis. ff. de petitiōe hereditatis si a parte. §. vltimo. Quare ergo contrarium iudicauit papa? dicunt quidam quod illa fuit ratio quia in decimis non deducuntur expense: supra de decimis. cuz homies tua nobis. pastoralis. Illa est ratio potior: quia tertia ista integraliter prescripta est: vnde integraliter debet solui et onus fabrice incumbit capellano de alijs partibus. si. supra de pscriptioni. ō quarta. Bernardus.

m Oblationum nomine. ob hoc ponitur in titulo qō verbū recipit interptatiōem. vt. j. sequit.

n Istitutum. p recipiendis oibus supradictis.

o Titulo. i. quocūqz modo offeratur ecclesie a fidelibus de propriis et licitis rebus. s. eo. causa.

p Diminutione. quia cum hoc sit ecclesiasticum beneficium sine diminutione conferri debet. s. vt eccle. benefi. vt nostrum. et. i. q. iij. siquis pbendas: et quia sententiatum fuit de tertia nulla facta deductione vnde integraliter dz solui.

ceſſaria[a] tunc abſente poſſeſſio tibi tradita cauſa cuſtodie reſtitui parti aduerſe nō potuit: eidē idulſimus[b] vt ſibi lapſus tēporis nō obſiſteret quominus poſſeſſionem ipſam recuperare valeret. Quoniam vero tantum temporis ante conceſſionē ipſius indulgentie dicitur effluxiſſe quod tibi ſufficere poſſet ad vere poſſeſſionis effectum ſecundū ſtatuta ꝓcilij generalis[c]: et ifra[f] Auc. pre. declarannus[d] quod noſter intē tionis[e] non fuit per ipſam indulgētiaz ius perimere quod tibi competierit ex poſſeſſione pterita vel poſt reditum tuū competierit ex futura[f] ſibi eniz imputare poterit pars aduerſa ſi negligens[g] fuerit in ſua iuſtitia proſequenda: cuz abſentie tue i pēdimento ceſſante[h] conueniēdi te habuit facultatez.

I Dem priori et clericis ſanctorū ioannis et pauli tuder.

Oblationis nomine itelligitur quicquid offertur eccleſie quocunque modo in miſſa vel in eccleſia vel extra.

Qam inter vos duduz ex parte vna et abbatem. ſ. p. de mōte ſpole. dioc. ex altera ſuper tertia parte oblationum capelle ſancti hilarij queſtio uerteretur: et a vobis probatum fuerit per. xl. annos[i]: et amplius[k] tertiam partem oblationuz eiuſdem capelle veſtram eccleſiaz receppiſſe: ac clericis inſtitutis per abbatem de mōte tuiſque filijs pōtcandem tertiam te commiſiſſe aliquando colligendam: bone memorie. J. papa pre. n. ipſaz tertiam eccleſie veſtre adiudicans ſtatuit vt tibi prior liceret per eoſdē clericos ſicut fuerat conſuetuz partez collige re memoratam. Verum quia poſtmodum ſacerdos predicte capelle aſſerens oblationum nomine minime contineri ea que ipſi capelle in feſtiuitate omnium ſanctorum mittuntur vel portantur ad illam ſeu ad domum ſacerdotis eiuſdem intuitu defunctoruz: necnon que in cimiſtili ponuntur quod de altari ſuſcipit et facit per eccleſiam deportari: et que ante crucem: et in miſſa trinitatis: et ea que pro deſponſatis dantur: et lampades cum oleo que predicte capelle ab aliquibus offeruntur: vel que dantur nuncio qui ad recipienda talia per priuate capelle parochiam deſtinatur: de his omnibus vobis tertiam partez denegans exhibere: de alijs nomine tertie perſoluendis pro rata partis veſtram eccleſiam contingentis retinere nitebatur ad expenſas capelle ipſius neceſſarias[l] faciendas: dictus predeceſſor de omnibus ſupradictis abſqz ſubtractione aliqua integre perſolui voluit et mandauit tertiā portionez. At capellani p̄dicte capelle dicentes primitias et decimas vel ea que offeruntur pro miſſis mortuorum ſacerdotibus: et que pro ſeptimis et triceſimis: et āniuerſarijs panes: et alia que infra hebdomadam offeruntur et mortuorum iudicia: oblationuz[m] nomine minime contineri: de his oibus tertiam partez ſoluere vobis nolūt et infra. Volumus igitur et mandamus vt per veſtruz clericum a vobis in eadem eccleſia inſtitutum[n]: ō omnibus ſupradictis et alijs oblationibus quocūqz titulo[o] ad eccleſiaz peruenerint: ſine diminutione[p] aliq̄ integre tertia vobis portio ſoluat.

m Oblationum nomine. ob hoc ponitur in titulo qō verbū recipit interptatiōem. vt. j. ſequit.

n Inſtitutum. p recipiendis oibus ſupradictis.

o Titulo. i. quocūqz modo offeratur eccleſie a fidelibus de propriis et licitis rebus. s. eo. cauſa.

p Diminutione. quia cum hoc ſit eccleſiaſticum beneficium ſine diminutione conferri debet. s. vt eccle. benefi. vt nostrum. et. i. q. iij. ſiquis pbendas: et quia ſententiatum fuit de tertia nulla facta deductione vnde integraliter dz ſolui.

Ex parte uestra. In prima ponitur querela quam secundo diffinit ibi. ex igitur. Ab. si.

a Questiōis qd fieri nō dz: qr semel in abolitione remissa punitio reiterari non dz. xxiij. questione. iiij. si illic: ⁊ de peni. distinctione. iiij. diuina. Bernardus.

b Lapillus. duobus modis fit denunciatio operis: vno modo solo verbo: cum dico denuncio tibi nouum opus per talem denunciationem edificans fit possessor. ff. de noui oper. nun. l. j. §. in operis: vel per iactum lapilli: vt hic. ⁊ in hoc casu denuncians possessor constituitur ⁊ retinet possessionem. ff. eo. de pupillo. §. meminisse ō hac materia dicitur supra de no. oper. nuncia. ca. j. ⁊. ij. Et intelligo q denunciatio noui operis fuit remissa: vel etiā tempus infra quod canonici debebant agere lapsum fuit: ⁊ sic monachi edificauerunt. tandem canonici ceperunt agere contra monasterium lite contestata inter partes destruerum fuit forte a canonicis laēter quicqd edificatum fuerit post iactū lapilli. vt alio modo monachi reedificare volebant canonici dicebant q non debebant: ⁊ ideo dicit papa in sententia q monachi reedificent in eum statum ⁊c. alias nō haberent locum sequentia: quia totum debet demoliri: quicquid factum est post iactum lapilli. supra de no. oper. nuncia. c. j. ⁊. ij. Ber.

c Litis contestatio. argumen. quod tunc ōmū ceptum dicitur iudicium cum lis est contestata supra de offi. delegati. relatum: ⁊ in autenti. de liti. §. omnez. versicu. si vero apud iudicem. nec ante litis contestationem iudicis officium imploratur supra de ap. significante ⁊ etiam contestatio ipsa dicit litis exordiuz. supra ō offi. ordi. super questionum. §. j. ⁊ post litem contestatā iudex recusari nō potest supra de re iudi. Inter. ⁊. iij. questione. iij. Referatur: sed quo ad perpetuandam iurisditionē sufficit sola citatio. supra de offi. delegati. gratum ⁊ capitulo licet: ⁊ supra de officio lega. capitulo vltimo. ⁊ sic posset intelligi. ff. de iurisdi. omniū iudi. ⁊ quia. sed legiste intelligunt illud verbum generale per litem contestatam. argu. contra supra de resti. spo. pisanis Sed aliud est dicere tempore mote discordie vt ibi: ⁊ aliud tempore mote litis vt hic dicitur.

Ex parte. Cōmunis diuisio. scōa pars ibi. igitur. Ab. si.

d Legatus. ex hoc patet quod legatus potest facere constitutionem ī sua prouincia. sic supra de loca. c. j. ⁊ supra de consanguita. ⁊ affinita. qō dilectio. ⁊. §. de offi. lega. c. vlti. ⁊ supra de puile. in nostra. ⁊ etiaz durat eo recedēte vt ibi dicitur: generalem constitutionem facere npn pōt: ga non habet potestatem in homines non sue prouincie. ff. de offi. pcon. l. j. ff. de iuris. om. iudi. l. vlti. ⁊. §. de offi. leg. nouit. voluntariam tñ quādoqz exercet in homines non sue prouincie. ff. de adop. emacipati. ff. de offi. proconsul. l. ij. vnde absolutit excōmunicatos in quacunqz puicia. §. de offi. leg. qō trāslationē. ⁊. §. ti. prori. ad eminētiā. ⁊. c. ea noscit. ⁊. c. qō de his: ⁊ capitulo ḡuis. Cōstitutio videt talis fuisse q de his que legant eccle sijs in testamētis defunctoꝝ tertia ps cathedrali ecclesie soluerent: ꝗz hic erat iure cōi statutū vt tertia vel quarta dēt ꝗz diuersas cōsuetudies locoꝝ. §. de testa. regsisti. ⁊. §. de sepul. certificari.

Interpretatiōe. sic ergo legat interpretatur suā constitutionem ille enizpotest interpretari qui ius cōstituit. C. de leg. l. vltima. ⁊ supra titulo proximo. inter alia immo ⁊ legatus iterpretatur rescriptum pape. supra de postu. capitulo. primo. sic ⁊ in pōtorijs stipulatiōibus si sermo ambiguus est pretoris interpōtatio ⁊ mens requenda est. ff. de preto. stip. ī pōtorijs: sic ēt ⁊ testis pōt declarare siue corrigere dictum suum cum dubitat de dicto eius supra de testi. cog. preterea. ar. ff. quēadmodū testa. ap. sed ⁊ si quis in fine. semper enim recurrendū est ad intentionem constituentis vt hic patet. sic supra eodē dilecto: ⁊. supra de pbēn. capitulo vltimo cum suis concor. ⁊ supra de restitu. spo. audita. ⁊ supra ō arbitri. exposita. ⁊. xxxv. q. iij. qō scripsi.

f In ornamētis. hoc idez q hic dicitur habes supra ō test. c. vlt. vbi de hoc.

g Personis. hoc itellige secundum distinctionem quam fecit decreta. supra de testa. requisisti.

h Fraudulenter. quia tunc fraus non noceret ecclesie cathedrali. si. supra de testa. officij. ⁊ capitulo requisisti. §. si vero illud in fi.

Ta nobis. Communiter summatur vt ī rubro. sed ego adderē ad summariū quando priuilegium est concessum episcopo pro honesta ⁊ fauorabili causa: quia ita logtur ter. vt infra dicam. cōmunis diuisio. secūda ibi: nos igitur. ab. si.

i Sinistra interpretatiōe. tales enim infamia notant. C. ō lega. l. ij. nam ius ciuile calūniari non oportet. ff. ad erbi. l. penul. Ber.

k Restringere. immo potiꝰ beneficiū principis latissime ī terpretandum est. supra eodez cum olim. ⁊ supra de donatio. cum dilecti. in fine. ff. de cōsti. prin. l. vltima. ⁊ supra ō p. uile. in his.

l Beneficioruz. sic nomine clericorum omnes clerici maiores ⁊ minores intelligūtur. supra eodem cum tibi: ⁊ ita ō bum indefinite positum generaliter accipiēdū est. simile supra de priuile. quia circa. xii. distinctione si romanorum. ff. de seruitu. vrba. predi. si seruitus. ⁊. ff. de tutel. l. iij. in fi. ⁊. §. de offi. deleg. super questionuz. §. si vero suo. arg. contra. i. questione. i. sunt nonnulli: vnde ibi dicitur. Beatꝰ qui ercutit manus ab omni munere: non dixit a munere ⁊c. si enim tantū de minoribus beneficiis intellexisset de illis expresse dixisset. supra de deci. ad audientiam: ⁊ supra de translatio. inter corporalia. ⁊. C. de cadu. tollen. l. vna. §. si ō nemo.

Rarissime. Communis diuisio. Secunda pars ibi: quo circa. Abbas siculus.

m Justa. facultates. Hoc enim generale est ⁊ ordīariū: vt secūdū facultates ecclesiarū in eis clerici instituantur ⁊ nō plures: vt supra de institu. capitulo. j. ⁊ capitulo auctoritate. ⁊ supra de vita ⁊ honestate clericorum. quoniam vt ait: vbi de hoc. ⁊ supra de concess. preben. ex parte hostensis. in fin. ⁊ aliment secūdū facultates danda sūt. ff. de transactio. cū bis. §. ī plona. ⁊ pcuratio. §. de cēsi. sopite. ⁊ capitulo pe.

De episcopo. f. p. ber.

Lis dicitur mota cuz fuerit contestata.

Ex parte vestra fuit propositū q prepositus ⁊ canonici aretinesi. sententiaz quā Jo. papa p̄. n. super molēdino ō calianesi. ac alijs articulis promulgauit: in recidiue q̄stionis scrupulum reducere moliētes: asserunt capituluz illud eiusdē sententie quo dicit: ne canonica ipsa impediat quominus monasterium vestrum molendinum prefatuz decalianesi. reedificat valeat in eo statu in quo fuisse dignoscitur tempore notelitis: esse referendū ad tēpus quo lapillus b in denunciatione noui operis iactus fuit. vobis econtrario asserentibus illud esse intelligendum de tempore quo lis super hoc inter vos ⁊ prefatam canonicam extitit contestata. Nos igitur considerata eadem sententia quod in prefato capitulo dicitur de tempore mote litis: interpretamur esse referendum ad tempus quo litis contestatio c facta fuit.

Dem prelatis vniuersitatis frā cigenaruz constanti.

Constitutio legati de soluenda tertia mortuariozuz episcopo intelligi debet de bis mortuarijs ī quib de iure cōmuni debetur.

Ex parte vestra fuit propositū q patriarcha uidetur occasione constitutionis cuiusdā quam albinesi. episcop tunc legatus d in partibus romanie super legatis edidit defunctorum: ⁊ dil. fil. J. ti. sancte praxedis presbyter car. dum ibidez legationis fungeretur officio innouauit de quibusdam que vobis ⁊ ecclesijs vestris legantur a decedentibus: tertiam a vobis exigi portionem. Cum igitur ipsi sicut ex eorum interpretatione e accepimus nō intellexerint quod de bis que in ornamentis f ecclesiasticis vel ad fabricam ecclesie reparatione indigentis aut ad ecclesie luminaria: necnon ō bis que pro āniuersario: septimo tricesimo ac vicesimo faciendis: uel de bis que personis g specialiter: nisi forsan id fiat ecclesie ratiōe a quocunque legantur: aliqua deberet solui pomo ecclesie cathedrali: nos interpretationem eorum ratā habentes secundum ipsaz constitutionem prefatam precipimus obseruari firmiter inhibentes ne in predictis aliquid fraudulenter h in preiudicium cathedralis ecclesie procuretur.

Dem episcopo toloneſi.

In priuilegio de percipiendis fructibus beneficiorum maiora beneficia comprehendūtur.

Ta nobis fraternitas intimauit: q cura tibi pro relcuatione oneris debitorum duximus indulgendum vt fructus beneficiorum que interim in diocesi tua vacare contigerit tibi liceat biennio retinere. quidam apostolice gratie p̄uilegium sinistra interpretatione i restringere k molientes asserunt prebendas ⁊ maiora beneficia nequaquam beneficiorum l nomine contineri: ⁊ infra. Nos igitur auctoritate presentium declaramus quod in hoc casu prebende ac alia beneficia generali beneficiorum nomine continētur.

Gregorius nonus Decano ⁊ sacriste egolı.

Verbum moderationis diminutionem continet non augmentum.

Transmisse nobis littere continebant: quod significantib episcopo ⁊ capitulo rantoñ. q quadragenarius canonicorum numerus institutus in eorum ecclesia nō poterat obseruari: p eo qr ñ sufficiebant ecclesie facultates: vobis dedimꝰ ī mādatis vt cānonicoꝝ ⁊ pbēdaz numeꝝ iuxta facultates m ecclie

Ta nobis. Communiter summatur vt ī rubro. sed ego adderē ad summariū quando priuilegium est concessum episcopo pro honesta ⁊ fauorabili causa: quia ita logtur ter. vt infra dicam. cōmunis diuisio. secūda ibi: nos igitur. ab. si.

i Sinistra interpretatiōe. tales enim infamia notant. C. ō lega. l. ij. nam ius ciuile calūniari non oportet. ff. ad erbi. l. penul. Ber.

k Restringere. immo potiꝰ beneficiū principis latissime ī terpretandum est. supra eodez cum olim. ⁊ supra de donatio. cum dilecti. in fine. ff. de cōsti. prin. l. vltima. ⁊ supra ō p. uile. in his.

l Beneficioruz. sic nomine clericorum omnes clerici maiores ⁊ minores intelligūtur. supra eodem cum tibi: ⁊ ita ō bum indefinite positum generaliter accipiēdū est. simile supra de priuile. quia circa. xii. distinctione si romanorum. ff. de seruitu. vrba. predi. si seruitus. ⁊. ff. de tutel. l. iij. in fi. ⁊. §. de offi. deleg. super questionuz. §. si vero suo. arg. contra. i. questione. i. sunt nonnulli: vnde ibi dicitur. Beatꝰ qui ercutit manus ab omni munere: non dixit a munere ⁊c. si enim tantū de minoribus beneficiis intellexisset de illis expresse dixisset. supra de deci. ad audientiam: ⁊ supra de translatio. inter corporalia. ⁊. C. de cadu. tollen. l. vna. §. si ō nemo.

Rarissime. Communis diuisio. Secunda pars ibi: quo circa. Abbas siculus.

m Justa. facultates. Hoc enim generale est ⁊ ordīariū: vt secūdū facultates ecclesiarū in eis clerici instituantur ⁊ nō plures: vt supra de institu. capitulo. j. ⁊ capitulo auctoritate. ⁊ supra de vita ⁊ honestate clericorum. quoniam vt ait: vbi de hoc. ⁊ supra de concess. preben. ex parte hostensis. in fin. ⁊ aliment secūdū facultates danda sūt. ff. de transactio. cū bis. §. ī plona. ⁊ pcuratio. §. de cēsi. sopite. ⁊ capitulo pe.

a ¶ Moderantes. Hoc verbum indurit dubitationem questionis. ex ⁊ patet q̃ vltra facultates institui non debent. immo si instituti sunt reducẽdus ẽ numerus ad debitum modum: in autentico: vt deter. sit nume. clerico. §. sancimus collatione prima.

b ¶ Excreuisse. hoc etiam inducit questionem: quia vbi excreuerint facultates numerus augeri debet: vñ in quolibet priuilegio ponit hec clausula: vel subintelligitur nisi in tantum excreuerint ecclesie facultates q̃ possint pluribꝰ sufficere cõpetenter. supra ō cõsti. cũ. m. ⁊ vbi messis multa est ⁊ operarij pauci alij mittendi sunt. xxj. distinctiõe i nouo. vnde dubitãt isti moderatores: vt sicut poterãt diminuere numerum si facultates fuissent diminute: ita dubitabãt vtrum possent augere numerum cũ facultates inuenissent augmentatas a tempore numeri statuti. Ex hac ō creta. colligitur q̃ episcopus cum capitulo statutum numerus canonicorum ⁊ prebendarus ⁊ dignitatus non possunt diminuere sine auctoritate pape: etiaz ex iusta cã quã isti allegabant. Iz esset falsa prout postea est compertum ad hoc facit supra de consti. ex parte: ⁊ capitulo cuz accessissent. vbi ō hoc notatur dic vt ibi.

moderantes[a]: statueretis eundẽ firmiter obseruari: vos vero inuentis predictas facultates ecclesie a tẽpore statuti numeri adeo excreuisse[b] q̃ absq̃ mutilatione prebendarum maior haberi posset numerus in eadem: quare quesistis an p moderationis[c] verbum litteris nostris appositus eundez numeruz augmẽtare vel minuẽ deberetis. ¶ Quo circa mandamus quatenus si veteres non sunt minute prebende: cuz moderatio locum non habeat: ipsarum ⁊ canonicorum numerum dimittatis in eodem statu in quo hactenus dignoscitur extitisse: in utilitatem[d] eiusdem ecclesie conuertentes augmentum suorum redditum: donec duxerimus aliter disponendum.

Rica De regulis iuris.

I Dannes chrysostomus.

¶ Non potest breuius summari.

Omnis res[e] per quasdũ causas nascitur: p easdem dissoluitur.

B Eda in omelijs.

¶ Dubia in meliorem partem interpretari debent.

Estote misericordes: et ceterа.[f] Hoc loco[g] nihil aliud nobis precipi estimo: nisi vt ea facta que dubium est quo animo fiant: in meliorez[h] partez interpretemur. quod eni scriptum est: ex fructibus eoruz cognoscetis eos: ō mãifestis[i] dictũ est que non possunt bono animo fieri: vt stuprũ blasphemie furta ebrietates ⁊ similia: de quibus nobis p mittitur iudicare.

I Dem.

¶ Propter scandalum euitandũ veritas non est omittenda.

Qui scãdalizauerit[k] ⁊c. ¶ Utilius scandaluz nasci permittitur q̃z veritas[l] relinquatur.

I Dem.

¶ Propter necessitatem illicituz efficitur licitum.

Quod nõ est licitũ in lege necessitas[m] facit licitũ. Nam ⁊ sabbatum[n] custodiri preceptum ẽ: machabei tamẽ sine culpa sua in sabbato[o] pugnãt: sic ⁊ hodie si qs ieiuniũ fregerit egrotus[p]: reus voti nõ habetur. Gregorius. septimus.

¶ Illicite factũ obligationem non inducit.

Quod latenter[q] aut per vim[r] vel alias illicite introductuz ẽ quam omittenda est propter scandaluz ⁊ ad quenlibet pertinet: alia iustitie hec ad iudicem pertinet: alia discipline: hec pertinet ad prelatum: in his duabus quandoqz aliqua omittitur propter scandalum. l. distinctiõe vt constitueretur. Et intellige quod hic dicitur de his que indispensabilia sunt: ⁊ tale ius commune quod indispensabile est veritas appellatur: de hoc dictum fuit supra de tempo. ordi. sane. ⁊ quod dicitur ibi: veritas iusticie. intellige fm quod hic dicitur: ius commune indispensabile ẽ. i. questione vltima. ⁊ si illa: ⁊ de tali hic loquitur tale ius pro nullo scandalo relaxandum est: sed quando ius commune dispensabile est propter scãlum receditur a iure communi. l. distinctione: vt cõstitueretur. ⁊. i. q. vl. dispensationes. ⁊ capitulo exigunt.

Quod non. Primo posuit dictum. Secundo exempla ibi. nam. abbas siculus.

m ¶ Necessitas. hoc ideo dicit quia necessitas legi non subiacet. supra de obser. ieiu. ca. ij. in fine: ⁊ supra de consuetu. quanto. ⁊ de conse. distinctione. i. sicut: ⁊ distinctione. iij. peruenit. vnde tempore necessitatis omnia sunt communia. xij. q. ij. dilectissimis. ⁊. ff. ad. l. ro. de iac. l. ij. §. cum in eadem naui. in fine quod intelligitur in hoc casu: ⁊ sic est argumen. necessitatẽ excusare de conse. distinctione. v. discipulus. argu. xlj. distinctione quisquis. ⁊. capitulo delitie. ⁊. lxxxj. distinctiõe cum omnibus: ⁊ supra de fur. si quis per necessitatem: ⁊ propter necessitatem famis dauid comedit panes propositionis. xxv. questiõe. i. §. is ita. ⁊ propter hoc pater pōt vendere filium. C. de pa. qui fi. dis. l. ij.

n ¶ Sabbatum. preceptum fuit veteris legis sabbatum custodiri. vnde si qui colunt sabbatum exertiorem: ritum legis reuocant. de consecra. distinctione. ij. peruenit.

o ¶ In sabbato. hoc propter necessitatem. xxxiij. questione vltima. si nulla. Ber.

p ¶ Egrotus. etiam si in quadragesima carnes comedat nõ dicitur frãgere votum. supra de obser. ieiu. ca. ij. in fi.

q Quod latenter. potest poni casus per. l. quod vi aut clam. l. prima circa principium: ⁊ in seruitio prestito prelato per vim a subdito. hoc enim in futurũ nõ parit preiudiciũ. xj. q. iij. q̃ cognouimus.

r. ¶ Per vim. que per vim siue per metũ fiũt qui cadere posset in cõstantem virũ cũ de hoc constiterit reuocantur. supra de his que vi metusue cau. fiũt ad audientiã. de hoc plene dicitur i capitulo abbas. e. ti. ⁊. ff. q̃ metus cã. l. j. ⁊. l. metũ. §. sed q̃ ptor.

Rica. Moderationis. verbum. Et hoc facit ad titulum moderari enim est diminuere id qō inducit grauamen: ⁊ reducere ad equitatem: sic iudex ex causa etiam moderari pōt tempꝰ appellationis idest abbreuiare supra de apppella. cum sit romana: ⁊ capitulo oblate. sic ⁊ iniquũ mandatum moderãduz est: supra de iureiurando quintauallis: sic in societate. ff. pro socio: si societatẽ. ff. de ope. libe. si libertas. Item patet hic q̃ forma mandati diligenter est seruanda. supra de rescrip. cũ dilecta: cum suis concordantijs. Item est argumen. quod non est recedenduz a significacione vocabuli: nisi constet scribentem aliud sensisse. ff. de leg. iij. nõ aliter ⁊ supra de decimis. ad audientiam. ⁊ supra de trãslatio. inter. argumentũ supra de spõsa. ex litteris. argũ. contra supra eodem intelligẽtia. ⁊ capitulo preterea. vbi de hoc.

d ¶ In vtilitatem. nota argumẽtum conuertendum in vtilitatem ecclesie: ⁊ posset intelligi quando preter diligentiam canonicorum hoc contingit: secus videtur si diligentia ipsorum hoc sit procuratum: alias diligentia ipsorꝝ eēt istis dãnosa quod esse non debet. argu. C. de allu. l. iij. sic enim subtraherent a procuranda ecclesie vtilitate: de hoc notatur supra de consti. cum. m. ⁊ ad ⁊ quod dicit. donec aliter ⁊c. videtur q̃ non distinguatur vndecũqz argumen. contingat. ber.

Rica de regulis iuris. Supra vidimus multa iura specialia: verum q̃ ex iuribus specialibus omnes casus occurrentes decidi non possunt congruuz fuit in fine operis subijcere aliquas regulas generales ideo sequitur ista Rubrica Vel dic vt in glo. Rubrice eodem ti. li. vj. ab. si.

Omnis. Pone casum in. c. ij. supra de sponsalibus. Ab. si.

e ¶ Omnis res. pōt exponi: idest omnis obligatio siue contractus q̃ enim consensu contrahitur contraria volũtate dissoluitur. C. quãdo licet ab emp. di. l. i. ⁊. ff. de regulis iuris: nihil tã naturale: ⁊. C. ō actio. ⁊ obligatio. sicut initio: fallit hec regula supra de bap. maiones. itẽ i matrimonio quod solo consensu contrahitur. xxij. questiõe. ij. sufficit: sed solo dissensu nõ dissoluitur. xxxij. questione. vij. licite. item idem in ordine ⁊ baptismo q̃z sacramenta semel habita nunquã amittuntur. i. questione. i. q̃ quidam. ⁊ argu. xv. questione. vij. episcopus. item fallit quia alio modo tollitur obligatio que consensu nata est. scilicet per appellationẽ. sed nõ natura sui: sed potestate conuẽtionis. ff. de rescin. vendi. cũ emptor. itẽ tollitur solutione eius q̃ debetur insti. qui. mo. tol. obli. in principio. itẽ sicut acquiritur possessio corpore ⁊ animo. ff. de acqui. posses. possideri: ⁊ eodem modo amittitur. ff. eodẽ quẽ admodũ. Sed contra. ff. eo. possideri. §. in amittenda. Solutio. amittit ciuilis possessio. corporalis nō vt illa. l. quẽ admodũ.

Estote. Primo ponuntur verba euangelij. Secũdo verba Bede exponentis. secũda ibi. hoc loco. Ab. si.

f ¶ Hoc loco. s. q̃ sequit i ipsa auctoritate. s. nolite iudicare ⁊ nõ iudicabimini.

g ¶ In meliorez partem. vt res potius valeat quã pereat: supra titulo proprio abbate: ⁊ supra de fide instrumen. inter dilectos. ⁊. ff. de re. du. quotiens. ij. ⁊ benigniorem interpretationem sequi debemus i re dubia. ff. de his que in testa. delen. proxime. vel expone in meliorem: idest in securiorem pro eo q̃ in altero nullum: in altero magnum periculum timeatur. supra de bomi. ad audientiaz: ⁊ capitulo significasti. ij. ⁊. supra ō clerici. ex communi. mini. ⁊ lud. ⁊ supra de spon. iuuenis: sic enim i dubijs absoluitur reus: quia illud est benignius supra ō fi. instru. inter dilectos i fi. ⁊ supra de proba. ex litteris: nisi in casib⁹ que ibi ponuntur.

h ¶ De manifestis. quia secretorum deus iudex ẽ ⁊ cognitor. xxxiij. distinctiõe: erubescant: ⁊. xxxij. questiõe. v. christiana. ⁊ questiõe. v. consuluisti.

i ¶ Ut stuprum. lxxxj. distinctione. apostolos. hec enim in sui natura mala sunt supra de iureiurãdo. ⁊ si christus in fi. ver. quedam: ⁊ supra de deli. pue. c. i.

Qui scandalizauerit. Primo ponuntur verba euangelij secũdo verba Bede exponentis illa ibi. vtilius. Abbas si.

k ¶ Qui scandalizauerit. collige casum. xj. questione. iij. inter verba. ⁊. xxij. questione. ij. primum. in principio. ⁊. xxxij. questione. v. ita ne. ⁊ supra de his que vi metusue cau. fi. sacris.

l ¶ Veritas. que tripler ẽ scilicet bone vite. hec nũ

m ¶ Ut stuprum. lxxxj. distinctione. apostolos. hec enim in sui natura mala sunt supra de iureiurãdo. ⁊ si christus in fi. ver. quedam: ⁊ supra de deli. pue. c. i.

Qui scandalizauerit. Primo ponuntur verba euangelij secũdo verba Bede exponentis illa ibi. vtilius. Abbas si.

k ¶ Qui scandalizauerit. collige casum. xj. questione. iij. inter verba. ⁊. xxij. questione. ij. primum. in principio. ⁊. xxxij. questione. v. ita ne. ⁊ supra de his que vi metusue cau. fi. sacris.

l ¶ Veritas. que tripler ẽ scilicet bone vite. hec nũ

a Qui in contemplatione. questionibus. ff. de questi. l. j. ⁊. C. eo. ti. milites: quod si fiat appellari pōt. ij. q. vj. non solent. ver. aū sniaz hoc intellige nulla prescriptione precedente. argu. contra. v. questione.

b Tu. illu qui. vō de hoc.

Tle multotiens. supra de penis. c. j. ⁊. vj. questione. i. imitare. ⁊. i. questione. i. reperiuntur arg. s. de iudi. ita quorū dam.

c In sacris: siue sit homo siue ager qui illa aufert ⁊ inuadit: sacrilegiuz committit. xij. questione. ij. nulli liceat: ⁊ tanquaz sacrilegus iudicari debet vt ea. cau. ⁊ questione. ea predia: ⁊ per ecclesiaz debet iudicari supra de foro competenti. conquestus.

d Episcopis. Isti ius publicum offendunt qō consistit in sacris ⁊ sacerdotibus. i. distinctione ius publicum.

e Qui ex timore. scilicet seruili quoniā filialis timor bonus est ⁊ pōt introducere charitatem. de pe. dis. ij. sicut seta introducit filum: vnde qui timore pene seruit non amore iusticie: non ducitur spiritu dei: vnde dicitur timor nō est in charitate. s. seruili. xxiij. q. vj. §. ex his. q: pfecta charitas foras mittit timorē: vt in eo. §. dē.

f Iam non facit. ar. q̄ non dicitur factum quod legitime non fit. xxiiij. questione. i. pudenda. ⁊. xxij. questione. ij. facit homo. argu. supra de iure pa. quod autem. ⁊ supra de regula. ad nostram. item habes hic argu. q̄ qui inuitus seruit etiam tem ⁊ meritum perdit: ⁊ ideo indignō pmio fit. xxiij. questione. vi. §. ex his versus princi. ⁊ talis obedientia vel nulla vel minima est. viij. q. i. sciendum. ergo per contrarium q inuitus offendit: nō ei debet imputandū: ar. ff. de bo. li. qui cum maior. §. si libertus. ⁊. ff. fami. ber. qui erat heres: idem ē ⁊ si clericus inuitus ferat testimoniū ꝓtra ecclesiam suam q̄ ei nō sit imputādū: secus si sponte aduocet cōtra ipaz supra de postulan. c. vlti.

g Offeat: in vno scilicet precepto legis: vnde scriptum est: qui totaz legem seruauerit. offendat autem in vno omniū factus est reus. de peni. distinctione. v. fratres: vel in vno scilicet mortali peccato factus est omnium reus quo ad vitā eternam: q: propter illud solum damnabitur: q: omnis virtus detrimentum patitur ab vno vitio: de peni. distinctione. v. volendum. dum enim in vno peccato perseuerat omnia bona perdit vt ibi. vel in vno idest in vna virtute cum virtus eijcitur: tunc vitium nascit. xxxij. questione. i. cum renunciatur. vel in vno. idest in charitate: sine qua nemo saluatur: vnde apostolus: ⁊ si tradidero corpus meum ita vt ardeam: charitatem autem non habeam: nihil mihi prodest. de pe. distinctione. iij. sigs ad fi. distinctionis. sic etiā i teste qui aliquid adijcit de suo totū testimoniū partis mendacio decolorat. iij. q. ix. pura. si. de conse. di. iij. nō licz nō oportet. ⁊. xj. dist. sed scripturas sacras.

nulla debet stabilitate subsistere.

Idem varieñ. episcopo.

Tormenta indicijs non precedentibus inferenda non sunt.

Qum in cōtemplatiōe: ⁊ infra. In ipso cause initio non est a questionibus incohandum.

Stephanus papa.

Sacrilegus est offendens rem vel personam ecclesiasticam.

Tle multotiēs: ⁊ infra. Quicquid in sacratis deo rebus et episcopis iniuste agitur pro sacrilegio reputatur: quia sacra sunt: ⁊ a quoquam violari nō debent.

Agustinus

Qui facit aliter q̄ debet: facere non dicitur.

Qui ex timore facit preceptuz: aliter q̄ debeat facit: ⁊ ideo iam non facit.

Idem in libro de penitentia.

Committens vnum peccatum reus est omniuz quo ad vitā eternā.

Offeat peccator quia offendens in vno factus est oium reus.

Gregorius in registro.

Ignorantia non excusat prelatum in peccatis subditorum. hoc dicit quo ad mysticum ⁊ moralem intellectum.

Quamuis cause: ⁊ infra. Non potest esse pastoris excusatio si lupus oues comedit: ⁊ pastor ne scit.

Latius tertiug.

Pro spiritualibus homagiuz non prestatur.

Indignum est ⁊ a romane ecclesie consuetudine alienum vt pro spiritualibus facere quis homagium compellatur.

Quamuis Ignorantia pastoris non excusat euz si lup? oues rapit. hoc quo ad lr̄am. vel aliter quo ad mysticum vel moralem intellectuz vt in rubro. h. §.

b Pastor nescit: quia pastor seu prelatus iquirere ⁊ corrigere debet subditoruz excessus: alias sanguis eorum ō p̄latorum manibus requiretur supra ō offi. or. irrefragabili. i. respōso. cum suis concordantijs ibi positis. ⁊ sic nō habebit excusationē: pastor enī qui tacet ꝓsentire videt. xliij. distinctione sit rector: ibi pastorē. n. ⁊ē. lxxiij. distictio. error: quare nō potest vti pro defensione sua verbo apostoli: munde sūt manus mee a sanguine ⁊c. xl tij. distinctione ephesis: vnde ⁊ tales deponi debēt propter negligētiā. lxxj. distinctōe dictū. ⁊. i. questiōe. i. §. ecce cum bonoris. item pastor tenetur ō custodia. ff. loca. qui mercedē xxiij. questiōe. iiij. tres psonas ⁊ si vicatur q̄ dolo eius perijt ⁊ ipse neget: ipsi incūbit pbatio: cū ipse rōne officij sui debeat custodiā habere. s. de offi. archidi. ea que. ⁊ si dicit amissaz ouez probet ille volū abfuisse: sicut argentarius probare debet se amisisse rationē casu ruina vel incendio. ff. de eden. sigs ex argentarijs. §. vltimo. idē in custode carceris. ff. de custo. ⁊ exhib. re. l. vltima. ⁊ idem in deposito. s. de depo. bona fides cum suis concor.

i Indignum. alienum. ergo ⁊ a consuetudine aliarū ecclearz dz esse alienuz: q: quod romana ecclesia pbat vel reprobat: ⁊ alie ecclesie hoc idē facere debent: cuz ab ipsa suam habeant institutionē ⁊ auctoritatem. xj. dist. consequens. ⁊. c. nolite.

k Homagium. idest sacramentum fidelitatis quod pro aliquo spirituali facere q̄s non debet: cum illud sit simoniacum. supra de simo. ex diligenti: alioquin clericus tenetur facere prelato suo obedientiam: ⁊ in casibus debet iuramentum facere de obedientia siue etiam de fidelitate post receptam administrationem. supra de iureiurādo nullus. xxiij. di. q̄q̄. ⁊. s. de ma. ⁊ obe. dilecti filij. ⁊ supra de iureiurando. ego. N. ⁊ supra de priuile. antiqua: alias enī nullum iuramentū nulla pactio vel obligatio illicita in spiritualibus debet interuenire: ⁊ si interueniret nullā obligationez de iure vel de facto inducit: supra de pactis pactiones.

FINIS

Venetijs Per Baptistam de Tortis. M. cccc. lxxxviij. die. x. Octobris